

Gheorghe Sarău

SEGARCEA “DE TELEORMAN”
MONOGRAFIE A AȘEZĂRILOR
SEGARCEA VALE,
SEGARCEA DEAL
ȘI
OLTEANCA

EDITURA NICO

Gheorghe Sarău
SEGARCEA “DE TELEORMAN”
MONOGRAFIE A AȘEZĂRILOR
SEGARCEA VALE,
SEGARCEA DEAL
ȘI
OLTEANCA

Gheorghe Sarău

**SEGARCEA “DE TELEORMAN”
MONOGRAFIE A AȘEZĂRILOR
*SEGARCEA VALE,
SEGARCEA DEAL
ȘI
OLTEANCA***

EDITURA NICO

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SARĂU, GHEORGHE

Segarcea de „Teleorman. Monografie a așezărilor Segarcea Vale, Segarcea Deal și Olteanca / Gheorghe Sarău, Târgu-Mureș : Editura Nico, 2016

1. Băciuț, Nicolae (ed.)

ISBN 978-973-1728-71-4

Coperta de Nicolae Băciuț

Editura NICO

Târgu-Mureș, str. Ilie Munteanu nr. 29

Apărut 2016

Copyright© Gheorghe Sarău 2016

Toate drepturile rezervate

Tehnoredactare Sergiu Paul Băciuț

Format 16/61x86, coli tipo 26

Tiparul executat la INTERMEDIA GROUP Târgu-Mureș,

Str. Revoluției Nr. 8

România

Cuprins

I. Din partea autorului.....	5
II. Argument.....	15
III. Lucrări, situri și persoane citate pe cuprinsul Monografiei.....	20
IV. „Segarcea” – Fișă etimologică.....	28
V. Repere din istoricul așezării „Segarcea de Teleorman”: Segarcea/ Șegarcea (Segarcea Deal), Sârbia, Însurăței și Vaideei (Segarcea Vale), Ciuciucu (Olteanca).....	31
VI. Exponenți segărceni cu contribuții științifice, culturale, sportive etc.	
1. Segarcea Vale.....	231
2. Segarcea Deal.....	283
3. Olteanca.....	297

Anexă

I. Sate și biserici vechi din stânga „Văii Oltului” (Un manuscris al preotului <i>Andrei Mustăciosu</i> privind localitățile Segarcea Vale, Segarcea Deal și Olteanca [reproducere integrală a acestuia, în redactarea noastră]).....	308
1.1. Satele Comunei Segarcea de Teleorman, din stânga Văii Oltului.....	310
1.2. Bisericile satelor din Comuna Segarcea – Teleorman.....	325

II.Contextul general istoric românesc până în sec. XIII d. H. (compilație realizată de Gheorghe Sarău).....	343
III. Indice de toponime menționate în Monografie (realizat de Gheorghe Sarău).....	380

I. Din partea autorului

În loc de **Motto**:

„Dragă „șegărcene” din „Valea”, „Dealul” și „Olteanca”!

Îți fac un mic dar legat de ținuturile noastre șegărcene – Segarcea Vale, Segarcea Deal și Olteanca – cu speranța că această încercare de a spune ceva despre locurile și oamenii din obștea noastră natală va fi dusă mai departe de cei care se simt legați de ele sufletește sau trupește ori și sufletește și trupește. Deocamdată, eu atât am putut să fac, de la distanță, cu un tribut de două mii de ore în folosul comunității noastre extinse șegărcene, atât din partea mea, cât și a familiei mele - soție, fiică, mamă.

GHEORGHE SARĂU,

București, 3 decembrie 2016”

Înainte de a derula „filmul” socio-istorico-cultural al localității “Segarcea de Teleorman”, să vedem care este **“fișa localității”**, cum se prezintă cartea ei de vizită, adică a celor trei așezări aflate în administrația Primăriei Segarcea Vale (Segarcea Vale, Olteanca, Segarcea Deal), acum, în luna **decembrie 2016**, în prag de *mereu „vechi și noi” alegeri electorale*.

Localitatea **Segarcea Vale** are o suprafață de 7278 ha (din care: 457 ha teren intravilan și 6821 ha teren extravilan). Populația numără 3140 persoane, ce au în posesie 1821 de gospodării și 1682 de locuințe. Primarul este *Florea Manolea*, iar vice-primar este *Violeta Gianina Gâdea*.

La Școala Generală Segarcea Vale, unde directoare este *Iuliana Ristea*, învață toți elevii din cele trei entități, fiind transportați, zilnic, cu microbuzul școlar, din Segarcea Deal și din Olteanca. Copiii preșcolari își urmează programul în cele trei grădinițe din satele în care locuiesc.

După ieșirea la pensie a preotului *Marian Mustăciosu*, în aprilie 2016, noul preot al Bisericii “Cuvioasa Parascheva” din Segarcea Vale este *Florin Anghel*, de fel din Ialomița, dar căsătorit la Giuvărăști.

La Biserica “Adormirea Maicii Domnului” din Segarcea Deal preot este *Marian Gâșilă*, iar la Biserica “Sfântul Dumitru” din satul Olteanca slujesc doi preoți: *Viorel Ciucu* și *Stancu Pârvu*.

Oamenii, ca întotdeauna, pașnici și cu speranță de mai bine. Au și o bucurie cei de acolo, chiar dacă parțială. La două mii de ani după trecerea romanilor pe aici, care au adus apeducte și viaducte, a fost introdusă și la noi în comună, în sfârșit, după mai multe mandate, apa curentă, pe țevi așadar. Calea jumătate am zice, pentru că de acum încolo canalizarea ar deveni un fleac, căci, Slavă Domnului, satele sunt așezate în deal, iar în vale pot fi amplasate stații de epurare pe marginea Sâiului.

Dar, **dragă cititorule segărcean de Teleorman**, zona noastră nord-dunăreană românească, mai cu seamă cea din aria de confluență a Oltului cu Dunărea, are importanță deosebită pentru istoria trăitorilor din proximitatea Sâiului și a Oltului, a Dunării străvechi, dar și pentru toți românii – în general. Căci aceste ținuturi poartă o încărcătură istorică aparte, fiind martorele și poarta de intrare și de ieșire în contextul mai multor deplasări și incursiuni umane săvârșite cu peste două mii de ani în urmă, așadar, mai înainte de Burebista.

Teritoriul acesta a fost străbătut, pe partea de dincolo de Olt, în zona limesului alutan, nu departe de noi, la Corabia (vechea Sucidava, cândva Celeiul medieval), nu de nimeni altul decât de **Sf. Constantin** (pe vremea când era împărat roman, când ridica și inaugura aici, la anul 328 d. H., mărețul pod din piatră de peste Dunăre, cel mai lung pod din vremea antichității!), aceasta poate și pentru că Sf. Constantin era tot

din zona noastră extinsă, de dincolo de Danubius, de la Niș – din Serbia.

Revenind la vremurile noastre, trebuie să observăm că, în timp ce multe sate și orașe teleormănene nu întâmpină dificultăți în a-și arăta vechimea, satele noastre ce țin de “Segarcea de Teleorman” (*Segarcea Deal* – fostă Segarcea [Șegarcea], *Segarcea Vale* – fostă Sârbia și Vaideieni, cât și așezarea mai nouă, *Olteanca* – fostă Ciuciucu) - trebuie să recunoaștem - se confruntă cu o astfel de problemă. De pildă, o serie de localități învecinate ori situate geografic în apropierea arealului celor trei așezări menționate – actuale sau dispărute – sunt pomenite în documente încă din sec. al XVI-lea, ca Pleașov, Izlaz ș.a.

Dar nici chiar *Județul Teleorman* nu se bucură de menționări documentare timpurii „sub această denumire”, cea cunoscută datând din 14 mai 1441, aflată în hrisovul domnitorului Vlad Dracul, care întărește mai multe ocini „Mănăstirii Glavacioc”, iar „în **Teleorman**, Mirceștii...” (v. E. Ț. 2010, p. 45; apud: DRH, B, vol. I, doc. 94, p. 162-164).

Cum aspectele ce privesc **etimologia**, „deslușirea” înțelesului atribuit toponimului „Segarcea” („Șegarcea”) - tratate în capitolele următoare – sunt în mare parte lămuritoare, cele care vizează **aspectul istoric** al localității sunt cu mult mai greu de descifrat, căci – oricât de dragi ne-ar fi legendele și poveștile – în lipsa unor documente care să susțină unele fapte, opinii, raționamente etc. ele rămân doar plăsmuiri frumoase în mințile localnicilor. Cu atât mai greu ne-a fost să corijăm unele idei, păreri și informații ce s-au vehiculat în timp despre trecutul istoric al celor trei localități supuse aici discuției.

Prin urmare, ne declarăm - în continuare - circumspecți, atunci când vorbim de *exactitatea primelor menționări documentare* ale așezărilor Șegarcea, Sârbia, Vaideieni, Ciuciucu/ Olteanca etc. A nu se înțelege însă că punem la îndoială vechimea și locuirea acestor ținuturi, devreme ce

tărâmul nostru „udat” de cursul inferior al Oltului (Alutus) - ținutul **transalutan** (astăzi, la noi, și partea de la Port - Turnu Măgurele, Odaia, Lița, Segarcea Vale, Lunca - Rudari (Prundu) etc.) și cel **alutan** (pe cealaltă parte a Oltului, astăzi: Islaz, Moldoveni, Giuvărăști, Izbiceni etc.) intrau, indubidabil, în zona de interes a romanilor, înainte și după sec. I d. H., durând „limesuri” (linii de graniță întărite) de-o parte și alta a Oltului spre alte zone de interes situate în partea superioară a Oltului și în continuare, până la cea mai îndepărtată capitală romană, Porolissum, aflată azi la Moigrad, în județul Sălaj, una din cele trei capitale romane din perioada Daciei Romane.

Pe de altă parte, *nu ni se par inspirate nici legăturile* pe care unii cercetători sau persoane preocupate de subiect le fac, în mod **necesar**, între toponimul *doljean* „Segarcea” și cel *omonim din ținutul nostru*, cum, de altfel, nu putem fi de acord nici cu „perpetuarea” unor citări și asocieri care nu au nici ele tangență la toponimele și datările de ordin istoric aduse în discuție (în treacăt fie spus, considerăm că figurarea unor toponime pe hărți conferă mult mai multă credibilitate decât unele pasaje care - de cele mai multe ori - fac referiri la cu totul alte toponime decât la cele despre care se crede și care - citate în neorânduială - mai mult încurcă lucrurile).

Ceea ce este sigur este faptul că, deocamdată, **prima menționare** certă a așezării **Șegarcea** este cea din prima hartă a Țării Românești, realizată la Padova, în Italia, în anul **1700**, prin străduința Stolnicului Constantin Cantacuzino, unde este figurată și localitatea noastră, ca **Segarcia** (actuala Segarcea Deal și nu Segarcea Valea și/ sau Olteanca - inexistente atunci!).

Dealtfel, unele dintre astfel de „mituri”, ce trimit la pretinse menționări anterioare acestui an, vor fi comentate pe parcursul monografiei.

Prezentăm, așadar, în cele ce urmează, câteva **reflecții etimologice**, dar și **repere istorice**, selectate și citate din

lucrările autorilor menționați în secțiunea de mai jos, respectiv, **informații** noi pe care le-am inclus ca rod al propriilor noastre cercetări.

Înainte de toate însă, ne simțim datori să facem câteva precizări legate de *sursele de documentare utilizate* în structurarea acestei lucrări, de asemenea, se cuvine făcută o mențiune importantă legată de *paternitatea surselor citate*, arătând că ***nicio informație apărută în demersul nostru istoriografic - ca atare ori adaptată sau corelată cu informații din alte surse - nu a fost inserată fără a se fi citat proveniența acesteia de fiecare dată.***

Astfel, *resursele locale*, inedite ori recent date la iveală, cele *istorice, monografice, lexicografice, istoriografice etc.* publicate despre Teleorman ori despre localitățile sale (inclusiv despre cele trei așezări avute aici în vedere) au fost inserate, înainte de capitolul principal, într-o secțiune bibliografică, intitulată *Lucrări, situri și persoane citate pe cuprinsul Monografiei*, la care s-au făcut trimiteri în variantă prescurtată, pentru a se economisi spațiul de redactare. În acest context, pentru *Segarcea Deal*, am utilizat manuscrisul în două părți al Părintelui preot **Andrei F. Mustăciosu** (Pr. A. M., *Mss. cit.*, 1971) de la Segarcea Vale (cu referiri, deopotrivă, la localitățile Segarcea Vale – Segarcea Deal și Olteanca), am consultat monografia publicată de profesorul **Lincă Cocoșilă**, în anul 1999, *Lumină peste timp – Secvențe din viața satului și a școlii de la Segarcea Deal* ([Alexandria]: Tipoalex, 108 p., ISBN: 973-99093-5-3), am lecturat și fișat cartea de memorii a Pr. prof. univ. dr. **Dumitru Găină**, apărută în anul 2012 (*De la Segarcea Deal la Melbourne. Memorii*, Ploiești: Editura GrafoAnaytis, 222 p.), am inserat, de asemenea, informațiile oferite de profesorul și fostul director al Școlii Segarcea Deal, dl. **Marian Găină**, dar și de fratele acestuia, prof. univ. dr. **Stelian Găină** ș.a.

Pentru *Segarcea Vale*, ne-a fost de mare folos același manuscris al Părintelui Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (v. Pr. A. M., *Mss. cit.*, 1971) – o copie a documentului olograf, pe care l-am păstrat și l-am confruntat cu originalul pus la dispoziție, cu mare drag, de Pr. **Marian Mustăciosu** (până nu demult parohul Bisericii „Cuvioasa Parascheva” din Segarcea Vale) - material pe care l-am cules, l-am redactat și incorporat, integral, în două părți - așa cum a fost conceput de autor – în acest volum, inclusiv cu o mostră olografă, scanată. De asemenea, au fost consultate și analizate informațiile cuprinse în cartea *Oameni, stele, flori* (București: Editura “Sport-Turism”. Colecția “Cântarea României”, 168 p.), publicată în anul 1986 de către segărceanul nostru (devenit de aproape două decenii “canadian”), anume, de către poetul **Ion Segărceanu**, care ne-au fost lămuritoare în multe privințe, dar cele mai multe date, informații, mărturii consemnate de la alții, fotografiile etc. ne aparțin, ca *trăitor al satului până la vârsta de douăzeci și șapte de ani* (cu excepția unor perioade, din intervalul 1971-1983, cât am urmat studiile la Turnu Măgurele și la București, respectiv, nouă luni, între septembrie 1978 - iunie 1979, trăite la Corbu de Sus, în jud. Constanța, ca soldat – student „terist”). Alte informații valoroase despre *Segarcea Vale* le-am primit cu generozitate de la doamna **Natalia Bobeică** - fiica morarului *Melinte Popescu* - verișoară primară a poetului boem *Dimitrie Stelaru*, de la pensionarul **Florea Soare** și de la mama mea, **Ioana Sarău**. Nu în ultim rând, poate și pentru a ne reaminti mereu că “Dumnezeu lucrează prin oameni”, să-l menționăm și pe domnul **Constantin Safta**, de formație istoric, care m-a vizitat în 3 ianuarie 2011, la Ministerul Educației, spunându-mi că a fost coleg de clasă cu tatăl meu (*Petrică Pârvulețu* = *Petre Sarău*), și de la care, de bună seamă, am primit mai multe date despre „Sârbie” și despre „Vaideei” („Vaideieni”, „Vaidieni”, „Vai de ei”), adică, despre cele două componente de bază ale actualei localități Segarcea Vale. O altă persoană cu care am

discutat a fost vecinul nostru, prof. univ. dr. ing., fostul decan al Facultății bucureștene de Electronică, dl. **Marinică Drăgulinescu**.

Pentru **Olteanca** am recurs la propriile noastre amintiri, documente și fotografii (fiind elevul navetist, de la Segarcea Vale la Școala Olteanca, timp de opt ani), la unele repere din manuscrisul Părintelui **Pr. Andrei F. Mustăciosu** (v. Pr. A. M., *Mss. cit.*, 1971) și la cele constituite într-un “micro-cronograf” al vechii și noii Școlii Olteanca, pe care – la îndemnul nostru – regretata **“Doamna Zina Păun”** (născută Drăgulin, căsătorită cu ing. agronom **Gheorghe Păun**), ca veche învățătoare la Olteanca (rezidentă însă în Segarcea Vale, fiind și vecina noastră), l-a realizat, în ianuarie 2014, la vârsta de 79 de ani, ajutată de fiica sa, tot învățătoare, **Mariana Drăgulin**, și de nepoata sa, lect. univ. drd. **Lavinia Mihaela Pencea**, fosta mea studentă la limba romani și actuală colegă la secția de profil bucurșteană. De remarcat este și faptul că d-na **Zina Păun**, acolo unde a fost contextul, nu a ocolit fapte, date și informații ce se refereau la celelalte două școli, din **Segarcea Vale** și **Segarcea Deal**.

Un prețios ajutor ne-a fost acordat de doamna **Gica (Gherghina) Bulac**, profesoară și directoare a Școlii Olteanca, prin punerea la dispoziție a unor date inedite ce privesc **Olteanca** și **Segarcea Vale**, cadrele didactice din învățământ, primarii, personalul medical din aceste localități etc. (Legat de personalul medical, regret că nu am reușit să discut cu tușa **Fița Chiriac**, între timp decedată, care mi-ar fi putut oferi – din postura ei de femeie de serviciu – multe informații prețioase).

„Internetul” (evident, utilizat atent și numai în cunoștință de cauză) ne-a fost de un real ajutor, identificând personalități despre care nu se știa că sunt originare din satele luate aici în discuție, ori că părinții lor sunt născuți sau că au lucrat în aceste așezări, ca preoți, cadre didactice, medici, artiști ș.a.m.d. Așa, de pildă, pentru tustrele localitățile, una dintre

surse a fost și *situl Primăriei Segarcea Vale* (www.segarceavale.ro), iar pentru familia mea am obținut unele date de la domnul **Tache Enache**, fost secretar al acestei instituții. Nu în ultim rând, să arătăm că, în toată existența noastră dusă în afara localității natale, am consemnat și excerptat cu emoție și pasiune orice informație ce trimitea la Teleorman, la satele noastre segărcene, la orașul „nostru”, Turnu Măgurele, în care s-au pregătit mai toți fiii și fiicele celor trei sate, ca, de altfel, și cei din satele ce gravitează în jurul acestei vechi așezări. Adresăm, așadar, mulțumiri tuturor celor care ne-au ajutat, într-o formă sau alta, ca să ne documentăm și să finalizăm această modestă contribuție, ce va constiui, în viitor, credem, un reper lămuritor pentru cei care se vor dedica acestui nobil subiect, mai tineri și cu mai multă forță tinerească și, cu voia lui Dumnezeu, ajutați poate chiar de noi înșine. Dar, este de observat că fiecare rând din această *Monografie* poate să-i stimuleze pe viitorii cercetători în a scrie nu o nouă monografie, ci mai multe contribuții de acest fel!

GHEORGHE SARĂU

București, 3 decembrie 2016

II. Argument

Acum, la începutul lunii decembrie 2016, ca un „*Argument*” la o posibilă întrebare: **“De ce această Monografie?”**, am ales o frază, aparținând Preotului **Andrei F. Mustăciosu** [v. *Manuscrisul în două părți*, datat 20 aprilie 1971, Segarcea Vale – Teleorman]:

„Cu aceste date puține, culese și scrise de mine, am vrut să dau la iveală, prin analogie cu alte comune din județ, originea etnică a populației ce o alcătuiesc, mișcarea ei social-națională și las loc altora mai vrednici [să se ocupe de] contribuțiile din trecut, prezent și viitor, căci, până la mine, Segarcea – Teleorman, nu a avut nici atât”. (Pr. **Andrei F. Mustăciosu** s-a născut în anul 1900, la Segarcea Vale, și a murit în 25 dec. 1972, la Pitești, unde este și îngropat)

Poate și de aceea, iată, **la rândul meu**, am trecut la documentare și scris, începând din anul 2010, ca să pot încropi o monografie, atât cât voi fi reușit. Așadar, primiți, de la mine, această scrisoare:

„Dragilor și iubiților teleormăneni „segărceni” și „oltencani”!

Eu, **Gheorghe Sarău**, nu sunt *istoric* (aș fi vrut, ca să fi putut cerceta perioada romană creștină de până la anul 325 d. H. - vezi primul Sinod de la Niceea, azi Iznik, în Turcia), nu sunt nici *preot* (deși trebuia, așa după cum mă „ademenea” părintele *Andrei Mustăciosu*, iar eu - copil - îi întorceam gândul său bun, spunându-i că mie îmi place și *chimia* (doar era în 1971 - când terminam opt clase, iar părintele, de altfel, vecin cu noi, îmi făcea propunerea de a urma seminarul, adică liceul teologic -, exact când cupola industriei chimice de la Turnu Măgurele strângea sub ea toată floarea cea tânără a localităților din jurul acestui oraș).

Nu sunt nici *profesor de limbi clasice*, cum mi-aș fi dorit, ca să pot desluși și înnobila originile neamului românesc și ale culturii europene prin cele două limbi „de rădăcină”, latina și greaca, cum nu sunt nici *cântăreț de muzică de operă*, cum mă visam, având în vedere că - așa ca și azi, la 60 de ani - am avut și am o voce despre care unii spun că este plăcută la auz, glas de tenor spre bariton, dar după ce terminam eu clasa a patra, părinții mei m-au dat pe mâna lui *Mitică Țiganu'*, fiul vioristului *Toma Boca*, ca să învăț „după ureche” la acordeon, nedându-și însă seama că, de fapt, trebuia să învăț, mai întâi, notele...

Nu sunt nici *învățător*, deși am încercat să fiu elev al Liceului Pedagogic din Turnu Măgurele, în 1971, dar „logica” mea nu s-a potrivit cu „ilogica” unui profesor-examinator (inginer și fără metodică), la proba orală de matematică...depunctându-mă.

Deși nu sunt toate acestea, totuși, sunt - fără lipsă de modestie - un om care îi mulțumesc lui Dumnezeu că m-a ajutat să reușesc altceva în viață decât visam eu, fiind *unul dintre acei puțini oameni cărora le este dat să transforme un hobby, o pasiune, în profesie*. Vă spun aici doar atât că Dumnezeu m-a învrednicit să învăț mai multe limbi străine - rusa, maghiara, bulgara, slava veche, spaniola, rromani (țigăneasca), mulțumitor turca, germana, franceza, engleza) - să ajung apoi să fac performanță, la nivel național și mondial, într-un domeniu inedit, **al limbii rromani** (și îmi cer scuze pentru această exemplificare, pe care nu din mândrie o fac!). Adică, eu, românul segărcean, fără rădăcini rrome, originar dintr-un sat cu doar câteva familii de rromi și care, până la plecarea din sat, nici nu auzisem cum sună limba rromani, „țigăneasă”! Așadar, am ajuns *lingvist* și grație acestei limbi.

Acum, întrebarea ar fi **„De ce mă dedic unei astfel de întreprinderi dificile?”**

Răspunsul este simplu: de a mă lămuri mai întâi pe mine și de a-i lămuri și pe alții în privința trecutului și prezentului locului nostru de obârșie segărcean și a valorilor sale”.

Evident, răspunsul comportă mai multe explicații, pe larg, pe care le prezint mai jos.

În primul rând, mă simt, oarecum, „vinovat și dator”, căci nu am ajutat suficient, în cei peste treizeci de ani de activitate intelectuală, nici ”neamul meu cel românesc” și nici pe consătenii mei segărceni (aici, în context extins, evident: cei din Segarcea Vale, Segarcea Deal și Olteanca). Dar nu numai pe ei, căci în acest „creuzet demografic” din “fâșia teritorială” reprezentată de localitățile *Turnu Măgurele, Odaia, Lița, Segarcea Vale, Segarcea Deal, Olteanca* (uneori, chiar și *Rioasa* (Râioasa, Lunca) este foarte greu să nu te simți “împreună”, prin multitudinea de legături țesute de timp între viețuitorii dintr-ânsele.

De pildă, **cazul meu poate fi un argument**: cu un bunic din partea tatălui din *Segarcea Deal*, dar înfiat la *Segarcea Vale*, cu o bunică dinspre tată originară din *Lița*, și, nu în ultim rând, eu - deși am locuit la *Segarcea Vale*, unde am frecventat grădinița - am urmat însă opt clase generale în satul *Olteanca*, apoi la *Turnu Măgurele*. Mă simt, așadar, **legat de toate aceste localități**, și, deopotrivă, **dator față de toate acestea**. Mai ales, în condițiile în care pentru un alt “neam”, al rromilor, am reușit să fac multe lucruri, de întâietate națională și mondială.

În al doilea rând, încerc un sentiment de nemulțumire și față de realitatea că această “margină de județ”, delimitată de Olt – cândva aparținătoare de județul Romanați (Olt) - nu se regăsește, așa cum se cuvine, în deplina atenție a cercetătorilor, mai cu seamă istorici, îndrăgostiți parcă doar de “miezul geografic” teleormănean, de căile “bătătorite” ale căutării științifice. Poate, cu o singură excepție, inegalabilul – în trecut, acum și în viitor – numit de mine “bibliograful

Teleormanului”, **Stan V. Cristea**, responsabil al culturii teleormănene la “județ”, prieten al nostru, care a consemnat cinstit, erudit și cu mare dăruire tot ceea ce a însemnat gest cultural nu numai în Teleorman, dar și în satele noastre segărcene. Mulțumită lui și împreună cu el, am reușit să mă prezint, totuși, onorabil **în fața teleormănenilor mei**, publicând câteva lucrări bibliografice (v. Stan V. Cristea, Gheorghe Sarău **1993**, *Publicații periodice roșiorene: 1894-1971. Catalog bibliografic*, [Alexandria, Roșiorii de Vede], 1993, 32 p.; Stan V. Cristea, Gheorghe Sarău **1994**, *Publicații periodice alexăndrene: 1889-1994. Catalog bibliografic*, Editura “Teleormanul liber”, Alexandria, 1994, 80 p.). În treacăt fie spus, acestea au fost bine receptate de teleormăneni (v. Florin Burtan, *O apariție utilă: “Publicații periodice roșiorene*, “Teleormanul. Cotidian independent”, Anul V, nr. 926, joi 15 iul. 1993, p. a III-a; Ion Segărcanu, *Roșiori - o panoramă a presei locale*, “Dimineața”, 7/8 aug. 1993, p. 4; Florin Burtan, *Catalogul presei alexăndrene*, “Teleormanul”, VI, 1195, 29 iul. 1994, p. 3.).

Dar și spre alți teleormăneni valoroși mi-am îndreptat atenția, publicând, bunăoară, traduceri în limba bulgară din eseistica marelui nostru filozof teleormănean, *Constantin Noica* (v. traducerea textului „Împăcarea cu lumea”, publicată de Gheorghe Sarău în “Luceafărul bulgar”([București], **1991**, nr. 4 (10), p. 4; nr. 6 (12), p.3) ori, și mai la tinerete, colaborarea cu sociologul rrom, teleormănean și el, născut la Roșiorii de Vede, regretatul militant de referință al rromilor de pretutindeni, *Nicolae Gheorghe* (decedat în 2013). Cu acesta, am prezentat, în **1986**, comunicarea științifică *Criterii sociolingvistice în clasificarea colectivităților de țigani*, la Simpozionul “Implicațiile sociologiei în cercetarea limbii și literaturii”, desfășurat la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine din cadrul Universității din București, între 28-29 martie 1986.

Tot în mod independent, față de **memoria consăteanului nostru**, poetul *Dimitrie Stelaru*, am încercat să „umplu golurile” din biografia acestui poet boem, enigmatic. Astfel, am realizat două interviuri inedite cu cea de-a doua soție a poetului, pictorița Rodica Mihaela Pandele, și cu cea de-a treia soție a lui, Anghelina Cioacă Stelaru, de asemenea, un interviu cu verișoara primară a lui, Natalia Bobeică. La fel, am descoperit împreună cu soția, Mariana Sarău, volumul stelarian “Blestem”, despre care se credea că este pierdut, republicându-l, am scris câteva articole de asemenea despre viața poetului Stelaru.

Dar mai multe despre mine puteți afla din fișa bio-bibliografică așezată spre sfârșitul acestui volum, alături de alți truditori ai științei și artei, ai culturii și sportului!

Gheorghe Sarău

București, 3 decembrie 2016

III. Lucrări, situri și persoane citate pe cuprinsul *Monografie*

A.I.B. (2001) - pentru: **Arhimandritul Ioanichie Bălan**, *Patericul Românesc. Ediția a IV-a*, Editura Episcopiei Romanului, **2001**, (812 p.).

A.M. (2000) – pentru: Dr. **Anatol Măcriș**, *Segmente și fragmente de istorie*. Comunicări prezentate la AICID (= Asociația de Istorie Comparativă a Instituțiilor Dreptului), București: Editura Agerpress Typo, **2000**, 166 p. [ISBN: 973-99414-4-3].

C.L. (2011) – pentru **Lucian Cherata**, *Memoria Daciei Preistorice*, Craiova: Aius Printed, **2011**, 260 p.

C.S. (2011-2014) – pentru: **Constantin Safta** [Interviuri luate, la București, de către Gheorghe Sarău, istoricului segărcean **Constantin Safta**, în 3 ianuarie **2011**, reluat și finalizat în februarie **2014**, când acesta avea 80 ani].

D.F. (1859) – pentru: **Dionisie** [Dionisiu] **Fotino**, *Istorie Generală a Daciei sau a Transilvaniei, Munteniei și a Moldovei*. Traducere de George Sion. București: Imprimeria Națională a lui Iosef Romano et Companie, **1859** (vol. I – 134 p, vol II - 264 p. și vol III – 344 p. [în limba română, în grafia vremii – latină și caractere chirilice; cele trei volume ale originalul în limba greacă au apărut, la Viena, între 1810-1819. Pentru grafia actuală a limbii române, a se vedea lucrarea omonimă, apărută în Colecția “Euxin” a Editurii „Valahia” din Târgoviște, îngrijită de Marian Munteanu, totalizând 741 p. text).

D. C. G. (1981) – pentru: **Dinu C. Giurescu**, *Istoria ilustrată a Românilor*, București: Editura Sport – Turism, **1981**, 640 p.

D.G. (2012) - pentru: **Dumitru** [Pr. Prof. dr.], **Găină** [2012], *De la Segarcea Deal la Melbourne*. Memorii, Ploiești: Editura GrafoAnaytis, **2012**, 222 p.

E.D. (2004) - pentru **Pr. Eugen Drăgoi**, *Istoria creștinismului în date*, Galați: Editura Episcopiei Dunării de Jos, **2004**, 537 p.

E. M.D. (1996) - pentru **Emil M. Dragne**, *Turnu Măgurele. Monografie*, Alexandria: Editura "Teleormanul Liber" **1996**, 144 p.

E.Ț. (2010) – pentru: **Ecaterina Țântăreanu**, *Habitat medieval în sud-vestul Munteniei în sec. XIV-XVII*. Temeiuri istorice și arheologice, București: Editura Renaissance. Publicațiile Muzeului Județean Teleorman (I), **2010**, 260 p. + XC (90) planșe; ISBN: 978-973-8922-80-8 [v. și: www.muzeulteleorman.ro/images/Habitat-medieval.pdf].

F. S. (2014) – pentru: **Florea Soare** [Interviu luat de Gheorghe Sarău, în ziua de 1 mai **2014**, lui **Florea Soare**; Segarcea Vale, 80 ani; m. la 82 ani în 2016].

G.B. (2014) - pentru: **Gherghina Bulac**, *Pagini monografice: Olteanca*, **2014**, 13 p.

G.I. (2010) – pentru: **Gheorghe L. Ioniță**, *Reconsiderarea istoriei Geto-Dacii*, București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A., **2010**, 188 p.

G.I.L.; C. I.B.; C.G.T (1902) - pentru: **George Ioan Lahovari**; **C. I. Brătianu**; **Grigore C. Tocilescu** /.../ [alcătuit și prelucrat după dicționarele parțiale pe județe de...], *Marele Dicționar Geografic al României*, volumul V, București: Stab. Grafic I. V. Socecu (strada Berzei, nr. 59), **1902**.

Gh.S. (1989 a) – pentru: **Gheorghe Sarău**, *Dimitrie Stelaru. Cu Anghelina Cioacă-Stelaru despre...*], “Pagini teleormănene”, iulie 1989, p. 2 [v. revista “Argeș”, nr. 7, 1989], [interviu].

Gh.S. (1989 b) – pentru: **Gheorghe Sarău**, *Dimitrie Stelaru. Cu pictorița Rodica Mihaela Pandele despre...*], în “Suplimentul artistic și literar al “Scînteii Tineretului””, 11 mar. 1989, p. 3; v. și: *Confesiunea pictoriței Rodica Mihaela Pandele despre Dimitrie Stelaru*, transmisă de Radio România, la Emisiunea militară [redactor Ioan Alexandru], sâmbătă, 29 noiembrie 1997, ora 10,45 [înregistrare făcută de Gheorghe Sarău în anul 1988]).

Gh.S. (1990a) – pentru: **Gheorghe Sarău** și **Maria Sarău**, *Dimitrie Stelaru, Date inedite privind placheta “Blestem”. Un volum pierdut*, “Manuscriptum”, 1990, nr. 3-4, p. 297-302.

Gh.S. (1990b) – pentru: **Gheorghe Sarău**, *Dimitrie Stelaru. Date inedite privind situația militară*, “Manuscriptum”, 1990, nr. 2, p.80-82.

Gh.S. (1991) – pentru: **Gheorghe Sarău**, *Cu Natalia Popescu-Bobeică despre Dimitrie Stelaru*, “Carul solar” [Teleorman], Anul I (1991), nr.1 (iun.), p. 4, [interviu].

G.V. (1912) – pentru **G. Vâslan**, *Faze [O fază] în popularea țărilor românești (Cu prilejul unei hărți statistice vechi descoperite în ultimul timp)*, în “Buletinul Societății Regale Române de Geografie”, Anul XXXIII, N° 1 și 2/ 1912, p. 201-226.

H.C.M; St.B; C.I; T.T; Gh.Z. (2003) - pentru: **H. C. Matei**; **St. Brezeanu**; **C. Iordan**; **T.Teoteoi**; **Gh. Zbucnea**, *Relațiile*

româno-elene. O istorie cronologică, București: Ed. Omonia, **2003**, p. 19.

I.A.P – I.B (2013) – pentru **Ioan-Aurel Pop** și **Ioan Bolovan**, *Istoria Tranilvaniei*, Cluj – Napoca: Editura Eikon, **2013**, 380 p., cu hărți și il. în interior.

I. O., M. D. și I. G. (1986) - pentru: **Ilie Oprica**; **Marin Dumitrescu**; **Ion Grigorescu**, *Turnu Măgurele*. Mic îndreptar turistic, București: Editura Sport - Turism, **1986**, 112 p. + 8 f. ilustr. + 1h.

I.P.S. (2014) – pentru: **Ioana (Petre) Sarău** [*Comunicări personale, 2010-2016*, Segarcea Vale; 78 ani în 2016].

I.S. (1986) - pentru: **Ion Segărceanu**, *Oameni, stele, flori* (București: Editura “Sport-Turism”. Colecția “Cântarea României”, **1986**, 168 p.

I.Sp. (2013) – pentru: **Ioan Spiru**, *Monografia satului Surdulești*, ed. îngrijită de Pavel Mirea. Pitești: Ordessos, **2013**, 182 p. Publicațiile Muzeului Județean Teleorman (VIII: Editorul seriei: Pavel Mirea, Tehnoredactare: Floriana Otomega, Restaurare fotografii: Simona Tironeac, Prelucrare ilustrații: Liviu Nicolescu, Pavel Mirea, Corectură: Mădălina Dumitru, Copertă: Pompilia Zaharia), ISBN 978-606-93332-8-0.

I.T. – A.M. (1980) – pentru: **I.T. Ion** [coord.] **Toader** și Alexandru **Mardale**, *Județele Patriei. Teleormanul. Monografie*, București: Editura Sport – Turism, 296 p. (239 p. + 24f. pl. + 1 h.), **1980** [Au colaborat: Titus Barabaș, Corneliu Beda, Georgeta Blănaru, Gheorghe Filip, Ion Hogaș, Marin Leoveanu, Ion Moraru, Alexandru Nedelcu, Constantin Sima].

L. C. (1999) - pentru: **Lincă Cocoșilă**, *Lumină peste timp – Secvențe din viața satului și a școlii de la Segarcea Deal* ([Alexandria]: Tipoalex, **1999**, 108 p., ISBN: 973-99093-5-3).

M. D. (2015) – pentru: **Marinică Drăgulescu** [fost decan al Facultății de Electronică din cadrul Universității „Politehnica” București, convorbire în anul **2015**].

M.G. (1967) – pentru: **Marian Găină** [director], *Monografia Segarcea Deal, Raionul Tr. Măgurele, Reg. București, [1967]*, 6 p. mss.

MJT (2002) pentru: [**Muzeul Județean Teleorman**], *Studiu de impact asupra siturilor arheologice și istorice din zonele de amplasare a lucrărilor de bază și de organizare de șantier, aferente obiectivului de investiție „Amenajarea hidroenergetică a râului Olt pe sectorul Izbiceni – Dunăre. C.H.E. Islaz, 2002*, Alexandria: mss.]; v.și [**SCQD-SRL = S. C. Quattro Design S.R.L., Elaborator:**], *Evoluția istorică a teritoriului, în „Plan de amenajare a teritoriului zonal interjudețean aferent investiției A. H. E. a Olt pe sectorul Izbiceni - Dunăre - C. H. E. Islaz”* (Secțiunea 1. Studii de fundamentare. 1.4 *Studiul istoric*, **2011**, p. 25-40 + „3 piese desenate” [= hărți].

N.A.C. (1911) – pentru: **N.A. Constantinescu**, *Întinderea raielor cu deosebită privire la Raiua Giurgiului, în “Anuar de geografie și antropogeografie”. Anul al II-lea (1910-1911). Director: S. Mehedinți, București: Atelierele grafice Socec & Co, Societate anonimă, **1911**, p. 23-86).*

N.B. (2014) – pentru: **Natalia Bobeică** [Interviu luat de Gheorghe Sarău, în 15 februarie **2014**, *Nataliei Bobeică = fiica morarului Melinte Popescu; 93 ani în 2016*].

P.A. (2014) – pentru: **Paul din Alep**, *Jurnal de călătorie în Moldova și Valahia*. Studiu introductiv, ediția manuscrisului arab, traducere în limba română, note și indici de Ioana Feodorov. Cuvânt înainte: Acad. Răzvan Teodorescu, București: Editura Academiei Române/ Brăila: Muzeul Brăilei, **2014**, 620 p.

P.A.B. (2006) – pentru **Pascu A. Bolborici**, *Turnu Măgurele. Consemnări istorice și memorialistice*, Alexandria: Teleormanul Liber, 2006, 110 p.

P. G. (1897) - pentru: **Pantele Georgescu**, *Dictionar geografic, statistic, economic si istoric al judetului Teleorman*, Bucuresti: Stabilimentul Grafic I.V. Socec, **1897**, XI + 383 p.

P.M. (2006) – pentru: **Petrică Miu**, Costinești. Tărâmul de dragoste al Soarelui, Constanța: Editura Crizon, **2006**, 67 p.

P.S. – T.R. (2008) - pentru: Paula **Scalcău** și Tudor **Rățoi**, *Prezența elenă în Mehedinți*. Pagini de monografie, București: [Uniunea Elenă din România], **2008**, 328 p.

Pr.A.M. (1971) – pentru: **1. Pr. Andrei Mustăciosu** [Parohia Bisericii „Cuvioasa Parascheva” din comuna Segarcea Vale, județul Teleorman], *Istoricul Bisericii „Cuvioasa Parascheva” până în anul 1971* [manuscrisul - elaborat, în **1971**, înainte de pensionarea preotului Andrei Mustăciosu sau în anul morții sale, 1972 - a fost redactat de Gheorghe Sarău în anul 2014, în prezenta formă] și pentru: **2. Pr. Andrei Mustăciosu** [Parohia Bisericii „Cuvioasa Parascheva” din comuna Segarcea Vale, județul Teleorman], *Sate și biserici vechi din stânga „Văii Oltului”*. Privire istorică până la 20 apr. **1971** [mss. datat 20

apr. 1971 și redactat de Gheorghe Sarău, în anul 2014, în prezenta formă].

SCQD-SRL (2011) pentru: [**S. C. Quattro Design S.R.L., Elaborator**], *Evoluția istorică a teritoriului*, în „*Plan de amenajare a teritoriului zonal interjudețean aferent investiției A. H. E. a râului Olt pe sectorul Izbiceni - Dunăre - C. H. E. Izlaz*” (Secțiunea 1. Studii de fundamentare. 1. 4 *Studiul istoric*, **2011**, p. 25-40 + „3 piese desenate” [= hărți] [*după*: Muzeul Județean Teleorman, *Studiu de impact asupra siturilor arheologice și istorice din zonele de amplasare a lucrărilor de bază și de organizare de șantier, aferente obiectivului de investiție „Amenajarea hidroenergetică a râului Olt pe sectorul Izbiceni – Dunăre. C.H.E. Islaz*, Alexandria: mss., **2002**].

S.G. (2015) – pentru: **Stelian Găină** [fost prof. univ. dr. la Facultatea de Arhitectură și, anterior, la Facultatea de Matematică a Universității din București, convorbire în 16 octombrie **2015**].

S.V.C. (1998) - pentru Stan V. Cristea (coordonator), Ecaterina Țânțăreanu; Titus Barabaș; Gheorghe Cristea; Gheorghe Popa, *Monografia județului Teleorman*, Alexandria: Ed. Teleormanul Liber, **1998**, 463 p.

S.V.C. (1996) – pentru: **Stan V. Cristea**, *Județul Teleorman. Dicționar bibliografic*, Alexandria: Editura Teleormanul Liber, **1996**, 752 p.

S.V.C. (2005) – pentru: Stan V. Cristea, *Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni*, Alexandria: Editura “Rocriss”, **2005**, 536 p.

T.P. (1999) - pentru: **Teodora Pieptan**, *Monografia satului Segarcea – Deal*, în „Lincă Cocoșilă, *Lumină peste timp – Secvențe din viața satului și a școlii de la Segarcea Deal*”, 1999, p. 7-45).

www.segarceavale.ro – pentru: situl **Primăria Segarcea Vale**, martie 2011.

www.muzeuleteorman.ro/images/Habitat-medieval.pdf

www.muzeuleteorman.ro/Patrascu_Mosieriiteleormaneni.pdf

Z. P. (2014) – pentru: **Zina Păun**, *Școlile Olteanca și Segarcea Vale. Retrospectivă*, 2014, 10 p. mss.

IV. „Segarcea” – Fișă etimologică

Dragi „*sakargeni*”, adică, „*segărceni*”, denumirea localității noastre ar veni de la cuvântul turcesc *sakargea* „o specie de rață sălbatică”.

Iată cum, mai jos!

Profesorul **Marian Găină** (*Op. cit.*, [1967], p. 1), reluând cumva din cele scrise de Teodora Pieptan (*Op. cit.*, 1999, p. 7), spune, legat despre **Segarcea**, următoarele: *„Numele îi vine de la cuvântul turcesc „segarca”, care/.../ înseamnă „iarbă mare” și iată de ce: în aceste locuri s-au aflat/.../ o mulțime de izvoare/.../ Pe lângă izvoare erau tufișuri de papură și trestie pe care lumea le da la o parte ca să poată lua apă limpede și rece. Păsările își făceau cuiburile aici și scoteau pui”*. Este foarte important acest pasaj din două perspective, prima - se face trimitere la originea turcescă a toponimului (deși sensul nu este „iarbă mare”!), și nu la cea din latină, cum s-a crezut uneori -, a doua - se susține, astfel, posibila etimologie (pe care o vom prezenta mai jos), exact prin referirea la **păsările** care viețuiau în preajma izvoarelor, a cișmelelor, numele uneia dintre aceste păsări, cum vom vedea, constituind cheia etimologică pentru *Segarcea*.

În **februarie 2014**, *Gheorghe Sarău* apelează la doi prieteni, colegi la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, profesori de limba turcă, pentru a stabili etimologia localității „Segarcea”, bănuind că, totuși, toponimul este de sorginte turcescă și nu latină. Reproducem corespondența acestora:

06. 02. 2014: „*Merhabalar Saru Bey!* Mi-e greu să fac o apreciere corectă privind acest toponim. Cu o structură fonetică asemănătoare sunt mai multe toponime în Dobrogea: *Amzacea*, *Casincea*, *Nazarcea* etc. Cred că sufixul **-cea** este varianta românească a sufixului pentru numele de agent **-ci / -ci**

din turcă, iar tema *segar* sau *şegar* poate să însemne: *sıgır* (vită) + **-ci** = văcar; negustor de vite ori să aibă legătură cu *şeker* (zahăr) + **-ci** = negustor de dulciuri. Cred că ar trebui să te consulți și cu **dl. Yusuf**, care are preocupări în acest domeniu. Mult succes! **Agiemin Baubec**”, *Gheorghe Sarău* mulțumindu-i profesorului **Agiemin Baubec** pentru această amabilitate, în aceeași zi: “Tesekkür ederim, Baubec Bey! Nevzat Beyde arayacayim! Saygilarimla! Georghe Sarau „Bey”).

În **18.02. 2014**, profesorul **Nevzat Yusuf** îi scrie profesorului *Gheorghe Sarău*: “În legătură cu etimologia cuvântului "segarcea" am găsit următoarele: **SAKAR (SAGAR)** cu sensul de: „**cal breaz**” + suf. - **gea**; “*o specie de rață sălbatică*” („anser albifrons”). În Dobrogea există o localitate numita *Kokarcea* (*kokar* + **-cea**) su sensul de „sconcs”. Am dat acest exemplu din Dobrogea, pentru a ilustra similitudinea cuvintelor. Există în toponimia românească localități cu denumirea unor animale, spre exemplu *Buzău* (din turcescul *buzagi* cu sensul de „vițel”). Nu știu dacă argumentele mele sunt convingătoare. Cu stimă, **Nevzat Yusuf**”.

Gheorghe Sarău îi răspunde, în **19.02.2014**, profesorului **Nevzat Yusuf**: „*Domnule profesor! 1. Vă mulțumesc frumos! 2. Cred ca sunt cele mai potrivite etimologii, mai ales că se susțin - prin analogie (cu cea dobrogeană). Să se fi creat și cea din Dolj, tot așa, dar independent, căci și acolo este o Segarcea? Aceia, căutătorii de acolo, s-au dus spre latină, ceea ce eu nu cred! 3. Explicați-mi, vă rog, dacă echivalentul [cal breaz + suf. - **gea** = „o specie de rață sălbatică („anser albifrons”)] înseamnă același lucru?. **Sau**: "cal breaz" este primul sens, iar celălalt este "o specie de rață sălbatică"? 4. Dacă știți ceva "în cultura turcă" despre "rața aceasta"? Cum în zonă erau, în vechime, mlaștini și păduri (deli orman “pădure nebună”, nu ?), de ce să nu fi*

fost și varii specii de păsări, nu? Până și în București, în lacul din tâpșanul de sub Văcărești, au apărut pescăruși și floră tipice Deltei! Mai ales că acolo, la Segarcea Deal, erau (și sunt) niște "ceșmele/ cișmele" despre care se zice ca românii le făcuseră și aprovizionau Turris (tuburi de lut ars găsite cu lungime de 1,15 m și diametru de 0,15 m.) - dar nu există acte... Cât de romane să fi fost, iarăși, nu prea se știe... 5. Dacă ați ști ceva despre situații similare s-ar lega mai mult. Dacă nu, este - zic eu - cea mai potrivită etimologie! Oricum, aceasta va fi etimologia, cu indicarea numelui Dv., pe care eu am s-o includ în Monografia "Segarcea de Teleorman". Așteptând punctul de vedere al Dv., Cele bune, Doamne ajută!
Gheorghe Sarău”

În aceeași zi, **19.02.2014**, profesorul **Nevzat Yusuf** îi scrie din nou colegului său, **Gheorghe Sarău**: "Cal breaz" nu înseamnă același lucru cu "o specie de rață sălbatică", dar pornește de la aceeași rădăcină, "sakar". 1. "sakar" = cal breaz (în general, animale cu pată albă pe frunte). Când se adaugă sufixul "gea", capătă înțelesul de "precum, ca și un cal breaz". 2. **sakargea** "(într-un cuvânt) = „o specie de rață sălbatică”. Cu stimă, **Nevzat Yusuf**” **P.S.:** Domnule profesor! Revin cu o completare despre o specie de rață sălbatică. Căutați pe internet "sakarca ordeği", cu explicații și în engleză. Cu stimă, **Nevzat Yusuf**". Colegul său, **Gheorghe Sarău**, îi răspunde: **19.02.2014** „Este excelent!.../Mulțumesc frumos! **Gheorghe Sarău**”. Așadar, dragi “**sacargeni**”, adică, “segărceni”, denumirea localității noastre ar veni de la cuvântul turcesc **sakargea** „o specie de rață sălbatică”. Bun și așa! **Gheorghe Sarău**, cu multe mulțumiri ilustrului poet și profesor universitar de limba turcă, colegului **Yusuf Nevzat**, cât și celui alt coleg al nostru, prof. univ. dr. **Agieamin Baubec**!

V. Repere din istoricul așezării „Segarcea de Teleorman”: Segarcea/ Șegarcea (Segarcea Deal), Sârbia, Însurăței și Vaideei (Segarcea Vale), Ciuciucu (Olteanca)

Iubiți segărceni!

Consolați-vă, așadar, dar atestarea așezărilor noastre segărcene datează abia din anul **1700**, în prima hartă a Țării Românești, realizată, la Padova, prin vrednicia *Stolnicului Constantin Cantacuzino*, unde este figurată și „**Segarcia**”, adică doar cea care se va fi chemat ulterior Segarcea Deal. Deocamdată, acesta este reperul demn de încredere. Evident, **implicit**, aici suntem **cel puțin** de la anii **1535 – 1545** din vremea lui *Radu Paisie* (*n.n.*: *Radu Paisie*, adică “Petru de la Argeș”, domnul Țării Românești între iunie 1535 - martie 1545), când are loc înființarea Raialei Turnu (cetatea și teritoriile din împrejurimi), ori din **1546**, când - sub domnia lui Mircea Ciobanu - s-a purces la redefinirea teritoriului raialei.

De bună seamă că ținuturile noastre au fost și sunt locuite din vremuri imemorabile, dar - până la identificarea firicelelor de aur ce duc spre **consemnarea documentară** a așezărilor noastre transalutane - mai avem încă de ... „arheologit”, în labirintul istoric, dar și în cel natural, cultural, uman etc. prin cercetări de tot felul.

Repere din trecutul așezării “Segarcea de Teleorman”

Reperele istorice, geografice și socio-culturale reunite în această secțiune sunt, în cea mai mare parte, dobândite în urma unor cercetări și eforturi proprii – intensificate, mai cu seamă, în ultimii cinci ani -, dar ele sunt completate cu o serie

de mărturii ale unor persoane intervievate de noi și, nu în ultim rând, cu extrase din diferite lucrări consultate și citate pe întreg cuprinsul demersului nostru.

Am considerat însă, că - alături de derularea „filmului” acestor însemne – ar fi utilă și o trecere în revistă a câtorva date ce privesc vechimea și locuitorii meleagurilor noastre „segărcene”, în care includem, evident, și Olteanca. De aceea, dragă „**segărcene de Teleorman**”, am pus cap la cap astfel de informații de factură istorică, pe care le-am așezat la finalul acestei lucrări, spre a ne înțelege mai bine istoria noastră locală, parte a istoriei popoarelor din sud-estul Europei, din nordul Haemusului (Balcanilor), spre a face legătura cu contextul istoric general al zonei noastre de joncțiune europeană, sud-est și sud-vest.

Ținutul străvechi nord-dunărean, ca și cel din proximitatea ariei de confluență a Oltului cu Dunărea s-au situat în continuu în drumul celor care au pătruns pe pământurile stră-românești de la nord de Dunăre, de cele mai multe ori pentru a le stăpâni și de a-și apropria produsele și bogățiile populației geto-dace autohtone, daco-romane, românești.

În calea celor sosiți pe aceste meleaguri, **Dunărea** (*Donaris*) – sau *Istrul*, *Istros*, cum îi spuneau grecii, ori *Danubius*, după cum o denumeau romanii - a fost fluviul care a delimitat și a unit, totodată, cele două părți udate de apele sale, malul sud-dunărean și cel nord-dunărean, stăvilind ori facilitând atingerea ținuturilor românești din și prin fâșia nord-dunăreană.

Dinu C. Giurescu, în *Istoria ilustrată a Românilor* (București: Editura Sport – Turism, 1981, p. 9), ne supune atenției faptul că pădurea a făcut și face parte din viața românilor, dar **pădurile** – de care nu s-a dus lipsă tocmai în “Vlașca și Teleorman”, am spune noi – au jucat un important rol și în apărarea vechilor teritorii românești: “*De la munte până la Dunăre, omul cobora apărat de codru. Proconsulul*

roman din Macedonia, C. Scribonius Curio (75-73 î.e.n.), ajuns cu trupele până la Danubius, a făcut cale întoarsă – ne amintește istoricul L. Annaeus Florus, care adaugă: “Curio a înaintat până la Dacia, însă s-a înspăimântat de bezna pădurilor de acolo/.../”Vlașca” - țara vlahilor sau a românilor – este numele dat de slavi pădurii celei mari așezată înspre stepa Bărăganului și aceea a Burnasului. În fața migratorilor, a tuturor atacatorilor, românii au practicat, secole de-a rândul, “retragerea la pădure. La adăpostul ei s-au dat multe din luptele hotărâtoare pentru apărarea țării/.../”. Istoricul adaugă, la p. 12: ”Arhidiaconul **Paul de Alep**, călător de două ori (1653-1657) în Țara Românească și Moldova, își notează spusele marelui vornic muntean Preda Brâncoveanu, care-i explicase de ce țara nu are cetăți: “Drept castele și fortărețe, avem acești munți și păduri împotriva cărora niciun dușman nu poate birui. Dacă ar fi fost altfel, și dacă am fi avut și cetăți pe teritoriul nostru, turcii de mult ne-ar fi scos din el””.

La rândul lor, **Ioan – Aurel Pop** și **Ioan Bolovan**, în *Istoria Transilvaniei* (Cluj – Napoca: Editura Eikon, 2013, p. 36-37), vorbind despre tacticile de supraviețuire la care au fost nevoiți să recurgă autohtonii daco-romani (după anul 350 d. H., în calea năvălitorilor migratori, dar - considerăm noi - așa s-a procedat și înainte și ulterior), arată: “Oamenii s-au retras din zonele deschise, ușor de văzut și de atacat, și și-au întemeiat noi așezări, nu departe de cele vechi, dar în locuri ferite, mai ascunse. Unde puteau fi aceste locuri? Nu erau numai regiunile de deal și de munte, unde nu putea trăi o populație prea numeroasă, ci și **pădurile, locurile împădurite, luminișurile**. În acel timp, teritoriul României era împădurit în proporție de peste 75%, ceea ce înseamnă că existau codri mari și în zonele de câmpie. Migratorii, oameni ai stepelor, ai spațiilor deschise, se fereau, în general, de păduri și de munți, deoarece acestea erau locuri greu de supravegheat, de unde puteau fi ușor atacați”.

Mai târziu, slavii - venind în ținuturile noastre prin sec. VI d. H. - au găsit aici, în Teleorman, după cum aflăm de la ilustrul istoric **Dinu C. Giurescu** (*Op. cit.*, p. 67), niște vorbitori ai unei limbi romanice: “Grăitoare este inscripția de pe un vas găsit la Socetu: “*Aurelius **Silvanus** fecit pataelum bonam*” = “*Aurelius **Silvanus** a făcut această farfurie bună*” (Corect: *patellam, nu pataelam*). Semnificativ, chiar în aceste locuri - și anume în ținutul **păduros** dintre Bărăgan și Burnas - slavii au găsit o numeroasă populație vorbind o limbă romanică și, de aceea, au numit ținutul - Vlașca, adică “Țara Vlahilor”, a românilor. Și **Vlășia**, zona cu **mari păduri** ce se întindea la nord de aria Bucureștilor, are același înțeles de “Țară a românilor””. [n.n.: Nu este locul aici, dar, credem, etimologia corectă ar fi fost “pădureni, oameni ai pădurilor”, căci la o simplă privire, denumirea ar fi provenit de la “*v les, v leska*”, adică, “în pădure, în pădurice”, dar nu este momentul, deocamdată, să discutăm etimologiile stabilite de istorici). Însă, este de reținut esențialul că, așa cum limba turcă definește zona teleormăneană ca fiind *deli orman* (“pădure nebună”), tot așa, și în limba slavă veche, a fost văzută ca un ținut *în pădure, în pădurice*, iar dacă locuitorii pădurii erau românofoni, atunci acești “**pădureni**” erau ceea ce erau ei: daco-romani, români. Însăși inscripția din limba latină de expresie daco-romană trimite la numele olarului de “**Silvanus**”, adică “**Pădureanul**”!

Și dacă pădurile și munții au contribuit major la stăvilirea năvălitorilor, să notăm că un mare rol asemănător l-au avut și valurile de pământ, zise și „brazde” (v. *Brazda lui Novac de Nord* și *Brazda lui Novac de Sud*), a doua având mare legătură cu zona noastră teleormăneană (cu “Troianu”, la Halta feroviază Troianu chiar intersectându-se cu Limes Transalutanus!), apoi mare rol au jucat și cele două “limesuri” (*Limes Alutanus* - de la Islaz pe firul Oltului în sus, până la Boița - Sibiu - , respectiv, al doilea, *Limes Transalutanus*, ce

pornea de la Poiana din zona Turnu Măgurele și avea terminus în Transilvania, la Râșnov.

Dar despre toate acestea am scris în partea finală a lucrării, într-un breviar de istorie generală a istoriei ținuturilor muntenesti nord-dunărene, mai cu seamă, de până în sec. al XIII-lea, cu preponderență.

Așadar să derulăm filmul istorico-socio-cultural segărcean în context teleormănean, nord-și sud-dunărean și, în plan extins, național și est-european:

sec. I – sec. II d. H.

Coborând spre timpurile de azi, iată ce scria fostul nostru preot segărcean, **Andrei Mustăciosu**, despre vechimea ținuturilor noastre, într-un manuscris din anul 1971 (pe care noi îl reproducem la finalul acestui demers): *“Deducem că **Drumul Troianului** – [denumire] de la împăratul roman **Traian**, cuceritorul Daciei – din Nordul Dunării, de la anul 106 [d. H.], trecând din sudul Dunării, nu departe, ci la 4 km de „Izvoarele cu apă” (și mergând în sus [spre] Rușii de Vede, Pitești, Jidava lângă Câmpulung Muscel, Rucăr și Cetatea Cumidava (Râșnov) în Transilvania, cum spune și istoricul R. Vulpe), [acolo], au fost [și] așezări omenești, la Dunărea de Jos, în și pe lângă Turris. Și dacă împăratul Aurelian (an 274 – 275 d. H.) părăsește Dacia de Nord, creând în sudul Dunării „Dacia Aureliană”, tot a [mai] rămas [aici] din populația legată de aceste ținuturi locuibile, deci și de „Izvoarele cu apă” [de] pe deal”.* Preotul **Andrei F. Mustăciosu** (Mss. cit., 1971) mai adaugă: *„Este posibil [să fi existat o așezare aici], și se poate vorbi de o așezare omenească în acest loc, al izvoarelor de apă, fiindcă terenul oferea condițiile prielnice unei dezvoltări a vieții omenești: apa bună de băut, teren de*

creșterea cornutelor, locuri de cultură, plantare de vii, pădurile cu lemne de foc și pentru construcții de bordeie, plus contactul cu trecătorii circulanți și cu popasuri la izvoare. Care anume locuitori, de când și care [să fi fost cei care] s-au legat de acest punct cu posibilități de viețuire omenească? Documentele istorice, ca și cele arheologice nu ne spun. Știm însă, după semnele bordeielor ce se mai păstrează, că: familiile din Segarcea – pe deal – erau înlănțuite de-a lungul pârâului apei din izvoare și pe dealul Ciuciucului, unde își aveau și cramele de vin – iar despre sârbii din Vale că, din hotarul moșiei „Rioșanu”, de-a lungul râului Sâiul, cam 4 km până în Raiaua turcească, [de pe] Lița, își aveau bordeiele înlănțuite”. [n.n.: Pârâul **Sâiul** se configurează în vecinătatea satului Comani (azi suburbie a orașului Drăgănești-Olt), prin cumularea mai multor izvoare de pe ultima terasă a Oltului, la contactul cu lunca; v. și: www.bibdraganesti-olt.webnode.ro].

Într-adevăr, zona noastră nord-dunăreană era întretăiată de diferite „drumuri”, care facilitau schimburile comerciale, transportul bunurilor, de la nord la sud și de la vest spre est, dar și invers, de la sud la nord și de la est spre vest, ca, de pildă: “Drumul Oii” (“Drumul Nicopolei”, care începea de la Sibiu), “Drumul Cerii” (“Drumul Șiștovului”), “Drumul Sării” (pornind de la de la Ocnele Mari până la Islaz), “Drumul Banului”, “Drumul Cerealelor” (“Drumul Rușilor”, ce începea de la Roșiori de Vede) ș.a. Dar, despre acestea se poate vedea la finalul acestei lucrări, pe larg.

Tot legat de vechimea acestor locuri, profesorul **Marian Găină**, din Segarcea Deal, arată că între dovezile care trimit la vechimea așezării Segarcea se află și tuburile din lut „ars, lungi de 80 de cm și cu diametru de 18 cm”, ce ar fi servit la aducțiunea apei de la cișmele la Cetatea Turnu, „două exemplare din aceste tuburi se află și azi la locuitorul Ion St. Ignat din acest sat” (*Op. cit.*, [1967], p. 1; 2). De notat că Teodora Pieptan (*Op. cit.*, 1999, p. 7) conferă alte dimensiuni

acestora, anume, erau tuburi „de argilă arsă, lungi de 1 m și diametrul de 0,15 m”.

Dar **Dunărea**, spunem noi, a facilitat contactele și dintre Dacia și Imperiul Roman. Pătrunderea **romanilor** în așezările locuite de geto-daci are legătură, cronologic, cu ținutul de azi al Dobrogei, al Văii Oltului, al Banatului, cu fluviul **Danubius** (Dunărea) și – important pentru noi, cei din teritoriul aflat în vecinătatea fostei raiale turcești, Turnu, cei din ariile vecine transalutană și alutană – de bună seamă are legătură și cu râul **Alutus** (Oltul), care – pe o porțiune de douăzeci de kilometri – udă și teritoriul actual al Teleormanului. Iar pârâul **Sâi**, ce șerpuieste pornind din Comani (suburbie a orașului Drăgănești Olt), străbate și el proprietățile **Sârbiei** (fostul sat de pe vale urcat pe deal, din pricina inundațiilor Sâiului și Oltului, devenit *Segarcea din Vale*), după care se varsă direct în Dunăre, mai jos de vărsarea Oltului în fluviul Dunăre (cândva, Sâiul fusese afluent al Oltului).

În perioada când Imperiul Roman era cârmuit de Domițian (între anii 81-96 d.H.), mai precis în anul 87 d. H. - din pricina fricii instalate deja la Roma de incursiunile geto-dacilor la sud de Dunăre, penetrând de pe teritoriile situate la nord de Dunăre, războinici considerați de romani ca fiind “barbari”, acesta vine în persoană cu armata sa în Iliria și Moesia și îl trimite pe comandantul Cornelius Fuscus împreună cu armata peste Dunăre, **pe Valea Oltului**, oastea fiindu-i “fărămată” și printre cei căzuți în confruntare era și însuși comandantul oastei romane, Cornelius Fuscus (în anul 87 d.H.). Nimeni altul decât Decebal (căruia Duras/Diurpaneus îi cedase conducerea, în mod pașnic) atrăsese trupele romane în cursă într-un “defileu carpatic”, învingătorul fiind, evident, Decebal, care a luat prizonieri și alte capturi militare romane.

Și de pe situl <<https://daciqum.com,marea-confruntare-dacia-vs-imperiul-roman>> aflăm precizări foarte importante **pentru zona noastră alutană și transalutană**: *”În fața acestei nemaipomenite provocări, mândrul împărat Domițian reacționează întocmai cum o dorea Decebal. Odată cu dezghețul, în primăvara anului 87, Domițian dezlănțuiește atacul împotriva dacilor. El trece trupele pe un pod de vase, pe lângă orașul Oescus, în apropierea vărsării Oltului în Dunăre [n.n.: Oescus = Ghighen, în Bulgaria, vizavi fiind Sucidava = vechiul Celei = Corabia, azi)]. Ajunși pe teritoriul Daciei, Romanii nu întâmpină nicio rezistență. Mirați de acest lucru, pornesc în căutarea oștilor lui Decebal, mai puțin orientându-se după hărți și mai mult lăsându-se atrași de Valea Oltului, care îi ducea spre nord, către trecătoarea de la Turnu Roșu [satul de astăzi “Bucova”]. Aici îi aștepta Decebal pregătind desfășurarea luptei. Odată intrați [n.n. intrată] în strâmtoare, coloanei romane îi venea greu sa ia calea întoarsă și a fost nevoită să accepte crâncena bătălie/.../”*.

Și mai știm că pe timpul iernii anilor **101-102 d. H.**, când încetează oarecum luptele, dintre romani și daci, Decebal se aliază cu sarmații (roxolanii), încercând să le abată atenția romanilor, atacându-i la Nicopolis ad Istrum (azi, aflat la 28 km. de Veliko Tărnovo) și în Dobrogea (la Tropaeum, azi - Adamclisi), dacii fiind dominați însă de romani, respinși. Dar, iarăși pentru noi cei de la confluența Dunării cu Oltul, este important acest lucru, căci Traian a trecut pe Dunăre, coborând dinspre partea banățeană, pe lângă noi, spre locuri de unde să ajungă repede la Nicopolis ad Istrum și la Tropaeum. Istoricul **Dinu C. Giurescu** (*Op. cit.*, p. 33) spune despre această confruntare următoarele: *“După lupte grele – Traian sosise între timp cu noi trupe, coborând pe Dunăre – atacatorii [n.n.: aici, dacii] sunt complet respinși”*, romanii câștigând poziție după poziție și ajungând la Sarmizegetusa (azi, Grădiștea Muncelului).

Pe de altă parte, pentru **al doilea mare război dacic**, ce debutează în iulie **105 d. H.**, armata romană atacă fortificațiile dace pornind din două direcții principale: una dinspre Banat (peste podul de la Drobeta - azi, Turnu Severin -, ridicat în acest scop, între 103-105 d. H., de inginerul grec Apollodor din Damasc, din însărcinarea lui Traian), alta - de pe **Valea Oltului** în sus (se pare că o a treia direcție de desfășurare a romanii ar fi fost dinspre Moldova).

Sec. III – IV d. H.

Ce s-a întâmplat în continuare, după războaiele dacice, după “retragerea Aureliană”, după alte încercări ale romanilor de a recăpăta supremația în zonă, în perioada sec. III- IV d. H. (prin împărații Dioclețian, Galeriu și Constantin cel Mare)?

Tot ca importanță locală, pentru noi, segărcenii și cei din vecinătatea Segarcei, este că Ulpia Oescus era o colonie romană pe locul unde se află azi localitatea Ghighen din Bulgaria, fiind sediul “Legiunii a V-a Macedonica”, staționată un timp și “la Troesmis în Dobrogea, apoi, în anul 166 d. H., a fost mutată la Potaissa, în Dacia Superioară.

Odată cu retragerea aureliană (271-274) a fost din nou transferată la Oescus” – cum se spune pe situl <<https://ro.wikipedia.org/wiki/Oescus>>], iar Sucidava (**Corabia** azi, cândva Celeiul medieval) era localitatea de vizavi de Ulpia Oescus, unde, în anul 328 d.H., **Împăratul Constantin** va inaugura cel mai lung pod de piatră din acel timp, exact pentru astfel de evenimente militare.

Podul avea “2.437 de metri, din care 1.137 peste albia Dunării, iar lățimea era de 5,70, ridicându-se la 10 metri deasupra apelor fluviului” – după cum aflăm din articolul *Podul lui Constantin cel Mare de la Sucidava - cel mai lung pod din Antichitate* (conform sitului <http://www.istorie-pe-scurt.ro>).

Sec. V – XIII d. H.

Momentele istorice prezentate în ultima secțiune a lucrării monografice de față (v. compilația noastră, *Contextul general istoric românesc până în sec. XIII d. H.*) includ, implicit, și zona noastră în discuția generală referitoare la istoria din spațiul nord-dunărean, a ținuturilor românești, în plan extins. De aceea, cititorii doritori să afle mai multe amănunte istorice le vor desprinde prin lecturarea părții finale a demersului nostru.

Este locul să evidențiem, astfel, ceea ce spunea istoricul **Dinu C. Giurescu**, vorbind despre *Daco-romani și români în Mileniul migrațiilor* (*Op. cit.*, p. 72), anume: “*De la retragerea aureliană (271-275 d.H.) și până la invazia tătarilor (1241d. H.), daco-romanii și românii au locuit neconținut teritoriile carpatice, danubiene și pontice, continuând străvechile lor îndeletniciri.*”

La rândul său, Dr. **Anatol Măcriș**, în *Segmente și fragmente de istorie* (București: Editura Agerpress Typo, p. 7), ne supune atenției un text ce face referiri la credința populației balcanice din arealul sud- și nord-dunărean din perioada sec. IX-XI:

“*Înainte de instalarea creștinismului slavon în Țările românești, exista un creștinism roman, cărțile sfinte fiind scrise în limba latină. Introducerea limbii slavone în viața bisericească din Țările românești a fost făcută cu violență de un împărat bulgar. Iată ce scrie cronica bulgărească “Țarstvenik”, tipărită la Buda, în anul 1844: “S-au însemnat în niște cărți vechi, scrise de mână, că, după repauzarea patriarhului (bulgar) Sf. Ioan, carele au ridicat pe Asan la Împărăție, a chemat Asan, de la Ohrida, pe sfântul părinte Teofilact și l-au pus patriarh de Ternova. Iar Sf. Teofilact a luminat și-a curățit toată Bulgaria de eresurile de care se aflau multe atunci în ea. După aceea, a învățat pe împăratul Asan de au trecut în Valahia să o cucerească și să o curețe de eresul*”

roman, care atunci domina în Valahia. Și așa, Asan s-a dus și au supus amândouă Valahiile sub stăpânirea sa și au silit pe Valahi, care până atunci cetea în limba latină, să lase mărturisirea romană și să nu citească în limba latină, ci în cea bulgărească, și a poruncit ca celui ce va ceti în latină să i se taie limba. Și de atunci, valahii au cetit bulgărește.” (tradus de Melchisedec în “Uricariul”, partea a treia, Iași, Tip. Buciumul, pag. 105) /.../ A. D. Xenopol scrie că /.../ sunt erori de cronologie, **evenimentul trebuind să fie împins înapoi până la sfârșitul secolului al X-lea, în timpul împăratului bulgar Simeon, când primul țarat bulgar ajunsese la apogeu.**”

În ceea ce ne privește, se pare că A. D. Xenopol are dreptate, arătând că nu de *Sf. Teofilact* de la Ohrida și nici despre împăratul “Asan” ar fi vorba aici. Credem, așadar, că scrierea se referă, probabil, la *Sfântul Ioan de la Rila* (n. 867 – m. 18 august 946), care era prima față bisericească pe vremea lui *Simeon I cel Mare* (între 893-927), împărat în răstimpul Primului Țarat Bulgar), căci pe vremea *Sf. Teofilact* al Bulgariei (n. 1050/1055/1060 – m. în 1108) - care fusese sfințit de tânăr episcop al Ohridei, un sfert de veac (aprox. între 1082-1108) fiind mitropolitul Țaratului bulgar, până spre ultimii săi ani de viață, când alege să se retragă la Salonic) - împărat era *Alexie I Comnenul* (între 1081-1118), războinic, dar și susținător al bisericii, e drept, mai mult cu violență.

Așadar, **indiferent dacă era vorba despre unul sau altul ori despre alți patriarhi și împărați bulgari**, trebuie să observăm râvna cu care, pe tărâm bulgăresc, se dorea propagarea învățaturii creștine în limba slavă veche (limba bulgară veche, în fapt!), și pe alte meleaguri, “dincolo de Dunăre”, pe teritoriul valah.

Enciclopedia Wikipedia (https://ro.wikipedia.org/wiki/Simeon_I) arată: “*Campaniile reușite ale lui Simeon împotriva Bizanțului, maghiarilor și sârbilor au condus Bulgaria la cea mai mare extindere teritorială a sa din toate*

*timpurile, transformând-o în cel mai puternic stat din vremea respectivă din Europa răsăriteană. Domnia sa a coincis, în același timp, cu o perioadă de nemaiîntâlnită prosperitate culturală și deschidere, numită ulterior "Epoca de Aur" a culturii bulgare. Sub domnia lui **Simeon**, Bulgaria și-a extins teritoriul în regiunea dintre Marea Egee, Marea Adriatică și Marea Neagră, iar [despre] noua capitală a Bulgariei, Preslav, se spune că rivaliza cu însuși Constantinopolul. Recent [n.n.: citește: curând], independenta Biserică Ortodoxă Bulgară a devenit prima patriarhie în afara Pentarhiei, iar traducerea în limba bulgară a textelor creștine s-a răspândit în tot spațiul slav al epocii."* [n.n.: v. <http://www.dexx.ro/> despre Pentarhie: "Sistemul celor cinci patriarhate locale din Biserica veche - Roma, Constantinopol, Alexandria, Antiohia și Ierusalim - ordine fixată la sinoadele ecumenice 2, 4 și 6, potrivit căreia episcopul de Roma se afla în această poziție nu în virtutea vreunui primat asupra Bisericii universale, ci ca primul între egali ("primus inter pares")].

În manuscrisul Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*) se arată: „*Prin trecerea **Drumul Oii**, după numele oierilor din Transilvania și al Valahilor din Munții Carpați, aici, pe deal, la "izvoarele cu apă bună", se făceau popasuri de apă bună pentru oi și oieri. /.../ „Drumul Oii” - un drum larg de circulație, venind din Transilvania, trecând de la Caravaneți și la Nord de „Izvoarele cu apă de pe deal” – unde se făceau popasuri, la dus și întors, de [către] oieri, de negustori, cu trecerea prin târgușorul Tr. Măgurele. Așadar, **Drumul Oii** - cale circulabilă din Transilvania, spre Turnu Măgurele, Dunăre - trecea în Balcani, Sfântul Munte [Athos] la Marea Egee, Mediterană; [păstorii valahi] trecea[u] cu oile și cornutele spre pășune și iernat; se amintește în scris, din anii 885, 1040 – 1059, că erau prea numeroși și tulburau rugăciunea mănăstirilor, de aceea, împăratul Constantin*

*Monomahul s-a văzut nevoit să-i alunge, dar ei, păstorii valahi, „tot se furișau”. **Drumul Oii**, vechi traseu, după ce străbătea satul Ivănești, cobora spre Dunăre, unde [oamenii, oile] poposeau la Izvoare, [la] Șegarcea, [apoi, mai departe] pe deal – Turris etc. spre Muntele Athos”.*

Ajunși aici, este bine să facem o mică precizare care privește *Drumul Oii*. Găsim pe situl www.cjteleorman.ro/ro/proiect/, la p. 32 a materialului stocat acolo, lămuriri relative la localitățile aflate pe această cale, anume: “/.../**Drumul Oii** (Sibiu – Slatina – Mihăești – Crângeni – Dorobanțu – Șegarcea Deal – Lița – Turnu), respectiv, despre “/.../**vama românească de pe Drumul Oii** /.../situată în actualul sat **Șegarcea-Deal** (comuna **Șegarcea-Vale**), pe dealul zis al Vămii și, cu siguranță, pe cea de pe Drumul Sării (de la Ocnele Mari, pe valea Oltului, până la Caracal iar apoi prin Islaz, către Turnu)”.

La rândul său, **Pantele Georgescu**, în “Dicționarul geografic, statistic, economic și istoric al județului Teleorman” (1900), spune despre vechile drumuri care trec prin arealul așezării **Șegarcea**, *Drumul Oii* și *Drumul Poștei*: „În partea de est a comunei trece **drumul numit al Oii**, care vine de la munte și se ține în linie dreaptă la comuna Dorobanțul. Aci la **Șegarcea** se termină acest drum, după ce iese în șoseaua județeană... Tot pe Moșia **Șegarcea** trecea și vechiul *Drum* al *Poștei* spre Roșiori”.

N. A. Constantinescu (1910-1911, p. 62-63) prezintă drumurile din cadrul raiei Turnu, arătând: “**1. Drumul Oii**, care vine pe Olt, prin satele: *Vulturești*, *Oțești*, *Urluiasca*, *Ibănești*, *Rădești*, *Oporelul*, *Priseaca*, *Mihăești*, trece în jud. Teleorman la Crângeni, Dorobanț, **Șegarcea din Deal**, până la **Lița**, aproape de Turnu. Atât se cunoaște din acest drum; însă el era ca un fluviu cu numeroși afluenți, venind din munte și de sub dealuri, pe unde treceau oile ciobanilor toamna la ernatec în baltă, sau ale Saegiilor spre raiaua Turnului. **2. Drumul**

Sării ce venea prin Argeș, dinspre Ocnele Mari, pe Valea Teleormanului și pe Valea Tinoasa pe la Rădești, Licuriciul, Mavrodin spre Raiaua Turnului și spre Zimnicea.” **3. Drumul Cerii** venea tot prin jud. Argeș, prin jud. Olt, probabil pe la Casa Veche și Dudu, în jud. Teleorman, pe la **Lița** și la moșia **Segarcea**, se împreuna cu un alt drum al “Cerii”, ce venea de peste Olt, din jud. Romanați, și se continua prin moșia Piatra, la Dracea – Ologi – unde se oprea Drumul Țintei (Roșiori – Pârlita – Bogdana – Spătăria – Piatra), de aici la Viișoara și Suhaia, pe deasupra Fântânelor la Zimnicea. **4. Drumul Untului** mergea de la Turnu la Giurgiu, pe deasupra satului Piatra, pe la Moșia Găuriciului și Bragadir)” - cum arată și „Dicționarul geografic al Județului Teleorman”.

N. A. Constantinescu (1910-1911, p. 37 și 71) vorbește și despre **Drumul Banului**, care are legătură cu delimitarea granițelor **Raialei Turnu**, cu ocazia primei hotărnicii stabilită de o comisie mixtă a turcilor și românilor pe vremea lui Mircea Ciobanu (1546), **Drumul Banului** însemnând, de fapt, “*hotarul tras atunci*”, “*după titlul boierului care luase parte la delimitare și se purtase necorect față de patria sa*”. Dealtfel, “**Drumul Banului**” devenise traseu de referință pentru toate cele trei raiele (Turnu, Giurgiu, Brăila). Autorul adaugă (v. p. 37): “*Dar hotarul n-a rămas fix, că mai pe urmă, ca și mai înainte, Turcii mutau stâlpii de hotar, cotropind locuri de pășune sau de ogor*”, de aici decurgând o serie de plângeri ale domnitorilor români la Poartă, pentru a se rediscuta restabilirea graniței inițiale.

Legat de **Drumul Sării**, este bine să reproducem și concluziile cercetării datorate lui **Dorel Marc** (v. *Sisteme de transport și de comercializare tradițională a sării*, p. 152-156, www.cimec.ro/arheologie/sarea/24-DorelMarc.pdf): “*În Țara Românească medieval - existând mai multe puncte de exploatare a masivelor de sare - și traseele terestre ale drumurilor sării erau diferite, coborând spre Dunăre; unul de-a lungul Oltului*

până la Caracal, de unde se ramifica în câteva drumuri secundare care ajungeau fiecare în parte la Bechet, Corabia și **Islaz**; o altă ramură a drumului ducea prin Craiova la Calafat. Pe dreapta Oltului, pornea drumul de la Ocna Mare, continuând prin două ramificații spre **Zimnicea** și Giurgiu. Din dreptul ocnelor de sare așezate în bazinul Teleajenului și al Prahovei, coborau drumuri spre Dunăre, la Giurgiu, la Slonul de la Greaca, la Oltenița, spre bălțile Cornățelului, spre Călărași și Brăila”(p. 152) /.../, iar ulterior ”Pentru epocile premodernă și modernă (sec. XVIII - XIX), din informațiile de arhivă, cercetări de teren și reminiscențe folclorice, ni se confirmă de asemenea, existența a două **drumuri principale pe apă**, folosite de plutași pentru transportul bulgărilor de sare: unul în Câmpia Transilvaniei, altul între Carpații meridionali și Dunăre, primul pe Mureș, al doilea pe Olt; cel de pe Mureș pornea de la Ocna Mureșului, cobora spre Alba Iulia, Deva și Lipova, ajungând la Tisa, iar cel **de pe Olt**, cobora de la Ocelele Mari spre Slatina, Caracal **până la Dunăre**” (p. 154).

sec. XIII – sec. XIV

În manuscrisul său, Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (Mss. cit., 1971) arată, despre purtarea moaștelor Sf. Filofteia și prin “Șegarcea”, următoarele: “/.../Și apoi, după căderea Patriarhiei din Târnova sub turci, urmată și de căderea Vidinului, Moaștele Sfintei Filofteia, scăpate de către creștinii bulgari și români, au fost transportate [Sfintele Moaște] pe la Turnu Măgurele și, **trecând prin Șegarcea**, din județul Teleorman, au staționat în comuna Crângeni și în alte popasuri, până au ajuns să fie predate și depuse în Sfânta Mănăstire Curtea de Argeș. Data transportării – după cum scrie domnul Ion Mailat, culegător de datini din popor, nu este precisă, dar sigur este că s-a făcut transport pe Drumul Oii, cu car cu boi și foarte anevoios – deși domnul profesor St. Moțaș expune o altă legendă – însă fără date”.

Pr. Andrei F. Mustăciosu spune, în *Notele* de la manuscrisul său, că Ion Mailat - într-un articol publicat de acesta în „Glasul Bisericesc” - “prezintă legenda aducerii moaştelor Sf. Filofteia, în trecere spre Curtea de Argeş”, arătând: „creştinii care le transportau [Moaştele Sf. Filofteia], cu car cu boi, au trecut prin **Segarcea** – Teleorman, Ivăneţi (Caravaneţi), Crângenii, Ruşi, Piteşti, Curtea de Argeş”.

Este bine să arătăm că **Sfânta Filofteia** s-a născut la Veliko Tărnovo, în Bulgaria, în anul 1206 și, prin accidentarea ei cu mânie de către tatăl său, căci ea dădea mâncarea din casă săracilor, aceasta a decedat, când avea 12 ani, adică, la 7 decembrie **1218**, tot la Veliko Tărnovo. Legătura cu spațiul românesc este dată de faptul că moaştele sale se află, în prezent, la Biserica Mănăstirii din Curtea de Argeş. De ce au ajuns acolo? E bine de știut că în acea vreme, ținuturile Țării Românești erau laolaltă cu cele bulgărești, constituind un “Țarat româno-bulgar” [n.n. De fapt: între anii 680-(971/1018) – Primul Țarat Bulgar; între anii 1018-1185, prin victoria lui Vasile al II-lea, de la Kleidion, primul țarat se destramă, Imperiul Bizantin redobândind supremația în spațiul sud-dunărean bulgăresc); între anii 1185-1258/1260 - Țaratul vlaho-bulgar (denumit și Țaratul româno-bulgar); între 1258-1396 - Al doilea Țarat bulgar (în fapt, constituit din formațiuni statale mici, ce vor fi cucerite, în final, în anul 1396, instaurându-se puterea otomană în zonă.]

Când au fost aduse moaştele, de fapt, la Argeş și de ce? Se spune că, în realitate, copila decedată, viitoarea Sfânta Filofteia, nu s-a lăsat urnită din loc, iar clericii au rostit numele unor localități din dreapta și din stânga Țaratului româno-bulgar; duhul acesteia ar fi făcut, la auzul denumirii Bisericii Domnești „cea din Târgul Argeşului”, ca trupul ei să fie mutat din loc. Se spune că însuși “**Radu Vodă**, cel poreclit **Negru** (care zidise și biserica)”, „/.../ de cum a fost înștiințat, a pornit îndată cu mult alai, cu făclii și cu tămâieri, mergând către

Dunăre și a adus sfintele ei moaște în Țara Românească. Le-a așezat în **Biserica Domnească**, în orașul Argeș” (v. https://ro.wikipedia.org/wiki/Sfanta_Mucenita_Filofteia_de_la_Argeș). Iar despre *Negru Vodă*, se spune, într-alt loc: “*Conform tradiției, Negru Vodă, un voievod român din Țara Făgărașului, a trecut Carpații, întemeind un stat nou în regiunea Câmpulungului (1290). Ulterior, puterea voievodului s-a extins întâi către vest (zona Olteniei) și apoi către est. Capitala s-a stabilit la Curtea de Argeș*” (După https://ro.wikipedia.org/wiki/Negru_Vodă/). Radu Negru (Negru Vodă) ar fi viețuit, după unii, în perioada anilor 1255/1260 (după alții ar fi născut la 13 februarie 1269) și 1315, anul morții.

Dar, în acest fel, să observăm o inadverență, anume că ridicarea **Bisericii Domnești “Sfântul Nicolae”** din Curtea de Argeș a început în vremea domniei lui *Basarab I*, adică, Vlaicu (Ivancu) Basarab (1310-1352, fiul lui Radu Negru Vodă), că a fost continuată de *Nicolae Alexandru* (1352-1364) și că lucrările au fost încheiate de *Vlaicu Vodă* (1364-1377), după finalizarea picturii murale.

Atunci, după citările **Pr. Andrei F. Mustăciosu** – să credem că transportul moaștelor pe Drumul Oii, deci și pe la „Șegarcea”, s-a făcut în sau după anul 1396, că Mircea cel Bătrân, într-adevăr, să le fi “*așezat în vechea ctitorie domnească, cu hramul "Sf. Nicolae", de la Curtea de Argeș, pe atunci Catedrala mitropolitană?* (n.n.: sau într-un alt loc sfânt?). Căci, la vremea când era domn **Radu Negru** (*Radu Vodă*, cel poreclit **Negru**), “*Biserica Domnească, în orașul Argeș*” încă nu era zidită, și nici el nu exista la data morții Sf. Filofteia, adică la 1218, fiind acesta născut după aproape o jumătate de veac, încât să se preocupe de transportarea trupului/ al moaștelor Sf. Filofteia imediat după moartea ei (7 decembrie **1218**). E posibil însă ca **Radu Negru** să se fi angrenat în această operă în timpul domniei lui (el venise în

Țara Românească din Țara Făgărașului în 1291) sau, într-adevăr, moaștele să fi fost mutate abia după evenimentele de la anul 1396, când turcii destramă Țaratul de la Velico Tărnovo.

Pe situl <http://www.crestinortodox.ro>, în subpagina <http://www.sfanta-filofteia.ro/>, se face o sinteză din mai multe surse privind aducerea moaștelor pe tărâm românesc, la Curtea de Argeș, scriindu-se astfel:

“Istoria arată că moaștele Sf. Filofteia au fost duse inițial la Tărnovo [n.n.: s-au aflat, de fapt, la Velico Tărnovo, căci acolo decedase copila Filofteia], unde au rămas până în anul 1393. În acel an, Țaratul bulgar a fost ocupat de turci, care au și ars orașul. Pentru a le feri de profanare, moaștele au fost duse la Vidin, unde au stat puțin timp, probabil până în 1396. După înfrângerea armatelor creștine la Nikopole, crescând amenințarea turcă, moaștele au fost oferite domnitorului Țării Românești, Mircea cel Bătrân (1386-1418). Acesta le-a așezat în vechea ctitorie domnească, cu hramul "Sf. Nicolae", de la Curtea de Argeș, pe atunci Catedrala mitropolitană, [n.n.: “ctitoria domnitorilor Basarab I întemeietorul și Nicolae Alexandru, fiul său”]. În acest fel, se explică și alegerea zilei de 7 decembrie drept zi de pomenire (imediat după ziua hramului). După construirea noii biserici de către Neagoe Basarab, sfințită la 15 august 1517, moaștele au fost așezate aici a doua zi, când s-a făcut și proclamarea canonizării Sf. Ierarh Nifon al Constantinopolului (prima canonizare la noi)”. Iar situl <www.crestinortodox.ro/sfinti/sfanta-mucenita-filofteia> completează: “Moaștele au rămas la Curtea de Argeș până în 1893, când, datorită stării avansate de degradare a bisericii, au fost mutate în bisericile "Sf. Gheorghe" și "Adormirea Maicii Domnului" - Olari, din aceeași localitate. În timpul primului război mondial, datorită mutării frontului în apropierea acestei localități, moaștele au fost duse în paraclisul Mănăstirii Antim din București. După terminarea

războiului, au fost readuse la Curtea de Argeș, dar de data aceasta în mănăstirea bisericească ctitorită de Neagoe Voda Basarab, iar din 1949 au fost mutate în paraclisul din incinta acestei biserici, unde se găsesc și azi”.

sec. XIV (și până la jumătatea sec. XIX)

C. Căzăneșteanu (v. *Pe urmele lui Mircea cel Mare*, București: Editura Sport - Turism, 1987, 247 p.) arată, la p. 198, că: „În perioada lui Mircea cel Bătrân, satele din părțile de câmpie ale Țării Românești erau alcătuite din bordee săpate în pământ de formă patrulateră, cu dimensiuni variind între 3,25 X 2,90 m și 6,30 X 6 m, având vetre și cuptoare. Așezările dinspre granița de sud erau apărate cu întărituri, alcătuite din scuturi și valuri de pământ.”

La rândul său, Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, p. 112) ne informează: “Bordeiul este locuința preponderent folosită în cea de-a doua jumătate a secolului al XIII-lea până în secolul al XVII-lea în zona de câmpie/.../ Faptul se datorează, pe de o parte, lipsei unor materiale dure, precum piatra, pe de altă parte, pentru că acest tip de locuință semiîngropată este adecvat zonei în care combustibilul nu este întotdeauna la îndemână în cantități necesare, iar condițiile climaterice sunt, în general, extreme. Iar structura constructivă a bordeiului, rămasă aproape neschimbată din preistorie, este simplă și ușor de realizat”.

Dar ceea ce știm bine este că în satele noastre segărcene bordeiul a servit drept locuință până spre sfârșitul sec. al XIX-lea (cu puțin înainte de 1900).

1400

Situl virtual al Primăriei **Segarcea Vale** (www.segarceavale.ro) arată, în 2011, citând o evidență statistică pentru anul **1948**, că așezarea **Segarcea Deal** “se întinde pe o suprafață de 1960 ha, are 2396 locuitori, stare economică bună, pe raza comunei **ce datează din 1400**,

găsindu-se 4 cazane”, iar **Segarcea Vale** – „se întinde pe o suprafață de 2920 ha, cu 2360 locuitori, [are o] stare economică bună, pe raza comunei ce datează din **1864**, găsiindu-se o moară, 5 dărace și un cazan”.

Dacă analizăm afirmația “/.../ raza comunei [*Segarcea Deal*] ce datează din **1400**” trebuie să observăm că este nevoie în continuare de cercetări asupra veridicității anului **1400**, ca o posibilă primă menționare documentară a așezării. Probabil, s-a considerat, prin extrapolare, existența deja a unei așezări la extremitatea viitoarei Raiale Turnu, despre ale cărei granițe se spune că ar fi început a fi stabilite de turci, imediat după domnia lui Mircea cel Bătrân.

1441

Hrisovul domnitorului Vlad Dracul, care întărește mai multe ocini „Mănăstirii Glavacioc”, iar „în **Teleorman**, Mirceștii...”, datat 14 mai 1441, constituie, implicit, documentul prin care se atestă menționarea documentară a Județului Teleorman (v. E. Ț. **2010**, p. 45; apud: DRH, B, vol. I, doc. 94, p. 162-164).

1453 (după 1453)

Preotul **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*), la rândul lui, pune venirea și fixarea pe teritoriile vechii așezări Șegarcea a **unora dintre sârbi și bulgari** într-un context vechi, de după **1453**: „*Și că [din cauza] relații[lor] economice, comerciale și productivitatea muncitorilor în formele serbii - deplasându-și muncitorii la sezon dintr-un centru în altul, ca din Dolj în Teleorman - iar, pe de altă parte, [din cauza] asupriril[or] turcești în Peninsula Balcanică, încă după 1453, când cuceresc Constantinopolul, foarte mulți dintre locuitorii balcanici din dreapta Dunării, prin punctele Tr. Măgurele, Vidin – Calafat, au emigrat în stânga Dunării, în Țara Noastră, exemplu: sârbi și bulgarii*”. „*Jos, în Vale, lunca Sâiului și a Oltului au fost propice culturilor legumicole, deci*

așezării sârbilor și bulgarilor, de unde și numele satului „Sârbia”, care încă se păstrează în popor”.

Considerăm că și această informație trebuie susținută cu probe științifice. De bună seamă, nu numai destrămarea “Țaratului “(româno) - bulgar”, cauzată de invazia și victoria turcilor din **1396**, nu numai căderea Constantinopolului în **1453**, dar și ulterior, cu diferite alte prilejuri, populații bulgărești s-au refugiat peste Dunăre în ținurile Munteniei, Olteniei și în cele bănățene. Iată, de pildă, ce se spune despre bulgarii stabiliți pe tărâmurile românești în articolul *Bulgarii din România* postat pe internet

(<https://ro.wikipedia.org/wiki/Bulgarii_din_România>): *“În Muntenia (și Oltenia), în zonele de câmpie, unde sunt denumiți "sârbi", așa-zisii "sârbi" din sudul României sunt, de fapt, bulgari. /.../ Acești bulgari sunt descendenții bulgarilor care s-au refugiat de opreliștea otomană începând cu secolul XV până în secolul XIX. În prima jumătate a sec. XX li s-au mai adăugat bulgarii veniți aici din motive sociale și economice”.* Alte surse plasează stabilirea bulgarilor la nord de Dunăre, în Muntenia, îndeosebi între sfârșitul sec. al XVIII-lea și începutul sec. al XIX-lea „după războaiele ruso-turce, pentru a scăpa de represiunile autorităților otomane” și de a se bucura de condiții mai bune din perspectivă economică (<<http://www.intercultural.ro/carti/interculturalitate/bulgari.html>>).

Pe de altă parte, așezarea bulgarilor în spațiul românesc s-a produs în mai multe contexte. De pildă, în “*Segmente și fragmente de istorie*”, **Anatol Măcriș** ne informează, la p. 45, despre stabilirea bulgarilor în Oltenia aflată sub stăpânire austriacă, arătând: “*În anul 1730, la Islaz, s-a stabilit o grupă de bulgari paulicieni. În anul 1800, refugiați bulgari s-au stabilit la Stoenești, iar pe la 1850 – zece familii de bulgari la Gostavăț.*”

1535 – 1544

În vremea lui *Radu Paisie* (**n.n.**: *Radu Paisie*, adică “Petru de la Argeș”, domnul Țării Românești, în intervalul 1535 –1544, cu intermitențe), are loc înființarea Raialei Turnu (cetatea și teritoriile din împrejurimi).

Dr. **Anatol Măcriș** rezervă în lucrarea sa, *Segmente și fragmente de istorie* (v. A. M., 2000, p. 83-84), referiri la întinderea de pământ ce constituia **Raiaua Turnu**, care au importanță și pentru ținuturile noastre segărcene, deoarece o margine a graniței sale era în partea de sud a locului unde se află azi **Segarcea Deal**. Este important să spunem că, după 1396, când puterea otomană a preluat controlul zonei din dreapta Dunării, după destrămarea celui de-al doilea „Țarat bulgar”, turcii s-au extins, ulterior, și peste Dunăre, pe teritoriul românesc, administrând trei raiale (Turnu, Giurgiu și Brăila). Despre **Raiaua Turnu** autorul spune, la p. 84, că “*Spre sfârșitul domniei lui Mircea cel Mare (1417), Cetatea Turnu intră sub stăpânire turcească*” și citează, la rândul său, din lucrarea *Turnu Măgurele. Mic îndreptar turistic, București: Editura Sport - Turism* (v. I. O., M.D. și I. G., 1986) următoarele: “*Voievozii români, Dan al II-lea - în 1427, Vlad Dracul – în 1445, Vlad Țepeș - în 1462, Radu de la Afumați – în 1521, au încercat să recupereze cetatea. Sub dominația lui Radu Paisie, turcii întăresc din nou cetatea și, împreună cu teritoriul din jur, declară raia.*”

1546

Și tot Dr. **Anatol Măcriș** adaugă: “*În anul 1546, sub domnia lui Mircea Ciobanu, s-a făcut delimitarea teritoriului raialei*” (*Segmente și fragmente de istorie*, p. 84) [**n.n.**: Mircea Ciobanu: ianuarie 1545– 15 nov. 1552; mai 1553 – 28 februarie 1554; ianuarie 1558-21 septembrie 1559].

La rândul său, **Dionisie** [Dionisiu] **Fotino** (n. 1777 (după unii: 1769) - m. 1821) - istoric grec, provenit din Patros, trăitor în Țara Românească, ce a funcționat o vreme ca secretar

al domnitorului Ioan Gheorghe Caragea - a publicat la Viena, între anii 1810-1819, în limba greacă o "Istorie a Daciei" (v. traducerea din limba greacă de George Sion, sub titlul *Istorie Generală a Daciei sau a Transilvaniei, Munteniei și a Moldovei*, București: Imprimeria Națională a lui Iosef Romano et Companie, 1859 (vol. I – 134 p, vol II - 264 p. și vol III – 344 p.; a se vedea și transliterarea celor trei volume din scrierea vremii – latină plus caractere chirilice - în grafia actuală a limbii române, într-un nou volum publicat de îngrijitorul Colecției Euxin – Editura „Valahia”, Marian Munteanu, sub aceeași denumire, totalizând 741 p. text).

Scrierea lui **Dionisie Fotino**, care "consemnează aceste date acum 200 de ani", cum spune și L.C. (1999, p. 51), este foarte importantă – spunem noi - pentru că, vorbindu-se despre Raiaua Turnu, se trasează, **implicit**, și granițele acesteia, una din ele fiind cea din vecinătatea așezărilor actuale, **Segarcea Deal** și **Lița**, dar, să observăm că delimitarea dată de Dionisie Fotino era cu mult mai veche, așadar, cel puțin din **1546**, când, sub domnia lui Mircea Ciobanu, s-a procedat la delimitarea raialei Turnu.

Dr. **Anatol Măcriș**, în lucrarea citată anterior (2000, p. 84), reproduce pasajul consemnat de Dionisie Fotino privind „*delimitarea raialei Turnu*“, preluat, de fapt, din lucrarea teleormănenilor noștri, autorii **Ilie Oprica**, **Marin Dumitrescu** și **Ion Grigorescu**, intitulată *Turnu Măgurele* (publicată de aceștia, la București, în anul 1986, p. 31-32), anume: *./.../de la marginea, despărțind împrejurimea Culei de Cetate de pământ, de la Troian, pe uscat, trece pe aproape [de] o movilă ce este pe marginea Troianului; de acolo merge la alte două movile, tot pe marginea Troianului, de unde merge la drumul numit al Banului, drept în sus pe [n.n.: probabil, logic, "spre"] apa numită Hârlău și se întinde printre vii până la biserica ce era pe un sat desființat al Țării Românești. Hotarul urma pe măgura între viile Ciuperchenilor, din care jumătate rămăneau*

la Cule și jumătate la Țara Românească. Se întindea la măgura Drumul Vierilor până la altă măgură și, iarăși, până la gura Rusciucului și la măgura de la Gunoiul Dușman, tot pe Drumul Banului, întins la marginea moșiei lui Pehlivan Oglu, spre Cule, care rămânea în țară, până la moara Beiliciului. De pe apa Hârlăului, spre Dunăre, până la Moara Pașei, ce era la satul Piscul și tot pe apa Hârlăului, până unde se varsă în Olt, din jos de Romanați, până la Gârla care se desparte din Olt sub numele de Oltișor și se varsă în Dunăre, iar din jos de Islaz își face Dunărea hotar.”

Autorii înșiși simt nevoia unei “actualizări” din perspectivă “topometrică” a pasajului (*Op. cit.*, 1986, p. 32), arătând: “*Bună parte din punctele topometrice menționate de Fotino nu mai există astăzi: Drumul Banului, Drumul Vierilor, Gura Rusciucului, Gunoiul Dușman, Moara Beilicului, Moara Pașei etc., astfel că în delimitarea lui teritoriul raialei nu ne apare prea clar. Pârâul Hârlău este pârâul Gârla, care izvorăște dintr-o ruscă de la Segarcea din Deal și se varsă în Sâi. Satul Piscul este actuala comună Lița. Comunele Poiana, Ciuperceni, Măgurele și Odaia – Flămânda, în prezent Poiana sat, Măgurele și Odaia, cartiere ale orașului - și Lița s-au aflat în hotarele raialei Turnu”*”.

Aici se cuvine făcută precizarea că, în legătură cu spunerea “*Pârâul Hârlău este pârâul Gârla*”, este vorba de o eroare, poate, reformulând, am putea spune: “*Pârâul Hârlău – cunoscut și ca Pârâul Strâmbul – izvorăște dintr-o ruscă de la Segarcea din Deal și se varsă mai jos de Piscul (Lița, azi) în râul Sâi, care aduna, de altfel, și apele pârâului Gârla (Oltul Mic, Oltișor - desprins din Olt) înainte de vărsarea în Dunăre*”.

Autorii purced la „reconstituirea hotarelor raialei, ținând seamă de localitățile actuale”, anume: “*/.../hotarul pornea de la Dunăre, urca de-a lungul Troianului, până la sud de Segarcea Deal. De aici, se îndrepta spre răsărit de-a lungul*

Drumului Banului, până la izvorul pârâului Gârla, coborând apoi aproximativ perpendicular pe Dunăre, pe la est de Ciuperceni, atingând malurile fluviului” (Op. cit., p. 32).

Dar și aici se strecoară câteva greșeli, anume, harta nu mai este reconstituită „de la dreapta în sus apoi în stânga și apoi în jos spre Dunăre”, ci invers. De aceea, nu este vorba de zona de-a lungul *Troianului*, ci de zona “**de-a lungul Sâiului și Hârlăului**”, așa cum se susține chiar din harta autorilor dată la pagina 33. Apoi, nu e vorba nici de “izvorul pârâului Gârla” (despre care Forino spune clar că nu era izvor, ci era “Gârla care se desparte din Olt sub numele de Oltișor și se varsă în Dunăre”, adică un braț. Prin urmare, reformulând, ar veni astfel: “/.../hotarul pornea de la Dunăre, urca de-a lungul Sâiului și Hârlăului (*Strâmbul*), până la sud de **Segarcea Deal**. De aici, de la izvorul pârâului **Hârlău** (*Strâmbul*), se îndrepta spre răsărit de-a lungul Drumului Banului, coborând apoi aproximativ perpendicular pe Dunăre, pe la est de Ciuperceni, atingând malurile fluviului”.

Cât de “statornică” era suprafața delimitată de **Raiaua Turnu**, putem să ne imaginăm din ceea ce spune N. A. Constantinescu la p. 32 și 38 din studiul său, *Întinderea raielelor cu deosebită privire la Raiaua Giurgiului* (“Anuar de geografie și antropogeografie”. Anul al II-lea (1910-1911). Director: S. Mehedinți, București: Atelierele grafice Socec & Co, Societate anonimă, 1911. p. 23-86). Aflăm, așadar, la p. 32, că “După fiecare recucerire, turcii lărgesc zona de stăpânire a Cetăților: în 1505 fac un lagăr la Turnu, iar în 1507 ei ocupă mai multe vaduri cu vămi. În ordine cronologică, raielele s-au înființat astfel: 1. Turnu și Giurgiu, cu raiele probabil încă din sec. XV, deși nu sunt numite lămurit decât în sec. XVI la delimitarea din 1545”, iar la p. 38 următoarele: “Tunsuli și Fotino ne dau hotarul după alegerea făcută prin pacea din 1741, care a suferit schimbări pe timpul lui Ștefan Racoviță (1761-65): “altul a fost însă (hotarul

Turnului), după carta ce s'a făcut în timpul lui Ștefan Racoviță, precum se văd hotarele de la Cetatea de pământ, ce este pe malul Dunărei. ””.

Ca o concluzie implicită, posibil din anul **1417** (ce marchează sfârșitul domniei lui *Mircea cel Bătrân*), sau cel puțin din vremea lui *Radu Paisie* (“Petru de la Argeș”, **1535 - 1545**), ori din **1546** - când, sub domnia lui *Mircea Ciobanu*, o comisie mixtă a făcut delimitarea teritoriului raialei Turnu, *așezarea Segarcea s-ar fi putut afla în permanență la granița raialei Turnu.*

1574

Ecaterina Țânțăreanu (v. *Habitat medieval în sud-vestul Munteniei în sec. XIV-XVII*, 2010, p. 208) spune că *Alexandru Mihnea* (n.n.: fiul lui Alexandru al II-lea *Mircea*, cca 4 mai **1574** - 27 sept./ 28 sept. 1577, cu care a fost asociat la domnie între iul. - aug. 1574 – sept. 1577) solicitase sultanului *Selim al II-lea* (n.n.: 1566-**1574**) definirea frontierelor, lucru întâmplat – spunem noi – în singurul an când coincid cele două domnii, adică în **1574**, vizând și teritoriile raialelor Giurgiu și Turnu.

1578, 8 mai

Ecaterina Țânțăreanu (*Ibidem*) arată că *Mihnea Turcitul*, în timpul primei sale domnii (n.n.: sept. 1577 – iul. 1583; apr. 1585-1591), “a obținut la 8 mai 1578 un firman al Sultanului *Murad al II-lea*, care confirmă frontierele fixate de o comisie solicitată de predecesorul său, *Alexandru Mihnea*, sultanului *Selim al II-lea*, redând astfel Drumul Banului, atât la Turnu, cât și la Giurgiu, caracterul de linie de hotar” (n.n., corect: *Murad al III-lea*, sultan între 1574-1595, imediat după tatăl lui, *Selim al II-lea* – sultan între 1566-1574). *Ecaterina Țânțăreanu* adaugă: “*Cetatea Turnu dispunea de un teritoriu mai mic. La vest se întindea de la Dunăre, din fața gurii Oltului, urca spre nord pe lângă satul Ciupelnița (Ciuperceni?), până în fața satului Lița, se îndrepta către est*

pe lângă drumul Segarcei, apoi cotea spre sud, spre Dunăre, pe drumul numit Torpan [Troian]”.

Ținutul Segarcei „din Deal”, de bună seamă, și cu pârâul ce izvora de la cișmele, Hârlăul (Strâmbul), erau deja acolo, constituindu-se împreună cu “Drumul hoțului” (cel de pe Vărzării, care pleacă de la Segarcea Deal până în șoseaua națională, la intrarea în Lița) limita de nord spre vest și de nord spre est a Raialei Turnu, locul fiind chiar numit și având rolul de Vama Românească.

20 iunie 1579

Un “mit” al menționărilor documentare timpurii se leagă de faptul că „Segarcea” din ținutul nostru ar fi fost pomenită în documente emise de voievodul Țării Românești, *Mihnea Turcitu* (Mihnea Voievod, fiul lui Alexandru Voievod), la *20 iunie 1579* și la *17 mai 1589*, arătându-se, ca o concluzie a autorului Lincă Cocoșilă (v. L.C., 1999, p. 53), că: *„S-au scurs pe apa vremii de atunci, prin voia bunului Dumnezeu, 410 ani și știm acum măcar cine era stăpânul acelor străbuni ai noștri”.*

Este adevărat că în timpul primei domnii a lui *Mihnea Turcitu* (27/28 septembrie 1577 - 15/ 23 iulie 1583) a fost emis documentul datat *20 iunie 1579* și tot atât de adevărat este că în vremea celei de-a doua domnii a sa (20/30 mai 1585 - 22 mai/1 iunie 1591) a fost dat și celălalt hrisov, la *17 mai 1589*.

Este adevărat, de asemenea, că pasajele citate de Lincă Cocoșilă (L.C., 1999, p. 53) fac referiri la o așezare **Segarcea**, după cum urmează:

-Documentul de la 20 iunie 1579:

“A binevoit domnia mea cu a sa bunăvoință, cu inima curate și luminată a domniei mele ca să proslăvesc pe Dumnezeu... De eceea, am dăruit domnia mea întru totul cinstit și cu frumoasă față ...acest de față hrisov jupânului Stoico, fost mare logofăt, și fiului său jupân Pârvul și fiicei sale, jupânița Stana, ce să le fie satele și anume: jumătate din

Dobrița și cu viile (Budeasa) toată și cu morile și Ciupa Mare toată și Pociștea toată și cu morile și Segarcea toată...” (L.C. citează în acest scop *Documentele privind Țara Românească, veacul al XXVI-lea B. Țara Românească*, Alexandria: Arhivele Statului, p. 396).

-Documentul de la **17 mai 1589**:

„1589 (7097), Mai 17, București: „Din mila lui Dumnezeu, io Mihnea Voievod și domn a toată Ungro-Vlahiei, fiul marelui și preabunului Alexandru Voievod, Dă domnia mea această poruncă...” (este un „hrisov al lui Mihnea Turcitul prin care întărește lui Nica al II-lea, postelnic, jupâniței sale Maria, fiica Jupâniței Anca din Coiani, satele de la Gura Călmățuiului: Căcănău, Viișoara, Ducna, Fântânelele și Segarcea.” (L.C. citează de data aceasta *Documente privind Istoria României. Veacul al XVI-lea. B. Țara Românească*, vol. V, p. 40.).

Este tot atât de adevărat că „satele de la Gura Călmățuiului: Căcănău, Viișoara, Ducna” sunt teleormănene și le întâlnim citate și pe situl Primăriei Viișoara (v. și: <http://obiective-turistice.romania-tourist.info/viisoara-teleorman-detalii#sthash.qBw6jhQu.dpuf>), dar fără *Fântânelele și Segarcea*: „Tot despre Viișoara se pomenește într-un hrisov al domnitorului Mihnea Turcitul, voievodul Țării Românești, dat în 17 mai 1589, prin care acesta întărește lui Nica, al doilea postelnic, și jupâniței sale, Maria, dreptul asupra satelor de la Gura Călmățuiului – Căcănău („Vânătorii” de azi), Viișoara și Ducna („Lisa” de azi) - în întregime cu tot hotarul (*Documente referitoare la istoria județului Teleorman, 1441-1700. Catalog, volumul I, pag 5, București, 1989*)”.

Dar, din păcate, în toate cele trei fragmente avem de-a face cu citări „trunchiate”, care „ocolesc” esențialul, anume, în aceste documente nu se face referire la „*Segarcea de Teleorman*”, ci la „*Segarcea de Dolj*”!

În susținerea acestora, vom cita două surse. Prima este *Domeniul funciar al Craioveștilor (cca. 1480-1539)* [v. Ion Donat, *Domeniul domnesc în Țara Românească (sec. XIV-XVI)*. Ediție îngrijită de Gheorghe Lazăr, București: Editura Enciclopedică, 1996, Colecția „Biblioteca Enciclopedică de Istorie a României”, ISBN: 973-454)170-6, 260 p.; v. și <http://www.scritube.com/istorie/Domeniul-funciar-al-Craiovesti62114.php>], în care, la p. **156**, se spune: „*În documentele secolelor XVI și XVII, expresia "satele" sau "averile Craioveștilor" se referă totdeauna la moștenirea pe care cei patru frați, Barbu - ban, Pârvu - vornic, Danciu - comis și Radu - postelnic au primit-o de la tatăl lor, Neagoe ban Strehăianu. Această avere a făcut obiect de partaje nu numai în 1589, ci după toate probabilitățile a mai fost cercetată și împărțită cel puțin de două ori, sub Pătrașcu cel Bun și Alexandru Mircea (v. cap. I) /.../, iar de la p. **158** aflăm esențialul: „Partea ultimului dintre frați, Radu postelnic, care "a pierit la Tinoasa în oastea lui Radu voievod cel Bun", este cel mai bine descrisă în hrisovul de la 1589, deoarece actul a fost întocmit anume pentru urmașii acestuia, adică pentru **Nica al doilea, postelnic, cu jupânița sa, Maria, și fiul ei, Șerban paharnic al doilea, viitorul Radu Vodă Șerban. Satele din această parte de moștenire se găseau în trei regiuni: "la Catalui": Radovanul, Căscioarele, jumătate Prundul, Coiani (Mironești) și Izvoarele (j. Ilfov); "la Gura Călmățuiului": Căcănău (Vânători), Viișoara, Ducna (Suhaia?) și Fântânelele (j. Teleorman) și "peste Jiu": Halmajul (probabil Almajelul, j. Mehedinți), Dragomirești(?), Gradovti (?), Dranicul, Vianul, **Segarcea (j. Dolj)**, Măceșul", care a fost făcut de jupânița Velica sat de milă și se cheamă Măriuța" (j. Dolj), Giurmenul (Adunații de Giormani), Sopotul (j. Dolj), Paia (j. Mehedinți), Ocolna (lângă Dăbuleni, j. Romanați), Runcu (j. Gorj) și Strehaia. În total, Radu Postelnic a moștenit - cu excepția satelor dăruite mănăstirii Bistrița împreună cu frații***

săi - 22 sate, dacă nu cumva au vândut și urmașii lui din această moștenire, cum am văzut că s-a întâmplat cu Marga cea bătrână și cu fiii săi. Dacă considerăm că Neagoe ban Strehăianu și-a împărțit averea în mod egal între cei patru fii, atunci ajungem la încheierea că el stăpânea, în vremea lui Vlad Călugărul, cel puțin 88 de sate. Din hrisovul lui Mihnea Turcitul noi nu cunoaștem însă decât 47”.

Prin urmare, faptul că **nu este vorba de Segarcea “de Teleorman”**, ci de „**Segarcea de „peste Jiu”**”, deducem, indirect, și din lucrarea Ecaterinei Țânțăreanu (v. E. Ț. 2010, p. 191-192), care, vorbind despre partea de moștenire a lui **Radu Șerban** din averea Craioveștilor, arată: **“În județul Teleorman, proprietatea funciară a acestora, pe care o stăpânea Radu Șerban, era grupată compact în jurul gurii și bălților Călmățuiului și cuprindea, așa cum reiese din hrisovul lui Mihnea Turcitul din 1589, satele Căcănău, Viișoara, Ducna și Fântânelele în întregime, cu tot hotarul, reprezentând partea lui Radu postelnic Craiovescu”**, menționând sursa (DIR B, veac XVI, vol. V, doc. 420, p. 402-407. Hrisovul lui Mihnea Turcitul din 17 mai 1589).

În acest context, “mitul” menționărilor documentare de la 20 iunie 1579 și 17 mai 1589 se destramă.

1626

Un alt “mit” ce a fost lansat tot de Lincă Cocoșilă (L. C., 1999, p. 54) se leagă de anul 1626, ca un alt reper în menționarea localității **Segarcea**, de dinainte de 1700, arătând: *“Un alt document, datat 1626, aprilie 28, indicația 9, pag. 91, [n. n.: și citând din] “Documente referitoare la istoria județului Teleorman, catalog vol. I, cuprinzând perioada 1441-1700”. Este cartea prin care Chiril, arhiepiscop al Constantinopolului și patriarh, la cererea lui Alexandru [n. n.: Ioan Alexandru Voievod], voievod al Țării Românești, hotărăște în sobor să aprobe “desființarea sloboziilor din Țara Românească, întrucât cei ce locuiesc în ele sunt scutiți de toate*

dăjdiile și dările, iar ceilalți covârșiți de biruri, fiind primejdia ca nimeni să nu mai slujească pentru dăjdiile și birurile împărătești, toți să alerge spre slobozii și să pustiască țara “pentru dările grele și neapărat trebuincioase”. Socotește să plătească toți dările împărăției “ca unii ce locuiesc același pământ din moși - strămoși, în afară de sloboziile de la **Segarcea, a Patriarhiei Alexandriei, cea de la Vaideei a “celui mai bun neam boier postelnicu Ion”**, cele de la Călinești și Putineiu, iar hrisoavele, blestemele și pecetluitele pentru sloboziile desființate să se spargă și să nu țină în seamă, cu încuviințarea patriarhului Alexandriei, Gherasim – aflat de față la sobor”; (original grecesc, pergament 70 X 57 cm.)”.

Din păcate, nici în acest document nu avem de-a face cu „Segarcea de Teleorman”, ci cu „**Segarcea de Dolj**”. Scrisoarea în cauză a fost tradusă și publicată de Daniel Barbu, între timp (v. *O arheologie constituțională românească, IV. Patriarhul Chiril al Constantinopolului: Desființarea sloboziilor în Tara Românească, 28 aprilie 1626*. Traducere după originalul grecesc publicat în “DRH”, B, XXI, nr. 55, p. 96-98 (v. și www.unibuc.ro, 2002), din care reproducem pasajele care menționează **Segarcea** (evident, “de Dolj”), **Vaideei** (de bună seamă, nu partea de sat din Segarcea Vale, ci actuala **Slobozie** “de Ialomița” (sic!)- dar putea fi oricare din multele așezări “*Vai de ei*”, cum era cea de lângă de pe malul Dunării de lângă Slobozia giurgiuveană, la fel și **Alexandria** (care, evident, nu are legătură cu *Alexandria* “de Teleorman”, oraș inexistent atunci!):

“*Iar slobozia de la **Segarcea** a Preasfântului scaun al Alexandriei, cea de la **Vaideei** a nobilului boier domnul Ioan postelnicul, cea de la Călinești, de la Capreani, de la Stăncești și de la Putineiu, acestea și numai ele, pentru motive binecuvântate pe care ei le cunosc, vor să rămână nestrucate, statornice și neclintite pentru totdeauna.*”/.../ “*Iar hrisoavele*

și gramatele patriarhale care au întărit din vechime să fie slobozii - în afară de cele mai sus-zise slobozii de la Segarcea, Vaideei, Călinești, Capreani și Putineiu, care vor ei să rămână neschimbate și neclintite - oriunde s-ar găsi să fie fără tărie, nefolositoare și fără putere și întru nimic luate în seamă”.

Cât privește „**Segarcea de Dolj**” este vremea să „umbrim” **alt mit** (nevoiți de dragul adevărului!) și să arătăm că satul și Mănăstirea Segarcea („de Dolj”) erau deja închinată (dăruite) Patriarhiei de Alexandria (Egipt), la acea dată (28 aprilie 1626), cel puțin de prin 1613-1620 (mai întâi, fusese închinată Mănăstirea *Stănești*, apoi și **Segarcea “de Dolj”**), căci la **28 octombrie 1622**, domnitorul Radu Mihnea proceda deja la o reconfirmare a daniei sale anterioare. Pe situl [www.manastireasegarcea](http://www.manastireasegarcea.ro) se spune: „*Mănăstirea și moșia Segarcea au fost dăruite Patriarhiei de Alexandria, având un statut special, dăruit de domnitor. Astfel, pe această moșie, țărani se puteau așeza liber, în schimbul exploatării agricole și a producției meșteșugărești, o mare parte din venituri mergând în Alexandria, care suferea mult sub jugul otoman*”.

E de remarcat faptul că domnitorul *Radu Mihnea* fusese coleg de studii, la Veneția și Padova, cu patriarhul ecumenic *Ciril Lucaris* al Alexandriei, ce a fost și „primul patriarh de Alexandria care a vizitat țările noastre” (omorât de turci, prin sugrumare, la 29 iunie 1638), după cum aflăm de la Preot prof. dr. Mircea Păcurariu, în *Istoria Bisericii Ortodoxe Române* (Vol. 2 (secolele XVII și XVIII). Tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, ediția a II-a, București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1994, p. 17-18 [ISBN 973-9130-18-6]).

1654

Următorul „**mit**” din galeria atestărilor documentare timpurii – dovedite a fi eronate - privind localitatea “Segarcea de Teleorman”, adică mai devreme de cea certă, din Harta

Stolnicului Constantin Cantacuzino, de la 1700, îi aparține poetului Ion Segărceanu (I. S., 1986, p. 23), care afirmă că: *“Prima atestare documentară a satului unic **Segarcea** datează din 4 iulie 1654, ca așezare depinzând de o mai mare moșie care încasa de aici zeciuală”*. Este, de bună seamă, o afirmație hazardantă, luând în calcul parcimonia amănuntelor (care ar fi fost normal să însoțească data avansată ca reper documentar).

1663

”Din anul 1663 – spune Lincă Cocoșilă (*Op. cit.*, 1999, p. 54) - există un hrisov al **lui Grigore Ghica Vodă**, care îi dă lui Badea Bălăceanu, vel-culcer pe moșia Segarcea, numai jumătate din sat, partea Dâicului – Postelnicul, feciorul lui Preda – clucer din Greci. Se arată și hotarele: “În lung, din hotarul Putineiiului, ce trece peste Olt, până la hotarul Islazului și al Beteganilor (Giuvărașteii de azi); În lat: din **hotarul turcesc** până-n hotarul Scurtei și al Pleașovului” (Dosar 30/1849/ Arhivele Statului - Alexandria)”.

Dacă nu sunt erori în privința anului și a numelor, să arătăm că Bălăceanu Badea (din Balaci, zis “Ușurelul”, fiul lui Barbu Bălăceanu) era vătaf și nu vel culcer (“mare, cel mai mare” culcer) - v. la p. 112 în lucrarea “N. Stoicescu, *Dicționarul marilor dregători din Țara Românească și Moldova, sec. XIV – XVII*, București: Editura Enciclopedică Română, 1971, 456 p.). Rămâne de văzut, desigur, documentul invocate de autor [citat: L.C. 1999, p. 54], căci „**hotarul turcesc**” ar putea fi zona limitrofă Segarcea – Raiu Turnu.

1700

Se tipărește la Seminarul din Padova, în Italia, cu efortul de autor al Stolnicului Constantin Cantacuzino (cu 17 ani înainte de a fi fost spânzurat „mișelește” la Constantinopol), ”prima Hartă a Țării Românești”, pe care apare figurată și localitatea **Segarcia**. Harta realizată între 1694-1699 de stolnicului Constantin Cantacuzino (1639-1716) este concepută la scara 1: 278.000, se întinde pe 4 p., în greacă.

Se păstrează la Muzeul britanic (unde a fost reperată târziu, în 1927, de consulul român, Dimăncescu), dar noi am văzut copia provenită din Franța, păstrată la Biblioteca Academiei Române. Documentul cartografic cunoaște și o variantă ulterioară (1707), publicată în latină, la Viena, unde se și află la Biblioteca Națională a Austriei, iar o copie există și în România. Despre această hartă au scris mai mulți istorici, între care Constantin C. Giurescu (v. *Harta stolnicului Constantin Cantacuzino. O descriere a Munteniei la 1700* în “Revista Istorică Română”, MCMXLIII, vol. XIII, fasc. I, p. 1-28), ce reprezintă textul unei comunicări preliminare, făcute “într-o formă rezumată” la Institutul de Istorie Națională din București, în 17 decembrie 1942.

1718-1739

Intrarea Olteniei sub stăpânire austriacă, în urma păcii de la Passarowitz /Požarevac din 21 iulie 1718, a fost benefică din mai multe puncte de vedere, părintele **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*), arătând că, în acest răstimp, *unii dintre sârbi* au trecut Dunărea în Oltenia. Folosește ca argument cărțile găsite de acesta în Biserica din **Segarcea Deal**, în anul 1930, anume, o cartea bisericească tipărită în Carloviț – Serbia (*Evanghelie acum întâia oară dată la tipărire în zilele Prea Înălțatului Împărat al Austriei și Apostolicescului Francisc I-ul cu blagoslovenia Sfinției Sale [a] Prea Sfințitului Domn Ștefan Stratimirovici, Arhiepiscopul și Mitropolitul Bisericii din Karlovci, la ziua de la Hristos 1812. [n.n.: Stremski Karlovci; românește: „Carloviț”, azi lângă Novi Sad, în Serbia, la Dunăre, care atunci făcea parte din Țaratul Austriac; transcripția din slavonă: Gheorghe Sarău]), **opinează**: „*Din cărțile de slujbă cu litere chirilice, cum vedem și apartenența lor, ca tipărite unele în Carloviț – Serbia, sub egida P. S. Mitropolit Ștefan Stratimirovici, sârb, și sub Francisc I-ul, împărat austriac, în 1812, deducem originea etnică a sârbilor, care - sub presiunea ocupației austriece - au emigrat în**

Oltenia, [stabilindu-se] la dreapta Oltului, deci Segarcea de Dolj, și apoi și la Moșia din stânga Oltului – **Segarcea de Teleorman**, în „**Sârbiia**”.

Un comentariu ar fi de făcut, anume, nu trebuie **absolut deloc** asociată **Șegarcea (de Teleorman)** cu **Segarcea** (Șegarcea, Șăgarcea) **de Dolj** – confuzie care s-a perpetuat, mult timp, din păcate și nefondat științific, căci - zicem noi - oricât de dragi ne-ar fi “aproprierile” (însușirile, luarea în posesie), “legendele” și “poveștile ori povestirile” ce ne “ung” sufletul ele nu se susțin pe documente și, oricât de prețioase ar fi ele, rămân - că vrem sau nu - frumoase plăsmuiri, spuneri dragi plăcute auzului la gura sobei în serile de iarnă...

1718-1739

Dar perioada cât Oltenia s-a sub **stăpânire austriacă** a însemnat însă și un câștig pentru începuturile reprezentării grafice a acestui teritoriu și a celui din proximitatea sa, elaborându-se mai multe hărți, cum se poate vedea mai jos:

Între **1720-1722-1723**, se elaborează așa-zisă „**Harta căpitanului Friedrich Schwantz**”, *Tabula Valachiae Cisalutanae per Frieder: Schwantziium Regiminis Heisteriani Capitaneum*, Ao. 1722, Viena (care se întinde pe 4 foi a câte 63 X 58 ½ cm. fiecare, lipite pe pânză, în total: 126 X 117 cm.). Elaborarea ei trebuie să se fi întreprins înainte de noiembrie 1720 și până în 1772, dar prezentarea s-a făcut imediat după aprilie 1923. Friedrich Schwantz este cunoscut și sub titulatura de locotenent – colonel, din 1725, care îi induce și predicatul de “von Springfels”.

-1723 – În acest an, inginerului locot. militar **Berndt** reproduce „**Harta căpitanului Friedrich Schwantz**”, aducându-i mici adăugiri (așează stemele tuturor județelor Olteniei, de pildă), titlul păstrându-se însă - *Tabula Valachiae Cisalutanae per Frieder: Schwantziium Regiminis Heisteriani Capitaneum* – dar se schimbă anul (Ao. 1723), respectiv, se menționează: “Copiam Fc: Io: Berndt Ing.: Lieut.”. O variant a

acestei copii (din 1723) a fost solicitată de N. Dogan de la "Arhiva Răsboiului din Viena" și adusă în dar Academiei Române.

1726 - „Harta lui Luigi Fernando Marsigli”.

1733 – Dacă **Ion Segărceanu** (în *Oameni, stele, flori*, București: Editura "Sport-Turism". Colecția "Cântarea României", 1986, p. 23-24), se bizuie, într-adevăr, pe documente, când spune că apariția deja a două localități omonime "Segarcea", "*!...trebuie să fi avut loc mai demult, din moment ce la 1733 actele oficiale foloseau pentru satul inițial denumirea de Segarcea Vale, spre a o deosebi de cea nouă, de pe deal [n.n.: posibil: din vale!]*", atunci **am putea spune** că la acea dată am fi putut avea două localități "Segarcea", una în "deal", alta "în vale". De bună seamă că și pentru această chestiune trebuie intensificate cercetările în viitor; v. și anul **1815**.

1769 – 1774

În acest interval, Rusia are sub ocupație Țara Românească. La fel cum procedaseră austriecii anterior - în timpul ocupației Olteniei (din anii **1718-1739**) și aveau să facă și în viitor, în contextul ocupației Țării Românești (**1788-1792, 19/22 august 1854-martie 1857**) - și rușii, la rândul lor, au fost preocupați de o bună cunoaștere a teritoriului românesc, în prima ocupație (**1769-1774**), elaborându-se unele hărți (v.: C. M. Roth – **1771**), dar și mai târziu (v. Friedrich Wilhelm von Bauer (Bawr) – **1781; 1788**), cât și pe vremea ocupației din intervalul **iulie 1853-8 august 1854**).

1771

În "**Harta lui C. M. Roth**" (*Carte spéciale de la Principauté de Valaque publiée par C.M. Roth à St. Petersbourg, Petersbourg, 1771 [Harta specială a Principatului Valahiei, publicată de C.M. Roth la Petersburg în 1771]*), format: 68 x 98 cm, pe hârtie pânzată pliată ca o carte), este figurată și localitatea **Seguarsca**.

1775

“La 11 iunie 1775, Alexandru Vodă Ipsilanti este înștiințat că oamenii “șezători” pe moșia Segarcea “nu se supun a-și face claca și a-și da dijma după obicei”. Domnitorul dă poruncă sătenilor “să clăcuiască 12 zile pe an, însă numai cei ce vor fi caznici și vrednici de muncă, iar holteii să nu se supere” [v. Ion Segărceanu, *Oameni, stele, flori*, 1986, p. 23]. Și aici rămâne de văzut despre care Moșie Segarcea este vorba, despre cea... transalutană (teleormăneană) ori despre cea alutană (oltenească de Dolj)?

1788 – 1792

Noua ocupație *austriacă* (de data aceasta nu doar a Olteniei – ca între 1718 și 1739 - ci a întregii Țări Românești) avea să fie benefică din perspectiva realizării unor documente cartografice esențiale (v. în continuare cele două hărți de la anul 1788 (F.I. Ruhedorf; I. F. Schmid), cât și pe cea de la 1790–1791 a lui Friderich Specht).

1788

În “**Harta lui Ruhedorf**” (v. Ferdinand Joseph Ruhedorf, *Mappa Specialis Walachiae: ex accuratissimis Singulorum Districtuum Ichnographiis collecta, delineata, et dedicata Excellentissimo Domino Comiti de Hadik Sac. Caes. reg. Apost. Mattis Consiliario intimo, Campi Mareschallo & supremi Consilii Aulae bellici Praesidenti* (v. <http://www.manuscriptorium.com/>) satul **Segarcsa** apare ca fiind situat între Sâi și Olt, evident, fiind o eroare.

1788

Deși se spune, în diverse locuri, că în „**Hărțile generalului rus Bauer (Bawr)**” ar figura și localitatea **Segarcea** (trimițându-se spre *Mappa nova geographica Moldaviae et Walachiae ad recentiores observationes astronom: T.R. Islenief, et Chartas geogr. L. G. R. de Bauer concinnata. Apud. Sebast. Hartl, Bibliop. Viennen, 1788*), cu

regret trebuie să arătăm că, deși localități din zonă apar înscrise, totuși, localitatea Segarcea nu figurează.

1788

Se editează, la Viena, *Karte von der Walachei, Moldau und Bessarabien nach geometrischen Messungen und astronomischen Beobachtungen verfasst von Herrn I. F. Schmid* (gest. von A. Amon; In Wien: F.A. Schraembl, 1788. Jacob Friedrich Schmidt = 1723-1786). Pe această hartă figurează în locul în care se află zona segărceană, abia descifrabil, “Segel **Vama**”.

1790-1791

„*Harta militară austriacă a generalului Specht din 1790-1791*” este realizată de Friderich Specht (v. *Militairische Karte der Kleinen oder Oesterreichische und Grosser Wallachei*), la Viena, între septembrie 1790 – mai 1791. Din păcate, nici pe această hartă (la scara de 1:57.600) nu apare menționată **Segarcea** (deși unii fac trimiteri neîntemeiate), dar figurează “Syu Bach” (**Râul Sâi**) în proximitatea teritoriului știut al așezării noastre segărcene, Litza, Odaja, Karala, Fripsi, Măgureli, Turnul – iar pe partea cealaltă, mai spre confluența brațelor Oltului – Gîrla.

1791

„*Dintr-un document din 29 martie 1791, aflăm că erau sub stăpânire argeșeană 2386 stânjeni din moșia Segarcea, în devălmășie cu Maria Bălăceanu, care avea aceeași suprafață, pe care a vândut-o lui Nicolae Dudesco. În 1820, proprietarii moșiei erau episcopia Argeș și Mihalache Șuțu, acesta din urmă rămânând stăpân până în a doua jumătate a secolului al XIX-lea*”- spune Ion Segărceanu (*Oameni, stele, flori*, 1986, p. 23). Aici, completează și Lincă Cocoșilă (1999, p. 55), arătând: “*O altă mențiune documentară datează din anul 1791-Hotărnicia – este făcută de Barbu logofăt: „Ion portarul, cu prilejul cumpărării moșiei de la Maria Bălăceanu de către vistier Răducanu Bolnavu (numai o jumătate de sat, căci*

cealaltă jumătate aparține Mănăstirii Curtea de Argeș). Se arată în Hotărnicie că în partea de sud – est se mărginește cu moșiile Izlaz și Beteganu, care sunt dincolo de Olt.” (dosar 30/1849 – Arhivele Statului – Alexandria)”. Rămân, evident, de verificat și aceste informații.

1806

Preotul **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*) arată că la Șegarcea (Segarcea Deal) numele „de familie al primului preot de sat – între călugării administratori și slujitori ai bisericii - bordei pe deal – era [cel al] preotu[lui] **Voicu Sebe**, în 1806”, pe care îl crede nume sârbesc.

1807

Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*) ne informează despre decizia de amenajare a satelor, arătând: „Din hârtiile Mănăstirii Radu Vodă din București - care avea mai multe moșii în Muntenia - adresa nr. 232 din 15 ianuarie 1807 a Logofetei „trebilor” bisericesti către Mănăstirea Radu Vodă suna așa: „Porunca este să fie casele făcute la linie; proprietarul să dea lemnele, din pădurea în care se găsesc (locuiesc)””.

1810

Sf. Mitropolie a Ungro - Vlahiei întocmise catagrafi[ere]a satelor și [inventarierea] preoților existenți, după cu aflăm de la Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*).

1813-1820

Învățătoarea **Teodora Pieptan**, în *Monografia satului Șegarcea – Deal* (publicată în lucrarea lui Lincă Cocoșilă, *Lumină peste timp* (Alexandria: Tipoalex, 1999), p. 7-45), arată, la p. 8, că știe de la *Anghel Poșarlie*, când acesta avea 91 de ani (**n.n.**: probabil era în 1940, respectivul fiind, se pare, născut în 1849), că locuitorii satului Șegarcea (Deal) ar fi murit cu toții în urma unei epidemii de ciumă (*Lincă Cocoșilă* opinând – v. p. 56 - că aceasta ar fi putut fi „Ciuma lui Vodă

Caragea”, izbucnită în 1813, în Țara Românească). *Teodora Pieptan*, citându-l pe *Anghel Poșarlie* (*Idem*, p. 8) arată că acesta ar fi fost argat la „moș Ignat”, un român sosit de la Flămânda (care se căsătorise acolo, după ce, mai înainte, venise din Bulgaria), de la care aflase despre ciură. Nu știm dacă este vorba despre ciura din **1813**, care secerase „în Țara Românească peste 70.000 de vieți” (Lincă Cocoșilă, *Op. cit.*, p. 56) sau de alte nenorociri similare, dar, se pare, că după o astfel de calamitate satul a fost din nou ridicat.

Aproape toți cei care s-au aplecat asupra deslușirii începuturilor „segărcene” - dascălii locului care au încercat să înțeleagă și să consemneze mărturiile de istorie orală făcute de diferite persoane vârstnice ori păstrate de mentalul colectiv (de pildă: *Teodora Pieptan*, *Op. cit.*, 1999; Marian F. Găină, *Op. cit.*, [1967; 1990]; mama acestuia, *Teodora Găină*, în *Monografia* susținută de aceasta pentru obținerea gradului I, înainte de 1944, Lincă Cocoșilă, *Op. cit.*, 1999) – trimit la o sursă demnă de toată credibilitatea, anume, „**Moș Anghel Poșarlie**”, care - după informația *Teodorei Pieptan* (*Op. cit.*, 1999, p. 7) – făcută în anul în care își termina monografia [n.n.: luăm ca reper ultimele date consemnate, cele ce privesc anul 1944 sau, poate, imediat după aceea, 1945] – avea 91 de ani. Aceasta înseamnă că era născut, probabil, în anul 1853 sau, dacă interpretăm secvența de text ”/.../ în vârstă de 91 ani, spunea acum 5-6 ani/.../”, anume, că „acum 5-6 ani, când era în vârstă de 91 ani”, atunci, anul de naștere al lui „**Moș Anghel Poșarlie**” ar fi **1847, 1848** sau **1849** [Lincă Cocoșilă (v. *Op. cit.*, 1999, p. 56) spune, eronat, că este vorba de „bunicul lui Anghel Poșarlie, născut în 1849”; ar fi așa numai dacă *Teodora Pieptan* ar fi omis să scrie „bunicul” sau dacă bunicul și nepotul ar fi fost omonimi! Că este vorba exact de „**Moș Anghel Poșarlie**” vine în sprijin și mențiunea făcută de *Marian F. Găină* (*Op. cit.*, [1967], p. 2): „locuitorul Anghel Poșarlie”, de 91 de ani].

De ce ar fi într-atât de important acest an?

Pentru că persoana citată este singura sursă sigură privind stabilirea momentului în care ultima din cele trei vetre ale aşezării Segarcea avea să fie reînfripată. Prin faptul că acesta susţine că a fost argat la oi „la moş Ignat”, cel care ar fi fost *al doilea locuitor* al celei de-a treia noi vetre a aşezării Segarcea, ce începea să se înjghebeze după una din epidemiile de ciumă din **1813** ori din **1828** sau **şi** după cea de holeră din **1831** (n.n.: evenimente nefaste menţionate de Lincă Cocoşilă, v. *Op. cit.*, 1999, p. 56). Sigur că, dacă în 1949 (ca să luăm anul extrem) „**Moş Anghel Poşarlie**” se năştea, ca să fi fost argat trebuie să fi fost adolescent sau tânăr (între 10 – 18 ani, posibil), deci lucra la „**moş Ignat**” prin 1859, cel mai devreme (sau, poate, la fii acestuia?). Atunci a treia reînfripare a satului la care se fac referiri trebuie să fi fost legată de ultima epidemie de ciumă, din **1828**, „**Moş Anghel Poşarlie**” cunoscând istorisirile pur şi simplu de la părinţii săi ori de la fii lui „Moş Ignat”, venit, judecând în acest context, pe aceste meleaguri, după 1828. Cine era, totuşi, „Moş Ignat”, acest al doilea locuitor al noii aşezări de după „ciumă” ori de după „ciumă şi holeră”? Confruntăm două mărturii, în acest scop:

Teodora Pieptan (*Op. cit.*, 1999, p. 7-8) arată: „*Moş Anghel Poşarlie, în vârstă de 91 ani, spunea acum 5-6 ani, că odată muriseră de ciumă toţi locuitorii, încât mai rămăseseră trei oameni, care au plecat şi ei şi au făcut jurământ să nu mai vină pe aceste locuri, zicând: „Să se aleagă praful de cel care va mai pune piciorul pe aceste locuri!”*. Ca dovadă că satul a fost părăsit şi refăcut este că s-au găsit deasupra cişmelelor de astăzi cărămizi şi oase de oameni morţi/.../. Primele începuturi de reînfiinţare se zice că le-ar fi făcut un **român [subl. ns.]** venit [din] Bulgaria, ce avea un bordei şi mai multe oi. El a fost găsit aici de un anume **moş Ignat [subl. ns.]**, ce venea de la Flămânda, unde se însurase, după ce venise din Bulgaria. Acestea le-am auzit de la **Moş Anghel Poşarlie**, ce spunea că

el a fost argat la oi la Moș Ignat. Oamenii, speriați de ciumă, se zice că ocoliseră satul cu un car și plug tras de doi boi mici, negri, pentru a fugi ciuma. După ce s-a făcut satul, oamenii au început să se ocupe cu agricultura”.

La rândul său, **Marian Găină** (*Op. cit.*, [1967], p. 2), cunoscând manuscrisul Teodorei Pieptan, vine, totuși, cu nuanțe extrem de importante, arătând: „*O altă dovadă care stă mărturie faptului că satul a fost părăsit și refăcut o avem de la locuitorul Anghel Poșarlie, care – acum 50 de ani –, întrebat [fiind] de un învățător al satului ce știe despre acest sat, a spus că în sat au rămas trei oameni care au făcut jurământ că nu mai vin înapoi, fiind speriați de ciuma și holera care au bântuit în trecut. Primele începuturi de reînființare le-a făcut un sârb [subl. ns.], care avea un bordei în pământ și multe oi. Acesta a fost găsit aici de un alt om pe nume Ignat, care și el s-a așezat aici, tot cu o turmă de oi venit. Aceasta a spus-o tot moș Anghel Poșarlie, care a fost argat la unul din fii lui Ignat [subl. ns.]. Oamenii care au rămas în urma bolii, având credința că nu va mai veni ciuma, au ocolit satul cu un car tras de doi junci negri. După ce s-a restabilit satul, oamenii au început să se ocupe cu agricultura, muncind pământurile mănăstirești din împrejurimi. Exemplu, Mănăstirea Curtea de Argeș a avut un rest de moșie chiar în dreptul acestui sat, în partea de est. Între moșie și Mănăstire se face legătura cu drumul mai sus menționat [n. n.: „un drum ce în trecut a fost șoseaua principală care lega Tr. Măgurele cu orașul Curtea de Argeș” - Marian Găină (*Op. cit.*, [1967], p. 1)], care – în legendă – este cunoscut sub numele de Drumul Oii, deoarece o oaie care și-a pierdut mielul a venit pe acest drum din munte până la câmpie”. [n.n.: vezi legenda consemnată de Florian Cristescu].*

Așadar, se pare că primul locuitor al celei de-a treia noi vetre a fost, totuși, bulgar (numit ba „român (!) venit din Bulgaria”, ba „un sârb”). Apoi, al doilea locuitor era „moș

Ignat”, „*ce venea de la Flămânda, unde se însurase, după ce venise din Bulgaria*”, bănuim că tot bulgar.

Care au fost următorii locuitori în cea de-a treia nouă vatră și de pe unde erau veniți?

Teodora Pieptan (*Op. cit.*, 1999, p. 8) ne răspunde astfel: „*După Moș Ignat, aceste locuri au fost colonizate cu alte familii venite din alte părți și anume: Sălciianu – de la Salcia; Pencea și Ignătescu din Bulgaria; Bucă, Reșca și Catană – de la Odaia, după ce veniseră din Oltenia, Segarcea - Dolj; Gâdea de la Dracea; Costea – de la Mândra; Poșarlie – de la Odaia etc.*”, iar **Marian Găină** (*Op. cit.*, [1967], p. 3) ne oferă o genealogie similară: „*Ca neamuri de oameni care au populat satul, din cele mai vechi timpuri, se cunosc: Ignat, Pencea, Reșca, Catana, Poșarlie, Gâdea, Găină, Sălciianu*”.

De la profesorul **Marian Găină** (*Op. cit.*, [1967], p. 2) avem alte date privitoare la vechimea așezării **Segarcea (Deal)**, anume, legate de cele trei cimitire corespunzătoare celor trei vetre istorice ale satului (un cimitir aflat „*deasupra cișmelelor, altul în partea de nord-est* ” unde se mai găsesc și în prezent [*n. n.: probabil în anul 1967*] *cruci cu inscripții datând din anul 1850 și altul - cel actual – care se află în partea de sud-vest și datează din anul 1888/.../* În cimitirul de deasupra cișmelelor – cel vechi – cu ocazia unor săpături făcute în anul 1950 s-a găsit și o groapă mare cu obiecte bisericești și se crede că ar fi fost o biserică săpată sub formă de bordei, pentru care nu avem documente scrise”).

Prin urmare, observăm că cel puțin încă două familii - *Pencea și Ignătescu* – erau venite „*din Bulgaria*”. Să nu mai vorbim de faptul că primii preoți erau și ei bulgari (Primul preot în biserică – bordei: Pr. *Voicu Sebe* (de la **1806?**); Pr. *Dobre Negoită*, venit de la Seaca (originar din comuna Traian, de lângă Turnu Măgurele); Pr. *Mândică* venit de la Caravaneți; ultimii doi au funcționat, de la 1830 și până în 1881).

„Satul, în trecut, a fost înconjurat de păduri, ca Pădurea „Deliormanului”. Din aceste păduri și azi se mai păstrează resturi de copaci bătrâni, ca stejari, tufani etc. Aceste păduri au început să fie tăiate pe la anul **1820**, pentru ca pământul să poată fi cultivat. Prin stăruința lui Barbu Catana, care a mers în persoană la domnitor și a cerut să se lase o porțiune de 100 ha pădure, pentru a adăposti iarna vitele și vara pentru pășunat și umbrit. După prima împroprietărire, de la 1864, a urmat a doua împroprietărire din moșia Mănăstirii, la 1879. Pădurea de 100 de ha a durat până în 1893, când s-a făcut o altă împroprietărire, **terminându-se cu moșia Mănăstirii.**” – menționează Marian Găină (Op. cit., [1967], p. 2).

1815

Judecând după ceea ce scrie profesorul Lincă Cocoșilă, anume „în acest sat, atestat documentar în 1815” (Op. cit., p. 58), „și așezat în jurul văii cișmelelor, la început 54 de case (bordeie)” (L. C., Op. cit., p. 55) deducem că **atestarea documentară** a satului Segarcea (Deal) este plasată la anul **1815**. Și aici vine și întărește aceste afirmații și poetul Ion Segărceanu (Op. Cit., 1986, p. 24): „La **1815**, documentele consemnează deja noul sat Segarcea Deal, format prin desprinderea unor familii din prima vatră (așa cum se întâmplase mai demult cu Segarcea de Dolj) și așezarea lor mai către deal, în jurul izvoarelor naturale. Acest fapt trebuie să fi avut loc mai demult, ”din moment ce la **1733** actele oficiale foloseau pentru satul inițial denumirea de Segarcea Vale, spre a o deosebi de cea nouă, de pe deal”[n.n.: posibil: din vale!]. Dar, spunem noi, **atestarea pe hartă** este cu 115 ani mai înainte, ca **Segarcia**, pe harta lui Cantacuzino! v. și **1733**

1818

Teodora Pieptan (Op. cit., p. 23) arată că la **Segarcea (Deal)** „De la 1818 [n.n.: poate 1848] până la 1883, a fost un

local [**n.n.**: de biserică] construit din cărămidă, dar fără temelie solidă, ceea ce a făcut ca să nu poată dura prea mult. Încercând să o repara - și neputând, fiind prea distrusă – s-a sfărâmat și în locul ei s-a făcut biserica ce o avem și astăzi”.

Am încercat să realizăm un tabel, pornind de la datele existente în diferite surse, în legătură cu practica religioasă ortodoxă din satul **Segarcea (Deal)**:

Așezarea și Biserica	Cimitirul	Preot	Țârcovnic/ Cântăreț/ denumit ulterior „dascăl de biserică”
În prima așezare a Segărcii Deal		1. Primul preot în biserică – bordei: Pr. Voicu Sebe , de origine bulgară; la 1806 era acest preot. Se pare că preoții de până la 1830 nu știau carte, memorau textele.	<i>Până în 1834</i> , ca dascăli de biserică sunt menționați de State Catana următorii: Barbu Catana, Ion Catana, Ilie Datcu (a fost și învățător), Ion Găină Oarbă (a fost și învățător), Petcu Bucă, Ion Popa, Radu Popa, A. Bucă.
În cea de-a doua așezare a Segărcii Deal, cea din „Dealul cișmelelor”, exista o biserică de cărămidă,	Aici era și cimitirul, – probabil - până la anul 1859-	2. Pr. Dobre Negoită venit de la Seaca (originar din comuna Traian, de lângă Turnu	<i>După 1834:</i> 1. Stan Măringic (care era și învățător)

spre răsărit.	1960.	Măgurele), tot de origine bulgară, tot cu 4 clase + școală pregătitoare intensivă de 6 luni. A funcționat, se pare, tot de la 1830 și până în 1881 , împreună cu Pr. Măndică)	
În cea de-a treia așezare a Segărcii Deal (unde se află și azi, cam din 1830), biserica și „școala” (din tinda bisericii) au funcționat în bordei, tot pe locul de azi până la 1848. „Mai înainte de 1852, a fost biserică de lemn în pământ.”	1860-1900 – Al doilea cimitir a fost mutat “în marginea de miază-noapte a satului la 200 m depărtare de biserică în anul 1860-1900”.	3. Tatăl lui Tudor Popa- diacon.	
„După spusele lui State Catană (născut la 1869), la Moșia Segarcea Deal au fost călugări slujitori în Biserica – schit, până la 1864, când are loc secularizarea averilor mănăstirești” – după cum îl citează L. C. (Op. cit., 1999, p. 62).		4. Pr. Măndică venit de la Caravaneți, tot de origine bulgară, cu 4 clase + școală pregătitoare intensivă de 6 luni. A funcționat de la 1830 până în 1881 . (după Teodora Pieptan însă Pr. Dobre Negoită și Pr. Măndică au funcționat simultan)	2. Ion Popa – socrul preotului <i>Andrei Popescu</i> .
De la 1848 la 1883,		5. Preotul Andrei Popescu Mirădotu	3. Radu Tudor Popa

biserica a fost într-un local construit din cărămidă, fără temelie solidă și s-a năruit când au vrut să o repare. Atunci se ridică actuala biserică. Biserica este ridicată între 1881-1883. În 8 noiembrie 1887, este sfințită noua biserică ridicată în vremea Pr. Andrei Popescu. În 1910 – Biserica este prima dată renovată (Protopul era Haralambie Constantinescu). În 1933 – Biserica este a doua oară renovată (Protopul era Ion Popescu Boldescu) “În noaptea de 9 spre 10 august 1934, la orele 1.30 - 2.00, turla de la altar a bisericii din această comună a fost incendiată de trăsnet, arzând complet până la acoperiș. După	1900 – „De la 1900, cimitirul a fost mutat în marginea de Miază-Zi și Apus a satului, unde se găsește și astăzi” (Teodora Pieptan, <i>Op. cit.</i>, p. 24)	de la Băneasa (n. în 1859), venit întâi ca învățător în 1878/1879 și din 1881 este hiritonit preot. Avea școală primară terminată în 1874, la Roșiorii de Vede, urmate de 4 clase la Seminarul Central din București (1874-1878). A venit în locul Pr. Mandică “moșul preotesei” sale, <i>Tudorița Popa</i>. Era ginerele cântărețului bisericii, Ion Popa. A funcționat, timp de 41 de ani, până în 1934. 6. Preotul Corneliu Voiculescu, cu seminarul terminat în întregime, vine de la Surdulești, unde a slujit între 1931-1932, fiind	– “ce avea o voce fermecătoare chiar la vârsta de 70 de ani. A murit în anul 1943/...” - Teodora Pieptan (<i>Op. cit.</i>, p. 24).

stingerea incendiului de către locuitorii comunei s-a constatat că, pe lângă turlă, incendiul a mai distrus și o parte din acoperiș, afectând jumătate din tavan” [v. sit www.segarceavale.ro]. Refacerea ei s-a încheiat la începutul anului 1934. Teodora Pieptan (<i>Op. cit.</i>, p. 23-24) spune însă că terminarea reconstrucției bisericii s-a făcut “în anul 1934, sfințindu-se la 19 februarie”.		originar din Miroși - Teleorman, și rămâne în funcție ca preot la Segarcea Deal, din 1934 (? sau 1938?) până în 1962.	

1820

Poetul **Ion Segărceanu** arată, în lucrarea *Oameni, stele, flori* (p. 24): “*statisticile anului 1820, care indicau pentru Segarcea Vale 119 familii, iar pentru Segarcea Deal – 84*”.

1820

Teodora Pieptan (v. *Monografiei satului Segarcea – Deal*, p. 8) spune că „pe la anul **1820**”, „după ce s-a [re]făcut satul, oamenii au început să se ocupe cu agricultura”, defrișând pădurea, dar păstrându-se „un codru în întindere de 100 ha prin stăruința lui *Barbu Catana*” (*Ibidem*), care a mers „în persoană, la domnitor, cerând acest lucru și că i s-a aprobat” (*Ibidem*).

1824

În prima biserică – bordei din **Sârbie** (ce va deveni Segarcea din Vale), cu hramul „Cuvioasa Parascheva”, construită din lemn și semi - îngropată, care se afla la începutul

sec al XIX-lea pe moșia Episcopiei Argeșului și a lui Mihalache Suțu, la care slujea în anul 1824 preotul Stancu, adus din has (de la Turnu). Această biserică servea satul. Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*) se întreabă: „*Ce legătură a fost între satul **Sârbia** din Vale [și] satul Șegarcea din Deal? Ni se spune și așa a fost. Satul, **Șegarcea Deal**, a fost cu mult mai vechi și el a avut alte mijloace în dezvoltarea economică – socială, după contactul ce l-au avut cu orașul Tr. Măgurele, cu „Drumul Oii”, care trece prin el, cu „Drumul lui Traian”, de care nu are decât 5 km, și cu Măgura „Ordia”, la 3 km. Ba, ceva mai mult, „Izvoarele de apă” - cinci la număr - au făcut ca reședința administrației moșii „Șegarcea”, pe care au muncit-o locuitorii din Șegarcea Deal, ca și cei din **Sârbia**, ce erau pe teritoriul ei așezați, să fie organizată – **Șegarcea Deal** - și cu biserică și școală, deoarece moșia făcea parte din domeniile Mănăstirii Curtea de Argeș, ce o administra și îi purta de griji”.*

1827 – 1829

Învățătoarea **Teodora Pieptan**, în *Monografia satului Șegarcea – Deal*, inclusă în lucrarea lui L. Cocoșilă (*Lumină peste timp – Secvențe din viața satului și a școlii de la Șegarcea Deal*„, 1999, p. 7-45), oferă informații, la p. 8-9, despre **Măgura Ordia**, de la **Șegarcea Deal**: „Aproape de sat, în partea de Răsărit, se află o movilă, **Ordia**, ce a servit de strajă țării. La anul 1827, movila a fost folosită de armele rusești pentru cucerirea cetății „Turnu” în războiul ce l-au avut cu turcii. /.../ Cetatea fiind ocupată de turci la 1829 – Ordia este părăsită, fiind cetatea dărâmată. Spun bătrânii că în timpul acestui război pe Ordie erau ruși, iar la Turnu erau turci. De apuca cineva pe locul turcilor era luat de ei și invers”.

1828 – 1829

Lincă Cocoșilă (*Op. cit., 1999, p. 52*) ne informează despre o hartă, înțelegem, premergătoare “Hărții Ruse”, arătând că: “*Harta teatrului de război în Europa, în anii 1828 și 1829,*

întocmită la scara 1/420.000, din mărimea reală, cu ridicările militare ale Moldovei, Valahiei, grevate la depoul militar 1835” este o hartă precisă în care se indică așezările omenesti cu sate împărțite în trei categorii, sate pustii sau siliști, case sau curți boierești, biserici, mănăstiri și schituri, stâne, cârciumi, stații de poștă, râuri, pâraie, poduri, ruine/.../ Operațiunea de executare a hărții a cuprins anii 1829-1832, imediat după sosirea armatelor rusești în Principate. Mărturie stau adresele trimise tuturor județelor prin care se cerea “ajutorul cel cuviincios spre înlesnirea săvârșirii acestei trebi”, adică să-i pună la dispoziție oameni și căruțe pentru a se deplasa “unde nevoia va cere, să-i facă” momăile, adică semnele sau reperatele de triangulație de care va avea trebuință”.

Constantin C. Giurescu (*Op. cit.* p. 17-18) precizează, la rândul său, că această hartă (*Карта театра войны в Европнѣ*) a fost executată de mai mulți autori, sub comanda “șefului”, col. Ditmars, alături de alți colonei (Cornilovici, Von Ruge, Weimarn, baronul Von der Hoven), de loc. colonelul Mend, de căpitanii Rozeliun, Sașolski și Rogovski, de alți colaboratori, ca Șișkin, Ivanov etc. Ea a stat la baza unei alte hărți, cum vom vedea în cele de mai jos.

1828-1831

Nu știm, așadar, dacă, într-adevăr, ciuma din **1813** - care secerase „în Țara Românească peste 70.000 de vieți” (Lincă Cocoșilă, *Op. cit.*, p. 56) – făcuse sau nu ravagii în Segarcea (Deal), dar astfel de nenorociri se produc și în continuare „15 ani mai târziu, în **1828**, apare o a doua epidemie tot de ciumă, urmată la numai 3 ani, adică în **1831** de o puternică epidemie de holeră” (*Idem*). Se pare că așezarea „Șegarcea” (Deal) a cunoscut două părăsiri ale vetrei satului și, respectiv, două noi reșezări, fugindu-se de locurile ciumate.

1829

După “Pacea de la Adrianopol”, din anul 1829, Imperiul Otoman a retrocedat către Țara Românească fostele raiele Brăila, Giurgiu și Turnu și teritoriile aparținătoare lor, ceea ce presupunea o reorganizare internă, a orașelor din zona nord – dunăreană. Județul Olt primește, de pildă, terenul fostei raiale Turnu, dobândind ieșire directă la Schela (Portul) dunărean.

1830

La Șegarcea (Segarcea Deal), după *Pr. Voicu Sebe*, a slujit *Pr. Dobre Negoită*, originar din comuna Traian (lângă Turnu Măgurele), aflăm din mss. preotului Andrei Mustăciosu (1971). Acesta era venit de la Seaca (fiind de origine bulgară, de fel din comuna Traian), avea patru clase, urmate de școala pregătitoare intensivă de 6 luni. A funcționat, ca preot, de la 1830 și până în 1881, se pare, împreună cu *Pr. Mândică*.

1830 – 1831

“La 5 decembrie 1830, se ordonă ispravnicului de Teleorman să dea pentru grupul de cartografi care lucrau în cuprinsul județului, zilnic, următoarele/.../. La 24 iulie următor [n.n.: 1831] isprăvnicia de Teleorman înștiința Vornicia din lăuntru că topografii au plecat dintr-acest județ/.../” [citat: L.C. 1999, p. 52].

1831

Printre satele din Plasa Oltului de Jos se numărau și satele **Segarcea din Deal** și **Segarcea din Vale**.

1832 (18 aprilie)

“Satele Șegarcea și Lița primesc de la stat pământuri din teritoriul revenit Țării Românești de la turci, după Pacea de la Adrianopol, prin desființarea nyabetul turcesc de la Turnu” (v. *sit Primărie Segarcea Vale*, 2010).

înc. sec. al XIX-lea

Exista un “primul nucleu de sat”, o comunitate de „sârbi”, pe malul Oltului, în locul numit „**Răstoaca**”, lângă

Pădurea „**Lupăria**” (denumiri cunoscute încă în anul 1971, când preotul A.M. redacta materialul despre *Istoricul Bisericii „Cuvioasa Parascheva”* din comuna **Segarcea Vale**, județul Teleorman, din care cităm aceste denumiri și sintagme). Preotul A.M. se întreabă: *“Ce avantaje le oferea locuitorilor **Răstoaca**?”*. Și găsește răspunsurile: *„Primul lucru – aci, s-au bucurat de liniștea pe care n-ar fi putut avea-o în alt loc, ca apropiați de marea pădure numită „**Lupăria**”, unde, la prădăciunile barbarilor, se refugiau. Apoi, în Lunca Oltului, în apropierea pădurii, își aveau pășune de vite, apă și materialul lemnos, de [pentru] bordeie în pământ. Nu posedăm documente istorice, de timpul când s-or fi așezând, dar în popor așa a fost stabilit: satul „**Sârbia**” și pe valea Oltului, în punctul: **Răstoaca**”*”.

1834

Aflăm de la Pr. A.M. (Mss. cit., 1971): *„[Cât privește] învățământul de carte în satul **Segarcea Deal**, cu care alcătuim comuna Segarcea de Teleorman, lucrurile au stat mai bine. În „Deal”, fiind centrul administrativ și Magaziile Moșiei, în strânsă legătură cu Mănăstirea Curtea de Argeș și după 1620 - până au venit călugării greci din Alexandria și Constantinopol, din partea Patriarhului Ciril Lucaris, al cărui venit era pentru cheltuiala și ajutorarea Patriarhului Chiril, [și dat] de către Domnul Țării Românești de atunci, Radu Vodă (1620 – 1622) - **aici a existat și biserică și învățământ - în Segarcea pe Deal**”*. Ba mai mult, ni se furnizează date concrete despre învățământul în această așezare: *„După 1834 – într-o cameră din casa lui **Ion Dincă** – învățământul la **Dealul** (Segarcea Deal) a fost predat de către **Stan Măringic**, tatăl fostului institutor și autor de cărți școlare, **Florian Cristescu**, apoi, în vechiul local - unde azi e școala nouă -, a predat și **State Catana**, cu pregătire seminarială de la Curtea de Argeș”*. Cam așa reiese și din *Monografia satului Segarcea – Deal*, realizată de învățătoarea **Teodora Pieptan** (v. L. Cocoșilă, *Lumină peste*

timp, 1999), anume, că, la **Segarcea Deal**, primele inițiative de școlarizare s-au derulat „*într-un bordei, pe câmp liber, fără curte împrejmuită sau local deosebit, tot pe locul unde se află astăzi așezată școala*” (p. 12), unde „*a funcționat ca prim dascăl **Ion Catană**, fiul lui **Barbu Catana**, venit din Oltenia, fără studii și mort în localitate după anul 1865. Alți dascăli au fost: **Ion Găină Oarbă** și **Stan Măringic**, zis **Cristescu**, tatăl lui **Florian Cristescu** – autor de cărți. Ei au fost fără studii, locuitori din localitate și morți tot aici*” (p. 13).

1834

În ceea ce ne privește, subliniem că, în mod logic, **germenii primelor inițiative de școlarizare la Segarcea Deal** trebuie să se fi coagulat **cu mult înainte de 1834** (și, cu atât mai puțin, nu după 1838 - când se legiferează organizarea de școli la sate cu cântăreții bisericilor), devreme ce mentalul colectiv local reține numele unor inițiatori ai învățământului în Șegarcea Deal reprezentat de cântăreți (țârcovnici) și preoți precum: „**Preotul Mândică de la Caravaneți, Ion Catană, Barbu Catană, Mihai Nițulescu** – la 1838, **Marin Popa Marin** - la 1844, **Dumitru Mihai (1848-1849), Ilie Datcu, Ion Găină Oarbă, Stan Măringic, Preotul Andrei Popescu (1879-1881...**”, într-o cronologie stabilită de Lincă Cocoșilă (v. Lumină peste timp, 1999) la p. 104. Se pare că Stan Măringic a fost „dascălul bisericii și al școlii timp de aproape 20 de ani, țăranul sărac știutor de carte” (Lincă Cocoșilă, *Op. cit.*, p. 87). La rândul său, *Dumitru Găină (Op. cit.)* arată că **Ion Găină Oarbă**, în 1834, era cântăreț la biserică (până în 1849), iar **Stan Cristea Măringic**, în 1834, era învățător. În 1849, **Ion Găină Oarbă** devine învățătorul școlii. În felul acesta, corelat cu ceea ce spune și teologul *Dumitru Găină (Op. cit., p. 50)*, anume, că **Stan Măringic** „a fost învățător în sat timp de de cincisprezece ani”, reiese că a acesta a fost învățător între 1834-1849, exact în anul în care învățător este **Ion Găină Oarbă**, la înființarea oficială a școlii.

Despre **Stan Cristea Măringic** scrie și *Ion Segărceanu*, citând dintr-un document olograf al lui *Florian Cristescu*, încredințat de fiul acestuia din urmă - pe nume *Stelian Cristescu* - poetului Segărceanu, în care se arată că **Stan Cristea Măringic** învățase carte la „Școala Domnească din Turnu Măgurele”, urmase „apoi, trei veri, un curs pedagogic cu profesorul ardelean *Pascal* și cu alții” și că ar fi predat la Segarcea Deal timp de cincisprezece ani (v. *Ion Segărceanu, Oameni, stele, flori*, București: Editura “Sport-Turism”. Colecția “Cântarea României”, p. 80-81).

1835

Lincă Cocoșilă (*Op. cit.*, p. 55) spune: “În „*Principatele Române în prima jumătate a veacului al XIX-lea*” de *C. Giurescu* apar cele două sate: *Segarcea Deal* cu 54 de case (familii) și *Segarcea din Vale* cu 70 de case (p. 257)”.

Aici, se cuvine să facem câteva corecții. După știința noastră, *Constantin C. Giurescu* nu a scris o astfel de lucrare, ci referința bibliografică privește, desigur, lucrarea sa *Principatele române la începutul secolului XIX. Constatări istorice, geografice, economice și statistice pe temeiul hărții ruse din 1835* (București: Editura Științifică, 1957, 320 p.). Apoi, menționarea celor două așezări este făcută în secțiunea rezervată județului Olt (atunci, la 1835, cele două localități țineau, într-adevăr, de acest județ, căci – se știe - din 1836 au trecut la județul Teleorman) ca **Șegarcea dîn Deal**, respectiv, **Șegarcea dîn Vale**.

1835 – 1853

Despre încă greu de văzut “**Harta rusă**”, cercetătorul **Cezar Buterez** publică articolul “O fază în popularea Țărilor românești. Informații privitoare la Harta Rusă (1835/1853)”, în 30 decembrie 2015, în spațiul on-line, (<http://www.geospacial.org/>) - parafrazând titlul articolului publicat de *G. Vâlsan* (în 1912, v. comentarii mai jos!) - supunându-ne atenției aspecte mai puțin cunoscute ce țin de această hartă:

“/.../La polul opus se află multe materiale cartografice, dar acum ne vom opri doar la ceea ce în jargonul nostru geografic se numește „**hartă rusă**”. O simplă căutare pe internet după aceste două cuvinte ne aruncă complet în afara subiectului, dacă nu adăugăm la coadă și anul **1835**. Chiar și așa, din rezultatele obținute și considerate **relevante**, construirea unei imagini măcar rudimentare asupra naturii acestui material cartografic se dovedește neașteptat de dificilă. De aici s-au născut o serie de întrebări, care, repetându-se invariabil, au devenit ușor de anticipat; dintre acestea, cea mai sonoră este de departe: „**unde o găsesc în format digital?**”. Trebuie totuși spus că marea majoritate a celor ce tânjesc după ea vor să o folosească în studii cu caracter local, deși puțini știu că scara hărții nu permite acest lucru. Paradoxal, multe studii cu caracter regional au omis-o complet din discuție, deși unele elemente de conținut o recomandă din plin pentru nivelul respectiv de analiză. Cele mai multe din întrebările frecvente referitoare la **hartă rusă** își pot găsi fără probleme răspunsul într-o lucrare pe care **Constantin C. Giurescu** i-a dedicat-o în exclusivitate, dar al cărei titlu nu trădează absolut deloc acest lucru: „**Principatele Române la începutul secolului XIX**”. Abia subtitlul aduce lămurirea izbăvitoare: „**Constatări istorice, geografice, economice și statistice pe temeiul hărții ruse din 1835**”.

Să arătăm și noi că **G. Vâslan** – ce avea să fie primul doctor în geografie din România (în 1916) - în articolul său “Faze [O fază] în popularea țărilor românești (Cu prilejul unei hărți statistice vechi descoperite în ultimul timp)” (tipărit în “Buletinul Societății Regale Române de Geografie”, Anul XXXIII, N° 1 și 2/ 1912, p. 201-226), spune, la p. 209, că ar fi existat o “hartă rusească” asupra Principatelor “mai mare”, referindu-se la “Harta administrativă cu tăbliță statisticească a prințipatului Valachiei... și Moldovei (pentru fiecare Principat câte o hartă)”; în context, el descrie originalul unei hărți ruse,

rare, găsită la Biblioteca Regală din Berlin (N⁰ Q 613), cu titlul în traducere “*Harta teatrului războiului din Europa din anii 1828-1829*, la sc. 1/420.000, gravată de Depoul Topografic al Războiului la anul MDCCCXXXV” (v. și **1828-1829!**), pe care “O notiță mică adaugă: corectată la anul **1853**, după cercetările definitive din anul **1850**, de Statul Major al ofițerilor din Corpul 5 de infanterie”. La p. 210, G. Vâslan aduce explicații: “/.../ *Primul recensământ făcut de Ruși e la 1831, al doilea la 1838, adică - conform Regulamentului organic, care prescria astfel de recensăminte din 7 în 7 ani. Dacă aceste prescrieri s-au urmat exact, atunci al patrulea recensământ cade tocmai în 1853*), ultima dată înregistrată pe titlul hărții. Deci, probabil, avem de a face cu o hartă al cărei prim original a fost lucrat în **1835**, care a fost îmbunătățită prin corecturile ofițerilor Statului Major făcute timp de 18 ani, și căreia i s-a adăugat, la fiecare sat și oraș, cifrele statistice obținute prin al patrulea recensământ rusesc. **Harta, dacă pierde în vechime, câștigă în exactitate și precizie și devine astfel un document de valoare științifică**”.

Am extras, spre ilustrare, de la p. 226, câteva date comparative privind numărul de familii din diferite așezări figurate pe “Harta rusă”, la data aceea: Turnu [Măgurele, evident!] – 302, Roșiori – 800, Alexandria – 974, Zimnicea – 671, Giurgiu 1494, Caracal – 1145, Corabia – 38, Pitești – 551, Târgoviște – 448, Ploiești – 3179, Slatina – 721, Oltenița – 149, Călărași – 152, Slobozia – 264, București – 12.972 etc.

1836

Probabil, în acest an se naște **Stancu Găină** (*n.n.*: dacă bătrânul în 1926 era „nonagenar”, după cum ne spune Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*), cel care a aflat mai multe lucruri de la Stancu Găină despre începuturile așezării **Șegarcea** (Segarcea Deal).

1836

Orașul Turnu a fost înființat în **27 februarie 1836**, în apropierea vechii cetăți „Turnu”, ca ținând de județul Olt, prin hrisovul domnesc emanat de *Alexandru Dimitrie Ghica*, domnul Munteniei. În nr. 5/ 27 februarie 1836 al Buletinului “Gazeta Oficială” se arăta: „*Cu prilejul încredințării ce s-a primit de la Departamentul din Lăuntru, prin raportul Ocârmuirii județului Olt cu nr. 3652, ca negustorii ce prin jalbă către Înălțimea Sa, au arătat dorința de a înființa oraș la **Turnu**, sunt la număr unasutăcinci – spre – zece și se pot aduna până la două sute; luându-l în băgare de seamă cât de folositor este de a fi capitala județului de margine la locul unde este port (schela)... se chibzuiește și se hotărăște*”/.../: „**Art. I.** *Se va statornici acolo oraș [n.n.: la Turnu], după cererea neguțătorilor mai sus ziși în raza sa de stânjeni cuadrați două sute mii și osebit pentru islazul sau împrejur stânjeni cuadrați un milion și sase sute șaptesprezece mii, care fac tot pogoane unamiepatru, după socoteala făcută de direcția arhitectonică, cu aceleași îndatoriri și reguli ce s-au întocmit și [pentru] Giurgiu și Brăila*” (I. Scodăcescu, *Monografia orașului Turnu Măgurele*, 1910, p. 28-29).

Proiectul de mutare a reședinței orașului *Slatina* la **Turnu** nu este văzut cu ochi buni de cârmuirea județului Olt. *Alexandru Dimitrie Ghica*, voievod al Munteniei, mai primește însă o jalbă de la obștea locuitorilor județului *Slatina*, care cer să se intervină la domnie, plângându-se „*că nu se pot strămuta, în noul oraș Turnu, care, după legiuirea din 1836, se hotărăște să fie reședința județului Olt, deoarece Slatina e oraș slobod și așezat la bună poziție în stânga râului Olt și cu mare viitor pentru mai târziu. Obștea orașului Slatina cere dar cu insistență ca Slatina să rămână capitala județului Olt, iar noul oraș Turnu să fie capitala județului Teleorman, ca unul care nu are în cuprinsul său nici un oraș slobod, care să-i statornicească a lui reședință*” (I. Scodăcescu, *Monografia*

oraşului Turnu Măgurele, 1910, p. 18). „Şi atunci domnia se chibzuieşte şi se hotărăşte prin ofis domnesc următoarele:

1. „Judeţul Olt îşi va avea a lui reşedinţă şi pe viitorime, iarăşi în slobodul oraş Slatina, iar rotunjirea lui va rămâne de mijloc, fără atingere de vreo graniţă.

2. Reşedinţa judeţului Teleorman se va statornici pe viitor în oraşul Turnu.

3. Ca să se dea acestui din urmă judeţ o mai bună rotunjire, încât să-i poată servi Turnu drept reşedinţă, să se facă următoarele îndreptări şi anume: *toate satele de pe marginea Oltului din partea stângă, începând de la Turnu şi până la 20 km în sus, să se întrupeze cu judeţul Teleorman*”. Se întrupează judeţului satele *Odaia, Liţa, Segarcea Deal, Segarcea Vale, Plaşovu Rumen, Plaşovu Sârbi, Uda Comăneanul (Paciurea), Uda - Clocociovului, Slobozia Mândra şi Plopii Slăviteşti, în afară de alte sate din judeţul Olt, ca: Adunaţi ot Crângeni, Cârligaţi, Salcia, Băneasa, Putinei, Dorobanţu, Băseşti, Adunaţi ot Băseşti, Caravaneţi, Crângeni, Ciuperceni, Flamânda, Măgurele*”. [n.n.: Informaţii mai pe larg se pot obţine din lucrarea autorilor Ilie Oprica, Marin Dumitrescu şi Ion Grigorescu (Turnu Măgurele, 1986, p. 38-41).

1837

Judeţul Teleorman era format din: Plasa Marginii, Plasa Mijlocului, Plasa Călmăţui şi Plasa Târgului. **Segarcea Vale** şi **Segarcea Deal** se aflau între satele care constituiau Plasa Călmăţui [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1838

Poetul **Ion Segărceanu** arată în lucrarea sa (*Op. cit.*, p. 24) că localitatea Segarcea Vale ”creşte numeric”, având, în **1838**, cca 1350 de locuitori.

1838

Preotul **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit.*, **1971**) ne informează că domnitorul *Alexandru Ghica*, în „Logofeţia

trebilor bisericești”, din 1838, legiferează salarizarea preoților și hotărăște „înființarea de școli la sate”; „se legiferează obligația cântăreților bisericești să fie și „dascăli” la școli. Proprietarii moșiilor erau datori să o îndeplinească. De aici și numele cântăreților bisericești de „dascăli”, „dascălul bisericii”. Drept plată, li se legiferează: două kile bucate, din magazia de rezervă, și doi lei de casă pe an, iar proprietarii [trebuie] să dea materialul [necesar] construcției școlii (cărămidă, lemne) și locuitorii s-o clădească. Localul avea o sală de învățământ și o cameră care servea de încăpere a primăriei. Din motive de ordin didactic, cântăreții au fost înlocuiți [ulterior] în învățământ prin preoții satului. Preotul [era] numit într-o biserică, după ce îndeplinea formalitățile cerute: **a)** Jalba satului cu biserică, semnată de locuitori, semnată și legiferată și de sfat (primărie), ca și de arendașul moșiei – că le trebuie preot. **b)** Candidatul mergea la Protoieria județului. Aici, protopopul analiza actul legiferat, legalizat în semnături, și apoi își făcea raportul de propunere P. S. Mitropolit, trimițându-l pe candidat, în persoană, cu ele și, fiindcă alt act de identitate (buletin de identitate cu fotografii) nu avea, îi descria fizionomia: înalt (scund) gras (slab – uscățiv) părul, barba, mustățile, ochii, etc. Și, hirotonit, i se da actul de hirotonire, pe seama bisericii x din satul y. Reîntors la Protoierie – era trimis în sat. Aici, făcea act de angajament cu locuitorii satului – sau ai orașului. Cum suna Regulamentul (contractul)? Se stabileau obligațiile, atât ale preotului, cât și ale credincioșilor. Astfel, preotul se angaja să nu se mute la o altă biserică, iar credincioșii să-l susțină atât pe el, cât și pe familia lui prin daruri în natură: grâu, porumb, un pui de găină, sau un leu ori doi anual. Obiceiul a durat până la jumătatea secolului al XIX-lea și el era justificat, de fapt, pentru că preotul nu avea alt venit, decât pe acel al credincioșilor. Duhovnicia preotului se da după un timp de practică preotească și la cererea credincioșilor. Exemplu:

preotul Petre sîn diaconul Ioan din Ștorobăneasa - deși preoțit în 1779 - primea duhovnicia în 1801. Această situație a dăinuit până în anul 1860. [Dar] izvoarele cu practica folosirii personalului bisericesc – în cadrul satului – [ca] învățători de școli, de[spre] slujitorii plătiți de [căt-re] credincioși și [despre] obligațiunile lor - preot și credincioși - care s-au practicat și în satele comunei noastre „Segarcea - Teleorman” - ca documente ne lipsesc”.

1838

Domnitorul *Alexandru Ghica* (1834-1842), în **1838**, legiferase înființarea școlilor oficiale la sate. Pr. **Andrei F. Mustăciosu** ne oferă amănunte despre cum au fost înființate școlile la sate, cum și cu cine funcționau acestea: „Din „Logofeția trebilor bisericești”, dată de domnitorul **Alexandru Ghica** în **1838**, se legiferează înființarea de școli la sate și se hotărăște ca dascălii să fie cântăreții bisericești. Cine servise până aici ca local de școală? După cum marele nostru scriitor popular *Ion Creangă* spune în „Amintiri din Copilărie” - tinda bisericii servise, iar ca învățător îl avusese pe dascălul bisericii, pe „Bădița Vasile”. Materiile de învățământ erau: alfabetul slavon literă cu literă: „azi, buche, vede, glagole” - așa se citea. Se învăța scrisul și puțină socoteală (cele patru operațiuni, ale adunării, scăderii, înmulțirii și împărțirii). Lada cu nisip ținea loc de tablă. Se trecea apoi la citirea Ceaslovului (carte de rugăciuni bisericești). Deși scrierea era cu litere slave, limba era cea românească. După pacea de la *Adrianopol*, dezvoltarea comerțului cerea știință de carte, și de aceea *Alexandru Ghica*, domnitor, legiferează că proprietarii erau obligați să îndeplinească înființarea de școli la sate. Drept plata dascălului, să i se dea două „chile” de bucate din magazia de rezervă [n.n.: a obștei] și doi lei de casă pe an. Trebuia să se de proprietarului material, locuitorii să clădească localul de școală, iar în acel local să aibă și *Primăria* o cameră”.

1840

Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit.*, 1971), arată: „*Sub influența rusească – după 1806 - încep concepțiile de dezvoltare economică, culturală și comercială ca producătoare de venituri. Pentru aceste motive, conducerea domnească a Munteniei legiferează strângerea caselor și darea lor la linie, adică formarea de cătune și sate, căci până acum erau împrăștiate bordeie pe moșie. Satele noastre, „Șegarcea pe deal” și „Sârbia” din Vale, s-au conformat dispozițiilor Regulamentului organic, cu darea caselor la linie? Până chiar sub primii domni Regulamentari (Alexandru Ghica (1834-1892) și Gheorghe Bibescu (1842-1848), în Muntenia, ca și sub Mihail Sturdza (1834-1849) - în Moldova), casele la noi, pe deal, în Șegarcea, nu trecuseră la linie, ci către finele anului 1840, după cum, cu 45 de ani în urmă [n.n.: în 1926], îmi istorisea bătrânul nonagenar, Stancu Găină (n.n.: născut, probabil, în 1836]. Despre cătunul din Vale, „Sârbia”, cu atât mai mult, că peste el ajunsese și anul 1862 și tot în vale și risipite, ca dintr-un început, îi erau casele”.*

1840

Ion Segărceanu, în *Oameni, stele, flori* (București: Editura “Sport-Turism”. Colecția “Cântarea României”, 1986, p. 25), spune că la Segarcea Vale “Școala a luat ființă în 1840, fiind dotată cu o clădire nouă în 1918”, apoi, din 1962, “în actualul local, care însumează 7 sali de clasă și alte anexe”. Evident, autorul vrea să se refere la Segarcea (Deal), căci biata noastră “Segarcea Vale” era încă „Sârbia” aflată „în Vale”, care s-a lăsat greu urnită de jos, din vale, de sub mal, de pe Siliștea Veche, din vecinătatea râului Sâi, abia după inundațiile din 1860 și 1861 și, mai cu seamă, odată cu împrăștierea de la 1864. Preotul **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit.*, 1971), spune că școala – primărie de „la Sârbie” (devenită **Segarcea Vale**, v. “Harta de la 1864”, zisă și “Harta lui Cuza”) au fost ridicate abia la 1875.

Legat de „**Sârbia nouă**”, cea mutată pe dealul unde se află azi Segarcea Vale, istoricul **Constantin Safta** este de părere că aceasta „*începea cam de la locul unde este sediul actualei Primării - poate chiar de la “Șoseau Mică” (ce se întinde pe o distanță de 3 km., ce duce din șoseau națională la “Dealul”, Segarcea Deal) - și până spre Olteanca*”. Cât privește delimitarea exactă a **Sârbiei de Vaideeni** – ne spune tot **Constantin Safta** - ”*știu că de pe la Școală încolo spre voi, spre Olteanca, era Sârbia, iar spre noi era zona Vaideeni, Vaideei, care începea dincolo de locul unde este casa lui Lucă Manea spre Lița. Și mă ghidez - când spun asta – pornind de la faptul că de acolo, din vecinătatea casei lui Lucă Manea, mai precis de la Petre Cojocarul spre Lița, toți sunt înmormântați în celălalt cimitir de pe deal, de pe Vărzării, unde sunt și părinții mei, bunii mei, vecinii noștri. Era acolo un cimitir pe lângă care treceam când mă duceam la Gara Lița să iau trenul spre Turnu ori spre Roșiori*”. **Constantin Safta** opinează că așezarea **Vaideei** ar ființa din sec. 17-18. Și **Ioana Sarău** întărește cele de mai sus, spunând că zona **Vaideei** ține de la râpa din zona locuită de familia lui Petre Cojocarul și până la Moară (Moara lui Fizi).

De altfel, citându-l pe fratele mai mare al tatălui lui Constantin Safta, se pare că “*Sârbia și Vaideei erau jos, în terenurile inundabile. Apoi - Dunărea înghețând frecvent – un sat întreg de bulgari a trecut Dunărea, venind aici*”. Neamul “Cojocarilor” era socotit ca fiind de bulgari - cei din zona unde sunt *Petre Cojocarul, Nelu Cojocarul – Gâscă* etc. - dar în aria limitrofă unii proveneau de peste Olt, ca, de pildă, mama profesorului Lucă Manea, care era de pe la Giuvărăști”, cum arată **Constantin Safta**, care ne supune atenției și faptul că “*Prin 1802, Pazvante - pașă de Rusciuk - făcea invazii frecvente în nordul Dunării*”. **Constantin Safta** completează: “*Între zonele sud- și nord-dunărene era o permanentă mișcare de populații, de la nord la sud și de la sud la nord peste*

Dunăre. O mătușă a mea era bulgăroaică - soția unui frate al mamei – care era venită de la Nicopole și căsătorită aici. Tot ea povestea despre un bulgar, Zlate, care era cojocar vestit în zona Tr. Măgurele”.

1840

Se înființează **Satul Olteanca**, numit atunci **Ciuciuc**, „deoarece așezarea s-a aflat pe o vale numită „*Valea lui Ciuciuc*””, care provenea de la numele unui paznic turc „pripășit în aceste locuri” – ne informează profesoara Gherghina Bulac (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 1).

1843

Lincă Cocoșilă (în „*Lumină peste timp*”, 1999, p. 104) spune că din **1838**, a venit, la **Segarcea Deal**, ca învățător, **Mihai Nițulescu**). Se pare că atunci (1838?, 1843?), „...există, la Segarcea Deal, o școală construită din nuietele de pământ bătut” (*Op. Cit.*, p.59).

1844

Profesorul **Lincă Cocoșilă** (în *Op. cit.*, p. 59) spune că dintr-o listă oficială, datată 23 aprilie 1844, învățătorul numit pentru **Segarcea Deal**, de către autoritățile educaționale ale vremii, „era **Marin Popa Marin, de 20 de ani, flăcău, preot, de părinți din satul Râioasa (azi comuna Lunca)**”. După acesta, la 20 februarie 1848, se prezintă învățătorul segărcean (din Deal) **Dumitru Mihai**.

1848

Pentru **Segarcea Deal** (v. Lincă Cocoșilă, *Op. cit.*, p. 55) „O ultimă mențiune documentară este din anul 1848, cu prilejul unei noi hotărnicii. Proprietarii sunt acum Lixandro Șuțu și Mănăstirea Curtea de Argeș”, autorul citând Dosarul nr. 1040/ 15 din 1849, de la Arhivele Statului – Alexandria.

1848

La 20 februarie 1848, vine ca învățător, la **Segarcea Deal**, localnicul **Dumitru Mihai**, care predă în anul școlar 1848/1849 (anterior, aici funcționase **Marin Popa Marin**, din

Râioasa (Lunca), cu începere din 23 aprilie 1844 (*diverse surse*).

1848 (?)

Pr. A.M. (*Mss. cit., 1971*) arată: „/.../ la anul **1848** au fost închise în țară școlile, dascălii cu puțină pregătire nu dăduseră rezultate. După zece ani, *Barbu Știrbei* redeschise școlile și, de data aceasta, le-a încredințat învățătura preoților, în **1851**”.

1848

Pe prefața cărții bisericești *Литургиев* „Liturghier”-1855 – găsită la Biserica din Segarcea Deal de Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*) - sunt scrise de mână, de către **Pr. A. Popescu**, la anul 1895, următoarele: „*Tache Chițu și cu Ion. M. Dincă, din satul nostru, au luat parte la Mișcarea de la Izlaz, 1848*”, însemnări care susțin spusele patetice de poet ale lui **Ion Segărceanu** (*Op. cit., 1986, p. 25*): ”Locuitorii satului au fost părtași activi la toate evenimentele social-politice ale țării. Ei au sprijinit ispravnicii lui Tudor Vladimirescu, s-au aflat pe Câmpul lui Traian de la Islaz, aclamând și susținând pe Nicolae Bălcescu, Ion Heliade Rădulescu, Popa Șapcă și pe ceilalți revoluționari pașoptiști, s-au încălzit la flacăra Unirii Principatelor Române, și-au dat tributul de sânge pentru dobândirea independenței de stat a României în 1877-1878, ca și pentru apărarea și întregirea patriei în 1916-1918.”.

1849

Se înființează școala primară în Segarcea Deal, învățător fiind **Ion Găină Oarbă** (v. Dumitru Găină, *Op. cit., p. 21*). Teodora Pieptan (*Op. cit., 23*) spune: „*Biserica, deci, ca și școala, a funcționat într-un bordei tot pe locul unde este cea de astăzi, până la anul 1848*”. Cât privește acuratețea unei cronologii a dascălilor de aici, *L. C.* (*Op. cit., 1999, p. 63*) spune: „Din lipsa documentelor, rămâne o perioadă de exact 30 de ani (1849-1879) din care ne lipsește stricta cronologie”, iar

„până la 1882” nu se găsesc documente școlare în arhiva școlii (*Idem*, p. 68).

1850

Poetul **Ion Segărceanu**, în cartea sa (*Op. cit.*, 1986, p. 24), spune: “Rămasă încă mult timp pe vechea vatră, cu bordeiele lipite de albia râului Siu, expusă adesea revărsărilor acestuia și ale Oltului, **Segarcea Vale** s-a strămutat pe la **1850** pe terasa din apropiere, lăsând în urmă gropile vechilor locuințe, ca o mărturie a existenței sale îndelungate pe acele locuri. Acestea se păstrează și astăzi pe toată întinderea văii, spațiul fostului sat fiind rezervat izlazului (tabonului) comunal”.

1851? – Pr. A.M. (*Mss. cit.*, 1971) arată că „/...După zece ani, *Barbu Știrbei* redeschise școlile și, de data aceasta, le-a încredințat învățătura preoților, în 1851”, adică acele școli care au fost închise în anul 1848?, pentru că “dascălii cu puțină pregătire nu dăduseră rezultate”.

1851

În 1851, La **Segarcea Deal** dascălul *Ilie Datcu* predă la școală, iar dascălul *Ion Găină* - la biserică.

1852 – 1853 (aprox.)

Băieții din **Sârbie (Segarcea Vale)**, ca *Marin Nedelescu* (n. în 1845; în 1930, la moartea sa, avea 85 de ani) și colegii lui de aceeași vârstă - *Nic.[olae?] Zisu*, *Ion Drăgulin* și *Dobre M. Cioc* - au mers să învețe carte la Șegarcea (viitoarea Segarcea Deal), unde, timp de doi ani au studiat în tinda bisericii - bordei, avându-l ca învățător (dascăl) pe cântărețul bisericii, *Ilie Datcu* (v. Pr. A. M., *Mss.cit.*).

1853 – 1854

Țara Românească și Moldova s-au aflat **sub ocupație rusească** (între iulie 1853-8 august 1854).

1854 – 1857

Între 19/22 august 1854 – martie 1857, Țara Românească și Moldova intră **sub ocupație austriacă**. De

observat că documentarea pe teren a specialiștilor austrieci în vederea realizării unei hărți a Țării Românești s-a făcut între 1855 – 1859. Să amintim că – tot în timpul unei **alte ocupații austriece** dintre anii 1788 – 1792) – se făcuse o primă hartă („*Harta militară austriacă a generalului Specht din 1790-1791*” finalizată, la Viena, între septembrie 1790 – mai 1791 de acesta (v. Friderich Specht, *Militairische Karte der Kleinen oder Oesterreichische und Grosser Wallachei*). Austriecilor le datorăm și celelalte exerciții cartografice, concretizate prin hărțile “Olteniei”, realizate în perioada cât Oltenia s-a aflat, între 1718 – 1739, sub **cârmuire austriacă**.

1854

La **Segarcea Deal** se ridică un local de școală, după cum deducem din *Lumină peste timp* (lucrare publicată de Lincă Cocoșilă, în 1999, p. 62, 65, 66), și se dă în folosință în **1855**. Era construită din zid și avea o sală (7m X 5,75 X 2,75), ca școală, cealaltă servea drept cancelaria Primăriei. La p.85, același autor (*Idem*) spune: „*Clădirea veche a Primăriei, unde era și sala de clasă, a rezistat până în 1923, în total 69 de ani*”. Plasând eronat evenimentul cu 10 ani după, „**pe la anul 1864**”, învățătoarea **Teodora Pieptan** (v. L. Cocoșilă, *Lumină peste timp*, 1999, p. 7-45), la p. 12 din *Monografia satului Segarcea – Deal*, ne spune că după- școală ridicat inițial, „*Pe la anul 1864* [n.n.: **1854?**], *în timpul domniei lui Cuza, se construiește un local [de] școală, în locul unde este grădinița de flori din fața școlii. Ea era din cărămidă, învelită cu șifă, cu 4 camere și prispă, având aspectul unei case de sătean și în care funcționa și primăria.*” Aici autoarea face confuzie, căci școala nu avea patru clase, ci una, plus a doua ce era ocupată de Primărie.

1854

L. C. (Op. cit., 1999, p. 65), extrăgând date dintr-o „Foaie de recensement” completată de învățătorul din 1954 - Constantin Marinescu - arată că în comuna **Segarcea Deal**

existau „40 de țărani frunțași, 170 de mijloc, 20 de coadă și 10 cu desăvârșire săraci” și...8 cărciumi. Dintre locuitorii de peste 14 ani, doar 62 erau „știutori de carte”, din care doar două erau femei.

1855 – 1859

În acest interval, au loc, în Țara Românească, activitățile topografice de documentare întreprinse de austrieci cu concursul administrației românești, ale căror rezultate se vor concretiza, în toamna anului 1859, iar tipărirea făcându-se în **1864**, la Viena și București. Documentul cartografic se numește *Charta României Meridionale*, cunoscută și ca “**Harta lui Szatmári**” – după numele responsabilului – raportor numit de domnia Țării Românești, ilustrul pictor și fotograf al vremii, corespondent de presă și fotograf în războaiele din 1854-1855 și 1877-1878.

1859

*„După 1859, cu Unirea Principatelor, învățământul devine obligatoriu și gratuit, iar **Ion Ghica** - mare cărturar - înlocuiește alfabetul chirilic prin cel cu litere latine. Societatea științifică, înființată de **Titu Maiorescu**, introduce scrierea și citirea românească”* – ne spune

Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*) și tot el constată cu justete: *„După cum se vede, învățătura de carte a fost strâns legată de biserică, până în 1859, și în satele cu preoți destoinici a funcționat dând roade”*. Dar adaugă: *” La **Sârbia** noastră, preoții, fiind slabi, nu a mai funcționat școala, și [nici] la Dealul [n.n.: Șegarcea Deal]”*.

1860 – 1861

Legat de locuitorii „sârbi” ai “Sârbiei” de pe malul stâng al Oltului, Preotul **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*) spune: *“Venirea apelor de multe ori i-a determinat să-și mute locuințele /.../din Răstoaca, unde aveau legături peste Olt, cu locuitorii satului Moldoveni și ai Giuvărăștilor, dar au găsit mai potrivit să se retragă pe malul stâng al Râului*

Sâi”./.../.,Pe matca, malul și văile râului Sâiul, i-au găsit venirea apelor mari în 1860, 1861 - consecutiv /.../”.

Nu știm, așadar, dacă așezarea din locul „**Răstoaca**” se numea deja „**Sârbia**” sau aceasta devine denumirea comunității odată cu mutarea locuitorilor ei “sârbi”, dar – din cele de mai jos, înclinăm să credem că.

Legat de credința lor, preotul se întreabă: “*Cum a fost organizată biserica satului Sârbiia în Răstoaca? Este de presupus că muncitorii sârbi, pe lângă cunoștințele lor tehnice în meșteșuguri, erau pricepuți și la culturile legumicole, dar nu lipsiți de credință. S-a văzut, și se vede [că] unde au fost și sunt sate bulgărești și sârbești, credința este mai vie, mai lucrătoare. Mutați, sârbi noștri, pe malul râului Siul, au avut - se zice - o biserică în paiantă sub dealul „Ciuciuc”, unde azi este satul Olteanca. De vor fi având preoți la îndemână, iarăși nu știm, dar se vorbește că sârbienii, de pe malul Sâiului, se bucurau de asistențele religioase ale preoților existenți în comuna Râioasa atunci, Lunca de azi”.*

1861– max. 1869

În varianta **românească**, „micșorată, redusă”, a “*Chartei României Meridionale*”, dintre așezările *Segarcea din Vale* și *Segarcea din Deal* este menționată doar “**Segarcia dol dAll**”, iar mai jos de ea sunt figurate localitățile “la Lița”, “Odaia” (v. *Harta Terri Romănesci dupe reducția originală din harta ce’ mare ridicate de Corpul de Geniu Geografic Austriac cu numirile corectate prin Ministerul din Intru, Bucuresti. Sap in Pratra. Tip: in Lith. lui A. Bielz (scară 1: 288,000, 1 filă, dimensiune 194 cm x 89 cm, realizată la București și tipărită la Sibiu, fără menționarea autorului), incorporată în Fig. 23-R, din lucrarea colectivă “Zsombor Bartos-Elekes; Gábor Timár; Zoltán Imecs; Zsolt Magyari-Sáska, *Fligely’s Topographic Mapping of Walachia (1855–1859). Szathmári’s Map of Southern Romania (1864), its Geo-referencing and Publishing on Web (2011–2014)*”, postată pe www.charta1864.ro).*

1863

„Până în anul 1863, când maiorul Dimitrie Papazoglu întocmește *Harta Districtului Teleorman*, cele două sate se dezvoltă proporțional, astfel încât **Segarcea Deal** este menționat cu 139 familii, iar **Segarcea Vale** - cu 161 familii, pe amplasamentele actuale. Datele sunt reale, deși la sfârșitul sec. al XIX-lea pe teritoriul celor două sate sunt recenzate la **Segarcea Deal** 1360 suflete din care 315 capi de familie, în timp ce la **Segarcea Vale** erau 1338 suflete din care 353 capi de familie. Sporul de populație s-a datorat împrumuturilor masive din moșia statului, rămasă în urma secularizării (se pare ca a fost cea mai întinsă moșie a statului din jud. Teleorman) cu locuitori veniți din satele din împrejurimi, chiar și de peste Olt, din jud. Romanai” ” (v. *sit Primărie Segarcea Vale*, 2010).

1864

Se finalizează tipărirea celui mai important și detaliat document cartografic al Țării Românești, *Charta României Meridionale*, cunoscută și sub denumirea de “*Harta lui Szatmári*” – cel care a fost numit de cârmuirea Țării Românești să se ocupe de copierea, prelucrarea, multiplicarea și tipărirea hărții, conform rezultatelor la care au ajuns echipele topografice austriece și române în cadrul investigațiilor pe teren din perioada 1855 – 1859. Harta mai este cunoscută și ca “*Harta lui Cuza*”. Titlul versiunii românești a hărții este următorul: *Charta României Meridionale / publicată din Ordinea/ Măriei Selle Principelui Domnitoriu/Alessandru Joanne I./ după planul original redicatu prin dispozițiunea și cu spesele Guvernului/ României de ingineri militari austriaci la anul 1856/ în stabilimentul artistic Satmari/ Bucuresti 1864*. În formă electronică (prelucrată) harta se poate accesa de la adresa www.charta1864.ro (A se vedea comentariile de la hărțile la scară micșorată “redusă”, la anul 1867).

1864

Pr. Andrei Mustăciosu (Mss. cit., 1971) - vorbind despre o posibilă biserică înainte de 1864, când, prin împrumutarea făcută de stat, localnicii "Sârbiei" au urcat de sub deal, sus pe deal, unde este actuala șosea națională - este de părere că răspunsul nu poate fi decât negativ. Spune, așadar: "/.../ satul meu, **Sârbiia**, care, până în anul 1864, își avea familiile cu bordeie în răspândire, /.../ nici vorbă să facă biserică". Și, într-un alt pasaj, scris de același preot, găsim următoarele: „*Dintre preoții mai amintiți după familii și neam se vorbește de unul, **Preot Pârvan**, și de altul, **Marin Popescu**. Pr. Pârvan era încă înainte de 1864 – când satul era și pe vale, iar Pr. Marin Popescu era venit odată cu împrumutarea din 1864 și slujitor alături de Pr. Pârvan*”.

Dar, tot de la *Pr. Andrei F. Mustăciosu* aflăm despre cum funcționa serviciul religios până în 1864, când comunitatea „Sârbia” se afla „pe vale”, unde – adăugăm noi - încă se mai văd gropile bordeielor, pe lângă drumul care duce spre actualul cimitir, pornind de la cele trei fântâni din zona unde se găseau Moara lui Meletie (Melinte) Popescu, ulterior, și cazanele de făcut țuica etc.

Așadar, cităm: „*Cum îmi spunea moș **Ion Chiriță**, se zicea din vechime că unde este azi biserica actuală [n. n.: în localitatea **Segarcea Vale**] a fost cimitirul (morților) pe deal, ca să nu-l înece apele. Prin ce cunoșteau credincioșii că mâine este o sărbătoare bisericească? Prin ce știau că dintre ai lor a răposat vreunul? Și moș **Ion Chiriță** spune că în cimitir, pe dealul de deasupra caselor [n.n.: bordeielor] aflate în Vale, se afla un stâlp puternic din lemn de salcâm, înfipt, și de el era atârnată o toacă din lemn de carpen și două ciocănele expres lucrate, tot din carpen, și că din tinerețe el urca și toca. La sărbători [n.n.: bătea] des, iar la mort rar. Clopot nu avea, în **Sârbia**, și nici pe Deal, la Segarcea*”.

1864

„Satul [n.n: Șegarcea Vale] - înainte de 1864 și până și azi - în limbajul multora dintre cei mai în vârstă, s-a numit „Sârbiia”. Și pe bună dreptate, că locuitorii, care l-au format, erau după numele celor mulți sârbi, de unde și denumirea” spune părintele *Andrei F. Mustăciosu* (*Mss. cit., 1971*). Aceștia, ce se aflau ”/.../pe matca, malul și văile râului Sâiul”, li s-au dat, conform “*Decretului de împrumut al Domnitorului Alexandru Ioan Cuza, în 1864*”/.../”după plan și locurile de casă în deal – unde sunt astăzi. Nu se mai păstrează planul”. Așadar, comunitatea de “sârbi” de jos, de pe valea Sâiului – datorită împrumutării, dar și din cauza frecvențelor revărsări ale Oltului și Sâiului (mai ales cele consecutive din 1861 și 1862), datorită obligativității învățământului etc. - încep a se muta “de jos”, sus, pe deal, unde va fi înfiripat satul „**Sârbiia**”. Așadar „Sârbiia de jos, din Vale” devine „sus, pe deal” **Șegarcea din Vale**. “*Deși făceau parte dintre muncitorii Moșiei Șegarcea, ținându-se seama de pământurile din Vale și specialitatea lor – legumicultura – [cei din Vale] nu s-au contopit cu cei din Deal, dar în actele oficiale, cătunul Sârbiia, veche numire, după împrumutarea din 1864 se înscrie: Satul Șegarcea Vale, spre deosebire de cea din Deal*³⁰. *Legea Rurală a lui Alexandru Ioan Cuza, pe moșii ca Șegarcea – Teleorman cu mult pământ întins, i-a împrumutat pe țărani săi muncitori, în trei categorii: toporași (săracii) cu câte 8 pogoane, pe mijlocași (după vite și copii) cu câte 12 pogoane, iar pe frunțași cu câte 14 pogoane, ca de la Cuza!*”.

Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*) mai spune că, de-acum, locuitorii “satelor noastre, ieșite din bordeie în pământ”, își fac case din zid bătut, primele fiind ridicate „după modelul caselor din comunele Islaz și Rusănești Olt, de unde ne luăm maistorii”, pământul de bătut zidurile caselor fiind din humus galben. Tot el arată că grosimea ce se dă zidului bătut este de 0,80 m, exemplificând cu casa locuită atunci (dar și

azi!) de descendenții familiei Radu I. Drăgulinescu, datând din 1864, “ca prima casă construită de Logofătul satului”, ca aceasta fiind cu zid gros bătut și “vechea Primărie, cu odaia de școală, dărmată cu timpul și înlocuită”.

Ion Segărceanu, în lucrarea sa *Oameni, stele, flori* (București: Editura “Sport-Turism”. Colecția “Cântarea României”, p. 25), ne spune că la împrăștierea din **1864** “282 de locuitori ai satului au primit 1380 ha pământ arabil” și că „*La această dată, segărcenii dețineau, între altele, întinse suprafețe de viță de vie, totalizând 110 ha*”.

1864

Conform “Legii comunale” din acest an, comunele rurale se formau din sate ce numărau minim 100 de familii ori 500 de locuitori [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1864

Districtul Teleorman cuprindea 3 plăși (Călmățuiu-Marginea, cu sediul în comuna Putineiu; Plasa Târgului, cu reședința în Roșiori de Vede și Plasa Teleormanului, cu centrul la Balaci) [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1864

Situl virtual al Primăriei **Segarcea Vale** (www.segarceavale.ro) arată, în 2011, citând o evidență statistică pentru anul **1948**, că așezarea **Segarcea Vale** „se întinde pe o suprafață de 2920 ha, cu 2360 locuitori, [are o] stare economică bună, pe raza comunei ce datează din **1864**, găsindu-se o moară, 5 dărace și un cazan”.

Dacă analizăm afirmația “/.../ raza comunei [*Segarcea Vale*] ce datează din **1864**” ne întărim convingerea că anul 1864 a fost, într-adevăr, anul de referință când **Segarcea Vale** este întărită din perspectivă administrativă, dar – să nu uităm - titulatura **Șegarcea dîn Vale** exista încă din 1835 în “Harta Rusă”.

1864

Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 42) spune că, la **Segarcea Deal**, „*Administrația comunală, ca și școala și biserica, a funcționat în primele începuturi, până în anul 1864, în bordei, pe locul unde este astăzi școala*”.

1864

La **Segarcea Deal** – spune Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 42) – localul de școală ridicat în anul 1864 avea cinci încăperi, din care două erau pentru gardă „sau caraulă”, adăugând: „*Acest local era făcut din cărămidă, avea prispă și era tot în locul de școală de azi. Aici șade Primăria până în anul 1910, când se construiește localul de școală cel vechi, pentru că celălalt se ruinează*”. Marian F. Găină (*Op. cit.*, [1967], p. 5) nuancează: „*În locul școlii-bordei [n.n.: pe locul unde se află noua școală], în timpul lui Alexandru Ioan Cuza – 1864 – s-a construit cu cheltuiala satului un local de școală din cărămidă, cu patru camere și prispă. O cameră era folosită pentru învățământ, una pentru primărie, una pentru gardă și alta pentru materiale. În această școală au lucrat ca învățători Pr. Andrei Popescu și Constantin Marinescu – zis Sulaita. Acesta este primul învățător calificat cu școala normală, fiind fiul satului, feciorul lui Costache Marin Gaină Oarbă, care și-a schimbat numele în Marinescu*”.

1864

Din răspunsurile date la chestionarul completat la 20 iunie 1939 de către Primăria Comunei **Segarcea Vale** (Plasa Turnu Măgurele - Județul Teleorman), privind *bunurile imobiliare* din custodie, reținem o informație importantă, anume că pe locul de casă în suprafață de 3706 mp, dobândit de comuna **Segarcea Vale** - prin împrumut după Legea Rurală din 1864 și folosit din același an - “*erau construite două localuri de școală: unul din cărămidă cu două săli de clasă, cancelarie, sală și două camere pentru director [n.n.: unde avea să funcționeze, în comunism, “Căminul Cultural”*”;

iar **altul** din paiantă cu două săli de clasă, cancelarie și sală” [n.n.: unde a funcționat în comunism, mulți ani, grădinița]. Acestea se învecinau “la R. cu linia, la A. cu șoseaua județeană Turnu Măgurele – Slatina, la M. N. cu Moștenitorii Delcea și I. Dăscuțu iar la M. Z. cu Luca Besnea, Mitran Ion, Marin Negru și Gheorghe M. Șatran”. Și tot pe situl Primăriei **Segarcea Vale** (www.segarceavale.ro) se spune în continuare: “Pe lângă acestea mai exista și **un local vechi (de primărie)** din cărămidă, cu două săli, prispă și o cămăruță, care a servit ca local de primărie și școală **în timpurile vechi**. În 1939, localul fiind pus la dispoziția Căminului Cultural și a Băncii Populare locale. Această clădire ocupând un teren în suprafața de 80 mp”.

1864

Satul Ciuciuc devine **Olteanca**, în urma reformei de împrumțarire de la 1864, când - ne informează profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 1-2) – „*vatra satului a fost locuită de oameni veniți de peste Olt – olteni – ce au fost împrumțariți cu pământ – loturi de 5 ha prin Reforma din 1864. Au venit islăzeni, moldoveni, mândreni, lițeni, râioșeni etc. Cel dintâi locuitor a fost Nicolae Mircea, originar din comuna Izlaz*”.

Sec. XVIII (cel puțin la înc. sec. al XVIII-lea)

Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (v. *Mss. cit.*, 1971) formulează o idee extraordinară legată de posibilitatea existenței la **Șegarcea** (Segarcea Deal) a unei practici religioase ortodoxe curente (cu mult înainte de sfârșitul **sec. al XVII-lea**, am zice noi): „*Existând o veche biserică-bordei în pământ, a cărei vechime nu s-a cunoscut, ca centrul Moșiei [n. n.: Șegarcea = Segarcea Deal], se presupune că nu a fost lipsită de slujitori. Ba, ceva mai mult, ea poate a fost schitul călugărilor, fie români, fie greci, din administrația moșiei, închinată*”. Cam același lucru spune, în anul **1905**, și Pr. **Andrei Popescu**, de la „Dealul” [**Segarcea Deal**], într-un raport

prezentat Protoieriei din Turnu Măgurele, anume, că mai înainte de **1852**, a existat în această localitate „o biserică de lemn în pământ, adică săpată și captușită cu lemne (răslopi) și pe dinăuntru pereții și pe deasupra, adică ca un bordei de vite. Altarul despărțit, tot așa, cu lemne, cu patru icoane împărătești, atârdate de acea despărțitură. Prestolul de lemn [**n.n.**: sfânta masă din mijlocul altarului, pe care preotul sfințește pâinea și vinul], cu o fereastră, în fund, de piele de oaie, cu patru candelă, fără policandru și sfeșnicele mari, două străni [**n.n.**: strane] de lemn, două ferestre la amândouă strănile și locul de ședere pentru femei, despărțit de al bărbaților, tot cu lemn de stejar. Clopot nu avea, ci numai o toacă de lemn”. (După acest model aveau să se inspire, în **1871-1872**, și cei din „Sârbie”, când au ridicat prima biserică „pe deal”, adică în locul unde se află azi **Segarcea Vale**).

Preot prof. dr. **Mircea Păcurariu**, în *Istoria Bisericii Ortodoxe Române* (Vol. 2 (secolele XVII și XVIII). Tipărită cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, ediția a II-a, București: Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1994, ISBN 973-9130-18-6), ne vorbește despre cum erau înfiripate în vechime „**bisericile-bordeie**”, arătând:

“În Câmpia Olteniei și Munteniei (actualele județe Mehedinți, Dolj, Olt - partea cuprinsă în fostul județ Roman - și Teleorman - partea dinspre Olt) existau și așa-numitele «biserici-bordeie», necunoscute în altă parte a țării, atestate documentar încă din prima jumătate a secolului al XVIII-lea. Deși nu se mai păstrează astfel de biserici, au fost totuși identificate 45, la Salcia - Mehedinți, Calafat, Maglavit, Fântâna Banului, Dobridor, Galicea Băilești, Poiana Mare, Amărăștii de Jos (jud. Dolj), Vădastra, Cilie Hotaru, Celei (jud. Olt), Gârla, Islaz, **Segarcea din Deal**, **Segarcea din Vale** (jud. Teleorman) ș.a. Ele erau ctitorite de preoții și credincioșii satelor respective. Sub raport arhitectonic și decorativ, aceste

biserici nu erau altceva decât o adaptare la nevoile cultice a locuinței tradiționale din zona respectivă. Erau construite pe jumătate în pământ (1,50 - 2 m adâncime), pe jumătate afară. Pereții lor erau îmbrăcați cu lemne de stejar (răzlopi), uneori cu nuiete împletite, lipite cu pământ și văruiate, mai rar cărămidă. De regulă, erau de dimensiuni reduse (8-10 X 4-5 m) în formă de navă, cu cele trei încăperi tradiționale, altar, naos, pronaos, ca prestol servind o buturugă mare de stejar. Acoperișul era format dintr-o împletitură de nuiete peste care se așezau paie și apoi pământ. Multe biserici-bordeie aveau la intrare gârlici sau o tindă, adăpostind uneori și clopotul. În loc de ferestre foloseau piei de vițel sau bășici de porc. ”.

Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit.*, 1971), referindu-se la bisericile inițiale din Segarcea (Deal), spune: „Culegând spusele bătrânului cărturar din sat, **State Catana**, care, în 1960, când a decedat, avea 91 de ani (*n.n.*: n. în 1869), cum și el [știa] de la bătrânii lui și din spusele lor, la **Moșia Șegarcea Deal** au fost călugări slujitori, în biserica schit, până în 1864, când s-au secularizat pământurile mănăstirești, prin Legea rurală. Ca dascăli de biserică, bătrânul **State Catana** îi enumeră ca înaintași pe: **Ilie Datcu**, pe **Ion Găină Oarbă**, **Petcu Bucă** și **Ion Popa**, toți cu practică. Școlarizați au fost: **Radu T. Popa** și **P. Bucă**.

Indiferent cum au stat lucrurile, la **Segarcea Deal**, în custodia bisericii – bordei, apoi și în zestrea celei ridicate între **1867-1881** (actuala), au existat cărți religioase tipărite între anii **1800-1855**, văzute și fișate – în **1930** – de către Pr. **Andrei F. Mustăciosu**, de la **Segarcea Vale**, aflat aici în documentare. Acestea sunt: **1. Пентикостарионъ зилеле лу ѿо Александрул Кост Моруџу, 1800** [*Penticostarion în zilele lu Înalt Sfințitul Alexandru Cost Moruzi cu Blagoslovenia Prea Sfințitului Kirius Dositei, Mitropolitul Ugro-Vlahiei*, 1800]. [*n.n.*: în transcripția lui Gheorghe Sarău, din slavonă]; **2.** În cartea *Молтфеник* [corect: *Молитвенник*], tipărit la R.[âmnicu]

Vâlcea: Tipografia Anton Pann, la **1801**, am găsit scris: „*Am încercat țărani noștri la revoltă, eu - **Marin P. Gaie** – cu **Oprea Mitroi**. Nu ne-am unit. [scris de **M. Gae** – 1907]. La fel cu noi, s-au încercat și **Tache Chițu** și **Ion Pipa** în deal și nu ne-am mișcat, dar ne-au arestat boierii și [ne-au] schingiuit prin arest la Turnu Măgurele”. [n.n.: le redăm în transcripția lui Gheorghe Sarău, din slavonă]; **3. Evanghelie acum întâia oară dată la tipărire în zilele Prea Înălțatului Împărat al Austriei și Apostolicescului Francisc I-ul cu blagoslovenia Sfinției Sale** [a] *Prea Sfințitului Domn Ștefan Stratimirovici, Arhiepiscopul și Mitropolitul Bisericii din Karlovci* [n.n.: *Stremski Karlovci*; românește: „Carloviț”, azi lângă Novi Sad, în Serbia, la Dunăre, iar atunci făcea parte din Țaratul Austriac], la ziua de la Hristos **1812**. [n.n.: în transcripția lui Gheorghe Sarău, din slavonă]; **4. Лумьрзѹеп „Liturghier”-1855**. Pe prefața acestuia este adăugat de mână, de **Pr. A. Popescu** la **1895**: „*Tache Chițu și cu Ion. M. Dincă, din satul nostru, au luat parte la Mișcarea de la Izlaz, 1848*” [n.n.: în transcripția lui Gheorghe Sarău, din slavonă]:*

1864-1880

Prin Legea din 14 august **1864**, privind *Reforma agrară*, au fost împrăprietăriți *frunțașii, mijlocașii și pâlmașii (codașii)*. În Segarcea Deal au fost împrăprietăriți 144 persoane, totalizând o mie de pogoane de pământ.

După **1865**, Distinctul Teleorman cunoștea patru delimitări: Plasa Călmățui, Plasa Marginea, Plasa Târgului și Plasa Teleorman. Moșia statului Segarcea ținea de Plasa Călmățui. Pe situl Primăriei Segarcea Vale (v. www.segarceavale.ro) – actualizare din 2011 – se arată că plasa Călmățui număra, în anul **1866**, “*25 de comune cu 4729 de locuitori, din care: 1204 frunțași, 2450 mijlocași și 1075 pâlmași. În total, pe raza Plășii Călmățui au fost alocate 37457 de pogoane/.../ Numărul locuitorilor împrăprietăriți din Segarcea Vale era de 146 de persoane, prin Reforma agrară*

din 1864, și 136 săteni împroprietăriți ca “însurăței” pe o întindere totală de 1380 hectare. Însurățeii au fost puși launloc cu cei vechi, astfel că nu se vede nici o deosebire între locurile ocupate de dânșii”. Se pare că pe moșia statului Segarcea însurățeii au intrat “în posesia [pământ]lui în primăvara anului 1880”, ceea ce însemna un ritm bun de aplicare a legii.

1865

În acest an, prin dezlipirea Plășii Marginea de Plasa Călmățui, se structurează 4 plăși noi. **Segarcea Deal** și **Segarcea Vale** devin comune și țin de Plasa Călmățui. Comuna **Segarcea Vale** apare menționată ca având în componență și satul Atârnați [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1866-1867

În locul bisericii-bordei, „Cuvioasa Parascheva”, satul **Segarcea Vale** (fostul sat **Sârbia**) construiește, între anii 1866-1868, o biserică de zid, purtând același hram.

1867

Charta României Meridionale a cunoscut și două variante micșorate (“redușe”), una „românească” (la care ne-am referit mai sus, v. **1861-1869**) și alta „austriacă” - *General-karte des Fürstenthums Walachei ausgeführt und herausgegeben durch das k.k. militärisch geographische Institut im jahre 1867* [Harta generală a Principatului Țării Românești, efectuată și editată de Institutul geografic militar Imperial și Regal Militar în anul **1867**; la scara 1: 288,000, cu 6 file (fiecare de formatul 83 cm X 58 cm), realizată la Viena]. Ajunși aici, să arătăm că *Segarcea din Vale* și *Segarcea din Deal* apar în “**Harta „austriacă” din 1867**” (Fig. 21–A 5) ca “**Segarcia din deal**” și “**Segarcia din vale (v. Serbia)**”, iar în vecinătate sunt figurate și “**zu Liza**” și “**Odaia (v. Frîpci)**”. Acestea se pot vedea în cadrul Fig. 21–A 5, la p. 10 a lucrării colective: “Zombor Bartos-Elekes; Gábor Timár; Zoltán Imecs; Zsolt Magyari-Sáska, *Fligely’s Topographic Mapping of Walachia (1855–1859)*. *Szathmári’s Map of Southern*

Romania (1864), its Geo-referencing and Publishing on Web (2011–2014), postată pe www.charta1864.ro).

1867?

La **Segarcea Deal** vine ca preot Mandică (soția: Stanca).

1867

După cum scrie **Pr. Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*), în acest an începe la **Segarcea Deal** construcția bisericii din cărămidă (cea actuală!), care este în formă de corabie, cu o singură turlă, fiind „spațioasă, înaltă și impunătoare”. Tot el ne lămurește de ce tocmai la **Segarcea Deal** s-a putut ridica, într-o primă fază - înainte de **1852** - o biserică-bordei, iar din **1867** această bijuterie de biserică pentru acea vreme, arătând: „*Pe parcurs însă, satul Segarcea Deal, [fiind] în legătură cu călugării administratori ai veniturilor Mănăstirii, fie Curtea de Argeș, fie ai Patriarhiei de Alexandria și Constantinopol, fie cu negustorii de pe Drumul Oii, ca și cu Măgura Ordiei, unde în 1877 au staționat trupe rusești, la care adăugată vrednicia preoților deservenți și piozitatea [pioșenia] credincioșilor, în acest sat s-a ridicat, prin împrejurimi, cea dintâi biserică din cărămidă, și la suprafață*”.

1870 (aprox.)

După cum reiese din lucrarea *Lumină peste timp* (publicată de **Lincă Cocoșilă** în 1999, p. 66), „îngrijitorul moșiei **Segarcea** (Deal), se pare, pe la anii 1870” era **Stănică Porjiciu**.

1870-1880

„Prima moară în **Segarcea din Deal** a fost lângă cișmeaua mică, aproape de pârâu, între anii 1870-1880, făcută de un oarecare Mirade, ce era de origine germană. Moara lui era cu abur. Ea durează până în anul 1891/...?” – ne informează Teodora Pieptan (*Op. cit., p. 38*).

1870 (aprox.)

Prin anul 1870, *Marin Fl. Popa*, ce locuia în marginea **Sârbii** (socotind dinspre Râioasa), unde se așezase în urma

împroprietăririi din 1864, fiind el fecior de popă, satul l-a ales ca preot la **Sârbie (Segarcea Vale)**. Preotul **Andrei F. Mustăciosu** completează: „*Acestea le-am auzit din gura fiului său, Marin Popa, fost perceptor la Râioasa, fost notar în tinerețe și cântăreț cu mine, până în 1928, când, la vârsta de 98 de ani, a decedat*”.

1870 (sau din 1871) – 1872

Marin Fl. Popa, ales de obștea din **Segarcea Vale** ca preot, deși „*se pricepea la cioplit lemnul, l-a chemat și pe Florea Dulgheru, din sat, ca specialist în lemn, și cu materiale din pădurea „Lupăria” [aflată] aproape, au săpat în pământ și au făcut din lemne o bisericuță - bordei, după modelul celei din Segarcea Deal*” - după cum aflăm tot de la **Pr. Andrei Mustăciosu** (v. mss. citat; despre cum arăta însă prima biserică-bordei din Segarcea Deal, a se vedea datele menționate la anul **1852**).

1870

Despre **Sârbia** acelor ani, doamna **Natalia Bobeică** (n. la 15 septembrie 1923), fiica lui Meletie (Melinte) Popescu, cel care a avut moară mulți ani în Segarcea Vale, ne oferă, acum, când are 93 de ani și minte limpede, câteva lămuriri: „*Sârbia ținea de la casa noastră cu numărul unu, când intri în Segarcea Vale, pe partea dreaptă, și până la prima ruscă, adică până la Cojocari, la Petre Cojocar. Acolo li se spunea, la rusca aceea, Vaideei. Dar, și celor de la Lucă Manea în continuare spre centrul comunei spre Olteanca li se spunea tot ca fiind de la Sârbie. Satul Sârbie trebuie să fi fost inițial jos, unde sunt gropile (alveolele) spre Cimitirul actual. Cred că satul Sârbia a fost mutat sus, la șosea, înainte de 1877, din moment ce bunicul meu – Marin Preotu Florea - venise de la Lița și găsisese casa asta (de la numărul doi), înainte de 1877. Iar el trebuie să fi avut vreo 20-22 de ani atunci, probabil prin 1870; nu l-au luat în război, la 1877, pentru că el era*

întreținător de familie, după moartea tatălui său, Preotul Florea”.

Natalia Bobeică arată: *“Tatăl tatălui meu, bunicul, era **Marin Preotul Florea**, care venea de la Lița și era și bunicul lui Stelaru, dinspre mamă. Probabil, tatăl bunicului meu se numea **Preotul Florea** și a fost preot la Lița. Preotul Florea ar fi vrut să-l facă și pe Marin preot, dar murind Preotul Florea, atunci **Marin Preotul Florea** a rămas capul familiei și dascăl de biserică. După ce a murit Preotul Florea, familia sa a fost scoasă din casa parohială de la Lița și a venit la Segarcea Vale. A rămas preoteasa, iar bunicul Marin era cel mai mare din fiii ei și, venind la Segarcea Vale, au găsit aici, unde este casa lui Lucă Popescu, la numărul 2, locuință – cea din spatele casei noastre, cea de la numărul 1, făcută de tata. Era o casă mare, care avea obloane, era o prăvălie acolo, atunci când s-a mutat preoteasa cu copiii. Când era războiul ruso-turc, prin 1816 (?), **Marin Preotul Florea** a fost obligat să transporte cu carul cu boi, să facă căraușie, transportând materialele armatei spre Corabia”.*

*„După aceea, bunicul nostru **Marin Preotul Florea** s-a hotărât să plece în Dobrogea cu familia, căci se da pământ – atunci cu Cadrilaterul. S-au instalat la Cerchezu foarte bine; ar veni de la Negru Vodă un sat mai încolo. Acolo i-a murit o fată. Am fost și eu acolo, eram prin clasa a VI-a de liceu. Murindu-i și un băiat – Gheorghe Popescu (bunicul lui Lucă și al lui Ionel Popescu) – fiind mușcat de un lup turbat, la Medgidia, unde a și fost înmormântat, bunicul și familia au decis să vină înapoi. Au vândut tot în Dobrogea și au revenit. Bunicul a fost cântăreț la Biserica din Segarcea Vale, a trăit 98 de ani, murind prin 1945 sau 1946, când eu eram atunci la București. A locuit și la noi, acolo unde aveam moara”.*

Legat de numele Popescu, **Natalia Bobeică** spune: *“Radu Popescu, învățătorul, și cel din spatele casei lui s-au și supărat atunci, zicând că de ce ai noștri și-au luat numele de*

“Popescu”? Pentru că și ei își luaseră tot atunci acest nume. Dar tata a mers în continuare pe numele de Popescu, pe considerentul că bunicul, fiind fiu de preot, numele era motivat, căci venea de la “Popă” – “al lui Popa”, deci Popescu. A renunțat, așadar, la apelativul de Preotu Florea. Dar, curios, sora mea de la Pitești are pe certificatul de naștere scris “Maria Preotu Florea”. Iar eu eram trecută pe bulletin “Melinte” și am rămas așa până la căsătorie...”.

1872

La **Segarcea Vale**, în anul 1872 (probabil, la începutul verii), biserica – bordei (după modelul celei de la Segarcea Deal, v. **1852**) a fost terminată, dar, după ce slujise cam șase luni în ea, preotul **Marin Fl. Popa** avea să se infecteze în toamna aceluiași an de la un lup și, la **15 decembrie 1872**, să decedeze. Pe larg, aflăm de la **Pr. Andrei F. Mustăciosu** din mss. citat: „/.../ pierzând o mână de cal, care întârziase, încălecând calul plecă în căutarea-i și o aduse în marginea satului, când le apărură un lup în cale ce se da la mână; [preotul] descălecă și, curajos, băgă lemnul în gâtul (gura) lupului și, după o luptă îndârjită, îl omorî. Din nefericire, căpătase, în lupta cu lupul, o zgârietură la mână, [care] - din lipsă de medici, din nepriceperea lui - i-a cauzat, la 15 decembrie 1872, moartea prin turbare. Lupul fusese turbat”.

1872

Pr. Andrei F. Mustăciosu ne prezintă despre ce s-a întâmplat, mai departe, la **Segarcea Vale**, după decesul preotului **Marin Fl. Popa**, despre cum s-a soluționat înlocuirea lui: “În lipsă de popă, acum, familia Șatranilor, mai numeroasă, îl ridicară din neamul lor la popie pe **Pr. Pârvan Șatran** – un om scund, roșcodan, bun de glume și, când pleca cu botezul în sat, avea boala de a bate câinii, ce îl lătrau. El l-a avut de dascăl bisericesc pe **Ilie Chiriac** – care, rămânând văduv, apucase căi greșite și din care cauză a și fost omorât de un sârb, **Costovici**”. Dascălul de biserică, **Ilie Chiriac**, a fost și

învățătorul copiilor din sat (inclusiv la școala organizată din 1875, până când a fost omorât).

1875

La **Segarcea Vale**, spune preotul **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*), prima „școală” s-a construit abia în 1875, căci „*Satul nostru, în Vale, Sârbia, nu a avut nici biserică și nici școală, până ce a urcat, după 1864, în deal, și, la 1875, au construit din zid bătut, în mijlocul satului, o clădire cu două camere: una pentru școală, mai spațioasă, și alta mai mică, pentru primărie. În 1906, când eu eram în clasa a I-a, exista și s-a folosit încă până în 1947, când materialul i-a fost întrebuințat în altă construcție sătească*”.

Pr. A.M. (*Mss. cit., 1971*) ne mai spune că la Școala **Șegarcea Vale**, deschisă în 1875, timp de câțiva ani, ca învățător a fost *Ilie Chiriac*, dascălul bisericii, „*despre a cărui severitate se dusesse vestea. Bătea cu bățul poreclit „Sf. Ilie”, pune școlarii la arest în colțul sălii, în genunchi, pe boabe de porumb, pietricele și, și mai grav, pe cojile de nuci, lucru de care tinerii școlari, ferindu-se, îi părăseau cursurile, el rămânând decât cu 2-3 școlari*”.

1875

Se ridică, în **Segarcea Vale**, prima încăpere a Primăriei (în cealaltă funcționa „școala”, în fapt, o singură sală de clasă). Clădirea cu cele două săli („instituții”) a fost funcțională până în anul 1947, după cum ne informează **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*) și se afla, am spune, „în curtea ruinatului azi” Cămin Cultural, cam spre fântâna „de la Pod”.

1875 (probabil)

Din răspunsurile date la chestionarul completat la 20 iunie 1939 de către Primăria Comunei **Segarcea Vale** (Plasa Turnu Măgurele - Județul Teleorman), privind *bunurile imobiliare* din custodie, aflăm: “*Pe lângă acestea mai exista și un local vechi (de primărie) din cărămidă, cu două săli, prispă și o cămăruță, care a servit ca local de primărie și școală în*

timpurile vechi. În 1939, localul fiind pus la dispoziția Căminului Cultural și a Băncii Populare locale. Această clădire ocupând un teren în suprafața de 80 mp” (v. situl Primăriei Segarcea Vale: www.segarceavale.ro). Cât de „străvechi” să fi fost vremurile, dacă despre localul nou de școală – construit pe terenul intrat în custodie în 1864 – se spune că pe locul de casă, în suprafață de 3706 mp, dobândit de comuna Segarcea Vale - prin împrumut după Legea Rurală din 1864 și folosit din același an - erau construite „două localuri de școală: unul din cărămidă cu două săli de clasă, cancelarie, sală și două camere pentru director [n.n.: unde avea să funcționeze, în comunism, “Căminul Cultural”]; iar altul din paiantă cu două săli de clasă, cancelarie și sală” [n.n.: unde a funcționat în comunism, mulți ani, grădinița]. Acestea se învecinau “la R. cu linia, la A. cu șoseaua județeană Turnu Măgurele – Slatina, la M. N. cu Moștenitorii Delcea și I. Dăscuțu iar la M. Z. cu Luca Besnea, Mitrău Ion, Marin Negru și Gheorghe M. Șatran”.

Aceasta înseamnă că - dând crezare informației Pr. Andrei F. Mustăciosu (*Mss. cit., 1971*), potrivit căreia primul local al școlii și al primăriei au fost ridicate în 1875, „din zid bătut”, el însuși fiind elev în 1906 în clasa I, și localul a fost folosit cu destinația de școală „încă până în 1947” - atunci informația de pe situl Primăriei Segarcea Vale pare a fi eronată (care spune că edificiul era „din cărămidă”). Într-adevăr, pe lângă cele două clădiri de școală (în care – în comunism – într-una a funcționat școala, apoi – din 1962? - Căminul Cultural, iar în cealaltă, din fundul curții, a fost grădinița, în care și noi înșine am învățat, între 1960-1963) a mai fost o clădire, în partea stângă a primei clădiri în care a fost Căminul Cultural și aceasta a fost prima clădire comună a școlii și a primăriei, ridicată, apoi demolată - cum spune mai sus Pr. Andrei F. Mustăciosu. Și, probabil, din 1939, localul să fi fost „pus la dispoziția Căminului Cultural și a Băncii Populare”

(www.segarceavale.ro) – (n.n.: poate invers, adică: Băncii Populare și ulterior Căminului Cultural) - mai ales că Primăria deja din 1933 își ridicase un nou sediu (unde se află și azi).

1876

Emil M. Dragne arată în lucrarea sa, *Turnu Măgurele. Monografie* (Alexandria: Editura “Teleormanul Liber”, 1996, p. 21): “Hotărârea de a aduce apă potabilă de la Segarcea [n.n.: din Deal] fusese luată în Consiliul de igienă publică și salubritate încă de la 15 septembrie 1876 și apoi discutată și de Consiliul comunal în sesiunea din octombrie, același an” [v. și anii: 1879, 1880, 1881, 1893].

1876-1881

În acest interval, **Segarcea Deal** și **Segarcea Vale** (Sârbia) devin sate componente ale comunei **Lița**, împreună cu Atârnați, Bogdănei, Căpitănești, Certai, Rudari, Udați, Vaideei și Lița, fiind sunt subsumate pe mai departe Plășii Călmățui [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1877

La **Segarcea Deal**, la *Măgura Ordiei*, în anul 1877 au staționat trupele rusești, în contextul Războiului Ruso-Turc (pentru români: Războiul de „Neatârnaire” = de Independență), după cum ne spune Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit.*, 1971). Cam același lucru ne spune și învățătoarea **Teodora Pieptan**, în *Monografie satului Segarcea – Deal* (v. L. Cocoșilă, *Lumină peste timp*, 1999, p. 7-45), despre **Movila Ordia**: “La 1877, în Războiul ruso – româno – turc, se spune că era atât de multă armată rusească în Valea cișmelelor, încât se terminase apa din pârâul cișmelelor”(p. 8).

1877

Ion Mitrănescu și **Marin V. Mustăciosu**, din **Segarcea Vale**, au fost sergenți în Războiul de la 1877. Aceștia au făcut școala la Turnu Măgurele.

1878 – 1879

Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 24) îi menționează pe eroii din Segarcea Deal, din timpul Războiului de Independență: *Crăciun Florea, Ivan Dumitru, Lungu Mihai, Mihaiu Florea*. La aceștia se cuvine să-i adăugăm și pe cei din Regimentul al 5-lea „Dorobanți”: *Ivan Radu* (soldat, din Segarcea Vale, n. în 1852, m. la 7 oct. 1877 “în urma rănilor din luptă”), *Coșeanu Crăciun* (n. 1840, din Segarcea [Deal?], m. în 7 oct. 1877 “dispărut în luptă”) și *Mitroi Crăciun* (n. în 1852, din Segarcea [Deal?], m. în 7 oct. 1877 “dispărut în luptă”), cf. sitului <www.once.ro/morți_război.php>.

1878/ 1879 – 1881

Andrei Popescu Mirădotu, de fel, din loc. Băneasa (n. în 1859), se prezintă, în 1878, la **Segarcea Deal**, mai întâi, ca învățător („cu ceva clase seminariale, de la Curtea de Argeș” - după cum arată Pr. **Andrei F. Mustăciosu**, *Mss. cit.*, 1971), și „în 1881” este hirotonisit ca preot la Biserica Segarcea Deal, cum precizează și L. C. (*Op. cit.*, p. 67) – citând o însemnare olografă a învățătorului – preot făcută pe ultima filă a unei Evanghelii și pe care o lipise de coperta acesteia, în care se spune: „/.../la anul 1874, am terminat clasele primare la Roșiori de Vede; tot în anul 1874 am intrat în Seminarul Central din București și am terminat Seminarul în 1878...am venit învățător în această comună Segarcea, în care timp m-am căsătorit cu fata lui Ion Popa, actuala mea prioteasă și la 1881 m-am hirotonisit Preot la Biserica Segarcea, în locul Preotului Mandică, moșul priotesei mele, care a fost și învățător în acest sat”.

Am putea spune că, prin menționarea lui *Andrei Popescu Mirădotu*, ca învățător în anul școlar 1878-1879, se redresează lipsa de acuratețe a cronologiei dascălilor de la Segarcea Deal semnalată de *L. Cocoșilă* (*Op. cit.*, 1999, p. 63, 68) și cauzată de inexistența documentelor școlare în arhiva

școlii pe o perioadă de 30 de ani (1849-1879, ba chiar „până la 1882”).

1879

Din răspunsurile date la chestionarul din 20 iunie 1939 de către Primăria Comunei **Segarcea Vale** (Plasa Turnu Măgurele - Județul Teleorman), privind bunurile imobiliare deținute, rezultă că “în urma legii de împrumut de la anul 1879”, “terenul arabil vecin la R. cu terenul școlii **Segarcea Deal**, la M. N., M. Z., și A. cu Liniile de circulație/.. / în suprafață de 8,50 ha /.../ era dobândit prin împrumutarea școlii și folosit de Comitetul Școlar, prin arendare la învățătorii școlii” (v. www.segarceavale.ro). Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 35) spune că la Segarcea Deal „a doua împrumutare a fost la anul 1879, când s-a mai făcut o completare cu 700 de pogoane”, față de împrumutarea din 1864.

1879

În acest an, Consiliul Comunal Turnu Măgurele prevede suma de 1500 lei “pentru studii prealabile în vederea aducerii apei potabile de la izvoarele din dealul satului Segarcea din Deal” ne spune Emil M. Dragne în *Turnu Măgurele. Monografie* (Alexandria: Editura “Teleormanul Liber”, 1996, p. 20), adăugând: “Primele prospectări se făcuseră în 1879 de inginerii Mihai Mănciulescu și Danielescu” (p. 21) [v. și anii: **1876, 1880, 1881, 1893**].

1879/ 1880 -1882

De la p. 13 din *Monografia satului Segarcea-Deal*, realizată de învățătoarea **Teodora Pieptan** și inserată în volumul Lincă Cocoșilă, *Lumină peste timp* (Alexandria: Tipoalex, 1999), p. 7-45), rezultă că dascălul Școlii **Segarcea Deal** este preotul **Andrei Popescu**. Din cronologia stabilită în aceeași lucrare de către **Lincă Cocoșilă** (p. 104), deducem însă că perioada celor doi ani școlari a fost acoperită atât de preotul **Andrei Popescu** (1879-1881), cât și de soția sa, **Tudorița Popescu** (1881-1882).

1880

Profesorul de istorie **Emil M. Dragne** arată în *Turnu Măgurele. Monografie* (Alexandria: Editura “Teleormanul Liber”, 1996, p. 21), următoarele: “Consiliul [**n.n.**: Comunal Turnu Măgurele] nu renunță însă la ideea de a duce apă de la **Segarcea** [**n.n.**: din Deal] sau din altă parte și, în 1880, înscrie încă 3500 lei în buget pentru asemenea studii.” [**n.n.**: “pentru studii prealabile în vederea aducerii apei potabile de la izvoarele din dealul satului Segarcea din Deal”; v. și anii: **1876, 1879, 1881, 1893**].

1880

Învățătoarea **Teodora Pieptan**, în *Monografia satului Segarcea – Deal* (publicată în lucrarea Lincă Cocoșilă, Lumină peste timp (Alexandria: Tipoalex, 1999), p. 7-45), arată, la p. 10: „De la anul 1880 au început a se construi locuințe din paiantă și pământ bătut sau zid de cărămidă”.

1881

Emil M. Dragne în lucrarea lui, *Turnu Măgurele. Monografie* (Alexandria: Editura “Teleormanul Liber”, 1996, p. 20), spune că, în baza hotărârilor Consiliului Comunal Turnu Măgurele în vederea aducerii apei potabile de la izvoarele din **Segarcea din Deal**, se trece la licitarea ofertelor de studii. Astfel, se spune: “În anul 1881, I. Philiponnet din București și Genuneanu, inginer diriginte al porturilor din județul Teleorman, prezintă oferte pentru facerea unor studii pentru aducerea apei de la aceste izvoare. Este admisă oferta lui Genuneanu, care termină studiile în mai 1881 și înaintează un raport Consiliului, arătând că cel mai înalt punct din oraș este mai jos cu 5 m decât izvoarele de la Segarcea și că, deci, este posibilă alimentarea cu apă de acolo, cu o capacitate de 24 litri pe minut. Proiectul este respins de Ministerul Agriculturii, Comerțului și Lucrărilor publice” [v. și anii: **1876, 1879, 1880, 1893**].

1881

La 10 noiembrie 1881, după 14 ani de lucrări (din **1867**), are loc sfințirea (târnosirea) Bisericii din **Segarcea Deal**, ridicată „*cu cheltuiala locuitorilor acestei comuni și a altor credincioși pioși, la îndemnul și stăruința bătrânului Preot Măndică [n.n.: soția lui: Stanca]și a[le] tânărului paroh Preotul Andrei V. Popescu și soția*”, după cum aflăm de la *Pr. Andrei F. Mustăciosu* (Mss. cit., **1971**). Acesta, analizând edificiul de cult în **1930**, arăta: „*Ce este de remarcant în această Sf. Biserică? **Pictura!** Pictura îi este [făcută] în stil bizantin, cu sfinți pioși și îndreptați cu gândul la viața viitoare, de după moarte. Scenele biblice pictate într-însa au avut și au mare influență în viața moral-religioasă a credincioșilor, atât de [din] trecut cât și de [din] prezent. La alegerea scenelor pictate a contribuit și preotul tânăr seminarist cu patru clase, de la Curtea de Argeș, Andrei Popescu. Cum întri în sânul bisericii, în dreapta sunt pictați (zugrăviți) Preotul Măndică și soția Stanca, ținând în mâini o pânză (hârtie) cu inscripția: „Slavă lui Dumnezeu și pre pământ pace, bună învoire între oameni”. În stânga, se află diavolul lovit de Sf. Muceniță Ana. Pe peretele din partea de M.Z. [Miază Zi] este pictată, până la stâlpul bolții, Nașterea Domnului, în scutece, cu inscripția: „Iată, s-a [îm]plinit proorocia”. În sânul naosului sunt pictați, la M.Z.: Sf. Muceniță Ana, Sf. Pantelimon, Sf. Gheorghe și [Sfinții] Împărați Constantin și mama sa, Elena. La M.N. [Miază Noapte] sunt pictați: Sf. I. Damaschin, Sf. Antonie, Sf. Pafnutie [Egipteanul], Sfinții Cosma și Damian. Sus, pe tavanul bolții, pictați la locul lor, [sunt] cei patru evangheliști, în mijloc având[u-l] pe Iisus, binecuvântând. Pe catapeteasmă, la Icoana Mântuitorului, [este] inscripția: „Eu sunt păstorul cel bun”, iar la icoana Sf. Ierarh Nicolae - inscripția: „Cu virtutea blândeții vă înarmați”. Pe interiorul turlei sunt pictate scenele: Raiul și Iadul. În Sf. Altar, alături de Sf. Proscomidie [n.n.: Sfântul Proscomidiar, adică locul unde se săvârșește*

partea de Liturghie numită Sfânta Proscomidie, care privește punerea înaintea de către preot „a darurilor de vin și pâine” aduse de credincioși „pentru jertfa liturgică”, Sf. arhangel Ștefan și, în fund[al], Sfinții ierarhi: Vasile Grigorie și Ioan. Pe tavan, [sunt pictați] Maica Domnului cu Iisus în brațe și inscripția: „Maria, aleasa Domnului” (v. Pr. Andrei F. Mustăciosu, *Mss. cit.*).

1882

Din nou, județul Teleorman revine la 3 plăși: *Plasa Călmățui-Marginea*, cu reședința mutată de la Putineiu în Alexandria (**Segarcea Vale** și **Segarcea Deal** țin de această plasă, revenind la statutul de comune) și celelalte două plase, cu reședințele lor anterioare: *Plasa Teleormanului*, cu reședința la Balaci, și *Plasa Târgului*, cu sediul în Roșiori de Vede [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1882

În anul 1882, așa cum aflăm de la Marian F. Găină (*Op. cit.*, [1967], p.3), la **Segarcea Deal** existau aproximativ 400 de familii.

1882 -1883

La 1 octombrie 1882 (după Teodora Pieptan, *Monografia satului Segarcea-Deal*, p. 13) și la 20 octombrie 1882 (după Lincă Cocoșilă, *Lumină peste timp – Secvențe din viața satului și a școlii de la Segarcea Deal*, 1999, p. 104) se instalează, la **Segarcea Deal**, ca învățător exemplar, **Ion Comănescu**, teleormănean și absolvent al Școlii Normale. Din păcate, acesta rămâne doar până la 5 octombrie **1883**. Ce s-a întâmplat cu el după aceea? Să fie unul și același cu **I. Comănescu**, despre care *Stan V. Cristea* spune în *Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni* (Alexandria: Editura „Rocriș”, 2005, p. 114) că era publicist și că a funcționat, ulterior, „ca învățător la Voivoda și Adămești, în jud. Teleorman”, de asemenea, arătând: „*A colaborat la „Primăvara”, „Românul” (cu folclor local). A publicat o*

„Carte de igienă pentru usul claselor primare de ambe sexe” (Alexandria: Tip. și Libr. C. Georgescu și A. N. Vasilescu, 1893). Opera: I. Comănescu, Cr. Voiculescu, **Școala primară rurală**. Memoriu, Turnu Măgurele: Typ. Ioan C. Bănescu, 1891, 24 p.”. Arhiva școlii abia de acum, din 1882, ființează.

1882-1883

Primar la **Segarcea Deal** era Ion Boboc (se pare, neștiutor de carte), iar notar - Catana Mandică.

1883

La **Segarcea Deal**, de la 5 octombrie 1883, vine ca învățător fiul adoptiv al lui *Costache Marin Găină Oarbă*, pe nume **Constantin Marinescu**, zis „Șulaita”, absolvent de Școală Normală, „de fel din Tr. Măgurele” - spune învățătoarea **Teodora Pieptan** în *Monografia satului Segarcea-Deal* (v. Lincă Cocoșilă, *Lumină peste timp* (Alexandria: Tipoalex, 1999, p. 13) – care rămâne peste un sfert de veac (s-a îmbolnăvit la 23 mai 1909, iar la 1 aprilie 1912 a ieșit la pensie, se pare, la nici cinzeci de ani, și a plecat la Turnu Măgurele, după care la fiul său în București). A se vedea și Dumitru Găină, *De la Segarcea Deal la Melbourne*. Memorii ([2002], Ploiești: Editura GrafoAnaztis, p. 22), care spune: „De la el, începând cu anul 1882, se găsesc primele scripte școlare”.

1883

În acest an, arendaș al Moșiei **Segarcea Deal** era Anghel Anghelescu.

1883

Primar la **Segarcea Deal** în locul lui Ion Boboc vine **Ion Popa** (adică socrul preotului Andrei Popescu), iar notar – tot Catana Mandică. **Ion Popa** va fi timp de aproape 20 de ani primar, **până în 1902!**

1883-1887

În **Segarcea Deal**, este construită o biserică de zid, edificiu în stil eclectic, cu hramul „Adormirea Maicii

Domnului”, în locul bisericii de lemn, având multe elemente neoclasiche (Pr. Andrei Mustăciosu, *Mss. cit.*, 1971, nota 22).

1884

La **Segarcea Deal**, se naște, în bordei, la **1 august 1884**, viitorul scriitor **Florian Cristescu** [nume la naștere: *Florea Măringic*, până la terminarea clasei a treia], avându-l ca tată pe *Stan Cristea – Măringic. Florea Măringic*, venind la Turnu Măgurele, în clasa a IV-a, la Școala de băieți nr. 1 (Gimnaziul „Sf. Haralambie”, 1896-1902), este înscris în catalog, de către directorul *Mihail Boeriu*, pe numele *Florea St. Cristescu*, care devine, “de prin 1904”, numele oficial, ca urmare a unui pseudonim literar, **Florian Cristescu** (așa cum i l-a fixat redactorul “Revista învățătorilor”, de la Buzău, publicându-i o poezie). Pe larg, despre scriitorul **Florian Cristescu** se poate afla în secțiunea *Personalități din Segarcea Deal*.

1885

Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit.*, 1971, v. nota 32) ne informează că, începând din anul 1885, sunt înființate „cursuri preparandii”, pentru pregătirea de învățători (băieți), la Școala Normală din București și la Institutul Pedagogic de la Câmpulung Muscel, iar pentru învățătoare la Azilul „Elena Doamna”. Peste un timp, dintre absolvenții de la Câmpulung Muscel se prezintă, la **Segarcea Vale**, învățătorul *Iordache Florea*. După acesta, a urmat învățătorul *Radu Popescu* (1901-1943), de fel din **Segarcea Vale**, care absolvise Școala Normală de la București, apoi *M. Mustăciosu* și *Ion Bănescu*, iar din 1924 și preotul *Andrei Mustăciosu*.

1889

La **Segarcea Vale**, se ridică prima casă în Segarcea Vale, pe vremea când *Neacșa Drăgulinescu* avea 9 ani (n. în anul 1880 și m. în 1950, la 80 de ani). Aceasta s-a căsătorit cu Ion Drăgulinescu (m. în 1912, victimă a unei molime) și au avut doi fii: *Marin* (n. în 1905) și *Radu* (n. în 1910). *Radu*

Drăgulinescu, devenit ulterior apicultor, s-a căsătorit cu *Lilica Ristea* (sora învățătorului *Vasile Ristea* de la Segarcea Deal, dar mai aveau și alte două surori, una fiind *Maria*, căsătorită la Segarcea Vale cu *Vlad*). *Radu* și *Lilica Drăgulinescu* au avut patru băieți: *Ionel* (n. în 1938, arhitect), *Marin(ică)* – n. în 1939, ing. electronist, profesor universitar, *Dumitru* și *Rodică* – ingineri electroniști. „*Casa noastră are încă zidurile vechi de 1 m lățime, din pământ bătut*” – ne spune profesorul universitar *Marinică Drăgulinescu*. Și bunica noastră, *Gherghina Pârvulețu* (*Sarău* în acte, pe numele de fată: *Ciobanu*, de fel, din *Lița*), ne-a relatat că această casă era, într-adevăr, prima ridicată la șosea, după venirea sârbienilor de jos din vale sus, pe deal, din cauza revărsării apelor *Sâiului* și *Oltului*. Când ea a ajuns la Segarcea Vale, în 1924 – 1925, deja casa soțului ei, *Ion Pârvulețu – Sarău*, era cam “a patra sau a cincea”, fiind chiar vizavi de casa *Neacșai Drăgulinescu*. Cel puțin din zona lor. Dacă luăm în seamă și ceea ce spune *Constantin Safta*, citându-l pe unchiul său dinspre mamă, *Florea Alan*, luăm la cunoștință că satul din vale s-ar fi mutat sus, pe deal, încă spre anii 1903-1908 (devreme ce el se născuse în 1900, jos, în bordei). După alveolele bordeielor, așezarea începea ceva mai departe de la limita cu *Lița* și ținea cam până unde se află azi cimitirul, jos, în vale. Octogenarul **Constantin Safta** opinează: “*Eu zic că urcarea “din vale” “în deal” s-a făcut în etape. În mod sigur, mutatul a început mai devreme, iar unchiul meu, fiind, poate, între ultimii care s-au mutat sus*”.

1891

În anul 1891, la **Segarcea Deal**, după cum informează *Teodora Pieptan* (*Op. cit.*, p. 38), localnicul **Cristea Istrate** „/.../ construiește o moară de cărămidă în partea de *Miază-Zi-Apus* tot aproape de pârâu. Această moară a umblat întâi cu abur și apoi [a avut] motor cu benzină. *Cristea Istrate* avea la moară și piuă pentru aba și dărac de lână. În 1930, moara este fărâmată, pentru că – murind stăpânul – cei trei feciori ai lui

nu s-au înțeles și deci au vândut tot, au distrus-o, rămânând numai locul”.

1892- 1896

Primar la **Segarcea Deal** a fost Ion Popa, dar și în perioada 1896-1902.

1893

Codrul de pădure ce ființa la **Șegarcea Deal** încă de prin **1820** avea să reziste până în **1893**, când este defrișat spre a se crea terenuri pentru muncă pentru cei veniți și stabiliți în sat de prin alte părți, citându-se câțiva, după cum știa „Moș Ignat”: „*Sălcianu de la Salcia; Pencea și Ignătescu din Bulgaria; Bucă, Reșca și Catană de la Odaia, după ce veniseră din Oltenia Segarcea – Dolj; Gâdea de la Dracea; Costea de la Mândra; Poșarlîe de la Odaia etc.*” (v. Teodora Pieptan, *Monografia satului Segarcea – Deal*, în Lincă Cocoșilă, Lumină peste timp (Alexandria: Tipoaalex, 1999), p. 8).

1893

Aflăm de la profesorul pensionar **Emil M. Dragne** (tatăl profesorului de limba română, Mircea Dragne), din demersul său monografic, *Turnu Măgurele. Monografie* (Alexandria: Editura “Teleormanul Liber”, 1996, p. 21), că, în continuare, Consiliul Comunal Turnu Măgurele credea în proiectul de aducerea a apei potabile de la izvoarele din **Segarcea din Deal**, sau dintr-alt loc, atâta timp cât și în bugetul pe acest an (1893) adaugă o nouă sumă de ”6000 lei, în același scop”, spunem noi, stăruindu-se în demersurile anterioare de la anii 1879 și 1980; v. și anii: **1876, 1879, 1880, 1881**.

1893 – 1894

Din chestionarul completat, la *20 iunie 1939*, de către Primăria Comunei **Segarcea Vale** (Plasa Turnu Măgurele - Județul Teleorman), privind *bunurile imobiliare* deținute, aflăm că existau “*trei locuri de casă (nr. 382, 383 si 384), aflate în Vatra satului Olteanca, cu care comuna a fost împrăprietărită*

cu ocazia delimitării din Moșia Statului – Segarcea, la anul 1893, fiind la hotarul cu comuna Segarcea din Vale”, “aveau o suprafață de 6000 mp și erau folosite de comună din 1894, în baza unui tabel și a unui plan ce se găseau la comuna Olteanca” (v. situl www.segarceavale.ro).

1893

Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 35) arată că, la **Segarcea Deal**, pe lângă prima împrumțărirea din 1864 și cea de-a doua din anul 1879, în anul **1893** „se face o nouă împrumțărirea a 520 de oameni, cu circa 5000 pogoane, câte 10 de fiecare cetățean”.

1893

Sunt împrumțăriți „coloniștii” veniți lângă **Segarcea Vale**, în **Olteanca**, la început un cătun, care, din punct de vedere administrativ, ținea de **Segarcea Vale**. Se pare că cei mai mulți dintre locuitori veniseră din comunele Islaz, Moldoveni, Giuvărești etc., aflate în dreapta Oltului.

1893 – 1900

Se înfiripă **Școala satului Olteanca**, care, la început, a funcționat cu clasele I, a II-a și a III-a, într-o singură încăpere „particulară”, și era coordonată de învățătorul *Gh. Bârleanu*. Până **1930**, pentru clasele a IV-a și a V-a, copiii mergeau la **Segarcea Vale**.

1895 – 1910

Profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 3) arată că, la **Olteanca**, până în 1895 nu a existat un local pentru școală, între **1895-1910** orele desfășurându-se într-o cameră închiriată în casa locuitorului *Gheorghe Meiroșu* „unde învățau elevii din trei clase, restul elevilor din două clase (învățământul era de 5 clase) continuau la Școala din satul Segarcea Vale /.../ Exista un singur învățător absolvent al Școlii Normale – promoția 1895 – **George Marinescu** – a cărui diplomă se află la Muzeul de istorie locală și etnografie din incinta școlii”.

1896

La **Segarcea Vale**, după *Pr. Pârvan Șatran* a urmat, la puțin timp, *Preotul Alecu* de la **Odaia**. Din păcate, “*biserica - bordei din coasta dealului – în pământ humos – din cauza ploilor s-a surpat [în] anul 1896*”, cum ne spune *Pr. Andrei Mustăciosu (mss. citat)*, la rândul său reproducând spusele bătrânului lui cântăreț, *Marin Popa* - al *Pr. Alecu*, dar și al său, din anul 1924 când devine paroh.

1896

Din acest an, locuitorii din **Segarcea Vale** rămân și fără biserică și fără preot. Serviciul religios este preluat de preoții și de bisericile din satele limitrofe, **Segarcea Deal** și Rioasa (la Olteanca, sat nou, nu a existat biserică decât din anul 1901).

1896

Este anul când se înregistrează o altă divizare administrativă a localităților Teleormanului, numărul plășilor ajungând la 8 [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1896-1902

Primar la **Segarcea Deal** a fost Ion Popa, dar și anterior, între 1892- 1896.

1896-1897

După acești ani, la **Segarcea Vale**, începe să se construiască “Biserica mică”, ”cea veche”, care, „deși din cărămidă și învelită cu țiglă”, avea să se ruineze “înainte de 1908,” (*Pr. Andrei Mustăciosu, Mss. cit.*).

1899 – 1900

În Segarcea din Vale exista deja “o școală mixtă, frecventată de 59 copii (1899-1900)” – cum se spune în volumul V al *Marelui Dicționar Geografic al României* (Lahovari - Brătianu -Tocilescu 1902, 371-372).

1899-1901? – 1903

Biserica din cărămidă, din noua localitate Olteanca, poartă hramul „Sf. Dumitru” și a fost construită între 1899-

1903, “prin unirea și hărnicia cetățenilor satului” – spune Pr. Andrei Mustăciosu, *Mss. cit.*).

sf. sec. al XIX-lea

Din „Lista monumentelor istorice 2010 – Județul Teleorman”, publicată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național (v. „Monitorul Oficial al României”, P I, nr. 670 bis/1.X. 2010), aflăm care sunt edificiile de patrimoniu păstrate în anul de referință. Între acestea, la **Segarcea Vale**, figurează, la poziția 316 din document (cod LMI Tr-II-m-B-14454), “**Casa Marin Lupu**”, ca fiind construită la **sfârșitul sec. al XIX-lea**. În descrierea făcută de Primăria **Segarcea Vale** (în 2011, v. www.segarceavale.ro), despre această casă (situată pe str. Principală, la nr.110) se spune: “*Clădirea este reprezentativă pentru modelul vechi al casei locale, cu prispa de-a lungul întregii fațade, prispă fără balustradă, susținută pe stâlpi de lemn fățuiți. Un plus în decorație îl aduce cornișa cu stucatură profilată și două rânduri de denticuli, preluat din decorul fațadelor urbane. Planul casei este tipic locuinței țărănești, cu două camere rânduite în dreapta și stânga tindei. În prezent, deși păstrează arhitectura inițială, aspectul a fost afectat de vopsirea relativ violentă, în culori acrilice, a pereților exteriori*”.

sf. sec. al XIX-lea

După cum arată MDGR, la **Segarcea din Deal** „vitele erau în număr de „2774 capete, din care: 268 cai, 25 măgari, 471 vite cornute mari, 1676 vite cornute mici și 334 porci”, iar la **Segarcea din Vale** zestrea se compunea din: „4302 capete, din care: 320 cai, 750 vite cornute mari, 2921 vite cornute mici și 311 porci” (**diverse surse**).

1899/ 1900 – 1901

În satul *Olteanca*, „oltenii” (se pare că mulți dinte ei veneau „de peste Olt”, adică din dreapta Oltului), fiind dintre tinerii împrumăriți la 1893, cu energie tinerească, s-au organizat repede și bine și au început construcția bisericii (cea

de azi), unde, inițial - din 1901, când edificiul era gata - deservent al cultului ortodox a fost *Ilie Bănescu*, preotul paroh al satului **Segarcea Vale** venit în anul 1900. Biserica din Olteanca este în formă de corabie (v. Pr. Andrei Mustăciosu, *Mss cit.*, 1971).

1900

La **Segarcea Vale**, pe postul vacant vine *Pr. Ilie Bănescu*.

1900

“Lista monumentelor istorice 2010 – Județul Teleorman”, publicată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național (v. „Monitorul Oficial al României”, P I, nr. 670 bis/1.X. 2010), cuprinde în rândul clădirilor de patrimoniu din **Segarcea Deal**, până în anul emiterii actului normativ, în 2010, pe lângă „*Casa Eleonora Raicu*”, ridicată în 1910 (v. poz. 310 din actul normativ, cod LMI Tr-II-m-B-14450, aflată pe str. Principală) și o cădire mai veche, din 1900, „**Primăria**”(„Primăria veche”, azi Dispensar”, aflată pe str. Principală, vizavi de Școala Generală, inserată la poz. 311 în documentul menționat și având codul LMI Tr-II-m-B-14451). Despre aceasta, Primăria **Segarcea Vale** spune, în 2011, pe situl său (v. www.segarceavale.ro): “*Clădirea datează din anul 1900. Probabil că a fost trecută în listă pentru valoarea memorială, ca amintire a faptului că a fost o vreme când satul Șegarcea Deal era comună. Arhitectonic nu este expresivă, cu greu putând fi încadrată în reguli stilistice, urbane sau rurale. Și ea a suferit intervenții și modificări de-a lungul timpului*”.

1900

Se naște, la **Segarcea Vale**, *Andrei F. Mustăciosu*, cel care de la 24 de ani și până la vârsta de 72 de ani avea să fie parohul Bisericii „Cuvioasa Parascheva” din **Segarcea Vale**, de asemenea, în răstimpul primilor 20 de ani de activitate, fiind, în paralel, și învățător în sat, cu gradul I.

1900 – 1901

Încep să apară cadre didactice din sânul celor două sate, **Segarcea Vale** și **Segarcea Deal**. Astfel, la **Segarcea Vale** vine ca învățător un tânăr localnic, *Radu M. Popescu*, absolvent al Școlii Normale de băieți din București.

1902

Din volumul V al *Marelui Dicționar Geografic al României* (Lahovari - Brătianu -Tocilescu **1902**, 371-590), aflăm informații despre istoria, geografia și populația **Teleormanului**, dar și în legătură cu localitățile **Segarcea din Deal** și **Segarcea din Vale**, date pe care le considerăm suficiente, pentru a ne face o imagine despre cele două așezări, cel puțin pornind de la Pacea de la Adrianopol (1829), când, se știe, raiaua turcească Turnu revine la Țara Românească, după o îndelungată perioadă de dependență turcească (1417 – 1829) și continuând până la anul publicării respectivei ediții. De menționat că noua conjunctură de după 1829 avea să atragă după sine și reconfigurarea geografică a județelor Romanai și Teleorman. Cum locuitorii Romanaiului nu doreau să depindă de Turnu (ce urma să fie - după cum se preconiza - reședința județului Teleorman), ci să aibă, pe mai departe, capitala județului Romanai la Slatina), s-a procedat la “întărirea” orașului Turnu cu localități care ținuseră de Romanai, mai precis cu așezări situate, așadar, pe malul stâng al Oltului (socotind de la izvor spre vărsarea la Izlaz în Dunăre), anume: Pleașov, Râioasa, Segarcea, Lița, Odaia).

Ce se știe, așadar, despre perioada de până la anul 1829 despre Teleorman și, implicit, despre Segarcea și Segarcea Vale (cu vechea ei denumire), vom afla din materialul citat și din alte izvoare, dar, evident, ne vom concentra, totodată, și asupra perioadei următoare, din 1900 și până astăzi, în 2016, utilizând o paletă mai largă de surse.

În secțiunea *Teleormanul*, din lucrarea deja citată (Lahovari - Brătianu - Tocilescu **1902**, 588), se arată despre

„marca” județului Teleorman următoarele: *„Însemnele județului sunt trei oițe. Această marcă atestă că aici s-au crescut și se cresc numeroase turme de oi. Până la 1845, județul Olt se întindea până la Dunăre și cuprindea mai toate satele de pe partea dreaptă a râului Călmățuiul. Negreșit că și Turnul Măgurele făcea parte tot din județul Olt și de la Turnul Roman de Cetate de la Gura Oltului și-a luat marca acel județ. Astăzi, [de] când mai bine de o jumătate de secol s-a luat județului Olt orașul Turnul, el continuă a avea ca marcă tot un turn, pe cât timp Teleormanul a rămas cu marca celor trei oițe, pe care o avea și înainte de rotunjire”.*

Legat de așezarea bulgarilor în Teleorman, aceeași autori (Lahovari - Brătianu - Tocilescu 1902, 590) arată cauzele care au stat la baza **așezării bulgarilor**, pe de-o parte, în spațiul geografic teleormănean și, pe de altă parte - în mod diferit și cu mult timp înainte - în ținuturile doljean și prahovean: *„Neajunsurile ce sufereau creștinii de peste Dunăre din partea Turcilor au făcut pe mulți Bulgari să-și caute refugiul și adăpostul în multe părți ale acestui județ [n.n.: Teleorman], unde au format colonii care există și astăzi. Satele: Găuriciul [n.n.: azi, în 2016: Izvoarele], Licuriciul, Crângeni, Caravaneți, **parte din Segarcea din Deal** și din orașul Alexandria sînt locuite de mulți bulgari, din care unii își păstrează încă limba, portul și datinile lor. Asimilarea lor cu populația română se face treptat.*

*În privința acestor colonii, putem spune că ele nu au a face cu acelea din Dolj și Prahova, despre care s-a scris că datează de pe timpul lui Mihaiu Viteazul. **Coloniile bulgare din Teleorman** sunt venite în urmă de tot și, mai ales, în secolul al XIX-a. Astfel, Bulgarii din comuna Crângeni au venit pe la 1821, iar cei din Alexandria s-au stabilit acolo odată cu întemeierea orașului, pe la anul 1833. În multe locuri, ei s-au stabilit prin simple învoieli cu proprietarii moșiilor,*

fără să mai aștepte învoire de pe la stăpânire, și nu s-au mai înapoiat.

În urma Tratatului de la Adrianopole, la 1828, s-a desființat vama turcească de la Turnul; totuși, a mai rămas aci câtva timp un beiu care făcea mari neajunsuri locuitorilor de primprejur, dându-se cu neferii săi la numeroase prădăciuni, ascunzându-le vitele și atrăgându-i în cursă”.

Și aici, ca și în continuare – când ne vom referi la Segarcea Vale – vom recurge, mai întâi, la prețioasele repere istorice întâlnite în aceeași lucrare (Lahovari - Brătianu - Tocilescu **1902**, 371), de unde aflăm, de pildă, date importante despre **Segarcea - din - Deal**: “/.../ comună rurală la extremitatea dinspre S-V, a plășii Călmățuiul[ui] și a județului Teleorman. E situată pe coasta de deal și prezintă, din depărtare, o înfățișare frumoasă. Îi mai zice și **Sârbia**, din cauză că o bună parte a populațiunei e **de origine bulgară**, venită de peste Dunăre și stabilită aici. [n.n.: Evident, se face o confuzie cu fosta Sârbia, devenită Segarcea Vale, care era denumită de către cetățenii din Segarcea Deal și ”Satul Nou”]. Dealul, pe a cărui coastă se află așezat satul, poartă numele de **Dealul - Vămii**. La poalele acestui deal, curg izvoare abundente de apă, din care se formează un pârâiaș, numit **Strâmbul**, care se scurge prin o vâlcea râpoasă în **Oltul mic**. De la aceste izvoare se alimentează cu apă de băut locuitorii de primprejur și o mare parte din orașenii din Turnul - Măgurele. Teritoriul comunei se întinde la V până la râul Oltul, la N până la moșiile Râioasa, Stâlpul – de - Piatră și Putineiu, la S până la moșia Lița. La N-V este **comuna Segarcea din Vale**. Osebit de pârâul **Strâmbul**, partea dinspre V a comunei mai este udată de pârâul **Sâiul**. Depărtarea comunei de orașul de reședință este de 6 km, iar de Roșiori - de 38 km. E situată pe **moșia satului Segarcea**. Partea cea mai întinsă a acestei moșii, în întindere de 3900 hectare, cade în raza acestei comune. Locuitorii împroprietăriți după Legea

rurală sunt în număr de 290, pe o întindere pe mai bine de 1313 hectare. În partea de E este o braniște, în întindere de 5 hectare, numită **Braniștea Catanei**, destinată la defrișare, pentru a se vinde pământul în loturi. Tot pe proprietatea satului sânt 5 zăvoaie de sălcii și lunca Oltului, cam de 25 hectare. Suprafața comunei este de aproape 5336 hectare, din care 83 acoperite cu vii ale locuitorilor. Are o populație de **1360 suflete**, o școală mixtă, frecventată de 38 elevi (1899-1900), o biserică deservită de doi preoți și doi cântăreți. Vite: 268 cai, 25 măgari, 471 vite mari cornute, 1676 vite mici cornute și 334 porci. Budgetul comunei e la venituri de 7290 lei, 57 bani, iar la cheltuieli de 7091 lei, 68 bani. În partea de E a comunei trece drumul numit al Oii, care vine de la munte și este în linie dreaptă de comuna Dorobanțul. Aici, la Segarcea, se termină acest drum, după ce iese în șoseaua județeană. Cu comuna Segarcea din Vale se leagă prin o șosea vecinală, care dă în calea județeană Turnul – Slatina, iar spre comuna Lița este o altă ramură de șosea vecinală. Aceste șosele sunt împietrite. În partea de E a comunei se află **măgura Ordiia**, care a servit de întăritură trupelor rusești în răzbelele de la 1812 și 1853. Înălțimea ei este de 12 m și ocolul ei este de 300 m. La capătul moșiei Segarcea, tot la E, trece și Drumul lui Traian, precum și calea județeană Turnul – Roșiori. Tot pe această moșie trece și vechiul drum al poștei spre Roșiori. În partea de E a comunei se află și **Măgura de Pază**, în apropiere de bifurcația șoselelor Turnul – Roșiori - Alexandria. Satul **Segarcea din Deal**, deși se găsește trecut în **Istoria lui Fotino**, s-a populat mai mult după a doua decenie a secolului al XIX-lea. **Dealul Vămii** are o deosebită importanță istorică, deoarece până aici se întindea teritoriul ocupat de raiaua turcească de la Turnul. De la acest deal înainte era socotită granița Țării Românești și aceasta rezultă și din punctele fixate prin Tractatul de pace de la 1741; până aici se întindea și

județul Oltul și tot pe acest deal a fost și vama românească, de la care a rămas și numele de Dealul Vămii.”

1902

Segarcea - din - Vale, cum apare scrisă în lucrarea Lahovari - Brătianu - Tocilescu **1902** (p. 371-372), este „.../ comună rurală la extremitatea dinspre S-V a plășii Călmățuiului, județul Teleorman, pe dealul de deasupra Sâiului, care se întinde paralel cu lunca Oltului. Se învecinește la N-E cu comuna Râioasa, la S, cu comuna Lița, la E cu comuna Segarcea din Deal; la V cu lunca și râul Olt. E situată parte pe coasta dealului, parte în Valea Oltului, pe teritoriul moșiei statului Segarcea. Parte din această moșie, dimpreună cu terenul locuitorilor împrăștiți după Legea rurală și acel al însurățeilor, care cade în raza acestei comune este de aproape 1380 hectare. Numărul locuitorilor împrăștiți după Legea din 1864 este de 146 și al însurățeilor - de 136, cărora [li] s-a dat o întindere de 1380 hectare. Viile de pe teritoriul comunei ocupă o întindere de 110 hectare. Are o populație de **1338** suflete; o școală mixtă, frecventată de 59 copii (1899-1900), o biserică deservită de un preot și un cântăreț. Vite: 320 cai, 750 vite mari cornute, 2921 vite mici cornute și 311 porci. Budgetul comunei e la venituri de 2884 lei, 70 bani, iar la cheltuieli - de 2884 lei, 55 bani. Pe teritoriul comunei cade și o parte din moșia Giuvărăști, din județul Romanați. La extremitatea de la Sudul comunei se află **vâlceaua** numită **Vai-de-Ei**, care era **punct de hotar**, ce despărțea Țara și județul Olt de raiaua Turnului. Satul era așezat la început pe **lunca din vale**, numită și astăzi **Siliștea-Vechie**, dar, din cauza inundațiilor periodice ale râului Oltului și pârâului Sâiului, locuitorii au fost nevoiți a se strămuta pe deal. Viile locuitorilor sunt situate pe o poiană, pe terenul vechiului sat. Sunt și multe grădini de zarzavat, pe lunca Sâiului și Oltului, iar la N, spre comuna Râioasa, se află o

ruscă repede, neșoseluită, pe care trecătorii se coboară pentru a merge la acea comună.”

1902- 1906

La **Segarcea Deal** este primar Voicu Bănescu (dar și între 1911-1915).

1904

Comunele **Segarcea Vale** și **Segarcea Deal** – după o nouă reorganizare a județului Teleorman, cu 14 plăși - fac parte din *Plasa Olt*, alături de așezările: Elisabeta, Plopii Slăvitești, Pleașov, Râioasa, Saelele, Slobozia Mândra și Uda Clocociov [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1904

Învățătorul **Constantin Marinescu**, preotul **Andrei Popescu Mirădotu** (casier, timp de 7 ani) și alții înființează, la **Segarcea Deal**, „Banca Populară”, cu denumirea „Economia Țăranului”, la data de 20 octombrie 1904, „cu actul constitutiv autentificat de Jud.[ecătoria] Mixtă T.[urnu] Măgurele sub nr. 20.219 din 16 decembrie 1904” – așa cum precizează Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p.40).

1905

Pr. Andrei Popescu, de la Biserica din **Segarcea Deal**, scria într-un raporta prezentat Protoierii din Turnu Măgurele că a existat, în acest sat („în centrul administrației Moșiei Segarcea”), mai întâi o biserică-bordei din lemn, care a servit ca model și pentru alte biserici asemănătoare din **Sârbie** (**Segarcea Vale**) și din Rioasa (azi, *Lunca*); v. și an **1852**.

1906

Se pare că din acest an ființează „Moara lui Fizi” din **Segarcea Vale** – după cum se arată pe situl Primăriei **Segarcea Vale** [www.segarceavale.ro; „/.../instalată încă din anul 1906, proprietate prin cumpărare a D-lui Alx. Fizi (menționat într-un document din anul 1939)”. Profesorul universitar **Marinică Drăgulinescu** ne-a relatat în anul 2015 următoarele: “*Moara lui Fizi era la intrarea în Lița, pe dreapta unde se termină*

casele la ieșire din Segarcea Vale, după ce se terece pârâul Strâmbul, deci până în stația de autobuz de azi, cam vizavi de unde se vindeau lemne, tot pe dreapta. La Fizi era moară de mălai”.

Totodată, să arătăm că din răspunsurile date în chestionarul completat de către Primăria Comunei **Segarcea Vale** (Plasa Turnu Măgurele - Județul Teleorman), la *20 iunie 1939*, privind *bunurile imobiliare* deținute, aflăm că exista “un teren pentru loc de moară în vatra satului **Segarcea Vale**, așezat pe malul stâng al râului Olteț, că era “folosit de comună din anul **1906**”, că “*terenul era în suprafață de 1305 mp, fiind dat de săteni din vatra satului, fără acte, pentru o perioadă provizorie*”. De asemenea, se spune: “*În 1939, era folosit pentru moara din vatra satului, pe el existând o clădire din scândură cu local de moară și cu două camere de dormit, întrebuințate de proprietarul Alx. Fizi, care era arendașul acestui teren*” (v. situl www.segarceavale.ro; v. și anii: **1930 – 1939, 1945**).

Profesorul universitar **Marinică Drăgulescu** ne mai informează: “*Mai era o moară în apropiere, a lui Marinică, tot pe dreapta, venind din Segarcea Vale și înaintând în Lița, dar pe sub mal. Aceasta era moară de făină și avea și presă de ulei*”.

Profesorul universitar **Stelian Găină**, originar din Segarcea Deal, ne-a relatat cu prilejul interviului nostru din data de 16 octombrie 2015, făcut în apartamentul său din București, că, într-adevăr, moara de mălai a lui Fizi se afla pe marginea pârâului Strâmbul, care venea de la Segarcea Deal și cobora între Segarcea Vale și Lița în poiană. Aceasta a fost demolată de comuniști. Aceleași informații le primim și despre moara administrată de Marinică Popescu, de sub deal, la intrarea în Lița, aflată pe vale, care era o veche moară de făină și de mălai. Ulterior, se pare că acesta a plecat la Arad.

1906 – 1911

Primar la **Segarcea Deal** era State Catana (avea să revină și între anii 1915-1920).

1907

Mișcarea revoluționară din 1907, sau „Răscoala țărănească”, nu a cunoscut din partea localnicilor din cele trei sate o aderență vizibilă, manifestările simpatizante fiind repede anihilate de către boieri și de autoritățile turnene. Stau mărturie însemnări consemnate pe o carte bisericească, la **Segarcea Deal**, după cum a descoperit, în 1930, **Pr. Andrei Mustăciosu** (vezi în *Mss. cit.*: “În cartea Молтфеник [corect: Молитвенник], tipărit la R.[âmnicu] Vâlcea: Tipografia Anton Pann, la 1801, am găsit scris [n.n.: de mână]: „Am încercat țaranii noștri la revoltă, eu - **Marin P. Gaie** – cu **Oprea Mitroi**. Nu ne-am unit. [scris de **M. Gae** – 1907]. La fel cu noi, s-au încercat și **Tache Chițu** și **Ion Pipa** în deal și nu ne-am mișcat, dar ne-au arestat boierii și [ne-au] schingiuit prin arest la Turnu Măgurele”.

Despre solidaritatea și empatia plugarilor segărceni față de răsculații de la 1907 consemnează și **Ion Segărceanu** (*Op. cit.*, 1986, p. 25), astfel: “Răscoala țăranilor de la 1907 a avut unul din focarele sale teleormănene la Slobozia Mândra, localitate situată nu departe de Segarcea – Vale, unde țăranii nu s-au sfiit să înfrunte formațiunea armată trimisă împotriva lor. Aici se înalță astăzi un monument memorial, cinstind numele celor doi capi ai răscoalei, țăranii Florea Neațu și Stănică Dachin, uciși în timpul sângeroaselor represiuni. Când răsculații prinși de autorități au fost purtați pe jos spre Turnu Măgurele, legați în șiruri lungi de prăjini, segărcenii au sărit pentru eliberarea conștraților lor de sub escort, mulți dintre ei fiind arestați, bătuți și aruncați în susbsolurile închisorii din oraș. *Ecouri ale acestui tragic eveniment* - ne informează mai departe poetul Segărceanu, la p. 26 a lucrării – *se regăsesc în*

romanul “Desculț” de **Zaharia Stancu**, în care satul Segarcea –Vale este pomenit cu “porecla” sa de “Sârbia””.

Că era așa, că răsculații au fost aspru pedepsiți, uciși chiar, aflăm și de la prietenul nostru, **Petre Papadopol** (în vârstă de 84 de ani, grec după origine, fost coleg cu scriitorul turnean *Dumitru Popescu* la Liceul Teoretic de Băieți din Turnu Măgurele; elevul Papadopol luase în clasa a XI-a (adică în „clasa a VII-a de liceu”, la sfârșitul anului școlar 1947-1948, premiul I, cu menționarea numelui său în ziarul local). Acesta ne spune că bunicul lui dinspre mamă, *Dumitru Marinescu*, din așezarea teleormăneană Brătășani, fiind cap revoluționar în Revolta țărănească de la 1907, a fost spânzurat, după lichidarea acesteia, iar în amintirea nefastei condamnări fiindu-i înălțat, ulterior, un monument în Cimitirul din Brătășani.

1907

La **Segarcea Deal**, se naște - la 27 februarie 1907 - *Nicolae (Nicu) Pieptan*, viitorul inimos învățător în acest sat, din 1928, până la pensionarea sa în anul 1967. Timp de zece ani a fost chiar directorul școlii.

1908

Despre Biserica din **Segarcea Vale** aflăm de la **Pr. Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit.*, la finalul lucrării din 1971): “*Bisericuța mică din cărămida, cea veche, cu timpul - că era învelită cu țigla - s-a ruinat și locuitorii înstăriți, acum, în anul 1908, s-au hotărât și au construit actualul lăcaș de Biserică existent – care se vede cu trei turle în față.*”. Ruinarea se produsese între 1896/1897 și 1908, în condițiile în care avea să primească un preot stabil abia în 1900, în persoana *Pr. Ilie Bănescu*, și care - slujind în două sate (așadar, și la Olteanca, din 1901, de la terminarea bisericii de acolo) - a neglijat cumva “sfântul lăcaș din Segarcea Vale” – după cum mai arată preotul Mustăciosu.

1908

La **Segarcea Vale**, „O mână de oameni, ca *Marin V. Mustăciosu*, *Ion T. Stroe* și *Oprea I. Beznea*, l-au silit pe preotul *Ilie Bănescu* – parohul - să organizeze strângerea de fonduri pentru ridicarea din temelie a unei noi clădiri de biserică” – după cum spune *Pr. Andrei F. Mustăciosu* (*Mss. cit.*, 1971).

1909

Se pare că *Pr. Ilie Bănescu* se lăsa convins greu de necesitatea ridicării unei biserici noi, la **Segarcea Vale**, asemănătoare celei din **Segarcea Deal** și **Olteanca**. „*Luat din scurt, Pr. Ilie Bănescu, că nu se interesează de biserica satului în care este numit, câțiva oameni de inițiativă, ca Marin Gaie, Păun T. Lungu, M. V. Mustăciosu și tânărul inimos, Ion T. Stroe, epitropi și consilieri parohiali, au format, în 1909, comitetul de strângerea fondului construcției de biserică*”, cum desprindem din *Mss. cit.* al *Pr. Andrei F. Mustăciosu*.

1909

La 19 mai 1909, puțin înainte de agravarea bolii învățătorului **Constantin Marinescu** „Șulaita” de la **Segarcea Deal** și de a fi intrat în concediu nelimitat la 23 mai 1909, vine ca învățător **St. Raimund** până la finalul anului școlar. În noul an școlar, se prezintă pentru câteva zile (între 1-5 sept. 1909) **Gheorghe Țenescu**, iar restul zilelor din septembrie 1909 sunt asigurate de învățătorul **Gheorghe Zisulescu**. L. Cocoșilă (*Op. cit.*, p. 83) spune că, după acesta, din 31 octombrie 1909 „se pare că tot anul școlar 1909-1910 rămâne la datorie **Teodosia Popescu**”, fiica preotului **Andrei Popescu**, de altfel, aceasta predând până în anul 1921. L. Cocoșilă adaugă: „*Tot în această perioadă se află consemnat în condica de prezență a școlii și numele lui Ilarion Popescu*”. Explicația poate fi pusă – credem – în contextul precizării făcute de **Teodora Pieptan** (v. L. Cocoșilă, *Op. cit.*, p. 13), anume: „*De la început până în anul 1911, școala funcționează cu un singur post, de la această*

*dată se înființează al doilea post” [n. n.: Credem însă că Teodosia Popescu a înregistrat o întrerupere în lucru, probabil pentru a urma școala „profesională”, devreme ce găsim consemnat că și-a încheiat stagiul la 10 ianuarie 1912, când este înlocuită de noul învățător, **Petre Vlădescu**. Apoi, se pare, revine din 1919, până în 1921]. Cam același lucru îl spun și Teodora Pieptan (v. L. Cocoșilă, *Op. cit.*, p. 14): „În anul 1919 se înființează școala de fete cu încă două posturi, ocupate de d-ra Teodosia Popescu, fiica preotului Andrei Popescu – cu școală profesională – și de d-l Marin Pârlitu, puțin timp /...!”*

1910

La **Segarcea Deal**, aflăm de la L. C. (*Op. cit.*, p. 83; 104), că de la 27 septembrie 1910 va preda „*pentru puțin timp dascălul Ion Albescu, iar de la 7 octombrie același an (1910) se prezintă la post d-șoara Olimpia Panaitescu, care poartă destinele școlii tot până la anul 1921*” [n.n.: *Olimpia Panaitescu avea să devină, în 1912, Olimpia Vlădescu*].

1910

Se începe strângerea fondurilor în vederea ridicării noii biserici în **Segarcea Vale**. În vara anului 1910, s-a adus cărămida, iar în toamna aceluiași an “*s-a pus temelie peste cea veche, dar mai spațioasă: 22 m lungime și 8 m lățime, înălțimea de 8 m*”, aflăm tot de la **Pr. Andrei F. Mustăciosu**.

1910

În “Lista monumentelor istorice 2010 – Județul Teleorman”, publicată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național (v. „Monitorul Oficial al României”, P I, nr. 670 bis/1.X. 2010), găsim, între clădirile de patrimoniu păstrate în **Segarcea Deal**, până în anul emiterii actului normativ, în 2010, pe lângă clădirea „Primăriei, azi Dispensar” (datând de la anul 1900), și “**Casa Eleonora Raicu**”, ridicată în 1910 (v. poz. 310 din actul normativ, cod LMI Tr-II-m-B-14450), aflată pe str. Principală. Primăria **Segarcea Vale** (v. www.segarceavale.ro) spune despre această locuință, în 2011,

următoarele: *“Casa a fost construită în anul 1910, conform tipului de locuință rurală din zonă, cu prispa de-a lungul întregii fațade, prispă lipsită de balustradă și susținută de stâlpi de lemn fasonat. Locuința conține trei încăperi, câte o cameră pe cele două laturi lungi ale tindei, unde s-a păstrat și instalația de foc originală, vatra cu corlată. S-a intervenit asupra aspectului exterior prin vopsire stridentă și s-au făcut adaosuri din materiale plastice, evidente”*.

1910

Învățătoarea **Teodora Pieptan** (v. L. Coccoșilă, *Lumină peste timp*, 1999, p. 7-45), la p. 12 din *Monografia satului Segarcea – Deal*, elaborată de ea, arată că, la **Segarcea Deal** – după ce se ridicase „pe la anul 1864” primul local al școlii, unde funcționa și primăria – se ridică un nou edificiu școlar, precizând: *„Mai târziu, ruinându-se, se ridică un mare local în anul 1910, mai în fundul curții, tot de cărămidă, cu două săli de clasă, cancelarie și sală – după tipul Casei Școalelor. Localul există și azi [n.n.: probabil, prin 1944]”*. La „31 martie 1910, școala funcționa tot în vechiul local”, iar la „data de 29 sept. 1911 școala este nouă cu două săli de clasă” (v. Lincă Coccoșilă, *Op. cit.*, p. 84). La pagina următoare, acesta precizează: *”În anul 1910, construcția noii școli, o clădire solidă făcută din cărămidă arsă, cu dușumea din scândură groasă, cu sobiță, și o cancelarie de 2 X 3 m sporește numărul elevilor”*. La rândul său, Marian F. Găină (*Op. cit.*, [1967], p. 5) completează: *„Sălile erau spațioase – 10 m. lungime și 6 m. lățime – suficiente pentru învățământul divizionar, cum se lucra atunci. Ca dascăl ai acestei școlii pomeneste Petre Vlădescu – un învățător eminent, de la care se vede cea mai aranjată arhivă cu date precise”*.

1910

La **Segarcea Deal** – spune Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 42) – *„De la 1910 Primăria cu administrația ei a locuit cu chirie în casele locuitorului Ion Popa, până la 1930, când*

aceste case devin proprietate, fiind cumpărate cu prețul de 160.000 lei” [n.n.: „cancelaria notarului”, „biroul telefonistului și [al] secretarului”, „percepția”, „camera guarzilor comunali”].

1910

Profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 3) arată că în anul 1910 s-a construit, la **Olteanca**, prima școală primară, cu două săli de clasă și o cancelarie.

1911

Dintr-un chestionar, completat, la 20 iunie 1939, de către Primăria Comunei **Segarcea Vale** (Plasa Turnu Măgurele - Județul Teleorman), privind *bunurile imobiliare* deținute, aflăm că pe teritoriul comunei **Segarcea Vale** – hotar cu trupul zis “Însurăței” – exista un teren arabil, în suprafață de 11111 mp, rămas viran și ocupat și folosit de comună din anul 1911 (v. situl www.segarceavale.ro). Deducem astfel că arealul “Însurăței” din localitate ființa cel puțin din acest an (1911).

1911

La 19 mai 1911, se naște **Teodora (Tudorița) Urtună** (părinții: Dumitru și Joița), la **Segarcea Deal**, cea care avea să devină învățătoare în 1931, cunoscută ca **Teodora Pieptan** (prin căsătoria cu învățătorul **Nicolae Pieptan**, devenit învățător în 1928), dar și ca autoarea *Monografiei satului Segarcea – Deal* (inclusă post mortem de fostul elev al său, **Lincă Cocoșilă** în *Lumină peste timp* (1999, p. 7-45). A predat până la 1968 în acest sat. A murit la aproape 80 de ani, se pare în 1990.

1911

La 17 iunie 1911, la Școala **Segarcea Deal**, vine ca învățător *G.[heorghe] Peța* (v. Teodora Pieptan în „L. Cocoșilă (*Op. cit.*, p. 13), rămânând până în 11 noiembrie 1911 (v. L. Cocoșilă, *Op. cit.*, p. 84). De la acesta preia localnica **Teodosia Popescu** „până în 10 ianuarie 1912” (*Idem*).

1911 – 1915

Primar la **Segarcea Deal** a fost Voicu Bănescu (ca și în intervalul 1902-1906).

1911 – 1921

Demarează lucrările de ridicare a noii biserici la **Segarcea Vale**, din cărămidă „la roșu”, actuala biserică, „Cuvioasa Parascheva”, pe locul celei ridicate între 1866-1867;

lucrarea „executată la inițiativa enoriașilor” se încheie în 1921.

1911- 1923

Aflăm de la Marian F. Găină (*Op. cit.*, [1967], p. 5) că, la **Segarcea Deal**, „Între anii 1911-1923, mărindu-se numărul elevilor și cele două clase fiind insuficiente, [unele] clase de elevi au mai lucrat [funcționat] prin sat, până în 1923, când locuitorii satului au construit alt local, alături de cel din 1910/.../”.

1912

Învățătorul **Constantin Marinescu** „Șulaita” de la **Segarcea Deal** (ce se îmbolnăvise și fusese trecut în concediu nelimitat la 23 mai 1909) iese la pensie la 1 aprilie **1912**, când pleacă la Turnu Măgurele, de unde fusese înfiat de familia lui *Costache Marin Găină Oarbă*. Întrebat de noi, în 2015, domnul *Marian Găină*, ne spune că nu are știință despre cine a fost *Costache Marin Găină Oarbă*, opinând: “Nu știu cine sunt *Costache Marin Găină Oarbă* și nici *Stancu Găină*. Probabil, unul din ei este tatăl lui Ion Găină Oarbă.”

1912

La Școala **Segarcea Deal**, vine ca învățător, în locul *Teodosiei Popescu*, de la 10 ianuarie 1912, **Petre Vlădescu**, ce va rămâne la post până la 1 septembrie 1922, când este promovat la revizoratul școlar (v. *Teodora Pieptan* în „L. Cocoșilă, *Op. cit.*, p. 14). Pe al doilea post – devenit permanent din 1911 – funcționa **Olimpia Panăitescu**, aceasta devenind – din anul 1912 – soția lui Petre Vlădescu, deci d-na **Olimpia**

Vlădescu - aflăm de la L. Cocoșilă (*Op. cit.*, p. 84), iar Teodora Pieptan (v. „L. Cocoșilă, *Op. cit.*, p. 14) ne spune că **Petre Vlădescu** a participat la campania din 1913 și la războiul din 1916-1918, răstimp în care soția sa i-a preluat din atribuțiuni. El era de fel din Turnu Măgurele, L. Cocoșilă (*Op. cit.*, p. 83), arătând că locuia acolo pe str. Nicolae Iorga, la nr.1.

1912

În acest an, Olteanca număra 1660 de persoane.

1912

În acest an *“se continuă împrumutarea unui număr de 131 de loturi mici de 5 hectare, la care se includ biserica și școala, și 15 loturi cu suprafețe între 15-25 hectare. În total, 934,72 hectare, la care se adaugă și terenurile publice: islazul, drumurile, zăvoaiele și rezervele pentru întinderea vetrei satului până la suprafața de 1279,29 hectare”* - se arată pe situl <www.segarceavale.ro>. La rândul său, Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 35) arată că, la **Segarcea Deal**, pe lângă împrumutările din 1864, 1879 și 1893, în anul **1913** „se mai împrumutesc circa 100 de oameni cu circa 1500 pogoane, tot câte 10 pogoane la fiecare”.

1912

Se aduce “fierul” (tabla de învelit) pentru noua Biserică “Cuvioasa Parascheva” din **Segarcea Vale**, dar aceasta rămâne neterminată.

1913

Se stagnează lucrările de ridicare a noii biserici din **Segarcea Vale**. „Sunase mobilizarea”, cum spuneau cei în vârstă, în urma Decretului de mobilizare nr. 4751 din 20 iunie/ 3 iulie 1913 semnat de Carol I, prin care țara a intrat în al doilea războiul balcanic. Mobilizarea s-a împlănit energic, în noaptea de 22 iunie/ 5 iulie - spre 23 iunie/ 6 iulie 1913, prin convocarea a 509.820 de persoane (6% din populație). Armata română a trecut Dunărea, în Bulgaria, cu începere din 2/ 25 iulie 1913. Bulgaria lupta, în principal, împotriva Greciei și

Serbiei. Cum România avea dispute teritoriale nerezolvate a fost și ea convocată să intre în război. Pentru amănunte legate de oportunitatea unui astfel de război cu Bulgaria, a se vede articolul lui Bogdan Popa, *Armata română vitează, dar nepregătită fizic?*, în „Historia.ro”, www.historia.ro/exclusiv.../armata-romana-viteaza-dar-nepregatita-fizic), unde este citat învățătorul de țară D. C. Chițoiu „dintr-un sat apropiat de București”, care spunea că era vorba de „un război fără de război” „dintr-o „vară pierdută” pentru agricultori”. Bogdan Popa, autorul, adaugă: „*Într-adevăr, în 1913, armata română a luptat puțin – dar a mărșăluit mult, în condiții grele și nepregătită din punct de vedere fizic. Epidemia de holeră declanșată către finalul campaniei a adăugat noi probleme la cele deja existente, evidente încă dinainte de trecerea Dunării*”. Ce s-a câștigat? Ne ne spune <wikipedia>: „*Când trupele românești au invadat nordul Bulgariei și se apropiiau de capitală, Sofia, Bulgaria a cerut armistițiu. Prin Tratatul de la București, Bulgaria a fost forțată să renunțe la o bună parte din teritoriile obținute după primul război balcanic, către Serbia, Grecia, România și Imperiul Otoman*”

<ro.wikipedia.org/wiki/Al_Doilea_Război_Balcanic>

1912

Nou venitul dascăl, *Petre Vlădescu*, înființează, la **Segarcea Deal**, Biblioteca „Frăția”.

1913

Satele **Segarcea Vale** și **Segarcea Deal** sunt și ele afectate de holeră, ceea ce i-a împiedicat pe constructori și pe inițiatorii susținători să continue lucrările la Biserică în **Segarcea Vale**..

1913 – 1914

Epidemiile de holeră și de gripă au ținut până în anul 1918 și în așezările segărcene.

1914

“Lista monumentelor istorice 2010 – Județul Teleorman”, publicată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național (v. „Monitorul Oficial al României”, P I, nr. 670 bis/1.X. 2010) cuprinde, între edificiile de patrimoniu păstrate până în anul 2010, și două locuințe din **Segarcea Vale**. Pe lângă “*Casa Marin Lupu*”, care este construită la sfârșitul sec. al XIX-lea (v. poz. 316 din document) figurează și “**Casa Tudor Istrate**” (poz. 315 în document, cod: LMI Tr-II-m-B-14453), situată în prezent pe Str. Principală, la nr. 419 („str. Principală, la intersecția cu DC spre Segarcea Deal”). Despre aceasta, Primăria **Segarcea Vale** (v. www.segarceavale.ro), scrie, în 2011, următoarele: “*Casa a fost construită în anul 1914 de un proprietar cu stare, care a comandat o locuință ce îmbină modelul local țărănesc, cu elemente de plastică decorativă provenite din repertoriul stilului eclectic al locuinței urbane cu oarecari pretenții, de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul sec. al XX-lea. În prezent, clădirea este grav afectată de intervenții nereglementate*”.

1914 – 1918

Au loc concentrări pentru primul război mondial și, astfel, lucrările la construcția Bisericii din **Segarcea Vale** s-au întrerupt total pe durata acestuia.

1915-1920

Primar la **Segarcea Deal** a fost, din nou, State Catana (mai fusese în perioada 1906- 1911).

1916

„*Am văzut planul satului **Segarcea Vale**, am citit pe el numărul de locuri de case și lot tip categoriei, hârtie cartografică, în Primăria locală, în 1916, păstrat într-un sul cartonat, dar la frageda mea vârstă de 16 ani nu i-am dat importanța meritată, că începând războiul mondial 1916-1918 și ocupându-ne nemții, în primele zile de ocupație (18 octombrie 1916) o ceată de „bazabusduci” bulgari [**n.n.**: bașbuzuci*

„voluntari în trupele otomane neregulate, care trăiau din jaf”; „neciopliți, bădărani, derbedei”; cf. < tc. *başı bozuk*] – aliații lor, trecând Dunărea pe la Turnu Măgurele, cu bărcile, au venit în satul nostru, au spart casa de bani și atât banii, cât și sulul cu Planul au fost ridicate de ei. Am fost martor ocular. Iată de ce nu pot pronunța nici numărul împrumuturilor și [nici numărul de] familii cu copii, în anul 1864.

1916 – 1918

Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 24) îi menționează pe eroii din timpul primului Război Mondial: *Bodârcă Tănase, Bodâlcu Ion, Biolet Lincă, Bălosu Ion, Busuioc Florea, Bucă Anghel, Ceașu Dumitru, Ceașu Lazăr, Chițu Lincă, Ciocoiu Florea, Dincă Ion, Drăghici Marin, Dunță Ion, Gioclea Ion, Gâdea Mitran, Găină Gheorghe, Mândroc Gheorghe, Mirancea Gheorghe, Martin Cristea, Miu Ștefan, Martin Radu, Mitroiu Marin, Păun Gheorghe, Pencea Ion, Poșarlie Gheorghe, Pencea Gheorghe, Rache Gheorghe, Sălcianu Moncea, Sălcianu Manole, Sălcianu Tudor, Sarău Gheorghe, Sarău Ion, Ștefan Iancu, Teodosoi(u) Ion, Țugurel A. Cristea, Udriște Ivan, Urtună Dumitru, Văleanu Ilie.*

La rândul său, profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 2) îi menționează pe locuitorii satului **Olteanca** dispăruți în primul război mondial: *Codrea Tudor, Baston Marin, Plocon Florea* ș.a.

1916 – 1930

Drumul spre Conacul Dona (medicul colecționar Iosif Dona), aflat în câmp, cele mai apropiate sate fiind Segarcea Deal, Segarcea Vale și Lunca (fosta Râioasa), deși la mare distanță, a fost făcut cel puțin o dată de către cetățenii acestor așezări, ca și noi – în copilărie.

Iozefina Postăvaru, în lucrarea sa, *Vedere asupra peisajului cultural al satelor de câmpie prin prisma listei monumentelor istorice. Județul Teleorman*, publicată în vol. “Ecatarina Țânțăreanu și Ruxandra Nemțeanu (editori) **2010**:

Lucrările Conferinței "Schimbări umane și interacțiuni în peisajul cultural rural" - Alexandria, 8-9 aprilie 2010, p. 15-28", arată, la p. 16: Ferma Dona induce rezonanța peisajului câmpiei dunărene în conștiința multora dintre noi (Fig. 1, 2). Construită între **1916-1930** de către succesorii moșierului **Beliasar Leontopolu**, între care **Elena**, soția doctorului **Iosif Dona** (1875-1956), celebrul colecționar de artă, dar și organizatorul stațiunilor balneare de la Techirghiol, Eforie Nord și Eforie Sud, ferma a fost organizată, cu siguranță după preceptul fermei-model, în vogă la acea epocă, dar și sub influența noilor concepții peisagistice și balneologice. Clădirile sunt dispuse pavilionar, cu spații verzi și alei flancate de șiruri de arbori sau arbuști între ele, ansamblul ocupând o suprafață mare de teren, delimitată în mijlocul câmpiei, de perdele de ploi, cu rol de barieră biologică. Construcțiile sunt simple și funcționale, cu destinații explicite: administrație, depozitarea cerealelor, creșterea animalelor, întreținerea atelajelor etc. Corpurile în care sunt și încăperi de locuit pentru personal au pridvoare de lemn, cu traforuri de inspirație etnografică, difuzată în epocă prin școlile de arte și meserii (Fig. 3). Familia doctorului Dona era renumită în zonă pentru capacitatea de a-și administra domeniul".

1917

La 8 marie 1917, se naște la **Segarcea-Vale** poetul **Dimitrie Stelaru** (act. nr. 21), pe numele real: *Dumitru Petrescu*, avându-i ca părinți pe *Dumitru Petrescu [Mitică Anica Petrescu, n. în 1892]* și pe *Pasca Popescu [Pasca Marin (Preotu) Florea - Popescu]*, n. la Lița, în 3 martie 1890. Tatăl lui, *Dumitru Petrescu*, era originar din comuna Măgurele și era fiul *Anicăi Petrescu*, dar, *Dumitru Petrescu*, căsătorindu-se cu *Pasca Popescu*, în data de 31 ianuarie 1916, la Segarcea Vale, unde își deschisese un atelier de cizmărie (în casa lui *Călin Geabău*), după cum ne-a informat, în februarie 2014, verișoara primară a poetului Stelaru, doamna *Natalia Bobeică*, în vârstă

de 90 de ani (fiica lui *Melinte Popescu*, fratele *Pascăi*). *Dumitru Petrescu*, tatăl poetului, a plecat pe frontul primului război mondial, unde avea să moară în campania din 1916-1919.

Despre poetul *Dimitrie Stelaru*, **Natalia Bobeică** mai spune: “*Cel ce avea să fie poetul Stelaru s-a născut în casa de la numărul 2, casa cu prăvălie. Tușa Pasca – mama lui Stelaru, sora tatălui meu – l-a cunoscut pe tatăl lui Stelaru, cizmar, acolo în vecinătate, căci el stătea – mergând spre Lița – acolo unde erau fântâna și podul. Nu au fost căsătoriți în acte. Tatăl lui Stelaru – Petrescu - și mama lui, “Matrozoaica”, veniseră de pe Măgurele și se stabiliseră acolo. Când s-a căsătorit tatăl lui Stelaru cu tușa Pasca, bunicul *Marin Preotu Florea* nu a vrut să o primească în curte pe mama tatălui lui Stelaru... pentru că fuma (“Matrozoaica fumează, nu are ce căuta aici!”). Probabil, soțul ei fusese matroz (marinar), ceva de genul ăsta, că mergea pe Dunăre. Până la urmă, ea s-a mutat pe Măgurele. I-a găsit el – tatăl lui Stelaru - acolo unde să stea. După care el a murit în război”.*

Casa din Segarcea Vale în care s-a născut și a copilărit până la vârsta de șapte ani poetul *Dumitru Petrescu* [**Dimitrie Stelaru**], a purtat zeci de ani numărul 2, iar acum – după ce a apărut o altă construcție la intrare în Segarcea Vale – ar fi a treia clădire, deci cu numărul 3. Casa cu numărul 1 (acum ar veni cu numărul 2) din Segarcea Vale a fost construită ulterior de către *Melinte* [correct: *Meletie*] *Popescu*. Aici poposea poetul, când venea din peregrinările sale, ca să-și vadă rudele, după cum reiese și din nostalgica poezie a lui **Dimitrie Stelaru**:

*Casa bătrână lângă apele Oltului
Din pământ negru zidită și roasă de timp –
Din ea au ieșit neamuri de bărbați și femei
Toți puternici și săraci, risipiți apoi între vânturi,
Luptând pentru pâine și libertate.*

*Casa bătrână: furtuni o bat, duzii vorbesc
Despre frații mei, despre tatăl meu,*

*Toți duși acum în pământ
Pentru pâinea, pentru libertatea mea*
(reprodusă din cartea lui Ion Segărceanu, *Oameni, stele, flori*, p. 43).

1918

Ion Segărceanu, în *Oameni, stele, flori* (București: Editura “Sport-Turism”. Colecția “Cântarea României”, 1986, p. 25), ne spune că Școala de la **Segarcea Vale** ar fi luat ființă în 1840 [n.n.: 1875, cea veche, o sală de clasă și alta pentru primărie], iar în **1918** s-ar fi ridicat o clădire nouă, ceea ce deducem că este vorba de localul școlii în care, ulterior, din 1962, avea să funcționeze, “Căminul cultural” (aflat în centrul satului, lângă proprietatea familiei Beznea).

1918

Preotul *Andrei Popescu Mirădotu* arată în însemnarea olografă de pe pagina Evangheliei (v. anul **1878**), reprodusă de L. C. (Op. cit., p. 67): „În timpul războiului, în 1918, am reușit de am luat ca dar, de la șeful silvic, 30 de lemne de stejar, de sa[u] reparat cișmelele...”.

1919

Moare preotul *Ilie Bănescu*. În locul său, vine, ca suplinitor, **Pr. I. Anca**, de la Lița. Se continuă strângerea de fonduri, se tencuiește și se învelește Biserica **Segarcea Vale**.

1919-1920

L. Cocoșilă (Op. cit., p. 85), pornind de la precizările **Teodorei Pieptan** (v. Lincă Cocoșilă, Op. cit., p. 14), despre personalul didactic al Școlii **Segarcea Deal**, face cumva ordine în enumerarea dascălilor calificați și suplinitori, arătând: „Până în anul 1919-1920, întâlnim în vechile cronici doar numele celor doi harnici învățători, iar în acest an [n.n.: care?] și numele învățătorului **Marin Pârlitu** și, mai apoi, pe al consătenilor noștri, **State Catana** și **Anghel Bucă**”.

Ne întrebăm: să fie oare vorba de elevul **Marin Gh. Pârlitu** menționat în vol. „Dumitru Vasile Delceanu: *Viața Liceului „Unirea”*” (Alexandria: Editura Teleormanul liber, 1999, p. 37) cu prezentări la șezătorile literare desfășurate în biblioteca liceului? (v.: contribuția „Poetul Eminescu”; nuvela proprie „Lebăda” – prezentată de autor în 13 martie 1921). Despre același scrie laudativ și Acad. Zaharia Stancu (Idem, *Confesiune*, p. 74).

1920-1922

În acest interval, primar la **Segarcea Deal** e – *Tudor Ristea*.

1920 (și pe mai departe)

Cum este și firesc, "Serviciul Județean Mehedinți al Arhivelor naționale - Colecția de planuri și hărți" (v. Fond nr. 90, Inv. nr. 82, privind documentele din *Colecția de planuri și hărți aflate în păstrarea și administrarea Arhivelor Naționale (1580-1997)*, 341 u.a., 48 f., Arhivele Naționale ale României – SJAN Mehedinți, p. 1-2) prezintă “zestrea locală” de hărți, care – evident – **pot fi valorificate și din perspectivă ”teleormăneană”**, ca, de pildă: Hărțile “României Mari din 1920 (generală), 1925 (generală), (a căilor ferate), 1929 (fizică și politică), 1930 (politică și administrativă), 1937 (pe județe), 1940 (după Dictatul de la Viena), hărțile Republicii Populare Române (din 1949-1950 și 1960), hărțile Republicii Socialiste România (din 1968 – politico-administrativă și 1967, 1972 și 1974 – turistice) și hărțile teritoriilor dobrogene alipite în 1913”.

1920-1921

Se continuă lucrările la Biserica “Cuvioasa Parascheva” din **Segarcea Vale**, realizându-i-se pictura de către pictorii basarabeni angajați în acest scop.

1920-1921

Aflăm, în continuare, de la L. C. (Op. cit., p. 85), care este „șirul” învățătorimii din **Segarcea Deal** în anul școlar 1920-1921, informându-ne că „.../ suplinesc în scurte perioade

Alexandru Florea, Elena Cristoloveanu, Irina [Eftimia?] Crăciunescu”.

1921

În primăvara anului 1921, se termină pictarea Bisericii din **Segarcea Vale**, care este în formă de cruce.

1921

La 30 aprilie 1921, Bisericii „Cuvioasa Parascheva” din **Segarcea Vale** i se repartizează un preot tânăr, în persoana lui *Popescu R. Ion*, născut în Comuna Dracea.

1921

În ziua de 21 noiembrie 1921, se sfințește Biserica „Cuvioasa Parascheva” din **Segarcea Vale**, slujba inaugurală fiind oficiată de arhiepiscopul de la București, *Valerian Râmniceanu*, care avea atunci aprox. 75 de ani, de preotul cel nou, *Popescu R. Ion*, și, se afla de față și Protoereul *I. Bâldescu* de la Turnu Măgurele. Acesta, evident, preia și parohia din Olteanca.

1921

Aflăm din situl Primăriei Segarcea Vale (www.segarceavale.ro) că, înainte de aplicarea reformei agrare din anul 1921, situația localităților **Segarcea Vale** și **Segarcea Deal** apare în prezentarea pretorului Regiunii Agricole Râioasa - județul Teleorman. Din datele de pe acest sit spicuiem: *“Segarcea din Vale avea o întindere de teren cultivabil de 1790 ha; Populația era de 1135 suflete; Numărul brațelor de muncă se prezenta astfel: 145 bărbați peste 50 de ani; 720 femei și fete de la 12 ani în sus; 270 bărbați între 12-20 ani;/.../Comuna avea un total de 515 vite/..”*. La rândul ei, **Segarcea din Deal** *“avea o întindere de teren cultivabil de 1800 ha; Populația era de 1280 persoane; Numărul brațelor de muncă se prezenta astfel: 130 bărbați peste 50 de ani; 950 femei și fete de la 12 ani în sus; 200 bărbați între 12-20 ani;/.../Comuna /.../ avea un număr de vite de 503/.../”*. La **Segarcea Deal**, pe lângă împroprietăririle anterioare (din 1864,

1879, 1893, 1913), în anul **1921** „*au fost împroprietărite văduvele de război, scăzându-se însă moștenirile părintești, în așa fel ca fiecare să poată avea 10 pogoane. Suprafața împroprietărită a fost de 1800 pogoane*” - după cum arată Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 35).

Istoricul segărcean **Constantin Safta** arată că și bunicul său a fost împroprietărit “cu prilejul Marii reforme a Guvernului condus de Ionel Brătianu”, care a adoptat Legea reformei agrare – promisă de Regele Ferdinand în timpul războiului (Mărășești, Mărăști, Oituz), adăugând: ”*Erau loturi, pornind de la tabonul vostru de lângă cimitir peste apă, care aveau câte 5-7 pogoane fiecare de fiecare lot. Se merge ape un drum spre Moșia lui Brudaru și Fănel.*”

sec. XX (prima jum.)

În localitățile **Segarcea din Vale, Segarcea din Deal, Olteanca** erau cultivate păioasele (grâul, secara, meiul), porumbul, vița de vie (în jur de o sută de hectare fiecare așezare), apoi, era răspândit grădinăritul (legumicultura), inclusiv prin datul în lucru al pământului unor bulgari, care veneau să facă grădinărit în timpul primăverii și verii, chiar și toamna. Creșterea animalelor, pescuitul, cărăușia erau și ele ocupații frecvente în tustrele localitățile. [v., între alții: Pr. A. M., *Mss. cit.*, **1971**; M. G., *Mss. cit.*, (**1967**) etc.].

1921-1922

L. C. (*Op. cit.*, p. 85) continuă cercetarea listei cu învățătorii din **Segarcea Deal** și pentru anul școlar 1921-1922, arătând că „*/.../ rămân până la sfârșitul anului [școlar] d-l Ispas Firican cu cl. I și a IV-a și State Catana cu cl. a II-a și a III-a*”.

1922

În primăvara acestui an, *Pr. Popescu R. Ion* s-a îmbolnăvit de TBC, a plecat la Sanatoriul de tuberculoză *Bisericiani* din Munții Neamțului - Moldova, unde boala se agravează. Astfel, prin îmbolnăvirea și plecarea la sanatoriu a

Pr. Popescu R. Ion, „două biserici erau văduvite de preoți: la **Olteanca** și la **Șegarcea Vale**”, ne spune Pr. Andrei Mustăciosu (*Mss. cit.*, 1971).

1922–1923/1924

Sf. Mitropolie a Ungaro-Valahiei/ Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor asigură asistențele religioase la bisericile din **Olteanca** (până în 1923) și **Șegarcea Vale** (până în 1924), prin trimiterea unui preot refugiat din Grecia, pe numele său *Hristodor Volgos (Volgas)*, care vorbea rău românește – ne informează Pr. Andrei Mustăciosu (*Mss. cit.*, 1971).

1922-1923

Despre personalul didactic din **Șegarcea Deal** din anul școlar 1922-1923, L. C. (*Op. cit.*, p. 85) scrie: „*Directorul școlii e consăteanul nostru Radu Bucă. Tatiana Popescu descurge rosturile cl. I, Eftimiu Crăciunescu [n.n.:probabil: Eftimia Crăciunescu] predă la cl. a II-a, iar la cl. a III-a [?] suplinesc, pe rând, Ispas Firican, State Catana și Mihai Dinulescu*”. Tot de aici, aflăm că tânărul învățător *Ispas Firican*, din satul Lița, a suplinat între 1920-1925, iar „învățătorul suplinitor, *State Catana*, nu avea studii normale, era numai seminarist.” De altfel, *State Catana* (*n.n.*: n. în 1869, căci, în 1960, când a decedat, avea 91 de ani), a suplinat în mai multe rânduri ca învățător, până „când au venit cei din școala lor ce fuseseră trimiși să se formeze la Școala Normală de învățători și care i-au înlocuit: *Nicu Pieptan, Florea Găină și Vasile Ristea*. (*Teodora Pieptan, Monografia satului Șegarcea – Deal*, în „*Lincă Cocoșilă, Lumină peste timp*, 1999, p. 7-45).

1922-1926

În această perioadă, primar la **Șegarcea Deal** a fost Iancu Vornicu (care avea să mai fie în această postură și între 1927-1929).

1923

Profesorul universitar **Stelian Găină**, vorbind despre așezarea **Șegarcea Deal**, îl citează pe tatăl său, învățătorul

Florea Găină, spunându-ne: *“Tatăl meu mi-a zis că în 1923, când s-a făcut o împrăștiere, exista un teritoriu mare, dincolo de Șoseaua Roșioriului, spre Putineiu, care se numea Troian și pământul acesta a fost atribuit satului nostru spre a se ridica acolo un nou sat. Era cumva aproape de Dracea, cam în dreptul satului nostru actual, aproape de Gara Troian, unde urma să se mute satul Segarcea Deal; dar nu s-a întâmplat acest lucru, pentru că acolo nu exista apă, decât la mare adâncime. Pe acolo, însă, pe la Troian, trecea unul din primele drumuri ale Împăratului Taian. Acesta, când a intrat a doua oară în Dacia, a luat-o pe trei drumuri. Și primul a fost acesta”*.

“Atunci, în 1923, când s-a făcut împrăștierea, ce au făcut burghezii, de fapt? Pe domeniile regale era pământ al Statului Român și ca să nu se plătească familiei regale întreținerea au dat pământul ca să fie administrat de rege, mă rog, de administratorii regali. Așa că școlile aveau pământ dat la împrăștiere, care era muncit, iar din venituri, din recoltă, acestea se întrețineau. La fel, bisericile aveau și ele pământ. Chiar și mai târziu, când veneam de la facultate, vara, ne descălțam și plecam desculți la câmp, unde munceam toată vara; vară de vară, și până ce am terminat facultățile. Lucram pământul școlii, care era luat în chirie de tata. Pentru asta el da din salariul său de învățător bani ca să plătească omul de serviciu, să cumpere lemne pentru școala etc., în contrapartida folosirii pământului școlii. Aveam cinci poagoane acolo”.

1923

La **Olteanca** vine ca preot tânărul localnic *M. Popescu* și, din acest moment, preotul grec *Hristodor Volgas* a slujit doar la **Segarcea Vale**, până în 1924.

1923

Tot în acest an, *Pr. Popescu R. Ion*, aflat la Sanatoriul de tuberculoză *Bisericiani* din Moldova, moare și este înmormântat acolo.

1923 – 1937

Se naște **Natalia Bobeică**, la 15 septembrie 1923, la **Segarcea Vale**, tatăl ei fiind morarul **Melinte Popescu** (Meletie: în acte), care era frate cu Pasca – mama celui care avea să devină poetul *Dimitrie Stelaru*. Melinte Popescu urmase școala primară la Turnu Măgurele, care se afla *“vizavi de liceu unde am urmat eu – pe stânga – unde era o școală primară”* – ne spune Natalia Bobeică. *“Sub ‘țărăniști’, tata a fost chiar primar la Segarcea Vale, cam prin 1941”* – mai spune Natalia. Despre mama sa, Natalia arată: *“Mama era o bucătăreasă foarte bună, pentru că – la începutul căsniciei, înainte ca tata să aibă moară – l-a însoțit pe tata pe Moșia doctorului Dona, unde tata era un fel de administrator, iar mama a învățat bucătărie”*.

Natalia Popescu a urmat școala primară la Segarcea Vale, între 1930 – 1934, după care a plecat la liceu la Turnu Măgurele (1934-1937), dar a locuit în continuare, în vacanțe, în casa cu numărul unu din Segarcea Vale, apoi, la Moară jos, pe vale, unde s-au mutat după ce le-a ars prima moară, prin 1936. „Liceul de fete” era Liceul “Unirea”, “dincoace de Tribunal”, “internatul găsiindu-se înainte de Tribunal, când se vine din Grădina Orașului, pe mijloc, pe o străduță care ducea la Tribunal.” “De acolo făceai la stânga și ajungeai la ”Liceul de băieți”, care era vizavi de “Spital”, iar în spatele Catedralei era un liceu comercial, de contabili, pe care l-a absolvit și fratele meu cel mare, Nicu Popescu” – mai spune doamna Bobeică.

Despre morile lui **Melinte Popescu**, fiica lui, **Natalia Bobeică** precizează: *“Moara se găsea în stânga fântânii aflate unde se termina rusca, care cobora de pe șosea, de la Alan în jos. Toată curtea era închisă. Doar în față era o poartă mare. Locuința noastră de la moară avea două camere și o intrare - pe o parte – și o altă cameră pe cealaltă intrare.*

La poartă trăgeau oamenii carele în care erau sacii de măcinat; oameni veniți de la Râioasa (Lunca), Saele etc. Tata

îi mai și împrumuta, pentru că îi cereau să le dea câte “un sac de mălai”, urmând să aducă “la toamnă” porumb. Le dădea, îi trecea pe o listă pe undeva. Dar nu a refuzat pe nimeni și nu se gândea că nu îi vor restitui ceea ce s-au înțeles. Căci au mai fost și dintr-ăștia. Și de aceea nu se duceau la moara din Olteanca, care era tot în vale și unde le-ar fi venit mai aproape, întrucât acolo li se refuza împrumutul; probabil pășise morarul ceva cu cei care se mai împrumutau. Și tata se prinsese și zicea: “Ăsta e al doilea an de când tot aduce datoria și nu a mai adus-o...”. Dar nu-i spunea nimic, îi da din nou. Când putea omul aducea înapoi”.

1923-1924

La **Segarcea Deal**, după cum reiese din conținutul paginilor 12-13 ale *Monografiei satului Segarcea – Deal*, întocmită de învățătoarea **Teodora Pieptan** (v. L. Cocoșilă, *Lumină peste timp*, 1999, p. 7-45), după primele două școli (cea de „pe la anul 1864” [n.n.: 1854], respectiv, cea din anul 1910) se ridică acum o altă școală: „Tot în această curte, dar în față, se construiește un al doilea local, celălalt fiind neîncăpător față de numărul copiilor; cu patru săli de clasă în paiantă pe temelie de cărămidă în anul **1923-1924**. Acest local, deși mai nou ca celălalt ce se găsește astăzi [n.n.: probabil în 1944], neavând temelie solidă, a început a se ruina și, ca atare, satul are nevoie de un local, care să corespundă cu toate cerințele unei școli moderne”. L. C. (Op. cit., p. 85) ne lămurește la rândul său: „În anul 1923, localul de școală format din două clase, dovedindu-se neîncăpător, se construiește un al doilea, pe locul fostei primării și școli, cu patru săli de clasă, cu zid de paiantă, pe temelie de cărămidă”. Ca de fiecare dată, Marian F. Găină (Op. cit., [1967], p. 5) nuanțează: „/.../ locuitorii satului au construit alt local, alături de cel din 1910, cu patru săli de clasă, cancelarie și două coridoare. Localul a fost construit din paiantă. Ambele localuri au fost construite pe cheltuiala locuitorilor satului. Aceste două

localuri, care aveau în total șase săli de clasă, au corespuns populației școlare până în anul 1956, când în urma unei adunări populare s-a hotărât construirea unui nou local de școală/.../”.

Despre personalul didactic de atunci, din **Segarcea Deal**, profesorul L. C. (*Op. cit.*, p. 85) scrie: „*Anul școlar 1923-1924 are ca diriginte (pe atunci) de școală pe Radu Bucă, iar ca titulari pe Nemeceza Iosif și Mihai Dinulescu, în locul d-lui Petre Vlădescu, care plecase la județ ca subrevizor de cancelarie. Alături de ei semnează în condică, în acest an, mulți suplinitori: Elena Crăciunescu [n.n.: ne întrebăm legat de inadvertențe: Irina, Elena, Eftimia Crăciunescu?], Marin Zisulescu, Anastasia Iancovici, State Catana, Tatiana Popescu – cea de-a doua fiică a preotului Andrei Popescu – și Alecu Dumitru [n.n.: din nou o inadvertență, la p. 104 se citează „Alecu Dumitra”]*”.

Învățătoarea Teodora Pieptan (v. Lincă Cocoșilă, *Op. cit.*, p.14) spune: „/.../când se construiește școala din **1923**, și când se mai înființează două posturi, ce sunt ocupate: primul de d-ra Camelia Iliescu [devenită Camelia Ioana] – cu Șc. Normală – și [al doilea de] d-ra Ana Săvescu [Firea], tot cu Școala Normală. Acestea ocupă locul d-lor Teodosia Popescu și Crăciunescu, ce nu aveau Școală Normală”.

1924

La 14 septembrie 1924, vine ca preot, la **Segarcea Vale**, tânărul *Andrei Mustăciosu* – fiu al satului. La 14 octombrie 1924, la numai 24 de ani, este hirotonisit *Pr. Andrei F. Mustăciosu*, deja licențiat al Facultății de Teologie din București (cu media 9,00) și fost coleg de facultate cu cel care avea să ajungă Patriarh, *P. F. Iustinian*.

1924

Epidemia de pojar afectează și satele segărcene.

1924-1925

Din însemnările lui L. C. (*Op. cit.*, p. 86, 104) rezultă că în anul școlar 1924-1925 învățători erau: d-ra *Tatiana Popescu*,

Ana Săvescu (Firea) și Camelia Iliescu (Ioana).

1925?

La 24 iunie 1925, comunele județului sunt (re)distribuite în 7 plăși, Segarcea din Deal și Segarcea din Vale intrând în Plasa Turnu, care avea sediul la Turnu Măgurele [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1925-1928/1929

De la învățătorul L. C. (Op. cit., p. 86 - 87, 104-105) și de la Teodora Pieptan (v. Lincă Cocoșilă, Op. cit., p.14-15) reținem numele cadrelor didactice din această perioadă care au funcționat la **Segarcea Deal** (unii fiind și directori): *Florea Firican, Radu Bucă, Marin Trandafirescu, Ion Bâșou, Angela Popescu, Lia Florea, Alexandrina Popescu, Eugenia Marinescu, Maria Trandafirescu, Văduva Pârvu (Chivu), Alexandrina Istrate, Ion Sarchiz, Vasile Ristea, Speranța Nicolescu.* Între anii 1926-1929, directorul exemplar al școlii a fost *Aurel Rogoian*.

1926-1927

Primar la **Segarcea Deal** a fost Alecu Cocoșilă.

1927

Acoperișul Bisericii „Cuvioasa Parascheva” din **Segarcea Vale** este dezvelit complet de o furtună puternică. Preotul **Andrei F. Mustăciosu** arată: „*Obștea credincioșilor m-a înțeles și înlocuirea s-a făcut cu fier marca Nădrag. S-au pus și burlane noi – cu jgheaburi*”.

1927-1929

Primar la **Segarcea Deal** revine Iancu Vornicu (care mai fusese între anii 1922-1926).

1928/ 1929

L. C. (Op. cit., p. 90; 104-107) arată că, la **Segarcea Deal**, *prima generație de dascăli* a durat de la începuturi (**n.n.**: să zicem, de prin dec. 3 al sec. al XIX-lea, poate de prin 1830-1834) și până la anul 1928/1929. *A doua generație* este definită

ca ținând de la 1928/1929 – până prin 1968/ 1969, iar pe a *cea de-a treia* – de la 1968/ 1969 și „până în prezent” [n. n.: atunci, la editarea volumului, anul 1999).

1928-1929

L. C. (Op. cit., p.87) spune că, la **Segarcea Deal**, alături de directorul Aurel Rogojan „își desfășoară activitatea didactică învățătorii: Nicolae Pieptan, Florea Găină, Alexandru Ceaușu, Florica Rogojan – soția inimosului director – și Tatiana Popescu”, iar la p. 90 autorul ne dă chiar repartizarea acestora pe clase, în anul școlar **1928-1929**: Aurel Rogojan – director, Alexandru Ceaușu (cl. I), Florea Găină (cl. a II-a), Nicolae Pieptan (cl. a III-a), Aurel Rogojan (cl. a IV-a). „Conducerea clasei I de fete o are d-șoara Tatiana Popescu, iar la clasa a IV-a de fete d-na Florica Rogojan, care preda și lucrul de mână” – adaugă Lincă Cocoșilă (*Idem*). Soții Rogojan vor pleca din Segarcea Deal după finele anului școlar 1928-1929.

1928/ 1929 – 1968

A doua generație de dascăli de la **Segarcea Deal** – este prezentată de L. C. (Op. cit., p. 90 – 104) într-o galerie “de aur” pe care aici o înfățișăm sintetic, utilizând și date disparate din secțiunea realizată de Teodora Pieptan (*Monografia satului Segarcea Deal*, p. 7-45):

-Portdrapelul generației a doua este învățătorul **Nicolae (Nicu) Pieptan**. Acesta se născuse la 27 februarie 1907, a terminat Școala Normală și, mai întâi, a profesat, în anul școlar 1928/1929, la Uda Clocociov [n.n.: probabil, o scurtă perioadă de timp, dacă în același an școlar figurează că a predat și la Segarcea Deal!]. Nicolae Pieptan a fost directorul școlii între 1928-1938 (în acest răstimp “s-a pus pământ în podul școalei, ce era nterminat” – arată Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 17).

-Soția lui **Nicolae Pieptan**, învățătoarea **Teodora (Tudorița) Pieptan** (n. la 19 mai 1911, pe numele *Urtună*), avea să vină la catedră, în Segarcea Deal, cu începere din anul

școlar 1931- 1932, unde va preda timp de 37 de ani, ea fiind și autoarea “Monografiei satului Segarcea Deal” și, de asemenea, învățătoarea lui Lincă Cocoșilă. A decedat la 7 ianuarie 1989. Fiica ei și a lui Nicolae Pieptan, *Stela Pieptan* (căsătorită *Blejan*) a fost, de asemenea, învățătoare.

- **Ion Găină Oarbă** (cel care fusese învățătorul suplinitor cu 5 clase), l-a avut ca fiu pe **Găină Oarbă Florea** (n. în 1873, căs. cu Eufrosina Pencea). Acesta a avut, la rândul lui, patru fii: **1.Florea Găină**, **2. Ion Găină** („Ion Sfântu”), **3. Lincă Găină** și **4. Oprea Găină**.

1. învățătorul Florea Găină - un alt modelator de destine – s-a născut în anul 1908, a debutat în învățământ în anul 1938 și a condus școala timp de 24 de ani (până în 1962). A fost căsătorit cu învățătoarea **Teodora** și a avut o contribuție majoră la ridicarea localului noii școli, între 1956-1957, în privința procurării de materiale și obținerea de aprobări (de ex., grație aprobărilor obținute de el, din 20 septembrie 1958, încep cursurile unei școli agricole la Segarcea Deal (cu durata de trei ani), cu elevi veniți din diferite sate). Florea Găină și Teodora Găină au avut împreună trei băieți, toți intelectuali și toți trăiesc: **1.Stelian Găină** (n. la 1 iul. 1935, cs cu Dobre Metodă, profesoară de limba română; pensionar în prezent, fost prof. univ. dr. de matematică la Universitatea din București și apoi la Institutul de Arhitectură „Ion Mincu” din București, socrul verișoarei noastre, Liliana Găină - economistă la Ministerul Educației Naționale, căsătorită cu economistul Bogdan - Cristian Găină, celălalt băiat fiind Sorin Dumitraș Găină, analist programator), **2.Sabin Lucian Găină** (n. în 12.11. 1936, pensionar și el; a lucrat ca inginer și cercetător geolog în București, tată a doi copii, Florin – Cristian și Alina) și, de bună seamă, **3. Marian Găină** (n. la 22 ian. 1939, învățător timp de peste patuzeci de ani la Școala Segarcea Deal; cs. cu înv. Belu Veturia, cu care au avut împreună un băiat, Sebastian Florin – inginer la Giurgiu, decedat – și mai au

două fete, profesoare de matematică, cea mică, Magdalena Nicoleta, la Craiova, cealaltă - Carmen Luminița - la Turnu Măgurele, căsătorită cu Safta Marcel, care a terminat facultatea de aeronave și este nepotul istoricului Constantin Safta de la Segarcea Vale, pe care l-am citat aici de mai multe ori).

2. Ion Găină – zis „Ion Sfântu” (n. în 1904) – a fost căsătorit cu Maria (n. în 1910) și au avut trei copii: **1. Dumitru Găină** (n. în 18.01.1932, căsătorit cu Steliana; preotul care a fost în misiune ortodoxă în Australia, prof. univ. dr. la Universitatea din Craiova – după înapoierea în țară – și parohul Bisericii „Sf. Gheorghe” – Grivița, înainte și după întoarcerea din Australia, tatăl unui băiat rămas în Australia, *Octavian Găină* – ing. electronist, rămas în Australia), **2. Nicu Găină** (n. în 11.02.1935, electrician, căsătorit cu Ristea Maria, cu care are doi băieți, *Lucian Găină* – preot și *Marian Găină* - muncitor) și **3. Florina (Floarea) Găină** (n. la 29.01. 1940, asistentă medicală, stabilită în Australia).

Deși nu au activat în învățământ, nici ei și nici copiii lor, să-i menționăm și pe ceilalți frați ai lor:

3. Lincă Găină, n. în 1902, cs. cu Ioana, a avut 5 copii (**Lincă** – n. în 1930, cs. cu Sălcianu Gherghina; **Ion** – n. în 1933, cs. cu Ristea Gherghina; **Maria** – n. în 1935, cs. cu Pena Petre; **Tatian** – n. în 12.01. 1937, cs. cu Tatarici Tudora, n. în 1942; **Sabina** – n. în 1942, cs. cu Bucur George) și

4. Oprea Găină, n. în 1899, cs. cu Nița, n. în 1897, a avut 3 copii (**Haralambe** - n. în 1923; **Tudora** - n. în 1932, cs. cu Toader Alexandru; **Marioara** - n. în 1935, cs. cu Pârvan Stelică, n. în 1935).

Mai sunt de consemnat și următorii:

- **Vasile Ristea** (n. la 1 ianuarie 1907) a funcționat “*un an de zile în comuna Vânători, apoi doi ani la Uda-Clocociov, după care se mută definitiv la Segarcea Deal până la pensionare*” – cum arată L. C. (Op. cit., p. 92), se pare, fiind venit la **Segarcea Deal** din 1929.

-**Marin Tatarici** (n. în 1911, a fost învățător în Basarabia, timp de doi ani, apoi funcționează, pentru scurt timp, la Segarcea Deal și Piatra, dar pleacă pe front și moare în Rusia. Soția lui, **Elisabeta Ristea** (căsătorită **Tatarici**), a trait cu el doar în noaptea logodnei, căci a doua zi soțul ei, Marin Tatarici, a plecat în război și nu s-a mai întors. **Elisabeta Tatarici**, zis “Vetuca”, rămasă văduvă, lucrează în Școala Degarcea Deal din 1935 și până la vârsta de 60 de ani, când decedează.

- Un alt dascăl a fost profesorul de matematică **Dumitru Toma**, de fel din Colibași (jud. Olt), n. în 1914. În anul 1942, acesta se căsătorește cu **Gherghina Toma** (n. în 1916 la Segarcea Deal) și amândoi se stabilesc, în 1945, în satul natal al acesteia, lucrând astfel în Școala Segarcea Deal până la pensionare (Dumitru Toma - în 1975; Gherghina Toma – în 1972, m. în anul 1998, la 82 de ani).

- Învățătorul **Licu V. Pârvan** (n. la 30 mai 1916, în Segarcea Deal), după terminarea Școlii Normale din Craiova, în 1936, după activitate de învățător la Zelena, în județul Hotin - înainte și după armată - după participarea la război, între 1941-1944 (unde este rănit și spitalizat), funcționează - între 1945-1946 - ca învățător la Segarcea Vale [n.n.: Teologul **Dumitru Găină** susține că l-a avut învățător pe **Licu V. Pârvan** și că a urmat școala primară între 1938-1944, atunci l-a „prins” ca învățător doar în anul 1944]. Din nou ghinion, se îmbolnăvește de plămâni și este spitalizat între 1947-1949, după care pensionat doi ani de zile (1950-1951). În 1952, revine în învățământ, la Segarcea Deal, unde – până la o nouă îmbolnăvire, în 1958 – predă mai multe discipline. În 1958 este pensionat, iar la 10 iulie 1983 decedează. La vârsta de 38 de ani, prin 1954-1955, se căsătorește cu învățătoarea **Victoria Ene**.

- Învățătoarea **Victoria Pârvan** (pe numele de fată: **Victoria Ene**, n. la 12 noiembrie 1930 în Surdulești, jud.

Argeș), după ce termină Școala Normală de fete din Pitești (în 1952) predă doi ani în satul teleormănean Caravaneți, apoi, în 1954, o scurtă vreme la Traian, după care, din 1955, ajunge învățătoare la Segarcea Deal, prin căsătoria cu învățătorul *Licu V. Pârvan*. Cei doi soți se mută, în 1971, la Turnu Măgurele. *Victoria Pârvan* a mai predat la la Segarcea Vale și la Școala de aplicație a Liceului Pedagogic din Turnu Măgurele, de unde iese la pensie în 1986, la trei ani după decesul soțului ei.

- **Alexandru Ceaușu** (absolvent al Școlii Normale, apoi al Facultății de Filozofie). Este învățător din 1931 ne spune învățătoarea Teodora Pieptan (v. Lincă Cocoșilă, *Op. cit.*, p.14). Acesta simpatizează cu mișcarea legionară, ceea ce îi va aduce multe necazuri lui și familiei sale. A plecat în Basarabia, apoi la Gura Humorului, unde avea să decedeze, se pare, după 1989.

- Învățătoarea **Ștefania Voiculescu**, în același timp preoteasă – fiind soția preotului *Cornel Voiculescu* – a plecat, se pare, din sat prin anii '60, decedând, probabil în 1997, la peste 90 de ani.

- **Stancu Răceală**, învățător (născut „prin 1906” la Băneasa, dar locuia la Turnu Măgurele), a venit învățător la Segarcea Deal, „prin 1953-1954”, și a predat până în 1966.

- Profesorul de limba rusă, **Emanoil Lazăr**, venit din Basarabia, a predat între 1952-1956 la Segarcea Deal, iar după pensionare, pleacă (după anul 1960) la Urluieni, în județul Argeș, la una din diice, unde, de fapt, și decedează.

- **Traian Mitruș**, absolvent de filologie, predă - la Segarcea Deal - limba română la toate clasele, inclusiv la școala agricolă (pe care o coordonează), care a debutat la 20 septembrie 1958, în urma demersurilor întreprinse de directorul *Florea Găină*. Pleacă de aici la Turnu Măgurele, ca bibliotecar, apoi la Alexandria, unde a fost inspector general școlar, apoi este director și profesor la Liceul “Unirea” din Turnu Măgurele (**n.n.:** De pildă, îl găsim menționat, la p. 82-84, ca profesor, șef

de catedră și membru în consiliul de administrație al acestui liceu, în vol. lui Dumitru Vasile Delceanu, *Viața Liceului „Unirea”*, Alexandria: Editura Teleormanul liber, 1999; la pagina 80 se arată că a fost director adjunct al Liceului „Unirea” între 1.XI.1992- 1.XII.1996).

- **Lincă Elefterie Cocoșilă** (născut, probabil, prin 1926 sau 1927, la Segarcea Deal) este, întâi, învățător cu Școală Normală, din anul 1958, la **Segarcea Deal**, apoi absolvent strălucit al Facultății de biologie din București. A predat în localitatea natală până la ieșirea la pensie.

- **Elena Cârнару** (din **Segarcea Deal**) a absolvit, mai întâi, Școala pedagogică în anul 1956, apoi urmează Institutul Pedagogic de trei ani, în profilul filologie, și predă limba și literatura română, se pare, până prin 1988-1989, în satul natal.

- **Elena Constantinescu** [*Pieptea Elena (Marin)?*] a predat în perioada 1958-1962 la **Segarcea Deal**, mutându-se, ulterior, la Turnu Măgurele.

Alții profesori (din a doua generație de dascăli de la Segarcea Deal): **Dumitru Găină** (n. la 18 ian. 1932, fost elev al școlii între 1938-1944, apoi, după absolvirea liceului în 1952, ajunge suplinitor la limba română și sport, între februarie 1954 - 1 iulie 1955 în Școala **Segarcea Deal**; este viitorul teolog trimis în Australia de către Patriarhia Română), **Pompilian Ristea** (între 1955-1956), **Văduva Paraschiv** (între 1960-1962, *ing. Sprâncenatu*, *ing. Cleopatra Catrinici* (între 1960-1962), **Ivan Mitroi**.

1929

La **Segarcea Deal**, preotul *Andrei Popescu Mirădotu*, după ce, în 1918, reușise să repare cișmelele, cu lemn de stejar primit ca sponsorizare, arată că a făcut singur, cu cheltuiala sa, *“cișmeaua cea mică din sat, de ciment armat, în anul 1929, spre pomenirea noastră și a părinților noștri decedați”* (v. însemnare reprodusă de Lincă Cocoșilă, *Op. cit.*, p. 67).

1929-1930

După plecarea directorului Rogojan și a soției sale, la Școala **Segarcea Deal** vin, în acest nou an școlar, următoarele cadre didactice: d-ra *Alexandrina Cățu (Istrate?)*, *Pârnu Văduva (Chivu)*, *Vasile Ristea*. “Școala de băieți va fi condusă de aici încolo, timp de 10 ani, de învățătorul *Nicolae Pieptan*, iar la Școala de fete va fi directoare – d-șoara *Tatiana Popescu*” – ne informează L. C. (Op. cit., p. 90-91).

1929-1931

Primar la **Segarcea Deal** vine *Manole Tatarici* (care avea să revină în intervalul 1934-1938 și între 1943-1944).

1929 (?) - 1936

Natalia Bobeică arată: “Și tata – *Melinte Popescu* - avea moară. Era pe vale - pornind de acolo, din șosea, unde se afla școala veche, adică unde e Căminul Cultural, dar de acolo de pe colț, de la fântână, și coborând pe linia lui *Alan*. Jos, în vale, erau o fântână, o magazie, moara și casa noastră. Inițial, a fost o moară mai mică, care a ars. Eu eram în clasa I (cl. a V-a) sau în clasa a II-a (cl. a VI-a) de liceu, la Liceul “Unirea” din Turnu Măgurele”, adică prin 1935- 1936. Moara aceasta veche era făcută împreună cu fratele lui – *Dobre Preotu Florea*, devenit prin luarea unui nou nume – *Dobre Popescu* (tatăl lui *Anton* și al lui *Marinică Popescu*). După ce a ars, tata a ridicat moară din nou, din cărămidă bună, făcută de *Marioara* și *Tudor*, țiganii cărămidari de acolo, din vecini, de pe vale. Aveau casele acolo jos, coborând pe linia Bisericii, dincolo de fântână, pe un deluș. Mai era acolo și *Costică*, ăla care cânta și care – de Anul Nou – venea să ne ureze, căci știa că așa lua și el niște bani (n.n.: Erau, probabil, familia lui „*Ilie toboșaru*”, copil ori nepot de-al lor, pe care în comunism îl vedeam bătând la tobe, la ”baterie”, la Căminul Cultural, și - fiind supraponderal - probabil, de aceea a murit de tânăr). Ei i-au făcut lui tata zeci de mii de cărămizi și a refăcut-o pe cea arsă. Tata vroia să mai facă încă o altă

moară, dar nu a mai apucat. Așa că a rămas parțial din cărămidă, cum rămăsese de la incendiu, acolo unde era motorul Diesel. Ne făcuserăm casa aceea mică acolo, la moară, când ne-am mutat de aici, de la șosea, de la numărul 1 de la intrarea în Segarcea Vale, și am locuit acolo. Tata spunea că e mai bine să locuim la moară, pentru că el era sigur că moara a fost incendiată noaptea. Cred că era prin '36, căci eu eram în clasa I de liceu când s-a întâmplat. Florian Popescu – fratele meu - se ocupa de moară. Fusesse ucenic “la Müller” la Turnu Măgurele, un neamț. Lui Florian nu vroia să învețe carte, el dorea să învețe meserie. Dar a fost și un bun “profesor”, căci avea un atelier, situată spre unitatea militară din Turnu Măgurele, spre Cimitirul Orașului. Când le-au luat și lor tot, a fost chemat pentru câteva luni la Brăila – unde mai existau motoare diesel la o fabrică – ca să-l pregătească pe unul”.

Profesorul universitar **Marinică Drăgulescu** ne spunea, în anul 2015: “Îmi plăcea să mă uit la motorul Morii lui Melinte, care era de tip diesel, o hardughie mare, care pornea cu aer comprimat. Cred că una din clădirile de la moară, casa, era în comunism cabinet veterinar, unde lucra medicul Marin Drăgulescu, de la Olteanca, care acum stă la Lița”.

Natalia mai arată: “Tata făcea aprovizionarea cu motorină pentru moară de la domnul Pleșu, de la Turnu Măgurele, cineva din familia lui Andrei Pleșu. Tata îl lua pe Ion al lui Stroe cu carul cu boi și mergeau și luau de acolo combustibilul. Acum, am aflat că fata cumnatei sorei mele de la Pitești – Veronica Pleșu, profesoară de chimie la Turnu Măgurele – este căsătorită cu o rudă de-a lui Andrei Pleșu”.

1930

Poetul **Ion Segărceanu** arată în lucrarea sa (Op. cit., 1986, p. 24) că localitatea **Segarcea Vale** ajunsese să aibă, în 1930, 2287 locuitori.

1930

În acest an, la **Școala Olteanca** a venit profesorul *Ion Grigorescu*, împreună cu soția, și au ridicat un nou local de școală, cu șapte clase.

1930

“Lista monumentelor istorice 2010 – Județul Teleorman”, publicată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național (v. „Monitorul Oficial al României”, P I, nr. 670 bis/1.X. 2010), cuprinde în rândul clădirilor de patrimoniu din **Segarcea Vale** și **Ansamblul conacului Dona** (Cod LMI Tr-II-a-B-14452). Ansamblu de construcții agricole “Ferma Dona”, care a fost ridicat de doctorul **Iosif Dona** (fiul generalului *Nicolae Dona*), împreună cu **Jean Leontopol**, atunci pe teritoriul localității Râioasa (azi Lunca), avea să fie ulterior îmbogățit (v. www.segarceavale.ro).

1930 – 1933

Între acești ani, tânărul preot, *Andrei F. Mustăciosu*, întreprinde mai multe activități de înnobilitare materială și spirituală a Bisericii „Cuvioasa Parascheva” din **Segarcea Vale**. În manuscrisul citat, arată: „*Nu mă pot lăuda cu lucrările materiale, ca: închiderea curții bisericii, ca și a cimitirului din vale, cu ulucă din scândură de brad, și cu procurarea obiectelor și cărților noi de slujbă, dar nici nu le pot trece cu vederea/.../ Lipsa preoților, lăsând un gol vădit în pastorație, făcuse loc cuibăririi sectanților bapțiști și adventiști, mai numeroși bapțiștii; 170 de familii își organizaseră casă de adunare și cu predicator stabil/.../ Multă muncă am depus în [perioada] 1930-1933, numai ca să opresc prozelitismul, că, pe parcurs, predicatorilor bapțiști nu le-a mai mers cu mine. Eram preot licențiat și învățător cu gradul I; un cor al tineretului bun, predica pe înțelesul tuturor și explicabilă au stagnat prozelitismul”.*

1930 – 1939

Natalia Bobeică, legat de școala veche, arată că în vremea când era elevă la Segarcea Vale, între 1930-1934, *“acolo erau două clădiri; una mai mare, care avea o intrare și două clase – una în stânga și alta în dreapta – cu un hol între ele și, în spate, cu o cancelarie, dar mai era și o altă clădire, în spate, mai nouă, cu alte două clase, hol și cancelarie. Erau clădiri bune, din cărămidă. Clasa I am făcut-o în clădirea cea nou, dar cl. a III-a – dincolo, spre stradă. Știu că în curte era o clădire, spre fântâna de la Pod, despre care se spunea că fusese vechea sală de școală și sala Primăriei. Oricum, prin 1933, Primăria a fost mutată din curtea școlii, acolo, în zona unde e familia lui Radu Popescu”*.

1930 – 1939

Doamna **Natalia Bobeică** (n. la 15 septembrie 1923) ne prezintă, în 15 februarie 2014, date inedite în legătură cu morarul Fizi și moara sa, spunând: *“Familia Fizi venise la Segarcea Vale, cumpăraseră un teren și făcuseră moara pe malul stâng al Oltului (n.n.: v. și: 1906, 1945). Apoi, au făcut o altă moară mai mare, situată, pe dreapta, acolo când se merge spre Lița, la ieșirea din Segarcea Vale, unde erau jos un pod și o fântână. Moară a rămas și a funcționat și în comunism. Pe vremea când erau acolo, la vechea moară, aveau mulți copii. Când eram copii, tot auzeam “Liniște, că a venit domnul Fizi” și noi deveneam ceva mai cuminiți. Venea și discuta cu tata, cu Meletie (Melinte) Popescu, în germană. Tata fusese prizonier de război la nemți, în Cadrilater, la Turtucaia, când s-a rupt frontul, și de aceea știa ceva germană”*.

Despre ce front era vorba, putem desprinde de pe pagina <https://octavpelin.wordpress.com/2016/08/27/>, unde se spune: *”Pe 27 august [1916] se împlinesc 100 de ani de la intrarea României în Primul Război Mondial de partea Antantei. În noaptea de 27-28 august [1916], armata română trece Carpații în Transilvania, punând stăpânire pe trecătorile*

*Carpaților și angajând lupte la Timișul de Jos, la sud de Sibiu și în apropiere de Orșova /.../ Armata germano-bulgară, comandată de generalul german August von Mackensen, masată deja la frontieră, a atacat **Turtucaia**, un important cap de pod al apărării române din **Cadrilater**. Greșelile de comandament, cât și lipsa de comunicare dintre comandamentele român și rus în zonă a condus, în cele din urmă, la cucerirea, de către trupele bulgaro-germane, a capului de pod de la Turtucaia. Înfrângerea de la **Turtucaia**, la **5 septembrie 1916**, unde armata română a suferit mari pierderi în oameni și material de război, fiind capturați **28.000 de prizonieri**, a fost urmată de declanșarea unei contraofensive a trupelor germano – austro-ungare în Transilvania și a unei ofensive bulgare în Dobrogea”.*

1931

Comunele **Segarcea Deal** și **Segarcea Vale** continuă să facă parte din Plasa Turnu Măgurele, deși multe sate au fost alipite unor noi comune (cf. Deciziei prefectului județului Teleorman, nr. 8549 din 22 iulie 1931), după cum se întâmplase cu cele 178 de sate din 135 de comune rurale, distribuite în 5 plăși: Alexandria, Balaci, Roșiori de Vede, Turnu Măgurele și Zimnicea [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1931-1932

Primar la **Segarcea Deal** este Teofil Ciocoiu.

1932-1934

La **Segarcea Deal** este primar Andrei Chițu.

1933

Aflăm, dintr-un chestionar completat, la *20 iunie 1939*, de către Primăria Comunei **Segarcea Vale** (Plasa Turnu Măgurele - Județul Teleorman), privind *bunurile imobiliare* deținute, că localul **Primăriei** (construit din cărămidă, format din 4 camere și sală, acoperit cu tablă de fier) era ridicat din anul **1933**. Este vorba de actualul sediu al Primăriei **Segarcea**

Vale (pe un loc de casă cu suprafața de 1240 mp, delimitat de șoseaua județeană Turnu Măgurele – Slatina (la A.), cu moștenitorul defunctului I. Cioc, R.[adu] Popescu și Stana Burcin (la R.), cu Tudora Burcin și I. Cristodorescu la (M. N.), respective, cu Stancu Burcin și Linia (la M. Z.). Pe situl Primăriei **Segarcea Vale** (v. www.segarceavale.ro) se arată că *“locul de casă [este] cumpărat cu actul de vânzare autentificat la Judecătoria Mixtă Turnu Măgurele, sub nr. 260 din 28 iunie 1933”*].

1934

Comunele **Segarcea din Deal** și **Segarcea din Vale** țin pe mai departe de Plasa Turnu Măgurele, una din cele 7 (Alexandria, Balaci, Călmățui, Roșiori de Vede, Slăvești, Turnu Măgurele și Zimnicea), reconfigurate în urma noilor reglementări (Legea Administrației Locale, din 18 martie 1934; Decizia Ministerială nr. 2243 din 3 martie 1934). Județul Teleorman avea 4 orașe, 124 comune și 215 sate [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1934

Construcției cișmelelor de apă din **Segarcea Deal**, deși începută în 1933, era neterminată încă. Recepția avea să se facă la 14 iunie 1934 [v., între altele, sit www.segarceavale.ro].

1934

*“În ziua de 10 august 1934, primarul comunei **Segarcea Deal**, înștiința telefonic pretorul Plășii Turnu și acesta, la rândul său, prefectul Județului Teleorman, despre faptul că în noaptea de 9 spre 10 august 1934, la orele 1.30 - 2.00, turla de la altar a bisericii din această comună a fost incendiată de trăsnet, arzând complet până la acoperiș. După stingerea incendiului de către locuitorii comunei s-a constatat că, pe lângă turlă, incendiul a mai distrus și o parte din acoperiș, afectând jumătate din tavan”* [v. sit www.segarceavale.ro]. Refacerea ei s-a încheiat la începutul anului 1935. Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 23-24) spune însă că

terminarea reconstrucției bisericii s-a făcut “în anul 1934, sfințindu-se la 19 februarie”.

1934

Se naște **Constantin (Costică) Safta**, la data de 3 noiembrie 1934, la Segarcea Vale. Acesta a ajuns istoric și a lucrat la Muzeul Partidului Comunist din București. În **3 ianuarie 2011**, **Constantin Safta** mi-a făcut o vizită la Ministerul Educației, dorind să mă cunoască, după ce făcuse legătura – de pe internet – că aș fi fiul fostului său coleg din clasele primare, *Petrică Pârvulețu (Sarău)*. Așa am aflat mai multe lucruri despre persoana sa și despre alți consăteni. Referiri la viața și activitatea sa am făcut în secțiunea rezervată personalităților locale (v. spre finalul lucrării de față!)

1934

Epidemia de pojar afectează și satele **Segarcea Deal** și **Segarcea Vale**.

1934 – 1942

Despre cum trăiau țăranii segărceni și despre cum își îngrijeau animalele în această perioadă, aflăm și de la **Constantin Safta**, cu prilejul confesiunilor făcute nouă, între 2011-2014: “*Și eu m-am născut într-o casă de pământ și am avut bordei în curte. În bordei țineam vaca, oile, iar porcul era băgat, primăvara, într-o groapă săpată de tata, cam de 1,5 m adâncime, și-l lăsa acolo de primăvara și până la Crăciun, unde îl și tăiau, apoi îl scoteau și-l pârleau. Când începea să ningă, tata puneă o glugă de coceni deasupra gropii și îi da porcului să mănânce coborând acolo brăcaciul, găleata cu mâncare”.*

1934

Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 22) menționează că în acest an a fost înființat „Căminul cultural” de către „membrii corpului didactic și preotul comunei”.

1934

După cum aflăm de la Marian F. Găină (*Op. cit.*, [1967], p. 4), „în anul 1934, locuitorii **Florea Pencea și Ion Găină** au mers la un concurs la București, unde s-au clasat pe locul I și chiar li s-au înregistrat pe plăci de patefon cântece din fluier, caval și cimpoi, printre care și *Doina Oltului*” [n.n.: Florea Pencea avea atunci 70 de ani, n. în 1864].

1934 – 1938

Primar la **Segarcea Deal** revine Manole Tatarici (care fusese și în perioada 1929-1931 și avea să revină și între 1943-1944).

1935

Segarcea Vale avea la data de 19 martie 1935 un număr de 2364 persoane (622 familii), iar la 15 septembrie 1935 erau 2371 locuitori. Comuna mai avea “417 case, 1875 ha suprafață totală cultivată, o moară țărănească și două școli” [v. sit www.segarceavale.ro].

1936

La inițiativa *Pr. Andrei F. Mustăciosu*, este „spălată” pictura Bisericii „Cuvioasa Parascheva”. Nu știm dacă tot acum, dar sigur în jurul acestui an, se ridică și o clopotniță, care – la bază – are o odaie ce servește drept cancelarie. Cum arătau biserica și clopotnița, în timpul celui de-al doilea război mondial, se poate vedea dintr-o fotografie existentă pe situl on line al Bisericii Ortodoxe.

1936

Teodora Pieptan, autoarea *Monografiei satului Segarcea-Deal*, inclusă în *Lincă Cocoșilă, Lumină peste timp* (Alexandria: Tipoalex, 1999), p. 7-45), spune, la p. 10, că în anul 1936 încă „se găseau în sat două bordeie”.

1938

La **Segarcea Deal**, după *Pr. Andrei Popescu*, urmează *Pr. C. Voiculescu*, din *Surdulești – Teleorman*, care rămâne în funcție până în 1962, după cum arată *Pr. Andrei F. Mustăciosu* (*Mss. cit.*, 1971). Aflăm însă de la Ioan Spiru (v.

p. 69 din *Monografia satului Surdulești*, ed. îngrijită de Pavel Mirea. Pitești: Ordessos, 2013, 182 p. Publicațiile Muzeului Județean Teleorman (VIII: Editorul seriei: Pavel Mirea, Tehnoredactare: Floriana Otomega, Restaurare fotografii: Simona Tironeac, Prelucrare ilustrații: Liviu Nicolescu, Pavel Mirea, Corectură: Mădălina Dumitru, Copertă: Pompilia Zaharia), ISBN 978-606-93332-8-0), că Preotul **Cornel Voiculescu** era, de fel, din Miroși și a slujit, între **1931-1932**, la Surdulești, unde, de fapt, “a pus temelie casei parohiale, după care s-a mutat în comuna **Segarcea Vale** – Teleorman). Aceasta ar însemna că în 1932 deja era la Segarcea Vale, mai precis, adică la Segarcea Deal.

1938

Învățătorul **Florea Găină**, localnic, vine ca învățător la **Segarcea Deal** în anul 1938 și își va lega destinul de diriguitor al școlii răstimp de 24 de ani (până în 1962). Fiind tânăr director, nefiind încă încadrat politic în niciun partid, “pe vremea legionarilor, în 1938” – ne spune în 2015 fiul său, prof. univ. dr. Stelian Găină – “este numit directorul școlii”. *“La un moment dat, aceștia au făcut un bal, în vederea unei colecte, în clădirea școlii. Pentru asta, i-au cerut tatălui meu cheia școlii, dar el, gândindu-se bine, și-a zis ca nu are de ce să le dea cheia, căci nu poate avea garanția ce se întâmplă în lipsa lui și s-a dus și el să supravegheze, dar a fost nevoit să cumpere un bilet la intrare, la balul dat în școala condusă de el. Acest amănunt a fost ulterior exploatat, în anii 1955-1957” (n.n.: v. anii respectivi!).*

1938

Răul se face ușor și pe față, binele se face mai greu și pe ascuns. Din ce ne spune profesorul universitar Stelian Găină, în anul 2015, aflăm că pecinginea legionară se întinsese și în satele segărcene. Mai zeloși cei de prin Segarcea Vale și Olteanca, mai ... în așteptare cei de la Segarcea Deal. Dar dacă se hotărăsc să fie și ei în pas cu vremea, de ce să nu o facă ei

mai “cu moț”? Prin urmare, tatăl profesorului Stelian Găină, tânărul învățător **Florea Găină**, proaspăt uns ca director al școlii și “agreat” de legionarii satului să funcționeze pe acest post, căci era tânăr, fiu al satului și nu făcuse încă politică, într-o seară, când se întuneca mai devreme, mai zăbovește prin școală. Când iese și ajunge “în poeniță”, lângă casa fierarului – el însuși legionar, cu copiii dați la școala directorului – stăteau acolo strânși legionarii. Directorul Găină îi salută și, de complitență, îi întreabă ce fac. Și-i spune fierarul: “*Domnule Găină, vrem să vedem cum să-l omorâm pe popa asta!*” Preotul, **Cornel Voiculescu**, era de fel din Miroși, era liberal și mai predica duminica și contra legionarilor. Atunci, directorul Găină i se adresează căpeteniei lor, lui Ștefan I.: “*Bine, mai, nene Ștefane, de ce să fie omorât? Rămânem fără popă!*”. “*Lasă că vine altul!*”. “*Dar până vine altul, ce face satul fără popă? Și, mai ales, de ce ar fi omorât?*”. Și i se spune că toate satele de prin jur au raportat darea în vileag a unor dușmani lor, răfueți, omoruri, iar ei...la Segarcea Deal... nimic. Să aibă și ei un exemplu măcar! Așa că intervenția directorului **Florea Găină**, de care ei nu s-au ferit, fiind localnic al satului, avea să salveze viața preotului, care avea, de altfel, o activitate exemplară.

1938

La 8 noiembrie 1938 în cadrul Școlii **Segarcea Deal** se înființează o cantină școlară „sub conducerea D-nei Teodora Peptan” și 20 de copii săraci au fost hrăniți aici – aflăm de la Teodora Peptan (*Op. cit.*, p. 16). În același an, tot în incinta școlii, Petre Vlădescu a organizat o farmacie și, de asemenea, un atelier de tâmplărie, după ce - în 1916 – înființase un „muzeu”.

1938

În conformitate cu noile reglementări, Județul **Teleorman** este inclus Ținutului Bucegi, alături de alte 9 județe: Argeș, Mușcel, Dâmbovița, Trei Scaune, Ilfov, Brașov, Buzău, Vlașca, Prahova.

1938 – 1940

La **Segarcea Deal** este primar Lincă Istrătescu. Acesta avea să revină și în perioada 1942-1943 (interval în care a fost primar și Eleftere Cocoșilă).

1939

Din răspunsurile date în chestionarul completat de către Primăria Comunei **Segarcea Vale** (Plasa Turnu Măgurele - Județul Teleorman), la *20 iunie 1939*, privind *bunurile imobiliare* deținute, aflăm că exista “un teren pentru loc de moară în vatra satului **Segarcea Vale**, așezat pe malul stâng al râului Olteț, că era “folosit de comună din anul 1906”, că “terenul era în suprafață de 1305 mp, fiind dat de săteni din vatra satului, fără acte, pentru o perioadă provizorie”. De asemenea, se spune: “În **1939**, era folosit pentru moara din vatra satului, pe el existând o clădire din scândură cu local de moară și cu două camere de dormit, întrebuințate de proprietarul Alx. Fizi, care era arendașul acestui teren” (v. situl www.segarceavale.ro).

1939

Primul local comun al Școlii și Primăriei **Segarcea Vale**, ridicat în 1875, potrivit spuselor **Pr. Andrei F. Mustăciosu**, a funcționat „*încă până în 1947, când materialul i-a fost întrebuințat în altă construcție sătească*” (Mss. cit., 1971). Conform celor menționate însă pe situl Primăriei **Segarcea Vale**: www.segarceavale.ro) – sediul cu cele două încăperi (de pe terenul ce se învecina “*la R. cu linia, la A. cu șoseaua județeană Turnu Măgurele – Slatina, la M. N. cu Moștenitorii Delcea și I. Dăscuțu iar la M. Z. cu Luca Besnea, Mitrău Ion, Marin Negru și Gheorghe M. Șatran*”), încă din anul **1939** este „*pus la dispoziția Căminului Cultural și a Băncii Populare locale. Această clădire ocupând un teren în suprafața de 80 mp*”. Știim, totodată, că Primăria își construiește în **1933** un nou sediu (în actualul loc, cumpărat tot în 1933). **Care ar fi explicația, totuși?** În legătură cu această

chestiune, i-am întrebat pe mai mulți septuagenari, octogenari și nonagenari din Segarcea Vale și Segarcea Deal (între 2011 - 2016) și am aflat lucruri care confirmă datele de mai sus.

1939

Din chestionarul completat, la 20 iunie 1939, de către Primăria Comunei **Segarcea Vale** (Plasa Turnu Măgurele - Județul Teleorman), privind *bunurile imobiliare* deținute, reiese că pe locul de 2088 mp “vecin la R. cu M. Mustăciosu I., la A. cu St. Mustăciosu, la M. Z. cu Linia, iar la M. N. cu M. Mau și Marița Chiriță, dobândit prin împrumut după Legea de la 1864” “au fost construite, din cărămidă, localul de Biserică și clopotnița, de întreținerea lor se ocupa consiliul parohial” (v. www.segarceavale.ro).

1939

La **Segarcea Vale**, se naște – la 4 martie 1939 - **Marin (Marinică) Drăgulinescu**, fiul apicultorului *Radu Drăgulinescu* (n. în 1910) și al *Lilicai Ristea* (de la Segarcea Deal, soră cu învățătorul *Vasile Ristea*). Viitorul profesor universitar și decan al Facultății de Electronică din cadrul Universității “Politehnica” din București.

1939-1940

Profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 3) spune că, întrucât localul **Școlii Olteanca**, ridicat în 1910, a devenit neîncăpător și „*s-a mai construit spre nord o nouă clădire, în continuarea celei existente, cu două săli de clasă, o cancelarie, o cameră pentru materiale didactice, pentru fizică – chimie, două camere de locuit*”, unde au stat „*profesorul de matematică, Stan Predescu, soția sa, Floarea Predescu – învățătoare – cu cei doi copii ai lor*”. Atunci, învățământul era cu durată de 7 clase (până în 1964, când este generalizat la 8 clase).

1940

În primăvara anului 1940, pe “Șoseaua Mică”, cea care leagă **Segarcea Vale** și **Segarcea Deal**, primăriile plantează

414 ploi „de Canada” (v. www.segarceavale.ro). Dar, aflăm și de la L. C. (*Op. cit.*, p. 92) că învățătorului *Vasile Ristea*, de la Segarcea Deal, i se datorează, între altele, „și plopii aliniați pe șoseaua ce leagă cele două sate, pe care i-a udat cu butoaiete de apă, până s-au prins, împreună cu premilitarii”.

1940

Comuna **Segarcea Vale** primește de la Ținutul Bucegi un ajutor bănesc, pentru a se achita datoria către chiristigiul Mircea St. Panait, din Turnu Măgurele, făcută de Parohie, cu prilejul împrejmuirii cimitirului.

1940

Se produc inundații în primăvara lui 1940, afectând și comuna **Segarcea Vale**.

1940

Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 16) ne informează că în cadrul Școlii **Segarcea Deal** funcționa, din anul 1940, o „cooperativă școlară”, ce fusese condusă de *Elisabeta Tatarici*, apoi de *Vasile Ristea*.

1940-1942

La **Segarcea Deal** funcționează, în acest interval, primarii: Luca Istrate, Marin Mitroiu, Iancu Ciocoiu, iar la **Segarcea Vale**, după cum ne-a spus, în 15 februarie 2014, Natalia Bobeică – fiica morarului Melinte Popescu - acesta fusese primar “prin , '40, sub țărăniști”.

1940 – 1944

Cam din acest interval de timp, se instituie și la **Segarcea Deal** asistența sanitară. Teodora Pieptan (*Op. cit.*, 1999, p. 32) arată că, aproximativ până în această perioadă, nu a existat nici agent sanitar și nici moașă, deservirea fiind făcută prin asigurarea unui „agent sanitar la 2-3 comune. Așa au fost: *Petre Nede[le]scu*, cu locuința la Segarcea Vale și *Costică Manolea* și *Gealapu* din Lița”.

1941

Între 13-15 iulie 1941, inundațiile afectează comunele aflate pe Valea Oltului. Prin poziția sa, **Segarcea Deal** scapă de inundații.

1941

La 15 iulie 1941, comuna **Segarcea Deal** avea 2347 locuitori, iar **Segarcea Vale** număra 2327 locuitori.

1941- 1945

Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 24) îi menționează pe eroii din timpul celui de-al doilea Război Mondial: *Vidașcu Ghiță, Meclejan Ion, Mirancea Nicu, Mitrana Lucă, Frujină Petre, Iagăr Florea, Ceaușu Victor, Drăgoiu Ion, Pârvan S. Ion, Brotac Măndică, Istrate M. Florea, Mangu Ilie, Mitroiu Pascu, Anghel Cârнару, Țugurel M. Ștefan, Găină L. Florea, Buca Ilie, Drăghici Gică, Ceaușu Marin*. Ca dispăruți, sunt citați: *Tatarici Marin – învățător, Iagăr Voicu, Udriște Andrei, Cuțaru Tудо(s)e, Mirancea A. Iosif, Marin Cristea, Mirancea Ion, Tudosiu Marin, Ciocoiu Alexandru și Paraschiv Ștefan*.

1942

Vine la Segarcea Vale, ca învățătoare în primul său an de activitate, *Nichita Văduva* (n. în anul 1911, la Dracea, pe numele Gâdea), o femeie frumoasă, ce s-a căsătorit cu *Gheorghică Văduva*. Fratele ei de la Dracea – inginerul constructor Dumitru Gâdea - era căsătorit cu *Suzana Gâdea*, cea care la Revoluția din 1989 era președinta Consiliului Culturii și Educației Socialiste (iar anterior, între 16 iun. 1976 și 29 mar. 1980, fusese ministrul Educației). Învățătorul *Gheorghe Văduva* – ne spune *Constantin Safta* – se purta foarte frumos cu oamenii. Nichita și Gheorghe Văduva au avut doi copii, pe *Camelia* (născută prin 1937 sau 1938) și pe *Dan (Dănuț) Văduva* (n. în 1943, absolvent de liceu, suplinitor în învățământ, la Olteanca, fiind și dirigintele nostru, în anul școlar 1969-1970, mort de tânăr, pe la 40 de ani, după moartea lui soția și fiul lor plecând la Tr. Măgurele). În anul școlar

1942-1943, în clasa I, la care era învățătoare *Nichita Văduva*, învățau 26 de elevi, între care: *Zina Drăgulin și Dina Drăgulin* (ambele ajungând în învățământ, ca învățătoare), *Ionel Cojocaru* (ce a devenit medic veterinar la Crevedia), *Constantin Țugurel* (a ajuns contabil la “Rulmentul” Alexandria), *Silvică Mitrănescu și Lucă Manea* – ambii profesori de sport. Apoi, *Aurică Cioc* (care a ajuns inginer), *Ionel Chiriac* (ulterior, profesor de biologie), *Stelian Țugurel* (devine economist) *Constantin Safta* - care avea să urmeze istoria, dar și alții care au rămas la munca câmpului: *Florea (Florița, căsătorită: Drăgulin)*, *Petre Sarău* - zis *Petre Pârvulețu* (tatăl meu, care a decedat în 1997) și *Florea Soare* (m. în august 2016).

1942 – 1946

Legat de locul unde se aflau Școala și Primăria în această perioadă, **C. Sfata** (2011-2014), ne spune, de ex.: *“Școala - între 1942 – 1946, cât am fost în clasele primare – se afla pe același loc pe care se găsește și acum fostul Cămin Cultural. Erau și sunt două clădiri, ambele orientate cu fața spre casa Beznea. Prima poziționată, când se vine din șosea în interiorul curții, avea o clasă în stânga și alta în dreapta, între ele cu un hol și în capătul lui cu un fel de de cancelarie. De pildă, în 1946, când am început clasa a V-a, am învățat în încăperea rezervată “cancelariei”. Cealaltă clădire, în continuarea ei, spre margine, dar nelipite una de alta, avea, tot așa, două încăperi, hol și o cancelarie. Se pare că școala veche și primăria veche – când privești acum din șosea în curtea Căminului Cultural – erau împreună într-o altă clădire cu două încăperi în partea din stânga, spre fântâna de la Pod. În schimb, Primăria “nouă” era acolo unde se află și acum” (n.n.: ridicată în 1933).*

1942-1943

Primari la **Segarcea Deal**, în acest interval de timp, au

fost: *Lincă Istrătescu* (care mai fusese primar și între 1938-1940) și *Eleftere Cocoșilă*.

1942-1943

În acest an, Comuna **Segarcea Vale** apare în raportări că „nu are clădire proprie pentru Cămin Cultural, că, în perioada 1 aprilie 1942-20 martie 1943, au fost ținute 8 serbări și că nu dispune de bibliotecă”[www.segarceavale.ro].

1942-1943

În perioada 1 aprilie 1942 - 20 martie 1943, Comuna **Segarcea Deal** nu a dispus de o clădire proprie pentru Cămin Cultural. Cele 8 serbări au fost ținute în alte spații. Deținea însă o bibliotecă comunală cu 200 volume [www.segarceavale.ro].

1943

La **Segarcea Vale**, cei trei învățători care au dat generații de elevi care au reușit în viață, între **1901-1943**, au fost: „*R.[adu] Popescu* - învățător cu gradul I, *M. Mustăciosu* - învățător gradul II și *I. Bănescu* - învățător gradul II, cărora - din anul 1924 - li se adaugă *Pr. Andrei Mustăciosu* - învățător licențiat, cu gradul I, toți cu activitate neîntreruptă până în 1943”, fiind „factorii culturali și sociali în perioada 1901-1943 și care, prin cadrele - absolvenți [pregătite de aceștia] au înscris satul **Segarcea Vale** printre frunțile primei jumătăți a secolului XX/...”, spune în manuscrisul său (din 1971) *Pr. Andrei Mustăciosu*.

Constantin Safta (care în anul 1942 era în clasa I) ne spune că, pe durata studiilor sale primare, dascălii erau: *Nichita Văduva*, d-na *Olga*, d-l *Giuglea*, dar și *Pr. Andrei Mustăciosu*, care “avea mereu asupra sa cheile bisericii, iar dacă nu știam “Crezul” ne dădea cu ele ... în cap!”. *Constantin Safta* mai precizează: “Dl. *Radu Popescu* deja se pensionase, însă ginerele său - dl. *Paul Dincă*, soțul Anișoarei Popescu - predă biologie; Domnii *Dincă* și *Giuglea* predau pe vremea când era la școală sora mea, care e mai mică decât mine cu cinci ani, deci de prin 1943 și în continuare.”

1943

Din evidențele Serviciului Administrativ al Oficiului Asigurărilor Sociale, cu sediul la Turnu Măgurele, reiese că în comuna **Segarcea Deal** existau 485 capi de familie, iar la **Segarcea Vale** – un număr de 656.

1943-1944

La **Segarcea Deal**, revine ca primar Manole Tatarici (care mai funcționase și în perioadele 1929-1931 și 1934-1938). Ajutor îi era Marin Găină, iar notar – Eftemie Stochirlea.

1943 -1946

Profesorul universitar Marinică Drăgulinescu, de la Segarcea Valea, ne-a dezvăluit în convorbirea noastră din toamna anului 2015, aspecte despre cum relaționau copiii în satul românesc, cum se jucau, spunându-ne: *“Mijloacele de transport erau căruțele trase de cai. Șoseaua era din când în când acoperită cu pietriș adus de către oamenii din sat cu carele și boii. Când, foarte rar, trecea câte o mașină, se umple totul de țărână. Noi, doar ce eram și noi spălați de mame, fugeam în urma mașinii și colectam tot praful. În grupul nostru de joacă erau cam toți năzdrăvanii de vârsta mea, cum era colegul meu de clasă, din vecini, anume Gheorghică Martin, copiii mai mici puțin, cum era fratele meu Ionel, dar și mai mari puțin, cu un an – doi, ca Petrică Sarău și Florea Soare. Treceam și la voi, peste drum, la Gherghina Pârvulețu (Sarău) în curte, și ne uitam cum lucra la un banc de tâmplărie un tânăr, Fane – fratele tatălui rău, Petrică Sarău. Mai erau și alți dulgheri, cum era Tache ori Niță Roșoiu, la marginea satului, peste familia Soare, apoi unchiul Stan Nedelcu – cunoscut ca Terente – dar niciunul nu se ridica la măiestria și finețea lui Fane Sarău – Pârvulețu, decedat de tânăr pe la 26 de ani. Ne jucam mai mult în fața actualei case a noastre din Segarcea Vale (a tatălui, Radu F. Drăgulinescu), în spațiul dintre zidul dinspre șosea și șosea, unde mai înainte fusese*

acolo o prăvălie care comunica printr-o ușă cu casa noastră. Ne jucam de-a “V-ați ascunselea?”, țurca ș.a. Uneori ne însoțeam mamele și bunicile la fântânile de apă aflate jos pe valea de unde veniseră ”sârbienii”; fiecare rusă care cobora din șosea avea fântâna ei jos. Fântână în curte nu cred că avea altcineva în afară de Pr. Andrei Mustăciosu. Pe vremea aceea, eram fascinați să ne uităm la cel care, trimis de Primărie, venea cu o tobă în care bătea și anunța, din loc în loc, mai ales la răscrucile de drumuri, ceva de genul acesta: “Maine toată lumea este chemată pentru carul”, adică îi convoca să discute despre paza satului” etc.

1944

Profesorul universitar **Stelian Găină** ne-a informat, în cadrul interviului avut cu acesta în 16 octombrie 2015, că la **Segarcea Deal** s-a refugiat, în anul 1944, “Regimentul 20 Dorobanți – infanterie”, de la Turnu Măgurele, unde avusese cazarma lângă liceu, când fusese bombardat în 1944. În ultima vreme era acolo o fabrică de confecții. Au fost bobombardate, așadar, și Liceul Comercial (actualul Liceu Sf. Haralambie) și puțin din Catedrala Ortodoxă. Regimentul a campat la marginea satului, la marginea viilor și a pomilor, unde soldații și-au instalat corturile. Sub comuniști, acest Regiment avea să se mute de la Turnu Măgurele la Plenița, în Oltenia.

1944

Deși informația se oprește la anul 1944, se pare că în 1968 (la „24 de ani după război”) învățătoarea **Teodora Pieptan** pune punct *Monografiei satului Segarcea – Deal* (38 p.), pe care avea să i-o tipărească postum fostul elev al său, profesorul **Lincă Cocoșilă**, după trei decenii (v. Lincă Cocoșilă, *Lumină peste timp* [Alexandria]: Tipoalex, 1999, p. 7-45).

Teodora Pieptan (*Op. cit.*, p. 13-14-15) aduce spre cunoaștere „numele tuturor celor care au ținut aprinsă flacăra culturii de la începutul școlii – bordei și până azi [1944], în

afară de cei menționați mai sus” la **Școala din Segarcea Deal** [n.n.: Până aici, autoarea îi pomenise pe următorii: „ca prim dascăl pe *Ion Catana*, fiul lui Barbu Catana, venit din Oltenia, fără studii, și mort în localitate după anul 1865”, *Ion Găină Oarbă*, *Stan Măringic* – ambii „fără studii, locuitori din localitate și morți tot aici”, *Pr. Andrei Popescu*, *Ion Comănescu*, *Constantin Marinescu* – fiul adoptiv al lui *Marin Găină Oarbă*, *St. Raimund*, *P. M. Țenescu*, *G. Peța*, *Olimpia Panaitescu (Vlădescu)*, *Petre Vlădescu*, *Teodosia Popescu*, *Marin Pârlitu*, *D-ra [Eftimia?] Crăciunescu*, (*Tatiana Popescu*, v. și mai jos!), *Camelia Iliescu*, *Ana Săvescu (Firea)*, (*Theodora Pieptan*, v. și mai jos!), *Aurel Rogojanu*]. Și spune mai departe: „Au funcționat: d-ra *Tatiana Popescu*, înv. *State Catana*, *Florea Firican*, înv. *Alexandru Ceaușu*, *Florica Rogojanu*, *Nicolae Peptan*, *Teodora Peptan*, *Vasile Ristea*, *Florea Găină*, *Ștefania Voiculescu*, *Teodora Găină* (decedată), *Elisabeta Ristea*, *Marin Tatarici*, *Ioana Spiridon*, *Ion Giucle*, *Nicolae Pisci-că*, *Văduva Pârvu (Chivu)*, *Cuclea Dumitru* și *Sarchiz Ion*”.

1944

Profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 2) îi menționează pe unii dintre locuitorii satului Olteanca morți în cel de-al doilea război mondial, ca: *Neațu Petre*, *Meiroșu Dinu*, *Chiriac Jordan*, *Voinea Năstase* ș.a.

1945- 1950

După demobilizarea sa, în **1945**, vine la **Școala Olteanca**, ca învățător (era șef de promoție al Școlii Normale din Chișinău (adică Liceul Pedagogic), **Andrei Ursu** (născut în 13 septembrie 1914 în comuna Cimișlia din Tighina – Basarabia). Pe lângă rezultatele bune la studiu, acesta era un foarte bun jucător de oină, ceea ce le-a insuflat și elevilor săi pe tot traiectul vieții lui, inclusiv elevilor din Olteanca, unde și aici „oina era la loc de cinste”. În **1950**, se mută la **Crângu**, se stabilește definitiv acolo și se căsătorește. În 2009 trăia și avea 95 de ani.

1945

Profesorul universitar Marinică Drăgulinescu, în relatarea făcută nouă, în toamna lui 2015, arată: *“Eu mi-aduc aminte și de momentul când au năvălit sovieticii, venind cu căruțele și caii pe șosea de undeva, pe șoseaua dinspre Tr. Măgurele spre Lunca. Au poposit în curte cu caii și căruțele. Maică-mea ne-a luat pe mine și pe fratele meu Ionel și ne-am mutat în spatele curții la familia Soare, a celui care avea să se căsătorească cu basarabeanca Pașa. Muma (bunica) a intrat în pivniță. Soldații au intrat în curte, s-au gospodărit, și-au făcut mâncare în căldarea în care noi adunam apă de ploaie de la streășină. Și-au luat legume din curte. Ca pagubă nu a fost decât un ham de cal pe care l-au luat din magazie. Între timp, a revenit și tata, Radu Drăgulinescu, de la Turnu Măgurele, a discutat cu ei omenește, i-a servit cu miere de la stupii noștri și, până au plecat mai departe, a fost totul bine”.*

1945

Verișoara primară a poetului Dimitrie Stelaru, doamna Natalia Bobeică, ne spune, în anul 2016, când avea 93 de ani, că: *“Prin ’45, cei din familia morarului Fizi - vorbind în casă germana – erau considerați nemți și, când au venit să-i deporteze, trei dintre copiii lui Fizi au fost ridicați și deportați în Siberia. E vorba de Tanța, de Rica și de Lică (Paulică?) – care era unul dintre băieții mai mari. Pe copiiiăștia i-au găsit acasă și pe ei i-au și ridicat. Fizi trăia, dar pe el nu l-au luat, nu știu, nu era acolo sau ce s-a întâmplat. Toți trei copiii au revenit după nu știu câți ani. Știu că, după niște ani, murise dl. Fizi și rămăsese d-na Fizi, care - fiind în vârstă și având ceva la ochi și nu mai vedea - și-a luat pe cineva dintre vecine care o îngrijea. A rămas singură acolo, căci nu a vrut să meargă la copii, care erau în București, pe vremea comunistă locuind pe la Piața Moghiorși”*(n.n.: v. și anii: **1906, 1930-1939**. De fapt, ordinul sovietic de deportare a germanilor, din ianuarie 1945, îi avea în vedere pe *“toți bărbații cu vârstele cuprinse între 17 și*

45 de ani și toate femeile cu vârste între 18 și 30 de ani”, ceea ce înseamnă că erau ridicați doar cei cu putere de muncă – se arată pe pagina <https://ro.wikipedia.org/wiki/Deportarea_germanilor_din_Romania_in_Uniunea_Sovietica>)

1945

Legat de *Reforma din 1945* și de aplicarea ei în comuna Segarcea, situl Primăriei Segarcea Vale (v.www.segarceavale.ro) face o informare în detaliu din care extragem următoarele: ”Comitetul Agricol Turnu Măgurele - județul Teleorman înainta Ministerului Agriculturii adresa cu nr. 1030, în care se specifică faptul că fuseseră întocmite fișele de expropriere ale proprietarilor din „următoarele comune: Plopi Slăvitești, Traian, Olteanca, **Segarcea – Vale, Segarcea – Deal, Râioasa, Slobozia – Mândra, Saelele, Elisabeta, Uda Paciurea și Uda Clocociov, completate și semnate de președintele comisiei locale, președintele comisiei de Plasă**”/.../ “Comuna **Segarcea din Deal** intra în posesia a 203,50 ha, prin exproprierea proprietarului moșiei Râioasa, Jean Leontopol, căruia i se aplica art. 3 alin. (e) din “Legea agrară”. Acest lucru însemna exproprierea totală a proprietarului de suprafață de moșie care cădea pe teritoriul comunei Segarcea din Deal. Comuna **Segarcea din Vale** intra în posesia a 344,86 ha expropriate de la mai mulți proprietari: **1. Elena D. Bălășescu, moșia Lupăria, expropriată conform art. 3 alin. (e), 70,2136 ha; 2. Andrei Brudaru, moșia Lupăria, expropriată conform art. 3 alin. (e), 50 ha; 3. Moștenitorii defunctei Florica Brudaru, expropriată conform art. 3 alin. (e), 57,600 ha; 4. Ștefan Teodosiu, expropriată conform art. 3 alin. (e), 74,9340 ha; 5. Maria Z. Teodosiu, expropriată conform art. 3 alin. (e), 21,6543 h; 6. Jean Leontopol, moșia Râioasa, expropriată conform art. 3 alin. (e), 71,00 ha”.**

1945

Poetul *Ion Segărceanu*, în cartea sa (Op. cit., 1986, p. 41), îl citează pe *Florea Stroe* – zis “Prunescu”, care spune că la nunta lui *Paul Dincă* și a *Anișoarei Dincă* (fiica învățătorului *Radu Popescu* și sora poetului *Stelian Segarcea*), desfășurată la **Segarcea Vale**, în 23 septembrie 1945, între meseni s-a aflat și poetul *Dimitrie Stelaru*, care a stat lângă poetul *Stelian Segarcea* și lângă un student la medicină, cu care venise *Stelaru* (*n.n.*: probabil era prietenul său pictor și viitor medic, *Ion Mirea*).

1945

Marin Popescu, zis “Marin Preotu Florea”, bunicul dinspre mamă al poetului **Dimitrie Stelaru**, a decedat în anul 1945, în vârstă de 94 de ani.

1945

*“Exproprierea morii noastre, cea din vale de la Dvs. din zonă, domnule Sarău - ne spune **Natalia Bobeică** – s-a petrecut într-o noapte. Eu eram pe atunci studentă la facultate în București. Au venit și au spus: “Gata, luați-vă toate bagajele!”. A venit Marin Negru, care avea camion, au mai venit vecinii, cu car cu boi, ca să ne ajute să ne luăm lucrurile de acolo, căci aveam trei camere cu mobilă și haine. După ce am plecat de la Moară, o parte din casa noastră a fost demolată și se pare că acolo au fost cazanele de țuică ale „colectivei” și niște anexe”.*

1945

Ioana Sarău, mama lui *Gheorghe Sarău*, arată că era colegă, la clasele I-IV, începute în acest an, cu *Marieta Neda* și cu *Ionel Drăgulinescu* (m. în 2013; arhitect, unul din cei patru fii ai lui *Radu* și ai *Lilicăi Drăgulinescu*) ș.a. Învățătoare le era “doamna Victoria”, care a insistat pe lângă *Ispasa Nedelcu* să o lase pe fiica sa, eleva *Ioana Nedelcu* (*Sarău*, mama lui *Gheorghe Sarău*), ca să meargă mai departe la studii, în cl. a V-a, *Ispasa* motivând că bărbatul ei, *Filuş* (*Filip*) *Nedelcu* este

în lagăr la ruși, reținut la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, de unde avea să scape după șapte ani de la plecarea de acasă.

1946

Alegerile politice din 19 noiembrie 1946 aveau să contribuie la vicierea și la distrugerea definitivă a climatului social și al relațiilor interumane în România. De pildă, la **Segarcea Vale** – după cum ni s-a confesat verișoara primară a poetului boem, *Dimitrie Stelaru*, doamna *Natalia Bobeică*, deși 8 membri din familia lor extinsă au votat cu Partidul Țărănist, din care au făcut parte, nu a ieșit nici măcar un vot la numărătoarea finală în această localitate. ”Erau destui țărăniști, dare liberalii erau mai mulți”.

1947

Poetul boem *Dimitrie Stelaru* se căsătorește, la **Segarcea Vale**, în 13 iunie 1947, la vârsta de 30 de ani, cu prima sa soție, *Despina Berlingher*, ce avea atunci 26 de ani și era profesoară de română și ziaristă la Turnu Măgurele (v. și: Ion Segărceanu, *Oameni, stele, flori*, București: Editura “Sport-Turism”. Colecția “Cântarea României”, 1986, p. 42)

Despre *Dimitrie Stelaru* aflăm și de la verișoara lui primară, **Natalia Bobeică**, următoarele: “*Aici, jos la moară, a venit și Stelaru. Odată – când eu nu eram acasă – a sosit acolo și, așa cum mi-au spus cele două surori mai mici ca mine și cumnata mea, venise cu un prieten și, sigur, după ce băuseră ceva, căci ai mei aveau vin din propria vie, au ieșit pe iarbă afară și s-au apucat la un fel de lupte. Dar Stelaru a mai revenit, în anul 1947, când s-a căsătorit cu Despina. Știu că am ajutat-o pe mama ca să pregătim mâncarea, o ciorbă de perișoare și celelalte mâncăruri. După cununia civilă, Stelaru și Despina Berlingher, au venit la noi însoțiți de Florian Cristescu, acesta în chip de martor la căsătorie și cu încă cineva. Oricum, erau cam 4-5 persoane. Am întins masa acolo, la noi în curte, într-un șofru acoperit, unde era și bucătăria de*

vară. Așa au vrut ei să fie pusă masa afară, căci era cald și plăcut”.

1947

În 1947, Școala **Olteanca** dobândește denumirea de „Gimnaziu unic”.

1947

La 24 mai 1947, formația de dansuri populare din **Segarcea Deal**, condusă de învățătorul *Nicolae (Nicu) Pieptan*, ia parte, cu succes, la un festival din ciclul „Cântece și jocuri populare din toate regiunile țării – Muntenia și Dobrogea”, desfășurat la București și patronat de fostul profesor care a predat muzică la Turnu Măgurele, folcloristul *Harry Brauner*. Profesorul *Marian F. Găină* arată că „echipa de dansuri și jocuri populare a Căminului cultural Segarcea Deal a obținut locul I”, așa cum „se poate dovedi cu document scris ce există în școală, cu nr. 1065 din 9 iunie 1947”.

1948

De pe situl Primăriei **Segarcea Vale** [www.segarceavale.ro] aflăm: „În urma *Legii nr. 119/ 1948* (pentru naționalizarea întreprinderilor industriale, bancare, de asigurări, miniere și de transporturi)”, „Moara lui Fizi” - cum era cunoscută încă din 1906 - este naționalizată, „trecând de la proprietarul *Melinte Popescu (?)*, în patrimoniul administrației locale. Moara era în stare de funcționare, având motor marca Național, cu o forță motoare de 46 HP și cu o capacitate de 10000 kg, în 24 de ore”. A nu se confunda cu Moara lui Mărinică, de la Lița, aflată “după Moara lui Fizi” – ne spune istoricul **Constantin Safta**.

1948

Pe situl Primăriei **Segarcea Vale** (v.www.segarceavale.ro) se spune că, potrivit unei evidențe statistice din acest an, **Segarcea Deal** are o întindere „de 1960 ha, are 2396 locuitori, [o] stare economică bună, pe raza comunei ce datează din 1400, găsindu-se 4 cazane”, iar

Segarcea Vale – „se întinde pe o suprafață de 2920 ha, cu 2360 locuitori, [are o] stare economică bună, pe raza comunei ce datează din 1864, găsimu-se o moară, 5 dărace și un cazan”.

1949

La **29 iunie 1949**, decedează la Turnu Măgurele scriitorul și profesorul **Florian Cristescu** (n. la 1 august 1884, la **Segarcea Deal**), prima personalitate a celor trei sate reunite (Segarcea Deal, Segarcea Vale și Olteanca). Acesta funcționase, între 1906-1911, la Școala de aplicație de pe lângă Școala Normală a Societății pentru Învățătura Poporului Român din București, între 1911-1912 - învățător la Școala de băieți nr. 2 din Roșiorii de Vede, între 1912-1940 – învățător și director la Școala nr. 2 “Spiru Haret” din Turnu Măgurele. Deși la pensie (din 1940), între 1947-1948 este înnoobilat cu funcția de director al “Școlii de contabili cooperatori” din Tr. Măgurele.

1949-1950

Pr. **Andrei F. Mustăciosu** (*Mss. cit., 1971*) arată: „/.../socializarea agriculturii din 1949-1950 a [fost] tradusă în fapte de Segarcea noastră de Teleorman printre cele dintâi comune din județ, prin Ion Boboc la „Dealul”, Gh. Mocanu la „Valea” și I. Sitaru - la Olteanca”. La rândul său, și **Ion Segărceanu** (*Op. cit., 1986, p. 26*) spune că după ce ia ființă, în 1949, prima gospodărie agricolă colectivă din județ, la Slobozia Mândra, și la **Segarcea Vale** avea să se înființeze, imediat, în **1950**, “o asemnea gospodărie”, “inaugurată printr-o amplă serbare populară, desfășurată în lunca Siului”.

1949-1953

Fete tinere din satele segărcene merg la Liceul Pedagogic din Turnu Măgurele pentru a se pregăti ca învățătoare: **Zina Drăgulin** și **Marieta Tătaru** – din **Segarcea Vale** (primii doi ani chiar sunt colege de bancă), de asemenea, **Geta Milcica** din satul **Olteanca** (fiica lui Stoian și Mița Milcica), după cum ne relatează însăși **Zina Drăgulin**.

1950

De pe situl Primăriei Segarcea Vale (www.segarceavale.ro) aflăm că în urma reformei teritoriale din 1950, “numai **Segarcea Vale** își va păstra titulatura de comună, având în componență satul cu același nume, dar și fostele comune, **Segarcea Deal** și **Olteanca**, devenite acum sate”. Precizarea este făcută în contextul prezentării noii configurații a **Regiunii Teleorman**: “*Reforma din anul 1950 reducea numărul comunelor și, odată cu ele, și aparatul de stat. Regiunea Teleorman cuprindea: **Raionul Alexandria**, cu reședința în orașul Alexandria, cuprindea 51 sate, 22 comune și un oraș; **Raionul Drăgănești**, cu reședința în comuna Drăgănești, era compus din 23 sate, grupate în 8 comune; **Raionul Roșiori de Vede**, cu reședința în orașul Roșiori de Vede, cuprindea 49 sate, 19 comune și un oraș; **Raionul Turnu Măgurele**, cu reședința în orașul Turnu Măgurele se compunea din 39 sate, 19 comune și două orașe: Turnu Măgurele și Măgurele; **Raionul Vârtoapele**, cu reședința în comuna Vârtoapele, era compus din 54 sate, grupate în 21 comune; **Raionul Vida**, cu reședința în comuna Vida, cuprindea 70 sate și 16 comune; **Raionul Zimnicea**, cu reședința în orașul Zimnicea, cu 21 sate componente, 13 comune și un oraș”.*

1951

Și din **Segarcea Deal** tinere fete termină Școala Pedagogică/ Liceul Pedagogic, ca, de pildă, **Stela Blejan** (n. la 5 februarie 1932, la Segarcea Deal, avându-i ca părinți pe învățătorii Nicolae Pieptan și Teodora (Tudorița) Pieptan), care după absolvire, în anul 1951, devine învățătoare, între altele, la Olteanca, Segarcea Vale și restul perioadei la **Segarcea Deal**. „*E pensionară dinainte de 1989, cam de prin anul 1987*” și locuiește la Turnu Măgurele, după cum ne informează L. C. (*Op. cit.*, p.101-102). La **Olteanca** a fost pentru un an școlar și

învățătoarea noastră, când ne aflam în clasa I (Gheorghe Sarău, elev în anul școlar 1963-1964 în cl. I).

1953

Zina Drăgulin, din **Segarcea Vale**, termină Liceul Pedagogic din Turnu Măgurele și este repartizată, în anul școlar 1953-1954, la Școala de băieți din comuna Râioasa (astăzi Lunca).

1953

La Grădinița din **Segarcea Vale** este educatoare *Leu Ileana*, până la pensionarea sa în 1988. În ceea ce ne privește, între 1961-1963, ne-a fost educatoare.

1953 – 1958

La Școala **Olteanca**, unul dintre învățători este *Bartolomeu Metodie*, care a predat aici până în 1958 (v. Bulac, *Mss. cit.*, p.5).

1954

Din acest an, *Nicolae Pieptan* (cu domiciliul în satul **Segarcea Deal**) devine directorul Școlii de băieți din comuna Râioasa (astăzi Lunca)– ne informează *Zina Drăgulin*.

1954-1966

Aflăm de la *Zina Drăgulin*, devenită – prin căsătorie – *Zina Păun*, că, timp de 12 ani, a fost învățătoare la Școala generală cu 8 clase din **Segarcea Vale**. Localul școlii s-a aflat (până în 1962) pe locul unde avea să fie ulterior „Căminul Cultural” (*n.n.*: unde este și azi, 2014, în paragină), iar în spate funcționa grădinița. Localul școlii avea două corpuri cu câte două săli de clasă – cu câte o cancelarie între fiecare din cele două săli. *Zina Păun*, *Nichita Văduva*, *Dincă Paul* (director și învățător) *Giuglea Ion*, *Mitrana Elena* erau învățătorii școlii – fiecare având clasa lui (cl. I, cl. a II-a, cl. a III-a, cl. a IV-a), cu program de la ora 8,00 la 12,00.

Grădinița dispunea de două săli și funcționa cu program prelungit, iar între orele 12,00 – 13,00 se servea masa, care era asigurată și suportată de fostul C.A.P. (Cooperativa Agricolă

de Producție), urmată de programul de somn, într-o clasă special amenajată cu pătuțuri pentru copiii de 3 – 7 ani). Educatore era *Ileana Leu* (soțul ei, *Gică Leu*, era secretarul Primăriei Segarcea Vale). Programul de după amiază era asigurat în fiecare zi de către un învățător, care era obligat să lucreze de dimineață și până la 12,00 - la clasa lui -, iar de la ora 13,00 la 19,00 - la copiii preșcolari cu vârste între 3-7 ani, într-una din zilele săptămânii – de luni până sâmbătă, inclusiv - pentru ca oamenii să poată lucra în cadrul C.A.P.-urilor și la construirea actualei școli [*n.n.*: Probabil, până în 1962, când s-a dat în folosință școala nouă. Cel puțin în perioada cât am urmat noi aici grădinița - cu doi ani înainte de a fi zburat în cosmos, sovietica Valentina Tereșkova (căci știm că am fost puși, rând pe rând, să repetăm numele acesta) și nici în anul cu acest eveniment de la 16 iunie 1963 – nu se servea masa oferită de C.A.P., fiecare mânca din ce își aducea de acasă în „gentuța” de tinichea, e drept, frumos colorată, ca o cărămidă cu dimensiunile 20 cm X 15 cm și înălțime de vreo 7-9 cm.).

1954 – 1966

La Școala **Olteanca**, alături de învățătorul *Metodie Bartolomeu* (care a predat între 1953-1958), vine și învățătoarea *Păscuța Firican* (v. Bulac, *Mss. cit.*, p.5).

1955

Se inaugurează un local nou al Școlii Olteanca, lângă Biserică, unde învățau clasele V-VIII.

1955 – 1970

Directoarea Școlii cu clasele I-VIII din **Segarcea Vale** a fost *Marieta Tătaru* (a decedat în anul 1972).

1955-1990

Profesoara și directoarea *Gherghina Bulac* (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 5-6) arată că în perioada **1955-1965** directorul Școlii **Olteanca** a fost învățătorul *Gheorghe Firican*. Echipa de învățători se lărgește, în acest interval, dar și în continuare, până în **1989**, cu învățătorii *Metodie Bartolomeu* (1953-1958),

Păscuța Firican (1954-1966), *Georgeta Ghevrec* (1955-1977 [anul pensionării ar fi 1984 - după spusele învățătoarei *Zina Păun*]), *Florina Predescu* (1956-1960), *Angelica* (posibil: *Stela*) *Blejan* (1956-1965), *Elisabeta Codrea*, zis „Doamna Fetița”- soția dir. *Dumitru Codrea* (1956-1975), *Zina Păun* (pe nume de fată: *Drăgulîn*, a funcționat, în anul școlar 1953-1954, la Școala de băieți din comuna *Râioasa* (astăzi Lunca), între 1954-1966, timp de 12 ani, a fost învățătoare la Școala generală cu 8 clase din *Segarcea Vale*, iar din 1966 și până la pensionare, în 1990, la Școala *Olteanca*), *Stana Mocanu* (1979-1999).

După directorul *Gheorghe Firican* (1955-1965), între 1965-1990, Școala **Olteanca** a fost condusă de următorii **directori**: *Agripina Ciucu* (1965-1969), *Dumitru Codrea* (1969-1975), *Marian Mustăciosu* (1975-1980), *Maria Zugravu* (1980-1985), *Ioana Cojocaru* (1985-1990).

Dintre **profesorii** care au predat între **1955-1989** (dar nu și cei care au continuat și după 1990, care sunt menționați separat), conform **Gherghinei Bulac** (*Mss. cit.*, p. 5-7) și după memoria noastră, ca fost elev al Școlii **Olteanca**, îi amintim pe: *Isidor Vescu* (lb. rusă, 1955-1963), *Petre Cojocaru* (lb. română, 1955-1965), *Gheorghe Predescu* (matematică, 1956-1960), *Agripina Ciucu* (1956-1960, învățătoare și secretara școlii, între 1960-1965 este învățătoare și profesoară de geografie, între 1965-1969 - directoare și profesoară de geografie; în 2005 a luat parte, ca pensionară, la festivitatea celor 50 de ani de la inaugurarea noii Școli **Olteanca**), *Codrea Dumitru* (probabil din 1956, profesor de matematică, apoi director, din 1969 și până la decesul său în 1975), *Ciucu Pandele* (fizică-chimie, 1958-1963), *Teodora (Dorina) Codrea* (lb. română, între 1963-1967, din anul școlar 1967/1968 predă limba rusă, iar spre pensie revine ca învățătoare, ultimii ani predându-i la Segarcea Vale), *Ghiță Ivănică* (fizică-chimie, 1965-1968), *Lina (Lucica) Mustăciosu* (istorie-geografie, 1967-1988), *Ioana Jianu* (lb. română, din anul școlar

1967/1968, se pare, până în anul 1971), *Maria Mitrănescu* (fizică-chimie, 1968-1977), *Marieta Mogoș* (biologie, 1970-1985), *Lincă Cocoșilă* (lb. română, 1972-1980), *Eugen Gâdea* (matematică, 1980-1989).

1956-2010

În această perioadă, **secretarii Școlii *Olteanca*** au fost: *Agripina Ciucu* (1956-1960), *Gheorghe Desculțu* (1960-1966), *Viorica Checheriță* (1966-1967), *Paraschiva Mogoș* (1967-1979), *Alexandrina Marioara* (1979-2010).

1956 – 1957

La **Segarcea Deal**, se construiește actualul local al școlii. L. Cocoșilă (*Op. cit.*, p. 92) ne spune că învățătorul *Vasile Ristea* și preotul *Cornel Niculescu* “*vor aduce o impresionantă contribuție la construirea noului local de școală prin anii 1956-1957*”. Ca, de altfel, și inimosul învățător *Florea Găină*, spunem noi. Fiul său, *Marian F. Găină* (*Op. cit.*, [1967], p. 6) întregeste informația: „*În anul 1956, se începe construirea unui nou local, prin demolarea celor două vechi; noul local construit are șapte săli de clasă, laborator, cameră pentru bibliotecă, pentru materiale, pentru pionieri și pentru oamenii de serviciu. Ca dependențe, magazie spațioasă cu două încăperi și W.C. cu hazna. Pentru construirea acestui local, s-au cheltuit 309.000 lei din fondul central al statului, 110.000 lei din fondul raionului și 130.000 lei din contribuția voluntară a cetățenilor – autoimpunere. Localul este construit din beton și cărămidă cu tavane din beton armat, acoperit cu tablă de fier. Fundația acestui local, cât și zidurile sunt construite în așa fel încât să se mai poată adăuga un etaj. Școala este dotată cu toate materialele și tot necesarul pentru un învățământ de bună calitate. Pentru construirea acestui nou local a depus eforturi întreg colectivul didactic, sub conducerea inimosului director Florea Găină*”.

De ce oare o fi ocolit Adevărul prin omisiune? Căci aportul incomensurabil venea, totuși, din partea învățătorului

Florea Găină! Acesta a avut o contribuție majoră la ridicarea localului noii școli, între 1955-1957. Și să ne amintim că a și avut de suferit în acei ani, căci oamenii – pentru a parveni, pentru a-și hrăni neputințele – “uită” sau, mai rău, născocesc răutăți. Spuneam, la anul 1938, următoarele:

“Învățătorul Florea Găină, localnic, vine ca învățător la Segarcea Deal în anul 1938 și își va lega destinul de dirigiuitor al acestei instituții răstimp de 24 de ani (până în 1962). Fiind tânăr director, nefiind încă încadrat politic în niciun partid, “pe vremea legionarilor, în 1938” – ne spune în 2015 fiul său, prof. univ. dr. Stelian Găină – “este numit directorul școlii”. “La un moment dat, aceștia au făcut un bal, în vederea unei colecte, în clădirea școlii. Pentru asta, i-au cerut tatălui meu cheia școlii, dar el, gândindu-se bine, și-a zis ca nu are de ce să le dea cheia, căci nu poate avea garanția ce se întâmplă în lipsa lui și s-a dus și el să supravegheze, dar a fost nevoit să cumpere un bilet la intrare, la balul dat în școala condusă de el. Acest amănunt a fost ulterior exploatat, în anii 1955-1957” (n.n.: v. anii respectivi!)”.

De invidie, din răzbunări locale, inimosul învățător **Florea Găină**, este denunțat, chemat la partid și la alte “C.C.-uri”, *tocmai pentru că făcuse și făcea bine obștei!* Cine reclamase? Când omul, disperat, merge la CC la București, acolo i se spune, până la urmă, de unde emana “pâra”. Exact de la ... șeful legionarilor din Segarcea Deal, cel din anul 1938. Și ne spune Stelian Găină așa: *“Reclamase unul bătrân, care fusese șeful legionarilor. Era unul, Ștefan - zis “Chioru” – pe care tata îl ajuta și care stătea în spatele casei noastre. Mai era unul, Gheorghină, activist la raion, prost de tot, care striga hora în sat, pe care l-au și dat afară comuniștii”.*

1957-1961

Despre cât de „înstăriți” erau oamenii în comunism, chiar și în București, aflăm, indirect, de la profesorul universitar **Marinică Drăgulescu**, care se referă la perioada

cât era student la electronică (1957-1962), spunând că în curtea “Politehnicii”, ce avea atunci sediul în strada Polizu, erau doar două mașini - o mașină “Volga” a profesorului său *Tudor Tănăsescu* (m. în 1961, la 60 de ani), adusă de el de la Dubna, port pe Volga, cealaltă mașină, cu marca Moskvitch, fiind a unui coleg student, pe care i-o trimisese tatăl lui aflat la lucru în Afganistan și care fusese transportată într-o ladă de lemn, demontată piesă cu piesă.

1960

După cum aflăm de la **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 2) la **Olteanca** s-a înființat Cooperativa Agricolă de Producție (C.A.P.) „Filimon Sârbu”, avându-l președinte pe *Nicolae Sitaru*. Aceasta s-a unificat, în 1962, cu C.A.P. Segarcea Vale.

1960

Profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 2-3; 8) îi enumeră pe primarii de până în anul 1976, care au funcționat în cadrul Primăriei **Segarcea Vale**, ca: *Nicolae Ristea, Stelian Chiriac, Marin Roatămoale, Aurel Băltoiu* (1973-1976).

1961

La 8 martie 1961, moare teologul și scriitorul teleormănean din Didești, *Gala Galaction* (*Grigore Pișculescu*). După cum spune *Ion Segărceanu* în cartea sa (v. *Oameni, stele, flori*, București: Editura “Sport-Turism”. Colecția “Cântarea României”, p. 77-78), *Gala Galaction*, cu prilejul unor deplasări ale acestuia pe Dunăre, între Turnu Măgurele și Nicopole ar fi trecut și pe la **Segarcea Vale**, în vizită la preotul **Andrei F. Mustăciosu**. Știm, de altfel, că preotul *Andrei Mustăciosu* fusese coleg de facultate cu patriarhul în exercițiu (*Justinian Marina*, 1948-1977).

Ion Segărceanu arată despre prezența lui *Gala Galaction* la Segarcea Vale (*n.n.*: probabil, după 1944): „*Trecerea lui prin așezarea de pe Siu n-a rămas fără ecou.*”

Chipul și slova preșuitului oaspete s-au întipărit în memoria celor ce l-au ascultat și cunoscut îndeaproape cu prilejul întâlnirilor din localul vechi al școlii, cărțile sale înscriindu-se printre lecturile predilecte ale acestora. Bunicul și tatăl meu, ca și alți oameni din sat, pomeneau adesea de „părintele Galaction” (m. 1961), supranumindu-l „Patriarcu” au, mai simplu, „Patriacu”.

1962

Vechea școală din **Segarcea Vale** a fost transformată în „Cămin Cultural”, care a funcționat până în 1989 – 1990, prin spargerea zidurilor interioare, ridicarea unei scene și delimitarea unei camere de proiecție filme. Până atunci, vara, filmele erau proiectate pe peretele celuiilalt corp, unde funcționa grădinița. Copiii școlari au fost mutați (deci, în 1962) în noua școală, care se află și astăzi (cea din vecinătatea Primăriei Segarcea Vale), așa după cum ne arată *Zina Păun*. Directorul Căminului cultural din **Segarcea Vale** a fost *Florian Tătaru* (activist al Partidului Comunist și soțul directoarei Școlii cu clasele I-VIII din **Segarcea Vale** – *Tătaru Marieta*).

1962 – 2014

Probabil din anul 1962 se deschide Dispensarul comunal la **Segarcea Vale**, în Vaideieni, aproape de intrarea dinspre Lița în Segarcea Vale, pe partea stângă, vizavi de casele Bouleanu și Geabou, într-o casă particulară cu hol și două camere, în vecinătatea proprietății lui Tudorică Vancăle, electrician. Primul medic, se pare, a fost *George Vlad*, care a venit la post împreună cu soția sa, profesoara *Vera Vlad*. Aceștia au rămas probabil până în anul 1967/ 1968. Sanitar pe vremea aceea era *Dan Mogoș*, care a lucrat, până la pensionare, și după mutarea Dispensarului la **Olteanca** (aflat în zona Monumentului și a magazinului sătesc, în clădirea Sfatului Popular). Pe lângă neobositul și optimistul sanitar *Dan Mogoș*, au activat ca moașe și surori medicale *Virginia Lupescu* – zis „*Ciocăreasa*”, *Florica Bobe*, *Adriana Grecu*, iar ca asistenți

medicali au funcționat următorii: *Mihai Cojocaru* – zis „Ceașcă”, *Alexandrina Burticel*, *Antonica Bobe*, *Doina Teodosiu*, *Cornelia Belibou*, *Lica Vornicu*. Femeie de serviciu a fost aproape tot timpul „Fița lui Nae Chiriac” (*Fița Chiriac*, căsătorită cu veteranul de război *Pascu Chiriac* - zis „Unchiu’ Pascu Tutuitu”, vecinii noștri la Segarcea Vale), dar, la nevoie, era „moașă”, căci deprinsese multe secrete, și vizitiul medicilor, veșnic circulând pe bicicletă (decedată de Paști, în 2014).

1962

Aflăm de la profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 2) că, din acest an, Cooperativa Agricolă de Producție „Filimon Sârbu” din **Olteanca** s-a unit cu C.A.P. **Segarcea Vale** „1 Mai”, care îl avea ca primar pe *Gheorghe Mocanu*. „În cadrul C.A.P. „1 Mai” Segarcea Vale a funcționat un număr de opt ferme la cultura vegetală, trei ferme zootehnice (sectorul ovin – 1700 capete și cel porcine cu 700 de capete), în vechiul amplasament al C.A.P. Olteanca și la C.A.P. Segarcea Vale. De asemenea, mai funcționau o fermă legumicolă și una pentru furaje”.

1962 – 1963

Este dată în folosință noua Școală **Segarcea Vale** (pe locul pe care se află și astăzi). În intervalul 1962-1964, la **Segarcea Vale**, „au existat două clase paralele. Directorul fiind schimbat, acesta a trecut la una din clase, iar la cealaltă a predat învățătoarea *Zina Păun*” – ne declară aceasta.

1963 – 1983

În ceea ce ne privește, ne amintim de Bâlcii de "Sf. Marie", din 29 august, de la Turnu Măgurele. Ne uitam de pe deal, din **Segarcea Vale**, cum pe "vale", pe lângă sat, treceau căruțe, șarete, care trase de boi, care îi duceau pe cei de la Saele, Pleașov (Șopie), Lunca (Râioasa), Slobozia Mândra, Uda, Brâncoveanca - în seara de 28 august - la Bâlci, la Turnu Măgurele. Pe șosea, la fel, aceleași mijloace de tracțiune, cu

alți oameni. Credem că veneau și de pe la Prundu (Rudari) și, poate, și "de peste Olt", de pe zona alutană, de la Izbiceni spre Islaz. Dar veneau și direct de la Islaz, Giuvărăști, Moldoveni pe partea cu Islazul, pe podul de pontoane de la Turnu. În ziua Bâlcii, de Sf. Marie (cred că pe "vechi" sau pe "nou", depinde la care zi se raportau?) - de fapt era în ziua Tăierii Capului Sf. Ioan Botezătorul -, cei mai mulți încercau să meargă și cu autobuzele sau cu alte mijloace auto, biciclete, motorete cu ataș. Era trist, căci o înghesuială de nedescris făcea ca mulți să rămânem ... pe jos. Plecam cu părinții pe jos 8-9 kilometri, de la Segarcea Vale, trecând prin Lița și Odaia. Era acum 45-50 de ani. Când mergeau cu șareta ori cu carul cu boi, ai noștri trăgeau la vecinii familiei Radu Drăgulescu, care a locuit o vreme în casa lui Pantelimon Mustăciosu, deoarece Radu și Lilica Drăgulescu au considerat că e mai convenabil pentru ceilalți doi băieți mai mici ai lor, Dumitru și Rodică, să urmeze liceul la oraș.

La rândul său, profesorul universitar **Marinică Drăgulescu**, ne informează că înainte ca Bâlcii de la **Turnu Măgurele** să fi fost situat pe locul unde se află astăzi, pe strada Oborului, acesta se găsea pe partea stângă de cum se iese din Cartierul Odaia și se intra în Turnu Măgurele, la Boncea. Pe partea dreapta era "măcelaria", apoi o unitate militară și după ce se mai mergea puțin se afla casa lui *Dumitru Stochiță*, unde trăgeau segărcenii când veneau la bâlci cu carele cu boi. Iar vizavi de casa acestuia era Bâlcii. Așadar, cum treceai de Boncea, pe tot locul din stânga și până la prima intersecție nu se afla nimic, era terenul Bâlcii. Când locurile au fost date cetățenilor pentru construcții de case, Bâlcii s-a mutat pe dreapta, la trifurcația aceea, undeva în partea de jos.

1963 –1964

În anul școlar 1963/1964, la Școala din **Segarcea Vale** sunt înscriși în jur de 50 de elevi în clasa I (într-o singură sală de clasă, sporul demografic fiind apreciabil, așadar). Cam

aceștia fuseserăm colegi la grădiniță. Cum la Școala **Olteanca** erau înscriși doar 14-16 elevi în clasa I, s-au rezolvat ambele probleme prin mutarea a șase elevi din Segarcea Vale la Școala Olteanca, cei care domiciliau „mai aproape”, de fapt, la 2 km depărtare. Elevii „condamnați” la o navetă de 4 km., zilnic, la **Școala Olteanca** au fost: *Cârnaru Florentina, Marian Chiriac, Gheorghe Sarău, Delcea Paraschiva, Mitrana Ionel și Iatan Cornel*. La Școala Olteanca, am avut ca învățătoare la clasa I pe doamna *Stela Blejan* (din Segarcea Deal, care făcea naveta „cu motocicletă”, condusă de soțul său, originar din Segarcea Vale). Directorul școlii era profesorul de istorie *Gheorghe Firican*, din Segarcea Vale, a cărui soție, învățătoarea *Păscuța Firican*, era „colega” noastră de navetă, de la „Valea” la Olteanca (*n.n.*: a predat, între 1950-1966, la Școala Olteanca, iar în 1966 a plecat la Turnu Măgurele cu familia, acolo predând la școala de pe strada Traian, până la pensionare). Cum din anul școlar 1964-1965, fiul lor, *Marian Firican*, urma să intre în clasa I, doamna noastră *Stela Blejan* – cotată ca învățătoare foarte bună - a fost „rugată” de director să ia din nou clasa I în noul an școlar. Doamna *Stela Blejan* însă a refuzat (căci mereu trebuia să ia clasa I pentru câte un elev al nu știu cui!) și a plecat din Școala Olteanca, probabil la Segarcea Deal, unde locuia. În **iunie 1964**, la terminarea **clasei I**, când – pe scena în aer liber de lângă școală – învățătoarea *Blejan* ne-a strigat la premiul I (*Florica Chilipirea, Marian Chiriac, Adrian Măican și Gheorghe Sarău*), mie nu mi-a mai dat diplomă, că „nu au fost suficiente”. Le-au dat primilor trei... iar eu am suferit destul că nu am fost evidențiat cu acea diplomă foarte importantă atunci pentru mine, mai ales că, simțeam eu, eram cu mult înaintea lui *Marian*, vecinul și prietenul meu de joacă la Segarcea Vale. *Adrian Măican*, pe care îl recunoșteam ca fiind mai „perspicace” decât mine, a rămas cel mai bun prieten al meu în timpul școlii generale.

1964

În acest an se trece la învățământul de opt clase, profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 3), arătând că aceasta a atras după sine, la **Olteanca**, „*lărgirea spațiului de școlarizare, ridicându-se, între 1964-1965, un nou local de școală, pe terenul cumpărat de la biserică, aflat lângă ea*”.

1964-1967

În anul școlar **1964-1965**, la Școala **Olteanca**, în locul doamnei *Stela Blejan* vine ca învățătoarea noastră, la **clasa a II-a**, doamna *Georgeta Ghevrec* (*n. n.*: în limbile turcă și bulgară înseamnă „covrig”; în turcă mai există și alte două cuvinte: *kivrik* și *simit*, cu același sens]. Ne-am mutat, așadar, din sala din partea dreapta, în cea din stânga (corpul de școală socotit „de sus”, nu cel de „jos”, din stânga de cum se intră pe poarta școlii). Venea adesea „*Doamna Fetița*”, soția profesorului de matematică *Dumitru Codrea*, care era învățătoare la una din clasele din corpul vechi de „jos” și, de multe ori, îi spunea învățătoarei noastre: „*Geta, uită-te tu la ei ce mutre au! Parcă sunt bandiți!*”. Doamna noastră, *Geta Ghevrec*, „mamă de-a doua” ținea însă la noi și ne încuraja. Nu avea voce sau, poate, nu avea voce și pentru că nu auzea bine, dar se străduia să învățăm. Odată, a venit un domn inspector (nu știu de ce cred eu că era dl. *Fernand Chirea*) și – fiind noi prin clasa a III-a sau a IV-a – ne-a scris un exercițiu pe tablă și ne-a întrebat „Cât face?”. Era simplu, noi însă nu prea am respectat ordinea operațiilor și cred că am dat răspunsuri diferite. Doamna Geta, în acest răstimp, se străduia „să ne sufle”, fără să-și dea seama ca inspectorul o zărise și...se amuza și el. Una peste alta, ne-a dus până la terminarea clasei a IV-a, în iunie **1967**. În vacanța dintre clasa a IV-a și a V-a, a venit „gardată” de directorul școlii și de alți învățători și profesori, ca să-i convingă pe părinții mei să mă lase să merg în Tabăra de elevi de la Săliștea Sibiului. Le-a fost greu, lucrau doar la C.A.P. unde banii nu se dădeau ritmic, încât să dea 150

lei pentru mine, dar au dat și astfel a fost nu numai prima mea tabără, dar și întâia oară când am călătorit cu trenul.

1965-1969

Gherghina Bulac (Bulac, *Mss. cit.*, p.5) ne informează că în perioada 1965-1969 Școala **Olteanca** a fost condusă, ca director, de învățătoarea *Ciucu Agripina*.

1966

La **Segarcea Vale**, când elevii din cele două clase paralele au ajuns în clasa a V-a, unul din posturile de învățători a fost restrân. Directorul școlii era *Marieta Tătaru*. Astfel, prin restrângere de activitate, *Zina Păun* este transferată la Școala cu clasele I-VIII **Olteanca** (după cum ea însăși ne informează).

1966-1967

În noul local al Școlii cu clasele I-VIII **Olteanca** (cel de lângă Biserică), directoare era învățătoarea *Ciucu Agripina* (1965-1969), care suplinea la disciplina geografie, iar din 1969 director devine *Codrea Dumitru* – profesor de matematică. La ciclul II, în acel timp, *Ghiță Ivănică* era profesor de fizică – chimie, *Ciucu Agripina* – învățător la bază – suplinea ca profesoară de istorie-geografie. *Ulterior*, vine ca profesoară de istorie *Mustăciosu Lucica (Lina)*, până în 1988, la pensionare. Biologia, anatomia, botanica, zoologia erau predate de tânăra profesoară calificată, *Soare Marieta*.

1966-1980

În acest interval, la Școala generală cu clasele I-VIII **Olteanca**, *Dorina Codrea* (pe numele de fată Mitroi, din Segarcea Vale) a fost profesoară de limba rusă, de muzică și dirijoarea corului de copii, iar apoi învățătoare la Școala cu clasele I – VIII, **Segarcea Vale**. *Zina Păun*, colega sa, spune: „*Acest cadru didactic avea o memorie uluitoare; citea o pagină de carte și ți-o reproducea, aproape identic, iar fiul ei, Codrea Lucian a avut 10 ca medie în fiecare an și a fost șef de promoție al facultății de inginerie. Din păcate, a murit de tânăr, ca și băiatul învățătoarei Geta Ghevrec.*”

1966-1970

În această perioadă, *în vechiul local* al Școlii **Olteanca**, *în clădirea de jos* (la intrare în curte, unde – în stânga - erau două săli de clasă, hol și o cancelarie între ele) predau învățătorii *Zina Păun* și *Desculțu Gheorghe* – navetiști, ambii de la Segarcea Vale, iar *în clădirea de sus* – urcând treptele - erau alte două săli de clasă, un hol și cancelaria. Aici, învățătorii erau: *Codrea Elisabeta* (zis *doamna Fetița*, soția directorului *Dumitru Codrea*) și *Ghevrec Georgeta*, ce locuia vizavi de școală. Lângă corpul „de sus”, în partea dreaptă, jos, cu intrarea din uliță, era biblioteca.

1966-1970

La Școala **Segarcea Vale** predau învățătorii *Dincă Paul* (soțul *Anișoarei Popescu*, așadar, ginerele fostului învățător, *Radu Popescu*), *Mitrana Elena*, *Giuglea Ion*, *Tătaru Marieta* (învățătoare și directoare, între 1966 – 1970). Din 1970, profesor de istorie – geografie este *Mircea Ion*, care locuia la Turnu Măgurele. Profesoara *Vera Vlad*, soția medicului *George Vlad*, preda geografie. Profesor de franceză și rusă – *Pârvan*, iar profesor de fizică - *Ghiță Ivănică*. Profesor de educație fizică la Segarcea Vale „de la tinerețe și până la pensie” a fost *Lucă Manea* (absolvent al Liceului sportiv din Galați, absolvit alături de alți doi colegi segărceni, *Gâtstrâmb* și *Safta*). La fel, „perenul” profesor de limba română la Segarcea Vale a fost *Petre Cojocar*.

1967

Pr. Andrei F. Mustăciosu, pregătind parohia **Segarcea Vale** pentru vremea când avea să iasă la pensie, căci „nu peste mult timp voi ceda locul altui slujitor urmaș”, în anul 1967 spală și reface pictura, pentru a doua oară. De asemenea, în manuscrisul său – „testament” în 7 pagini, citat în această lucrare, ne spune: „/.../ am făcut o reparație generală a sfântului lăcaș, am turnat trotuar din ciment în jurul bisericii, ca și de la intrarea în curte, pe alee, până la biserică. Curtea

bine întreținută, ca întotdeauna, este plantată cu pomi fructiferi, are bănci de odihnă ca într-un parc, dându-i un aspect plăcut”.

1967

La **Segarcea Deal**, ne spune Marian F. Găină (*Op. cit.*, [1967], p. 3), bunăstarea locuitorilor e mai mult decât vizibilă: „*Nivelul de trai material și cultural al populației se poate vedea și din faptul că în ultimii șapte[sprezece] ani, de când a luat ființă C.A.P.-ul, a crescut numărul aparatelor de radio, existând, în prezent, peste 450 de aparate, 30 de televizoare și 55 de aragaze, 3 motociclete, 6 motorete, iar numărul bicicletelor este egal cu numărul familiilor. În ultimul timp, se observă o mare afluență la cumpărarea mașinilor de cusut, 50% din numărul familiilor având mașini de cusut. Din cele 700 de case existente în satul nostru peste 600 au lumină electrică, iar celele case sunt neelectrificate, datorită faptului că nu pe toate ulițele s-au instalat stâlpi pentru lumină*”.

1967-1971

Generația noastră (*Gheorghe Sarău*) a urmat, în clădirea nouă a **Școlii Olteanca**, clasele a V-a în an șc. 1967/ 1968), a VI-a – în an șc. 1968/ 1969, a VII-a – în an șc. 1969/ 1970 și a VIII-a - în an șc. 1970/ 1971. În clasa a V-a, l-am avut diriginte pe *Stănică Ciupitu* (de la Lița), la cl. a VI-a – pe *Georgeta Banu* (de la Segarcea Vale), la cl. a VII-a - pe *Dănuț Văduva* (fiul învățătoarei *Nichita Văduva*, de la Segarcea Vale) și la clasa a VIII-a – pe *Nelu Milcica*, tot de la Segarcea Vale. Director, între 1967-1971, ne-a fost prof. *Dumitru Codrea*, care, între 1969-1971, dacă ne amintim bine, devine director co-ordonator al Școlilor Olteanca, Segarcea Deal și Segarcea Deal (sau numai al primelor două). Cert este că nu am mai făcut cu dumnealui matematică, ci cu un alt profesor venit de pe la Slobozia Mândra. Între 1966-1974, secretara școlii a fost *Mogoș Paraschiva*, tot navetistă „cu noi, elevii”, de la Segarcea Vale.

1968-1976

La Grădinița **Olteanca** funcționează ca educatoare *Maria Chiriță*, căreia, din 1973, i se adaugă și *Floarea Chilipirea* (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 5).

1968/ 1969 – 1999

Din acest an școlar ar începe – după L. C. (*Op. cit.*, p. 106-107) – **a treia generație de dascăli** de la Școala **Segarcea Deal**, care ar ține până în prezent - unde capul de afiș este **Marian Găină**, fiul mai mic al fostului învățător și director *Florea Găină* (inimosul învățător și director, care debutase în învățământ în anul 1938). Să arătăm că **Marian Găină** s-a căsătorit cu învățătoarea **Veturia Belu** și au două fete (profesoare de matematică) și un băiat – inginer, recent decedat).

Pe lângă acești slujitori ai învățământului, profesorul Lincă Cocoșilă îi include **în a treia generație de cadre didactice de la Segarcea Deal** și pe: *Stela Blejan, Petre Tianu, George Dumitrașcu, Ioana Ciuraru, Mariana Negrea, Adriana Tianu, Paulina Păunescu (Filip), Lincă N. Cocoșilă, Ion Găină, Eugenia Găină, Ioana Bădescu (Ivănică), Ion Velica, Ioana Velica, Florica Vărzan, Eugenia Lungu, Ecaterina Burtescu, Paraschiva Raicu, Alexandra Drăgușin, Gherghina Mogoș, Niculina Mutăciosu, Elena Mitran, Gheorghe Iobi, Stana Mocanu, Florian Zlătan, Ioana Cojocar, Elena Toma, Tudora Găină (Drăgoi), Suzana Liță, Maria Mitrănescu, Virgil Cârjan, Gheorghe Gâdea, Mihaela Crânguș, Mioara Iobi, Carmen Toader, Mihaela Rodica Cocoșilă, Daniela Nicolae, Marcela Pârnu, Daniela Grasu, Daniela Cojocar, Iulian Ionescu, George Buburuz, Romeo Octavian Velica, Dan Negru, Iuliana Istrate, Iuliana Ristea, Elena Enescu (Țugurel), Maria Bădăluță, Victoria Ivănuș, Florina Chilipirea, Lina (Lucica) Mustăciosu, Mariana Drăgulin, Florica Năstase, Florica Pârvan, Margareta Vatăn (?), Felicia Oprea (Ristea), Ștefania Pietreanu ș.a.*

1969

Din acest an, localitatea de dincolo de Olteanca, **Rioasa** (după numele boierului român Rioșanu) capătă denumirea **Lunca**.

1969-1975

În această perioadă, Școala **Olteanca** a fost condusă de profesorul de matematică *Dumitru Codrea* după cum ne informează Gherghina Bulac (Bulac, *Mss. cit.*, p.5).

1970-1974

Profesorul de limba română, rusă și muzică, *Lincă Cocoșilă*, predă la Școala cu clasele I-VIII din **Segarcea Vale** – unde este și director.

1971

La **Segarcea Deal**, Școala avea două localuri noi și învățământ de opt ani, iar director era *N. Găină*.

1971

La **Școala Segarcea Vale**, director era *Petre Cojocaru*, profesor de limba română.

1971

Profesorul *Dumitru Ilie Codrea* era directorul **Școlii Olteanca**. Anterior, a fost *Gh. Firican*, care s-a detașat în Turnu Măgurele.

1971

Pr. Andrei F. Mustăciosu, făcând, în anul **1971**, un bilanț al activității sale de paroh pe întinsul celor 48 de ani de serviciu religios ortodox neîntrerupt în aceeași localitate, din care – în paralel – și 20 de ani de învățător, ne prezintă parohia - în manuscrisul asemuit de noi unui „testament” - așa cum era ea atunci: „*Parohia – în prezent - numără 610 familii, cu 2050 suflete. Mult tineret, prin intermediul Combinatului [de Îngrășăminte Chimice], au trecut în Turnu Măgurele. În parohie există și o casă de adunare baptistă, cu 7 membri*”. Despre enoriași spune: „*Ce am constatat și constat în parohie*

și la enoriașii noștri? Sunt păstrători și apărători ai credinței creștine și buni platnici la servicii, dar lipsiți de frecventarea bisericii. Cauzele: 1. Satul este așezat în lungime de 3 km; casele de o parte și de alta a șoselei; circulația șoselei neîntreruptă și-i face să fie în sărbătoare prezenți ca spectatori ai circulației, nu ai Sfintei Biserici; 2. Biserica este așezată în centrul satului pe partea dreaptă a șoselei și cam în [loc] dos[nic], la 500 m de șosea și 3. Nici [sătenii] nu respectă sărbătorile, fiind veșnic antrenați în munci. Când vorbesc [însă] de păstrarea credinței și întreținerea sfântului lăcaș al bisericii și a dependențelor sunt săritori și darnici”.

1971

La 29 noiembrie 1971 moare poetul *Dimitrie Stelaru*, la București, și este înmormântat la Cimitirul Bellu, parcela 114. Verișoara poetului, *Natalia Bobeică*, fiica morarului Melinte Popescu din Segarcea Vale (căsătorită cu ofițerul de armată Ion Bobeică - născut la Mierlești de Slatina, ieșit la pensie în 1973), ne spune: “ În vara anului 1971, poetul, soția lui, *Angela*, și băiatul lor – *Eunor* – merseseră la tratament la Călimănești, unde *Stelaru* a făcut o criză puternică și ne-a chemat acolo, pe mine și pe soț, ca să-l aducem cu mașina la București. După câțva timp, poetul i-a spus soțului meu: ”Uite, eu cred că nu mă mai fac bine și vreau să-ți dau ție stiloul ăsta cu care eu am scris... ”.

După moartea poetului, *Angela* și *Eunor Stelaru* au rămas în continuare în apartamentul lor din cartierul Berceni (Aleea Stupilor) și după Revoluția din 1989. Noi înșine am fost acolo la documentare, între anii 1987 - 1991, de câteva ori.

Întrebată de noi în 2015, despre ce mai știe despre **Angela Stelaru**, ultima soție a poetului, doamna *Natalia Bobeică* - verișoara primară a poetului, în vârstă atunci de 92 de ani - ne spunea că a mai aflat câte ceva de la cumnata sa – soția fratelui său, *Florian Popescu*, de la Turnu Măgurele, care locuia pe strada Frații Golești, anume, că *Angela Stelaru* se

mutase pe Măgurele, cartier al orașului Turnu Măgurele, de unde ea era de fel. De asemenea, aflase că Eunor Vlad Stelaru, înainte de 1989, lucrase la asigurări de bunuri, la ADAS, în București. “Făcuse chiar și în bloc la noi niște asigurări, cum am aflat de la vecini. După aceea, a colaborat pe la Ion Cristoiu la “Evenimentul Zilei”. Am auzit că după căsătorie, Eunor a plecat în Germania, pentru că ar fi mers să-și trateze copilul” – ne-a mai relatat doamna Bobeică.

1971

Profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 3) precizează că „*Din 1971 au luat ființă cabinetele. Sălile de clasă s-au transformat în cabinete de limba română, istorie, geografie, matematică etc. În școala nouă existau deja trei cabinete: un laborator de fizică, de chimie - cu mese și chiuvete -, un laborator de biologie – cu mese și chiuvete*”.

1971/ 1972?

Din acest an școlar, și clasele I-IV din vechiul local încep să învețe în „școala nouă” din **Olteanca**, alături de clasele gimnaziale, curtea școlii fiind despărțită de Biserică printr-un gard de ciment. Învățătoarea *Păun Zina*, acum, pensionară la 80 de ani, își amintește că dimineața învățau clasele I-IV, intrarea elevilor în școală fiind prin curtea școlii, iar sălile în care predau învățătoarele fiind pe partea stângă a culoarului, după cum urmau: *Codrea Elisabeta, Ciucu Agripina, Ghevrec Georgeta și Păun Zina*. După ieșirea la pensie a învățătorului *Desculțu Gheorghe* a venit în locul său învățătoare *Mocanu Stăncuța*.

1972

La **Pitești**, în ziua de Crăciun, pe 25 decembrie 1972, *Pr. Andrei F. Mustăciosu* avea să treacă la cele veșnice. Ieșit la pensie, dar activând încă, preotul Andrei și “Coana Preoteasă”, cum i se adresa lumea, *Gica Mustăciosu*, au fost nevoiți să se mute la Pitești, în 1973, fiindu-i rău părintelui. Vor locui cu familia fiicei lor, *Marieta*, împreună cu soțul

acesteia și cu cele două fete ale acestora, *Ancuța* și *Irina*. Oameni din sat, încărcătorii de pe mașinile CAP-ului - între care erau *Pascu lui Disu* și *Filip (Filuș) Nedelcu* (bunicul dinspre mamă al lui *Gheorghe Sarău*) - au mers acolo să ajute la săpatul gropii, la amenajatul mormântului preotului.

1972 – 1973

Pe lângă educatoarea *Ileana Leu* (ce funcționa în Grădinița **Segarcea Vale** încă din 1953), din anul 1972/ 1973 i se alătură și *Ionescu Didica* (până în 2010).

1973

La 1 decembrie 1973, noul preot al Bisericii “Cuvioasa Parascheva” din **Segarcea Vale** devine tânărul Marian Mustăciosu. Între decembrie 1972 – noiembrie 1973, serviciul religios a fost asigurat la Segarcea Vale de către preotul Nicolae Litescu de la Segarcea Deal.

1973-1976

Profesoara **Gherghina Bulac** ne informează că în acest interval primar al Primăriei Segarcea Vale a fost *Aurel Băltoiu* (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 8).

1973 – 1974

La **Școala Olteanca** este renovat vechiul local al școlii și se amenajează „o sală de sport, grădinița de copii, muzeul de etnografie locală și biblioteca, dotată și cu sală de lectură” – arată **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 3). La Grădiniță, alături de educatoarea *Maria Chiriță* vine, în 1973, și *Floarea Chilipirea*, care rămâne până în 1977.

1974-2012

La Grădinița **Olteanca** (aflată în vechiul local al școlii) educatoare a fost *Cojocaru Stoichiță Oprița* – ne informează Zina Păun. La rândul său, Gherghina Bulac (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 5) spune că Oprița Stochiță a funcționat aici între 1972 - 2009.

1974/1975

La Grădinița **Segarcea Vale**, pe lângă educatoarele *Ileana Leu* (din 1953) și *Ionescu Didica* (din 1972/ 1973) vine ca educatoare și *Mustăciosu Florica* - soția preotului *Marian Mustăciosu* - fiecare dintre educatoare având câte o grupă (mică, mijlocie, mare – pregătitoare: 3-4 ani, 4-5 ani, 5-6-7 ani).

1974-1978

La Dispensarul medical **Olteanca** (mutat de la Segarcea Vale, în sediul în care funcționase Primăria Olteanca, după știința noastră, prin anii '67 sau '68, după plecarea medicului *George Vlad* și a soției sale, profesoara *Vera Vlad*) a funcționat ca medic, în perioada 1974-1978, doctorița *Constanța Cătuneanu*, după cum își amintește **Gherghina Bulac** (v. *Bulac, Mss. cit.*, p. 8). Ceea ce știm este că anterior, probabil între 1970-1973, funcționase o altă doctoriță, d-na dr. *State*, care apoi – specializându-se în ORL – s-a mutat la Turnu Măgurele.

1974-2009

La Grădinița **Segarcea Deal** ca educatoare a fost *Ioana Velica* și, din anul școlar 1975/1976 și până în 2014, i s-a alăturat și *Paraschiva Raicu*.

1975

La patru ani după moartea poetului *Dimitrie Stelaru*, la „Căminul Cultural” din **Segarcea Vale**, are loc, în primăvara anului 1975, o *Întâlnire „Dimitrie Stelaru”*, organizată de Uniunea Scriitorilor din România, la care au participat mai mulți poeți și scriitori. Din câte mi-am dat seama, fiind în sală ca spectator, printre oaspeți se aflau: *Nicolae Dragoș*, *Alecu Popovici*, *Ben. Corlaci*, *Ion Segărceanu*. Din sală a vorbit contabilul *Gheorghe Stochirlea*, care – în calitate de fost contabil al Liceului „Sf. Haralambie” din Turnu Măgurele – l-ar fi cunoscut pe poet. Despre eveniment au făcut referiri

publicațiile centrale („România Literară”, din 3.IV.1975 și „Săptămâna”, 11.IV.1975).

1975

Directorul Școlii Olteanca, *Dumitru Codrea*, făcând comotie cerebrală, la 1 aprilie 1975, moare și este numit în locul său, ca director și profesor de matematică, *Marian Mustăciosu*, de la Segarcea Vale, care rămâne în această funcție până în 1980.

1975-1980

Director al Școlii cu clasele I-VIII **Olteanca** a fost profesorul de matematică *Mustăciosu Marian*. Profesor de limba română, între 1970-1972, era *Pietreanu Ștefania*, iar secretara școlii, între 1974-2010-2014, a fost *Marioara Alexandrina*.

1976

Satul Olteanca avea în anul 1976 – așa cum aflăm de la **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 2) – 1793 locuitori.

1976-1978

În acest interval, funcția de primar al Primăriei **Segarcea Vale** a fost îndeplinită de *Oprea Ristea*, după cum arată profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 8).

1976 – 1979

Gherghina Bulac (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 5) arată că, în acest interval, a lucrat în Grădinița **Olteanca** și educatoarea *Sevastița Roatămoale*.

1978

În anul 1978, directorul **Marian Mustăciosu** a introdus apa în Școala Olteanca, montându-se chiuvete în fiecare clasă.

1978-1980

La Dispensarul comunal situat în **Olteanca**, vine ca medic *Ion Câmpeanu*, după cum menționează **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 8).

1978 – 1990

După cum arată profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac,

Mss. cit., p. 2-3; 8), la conducerea Primăriei Segarcea Vale s-a aflat soțul său, *Tudor Bulac*.

1980

Pasca Firican, fostă învățătoare, între 1950-1966, la Școala Olteanca, iese la pensie în 1980, de la Școala nr. 1, aflată pe str. Traian din Turnu Măgurele, unde își cumpăraseră o casă. După decesul soțului, prof. *Gheorghe Firican*, s-a întors la **Segarcea Vale**, unde trăiește și azi și este în grija fiicei sale, *Nuțica Firican*, fostă asistentă medicală.

1980 – 1984

Medic la Dispensarul comunal din **Olteanca** este *Valentin Forțescu*, după cum aflăm de la *Gherghina Bulac* (v. *Bulac, Mss. cit.*, p. 8).

1980-1985

La Școala **Olteanca**, după plecarea profesorului de matematică și director *Marian Mustăciosu*, a venit ca profesoară de matematică *Gherghina Bulac*. În acest interval, director și profesor de limba franceză este *Maria Zugravu* Alți profesori: *Pandele Ciucu*, *Ioana Cojocar* - română, *Doina Călinescu* – profesor de educație fizică.

1984

La Școala **Olteanca** se pensionează învățătoarea *Ghevrec Georgeta*.

1984-1986

Profesoara *Gherghina Bulac* arată că, în acest interval, medicul Dispensarului comunal din **Olteanca** a fost *Floarea Dulgheru* (*Bulac, Mss. cit.*, p. 8).

1985-1990

La Școala **Olteanca**, profesoara de limba română și franceză, *Cojocar Ioana*, ocupă funcția de director. Alți profesori: *Ciucu Pandele*, *Maria Zugravu* – profesoară de franceză, *Călinescu Doina* – profesoară de educație fizică, după cum ne informează **Gherghina Bulac** (*Bulac, Mss. cit.*, p.5).

1986

Poetul **Ion Segărceanu**, publică lucrarea *Oameni, stele, flori* (București: Editura “Sport-Turism”. Colecția “Cântarea României”, 168 p.), reunind informații mai mult sau mai puțin cunoscute despre localitățile subsumate comunei Segarcea Vale, despre oamenii și valorile ei, nu în ultim rând, furnizând repere legate de istoria locului și date inedite despre poetul satului, *Dimitrie Stelaru*. De altfel, în acel an poetul a venit la Școala Segarcea Vale și a prezentat cartea elevilor și profesorilor.

1986 – 1988

Medic la Dispensarul comunal din **Olteanca** este *Iulian Chițu*, după cum aflăm de la **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 8).

1987

La Școala **Segarcea Deal**, este organizată în luna mai 1987 o întâlnire cu *Stelian Cristescu*, pensionar, fiul scriitorului *Florian Cristescu*.

1988-1990

La Dispensarul comunal din **Olteanca** a funcționat ca medic *Ionel Căzănar* (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 8).

1989

La **17 februarie 1989**, poetul segărcean, *Ion Segărceanu*, îi oferă o dedicație consăteanului său, *Gheorghe Sarău*, care, tânăr fiind și cu elan, l-a căutat, la sala 555, la Ministerul Culturii (aflată în „Casa Scânteii” din București), unde *Ion Segărceanu* lucra la „Direcția literară”, un fel de „cenzură” a creației literare din perioada ceaușistă. Cât de „cenzură” era, să fim serioși, mi-am dat seama, atât acolo, dar și pe aleea din fața „Casei Scânteii”, unde poetul Segărceanu era salutat și respectat de confrăți. Cred că au trecut pe acolo mai mulți literați, țin minte, *Ion Sofia Manolescu*, de pildă, dar și alții al căror nume nu l-am reținut eu atunci – deși poetul mă prezenta tuturor. I-am arătat textul interviului luat de mine

pictoriței *Rodica Mihaela Pandele* – a doua soție a poetului nostru consătean, *Dimitrie Stelaru* – apoi am mers cu dânsul ca să facă plinul mașinii la benzinăria din apropiere, de lângă Clubul Diplomaților, și i-am vorbit, pe drum, despre intenția mea de a deschide o sală expozițională „Dimitrie Stelaru” la Segarcea Vale, dar dumnealui mi-a pus (poate ascunzându-și amărăciunea bine verificată!) că și de „**acolo**” **ar trebui să existe un „corespondent”**. A avea mare dreptate, căci „corespondentul” identificat de mine, care a „mimat” o minimă disponibilitate firească de a conlucra – profesorul *Lincă Cocoșilă* -, a căzut - din 1989 și până azi - într-o inexplicabilă muțenie epistolară și comunicațională, minimal omenească și educațională. Poetul *Ion Segărceanu*, pe cartea sa, *Oameni, stele, flori* (București: Editura “Sport-Turism”. Colecția “Cântarea României”), apărută în 1986, oferea lui *Gheorghe Sarău* următoarea dedicație: “*Consăteanului meu, Gheorghe Sarău, cu care m-am întâlnit în iubirea și prețuirea față de ilustrul nostru “consătean” Dimitrie Stelaru, în speranța unei bune colaborări pentru cinstirea Poetului. Ion Segărceanu, 17 februarie 1989*”.

1989

Se pensionează învățătoarea *Codrea Elisabeta* de la Școala **Olteanca**.

1989

Gheorghe Sarău, după două scrisori trimise, la **Segarcea Deal**, profesorului *Lincă Cocoșilă*, despre cum să se organizeze la Segarcea Vale o sală expozițională dedicată poetului boem **Dimitrie Stelaru** (în casa cu numărul 2, la intrare în comună, pe partea dreaptă, unde s-a născut acest poet), îi expediază, de la București, o nouă scrisoare profesorului *Cocoșilă*, la **11 noiembrie 1989**: „*Stimate domnule profesor! Nu cred că pasiunea dumneavoastră să se fi alterat, încât să nu găsiți timpul necesar să-mi răspundeți la cele două scrisori pe care vi le-am scris. V-am așteptat – după*

cum v-am înștiințat prin telegramă – la Segarcea Vale, acum o lună, însă nu mi-ați dat ocazia să ne întâlnim. Ați fost, probabil, ocupat - ca și mine. Am socotit că va mai trebui să discutăm în legătură cu materialul pe care îl adusesem cu mine la Segarcea-Vale. Dar nu-i nimic o putem face și prin corespondență. Materialul îl găsiți acasă la mine, la Segarcea-Vale, luați legătura cu tatăl meu care cunoaște despre ce este vorba. Aveți acolo macheta muzeului „D. Stelaru”, pe fișe. Fișele sunt structurate pentru 9 panouri (vor fi în cele din urmă 10, probabil). Pentru primele trei panouri aveți pregătit textul și materialul. Mai sunt câteva exponate pe care vi le voi trimite ulterior, iar altele pe care va trebui să le executați dvs. Sunt câteva doar. Materialul pentru celelalte 6 -7 panouri, de asemenea, îl găsiți la părinții mei, urmând să definitivez textul pentru fiecare exponat în parte, cuprins pe aceste 6-7 panouri. Mai am, desigur, câteva materiale pe care nu vi le-am trimis și care sunt destinate tot acestor ultime panouri. Oricum, puteți începe cu elevii lucrul la primele trei panouri pentru care există text definitivat (Capitolele: 1. Familia 2. Nașterea și copilăria, 3. Anii de școală), urmând ca în 10 zile eu să vă trimit și celelalte materialele care lipsesc momentan și care sunt prevăzute în aceste trei panouri. Dacă (pentru celelalte panouri) dumneavoastră considerați că – în lipsă de spațiu – nu puteți expune toate copiile scrisorilor, atunci ar fi utilă reducerea dimensiunilor prin fotografierea lor. Eventual, vă pot pune la îndemână originalele spre a fi fotografiate. Dar și acesta este un detaliu care nu trebuie urgent rezolvat, iar numărul scrisorilor de expus este, totuși, mic. Cum credeți și dumneavoastră. V-aș ruga însă să-mi răspundeți cât mai repede ca să vă pot expedia completările pentru textele de sub exponate și, de asemenea, exponatele absente. Pe versoul fiecărui material se află scris un text orientativ. Dvs. îl luați în calcul pe cel de pe fișe. În ceea ce privește mărimea panourilor, cât și faptul că renunțați sau nu la dublarea

fiecărui panou printr-un raft sau printr-o vitrină stil „insectar” las la latitudinea dvs. să hotărâți în acest sen. Noi pregătim, deocamdată, materialul pentru a fi expus într-o cameră din casa natală a poetului, până când oficialitățile vor ridica sala expozițională promisă. Mă gândesc că o mână de ajutor în realizarea concretă a panourilor vă poate oferi și domnul Ionel Bârsășteanu. Vreau să vă spun că acum este rândul dvs. să intrați pe rol. Ceea ce a depins de mine am realizat, fără să invoc vreodată cât timp mi-a luat documentarea prin biblioteci, câtă energie am consumat în stabilirea de contacte cu diferite personalități care l-au cunoscut pe poet, în vederea obținerii de date inedite și de materiale inedite, sau de câte eforturi financiare a fost nevoie în reproducerea unor materiale sau pentru achiziționarea lor. Am găsit de cuviință că pentru un astfel de scop nobil trebuie să scot din calcul orice mărunțiș, care nu ar face cinste memoriei acestui mare poet despre care se scrie astăzi cu atenția cuvenită. Domnul Ion Segărceanu, la fel, și-a îndeplinit și își îndeplinește rolul.

Dumnealui va obține aprobările necesare. Deja a făcut pași importanți în această direcție. **Mai rămâne – după cum zice dânsul – „și intelectualitatea satului să-și dea concursul”**, iar catalizatorul sunteți dumneavoastră. Așa după cum vă știu și după cum se exprima și profesorul Marian Mustăciosu. *Aștept răspuns și vă doresc multă sănătate și ... sper în această nobilă întreprindere!* **Gheorghe Sarău** (P.S. *Strada nu se mai cheamă Elena Cuza, ci Strada Evoluției, nr. 3*)”. Din păcate și, repetăm, inexplicabil, nu am primit **nici până astăzi** un răspuns ori vreo explicație cu privire la demersurile noastre.

1989

Ziua de 22 decembrie 1989 a animat și populația Municipiului **Turnu Măgurele**. Deja la ora 15,00, exista o nouă conducere revoluționară, un CSN = Comitet de Salvare Națională, a cărui componență o cităm din lucrarea “Stan V.

Cristea, Ecaterina Țânțareanu, Titus Barabaș, Gg. Cristea, I. Moraru și Gh. Popa, p. 130). CSN-ul (corespondentul în plan local al FSN = Frontului Salvării Naționale) era compus din: „Locotenent colonel *Augustin Moldovan*, președinte, maior *Mircea Găman*, maior *Nicolae Calotă*, *Paraschiv Cosac*, *Paul Drăgulin*, *Mihai Bogdanovici*, *Ligia Rizescu*, *Ștefan Pațachia*, *Nicoleta Băiețica*, *Ionel Tănase*, *Mihai Biujung*, *Decebal Pasca*, *Ștefan Vătămanu*, ***Floricele Cârнару***, *Florin Căpățână*, *Mitică Trifu*, *Mihai Nicolae*, *Vasile Curcafa*, *Ion Vulcu*”. Primarul de până atunci, *Ion Ghergu*, a fost înlăturat. Între cei citați și ***Floricele Cârнару***, originar din Segarcea Vale.

1990

În acest an, se pensionează învățătoarea *Zina Păun* de la **Școala Olteanca**.

1990

Dacă până în 1989, **Școala Olteanca** funcționase cu o grupă de grădiniță, cu patru clase la învățământul primar și cu alte patru la cel gimnazial, din „1990 populația școlii s-a micșorat și la ciclul primar există două clase la învățământul simultan, iar la cel gimnazial patru clase” – arată profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 3). Dacă înainte de 1989 se studiasă preponderent limba rusă (noi înșine – *Gheorghe Sarău* – am învățat cu doamna *Dorina Codrea*), după 1990 limbile predate erau franceza (din cl. a III-a) și engleza (din cl. a V-a).

1990 [1953-1990]

După Revoluția din decembrie 1989, evident, atmosfera educațională se schimbă profund. Peste 24 de ani de atunci, **Zina Păun**, fostă învățătoare în decurs de 37 de ani - între **1953** și până la pensionarea sa în **1990** - „prinzând”, așadar, și anii „staliști” și pe cei „ceaușiști” în sistemul educațional comunist, face o retrospectivă cu bunele și relele de atunci. Vom reproduce întocmai cele spuse de această slujitoare a învățământului sătesc la vârsta de 79 de ani în ianuarie 2014 și

consemnate de fiica sa, *Mariana Drăgulîn* – ea însăși cadru didactic:

*„Activitățile la nivelul școlii și al comunității erau diverse, de la creșterea viermilor de mătase și munca în agricultură, de la activitățile educative cu pionierii și școlarii, la absența bisericii din viața școlii, la multiplele activități zilnice pe linie de partid. Copiii școlari nu aveau voie să intre în biserică, în zilele de școală, când erau sărbătorile religioase. Un cadru didactic era permanent de serviciu în acele zile de sărbătoare, mai ales de Paști, și interziceau intrarea în biserică, iar dacă școlarii erau deja intrați, profesorul aveau obligația să-i scoată din biserică, căci credința în Dumnezeu era interzisă. Prin urmare, nici vorbă ca în perioada comunistă să fi existat ore de religie. Dumnezeu nu exista, totul se explica prin fenomenele naturii - așa era tratată existența omului pe pământ. Datinile și tradițiile, portul și cântecul românesc erau, totuși, păstrate, prin purtarea costumului popular, a portului popular, prin cântecele și jocurile populare. Se făceau concursuri de cântece și jocuri populare, exista un concurs național cu faze locale, „Cântarea României”, aveam un cor al cadrelor didactice și o echipă de dansuri a acestora îndrumată de profesorului **Ivănică Ghiță**. Ca dirijori ai corului cadrelor didactice le-am avut pe următoarele colege: învățătoarea **Marieta Tătaru**, educatoarea **Florica Mustăciosu**, profesor (învățător la bază) **Dorina Codrea** (care conducea și corul de copii). În ceea ce mă privește, eu - **Zina Păun** -, am fost instructor de pionieri în intervalul 1954-1980, așadar, am dat cravata de pionier la generații întregi de elevi când împlineau 9 ani. Toți elevii de 9 ani erau făcuți pionieri și purtau costumul de pionier. **Fetele pioniere** aveau fusta bleumarin, plisată mărunț, bluza albă cu epoleți la umeri, cravata roșie prinsă la gât cu ineluș sau făcându-se un nod ca la cravată. Comandantul de detașament avea un șnur galben împletit ce se prindea în bentița de pe*

umerii bluzei. **Băieții pionieri** purtau costum bleumarin (pantaloni, haină, bluză albă cu găici pe umeri – cravata roșie la gât, iar pe cap o băscuță de pionieri, din stofă albă). Se făceau concursuri ale pionierilor (artistice muzicale, sportive, de orientare turistică etc.).

De la începutul anului școlar (din 15 septembrie) și până în decembrie, cadrele didactice erau obligate să meargă cu elevii la **muncile agricole**, după terminarea programului școlar de dimineața – adică, reveneau după ora 13,00 și rămâneau la muncă până seara – în fiecare zi, de luni până duminică (inclusiv): la grădinile de legume - unde se recoltau roșii, castraveți, varză, fasole de toamnă „fideluță” (păstăi) și alte legume de toamnă – recoltă ce se trimetea la Fabrica de conserve din Turnu Măgurele. Când se termina recoltarea legumelor (până cădea bruma toamna) se trecea la depănușatul porumbului, care era transportat și depozitat pe marginea șoselei ce ducea la C. A. P. (Cooperativa Agricolă de Producție), apoi - după ce era depănușat (curățat de foile de porumb de pe știuletele porumbului cu boabe) era depozitat în magaziiile C.A.P. – ului Segarcea Vale.

O altă îndeletnicire era **creșterea viermilor de mătase** – între anii 1966 – 1980, iar în clasele amenajate special, pe scânduri – pat de lemn – unde din ouăle de viermi ieșeau larvele care erau hrănite cu frunzele de dud, pe care elevii erau obligați să le culeagă din duzi și să hrănească larvele de viermi de mătase, timp de 6 săptămâni, până se formau gogoșile de mătase. Apoi, gogoșile erau puse pe mături de curte, erau „culese” (când ajungeau la maturitate) și curățate de firele care se prindeau de crenguțele de mături, apoi erau predate de către directorul școlii secțiilor de colectare din Turnu Măgurele – unde gogoșile de mătase erau primite, cântărite, sortate și în schimbul lor se primeau bani calculați la kilogramul de gogoși și, de asemenea, materie primă de suluri de mătase. „Autogospodărirea” erau o necesitate, căci

bani primii se constituiau în fondul școlii, destinat reparării și văruii sălilor de clase ale școlii și pentru vopsitul tâmplăriei. De asemenea, și muncile agricole ale elevilor și cadrelor didactice din școala respectivă erau plătite în funcție de cantitatea culeasă și predată și, conform normelor de plată, banii primii se constituiau tot ca un fond al școlii de întreținere și de reparare a mobilierului și a materialelor didactice necesare funcționării normale a programului școlar.

*În fiecare zi, fiecare cadru didactic - după responsabilitatea primită - era programat pentru câte o **activitate extrașcolară**: **luni** – program cultural (repetiție), analiza muncii culturale pe săptămâna trecută; **marți**, după ora 17,00, program de povești pentru elevii selectați după înclinații, aptitudini și pasiuni de către fiecare cadru didactic unde era învățător sau diriginte, iar cu elevii lucra un cadru didactic al școlii, responsabil al activității; **miercuri** - program de declamat poezii; **joi** – dansuri populare pentru elevii care aveau aptitudini și putere de a interpreta jocuri populare, avându-l responsabil pe profesorul de fizică, **Ivânică Ghiță**; **vineri** – pregătiri pentru corul artistic și pentru cântece populare; **sâmbătă** – repetiție generală a întreg programului din cursul săptămânii; **duminică** – spectacol, fie în comună, fie la concurență cu o comună vecină.*

***Învățăământul de partid** – altă chestiune a vremii. Ședința se ținea – o dată pe lună – în casa lui **Horia Zisulescu**. Responsabil cu munca de partid era **Gheorghe Firican**, profesor de istorie. Când acesta s-a mutat la o școală din Turnu Măgurele – pentru că și-au cumpărat casă pe strada Traian – perpendiculară cu strada cu Policlinica Turnu Măgurele – locul de responsabil cu munca de partid a fost preluat de profesorul de limba română, **Petre Cojocaru**, până la Revoluția din 1989. La ședințele de partid ce se țineau o dată pe lună se făceau referate privind evenimentele politice ale lunii trecute. Fiecare cadru didactic primea un calificativ*

de care se ținea seamă în aprecierea activității de cadru didactic al școlii respective.

Doamna **Mustăciosu Lina (Lucica)**, profesor de istorie-geografie la Școala cu clasele I – VIII **Olteanca**, din 1960 până în 1988, a înființat un muzeu, ca un muzeu al satului, cu documente și materiale adunate din sat, ce dovedeau atestarea documentară și reunea dovezi ale existenței umane pe acele locuri până în 1970 (instrumental, unelte agricole, unelte de pământ arse și prelucrate, portul popular din zonă etc.).

Muzeul se afla într-o cameră de deasupra bibliotecii de la vechea Școală din Olteanca – două clase și între ele o sală de intrare cu o săliță mică drept cancelarie – jos la intrare în curtea școlii și în față – mai sus – ne urcam pe scări – două clase plus o săliță (hol) și o cancelarie – iar spre uliță dinspre „ropină”, jos, era biblioteca. Mai jos de gardul școlii vechi – până la podul, atunci, de lemn de peste Ropină – era amplasată, în aer liber, o scenă din cărămidă, unde se țineau serbările școlare, întrecerile artistice între școlile învecinate – concursuri de recitare, jocuri populare, cântece populare, mici scenete de teatru etc. Cam aceasta este fresca învățământului și a activităților colaterale, educative, în spiritul doctrinei comuniste” [n.n.: material dictat de învățătoarea pensionară **Zina Păun**, în ianuarie 2014, fiicei sale, învățătoarea **Mariana Drăguliu**, spre consemnare, la solicitarea noastră].

1990 – 2008/ 2011

În intervalul 1990 - 2008, directoarea Școlii Olteanca a fost profesoara de matematică, **Gherghina Bulac**. Potrivit informațiilor sale (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 5-7), în acest interval, dar și apoi, până în 2011, în unitatea școlară **Olteanca** au funcționat **învățătorii**: *Iordana Meiroșu* (1990- 2010), *Ecaterina Geabou* (1990-1995), *Ecaterina Bulac* (1996-1997), *Alina Marioara* (1998-1999), *Sorina Răceală* (2003-2005), *Adrian Marioara* (2003-2005), *Lorena Ioana* (2003-2005),

Marcela Dachin (2003-2005), *Alina Vasile* (2003-2005), *Mariana Vlad* (2005-2008), *Cornelia Lupu* (2005-2010). Evident, acestora li se adaugă și **învățătorii** cei care deja funcționau și înainte de 1990 (sau până în 1990, inclusiv): *Stana Mocanu* (1979-1999), *Zina Păun* (1957-1990), respectiv, **educatoarele**, care au activat și după 1990: *Oprîta Stochiță* (1972-2009), *Florea Botezatu* (2006-2012), *Geanina Tudosoiu* (2010-2011), *Elena Julea* (2012-2014).

Pe lângă acești *învățători*, între **1990-2011** au predat următorii **profesori**: *Cezar Chirșan* (lb. franceză, 1990-1994), *Tile Milcica* (lb. română, 1993-1996), *Viorel-Cornel Bulac* (istorie, 1994-1995), *Viorel Cojocaru* (istorie, 1995-1996), *Cristina Militaru* (lb. română, 1996-2000), *Marinela Paraschiv* (lb. română, 1998-2009), *Viorel – Cornel Ciucu* (religie, 1998-2002), *Florentina Bolborici* (lb. franceză, 2000-2005), *Ion Paraschiv* (lb. română, 2000-2005), *Georgeta Mitu* (biologie, 2000-2007), *Iulian Ionescu* (religie, 2002-2005), *Alina Raicu* (lb. franceză, 2002-2011), *Ana-Gilda Buciu* (muzică, 2003-2004), *Dan Marioara* (informatică, 2003-2004), *Daniela Bășcău* (geografie, 2003-2005), *Ionela Cojocaru* (geografie, 2003-2005), *Ionuț Filimon* (religie, 2003-2005), *Georgeta Chiurtu* (biologie, 2003-2006), *Cristian Dobre* (educație fizică, 2003-2006), *Daniela Grasu* (biologie, 2003-2007), *Sinică Crivăț* (ed. fizică, 2003-2007), *Dan Drăgan* (istorie-geografie, 2003-2010), *Caterușa Neamțu* (fizică-chimie, 2003-2008), *Ionuț Mircea* (lb. engleză, 2004-2005), *Mariana Tudor* (muzică, 2004-2005), *Mitică Negru* (desen, 2005-2006), *Monica Oprîș* (lb. română, 2005-2007), *Mihaela Cocoșilă* (lb. română, 2005-2008), *Ionuț Besnea* (religie, 2005-2010), *Elia Titirică* (lb. engleză 2006-2008), *Tudor Manea* (educație fizică, 2006-2008), *Nelia Roatămoale* (desen, 2006-2008), *Florin Cornea* (muzică, 2007-2009), *Iuliana Ristea* (lb. franceză, 2008-2011).

Evident, acestora li se adaugă profesorii „cu vechime” și **directorii** care au activat înainte **1990** (inclusiv): *Lucă Manea* (ed. fizică, 1956-1995, cu intermitențe), *Ioana Cojocaru* (lb. română, 1975-1999, între 1985-1990 este directoarea școlii), *Marian Mustăciosu* (matematică și director între 2008-2010, dar și anterior, în perioada 1975-1980), *Maria Zugravu* (profesoară de limba franceză, între 1985-1990, directoare între 1980-1985, profesoară de aceeași disciplină între 1976-1980), *Doina Călinescu* (educație fizică, 1980-1990), *Luminița Cochințu* (biologie, 1985-1990), *Gherghina Besnea* (biologie, 1985-2004), *Gherghina Bulac* (matematică, 1980-1983, director între 1990-2008, dar predă și *desen*, între 1990-2005).

1990 – 2014

Din anul 1990 și până în 2014, după cum arată profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 2-3; 8), Primăria **Segarcea Vale** a fost condusă de către următorii primari: *Gheorghe Mocanu* (1990-1991), *Ioniță Văduva* (1991-1993), *Florea Stănia* (1993-1998), *Gheorghe Velica* (1998-2007) și, în prezent, de *Florea Manole* (2007-2014).

1996-1997

În anul școlar 1996-1997, director al Școlii Generale Segarcea Deal e prof. Tobi, care avea domiciliul în Tr. Măgurele.

1996-2014

Aurelia Ignat este medicul cu cea mai longevivă activitate la Dispensarul comunal din **Olteanca** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 8).

1999

Aflăm despre un absolvent al Școlii **Segarcea Vale**, colegul nostru de grădiniță, *Nicușor Glonț* (fiul milițianului din satul nostru), din monografia *Viața Liceului Unirea* [**n.n.**: din Turnu Măgurele; Alexandria: Editura „Teleormanul Liber”, 1999, 148 p., realizată de senatorul, de atunci, *Dumitru Vasile*

Delceanu, profesor și poet], că fostul absolvent al acestui liceu, **Nicușor Glonț**, a fost „jucător de fotbal la Dinamo București” (p. 53). De altfel, la p. 58-59, este prezent și alt consătean al nostru, poetul **Ion Segărceanu** – și el fost elev al liceului în discuție cu o evocare despre cum a editat cu colegii săi liceeni revista „Curente Calamo”, la începutul lui martie 1954. Cât de bune și de roditoare au fost pildele bătrânilor din așezările „Segarcei” (din cele trei sate, așadar, „Valea”, „Dealul” și „Olteanca”) se vede în această monografie, dacă este să privim lista unde sunt pomeniți literați teleormăneni din rândul foștilor „absolvenți” ai Liceului „Unirea” din Turnu Măgurele ori ai școlilor turnene. Cel puțin câțiva truditatori ai condeiului provin din satele noastre segărcene: **Florian Cristescu** – de la Segarcea Deal și ceilalți trei - **Dimitrie Stelaru**, **Ion Segărceanu** și **Rodian Drăgoi** - de la Segarcea Vale.

1999

Se marchează 150 de ani de la înființarea școlii primare în **Segarcea Deal**, în **1849**, având ca învățător pe **Ion Găină Oarbă** (v. Dumitru Găină, *Op. cit.*, p. 21).

1999

Aflat, la Slobozia (jud. Ialomița) în monitorizarea primului concurs național de „capacitate” (pentru cei care terminau opt clase), prin delegarea făcută de **Andrei Marga**, dinamic și eficient ministru al Educației, **Gheorghe Sarău** este condus de tânărul inspector general al ISJ Ialomița, **Octavian Man** – profesor de fizică numit de „țărăniști” – prin toate centrele de examen din județul ialomițean. Ajungând în localitatea Făcăeni, după ce **Gheorghe Sarău** și **Octavian Man** au prezentat cadrelor didactice cooptate în sesiunea de examinare cerințele ministerului, la plecare - pe hol – **Gheorghe Sarău** e strigat de o profesoară: „*Domnule inspector, cred că noi ne cunoaștem! Mama mea v-a fost învățătoare!*” „*Da? Înseamnă că tu ești Aurelia Ghevrec, fiica doamnei Georgeta Ghevrec!*”. Și așa și era. După pensioanrea în 1984, învățătoarea mea din cla-

sele a II-a – a IV-a, *Georgeta Ghevrec*, după moartea soțului său și după pierderea fiului, inginer, pe nume *Octavian* (care era mai mare ca mine cu un an și față de sora lui cu doi ani), a venit cu fiica ei, Aurelia, la Făcăeni, unde între timp și decedase.

1999

Profesorul *Lincă Cocoșilă*, originar din **Segarcea Deal**, cu activitate didactică și la **Segarcea Vale**, a publicat, în anul **1999**, lucrarea *Lumină peste timp – Secvențe din viața satului și a școlii de la Segarcea Deal*, 108 p.), în care, pe de o parte, a reprodus *Monografia satului Segarcea-Deal*, aparținând învățătoarei sale, *Teodora Pieptan* (p. 7-45), și – pe de altă parte – pe cuprinsul altor 62 de pagini, intitulate *Satul Segarcea Deal*, el însuși, înfățișând, într-o manieră prietenoasă, ironico-umoristică, dar și realistă, aspecte istorice și culturale, din viața satului, a școlii și bisericii din Segarcea Deal.

2001

În vara anului 2001, *Pr. Marian Mustăciosu*, parohul Bisericii "Cuvioasa Parascheva" din **Segarcea-Vale**, face sfeștania noii picturi a edificiului religios, cu acest prilej fiind înaintat în cinul bisericesc. Pictura a fost realizată de către pictorul *Ion (Oprică) Alexe*. La inițiativa noastră (*Gheorghe Sarău*) și cu sprijinul financiar al Partidei Romilor, prin deputatul *Nicolae Păun*, este pictată, în interior, în partea dreaptă, *Sfânta Sara*, patroana religioasă a rromilor. Gestul era și este cu atât mai important cu cât în localitate nu au fost niciodată mai mult de 3-4 familii de rromi, ulterior și a cincea (anume: o familie de fierari – Matilda și Gheorghe Țăganu al Matildei””, o familie de cărămidari – în vale, la capătul drumului care coboară de la Biserică spre cimitir, unde este fântâna (familia lui Ilie Toboșaru’ ”) -, o altă familie de rromi fierari pe ulița școlii noi (în spatele primăriei), alta în valea de sub șoseaua principală (vale ce despărțea părțile de sat „Vai de ei” de „Sârbie” și care se continua, în sus, pe linia de lângă

familia lui *Lucă Manea*, pe care se afla și casa profesorului *Petre Cojocar*). Și pentru că a venit vorba (și e bine să se știe din perspective interconfesională și interetnică) să arătăm că celebrarea anuală a *Sfinei Sara*, în contextul „Sfintelor Marii de la Mare”, se face exact în localitatea denumită „Les Saintes Maries de la Mer”, cu același înțeles, care se află în sudul Franței). Pelerinajul anual al rromilor europeni, între 24-25 mai, datează din anul 1935. La subsolul bisericii de aici se află statuia *Sfintei Sara*, după care a fost realizată pictură, în anul 2001, de către *Ion (Oprică) Alexe*, în Biserica "Cuvioasa Parascheva" din **Segarcea Vale**.

2002

Structura etnică și confesională a populației comunei Segarcea Vale la nivelul anului 2002, conform recensământului, arăta: 3 862 (români = 3 861), ortodoxă: 3 812, maghiari: 1; romano-catolică:3; reformată: 2; baptistă: 15; Adventistă după ziua a Șaptea: 30.

2002

„În anul 2002, Școala Olteanca a fost cuprinsă într-un program de reabilitare a școlilor din învățământul preuniversitar, lucrarea fiind finanțată cu împrumutul făcut de Stat de la Banca Mondială”- aflăm de la profesoara **Gherghina Bulac** (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 3).

2005

În manualul școlar de limba și literatura rromani pentru clasa a III-a (Editura Sigma, 2005), realizat de **Gheorghe Sarău**, sunt date fotografia *Sf. Sara* și a **Bisericii „Cuvioasa Parascheva”** din **Segarcea Vale**, iar textul scris în rromani de *Gheorghe Sarău* este următorul: „*Anθ-o svāko berś, anθ-e 24-to, 25-to aj 26-to dīvesa le čhonesqe Maj, k-i khangeri anθar o thanipen kaj bučhol pes Les Saintes Maries de la Mer ("Le Svūnte Marie le Derāvāqe"), anθar o sūdo la Franciaqo, thavdel pes o avilipen le rromane patīvalenqo k-e svūnto kòkala le štare "Svuntone 3uvlènqe". Palal e legènde, trin*

*kodolenθar sas le Mariè ke sinesas paşal o Siklârno, O Raj Isùso Xristos: I Marià Magdalèna, I Marià Jakobèea (I daj le siklòvnenqi o Jakob o Čáco, vaj o Tikno), I Marià Salomèea (i daj le apostolurenqi O Joàn o Evangelisto thaj o Jàkob o Baro). I štarto sas lenqi slùga, I Svùnta Sàra, kaj avelas te resel sar i devlikani arakhni le rromenqi anθar i Vestutni Euròpa. Palal sosθe o Raj o Isùso Xristos sas karfinårdo p-o truşul, le ştar Svùnto 3uvlã sinesas thovdine, anθar i Palestìna, kaθar le mudarne xurãvde anθ-o kalo, anθ-jekh berorro aj bičhalde / tradine len p-i derãv, bi te aven len le maj tikne astaripnasqe maşkara, bi xabematenqe, bi panèsqe. Le ştar svùnte sas ingerde p-o pani thaj kadja nakhavde i Mediteràno Derãv thaj resle k-o Le Svùnte Mariè le Derãvãqe, kaj kerde le thanale manušen te patãn anθ-o Devel. Palal so von mule, kadala sas praxome anθ-i khangeri anθar kadava thanipen, kaj inkeren pen penqe svùnto kòkala thaj si len jekh statùa, kaj, anθ-e risparde divesa, sine ingerde le patãlenθar zi k-o pani la Derãvãqo. E rroma, save aven kathe, svakone berşenθe, anθ-o 24-to dives le Majosqo, ankalaven i kali statùa la Svuntone Saraqi anθar i teliphuv la Khangerãqi thaj ingerden la zi k-o pani le Mediteranone Derãvãqo. **Jekhto var** anθ-i Estutni Euròpa, jekhto var anθa jekh ortodòkso khangeri aj jekhto var anθ-i Rumunia, i Svùnta Sàra sas pikturisardi, anθ-o berş 2001, kaθar o piktoro **Alexe Ion**, anθ-i Khangeri "Sfânta Paraschiva" anθar o gav **Segarcea Vale**, o zudèco Teleorman. I iniciativa sas le siklârnesqi **Gheorghe Sarãu** thaj le raşajesqi **Marian Mustãciosu**. (O tèksto si xramosardo kaθar o Gheorghe Sarãu)*

2005

În anul 2005, Primarul localităţii **Segarcea Vale** era *Velica Gheorghe*, viceprimar era *Manolea Florea*, iar secretarul Primăriei – *Tache Enache*.

2005

Şcoala Olteanca, la iniţiativa directoarei **Gherghina**

Bulac, profesoară de matematică, sărbătorește, la 21 mai 2005, de „Ziua Sf. Împărați Constantin și Elena”, **50 de ani de la inaugurarea noii școli**, actualul sediu al Școlii Generale Olteanca (cea din vecinătatea Bisericii). Din broșura și „minimonografia” editate de Școala Olteanca pentru acest eveniment desprindem: „*Am dorit ca prin sărbătorirea evenimentului „Întâlnirea cu fiii satului” să fie o zi festivă, o adevărată sărbătoare în viața Școlii Olteanca, am dorit ca actuala generație de școlari, consăteni și prietenii noștri să cunoască monografia satului, învățământul și cultura din satul nostru Olteanca*”. La acțiune au luat parte și doi reprezentanți ai Inspectoratului Școlar Județean Teleorman, dl. *Ion Huiduman* fiind chiar invitat în prezidiu să vorbească despre trecutul colaborării ISJ Teleorman cu școlile „segărcene”, în particular, cu Școala Olteanca. Dintre foștii directori, a fost prezentă învățătoarea și profesoara suplinitoare de geografie, *Agripina Ciucu* (venită de la Pitești, unde locuiește cu familia fiului său). Au fost de față, de asemenea, foștii profesori din cele trei localități ale comunei, care au predat la Școala Olteanca - *Marian Mustăciosu*, prof. de matematică și fost director, *Lucă Manea* – profesor de sport ș.a. Dar și „elevii” atâtor generații au răspuns prezent la acțiune: *Lenuța Măican* – cadru medical, familia extinsă de intelectuali *Bârsășteanu*, *Carmocan Lucian* și mulți alți distinși „foști elevi” al căror nume ne lipsește acum, între care și un absolvent, venit cu „elicopterul” în curtea școlii, care a sponsorizat programul artistic susținut de solistul de muzică populară, *Constantin Enceanu*. Nu în ultimul rând, am fost și noi de față (*Gheorghe Sarău*, fost elev la Olteanca, și soția, *Mariana Sarău*, prof. de limba română la Liceul „Dinu Lipatti”). Ca anecdotă, să arătăm că, la festivitate, m-am poziționat pe scaunele din sală, alături de colegii absolvenți ai școlii proveniți din diferite generații. În prezidiu se aflau: actuala directoare a școlii, prof. *Gherghina Bulac*, fosta directoare *Ciucu Agripina*, fostul dir. *Marian*

Mustăciosu, nu știu dacă nu era și d-na învățătoare *Păscuța Firican*, și inspectorul *Ion Huiduman*, din partea ISJ Teleorman. La un moment dat, când acesta a început să vorbească despre colectivul școlii, mă zărește și pe mine printre „elevi”. Instinctiv, apleacă puțin fruntea, marcând gestul de salut și spune: „*Să trăiți!*”. Nu știa că și eu sunt fostul absolvent al Școlii Olteanca, dumnealui cunoscându-mă doar din postura de inspector în Ministerul Educației Naționale...Și atunci a făcut o paranteză și a zis că își cere scuze pentru că nu a știut că și eu sunt aici și nu m-a văzut mai înainte ca să mă salute, oricum, a spus asistenței niște cuvinte onorante pentru mine, arătând că – să mi fie permis, căci nu spre laudă reproduc – „*Dl. Sarău este unul dintre cei mai activi și competenți inspectorii ai Ministerului Educației Naționale – rod al acestei Școli*”.

2006 – 2012

În acest interval, educatoare la Grădinița **Olteanca** a fost *Floarea Botezatu*, secondată de *Geanina Tudosiu*, între 2010-2011 (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 5).

2007

În acest an, existau la **Segarcea Vale** 2 000 de gospodării și 1700 de locuințe.

2007 – 2014

În această perioadă, Primăria **Segarcea Vale** este condusă de primarul *Florea Manole* (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 2-3; 8).

2008-2010

Directorul Școlii **Olteanca** revine profesorul de matematică, *Marian Mustăciosu* (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 5).

2011

Cu începere de la 1 septembrie 2011, **Școala Olteanca** se comasează cu **Școala Segarcea Vale** și cu **Școala Segarcea Deal**, luând naștere „Școala Gimnazială Segarcea Vale”. Elevii de la Segarcea Deal sunt transportați cu microbuzul școlar la Segarcea Vale.

2011

Domnul *Constantin (Costică) Safta*, de formație istoric, ne face o vizită neanunțată, foarte plăcută, într-o dimineață cu zăpadă ca în povești, în **3 ianuarie 2011**, la Ministerul Educației, la cam. 62, et. II. Mă privește și îmi spune că semăn cu tatăl meu, *Petrică Sarău (Pârvulețu)*, cu care fusese coleg în clasele primare. Așa am aflat mai multe lucruri, pe care le-am incorporat în acest demers, la secțiunea rezervată personalităților locale.

2012- 2014

În acesată perioadă, educatoare la Grădinița **Olteanca** funcționează *Elena Julea* (v. Bulac, *Mss. cit.*, p. 5).

2014

În 15 februarie 2014, Gheorghe Sarău reia convorbirile începute în 1987 cu verișoara primară a poetului **Dimitrie Stelaru**, doamna *Natalia Bobeică* (n. în 15 septembrie 1923, la Segarcea Vale, fiica morarului Melinte Popescu din Segarcea Vale) despre poet, dar și despre satul Segarcea Vale, așa cum îl ținea mintea din perioada copilăriei și tinereții sale, 1930-1947. Cu acest prilej, aceasta i-a înmănat lui Gheorghe Sarău, spre păstrare, stiloul cu care Dimitrie Stelaru și-a scris poeziile în ultimii ani de viață.

2016

De la 10 aprilie 2016, părintele *Marian Mustăciosu* iese la pensie, după o activitate de 43 de ani (de la 1 decembrie 1973) predă ștafeta tânărului preot *Anghel Florin*.

2016

La 17 octombrie 2016, decedează la București învățătoarea pensionară *Zina Păun* (pe numele de fată: Drăgulin), aflată în grija fiicei sale, înv. *Mariana Păun*, și a nepoatei – asit. univ. drd. *Lavinia Pencea*, tustrele sprijinind cu informații valoroase documentarea noastră din ultimii ani, în legătură cu personalul didactic din așezările segărcene (Segarcea Vale, Segarcea Deal, Olteanca).

2016

Dorind să extind cercetarea pentru “Monografia Segarcea” (începută în 2010), în ultimii doi ani (2014-2016) am intensificat documentarea pe internet, în arhive și biblioteci, dar și prin interviuri luate unor persoane în vârstă - nonagenari, octogenari, septuagenari - ca: **Natalia Bobeică** (fiica morarului Melinte Popescu, 93 de ani), prof. univ. dr. **Stelian Găină**, înv. pens. **Zina Păun** (dec. în 17 oct. 2016, la București), cercet. ist. **Constantin Safta**, prof. univ. dr. **Marinică Drăgulescu**, pens. țăran **Florea Soare** (dec. august 2016), pens. țărancă **Ioana Sarău** ș.a.

Sănătate și bucurii vă dorește Autorul!

VI. Exponenți segărceni cu contribuții științifice, culturale, sportive etc.

Dintre intelectualii și personalitățile segărcene menționate de părintele **Pr. Andrei Mustăciosu** în manuscrisul său (*Mss. cit.*, 1971) - care au studiat și s-au format în anii interbelici și în cei de început ai comunismului, cu activitate deosebită în comunism, ale căror nume le vom reproduce integral, mai jos, ne revine plăcerea de a-i adăuga și pe alții, care s-au născut, s-au pregătit și au întreprins o activitate deosebită în comunism, dar și după aceea.

De bună seamă, prezentările făcute aici nu pot acoperi întregul evantai al persoanelor segărcene dedicate unor domenii în care se vor fi detașat, în care au excelat, dar – tocmai de aceea - galeria celor născuți după 1944 și mai ales, după 1990, se vrea completată cu noi nume de exponenți cu activitate ce a depășit granițele localității, ale județului, ale țării.

1.Segarcea Vale

Reproducem evaluarea făcută în anul 1971 de **Pr. Andrei Mustăciosu**, în legătură cu foștii elevi ai școlii care au înregistrat până la acel moment realizări deosebite:

„*[Domeniul] „Latura” învățământului* [corect: **justiție**]: *Mustăciosu Pantilimon* - avocat, *Bucă Gh. Rodian* – magistrat [**n.n.**: *Rodică Bucă*, șeful Tribunalului din Turnu Măgurele, casa lor – vizavi de Casa Zisu - era unde a fost găzduit o vreme dispensarul uman din Segarcea Vale; era fiul băcanului Gică Bucă, originar din Segarcea Deal]; **medicină umană**: *Mustăciosu Mândica* - internist, *Mustăciosu Minuș* - chirurg, *Pant. Nedelescu* - dr. docent – cercetător, *Bobe Mișu* – internist, radiolog; *Safta Ivan* – mamou; **medicină veterinară**: *Chiriac D. Ion*, *Cojocarul D. Florian*, *Motroașă C. Victor*, *Tatarici M. Pascu*; **profesorat [în universități]**: *Șt. Zisulescu* – profesor universitar; *Drăgulinescu Marin* [**n.n.**: cadru

universitar, din 1968, la Facultatea de Electronică din „Politehnica” București, apoi prof. univ. dr. și, după 1990, a fost decanul acestei facultăți timp de peste 15 ani; un alt frate al lui, *Dumitru*, a ajuns tot electronist, altul – *Ionel* – arhitect, iar mezinul, *Rodică*, după mai multe facultăți începute, în final ajunge absolvent de inginerie electronică], **Literați:** *Gh. Mitrănescu* – București, *Geabou D. Ion* [**n.n.:** poetul *Ion Segărceanu*]; **profesori cu Institutul pedagogic:** *Văduva Pârvu*, *Văduva Gheorghe*, *Drăgulescu Marin* (**n.n.:** v. mai sus), *Cojocariu F. Marin* (profesor la Lunca), *Popescu R. Stele*, *Cojocariu M. Petre* (profesor de istorie și română), *Mustăciosu M. Marian*, *Besnea I. Florina*, *Boboc Naie* și *Manea Lucă*, *Desculțu I. Gheorghe*, [**n.n.:** *Drăgulin Zina*, *Mitrana Marieta* etc etc]; **militari:** *Vasilescu N. Stan*, *Mustăciosu M. Ion*; **ingineri specialiști:** *Alexandru M. Bobe*, *Bobe M. Stan*, *Sindile Alexandru*, *Jean P. Iagăr*; **economiști:** *Cojocariu Cr. Florea*, *Geabou D. Manole* [**n.n.:** *Mielu Emilian Geabău*, fost dir. al Băncii Naționale din Alexandria, fratele poetului *Ion Segărceanu*], *Cojoacă M. Florian*, *Micu Cr. Ion*, *Cojocariu M. Oprea*, *Bârsăteanu Alexandru* și *Desculțu Constantin*, *Delcea M. Gheorghe*; **preoți:** *Mustăciosu F. Andrei* – licențiat, *Desculțu T. Tincu* – licențiat”.

Același lucru îl face și în legătură cu celelalte două sate, **Segarcea Deal și Olteanca:**

2.Segarcea Deal

„Ca urmași, după învățătorul *P. Vlădescu*, care și-au legat activitatea de sat, și care vin ca discipolii săi, [fi amintim pe]: **învățătorii** *Florea Găină*, *N. Pieptan*, *Vasile Ristea*, *M. Tatarici*, *Tatiana Popescu* și *Teodora Pieptan*, alături de *Ștefania C. Voiculescu* și *Ion Giuclea*; **profesori universitari:** *St.[elian] F. Găină*; **magistrați:** *Sorici Linca*, avocat *N. Bucă*; **medicina umană:** medicii interniști *Meclejan Florea* și *Bârsășteanu M.*; **ingineri:** *Datcu I*, *Istrate M. Luca*, *Catana*

Miron, Catana R.; **economiști**: *Ceașu Nicu, Chirigiu M., Mitroi Gheorghe*; **preoție**: *Găină I. Dumitru*”.

3.Olteanca:

„Satul Olteanca își are legată activitatea social - culturală de numele învățătorilor cu multiple inițiative *Ioan Grigorescu* și soția sa, Stana, ridicând local de școală spațios cu patru clase și îndrumându-și elevii în ramurile: **medicină**: *Ciucu N. Bebe* – internist, *Căzănaru St. Fl.* – internist; **profesori**: *Codrea I. Dumitru* - cu Institut pedagogic; **ingineri**: *Codrea P. Marin, Ristea Solomon, Purcea Fl.*; **economiști**: *Gheorghe M. Codrea, Emil I.Mangu*”.

Așadar, **pe lângă aceste liste de personalități** – date la iveală în 20 aprilie 1971 de către părintele nostru Paroh, **Pr. Andrei F. Mustăciosu**, vom prezenta, la rândul-ne, **câțiva exponenți în domeniul românesc științific, cultural, sportiv** etc., proveniți din vatra satelor segărcene, care s-au aflat pe acest tărâm pentru un timp sau, prin originea lor - după părinți - au trecut pe aici ori au locuit în perioade diferite de timp.

I.Segarcea Vale. Exponenți cu contribuții științifice, culturale, sportive etc.

Radu Popescu (1879-1969?)	Marinică Drăgulinescu (n. în 4 martie 1939)
Pr. Andrei F. Mustăciosu (1900-1971)	Marian Mustăciosu (n. 11 martie 1951)
Stelian Popescu – Segarcea (1912-1977)	Rodian Drăgoi (n. 1 februarie 1951).
Dimitrie Stelaru (1917-1971)	Elena (Nona) Stuparu (1954?)
Constantin Safta (n. 3 noiembrie 1934)	Nicușor Glonț (n. 1956, la Tr. Măgurele)
Ion Segărceanu (n. 14 mai 1937)	Gheorghe Sarău (n. 21 aprilie 1956)
Dumitru Negru (23 septembrie 1938)	

Radu Popescu (născut la 5 ianuarie 1879 - decedat în 1969?)

Radu M. Popescu s-a născut la Segarcea Vale, la data de 5 ianuarie 1878. După studiile primare și gimnaziale, urmează Școala Normală de învățători (băieți) din București, devenind învățător, se pare, în anul 1901 (deși Stan V. Cristea arată în *Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni* (Alexandria: Editura "Rocriss", 2005, p. 380) că în anul 1902 Radu M. Popescu ar fi terminat Școala Normală de învățători din București și că, de la 1 noiembrie 1903, și-ar fi început activitatea didactică). Pe de altă parte, părintele Andrei F. Mustăciosu spune că Radu Popescu a fost învățător în Segarcea Vale, în perioada 1901-1943, probabil, fiindu-i chiar elev, apoi, din 1924, îi devine coleg, căci preotul Mustăciosu a funcționat, în paralel, și ca învățător.

Învățătorul Radu M. Popescu a avut doi copii, pe viitorul profesor, poet și folclorist, *Stelian Popescu* – *Segarcea*, și pe Anișoara, căsătorită cu profesorul Paul Dincă.

După la ieșirea la pensie, în 1943, Radu M. Popescu a rămas o prezență vie în memoria noastră, a sătenilor din Segarcea Vale, nonagenarul fiind văzut, după amiaza, zi de zi la plimbarea sa prin sat, doi kilometri spre Olteanca, sprijinindu-se, pe alocuri, în nelipsitul său baston.

Radu M. Popescu a fost publicist în presa interbelică teleormăneană, editând și reeditând o broșură despre apariția cultelor (v. *Din păcatele Bapțiștilor și Adventiștilor sau cum păcătuiesc bapțiștii și adventiștii. Constatări și fapte din viața sectanților, text pentru combaterea sectelor*, Turnu Măgurele, ed. a II-a, 1932, 32 p.). Repere bio-bibliografice despre Radu M. Popescu găsim și în dicționarul neobositului bibliograf al Teleormanului, prietenul nostru, Stan V. Cristea (v. S.V.C. - 2005, p. 380).

Pr. Andrei F. Mustăciosu (născut în anul 1900, la Segarcea Vale, decedat în 25 decembrie 1972, la Pitești, unde este și îngropat).

Andrei F. Mustăciosu s-a născut la Segarcea Vale, în anul 1900, și a urmat clasele primare la Segarcea Vale, avându-l ca învățător pe Radu M. Popescu. După clasele gimnaziale, frecventează și termină, în 1924, studiile Facultății de Teologie din București (cu media 9,00), unde l-a avut coleg pe cel ce avea să ajungă *P. F. Patriarh Iustinian*.

La data de 14 septembrie 1924, vine ca preot, la Segarcea Vale, și la 14 octombrie 1924, la numai 24 de ani, este hirotonisit ca preot al Bisericii “Cuvioasa Parascheva”.

În paralel cu activitatea de preot a fost și învățător, răstimp de două decenii, din 1924 și până în 1943, cu gradul I, și, de asemenea, asigurând și orele de religie.

A fost căsătorit cu preoteasa Gica Mustăciosu și au avut împreună o fată, pe Marieta, care a ajuns medic generalist și a profesat la Pitești.

Despre activitatea și personalitatea *Părintelui Pr. Andrei F. Mustăciosu*, aflăm chiar din „autoprezentarea” pe care și-o face în 20 aprilie 1971, în același document olograf, citat pe cuprinsul lucrării. Extragem din mai multe locuri ale „testamentului” pasajele în cauză: *“Sunt preot licențiat al Facultății de Teologie din București, cu media 9,00. Am fost învățător gradul I – obținând examenul cu media 9,14. Am fost inspector de culte al județului Teleorman. Am dat examen de apărător (avocat) bisericesc, [reușind] cu media 9,00. Am fost ca apărător în Consistoriul bisericesc eparhial Rm. Vâlcea timp de 10 ani. Am fost președintele Cercului Pastoral Segarcea Vale și, după toate ostenele mele, [am ajuns la o] păstorire de 48 de ani, [acum], la etatea de 71 de ani”.*

Părintele Mustăciosu mai arată: *„Eu, Preotul Mustăciosu F. Andrei, cu activitatea ce mi-am închinat-o acestei biserici, ca fiu al satului și cu pregătirea mea didactică,*

învățător [timp] de 20 de ani, i-am orientat pe mulți elevi silitori la carte în școlile superioare, dintre care au îmbrățișat toate ramurile științelor utile vieții, iar ca preot mă mângâi cu păstrarea credinței și întreținerea în condiții bune a clădirilor și a obiectelor bisericesti, plus cimitirele.”/.../”I-am format prin școală pe tinerii: **Burciu D. Mitruș, St. Cojoacă și Tudor Dăscuțu**. Pe parcurs, prin examene de asimilare, s-au calificat și tinerii: **Mitriță Fl. Șatran, Radu T. Dăscuțu și Cioc Paraschiv**”/.../”În toate acțiunile parohiale expuse, am fost ajutat de cântăreții bisericesti: **Marin Pr. Florea și Marin M. Popescu**, care, în 1924, avea etatea de 75 de ani”/.../” Este drept că în pomul care face roade bune, oricine dă cu pietre și - ca în orice sat și parohie - se găsesc și critici. Nici eu n-am fost scutit de piedici și calomnii din partea unor răi, dar pe toți care mi-au stat în cale i-am pus așternut picioarelor mele, căci sunt preotul care am mers pe propriile mele picioare. Orice loc ce l-am ocupat în societate și biserică, l-am ocupat prin examene. Biserica noastră ortodoxă, al cărei slujitor sunt - datorită aprecierii **P. C. Protoereu Pr. Emil Băldescu și P. F. Patriarh Iustinian**, cu care am fost coleg de facultate, în urma activității depuse pe teren bisericesc și social - m-a distins cu rangul bisericesc de „**Iconom**”.

În anul 1972, îmbolnăvindându-se, preotul Andrei Mustăciosu și “Coana Preoteasă” - *Gica Mustăciosu* – s-au mutat la familia fiicei lor, *Marieta*, la Pitești, locuind, așadar, cu toată familia (ginerile și cele două nepoate - *Ancuța și Irina*), dar – din păcate – pentru scurt timp, căci în ziua de Crăciun, pe 25 decembrie 1972, *Pr. Andrei F. Mustăciosu* avea să treacă la cele veșnice.

Oameni din sat, încercătorii de pe mașinile CAP-ului - între care erau *Pascu lui Disu și Filip (Filuș) Nedelcu* (bunicul dinspre mamă al lui *Gheorghe Sarău*) - au mers acolo să ajute la săpatul gropii, la amenajatul mormântului preotului.

Preotul *Andrei F. Mustăciosu* a slujit exemplar, din

1924, de la vârsta de 24 de ani, și până la 72 de ani, ca paroh al Bisericii „Cuvioasa Parascheva” din **Segarcea Vale**, iar între 1924 și 1943 și ca învățător.

Dimitrie Stelaru (9 martie 1917, la Segarcea Vale – 29 noiembrie 1971, București)

Viitorul poet și prozator, **Dimitrie Stelaru**, pe numele său de la naștere **Dumitru Petrescu**, s-a născut la Segarcea Vale, la data de 9 martie 1917, avându-i ca părinți pe *Dumitru Petrescu* [Mitică Anica Petrescu, n. în 1892, tânăr cizmar, venit de la Măgurele, la Segarcea Vale, împreună cu mama sa “Matrozoaica”, cu atelier deschis în casa lui Călin Geabău] și pe *Pasca Popescu* [n. Pasca Marin (Preotu) Florea – Popescu, la Lița, în 3 martie 1890, sora morarului Meletie (Melinte) Popescu]. Părinții viitorului poet s-au căsătorit la 31 ianuarie 1916, la Segarcea Vale, iar foarte curând, *Dumitru Petrescu* pleacă pe frontul primului război mondial și moare în timpul campaniei din 1916-1919.

Casa în care s-a născut poetul era – până nu demultă vreme - a doua casă situată la intrarea în Segarcea Vale, pe partea dreapta, venind de la ieșirea din Lița, și purta numărul doi, însă – în prezent – ar veni a treia casă, căci chiar la intrare s-a mai ridicat un alt imobil. Tatăl copilului **Dumitru Petrescu** (viitorul *Dimitrie Stelaru*) – omonim, Dumitru Petrescu - avea să moară în timpul primului război mondial. După șapte ani de văduvie, Pasca Petrescu se căsătorește cu Florea Stoicea, zidar și antreprenor de case, din Lița, și se mută cu fiul ei, Dumitru Petrescu, în casa noului ei soț, adventistul Florea Stoicea, la Turnu Măgurele, trecând și ea la cultul respectiv. Copilul Dumitru Petrescu (rămas pe numele de naștere), zis “Mitia”, urmează, la Turnu Măgurele, între 1924-1928, clasele primare și, între 1928-1931, primele trei clase de liceu (clasele gimnaziale, a V-a – a VII-a, în fapt). Noul “tată”, adventistul Florea Stoicea, îl va trimite pe “Mitia” – ca și pe propria sa

fiica, Oprica F. Stoicea – la Liceul adventist din Stupini (jud. Braşov), în anul 1931, unde ortodoxul nostru aclimatizat ca adventist – deşi aparent se integrează în viaţa specifică liceului adventist, publicând chiar în revista liceului (“Semnele Timpului”) poezii pe tematică religioasă (v. poemul *Coroana Mântuirii*, în nr. 5 - 6/1936, şi poemul *Mângâietorul*, semnate cu numele real, Dumitru D. Petrescu) – părăseşte, totuşi, acest liceu, după câţiva ani, probabil tot în 1936, cu puţin înainte de încheierea studiilor liceale; oricum, deja împlinise 18 ani. O scrisoare a poetului, trimisă, de la Stupini, în anul 1934, unchiului său, adică, familiei Melinte Popescu, la Segarcea Vale, se află în posesia noastră, despre ea scriindu-se şi chiar a fost publicată de Lucian Raicu, în urmă cu patruzeci de ani.

Mitea Petrescu fuge, aşadar, de la Stupini, şi hălăduie în mai multe locuri: Braşov, Bucureşti, Iaşi, Bacău, Călăraşi, Bicz, Petrila, Petroşani, Sighişoara, Segarcea Vale, Turnu Măgurele, Constanţa, Năvodari, Negru Vodă, Mangalia, din nou Bucureşti, Buftea etc. (deşi unele dintre acestea trebuie luate ca rezervă), pe unde a exersat mai multe ocupaţii (salahor, docher, zidar, brutar, miner, ziarist, profesor de istoria artelor etc. etc. (aceasta din urmă, prin 1945-1946, într-o anumită şcoală de la Sighişoara), anticar (aşa l-a văzut într-o încăpere de pe strada Zalomit, de lângă Gambrinus, şi regretatul Nae Antonescu, mentorul meu într-ale publicisticii în perioada cât m-am aflat la Satu Mare, rafinat cunoscător şi prieten cu scriitorii teleormăneni).

Se mai spune că **Mitea (Dimitrie Stelaru)** ar fi urmat, ba Facultatea de Filosofie, ba Facultatea de Litere a Universităţii din Bucureşti, cu înscriere sau cu examen de absolvire în 1941, dar cercetările întreprinse de Gheorghe Sarău cu sprijinul secretarului şef al instituţiei, Marius Ciurel, infirmă aceste “spuneri folclorice”. De asemenea, aşa-zisul stagiul militar satisfăcut de poet se constituie într-o altă legendă, căci – în urma cercetărilor de arhivă ale aceluiaşi cercetător – s-a dovedit că

Mitea nu a făcut armata, evident, s-a prezentat la recrutare, și-a “umflat” biografia cu mai mulți frați și surori pentru a impresiona, și-a acceptat și un fals “sindrom schizoid” numai să obțină ceea ce își dorea de fapt: scutirea de serviciul militar (v. Gheorghe Sarău, *Dimitrie Stelaru. Date inedite privind situația militară*, “Manuscriptum”, 1990, nr. 2, p.80-82).

Debutul editorial al poetului se produce la Brașov, în anul 1935, sub pseudonimul D. Orfanu, ca apăsare ce o purta în suflet prin dispariția tatălui său necunoscut, dând la iveală volumul *Melancolie* (Poesii, prefată de I. Narcis, Brașov: Tipografia G. I. Gologan, f.a., 54 p.). Natalia Popescu (căs. Bobeică) ne spune, în 2016, că își amintește că mama poetului vorbise cu fratele ei, Melinte, adică tatăl Nataliei, despre cum să-l ajute pe Mitea cu bani, să se vîndă ceva din pământ, ca poetul să-și editeze primul său volumaș.

Urmează și alte plachete de versuri, cum au fost: *Abracadabru* (Poesii, București: Tipografia Progresul Artei, f.a., 16 p., plachetă semnată: D. Orfanul) și *Blestem* (Poesii, București: Tipografia Progresul Artei, 1937, 16 p., plachetă semnată: D. Orfanul), despre ultima crezându-se chiar că este pierdută, ba, și mai rău, că nici nu ar fi fost publicată. Dar, cu sprijinul verișoarei primare a poetului, doamna Natalia Bobeică (fiica morarului segărcean Melinte Popescu) și a sorei vitrege a poetului – Oprica Graure (pe numele de fată: Stoicea) -, cercetătorii Gheorghe și Maria Sarău descoperă și republică volumul *Blestem*, în anul 1990 (*Dimitrie Stelaru, Date inedite privind placheta “Blestem”. Un volum pierdut*, “Manuscriptum”, 1990, nr. 3-4, p. 297-302).

Poetul, tot sub numele de D. Orfanu, va publica peste încă un an volumul *Preamărire durerii* (Poeme, București: Tipografia Astoria, 1938, 64 p.). În anul 1939 însă, poetul este descoperit de Eugen Jebeleanu, care îi schimbă numele din Dumitru Petrescu (D. Orfanu) în **Dimitrie Stelaru**, nume sub care publică până la sfârșitul vieții.

În anul 1940, **Mitea**, devenit **Dimitrie Stelaru**, comite isprava cu înscenarea propriei morți, numai așa, ca să vadă ce scriu confrății lui într-ale literaturii, anunțând decesul în „Semnalul”. Adrian Păunescu îi cere amănunte, într-un interviu apărut în anul 1967, legat de acest gest, poetul Stelaru spunându-i următoarele: “*Mi-am anunțat odată moartea la ziarul „Semnalul”. S-a dus Constantin Almăjeanu și a spus că sunt rece. Rece? au zis cei de la „Semnalul”. Da, rece, a răspuns Almăjeanu. Mort! Și presa a început să anunțe moartea poetului Stelaru, care, ca și atâția alții, din pricina condițiilor ș.a.m.d. a murit. Da, încă și tipii care-mi erau dușmani au început să mă laude, în articole mari, calde, după anunțarea știrii că am murit./.../ Voiam să-mi bat joc. Aveam o poftă nebună să-mi bat joc. O săptămână a urlat presa. Și când eram pe cale de dispariție din comentariile presei, am apărut pe stradă. M-a văzut Emil Botta și s-a făcut alb. Credea că sunt stafie. Toți credeau că sunt stafie. După aia, presa a început să urle: „De ce a murit și a înviat Stelaru?!”* (v. Adrian Păunescu, *Sub semnul întrebării*, ediția a II-a, adăugită, Cartea Românească, 1979, p.536).

Următorul volum, *Noaptea geniului* (Poeme, București: Editura Bucovina – I. E. Torouțiu, 1942, 64 p.), ce cuprinde secțiunile *Înger vagabond* și *Eumene*, avea să fie urmat, în 1944, de un altul, *Ora fantastică*, ce beneficia de recomandarea poetului Eugen Lovinescu, care îl cunoscuse pe Stelaru în cadrul Cenaclului “Sburătorul” (v. *Ora fantastică*. Poeme. Cu *O planetă de poet nou* de E. Lovinescu, București: Editura “Prometeu”, 1944, 72 p.).

Tot în anii ‘40, Dimitrie Stelaru publică și volumul *Cetățile albe* (Poeme. București: Întreprinderile de editură S.A.R., 1946, 74 p.).

Dimitrie Stelaru a avut trei căsnicii. Cu prima lui soție, dobrogeanca *Despina Berlingher*, care a locuit și a fost profesoară o scurtă vreme la Tr. Măgurele, Dimitrie Stelaru se

va căsători la Segarcea Vale, în anul 1947, după care va locui cu aceasta și cu fiica lor – Eumene - câțiva ani în Dobrogea – cu intermitențe, la Negru Vodă și Constanța. Poetul pleacă înapoi la București, divorțează și se căsătorește cu pictorița *Rodica Mihaela Pandele*, în data de 23 mai 1955, la Turnu Măgurele, dar nu locuiesc acolo, ci la București, până în anul 1961, când se desparte și de aceasta. În 1964, Dimitrie Stelaru o cunoaște la un parastas, la Turnu Măgurele, pe *Anghelina (Angela) Cioacă*, originară “de pe Măgurele”, cu care se căsătorește la 17 septembrie 1964, la Sinaia, unde Stelaru se afla la casa de creație a scriitorilor. Locuiesc o vreme la Turnu Măgurele, apoi, din 1965, se mută la Buftea (într-o căsuță a nașului băiatului lor, Eunor Stelaru, născut atunci, adică într-o căsuță a prietenului său de boemă, sculptorul Ion Vlad, plecat și rămas între timp la Paris). Din 1968 și până la decesul poetului, în 29 noiembrie 1971, familia Stelaru locuiește la București, pe strada Aleea Stupilor, în Cartierul Berceni).

Din perspectiva creației literare, să arătăm că, între 1955 și 1971, poetului Dimitrie Stelaru i-au apărut următoarele volume: *Fata pădurarului*. Basm în versuri, București: Editura Tineretului, 1955, 52 p.; *Gelu*. Basm în versuri, București: Editura Tineretului, 1956, 112 p.; *Șarpele Marao și Vrăjitoarele*. Feerii, București: E.S.P.L.A., 1957, 168 p.; *Oameni și flăcări*. Poezii, București: Editura pentru Literatură, 1963, 163 p.; *Fata fără lună*. Povestiri, București: Editura Tineretului, 1967, 167 p.; *Mare incognitum*. Poezii. Volum antologic. cuvânt înainte de Eugen Jebeleanu, București: Editura pentru Literatură, 1967, IX + 374 p.; *Nemoarte*. Poezii, București: Editura Tineretului, 1968, 151 p. [v. *Călătorie cu Hecate* în volum]; *Zei prind Șoareci*. Însemnări [roman autobiografic], București: Editura pentru Literatură, 1968, 175 p.; *Cei din lună*. Basm în versuri. București: Editura Tineretului, 1969, 80 p.; *Mare incognitum*. Poezii. Cuvânt înainte de Lucian Raicu, București: Editura Tineretului.

Colecția „Cele mai frumoase poezii”, 1969, 143 p.; *Coloane. Versuri* [Ediție retrospectivă cu numeroase inedite], București: Editura Minerva, 1970, 480 p.; *Înaltă umbră. Poezii*, București: Editura Eminescu, 1970, 71 p.; *Poeme dramatice (Leru și Împăratul Nix)*, București: Editura Eminescu, 1970, 159 p.; *Păsări incandescente. Poeme*. București: Editura Cartea Românească, 1971, 72 p.

Din 1988, de viața și creația poetului se ocupă cercetătorii **Gheorghe Sarău**, consăteanul poetului, și **Victor Corcheș** (publicist și profesor constănțean).

Astfel, **Gheorghe Sarău** publică mai multe interviuri și articole, care au avut menirea să întregească informațiile despre poetul Dimitrie Stelaru, mai puțin sau deloc cunoscute (v. Gheorghe Sarău **1989**, *Dimitrie Stelaru. Cu pictorița Rodica Mihaela Pandele despre...*], în “Suplimentul artistic și literar al “Scînteii Tineretului””, 11 mar. 1989, p. 3; v. și: *Confesiunea pictoriței Rodica Mihaela Pandele despre Dimitrie Stelaru*, transmisă de Radio România, la Emisiunea militară [redactor Ioan Alexandru], sâmbătă, 29 noiembrie **1997**, ora 10,45 [înregistrare făcută de Gheorghe Sarău în anul 1988]).

A se vedea, totodată, interviul și cu ultima soție a lui Dimitrie Stelaru, *Anghelina*, de fel „de pe Măgurele” – din Turnu Măgurele (v. Gheorghe Sarău **1989**, *Dimitrie Stelaru. Cu Anghelina Cioacă-Stelaru despre Dimitrie Stelaru*, “Pagini teleormănene”, iulie 1989, p. 2 [v. revista “Argeș”, nr. 7, 1989]) și, de asemenea, cel cu verișoara primară a poetului, *Natalia*, fiica lui *Melinte Popescu* (v. Gheorghe Sarău **1991**, *Cu Natalia Popescu-Bobeică despre Dimitrie Stelaru*, “Carul solar” [Teleorman], Anul I (1991), nr. 1 (iun.), p. 4).

Gheorghe Sarău și soția lui, *Mariana Sarău*, au descoperit și editat un volum „pierdut” cu versurile poetului segărcean, *Dimitrie Stelaru* (v. Gheorghe și Maria Sarău **1990**, *Dimitrie Stelaru, Date inedite privind placheta “Blestem”. Un*

volum pierdut, “Manuscriptum”, 1990, nr. 3-4, p. 297-302). De notat că în aceeași publicație apăruse anterior o altă contribuție la viața poetului (v. Gheorghe Sarău **1990**, *Dimitrie Stelaru. Date inedite privind situația militară*, “Manuscriptum”, 1990, nr. 2, p.80-82).

La rândul său, profesorul **Victor Corcheș** editează mai multe manuscrise ale poetului ori reeditează opere anterioare, ca de pildă: *Casa veverițelor* (Povestiri. Ediție îngrijită de Victor Corcheș, București: Editura Ion Creangă, 1991, 24 p.), *Îngerul vagabond* (Poezii postume. Ediție îngrijită, text stabilit, curriculum vitae și prefată de Victor Corcheș, București: Editura Eminescu, 1999, 134 p.), *Scrieri literare*. Ediție critică, text stabilit, curriculum vitae, studiu introductiv, note și variante, ref. critice, bibliografie de Victor Corcheș. Prefată de Nicolae Rotund. Constanța: Editura Ex Ponto, vol. VI: *Proză antumă și postumă*, 2002, 444 p.; *Dimitrie Stelaru, Scrieri literare, vol. I. Teatru*. Ediție critică, text stabilit, curriculum vitae, studiu introductiv de Victor Corcheș, Constanța: Editura Ex Ponto, 2004 etc.

De bună seamă că și alți cercetători s-au aplecat asupra vieții și creației poetului Dimitrie Stelaru, dar, din lipsă de spațiu, vom semnală, mai întâi, contribuția lui **Emil Manu** - care îi dedicase și anterior, în 1984, un valoros studiu (Emil Manu, *Dimitrie Stelaru*, București: Editura Cartea Românească, reluat ca o a doua ediție, revăzută și adăugită, apărută în 2003, la București, prin străduința Editurii “Profile Publishing”) - anume, volumul “Dimitrie Stelaru, *Opera poetică*” (Ediție îngrijită și prefătată de Emil Manu, București: Editura “Profile Publishing”, 2002, 418 p.).

Un alt autor este și **Lucian Teodosiu** de la Turnu Măgurele – trăitor la Iași, unde a fost redactor la Radio România Iași - care a tipărit cartea *Dimitrie Stelaru așa cum l-am cunoscut*, Iași: Editura Junimea, 1998), iar **Marius Nenciulescu**, la rândul-i, îi dedică poetului Stelaru lucrarea

Dimitrie Stelaru și paradigma poetică a anilor '40 (Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință, 2011).

Și despre Dimitrie Stelaru am putea scrie mult, dar aceasta o vom face, cu voia lui Dumnezeu, într-un volum separat, în care urmează să edităm scrisorile inedite, primite de poet de la mari confrăți ai săi literari, dar și scrisori trimise de poet, pe care Angela și Eunor Stelaru ni le-au încredințat spre publicare.

Ziua de **29 noiembrie 1971** a fost cea în care Poetul Stelaru s-a mutat din această lume. Înfirmarea a avut loc la Cimitirul Bellu din București (parcela veche a scriitorilor, 114). Din păcate, și aici, în registrele cimitirului, aveam să descoperim că i se atribuiseră, din greșeală, în ziua înmormântării, 1 decembrie 1971, un alt nume: “Dimitrie Sterescu”, o contaminare de la Petrescu – Stelaru, ieșind “Sterescu”.

Stelian Popescu-Segarcea (n. 22 ianuarie 1912, decedat la 18 decembrie 1977 în Carei, jud. Satu Mare)

Stelian Popescu-Segarcea - cel care a fost poet, folclorist, profesor - s-a născut în 22 ianuarie 1912, la Segarcea Vale, avându-l ca tată pe primul învățător calificat al vremii, **Radu Popescu**. Sora lui Stelian, Anișoara, avea să se căsătorească cu profesorul Paul Dincă, în 23 septembrie 1945, între mesenii de la nunta lor, ținută în Segarcea Vale, aflându-se și poetul Dimitrie Stelaru, care a stat lângă poetul Stelian Popescu – Segarcea și lângă un student la medicină, cu care Stelaru venise, probabil, fiind vorba de viitorul medic și pictor, Ion Mirea.

Stelian Popescu – Segarcea a urmat școala primară, între 1919-1923, în comuna natală, apoi își continuă studiile gimnaziale și liceale la Turnu Măgurele. Aici, la doi ani după terminarea liceului, îl reperăm în “Splendidă crestomație de poezii originale (vol. I, Turnu Măgurele, 1932, 31 p.) și, după alți doi ani, cu placheta de versuri: “Descreștește-ți fruntea” (Turnu Măgurele, 1934, 31 p.).

În anul 1939, când era student la Facultatea de Litere și Filozofie a Universității din București și făcea parte din gruparea literară „Adonis”, lui **Stelian Popescu-Segarcea** îi apare placheta de versuri „Cântece scăldate-n soare” (București: Tip. Ștefan Ionescu-Tămădău, 23 p.), care este analizată pe scurt în rubrica *Literatură, artă, idei ...* din „Universul literar” (18 februarie 1939, p.8): *“D.[!] Stelian Segarcea e un tânăr foarte simțitor la ale poeziei frumuseți. Domnia sa a îmbogățit recent literatura română cu un volumaș de versuri “Cântece scăldate în soare”, apărut în editura “Adonis”. Precum bordul latinității, veselul Alecsandri, odinioară, așijderea d.[!] Segarcea cântă lunca satului natal (“Lunca de la Segarcea”). Desprind câteva versuri din “Lunca” veselului...Segarcea”: “Înflorit-au maci pară!.../ - Buze de artiste -/ Volbura a ’ntins spre fală:/ Sute de batiste!...” (probabil ale autorului, studinte în litere și publicist). Sau: “Albăstrelele” râzând / Se leagănă cochete/ Par’că vor să le-admirăm/ A lor siluete!.../Iară “Ochiul Boului”/ Cu petale’n lume/ Poartă fără a glumi/Pălării de dame!.../”. D.[!] Segarcea a reușit să trateze o temă V. Alecsandri în gen G. Topârceanu. E aici dovada unor lecture asidue pentru care junele student merită să aibă bilă albă la examenul de literatură română”.*

În vremea studenției continuă să activeze în gruparea literară „Adonis” (v. prezen’a lui]n plachetele acesteia, ca: “Dumnezeu, adorat de...”, “Toamna, văzută de...”, “Iarna, văzută de...” și ia parte la campanile de valorificare a folclorului românesc desfășurate în țară sub coordonarea lui Dimitrie Gusti și a lui Constantin Brăiloiu (v. ed. *Balade populare* - culese de pe Valea Oltului și însoțite prin câte un comentariu, Tip.Ștefan Ionescu – Tămădău, București, 1941, 48 p.).

După terminarea facultății, **Stelian Popescu - Segarcea** este profesor la Sighet (1945-1948) și, în această perioadă, în anul 1947, îl găsim pe poet în paginile uni volum colectiv,

Antologia primăverii (Versuri. Ediție îngrijită de Ion Cherejan, Carei: Editura “Prietenii artei”, 56 p. Colecția ziarului “Democratul”), alături de alți confrați poeți, ardeleni: Ovidiu Drimba, A.E.Baconski, Ion Catană, V. Copilu – Cheatră, Ion Cherejan, Dionisos Fărcașiu, Harambașa [Harantașa] Constantin, Dumitru C. Micu, Mihail Mihai, Iosif Moruțan, Mihuța Nichifor, Ion Apostol Popescu, Fr.[ancisc] Păcurariu, Valentin Rus și **Stelian Segarcea** [referință: *Librăria*, Consiliul Județean Mureș. Biblioteca Județeană Mureș, Anuar IV. Studii și cercetări de bibliologie, Tg. Mureș: Tipografia ANSID]. De asemenea, tot în 1947, bibliografia contribuțiilor sale literare se îmbogățește cu volumul de versuri *Țara lui Dragoș Vodă* (Carei: Editura “Prietenii artei”, 48 p.).

Pentru un an, între 1948-1949, se mută ca profesor la Salonta, apoi – încă un an școlar, între 1949-1950, funcționează, tot în învățământ, la Șimleul Silvaniei, ca apoi, din anul 1951 și până la pensionare să-și desfășoare activitatea didactică la Carei, în județul Satu Mare.

Poetul **Stelian Popescu-Segarcea** a fost prezent în continuu în paginile unor reviste și ziare, semnând uneori și cu pseudonimele “Sthely Dinsegarcea”, “Seneca”, “Silvestru” (v. Mihail Straje, *Dicționar de pseudonime*, p. 565), de asemenea, despre poet și creația sa au fost incluse fișe bio-bibliografice în lucrări lexicografice de specialitate ori cu caracter enciclopedic (v.: Iordan Datcu, S.C. Stroescu, *Dicționarul folcloriștilor*, I, p. 361; Ion Al. Stănescu, *Dicționar*, p. 124-125; Lucian Predescu, *Enciclopedia “Cugetarea”*, p. 680, Iordan Datcu, *Dicționarul etnologilor români*, II, p. 172; Stan V. Cristea, *Județul Teleorman. Dicționar bibliografic*, Alexandria: Editura Teleormanul Liber, 1996, p. 556-557; Stan V. Cristea, *Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni*, Alexandria: Editura “Rocriss”, 2005, p. 383) etc.

Stelian Popescu-Segarcea a decedat la 18 decembrie 1977, în orașul Carei, jud. Satu Mare, unde a rămas familia fiicei sale, profesoară la rândul ei.

Constantin Safta (n. 3 noiembrie 1934)

Constantin (Costică) Safta s-a născut la data de 3 noiembrie 1934, la Segarcea Vale. Acesta a ajuns istoric și a lucrat la Muzeul Partidului Comunist din București. Costică (Constantin) Safta este fiul Ioanei Alan – soră cu Alan “de la Pod” – născută în anul 1911 și moartă în anul 1983/ 1985. Tatăl lui Constantin Safta se numea Lincă. Pe bunicul din partea tatălui îl chema Florea, iar pe cel din partea mamei – Mărin (care era frate cu bunica profesorului Petre Cojocar, ce locuia la Sârbie, în zona *Vai de ei*, unde cei veniți se stabiliseră și erau cunoscuți ca bulgari). Primul străbunic din partea tatălui venea din Apuseni și fusese înfiat de familia Chiriac. Constantin Safta ar fi la a cincea generație (Chiriac Dumitru (n. la 1898) – străbunicul, Neagu Safta Chiriac - bunicul, Florea Safta Chiriac – bunicul lui Neagu). Constantin Safta ne spune un lucru interesant, anume că, până în 1670, la botez copiii se scriau după mamă, cum ar fi “Ion al Mariei...”. Numele de **Safta** vine de la o străbunică, “cu o personalitate puternică”. Familia lor locuia în Vaideei (zona începând de la limita Raialei Turnu, adică de la Lița, intrând în Segarcea Vale).

În data de 3 ianuarie 2011, *Constantin Safta* ne-a făcut o vizită la Ministerul Educației, dorind să ne cunoaștem, după ce făcuse legătura – de pe internet – că aș fi fiul fostului său coleg din clasele primare, *Petrică Pârvulețu (Sarău)*. Ulterior, în februarie 2014, când Constantin Safta avea 80 ani, am reluat discuția cu dânsul și am reușit să strâng câteva date despre viața și activitatea sa, dar și despre cele trei localități segărcene și despre alți consăteni.

Făcându-i o fișă bio-profesională lui *Constantin Safta*, să arătăm că a vrut să înceapă școala în anul 1941, dar nu a fost

primit în clasa I, pentru că avea... șapte ani și o lună! Așa că intră în clasa întâi primară abia la opt ani, în 1942 (cu cei născuți în 1935), având-o ca învățătoare pe doamna *Nichita Văduva*, vecina lor.

După terminarea celor patru clase primare, *Constantin Safta* începe clasa a V-a în sat, în anul 1946, dar apoi pleacă din Segarcea Vale, la Chitila – București, tot în clasa a V-a. Termină cele șapte clase și se întoarce la Segarcea Vale. Tatăl său, fiind ceferist, dorea ca fiul său să urmeze această ocupație, dar *Costică Safta* alege...sportul. Înaripat de consăteanul său, *Nae Bobe*, profesor de sport la Liceul sportiv din Galați, pleacă împreună cu alți doi tineri acolo, anume cu *Silvică Mitrănescu (Gâtstrâmb)* și cu *Lucă Manea*. *Constantin Safta* este un elev sârguincios, pasionat încă de atunci și de istorie. În timpul liceului gălățean, profesorul de istorie îi insuflase dragostea pentru istorie, aducându-i cărți de acasă, elevul *Safta* ajungând chiar ... bibliotecarul liceului. El spune: "Nu făceam o selecție la ceea ce citeam și, la un moment dat, a venit unchiul lui *Nicolae Manolescu* – critic literar - și mă surprinde citind "Capitalul" lui Marx. Îi spun: "Nu înțeleg nimic!". Și-mi zice: "Bă, las-o, că nici eu nu înțeleg nimic!". *Constantin Safta* termină liceul, în anul 1954, ca șef de promoție, ceea ce îi permitea ca să meargă la institutul de cultură fizică, la sport, fără probleme. Tatăl lui însă s-a opus ca fiul său să urmeze sportul, așa că tânărul alege Facultatea de istorie de la Universitatea din București, pe care o urmează, așadar, între 1954-1959. După el a mai terminat istorie *Gheorghe Ioniță* – istoricul PCR -, la fel profesorul universitar *Iulian Cârțână*, de asemenea, *Vlad Georgescu* – cu care era foarte bun prieten -, cel care avea să ajungă la Radio Europa Liberă, cel căruia *Constantin Safta* îi dăduse recomandare ca să intre în partid și despre care spune: "*Vlad era un băiat deștept, pe lângă faptul că provenea dintr-o familie avută. Avusese bonă, știa din familie germane, franceza, engleza. Era un tânăr deosebit, cu*

un profil psihic sănătos; era bun sportive, juca baschet foarte bine. Are un băiat, stabilit acum la Paris”.

Constantin Safta ne informează în continuare: *“Am terminat, așadar, facultatea în 1959 și am fost repartizat la Institutul de Istorie a Partidului, de pe lângă CC al PMR, director fiind Gheorghe Vasilichi, fost petrolist, implicat în procesul lui Gheorghiu Dej din anii 1933-1934. De asemenea, era acolo și o ilegalistă – Clara Cușmir – care mi-a propus să lucrez la institut, dar și la Muzeul Partidului Muncitoresc Român, înființat în 1947/ 1948. M-a dus acolo, însă mie nu mi-a plăcut și m-am întors. Era unde azi se află Muzeul Țăranului Român, clădire realizată după proiectele arhitectului Nica Budești, lucrări demarând în 1912 și fiind terminate – cu chiu, cu vai – prin 1963-1967. Sediul meu era la Institutul de pe lângă CC. După trei ani am ajuns cercetător științific principal, gr. III.”*

Constantin Safta, în paralel cu activitatea sa de cercetător - istoric la Muzeul Partidului Comunist din București, a predat, în anii '80, la “Politehnică”, un an de zile, cursul “Probleme fundamentale ale istoriei României și a P. C. R.”, care fusese introdus de Ceaușescu în învățământul superior. După aceea, a predat acest curs la Agronomie, având și un student din zona noastră, de la Lița, pe Gheorghe Mândroc, student la îmbunătățiri funciare. După Revoluția din decembrie 1989, Constantin Safta a predat istorie la un liceu, până la ieșirea la pensie.

Înainte de a pleca din biroul meu, îmi spune că ar mai adăuga ceva despre fostul său coleg de facultate, Vlad Georgescu, de la Europa Liberă: *“Despre Vlad Georgescu e bine să spun ceva. Când am terminat noi facultatea, el fusese repartizat la Muzeul Româno-Rus, care era condus de Scarlat Callimachi, Vlad fiind rudă cu acesta. Muzeul s-a desființat, în 1963, iar Vlad a trecut la Institutul de Istoria Țărilor Sud-Est Europene. Apoi a predat în SUA, la UCLA, între 1966–1968,*

după care la University of Columbia din New York (1973), când a venit în țară cu o delegație de istorici americani la Muzeul Partidului. El predase acolo un curs de probleme fundamentale de istoria României, la UCLA, fiind coleg cu un om de mare valoare american, polonez la origine, Werbinski, care în timpul lui Jimmy Carter a fost a doua personalitate politică americană. Ei, și urcând eu cu el niște trepte în timpul vizitei la muzeu, în 1973, de la un nivel la altul, i-am spus: "Măi, Vlade, dă-o încolo de trabă! Nu te mai băga în chestiile astea politice! Tu, dacă vrei să scrii o istorie a Partidului Comunist, pe bune, scrie-o și dă-le-o ăstora!" - căci ăștia aflaseră că are manuscrisul și îl pistonau. La care el îmi spune: "Mă, le-am dat-o, dar o copie am și trimis-o afară!". A mai predate pe afară, iar în 1977 a fost arestat două luni pentru un text; el, oricum, aderase la platforma lui Paul Goma. Dar, cunoscându-se cu Werbinski, acesta a intervenit pe lângă președintele american de atunci, Jimmy Carter, și l-au scos din închisoare. A ajuns directorul Bibliotecii Române din Washington și în 1979 a rămas definitiv afară. Americanii, văzând că e un om deștept, l-au numit directorul postului Radio Europa Liberă. Aici a făcut el mare prostie; chiar acum citesc o carte a unui avocat, care se referă la perioada aceasta și-l amintește și pe Vlad. A început "să dea tare" împotriva realităților de aici. Și, bineînțeles, a fost înlăturat."

Ion Segărceanu (14 mai 1937)

Ion Segărceanu (pe numele inițial: Ion Geabău) s-a născut la Segarcea Vale, la data de 14 mai 1937, din părinții Dumitru Geabău și Floarea (născută Cazangiu), ambii agricultori. Primul născut al familie era Manole D. Geabou, zis *Mielu Emilian Geabău*, ce avea să ajungă economist, director al Băncii Naționale din Alexandria.

Între 1944-1948, Ion Segărceanu urmează clasele primare în localitatea natală, iar cele trei clase gimnaziale - în

satul limitrof, Lița (1948-1951). Apoi, între 1951-1954, este elev al Liceului Mixt (viitorul Liceu Teoretic “Unirea”) din Turnu Măgurele, unde – alături de alți colegi – înființează, în iarna anului 1953-1954, societatea literară “Mihai Eminescu”, dar și o revistă a acesteia, olografă, intitulată “Curente Calamo”. În anul școlar 1954-1955, este cadru didactic suplinitor la Școala din Satul Olteanca (com. Segarcea Vale). Se înscrie apoi, în 1955, la Institutul „Maxim Gorki” din București, unde rămâne un an de zile. Din același an, 1956, devine student al Facultății de Filologie din București, la secția limba și literatura română, pe care o termină în anul 1961. Acum, ca student, debutează în presă la data de 13 martie 1957, publicând versuri în “Viața Studențească”. Funcționează între 1961-1963 pe postul de instructor cultural principal la Casa de Cultură din Sinaia, dar revine în București, unde, între 1963-1968, lucrează ca redactor la ziarul “Apărarea Patriei” și la revista “Viața Militară”. În perioada 1968-1980, ajunge șef de secție și publicist comentator la publicația “Viața Studențească”, redactor la “Amfiteatru” și, răstimp de un an și jumătate, trece, prin detașare, și la revista “Actualité roumaines”. Tot în noua sa perioadă bucureșteană, Ion Segărceanu debutează, editorial, cu volumul de versuri *Fuga din hazard* (Editura Albatros, 1970) și, de asemenea, își aprofundează pregătirea de specialitate, urmând un curs postuniversitar de jurnalistică (între 1972-1973).

Timpe de zece ani (1980-1990), este instructor principal la “Direcția literaturii și publicațiilor” din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, în edificiul “Casa Scânteii”, unde a fost un fel de consultant literar (camera 555), în perioada de dinaintea căderii comunismului. Aceasta nu l-a împiedicat să rămână bun coleg cu confrății săi literari. În primăvara anului 1989, l-am și vizitat, de altfel, la Ministerul Culturii, propunându-i să gândim o modalitate de a deschide o sală expozițională dedicată consăteanului nostru, poetului Dimitrie Stelaru.

După Revoluția din Decembrie 1989, Ion Segărceanu își continuă activitatea ca expert-instructor la Centrul de Perfecționare în Cultură din subordinea ministerului de resort (1990-1994), iar între anii 1994-2002 este expert parlamentar în cadrul Camerei Deputaților, unde, de altfel, lucra și soția sa, fostă șef de cabinet stenodactilograf în vremea comunistă. În mai 1997, Ion Segărceanu a fost recompensat cu premiul special "Condeiu de aur" (Editura Interprint), iar în anul 2000 este răsplătit de Fundația "Academia Dacoromană" cu Premiul "Mihai Eminescu" (în mai 2000) și cu diploma de "doctor în litere și dacoromanistică" (la 1 decembrie 2000). Poetul, publicistul, prozatorul, traducătorul și ziaristul Ion Segărceanu a publicat în țară peste douăzeci de cărți de poezie și de eseuri, de tălmăciri din lirica universală: *Fuga din hazard* -1970, *Solitarul citadin* – 1972, *Lungul drum către casă* - 1976, *Embleme* – 1976, *Tărâmul magic* – 1980, *Veghe și dor* – 1984, *Poemograme și alte poezii* – 1986, *Oameni, stele, flori* – 1986, *Sub flamuri purpurii de mai* – 1989, *Tărâm al eternei iubiri* – 1989, *O poezie pentru fiecare* – 1993, *Fascinația lirei* – 1993, *Eternele izvoare* – 1996, *Călătorind prin "țara frunzei de arțar"* – 1998 (Ion Segărceanu și Cristina Segarceanu-Udrea), *Vălurel, fiul Dunării* – 1998, *Pururi iubirea* – 1998, *Dreams and songs: poetry for children* – 1998, *Ascuns într-o lacrimă* – 1999, *Năzdrăvăniile perușului Ciufulică și alte poezii* – 1999, *Stele de mare sau Fals tratat de poezie: cugetari, metafore, aforisme* – 2000, *Curcubeu de vis și dor: poezii alese din caietele studenției* – 2001, *Mit și poezie. Consemnări* – 2001.

Din data de 12 martie 2002, *Ion Segărceanu*, împreună cu soția și cu fiica lor, Cristina Udrea – medic - se mută în Canada, la Toronto. Aici, Ion Segărceanu colaborează cu publicația românilor din Canada, "Observatorul", poetul fiind un catalizator cultural foarte activ. A continuat să publice și în Canada volume de poezii, precum *Un ... vers zăbavă*. Poezii – 2003, *Central World* - 2008 ș.a. De asemenea, este răsplătit cu

un premiu pentru poezie pe anul 2004, în cadrul premiilor oferite de Cenaclul și de Revista “Observatorul” creatorilor români canadieni pentru promovarea limbii, artei și culturii românești în Canada.

Elena Buică, scriind în paginile “Observatorul” despre manifestarea Cenaclului “Observatorul” de la Toronto, la 26 ianuarie 2004, care a marcat ziua de naștere a poetului Mihai Eminescu și 24 Ianuarie - ziua Unirii Principatelor Române, vorbește despre excelența prestație a poetului Ion Segărceanu, astfel: *“[În] cea de-a doua conferință, rostită cu glas mai tare, cu o largă experiență în arta condeiului, cunoscutul poet Ion Segărceanu, ne-a vorbit despre Eminescu. Rostirea sa numită ‘Lecția lui Eminescu’ ne-a făcut să ne simțim mândri că un geniu ca Eminescu a fost român. Cu alese cuvinte, d-l I. Segărceanu a făcut ca în sală să strălucească iarăși viu ‘Luceafărul poeziei românești’. Lecția pe care ne-a dat-o M. Eminescu, așa cum ne spune domnia sa, este aceasta: ‘Prin accentele sale de răscolitoare pulsație patriotică, prin limbajul și fericitele expresii deslușite în ‘fagurele de miere’ al limbii române, într-un timp când acesta își căuta vadurile propriei limpeziri, genialul artist oferă dovada peremptorie a modernității de gândire și exprimare, versurile sale, inepuizabile în conotațiile lor, intrând definitiv în rostirea noastră uzuală.”*

Dumitru Negru (n. la 23 septembrie 1938, la Segarcea Vale).

Dumitru Negru și fratele său Ilică Negru erau fiii lui Mărin Negru din Segarcea Vale. *Dumitru Negru*, născut la 23 septembrie 1938, după absolvirea claselor primare în comuna natală, Segarcea Vale (1944-1948), a cursului elementar - la Turnu Măgurele (în perioada 1948-1951), urmează și absolvă o școală medie tehnică în București în anul 1955. În perioada 1955-1956, *Dumitru Negru* susține diferențe pentru clasele a

VIII-a – a IX-a, iar în perioada 1956-1957 îl regăsim elev la zi, obținându-și diploma de maturitate în vara anului 1957.

Ceva mai târziu, între anii 1962-1965, urmează Facultatea de Arte Plastice de la Iași, funcționează apoi ca profesor de desen și caligrafie la Școala Generală nr. 2 din Turnu Măgurele, după care se transferă la Școala Generală nr. 1 “Mircea cel Bătrân” din aceeași localitate unde predă până în anul 1999 când iese la pensie.

Peste alți optsprezece ani de la absolvirea primei facultăți, *Dumitru Negru* termină, în anul 1983, și Facultatea de Muzeologie a Institutului de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu” din București.

Casa de Cultură a Sindicatelor, Muzeul de Artă, spațiul expozițional din incinta Cinematografului “Patria” – toate din Turnu Măgurele – sunt, cu începere din anul 1970, gazda mai multor expoziții personale ale pictorului *Dumitru Negru* și a celor de grup în care este cooptat.

Dar artistul expune, individual și laolaltă cu confrății săi pictori, și în alte localități, precum: Alexandria, Craiova, Iași, Roșiori, Suceava, Râmnicu Vâlcea ș.a.

În funcție de localitatea în care *Dumitru Negru* ia parte la expoziții individuale sau colective, distribuția se prezintă astfel: *Turnu Măgurele* (la Casa de Cultură a Sindicatelor și la Muzeul de Artă - în anii 1970, 1971, 1977, 1990-1997, 2009), *Alexandria* (1971, 1973, 1986-2001), *Craiova* (1995-2000, “Salonul Artiștilor Olteni”), *Suceava* (1979, 1981 și 1983 în contextul Expoziției “Voronețiana”), *Iași* (1982 și 1998), *Roșiori de Vede* (1992), *Râmnicu Vâlcea* (1997, la “Salonul de Sud”).

Cu începere din anul 1973, pictorul *Dumitru Negru* este prezent și pe simezele bucureștene (1973 - Republicana de Pictură de la Sala Dalles), 1975, 1976, 1980, 1982, 1983, 1988 - “Expoziția Națională de Grafică de la București”, 1998, 2004 și 2008, 2011 (în “Sala Oglinzilor” din Palatul “Șuțu”, alături

de turneanul Petre Bucă, pictor autodidact, și de pictorița Camelia Pavlenco din București).

Artistul plastic ia parte la mai multe tabere de creație la: Tulcea (1970), Suceava (1971), Bistrița Năsăud (1972), Ieud (1974), Bistrița – Vâlcea (1976), Turnu Măgurele (1977), Câmpulung (1978), Târgu Mureș (1979), Domnești – Argeș (1980), Curtea de Argeș (1981), Brașov (1999, 2000) etc.

Scriitorul turnean, *Virgil Andronescu*, rezident în Brăila, ne anunța în iunie 2015, că urmează să editeze o carte pe care o va numi "Spovedania unui artist" ori "Negru colorat" dedicată "profesorului, pictorului și omului Dumitru Negru", precizând, totodată, că: "*Volumul se vrea a fi biografia și mesajul transmis de omul și artistul Dumitru Negru cetățenilor comunei natale Segarcea Vale, județul Teleorman. O vie amintire a ceea ce a însemnat domnia sa în cultura orașelului de la mal de Dunăre și Olt - Turnu Măgurele. "Spovedania unui artist" sau "Negru colorat" se dorește a fi o alinare adusă vieții sale zbuciumate, cât și prodigioasei cariere desfășurată de-a lungul a peste 60 de ani*".

Dumitru Negru este membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România (la recomandarea maestrului Ion Murariu și a prof. univ. Gabriel Grimalschi), iar pentru activitatea sa artistică a fost recompensat cu mai multe premii și diplome (v. Diploma Inspectoratului pentru Cultură al Județului Teleorman (2000), Diploma "Salonului de pictură a artiștilor plastici" din Teleorman).

Marinică Drăgulinescu (n. în 4 martie 1939, la Segarcea Vale).

Este cel de-al doilea băiat al lui *Radu* și al *Lilicăi Drăgulinescu*, cel mare fiind *Ionel* (n. în 1938, arhitect), iar cei mai mici - *Dumitru* și *Rodică* – ambii ingineri electroniști.

Tatăl lor, *Radu Drăgulinescu* (n. în 1910), necooperativizat, a fost apicultor, ca și mama lor, *Lilica Ristea*

(după numele de fată, soră cu învățătorul *Vasile Ristea* de la Segarcea Deal). Părinții lui Radu Drăgulinescu au fost Neacșa Drăgulinescu (n. în anul 1880 și m. în 1950, la 80 de ani) și Ion Drăgulinescu (m. în 1912, victimă a unei molime) . Fratele lui Radu Drăgulinescu era mai mare, *Marin* (n. în 1905).

Marinică Drăgulinescu a urmat clasele I și a II-a la Segarcea Vale (1946-1948), avându-l învățător pe dl. Giuclea, originar din Segarcea din Deal, unde fusese coleg de școală elementară cu mama lui Marinică, *Lilica Ristea* – pe numele de fată.

Marinică Drăgulinescu ne spunea, în anul 2015: *“Sălile de clasă erau unde este acum Căminul Cultural, în corpul al doilea, nu cel de la șosea, ci acela dinspre marginea satului, mergând în profunzimea curții. Erau două săli de clasă cu o intrare pe mijloc, între ele. Acolo avea să fie după aceea grădinița. Învățătorul Giuclea avea și el un băiat, pe Tudor, care era coleg de clasă cu mine. Știu că învățătorul ne învățase cum să măturăm noi clasa, neexistând om de serviciu. Ridicam băncile la nouăzeci de grade și făceam curățenie singuri. Om de serviciu era doar pe durata iernii, când venea să facă focul în sobe”*. Profesorul Drăgulinescu ne mai arată că, atunci când era în clasa I și a II-a (1946 și 1947), ora de religie era trecută în orarul clasei și era așezată la ziua de duminică, fiind scris așa: “La Biserică”.

Cu începere din clasa a III-a (1948) și până la terminarea clasei a VII-a (1953), Marinică Drăgulinescu locuiește la Turcheș, lângă Săcele, în județul Brașov, la unchiul său dinspre tată, *Marin Drăgulinescu*, căsătorit cu *Elena Naidin* (cu origini de la Seaca din Teleorman, dar locuise cu părinții ei la Turnu Măgurele).

Unchiul lui Marinică Drăgulinescu, *Marin Drăgulinescu*, urmase Școala Normală de învățători la Alexandria - unde fusese sprijinit financiar de un unchi de-al lui de la Pitești, care lucra la calea ferată -, iar nevasta lui,

Elena Naidin Drăgulinescu, făcuse același tip de liceu, dar la Turnu Măgurele. Când au terminat, prin 1934-1935, s-au căsătorit și - negăsind două posturi împreună în zonă - au plecat la Turcheș, unde erau scoase două posturi. Tot acolo a venit și fratele Elenei Naidin; ei stătuseră pe colț, când se iese din Odaia, pe stânga, și se intră în Turnu Măgurele. Așadar, răstimp de 9 ani, din 1948 și până în 1953, când a terminat clasa a VII-a, Marinică Drăgulinescu învață la Turcheș, acasă la Segarcea Vale venind doar în vacanțe și participând la toate activitățile familiei (pe vremea aceea, părinții săi începuseră să se ocupe și de stupărit).

De ce fusese trimis Marinică la Brașov? Acesta ni se confesează astfel: *“Cred că au existat două motive. Primul era că acolo și fratele meu, Ionel, și eu eram sub ochii unor învățători. Pentru că aici, la Segarcea Vale, mergeam la școală când răsărea soarele, nu ne purta nimeni de grijă în mod deosebit. Iar când soseam la școală, ieșeam în curte și ne jucam. Nu era un program, așa, după ceas. Al doilea motiv era acela de a fi feriți de zona unde părinții noștri erau pedepsiți. Pentru că a fost o perioadă când au fost trecuți la chiaburi. Or, astfel, ni s-a pierdut urma. Ionel, fratele meu mai mare, ca să meargă la liceu, a fost înfiat pe numele sorei tatălui meu, Maria. Era anul în care nu se putea intra la liceu dacă familia era considerată ca fiind de chiaburi. De aceea am plecat noi acolo, pentru că eram necunoscuți, iar unchiul și mătușa mea erau acolo încă de prin 1935- 1936 și erau știuți ca învățători, așezați, aveau un statut recunoscut de lume. Dacă erau niște anchete pe acolo erau pentru cei vizați, nu și pentru ei”*.

După clasa a VII-a, Marinică Drăgulinescu a mers pentru patru ani (1953-1957) la Liceul de băieți nr. 1 “Andrei Șaguna” din Brașov, în incinta căruia funcționa și Liceul Mixt German, mutat apoi unde se află acum Liceul Honterus. Pe lângă liceul destinat băieților, mai exista la Brașov și un liceu similar de fete.

Între 1957-1962, Marinică Drăgulescu este student la Facultatea de Electronică și Telecomunicații a Universității Politehnice din București. *“La început, “Politehnica” a funcționat în sediul său principal din strada Polizu, cu niște clădiri anexe pe Mihail Moxa, Calea Victoriei, și pe 1 Mai – ne spune Marinică Drăgulescu -, iar din anul universitar 1967/1968 se dă în funcțiune Corpul B.din cadrul sediul “Politehnicii” de azi”.* Urmează stagiul militar specific studenților, o lună și jumătate în timpul facultății și trei luni după armată, la Roman și București.

După terminarea facultății este solicitat să rămână asistent universitar (1962-1970), apoi avansează ca șef de lucrări (1968/1970-1979, luându-și doctoratul în aprilie 1977, sub îndrumarea prof. Edmond Nicolau), apoi devine conferențiar (1979-1990) și, din 1990 și până la pensionare, în 2009, este profesor și decan, apoi și prodecan (ultimii patru ani din acest interval). De atunci și până azi, Marinică Drăgulescu a rămas profesor emerit, ține cursuri și beneficiază de un birou al său în clădirile de la “Leu”, exact unde am purtat cu dânsul discuția în toamna anului 2015.

Marian Mustăciosu – preotul (n. 11 martie **1951**, la Segarcea Vale)

Cel care avea să-i urmeze, după 1973, părintelui Andrei Mustăciosu, după decesul acestuia în ziua de Crăciun, în 25 decembrie 1972, a fost tânărul preot atunci, **Marian Mustăciosu**. Născut la Segarcea Vale, la 11 martie 1951, din părinții Florea și Maria, viitorul preot, elevul Marian Mustăciosu, urmează școala generală, între anii 1959-1967, în comuna natală, ca apoi să devină elev al Seminarului Teologic Ortodox de la Mofleni (Craiova), în 1967. După puțin timp însă, în urma unor reorganizări, trece la seminarul de profil din București și își finalizează studiile în anul 1972. După îmbolnăvirea preotului Andrei Mustăciosu, în toamna anului

1972, după mutarea la Pitești, la fiica sa, și după decesul său survenit în 25 decembrie 1972, serviciul religios la Segarcea Vale este preluat, răstimp de un an, de preotul Nicolae Litescu de la Biserica “Adormirea Maicii Domnului” din Segarcea Deal.

La 1 iunie 1973, absolventul seminarului teologic, Marian Mustăciosu, se căsătorește cu educatoarea Florica Martin, cu care se cunună religios la 7 octombrie 1973, după cum noi înșine ținem minte. Tot în octombrie 1973, este diacon, hirotonit la Muntenii Buzăului (jud. Ialomița), cu sprijinul S.S. Roman Ialomițeanul, după care - de la **1 decembrie 1973** și până la **10 aprilie 2016** – este, fără întrerupere - preotul paroh al Bisericii “Sfânta Parascheva” din Segarcea Vale. După zugrăvirea Bisericii „Cuvioasa Parascheva” (2000), părintele Marian Mustăciosu este ridicat în cinul bisericesc de *iconom stavrofor*, rang conferit acelor preoți care au demonstrat o activitate pastorală de excepție, ceremonie la care am fost și noi de față, căci, tot atunci, a fost pictată în biserică și Sfânta Sara, patroana religioasă a rromilor, ca inițiativă a noastră, a părintelui Marian Mustăciosu și a deputatului rromilor de atunci, Nicolae Păun.

O altă apreciere a activității părintelui Marian Mustăciosu este diploma de merit primită în anul 2013 pentru activitatea sa depusă ca responsabil al Cercului Pastoral, între 2011-2016, pentru zona așezămintelor bisericești de pe întinsul Sâiului și Oltului, de la Segarcea Vale și până la Uda, Slobozia Mândra.

De la 10 aprilie 2016, părintele Marian Mustăciosu predă ștafeta tânărului preot *Anghel Florin*, în cadrul slujbei de instaurare, la care ia parte și părintele Adrian Emanuel Silimon de la Catedrala din Turnu Măgurele și directorul Școlii nr. 4 din Cartierul Catanga – Turnu Măgurele.

Rodian Drăgoi (n. 1 februarie 1951, la Segarcea Vale).

Poetul și ziaristul **Rodian Drăgoi** s-a născut, la data de 1 februarie 1951, în Segarcea Vale, din părinții Marin și Maria Drăgoi (Vătrași, pe numele de fată, din Lița). În scurt timp, familia sa s-a mutat în comuna limitrofă, Lița, unde viitorul poet urmează primele două clase primare (1958-1960), apoi clasele a III-a și a IV-a sunt parcurse în localitatea argeșeană Rociu (1960-1962), după care, clasa a V-a este absolvită tot în Argeș, la Costești (1962-1963). Revine în “matca” teleormăneană, la Lița, și urmează și celelalte trei clase gimnaziale (a VI-a – a VIII-a), între 1963-1967. Debutul în presă, cu versuri, s-a produs, acum, în martie 1967, când publică în revista băcăuană “Ateneu”.

Legat de Segarcea Vale și de Lița, **Rodian Drăgoi** spune, într-un interviu acordat confratelui său, Florea Burtan (*De vorbă cu poetul Rodian Drăgoi, "Caligraf"* [Alexandria], numărul 11-12/ noiembrie-decembrie 2012), următoarele: *“De Segarcea Vale sunt legat doar prin naștere. La scurtă vreme după ce am văzut lumina lămpii (m-am născut noaptea, într-o căsuță sărăcăcioasă), părinții m-au dus pe alte meleaguri, unde se străduiau să-și câștige zilnică pâine/.../ Cea mai mare parte a copilăriei și toată adolescența mi le-am petrecut în Lița (satul natal al mamei mele) și în Turnu Măgurele/.../ Pe Dimitrie Stelaru nu l-am cunoscut. Târziu, după ce mă stabilisem în București, am aflat că **ne-am născut în același sat, la distanță de numai câteva case. De curând, am mai aflat că ultimul său domiciliu a fost pe lângă Piața Sudului, la numai câțiva pași de blocul în care locuiesc. Cam ciudată poveste, nu credeți?”***

Rodian Drăgoi merge pentru doi ani de zile la Liceul Teoretic ”Unirea” din Turnu Măgurele (1968-1970), după care, probabil, își satisface serviciul militar. Este, totuși, prezent în antologii de poezie, alături de alți confrăți (v. 1969, Alexandria – “Glasurile câmpiei”; 1972, Alexandria – “Idealuri”), iar între

anii 1973-1974 îl regăsim ca președinte al cenaclului literar “Dimitrie Stelaru” de pe lângă Casa de Cultură a Sindicatelor Turnu Măgurele. De fapt, aici, la Turnu Măgurele, se formează ca poet, **Rodian Drăgoi** arătând în interviul de mai sus: *“Eu, la început, am avut noroc că la Turnu Măgurele exista un cenaclu foarte bun, condus de regretatul Florian Crețeanu, dascăl și poet. Aici veneau mulți aspiranți la gloria literară. Dintre cei care au izbutit să se afirme la nivel național, i-aș aminti pe Florin Costinescu, Lucian Teodosiu, Constantin T. Ciubotaru, Dumitru Vasile Delceanu, Anton Tianu și, nu în ultimul rând, pe dumneavoastră, domnule Florea Burtan”*.

În vara anului 1974, poetul vine în București, locuind, la început, într-o casuță de pământ, care, în planul de sistematizare a orașului, este sortită demolării, primind – în schimb, ca despăgubire – un apartament la etajul nouă, într-un bloc din cartierul Berceni. Se confruntă cu greutățile pe care trebuie să le înfrunte orice nou venit în capitala bucureșteană, continuă să țină legătura cu creatorii teleormăneni, dar luptă și pentru a-și croi un drum propriu în noul spațiu.

În primul deceniu al contextului bucureștean (1974-1984), **Rodian Drăgoi** este inclus în antologia de versuri “Catarge” (1978, București), este președintele cenaclului literar “Constelația lirei” (între 1979-1980, găzduit de Ateneul Tineretului București), are loc debutul său editorial, cu premiul de debut pe anul 1979, cu ciclul de versuri “Tulbure ninsoare”, inclus în volumul “Caietul debutanților 1979” și apărut mai târziu la Editura Albatros, în 1981), își reia, tot aici, studiile la Liceul de Filologie – Istorie “Ion Creangă” din București (1979-1982), primește, de asemenea, în anul 1982, “Premiul pentru poezie al revistei Luceafărul” și, nu în ultim rând, conduce cenaclul literar “Dialog” (1982-1983, din cadrul Clubului Sindicatelor în Construcții din București). Dar, poate, cea mai mare realizare din acest prim deceniu bucureștean al său este apariția, în anul 1984, a volumului “Către iarnă”, cu o

postfață a poetului Ion Gheorghe (București: Albatros, 84 p.).

În ansamblu, din anul 1981 - după ce poetul fusese inclus în volumul apărut la Editura Albatros (v. "Caietul debutanților 1979", publicat în 1981) – și până în anul 1984, **Rodian Drăgoi** intră în atenția revistelor literare reprezentative și arubricilor de critică literară, beneficiind de referirile de specialitate ale unor critici, istoriografi literari, scriitori, ca, de ex.: Nicolae Manolescu, George Alboiu, Eugen Barbu, Voicu Bugariu, Cezar Ivănescu, Victor Niță, Alexandru Condeescu, Laurențiu Ulici ș.a. Autorul însuși spune în interviul acordat lui Florea Burtan, mai sus menționat, că *".../ până la apariția primei mele cărți, publicasem deja în aproape toate revistele literare din țară, despre poezia mea scriseseră laudativ mulți autori importanți (Ovidiu Genaru, Ana Blandiana, Radu Cârnelci, Dan Cristea, Nicolae Manolescu), primisem mai multe premii la concursuri naționale, precum și Premiul revistei Luceafărul, premii care la vremea aceea consacra un tânăr scriitor"*.

Perioada 1985-1989 este o perioadă de statornicire creativă, deși mai puțin vizibilă. Totuși, în anul 1986, volumul pe care îl publicase **Rodian Drăgoi** în anul 1984, *Către iarnă* (București: Albatros, 84 p., cu o postfață dăruită de poetul Ion Gheorghe), avea să-i aducă poetului o nouă recunoaștere, "Premiul U.T.C. pentru poezie". Tot în acest an, din creația sa sunt incluse mostre poetice în antologia "Cântecul Patriei" (București, 1986), iar Rodian Drăgoi, deși mai greu în apusul comunist, continuă să publice în paginile revistelor, să fie în atenția confrăților (v. consăteanul său, Ion Segărceanu, *Rădăcinile sunt dulci*, "Contemporanul", 10 (2207), 3 mar. 1989, p. 5).

După Decembrie 1989, poetul **Rodian Drăgoi** reintră, ca și ceilalți confrăți întru literatură, pe de o parte, într-o eră de normalitate, fiind – în perioada 1990-1997 - redactor, secretar de redacție, secretar general de redacție, redactor șef, șef secție

etc. la peste zece publicații bucureștene, și - pe de alta - și de amărăciune, căci în proaspăta lume “liberă”, exact în anul 1990, i se retrage un volum de la editura la care debutase. **Rodian Drăgoi** oferă amănunte lui Florea Burtan în interviul mai sus menționat: “*Puțini mai știi azi că, la începutul anului ‘90, mi-a fost scos de sub tipar volumul de versuri Fereastra secretă. Asta în ciuda faptului că aveam bun de tipar și primisem și un avans. De, venise și la conducerea Editurii Albatros o nouă echipă. Totuși, am izbutit să intru în posesia unui exemplar pe care îl păstrez drept mărturie*”.

După un alt deceniu (1990-2000), poetul **Rodian Drăgoi** revine editorial și, în anul 2001, îi apare volumul de versuri *Fotografia absenței mele* (București: Editura “Amurg sentimental”, 2001, 94 p.), iar peste un an devine membru al Uniunii Scriitorilor din România (2002).

Brusc, din 2001 și până în 2005, volumul *Fotografia absenței mele* reînvie atenția criticii, acordându-i atenția și respectul cuvenit, prin recenziile și semnalările făcute de critici, istoriografi literari, scriitori și confrăți ziariști, ca, de pildă: Constant Călinescu, Ion Machidon, Valeriu Filimon, Nicolae Sinești, Nicolae Rotaru, Florin Burtan, Eugen Cojocaru, Domnița Neaga, Toma Grigorie, Victoria Milescu, Cornel Paiu, Cristina Roxana-Roșu, N. Georgescu, Lucian Gruia, Aureliu Goci, Horia Gârbea, Mihai Antonescu, Florentin Popescu, N. Georgescu, Constantin Stan, Ana Dobre, Corina Sandu, Șt. Vida etc. etc.

Dar poetul **Rodian Drăgoi** merge mai departe și publică volume de poezie, precum: *Poeme de trecere* (București: Editura Deliana, 2006) și *Lumină de mireasă* (București: Editura Muzeul Literaturii Române, 2007, antologie cu o prefață de Marian Drăghici și cu o postfață a Constanței Buzea), ultimul volum recenzat de mai mulți critici, dintre care îl menționăm pe prof. univ. dr. *Adrian Dinu Rachieru*, care conchide: “*În fața minimalismului în floare,*

gălăgios-ofensiv și productiv, Rodian Drăgoi – ca actant poetic – se furișează, sfios, în culise; de acolo însă, la anumite intervale, ne trimite semnale lirice lunate de har” (v. Recuperări (I): „Cazul” Rodian Drăgoi, „Convorbiri literare”, nr. 5 (173), mai 2010, pag. 62).

De remarcat și faptul că, în decursul vremii, unele dintre poeziile poetului au fost traduse și incluse unele antologii și publicații în limbile albaneză, engleză, franceză, maghiară, sârbă ș.a., iar opera sa a fost din nou răsplătită prin premiile “Antares” (2007), “Caligraf” (2008 și 2015).

Întrebat de Florea Burtan în interviul deja menționat, despre ceea ce îl mai leagă de ținuturile natale segărcene și lițene, dacă mai trece pe la Lița, poetul **Rodian Drăgoi** spune: *“Vin foarte rar din simplul motiv că treburile zilnice nu prea mă mai lasă să vin și pentru că nici nu mă mai așteaptă nimeni. E dureros să nu-ți mai găsești părinții acasă, ci în cimitirul satului, prietenii de odinioară plecați cine știe pe unde, locuitorii de acum ai satului să nu știe nici măcar cine ești și să se uite la tine ca la un străin. Și totuși, sunt acasă. Și brusc îmi dau seama că satul acela nu mai trăiește decât în amintirile mele, că vin aici mai mult să mă-ntâlnesc cu mine, cu mine cel care am fost. Așa se face că, de fiecare dată, plec mai bolnav decât am venit, pentru că de dorul de Acasă nu te poți vindeca niciodată. De acest loc mă leagă foarte multe lucruri văzute și nevăzute, știute și neștiute. Poate că odată mă voi încumeta să scriu o carte despre ele. Cred că ar fi păcat să se piardă”*.

Și, până una alta, poetul **Rodian Drăgoi** îi scrie consătenului său:

“Scrisoare către Dimitrie Stelaru

De mii de ani nu ți-am mai scris, Dumitre,

cenușa dintre noi a dat în floare

îți scriu acum și știu c-o să mă ierți

sunt străbătut de-o rană călătoare

*de când te-ai dus m-am înnoptat și-aud
cum te caută planetele pe care ai trăit
acum e primăvară, vin mugurii pe jos
spre satele pe care le-ai iubit*

*sălbatec ninge-n casa în care te aștept
s-a-ntunecat și vinul strigându-te duios
mi-e-așa de frig de parcă tot așa sta
lângă un foc cu flăcările-n jos*

*și umbra mea e learcă de sudoare
spre palida ta casă alerg pe-un drum beteag
aș vrea să deschid ușa dar nu mai pot să intru
o namilă de greier s-a așezat în prag”.*

(din vol. Rodian Drăgoi, *Lumină de mireasă*, București: Editura Muzeul Literaturii Române, 2007).

Elena Stuparu (Nona Stuparu)

Elena Stuparu s-a născut la Segarcea Vale, casa sa fiind situată pe partea dreaptă la intrarea în localitate, venind dinspre Lița, cu alte cuvinte, nu departe și între locurile unde se aflau casele în care s-au născut poeții Dimitrie Stelaru și Ion Segărceanu, de parcă acea bucată de sat era sortită creatorilor poeți și artiști. A trăit mai mulți ani la Turnu Măgurele, iar în ultimii ani s-a mutat în județul Arad, unde fiul său lucrează în învățământ. Ajunsă aici, se integrează repede în mișcarea artistică arădeană. De pildă, pictorița ia parte la o recentă expoziție de grup, al cărei vernisaj s-a consumat marți, 23 februarie 2016, la Galeria „Clio“ din Arad, ca salon de artă plastică de iarnă al Societății „Ion Andreescu“. Prestația artistică de valoare a Elenei Stuparu este repede remarcată de Petru M. Haș, care - într-o cronică de specialitate ocazionată de acest eveniment, *Impresii la o expoziție*, publicată în „Glasul Aradului” din 1 martie 2016 – arată: *“Prezență inedită*

în cadrul acestei societăți artistice, doamna **Elena Stuparu** surprinde printr-un peisaj metafizic, delimitând misteriosul meridian albastru, linia apei eterne; un autoportret desăvârșit prin care se definește ca un demn descendent al marelui Picasso din perioada albastră; o lucrare de sugestivă anecdotică neoromantică (*După iubire e singurătate*) și un *Portret de bărbat, marcat de nostalgie și reflexie*”.

Înainte de a veni la Arad, autorarea a exersat o a doua sa aplecare artistică, o înmănunchere între arta plastică și poezie, anume, a editat cărți destinate copiilor, cărți de colorat, cu desenele imaginate de autoare și cu versuri proprii. Așa este volumul *O petrecere pe cinste*. Carte de colorat (Alexandria: Tipoalex, 2011) în care Elena Stuparu plămăuiește versuri frumoase pentru copii, ca acestea: “*Într-o zi din luna mai/ Cobora încet la vale/ La copacul de pe plai/ Ursul brun cu blana moale./ Ș-avea-n mână un toiag/ Că e moș, nevoie mare,/ Strigă ”mor”, ca un pribeag,/ Mincionosul nu mai moare./ Și de-atâta gălăgie,/ Sar să vadă, din tușișuri,/ Vulpile și lupii mândri,/ Iepurii din ascunzișuri./ - Ce ai moșule, de mormăi,/ L-întrebară vulpile,/ Că se-aude peste văi/ Și răsun pădurile*”(v. www.literaturacopii.ro/stire-poezie/o-petrecere-pe-cinste-poezie-de-elena-stuparu).

De bună seamă, artista (pictoriță și poetă) publicase, anterior, tot în perioada sa teleormăneană, și alte producții de această factură (v., de ex.: *Concertul din ogradă*. Carte de colorat, Alexandria: Tipoalex, 2010), care, se vede, nu sunt doar cărți “de colorat”, ci – totodată – și cărți de poezie.

Similar, în anii săi “turnu-măgureleni”, “turneni”, artista s-a detașat cu eleganță în domeniul său creativ, fiind prezentă cu picturi în mai toate expozițiile de grup organizate la Turnu Măgure și în alte localități. De plidă, picturile semnate de **Nona Stuparu** sunt așezate alături de cele ale altor confrăți pictori (Cristea Ionescu, Maria Sacerdoțeanu, Ioana Istrate, Ioan Aurel Gârjoabă, Dumitru Negru, Petre Bucă, Mitică Mișu,

Ovidiu Orbeșteanu, Iulian Dian, Minu Ene, Lucian Gânda Paraschivescu), cu prilejul expoziției „In memoriam – prof. Cristea Ionescu – Pictor”, vernisată și găzduită, între 29 mai - 3 iunie 2013, de “Sala Rotonda” a Cinematografului „Flacăra” din Turnu Măgurele, ca inițiativă a Uniunii Artiștilor Plastici din România și a Primăriei Municipiului Turnu Măgurele. Expozițiile personale ale artistei sunt și ele de consemnat, ca, de ex., cea din 28 februarie 2011, desfășurată la Biblioteca Colegiului Tehnic “General David Praporgescu”, prilej cu care vernisajul expoziției sale de pictură a fost însoțit și de prezentarea de carte a autoarei Elena Stuparu.

Tânărul scriitor și pictor teleormănean, Virgil Andronescu – de câțiva ani “evadat cu misiuni mereu culturale”, am zice noi, la Brăila, și ea tot dunăreană ca și Turnu Măgurele - se ocupa pe vremea aceea de artiștii plastici și de scriitorii teleormăneni, “turneni” îndeosebi, convocându-i destul de des la oaze de contemplație artistică în Turnu Măgurele. Sunt de notat: Cenaclul literar din ziua de miercuri, 4 mai 2011, la biblioteca Colegiului Tehnic “General David Praporgescu” din Turnu Măgurele, la care este față și pictorița Elena (Nona) Stuparu, de bună seamă. La fel, pictorița segărcEANĂ, împreună cu alți confrăți artiști (pictorii Florin Lungu, Ovidiu Orbeșteanu, Dumitru Negru, Maria SacerdoțEANU și Petre Bucă, respectiv, sculptorul în lemn - Mitică Mișu) prefigurează “Serbările Dunării și ale Orașului Turnu Măgurele”, în data de 26 mai 2011, printr-o expoziție de grup foarte bine receptată de public, instalată în foaiERUL Teatrului Municipal „Flacăra”.

Dar la Segarcea Vale? Ce a făcut pictorița Elena Nona Stuparu pentru segărcENII EI? Și părintele Marian Mustăciosu ne arată că pe 1 septembrie 2011 a avut plăcerea să sfințească troița de pe șosea, din vecinătatea gospodăriei familiei lui Lucian Lungu, ca lucrare pictată de **Elena Nona Stuparu**. Cinste ei!

Nicușor Glonț (născut în 29 februarie 1956, la Turnu Măgurele)

Nicușor Glonț s-a născut la data de 29 februarie 1956, în orașul Turnu Măgurele, dar a copilărit și a învățat la Segarcea Vale, tatăl său fiind milițian, șef de post acolo.

El însuși nu ascunde acest lucru și recunoaște, cumva, că fotbalul de pe “maidan”, cu copiii din la Segarcea Vale, i-a conferit, ulterior, tehnica în joc – după cum spune într-un interviu, *Glonț spre poartă*, consemnat de Ioan Viorel (v. situl: www.evz.ro/glonț-spre-poarta.html, stocat sâmbătă, 14 februarie 2015): „*Sunt născut în Turnu Măgurele, acolo aveam casă, dar am copilărit la Segarcea Vale, un sat de lângă Turnu, unde tata era milițian, șef de post. Vedeți de ce de mic am fost dinamovist? Ei bine, toată ziua eram pe maidan, acolo mi-am cizelat tehnica, acolo am învățat să dau la fel de bine cu ambele picioare, pentru că viteza și viteza de reacție au fost native*”.

Nicușor Glonț a urmat, așadar, grădinița la Segarcea Vale (unde am fost colegi de grupă), apoi el a rămas la Școala Generală din Segarcea Vale, pe care o termină în anul 1971, iar pe unii dintre noi, situați cu casele mai aproape de Satul Olteanca, după o săptămână de școală în clasa I, ne-au “expediat”, navetiști – pe jos – acolo pentru a urma clasele I-VIII.

Între 1971-1974, Nicușor Glonț este elev al Liceului Teoretic “Unirea” din Turnu Măgurele. Încă din timpul liceului, mai precis, la 16 ani, este cooptat ca fotbalist în divizia C, la “Cetatea” Turnu Măgurele (între anii 1972-1975), jucând apoi la “Chimia” Turnu Măgurele, între 1975-1979, dar deja în Divizia B.

Talentatul și imprevizibilul atacant este curtat și motivat cu mulți bani de către o serie de facilitatori ai unor cluburi sportive (Politehnica Iași, F.C. Jiul, Viitorul Scornicești etc.), dar Nicușor Glonț dorea să ajungă unde el visa de mic, la

Dinamo. Așa că se transferă la Dinamo București, în Div. A, unde joacă între 1979-1980. Accidentându-se însă la genunchiul stâng, într-un meci cu Gloria Buzău, “acasă”, pe stadionul din Ștefan cel Mare, după o recuperare de opt luni, este transferat la Progresul București, tot în divizia A.

Este apoi “împrumutat” la FCM Galați “Oțelul” (în Div. A, între 1981-1982), ca apoi să revină în București, la noua echipă “Victoria București”, care era ”ocrotită” de Miliția Capitalei București (joacă aici aproape șase ani, între 1982-1984 în Div. B, iar între 1985-1987 - în Div. A).

În septembrie 1985, se căsătorește cu Marilena – Roxana, la Câmpina, și - după an - au împreună un copil. Își continuă apoi activitatea fotbalistică la F.C. Brăila (Div. B, între 1987-1988) și la Olimpia Râmnicu Sărat (Div. B, între 1988-1989), iar ultimul club la care a jucat a fost “Unirea” Slobozia (în Div. B, între 1989-1990).

În anul de cotitură istorică, Glonț Nicușor este convocat pentru o scurtă vreme la Dinamo București, *“în primăvara lui 1990, când jumătate de echipă era la lotul național, care se pregătea pentru Mondialul din Italia, și nu mai avea cine să joace pe final de sezon. Am jucat și eu, a jucat și Lucescu, deși avea 45 de ani, și am câștigat titlul atunci!”* – arată sportivul într-un interviu foarte reușit mai sus citat.

Prin urmare, în 1990, ca efect al unor decizii nedrepte induse de Revoluție, fotbaliștilor militari dinamoviști li se iau gradele, Nicușor Glonț pierzând, astfel, la vârsta de 34 de ani, gradul de locotenent. După cum se confesează el, cu sprijinul unui fost profesor al său de la școala de subofițeri de miliție, pe care o frecventase anterior la Câmpina, și cu aprobarea specială obținută, Nicușor Glonț urmează un stagiul de pregătire, răstimp de un an de zile, după care trece ca ofițer la Secția 6 Poliție din București, la “Judiciară”, unde se ocupă de micile infracțiuni, de hoțiile de buzunare (săvârșite prin autobuze de “șuți”) etc. și de unde, în 2005, iese la pensie.

În cariera sa sportivă i-a avut colegi pe unii dintre cei mai buni fotbaliști ai vremii, ca, de ex., pe Cornel Dinu, Dudu Georgescu, Mircea Lucescu ș.a., iar ca antrenori i-a respectat și i-a îndrăgit pe Angelo Niculescu, Constantin Teacă, Robert Cosmoc, dar și pe “nea” Gelu Mircea de la “Cetatea” Turnu Măgurele.

Întrebat într-un alt interviu (postat în 8 februarie 2015, pe www.stirideturnu.ro/interviu-senzational-cu-nicu-glont), “La ce echipă v-ar fi plăcut să jucați?”, Nicușor Glonț se confesează: *“Dinamo a fost echipa mea de suflet. Steaua nu m-a vrut. Rapid m-a dorit, dar nu m-am dus eu. Era Motroc la Rapid. M-a vrut și FC Olt. Era președinte Mitică Dragomir, care venea la mine acasă în Turnu să mă ia și îl dădea mama afară din curte. Apoi m-am întâlnit cu el când am jucat la Victoria”*.

După pensionare, Nicușor Glonț și-a continuat activitatea sportivă, ca antrenor, ca jucător în meciurile demonstrative ale seniorilor (“Old Boys”) de la Clubul Dinamo, avute cu seniorii de la Steaua, CSM Dunărea Giurgiu, Universitatea Craiova etc., a luat parte la întâlnirile cu tinerii sportivi urmași ai clubului său.

De câțiva ani, Nicușor Glonț s-a mutat în localitatea Dobroiești (lângă Fundeni), la douăzeci de minute de București, în comună dedicându-se activității de antrenor al copiilor și juniorilor fotbaliști.

Gheorghe Sarău (n. 21 aprilie 1956)

Chiar îmi este greu, dragă “șegărcene”, să scriu despre mine, dar am spus câte ceva la început, mai precis, m-am referit la despre ce nu sunt și aș fi vrut să fiu. Dar știu – „dragă șegărcene” - că vrei să știi mai multe despre mine ... de la mine, de aceea am să-ți spun pe scurt următoarele:

“Sunt născut la 21 aprilie 1956, în Segarcea Vale, din părinții *Petre Sarău* (fiul lui Ion Sarău (Pârvulețu) și al

Gherghinei Ciobanu – Pârvulețu) și *Ioana Sarău* (fiica lui Filip (Filuș) Nedelcu și a Ispasei Nedelcu (Tatarici, pe numele de fată). Am urmat grădinița (între 1962-1963) la Segarcea Vale, școala generală la Școala Olteanca (1963-1971), Școala profesională de chimie la Turnu Măgurele (1971-1974, secția “operatori chimiști pentru fabricarea azotului și a compușilor pe bază de azot), Liceul Teoretic “Unirea” (1974-1975, cl. a IX-a și a X-a, la secția “uman” - fără frecvență), Liceul Industrial de Chimie (1975-1978, secția seral – ca să pot amâna armata). În paralel cu studiile liceale, între iunie 1974 – septembrie 1978, am lucrat în două fabrici de acid azotic (I și II) la CIC (Combinatul de Îngrășăminte Chimice din Turnu Măgurele). În vara anului 1978, am dat examen de admitere la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, fiind admis la secția rusă-română, dar am fost trimis ca student – TR-ist (termen redus) să-mi satisfac serviciul militar la o unitate militară din Corbul de Sus (jud. Constanța), în perioada septembrie 1978-iunie 1979, acolo fiind coleg cu ceilalți 52 de studenți băieți admiși la filologie română sau la limbi străine, în toate centrele universitare, proveniți din toate etniile. Stagiul acolo a fost – pe lângă mizeriile “căprărești” de rigoare - ca într-o adevărată “para-universitate”, toți străduindu-ne să învățăm cât mai multe limbi și să facem schimb de informații lingvistice și culturale din cât mai multe culturi. Am fost coleg cu foarte mulți dintre universitarii de azi, lingviști și literați ai României, cu cei ce au devenit azi slujitori ai condeului, scriitori, traducători, oameni de cultură: *George Grigore* (lingvist, prof. de limba arabă la FLLS (Facultatea de Limbi și Literaturi Străine) – Universitatea din București), *Andrei Avram* (lingvist, prof. de limba engleză la FLLS), *Tánczos Vilmos* (folclorist, etnolog – de la secția de limba maghiară, în cadrul UBB Cluj Napoca), *Dorel Fânaru* (lingvist, prof. de limba română la Universitatea Ștefan cel Mare din Suceava), *Mihăiță Horezeanu* (profesor de engleză la

Universitatea de Vest din Timișoara), *Vasile Adolf* (devenit: Vasile – Crivăț Adolf, apoi *Răzvan Codrescu* – ilustrul autor și editor de publicații și cărți pe tematică ortodoxă), *Zamfir Bălan* (istoric și critic literar, fost director al Muzeului de Istorie din Brăila), *Cristian Arhip* (muzeograf la Iași), *Ioan Milea* (critic literar, lingvist la Institutul de Lingvistică din Cluj Napoca), *Dorin Murariu* (profesor și editor în județul Timiș), poeți, traducători, publiciști, activiști culturali europeni (ca: poetul *Ioan Es. Pop*, publicistul și profesorul *Murvai Béla*, activistul cultural european *Mircea Sever Avram*, traducătorul *Sorin Calciu* de la Agerpres, traducătorul *Tudor Păcuraru*, fiul scriitorului și diplomatului Francisc Păcurariu, regretatul poet *Tiberiu Dăioni*, de fel din Hunedoara ș.a.), diplomați (*Székely Levente* – etnolog, muzician, fost diplomat al Republicii Ungare la București), profesori cu doctorat în literatură, ca regretatul *Marius Bădișescu*, profesori și directori destoinici (*Grigore Moga* - Școala Brădet, Sibiu; *Liviu Duruț* - profesor la Lugoj, Timiș), literați ca germanul *Helmuth Frauendorfer*, oameni de afaceri și parlamentari, ca *Mihai Dănuț* (de la Brăila) ș.a.

După stagiul militar, imediat din septembrie 1979, am devenit student la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, la secția rusă-română, dar, curând, la câteva zile, am schimbat limba română cu maghiara (din dorința de a învăța mai multe și variate limbi) și, răstimp de patru ani, am urmat limbile *rusă-maghiară*, iar ca limbi facultative, studiate trei ani fiecare, am ales *turca*, *bulgara* și *spaniola*. Continuam, astfel, să îmi completez cunoștințele de limbi străine pe care, ca autodidact, începusem să le deprind în copilărie. De pildă, în clasele primare, “furam” caietele și cărțile de rusă și de franceză ale verișoarelor mele primare, Lilica și Rodica Bădoi, ca să învăț aceste limbi, apoi, în “profesională”, mergeam la Casa de Cultură a Sindicatelor din Turnu Măgurele și învățam germana cu profesoara Cecilia

Chițan (diriginta mea, ca profesoară de română, la școala profesională și la liceul de chimie), de asemenea, singur am învățat ceva spaniolă și ceva turcă până am mers la facultate. În facultate am avut fericirea să învăț ceva din limba slavă veche, cu ilustra slavistă, rafinata profesoară Elena Lința, și – studiind și limba bulgară – limba slavă veche a fost și este și acum o limbă care îmi este accesibilă (păcat, nu se mai predă nici la facultățile de limba română, nici la cele de istorie, nici la cele de arhitectură – cum se întâmpla – foarte bine – în vremea comunistă). Am avut și aici colegi deosebiți la facultate, la orele de sport, în afara unora dintre cei menționați, cum au fost: *Marian Ciucă* (limbi clasice), *Florin Deleanu* (la chineză, devenit apoi specialist în limba sanscrită, în Japonia), colege de la alte limbi – ajunse cadre didactice la Universitatea din București (*Anca Crivăț* - spaniolă, *Mianda Cioba* – spaniolă, *Luminița Munteanu* – turcă etc.). În anul 1982, am debutat, simultan, publicistic, în revistele “Astra” de la Brașov și „Urzica” de la București, cu traduceri literare umoristice.

Și, scurtând, după terminarea facultății, în iunie 1983, am primit unul dintre cele trei orașe, date la repartitie, și am ajuns profesor de limba rusă la Școlile nr. 3 și nr. 2 din orașul Satu Mare. M-am întors la București, în 1984, am lucrat ca traducător din limbile rusă, maghiară, bulgară, profesor de limba rusă, bibliograf și publicist. În 10 august 1985, m-am căsătorit cu *Mariana Velicu* (și ea absolventă de rusă-română, promoția 1985, făcându-ne nunta la Hotel Capitol în București, unde au venit mai multe rude de la Segarcea Vale).

Soția – imediat după terminarea facultății - a fost trimisă la fel ca întreg lotul “București 1985” în secuime, la Nicolești (jud. Harghita) “să-i învețe pe maghiari româna”, cum a vrut partidul *nicu-eleno-comunist*, ținând toți absolvenții promoției 1985 de la București în secuime timp de ...trei ani, rupți de familiile lor. În tot acest răstimp, stând mult timp singur la București, am început să mă documentez în biblioteci

despre limba rromani și rromi, am continuat să public traduceri, recenzii și articole în “Steaua” de la Cluj, Limbă și Literatură, Limbi și Literaturi Străine, Romanoslavica etc. Între timp, în 1987, s-a născut și fiica noastră, *Adriana*, care – date fiind condițiile – a stat până la cinci ani la socrii mei, iar noi împărțiți: eu la București, nevasta - trei ani - la Harghita, de unde - cu începere din anul școlar 1988 – 1989, a plecat, prin detașare.

În primăvara anului 1990, regretata mea profesoară de limba maghiară, *Olga Murvai*, m-a întrebat dacă doresc să merg la Ministerul Învățământului, ca referent de limba maghiară, la Direcția de Relații Internaționale, indicându-mi să-l caut pe directorul de la “relații externe”, dl. *Emil Pârjol*, și să-i spun că vin din partea soțului ei, inspectorul *László Murvai*, de la biroul “minorități” din minister. Nu l-am găsit, dar era acolo directorul adjunct, nimeni altul decât profesorul de folclor, *Silviu Angelescu*, de la Universitatea din București, care m-a condus la ministrul secretar de stat, tot literat, profesorul universitar *Paul Cornea*. M-a primit foarte bine, m-a îmbrățișat, căci mă știa din vremea studenției (deși nu-mi fusese profesor, dar mă remarcase la un seminar româno-bulgar, unde prezentasem o lucrare în limba bulgară, despre cum este și nu este oglindită literatura română în enciclopedia bulgară). Glumesc mereu, spunând: “Pe mine m-au ajutat să ajung în Ministerul Învățământului prietenii mei maghiari, evrei, români ca să mă ocup de ...învățământul rrom”.

Dar, mai departe, după 1990, desigur, poți afla despre mine mult mai multe din cele două dicționare ale harnicului nostru bibliograf teleormănean, literatul *Stan V. Cristea* (v. despre *Sarău, Gheorghe – lingvist, traducător și publicist* în *Stan V. Cristea, Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni* (Alexandria: Editura ROCRISS, 2005, p. 428 – 430) și *Stan V. Cristea, Județul Teleorman. Dicționar*

bibliografic, Alexandria: Editura "Teleormanul liber", 1996, p. 606-607).

Ce a mai fost înainte de **2005** și ce a urmat până în **2008**, se poate afla și dintr-o prezentare, peste care am dat pe internet, făcută de o doamnă, **pe care nu o cunosc**, redactor la publicația "Cuvântul liber. Cotidian mureșean democratic și independent", **Mariana Cristescu**, care, într-un *Editorial* apărut în nr. 138/ 16 iulie 2008, reușește să facă o sinteză pe care o găsesc destul de relevantă pentru viața și activitatea mea de **până la anul 2008**.

Și iată ce se scrie în editorialul – portret:

"Domnului profesor, cu dragoste..."

"Rândurile ce urmează nu se referă, așa cum s-ar putea crede, la unul dintre cele mai frumoase filme ale deceniilor trecute, fiind dedicate unui vrednic de toată lauda contemporan al nostru și universitar român. Deși, în ultimii ani, cu sau fără motiv, unul dintre sistemele cele mai vehement criticate este cel al învățământului românesc, într-o societate atât de haotică precum a noastră, până și adevărul a devenit relativ, elitele intelectuale coexistând cu analfabetismul aflat în plin... reviriment, incompetența cocoșându-se nu o dată... pe cai mari.

Din fericire, chiar dacă pitulată în umbra sfertodocției dominante pe criterii cel mai adesea politice, mai există conștiință, mai există aplecare și dăruire întru înălțarea... "aproapelui", mai există profesionalism. Și, până toate acestea mai există, înseamnă că mai avem o speranță!

Profesorul **Gheorghe Sarău** (pe care eu n-am avut ocazia de a-l cunoaște personal, nu știu cum arată și nici măcar nu ne-am contactat telefonic ori pe net!) s-a născut în anul 1956 (21 aprilie), în satul Segarcea-Vale, din județul Teleorman, într-o familie de români get-beget. A absolvit, în anul 1983, cursurile Facultății de Limbi și Literaturi Straine (FLLS), specializarea rusă-maghiară din cadrul Universității București.

Fiind student, Gheorghe Sarău a participat la mai multe cursuri de vară: limba, literatura și civilizația bulgară - Universitatea Veliko-Tărnovo, Bulgaria (1980), limba, literatura și civilizația maghiară - Universitatea din Debrețin (1981). În afară de aceste limbi, a mai învățat, ca autodidact, limbile spaniolă, rromanes și germana. De asemenea, vorbește bine engleza și franceza. Atât în timpul facultății, cât și după absolvirea acesteia, a publicat studii, recenzii, traduceri și articole în reviste de specialitate.

După absolvirea facultății, a lucrat ca profesor de limba rusă la Școala nr.3 și la Școala nr. 2 din Satu Mare, apoi, din iunie 1984, se transferă ca profesor de limba rusă și traducător din limbile maghiară, bulgară și rusă, în București.

Din iunie 1990, lucrează ca referent de specialitate, apoi inspector de specialitate în Ministerul Învățământului, în cadrul Direcției de Relații Internaționale, Serviciul de Relații bilaterale (referentură exemplară cu Ungaria, Spania, India, Portugalia, Albania, Vietnam, Mongolia, Bulgaria, America de Sud și Centrală ș.a., cursuri de vară românești etc.). În paralel cu activitatea de la minister, activează ca profesor de limba rusă la Școala nr.165 din București, iar apoi, între anii 1991-1994, este profesor de limba rromani la Școala Normală din București. În paralel, în perioada 1 mai 1991-30 aprilie 1998, este metodistul Ministerului Învățământului pentru limba rromani.

Începând din data de 1 mai 1998, lucrează în calitate de consilier pentru limba rromani și rromi la Ministerul Educației Naționale. Din anul 2006, este și formator național în Programul educațional PHARE pentru rromi al Ministerului. Limba rromani a învățat-o autodidact, la încurajarea acad. prof. univ. dr. Gheorghe Mihăilă, a prof. univ. dr. Emil Vrabie și a lect. univ. Ioana Prioteasa. În anul 1983, fiind student și căutând niște cărți la Biblioteca Academiei pentru a face un referat, a dat accidental de o lucrare despre rromi a lui Jean

Vaillant, unde a găsit o minigramatică a limbii rromani de vreo 13 pagini și un minivocabular. Le-a copiat pe amândouă și a început să le studieze. Împrumutând și alte cărți de la bibliotecă, a ajuns la cartea lui Barbu Constantinescu, din 1878, "Probe de limba și literatura țiganilor din România", apărută într-o ediție bilingvă, română și rromani, și a început să învețe limba rromani exact după aceeași metodă prin care Jean Champollion a descifrat hieroglifile egiptene. Dacă avea dubii cu privire la o formă a unui cuvânt, apela la rromii simpli de pe stradă, la florărese și la lăutari: *"Întâi de toate, am început să fișez cartea lui Barbu Constantinescu. Fiind de formație lingvist, mi-a fost ușor să descopăr care erau căsuțele libere în structura limbii, în scheletul morfologic al limbii. În momentul în care aveam vreo 10-15 fișe care mă trimiteau spre o formă de ablativ, locativ sau dativ, mi se confirma că aceea era căsuța de completat. Deci, exact cum a făcut Champollion. Pornind de la nimic, am descoperit scheletul limbii. Am fost autodidact și asta e dovada cea mai clară că oricine vrea să învețe această limbă poate reuși foarte ușor și singur. (...) Totul a început pur și simplu ca un hobby, apoi am început să descopăr secretele acestei limbi, lucru care m-a fascinat"*.

Gheorghe Sarău a urmat cursuri de vară de limba rusă (Moscova, 1990), limba rromani (Karjaa, Finlanda - 1991; Roma - 1992; Sangonis - 1993, 1996) și limba spaniolă (Jaca, 1994, 1996). Ulterior, devine și profesor la cursurile de vară de limba rromani (Beeskow, în Germania – 1998, 1999, 2003). A participat la numeroase conferințe și simpozioane naționale și internaționale, prezentând expuneri despre limba rromani.

Gheorghe Sarău a obținut titlul de doctor în filologie cu teza "Dialectul rromilor spoitori din România", susținută la data de 28 septembrie 1998, la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine din București, sub îndrumarea prof. univ. dr. Lucia Wald. A tradus mai multe lucrări de lingvistică și abecedare în limba rromani. De asemenea, de la data de 1 iulie 1997 și până

în decembrie 2001 a fost încadrat prin cumul ca redactor, redactor-șef adjunct și redactor-șef al publicației Partidei Romilor, "Asul de treflă". În această revistă publică frecvent articole despre limba rromani.

La data de 1 mai 1991, profesorul Sarău a fost trimis de către conducerea Ministerului Educației ca profesor - metodist la Liceul Pedagogic din București, unde se preda limba rromani. Neavând niciun curs la dispoziție pentru a-i învăța pe elevi limba rromani, el a alcătuit un curs de învățare a acestei limbi, pentru clasele I-IV. În februarie 1992, se înscrie la doctorat în domeniul limba rromani, având-o ca îndrumator pe prof.univ.dr.Lucia Wald.

În octombrie 1992, la inițiativa prof. Gheorghe Sarău și a Catedrei de Limbi Orientale, s-a deschis cursul facultativ de limba romaní (țigănească) la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine a Universității din București, acesta fiind primul curs universitar de limba rromani din România. Cursul a fost ținut în fiecare an începând de atunci, prof. Sarău fiind autorul programei de studii universitare pentru limba rromani.

În anul universitar 1997/1998, ca urmare a demersurilor sale, a fost înființată secția de indianistică (hindi -rromani), ca secție B, cele două limbi studiindu-se în egală măsură. Prima promoție de 10 absolvenți avea să se înregistreze în anul 2001.

În anul universitar 1998/1999, s-a înființat și s-a autorizat provizoriu secția de limba și literatura rromani, ca secție B, în cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine și al Facultății de Litere - Universitatea București, acordându-se 10 locuri distincte pentru candidații rromi.

La 1 februarie 1999, se transferă la Universitatea București, unde ocupă, prin concurs, din anul 1997, postul de lector asociat de limba rromani. De asemenea, în aprilie 2000, Gheorghe Sarău a fost inițiatorul și coordonatorul specializării de "Limba și literatura rromani" la Colegiul CREDIS, de învățământ deschis la distanță, din cadrul Universității

București. A organizat cursuri naționale de limba rromani, precum și lecții de învățare a acestei limbi la radio și televiziune, cursuri de metodică, olimpiada națională de limba rromani etc.

În anul 2002, a obținut gradul didactic de conferențiar universitar la secția de Limba și literatura rromani de la Facultatea de Limbi și Literaturi Straine (FLLS) din cadrul Universității București.

Profesorul Gheorghe Sarău a pus bazele învățământului pentru rromi din România, realizând primul manual de studiu al acestei limbi în școlile primare, primul curs care s-a predat la facultate și primul dicționar.

Într-o perioadă de 15 ani, a format peste 460 de profesori de limba rromani. A reorganizat gramatica limbii rromani, a realizat șapte dicționare și 15 manuale de studiu, realizând studii despre cele patru dialecte principale ale limbii rromani: cel al ursarilor, al căldărarilor, al spoitorilor și al rromilor carpatici.

Profesorul Sarău se bucură de o recunoaștere internațională, fiind invitat să vorbească și să predea această limbă în străinătate (Italia, Franța, Germania, Finlanda etc.), alături de cei mai importanți specialiști ai limbii rromani: "Unii mă văd Alexandru Graur sau Spiru Haret al rromilor. Au fost și alții care au încercat să se ocupe de limba rromani, dar nu au avut și darul să le reușească ceea ce mi-a reușit mie".

Eforturile lingvistului român au fost recunoscute, atât pe plan național, cât și internațional: Premiul "Hidalgo" pe anul 1995 (atribuit însă în 20 martie 1999, la Madrid, de "Presencia Gitana", pentru contribuțiile aduse în domeniul promovării limbii rromani în lume); Premiul Președintelui Republicii Italiene pe anul 1999, atribuit la Concursul de creație rromă organizat de "Them Romano", la Lanciano, pentru contribuția la promovarea limbii rromani în lume și la școlarizarea rromilor; Premiul "Partidei Rromilor", acordat în 23 octombrie

1999, pentru contribuțiile la promovarea limbii rromani și a rromilor în cei 10 ani de la Revoluție; Premiul "Aven Amentza" pe anul 2001, cu ocazia "Zilei internaționale a rromilor și a celebrării a 1.000 de ani de atestare a rromilor în Europa", pentru traducerea textelor biblice în limba romani; Premiul Alianței Civice Rrome din România pentru educație rromi (2006), cu prilejul Zilei Internaționale a Rromilor etc.

Cum spuneam la început, din fericire, chiar dacă pitulată în umbra sfertodoxiei dominante pe criterii cel mai adesea politice, mai există conștiința, mai există aplecare și dăruire întru înălțarea... "aproapelui", mai există profesionalism. Și, până toate acestea mai există, înseamnă că mai avem o speranță! Semnează: **Mariana Cristescu**".

*

* *

Dacă mă întrebi, „dragă segărcene”, ce isprăvi am mai făcut după **2008**, anul la care se oprește autoarea **Mariana Cristescu**, trebuie să-ți spun că prime reperi bio-bibliografice legate de mine, despre activitatea și opera mea se pot obține și din alte lucrări cu caracter bibliografic, apărute cu diverse prilejuri, ca, de pildă: volumul “Gheorghe Sarău: *Bibliografie și activitate*” (București, **2009**, 96 p.) sau „*Enciclopedia personalităților din România* (Enciclopedia biografică a femeilor și bărbaților contemporani cu carieră de succes din România. Hübners Who’ is Who”. Fondator și editor: Ralf Hübner. Lucrare principală. Ediția a V-a **2010**, Zug (CH-Schweiz): Verlag für Personenziklopädien AG, **Gheorghe Sarău** la p. 1209-1210).

Însă un cadou frumos și cuprinzător îl constituie volumul bibliografic pe care ISPMN Cluj Napoca l-a scos când am împlinit 60 de ani, în 21 aprilie 2016: Gheorghe Sarău, *Lucrări publicate și activități întreprinse de Gheorghe Sarău în perioada 1980–2015* (Cluj-Napoca: Editura Institutului pentru

Studierea Problemelor Minorităților Naționale - ISPMN, nr. 61/ 2016, 51 p.; v. și on-line: www.unibuc.ro/prof/sarau_g.

* * *

Și știu, **dragă “segărcene”**, că vrei să știi, tot de la mine, pe scurt, despre cei 26 de ani scurși din 1990 și până azi. Și-ți spun:

“Sunt consilier pentru limba rromani și rromi în Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice (1990-2016), sunt prof. univ. dr. la secția de limba și literatura rromani la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine – Universitatea din București (1992-2016), am publicate peste 40 de cărți, am doctorat în lingvistică cu o temă din domeniul limbii rromani (obținut în anul 1998). Am format peste 1000 de cadre didactice rrome pentru limba rromani și tot atâția mediatori școlari rromi, care, în felul acesta, și-au câștigat locuri de muncă în localitățile lor de reședință. Soția, *Mariana Sarău*, predă limba română la Liceul de Muzică “Dinu Lipatti” (din 1991), iar fiica noastră, *Adriana*, a terminat Universitatea de Muzică din București (pian principal). Fratele meu, *Sorinel Sarău* (născut în 1963), a ieșit la pensie (în 2016) ca polițist și locuiește cu familia lui, la Orbeasca de Jos. Tatăl nostru – *Petre Sarău (Pârvulețu)* – a decedat în iunie 1987, iar mama, *Ioana Sarău* – “profesoara” mea de folclor și care m-a ajutat și ea în documentarea pentru această Monografie - locuiește la Segarcea Vale, unde este, câteva ore pe zi, “parlamentară”, pe stănoagă la șosea, lângă gardul casei nașului meu, *Gheorghe Cioc*, alături, de prietenele ei, vecinele, fiind la curent cu tot ce se întâmplă pe “ecranul segărcan”.

Doamne, dă-ne sănătate tuturor!

(Gheorghe Sarău)

2. Segarcea Deal. Exponenți cu contribuții științifice, culturale, sportive etc.

Florian Cristescu (n. 1 august 1884 – decedat la 29 iunie 1949)	Stelian Găină (n. la 1 iul. 1935)
Dumitru Găină (n. 18 ianuarie 1932)	Lincă Cocoșilă (n. la 25 mai 1944)
	Viorel Găină (n. 1 februarie 1953)

Florian Cristescu (născut la 1 august 1884 – decedat la 29 iunie 1949)

Viitorul scriitor și învățător, **Florian Cristescu** - având la naștere numele **Florea Măringic**, pe care îl păstrează până la încheierea clasei a treia - s-a născut la Segarcea Deal, la data de 1 august 1884, „într-un bordei”.

Tatăl lui era *Stan Cristea - Măringic*, care învățase ceva carte la „Școala Domnească din Turnu Măgurele și a făcut apoi, trei veri, un curs pedagogic cu profesorul ardelean *Pascal* și cu alții” - după cum citează *Ion Segărceanu*, dintr-un document olograf al fiului acestuia, *Florian Cristescu* (v. *Ion Segărceanu, Oameni, stele, flori* (București: Editura “Sport-Turism”. Colecția “Cântarea României”, 1986, p. 80-81).

Stan Cristea - Măringic a predat la Segarcea Deal – după cele scrise de fiul său în document – timp de cincisprezece ani, el fiind, după știința noastră, primul dascăl de biserică și învățător, care, după 1834, inaugurează școlarizarea la Segarcea Deal, „într-o cameră din casa lui Ion Dincă” – cum spune preotul Andrei F. Mustăciosu de la Segarcea Vale, din ceea ce auzise de la înaintași – deci, nu în tinda bisericii, ca până atunci – probabil -, ci, înțelegem, într-un spațiu independent, închiriat.

Elevul **Florea Măringic** îi are ca învățători, la Segarcea Deal, în clasele I - a III-a, pe tatăl său, *Stan Cristea – Măringic*,

și pe C. Marinescu - Șulaita, în perioada 1892/1893-1895/1896 (nu știm exact intervalul când a fost în clasele I – a III-a, la Segarcea Deal).

Florea Măringic, venind, în anul 1895 (sau 1896?), în clasa a IV-a la Școala de băieți nr. 1 din Turnu Măgurele (Gimnaziul „Sf. Haralambie”), este înscris în catalog, de către directorul *Mihail Boeriu*, pe un nou nume, **Florea St. Cristescu**. Aici își încheie studiile gimnaziale și, probabil, o parte din cele liceale, în anul 1902.

Tânărul **Florea St. Cristescu** își continuă studiile la Școala Normală a Societății pentru Învățătura Poporului Român din București (între 1902-1906). De remarcat, **Florea St. Cristescu** scrie că “de prin 1904”, numele său devine **Florian Cristescu**, ca urmare a unui pseudonim literar (așa cum i l-a fixat redactorul “Revista învățătorilor”, de la Buzău, când i se publică o poezie). Termină cu brio Școala Normală bucureșteană, ca prim clasat, cu media 9,75, și, între 15 septembrie 1906 - 1 octombrie 1910, este angajat învățător la școala de aplicație a acesteia, iar între 1910-1911, fiind chiar învățătorul și îndrumătorul personal al Principelui Nicolae.

Despre această școală de aplicație, teologul *Dumitru Găină* (al cărui tată era văr cu Florian Cristescu) spune în *Op.cit.* (p. 35): “În tinerețe a fost directorul (!) Școlii Normale de Aplicație din București, unde astăzi este Facultatea de Teologie Ortodoxă din str. Sfânta Ecaterina nr. 2. Aici a învățat și prințul Nicolae, fiul regelui Ferdinand”.

În anul școlar următor, **Florian Cristescu** este institutor la Școala primară de băieți nr. 2 din Roșiorii de Vede (1 octombrie 1911 – 1 septembrie 1912), iar mai departe, între 1 septembrie 1912 – 1 septembrie 1940, funcționează ca institutor și este chiar director (răstimp de zece ani) la Școala primară de băieți nr. 2 “Spiru Haret” din Turnu Măgurele, până la ieșirera sa la pensie în 1940.

Întorcându-ne, să arătăm că în anul 1915, **Florian Cristescu** s-a căsătorit cu Maria Ionescu (originară din localitatea Lisa) și au avut împreună doi băieți și o fată. Băiatul cel mare, Stelică, a absolvit Academia Comercială, ajungând economist și lucrând la Ministerul Sănătății. Celălalt băiat a fost Lucian, iar fata se chema Sabina. În Turnu Măgurele au locuit pe strada Căpitan Stănculescu la nr. 21, aproape de școala în care Cristescu predă.

În perioada 1920-1922, Florian Cristescu a fost deputat de Teleorman, iar în anul 1926 senator. Florian Cristescu a făcut politică țărănistă, fiind membru al Partidului Țărănesc înființat de Ion Mihalache în Muscel.

Profesorul universitar Stelian Găină, finul lui Stelică Cristescu – cunoscând mai multe lucruri din intimitatea familiei Cristescu – ne spune, în anul 2015, următoarele: *“Legat de Principele, care urma după Regele Carol al II-lea, se punea problema ca să învețe românește, dar nu cu o persoană mai în vârstă, care să-l chinuie, să-l plictisească, ci cu cineva tânăr, cam de vârsta lui. De aceea, a fost preferat Florian Cristescu, pentru a-l învăța abecedarul și comunicarea în limba română, practic, în joacă. Și, când a devenit învățător, a înființat, prin 1914-1916, Partidul Țărănesc dedicat țăranilor, pe care toți atunci doreau să-i ajute. Și acolo, la Turnu Măgurele, care era atunci capitala județului Teleorman, era ca șef de partid un avocat Miertu, care apoi a ajuns și ministru, prin anii '30, când au venit la putere. Miertu „s-a învățit” și a pus mâna pe vreo 80 de pogoane de vie și atunci Florian Cristescu s-a supărat, că “uite, noi am înființat partidul, ca – în final – să te îmbogățești tu!”. Și așa a ieșit Florian Cristescu din politică și s-a dedicat scrisului”.*

De altfel, străbunicul profesorului Stelian Găină – Ion Găină Oarbă – fusese frate cu mama lui Florian Cristescu, iar acesta din urmă a fost și nașul de cununie al părinților profesorului Stelian Găină și naș de botez al fraților săi. Prin

urmare, profesorul universitar matematician, Stelian Găină, cunoscând bine familia lui Florian Cristescu, întregește personalitate acestuia, spunând: *“Era cunoscut de institutor, de învățător, de profesor, de director, de revizor școlar, de politician, de autor de cărți cu poezii pentru copii, de autor de manuale școlare pentru ciclul primar, autor de manuale pentru ciclul complementar de șapte clase, scriind chiar o carte de contabilitate. Toți țăranii de pe Valea Oltului, care aveau probleme, mergeau la el acasă, la Turnu Măgurele, și-i cereau sfatul, ajutorul, povețe, intervenții. El este cel care a conceput o scrisoare către învățătorii satelor, spunându-le cum să se poarte în sat, cum să fie exemple, cum să se ofere ca modele, căci toată lumea este ațintită cu ochii spre ei și le scria: “Și bagă de seamă că dascălul acesta – satul – îți va da să dezlegi multe și felurite probleme”*”.

Florian Cristescu a fost un scriitor prolific, practic, ne este imposibil să inventariem aici revistele pe care le-a inițiat ori la care a colaborat, cărțile pentru copii, piesele de teatru și lucrările reeditate. Câteva titluri sunt edificatoare: *Chirchirel și puiul de rândunică, Familia Roademult, Familia Roadensec, Nepoții Roademultulesii, Șirag de mărgelușe, Școala lui Chițchiron, Păsărele și păpuși, Firicel Voinicel, Moțodel, Scrisori către un învățător tânăr, O clacă în sat la noi, Datini strămoșești, Ospățul Regelui Dromihete etc. etc.*

Între 1920-1943, **Florian Cristescu** republică în opt ediții lucrarea sa de factură literar-istorică, *Povestea neamului nostru*, în trei volume, totalizând cca șapte sute de pagini. Lucrarea avea să fie premiată, în 1943, de Academia Română, acordându-i-se Premiul “Constantiniade”.

La 13 iunie **1947**, îl regăsim pe Florian Cristescu la **Segarcea Vale**, unde ia parte, ca martor, la căsătoria poetului *Dimitrie Stelaru* cu prima sa soție, *Despina Berlingerher*, profesoară de română și ziaristă la Turnu Măgurele.

Deși la pensie, **Florian Cristescu** este înnobilat cu funcția de director al “Școlii de contabili cooperatori” din Tr. Măgurele, între **1947-1948**.

La **29 iunie 1949** [*n. n.*: probabil, figurează declarat în 30 iunie], decedează la Turnu Măgurele scriitorul și profesorul **Florian Cristescu**, prima personalitate a celor trei sate reunite (Segarcea Deal, Segarcea Vale și Olteanca).

După mai mulți ani de la mutarea lui Florian Cristescu din această lume, fiul său, pensionarul *Stelian Cristescu*, ia parte la Școala **Segarcea Deal**, la o reuniune de evocare a scriitorului, desfășurată în mai **1987**, el fiind și cel care s-a ocupat de reeditarea unor cărți ale tatălui său, de readucerea lui în memoria colectivă, în atenția iubitorilor de poezie și literatură.

Dumitru Găină (n. 18 ianuarie 1932)

Dumitru Găină s-a născut la Segarcea Deal, în ziua de 18 ianuarie 1932, avându-i ca părinți pe *Ion Găină* (n. în 1904) – poreclit „Ion Sfântu” pentru credința și practica lui religioasă, și pe *Maria* (n. în 1910).

Din informațiile primite de la verișorul lui *Dumitru Găină*, profesorul pensionar *Marian Găină*, dar și din cartea autobiografică (Pr. prof. univ. dr. Dumitru Găină, *De la Segarcea Deal la Melbourne*. Memorii, Ploiești: Editura GrafoAnaytis, 2012, 222 p.), vom încerca să trasăm drumul profesional al teologului *Dumitru Găină*.

În afară de întâiul născut, Dumitru, familia Ion și Maria Găină a mai avut alți doi copii, anume, pe *Nicu Găină* (n. în 11.02.1935, electrician, căsătorit cu Ristea Maria, care, la rândul lor, au avut doi băieți, *Lucian Găină* – preot și *Marian Găină* - muncitor) și pe *Florina (Floarea) Găină* (n. la 29.01. 1940, asistentă medicală, stabilită în Australia).

Viitorul teolog *Dumitru Găină* a urmat școala primară la Segarcea Deal, între anii 1938-1944, avându-l ca învățător

pe Licu V. Pârvan (doar în anul 1944). După terminarea școlii generale, frecventează, între 1948-1952, Liceul Teoretic din Turnu Măgurele. Se angajează ca suplinitor de limba română și de sport, între februarie 1954 - 1 iulie 1955, la școala din satul natal. În anul 1960, devine absolvent licențiat al Institutului Teologic din București și, fără întrerupere, din 1960 și până în 1963, frecventează cursurile de doctorat în specialitatea “drept bisericesc”, lucrarea susținând-o abia în anul 1989, când i se atribuie și titlul de doctor în teologie.

Între anii 1965-1967, funcționează ca asistent doctorand la Catedra de drept bisericesc a institutului bucureștean în care s-a format și, în paralel (din 1966 și până în 1972), este preot și paroh al Bisericii “Sf. Gheorghe – Grivița” din București. Părăsește, așadar, cariera universitară în anul 1967, dar din anul 1968 ocupă funcțiile de inspector general bisericesc al Patriarhiei Române și de acuzator la Consistoriul Central Bisericesc, dobândind și „Crucea Parohială”. Rămâne în aceste funcții până în anul 1972 și-și onorează, simultan, obligațiile ce decurgeau din profesia sa de bază, cea de preot paroh.

Anul 1972 a reprezentat un an de cotitură în viața tânărului teolog, căci este trimis de Statul Român, ca preot misionar, să susțină trăirea spiritual-ortodoxă în rândul credincioșilor ortodocși români australieni, devenind astfel “fondator al Bisericii Ortodoxe Române în Australia”, la Parohia Ortodoxă Română “Petru și Pavel”, reînviind, succesiv, parohii românești de la: Melbourne (1972), Sydney (1973), Adelaide (1973) și Brisbane (1984). La Melbourne însă va locui și va avea parohia principală (1972-1992).

Teologul *Dumitru Găină* a fost căsătorit cu Steliana, având împreună un fiu, *Octavian Găină*, care avea să se formeze în Australia și să ajungă inginer electronist.

La Melbourne, unde a întreprins muncă de pionierat, teologul Dumitru Găină are mai multe inițiative, ca, de pildă: editează longeviva publicație “Altarul străbun” (1972-1992, cu

destinație Australia și Noua Zeelandă), publică, o vreme, și revistă cultural-istorică “Facla”, înființează, în 1973, o “școală românească”, întemeiază - în 1989 - Centrul cultural “Mihai Eminescu”, contribuie la legiferarea unei organizații a tinerilor (“Tineretul ortodox român în Victoria”), reprezintă ortodocșii români în diferite structuri bisericești australiene etc. etc.

În anul 1989, își ia titlul de doctor, cu titlul ”Regimul legal al cultelor religioase din Australia – diaspora română”, și - tot în acest an, la Revoluție – fiind o fire conștiincioasă, disciplinată – “refuză” în zilele aprinse ale Revoluției din Decembrie 1989 să țină o slujbă propusă cu insistență de enoriașii săi români australieni, pe motivul că nu avea cunoștință, în mod oficial, despre evenimentele românești de atunci. Situația va reintra în normalitate, dar după doi ani, în 1992, se întoarce în țară, cu o misiune confesională de două decenii îndeplinită. Fire activă, își reia funcția de preot paroh la vechiul său loc de muncă, la Biserica bucureșteană “Sf. Gheorghe – Grivița”, trece la renovarea ei, ridică o capelă mortuară, un lumânar, organizează o trapeză în subsolul edificiului, modernizează cimitirul aferent, “Veșnicia”, și casa din cimitir.

În paralel, în anul 1994, vine ca prof. univ. dr. la Universitatea din Craiova, unde predă disciplina “dreptul bisericesc” până în anul 2005. Participă la viața universitară, publică articole în revistele de specialitate din țară și din străinătate, cărți în domeniu, dintre care trei titluri după întoarcerea în România (1995, 2007, 2009), oferă interviuri și este invitat să vorbească în emisiuni radio și de televiziune, ia parte la evenimentele majore din satul său natal, la întâlnirea cu fiii satului, în 1999, prilejuită de împlinirea a 150 de ani de la înființarea școlii primare în Segarcea Deal, iar dicționarele și enciclopediile îi menționează activitatea sa deosebită. În august 2010 se pensionează la vârsta de 78 de ani, iar în ultimii ani –

din pricina stării sale precare de sănătate – a optat să se trateze vremelnic în Australia.

Stelian Găină (n. la 1 iul. 1935, la Segarcea Deal), fiind fiul învățătorului Florea Găină (n. în 1908, directorul școlii între 1938 și 1962) și al învățătoarei Teodora Găină). Îi are ca frați pe Sabin Lucian Găină (n. în 12.11. 1936, inginer și cercetător geolog în București) și pe Marian Găină (n. la 22 ian. 1939, învățător timp de peste patuzeci de ani la Școala Segarcea Deal, căsătorit cu înv. Belu Veturia).

Stelian Găină a fost prof. univ. dr. în matematică și a predat la Facultatea de Matematică a Universității din București, apoi – până la pensionare și un an după aceea - la Institutul/ Universitatea de Arhitectură „Ion Mincu” din București. Stelian Găină și soția sa, profesoara de limba română Dobre Metodia (în prezent, decedată), au crescut doi copii ai lor: pe Bogdan - Cristian Găină, economist, căsătorit cu verișoara noastră de gradul doi – economista Liliana Găină, celălalt băiat fiind Sorin Dumitraș Găină, analist programator.

La vârsta de 11 ani, în 1946, Stelian Găină a plecat din sat, la studii, mai întâi, pentru două luni, la Liceul Sf. Haralambie (LSH Turnu Măgurele, situat pe strada cu Spitalul, devenit Liceul “Unirea”), apoi intră printr-un examen foarte exigent (40 de locuri), în același an școlar 1946/ 1947, în cl. I de liceu (cl. a V-a) la Liceul Militar din Timișoara, dar instituția se desființează la finele anului, din cauză că, dl. Urea, comandantul liceului fusese anterior comandantul unei grupe de partizani în Munții Semenicului. Elevii sunt distribuiți la licee similare, Stelian Găină ajungând la Liceul Militar “Macarovici” din Iași, unde urmează cl. a II-a de liceu în anul școlar 1947/ 1948. Venirea la comanda Ministerului Armatei a lui Emil Bodnăraș, în anul 1947, avea să se soldeze în continuare cu reformarea învățământului militar, considerat desuet, amintind de Armata Regală, iar cu ocazia “așa-zisei

reformele a învățământului” din 1948 – ne spune Stelian Găină – sunt desființate liceele militare, profesorii militari fiind epurați, adică disponibilizați, rămânând fără slujbe, dar și elevii urmând să meargă la alte licee. Stelian Găină opinează: *“Poate și de aceea unii dintre ofițerii din fostele licee militare “regale” au intrat în grupele acelea de rezistență, neavând nicio meserie, calificare”*. Prin urmare, fostul elev de liceu militar, Stelian Găină, urmează clasa a VII-a în anul școlar 1948-1949 la Școala elementară nr. 1 din Turnu Măgurele (care era vizavi de Școala Pedagogică, în continuarea Tribunalului). Din anul școlar 1949/ 1950, dă din nou examen la Liceul Sf. Haralambie, care – între timp – devenise “Liceul Mixt”, prin unirea Liceului de fete și a Liceului de băieți, ambele din Tr. Măgurele, liceul fiind tot vizavi de Spitalul Orașului. De precizat că în locul Liceului de fete s-a înființat Școala pedagogică de fete, căci “era nevoie atunci de învățătoare”. Cu acest prilej, Stelian Găină ne informează că în vremea aceea (1945-1948) existau în Tr. Măgurele, pe lângă liceul de fete și cel de băieți, Liceul Comercial (devenit Liceul Agricol, apoi Lic. “Sf. Haralambie”), un liceu “de meserii”, demolat, care – se pare – era pe strada Elena Cuza Vodă, o școală profesională, aflată “dincoace de Liceul Comercial”. În anul 1945, la “gimnaziul unic” se putea intra fără examen la toate liceele, nu și la cel militar unde se dădea examen, dar, din 1948, situația este din nou reglementată și se dau examene la toate tipurile de licee.

După patru ani (1949-1953) termină liceul Mixt din Turnu Măgurele, iar între 1953-1958 urmează Facultatea de Matematică din cadrul Universității din București, fiind – încă din anul I - șeful grupei de studenți. I se reține dosarul pentru a funcționa la Facultatea de Matematică, dar *“prima dată am auzit că Ministerul Învățământului nu are fonduri ca să ne repartizeze în învățământul superior”* și, astfel, *“am fost trimiși în Regiunea București, urmând să fim chemați. Pe mine*

m-au repartizat la Salcia, unde am rămas un an de zile. Acolo, fiind satul lui Zaharia Stancu, iar cumnatul său – Stelian Păun – era inspectorul general al centrului regional București pentru învățământ, se dorea să se înființeze un liceu, care, de fapt, a și luat ființă. Tot eram întrebat de Stela Borcan, o învățătoare care era șefa secției de învățământ, unde mi se află dosarul de încadrare, care rămăsese la București, dar nu a mai fost nevoie, căci am fost chemat, printr-o scrisoare, din toamna anului 1959, la catedra de analiză matematică a Facultății de Matematică din București/.../Era și nevoie de absolvenți merituoși, căci, în 1958, foarte mulți tineri asistenți evrei depuseseră cereri de plecare din țară”.

La catedra de analiză matematică, Stelian Găină l-a avut ca șef pe profesorul Miron Nicolescu, cel care i-a fost și îndrumător la doctorat și l-a cooptat și în Institutul de Matematică, pe funcția de cercetător onorific, rămânând cu funcția de bază la facultate.

Între anii 1974-1976, Stelian Găină este profesor de matematică în Zair. Stelian Găină avansează la lector doctor, rămâne la Facultatea de Matematică până în anul 1980 și apoi – la propunerea fostului său profesor asistent, George Ciucu, devenit din 1978 rectorul Universității din București – acceptă să treacă la „Arhitectură” ca profesor de matematică, în locul unei profesoare, care își urmase soțul arhitect în Franța, unde rămăsese cu prilejul unei delegații (era vorba de Lilly Jeanne Nicolescu, fiica lui Miron Nicolescu). Aici promovează pe postul de conferențiar univ. dr., iar imediat după Revoluție, în 1990, devine profesor universitar. Deși putea ieși la pensie în anul 2005, este solicitat să mai funcționeze un an, așa că, din 2006, își încetează cariera universitară.

Dar cum astfel de monografii – în viziunea noastră – nu trebuie să ocolească fapte valoroase de istorie orală, care, aparent, nu au legătură cu un anumit subiect, ne simțim obligați și onorați să consemnăm aici două dintre acestea furnizate de

universitarul Stelian Găină, iar într-alt loc vom prezenta și o relatare inedită a sa depre cum avea să ajungă viitorul scriitor teleormănean, Marin Preda, elev de liceu pedagogic în... secuime.

Ca o picanterie, aflăm, așadar, de la Stelian Găină, că mentorul său, profesorul universitar Miron Nicolescu, cel care, între 1966-1975, avea să fie președintele Academiei Române și, în paralel, și directorul Institutului de Matematică (desființat de Elena Ceaușescu în anul 1974), fusese anterior, în „Guvernul Groza” secretar de stat la Ministerul Învățământului, iar ministrul Învățământului de atunci era Gheorghe Vasilichi...un dulgher venit din Iași (**n.n.**: alții îl cataloghează drept petrolist) , dar care, totuși, fiind “cu bun simț”, își lua tesla și urca pe clădirea Ministerului Învățământului, aflat atunci pe strada Spiru Haret, unde este Editura Didactică și Pedagogică, R.A. din București, și repara ce era de reparat, lăsându-l pe Miron Nicolescu să coordoneze Ministerul.

Dar, tot de la Stelian Găină, aflăm și un lucru trist, legat de profesorul său, acad. Miron Nicolescu, care, la vârstă de 72 de ani, avea să moară în 30 iunie 1975, acasă, “plesnindu-i inima”, în momentul în care, pe ecranul TVR, apăruseră imaginile cu Elena Ceaușescu, cea care în aceeași zi îl chemase la cabinetul ei și îl umilise, lăsându-l să aștepte în antecameră câteva ore, iar când a fost anunțată de secretară că așteaptă să intre Miron Nicolescu, Elena Ceaușescu a urlat, spunând: “*Ce mai vrea și boșorogul ăsta?*” (probabil, audiența era în contextul desființării de către aceasta, cu un an înainte, a Institutului de Matematică).

Lincă Cocoșilă (n. la 25 mai 1944)

Lincă Cocoșilă s-a născut la Segarcea din Deal, la data de 25 mai 1944, avându-i ca părinți pe membrii cooperatori *Nicu Cocoșilă* și *Cristina Șatran*. După clasele primare (1951-1955) și cele gimnaziale (1955-1958) urmate la Segarcea Deal,

adolescentul Lincă Cocoșilă se înscrie, în 1958, la Școala profesională agricolă din satul său, pe care o termină în anul 1961. Dar, din același an, merge la Năvodari, pentru alți trei ani, să urmeze o altă școală, cea de operatori chimiști (1961-1964), pregătiți în vederea dării în funcțiune a Combinatului de Îngrășăminte Chimice (CIC) Turnu Măgurele.

Revine, așadar, pe plai teleormănean, lucrând în această întreprindere și urmând, în același timp, Liceul “Unirea” din Turnu Măgurele (1964-1967). După bacalaureat, se înscrie la Institutul Pedagogic din București și la Facultatea de Filologie – secțiile limba și literatura română și limba și literatura rusă (1967-1971, la fără frecvență), luându-și licența în anul 1975. În paralel cu studiile universitare, Lincă Cocoșilă funcționează ca profesor suplinitor de limba rusă, română și alte discipline, mai întâi, la Lița (1967-1968), apoi în satul natal – Segarcea Deal (între 1968-1971). Din 1971, predă - preponderant - limba și literatura română, la Segarcea Deal (1971-1972), Olteanca (1972-1975), Segarcea Vale (1975-1990), ca, după 1990, să predea în satul natal până la ieșirea la pensie.

Pe lângă activitatea didactică, Lincă Cocoșilă a fost un înfocat animator cultural, exemplu pentru elevii săi și tinerii din satele comunei Segarcea Vale, acompaniând la acordeon soliștii și echipele artistice de dansatori.

Desigur, Lincă Cocoșilă a publicat o serie de articole în presa și câteva cărți, cum sunt, de pildă: *Lumină peste timp – Secvențe din viața satului și a școlii de la Segarcea Deal* ([Alexandria]: Tipoalex, 1999, 108 p., ISBN: 973-99093-5-3) și *Vara amintirilor târzii*. Secvențe în proză (București: S.C. AntorTipo S.R.L., 2003, 134 p.). De bună seamă, ca respect față de dascălii săi, acesta editează lucrarea Teodorei Pieptan, *Monografia satului Segarcea Deal* (București: S.C. AntorTipo S.R.L., 2004, 38 p.), pe care, de altfel, o anexase anterior și în cartea lui de debut, *Lumină peste timp* (1999, p. 7-45). Despre viața și activitatea lui Lincă Cocoșilă au făcut referiri: Stan V.

Cristea în *Dicționarul scriitorilor și publiciștilor teleormăneni* (Alexandria: Editura “Rocriss”, 2005, p. 111-112) și revista “Meandre, nr. 2 (5), dec. 2000, p. 23, despre “Lincă Cocoșilă, *Lumină peste timp*”).

Viorel Găină (n. 1 februarie 1953)

Născut la 1 februarie 1953, în localitatea Segarcea Deal, ca fiu al lui Stan Găină, **Viorel Găină**, după școala generală urmată în satul Segarcea Deal, com. Segarcea Vale, se înscrie, în 1968, la Liceul Pedagogic din Turnu Măgurele, pe care îl termină în anul 1973. După cinci ani, devine, în 1978, student la Facultatea de Drept a Universității din București, luându-și licența în drept în anul 1983.

În 1992 se înscrie la doctorat la Universitatea din București și, sub îndrumarea științifică a acad. prof. univ. dr. Ion P. Filipescu, își susține teza de doctorat, în anul 1996, cu titlul *Regimul juridic al investițiilor străine și condiția juridică a investitorilor străini în România*.

Calitatea de doctorand îi facilitează și încadrarea sa ca lector universitar la Facultatea de Drept a Universității din Craiova, în perioada 1992–1997, unde **Viorel Găină** a asigurat predarea mai multor discipline de profil (Dreptul mediului, Dreptul comerțului internațional, Drept comercial, Dreptul afacerilor). Este apoi promovat în gradul didactic universitar de conferențiar dr. (1997 – 2003), Viorel Găină predând în continuare discipline ca: Drept comercial și Dreptul afacerilor. Ascensiunea sa profesională este înnobilită cu titlul de profesor universitar doctor, în anul 2003, și - de atunci și până în prezent - predă aceste discipline, este membru în Senatul Universității din Craiova (2000-2008) și ocupă, în prezent, și funcția de prodecan al Facultății de Drept craiovene.

De bună seamă, în totă acest interval, de la terminarea facultății și până în prezent, **Viorel Găină** a fost avocat și

profesor, și - în paralel, prin cumul de funcții - a îndeplinit și alte activități (de pildă: între 1990-1992, îl regăsim ca deputat în Parlamentul României, între 1992-1993 este director general în Prefectura Dolj, este titular al “Cabinetului de avocatură Viorel Găină”, membru în Consiliul Baroului Dolj – din 2007 și până în prezent, formator la Institutul Notarial Român – din 2012 și până azi etc. etc.).

Viorel Găină este căsătorit și are un băiat, *Alexandru-Mihnea Găină* (născut la 17 august 1979, la Craiova), care îi “calcă pe urme”, mândru și conștient de nobila profesie de avocat pe care el îl vede tot atât de important și necesar ca și medicul de familie, dar fiind și cadru universitar la Facultatea de Drept și Științe Administrative “Nicolae Titulescu” a Universității din Craiova.

Cum stă bine însă unui universitar, **Viorel Găină** a scris peste zece cărți și cursuri universitare, peste optzeci de articole și materiale în domeniul dreptului etc.

3.Olteanca. Exponenți cu contribuții științifice, culturale, sportive etc.

Andrei Ursu (n. la 13 septembrie 1914, Cimișlia din Tighina – Basarabia)	Frații Chelu: Marin (n. 1950, București), Florian și Lucian (gemeni, ns. în 1952, la Oradea) Valentin Bădoi (n. 16 decembrie 1975, Turnu Măgurele)

Andrei Ursu (născut la 13 septembrie 1914, în comuna Cimișlia din județul Tighina – Basarabia), unde a urmat școala primară și clasele gimnaziale, după care merge la Școala Normală din Chișinău (Liceul Pedagogic), intrând al doisprezecelea. În acest liceu, pe care îl termină ca șef de promoție, deprinde și jocul de oină, sub îndrumarea profesorului Roman Jalopeanu. Andrei Ursu este luat în armată, în Regimentul 21 Infanterie București, și, după serviciul militar, în 1939, întrucât avea studii, a fost direcționat spre școala de ofițeri de rezervă de la Ploiești.

Din păcate, Basarabia este desprinsă de România și trece sub sovietici, prin ultimatum, la 28 iunie 1940, iar a doua zi, în 29 iunie 1940, Andrei Ursu este înaintat de la gradul de elev-plutonier, la gradul de sublocotenent al Armatei Române, printr-un decret dat de Majestatea Sa Regele Mihai. Așa că tânărul este mobilizat, în 1941, în Regimentul 21 infanterie, ca sublocotenent al Armatei Române, și pleacă pe front. Luptă la Odesa și Stalingrad, este rănit grav, este decorat cu Coroana și Steaua României și este internat, răstimp de șase luni, în Spitalul Militar. Familia lui rămăsese în Basarabia, frații Gheorghiiță și Ion, părinții. Tatăl lor a fost considerat chiabur și deportat în Siberia, la Murmasnk. Andrei Ursu și-a văzut familia abia în anul 1959.

După demobilizarea sa, în **1945**, Andrei Ursu vine la **Școala Olteanca** pe post de învățător. Aici, pe lângă știința de carte, Andrei Ursu le însuflă elevilor dragostea pentru jocul de oină, învățându-i acest sport tradițional, popular. Rămâne la **Olteanca** până în anul **1950**, când se mută la **Crângu**, se stabilește definitiv acolo și se căsătorește cu Petra, în 1950, funcționând ca învățător și ca antrenor de oină. Fiul lui, inginerul Marcel Ursu (n. în 1951), avea să ajungă și el jucător de oină, chiar președintele Federației Române de Oină (în 2002). Despre viața și activitatea învățătorului, a sportivului și antrenorului **Andrei Ursu** citim în cartea sa, la paginile 124-128, iar la pagina 129 găsim o fotografie, de la anul 1946, exact din perioada când, după război, se afla la Olteanca (v. Andrei Gr. Ursu, *Oina - sportul tradițional românesc în satul teleormănean Crângu* [cu o monografie de Petra Ursu, *Satul tradițional Crângu*, p. 77-122; v. *Portrete...* de prof. Dumitru Buiac, p. 123-128], Cluj Napoca: Editura Eikon, 2014, text 128+2 p. și 12 p. il.).

Frații Chelu: Marin, Florian și Lucian Chelu

Marin Chelu (n. în 22 Sept. 1950, la București - decedat în 24 mai 2006, la Oradea), a fost frate cu Florian și cu Lucian Chelu și a activat ca istoric literar, ziarist, eseist, editor și poet la Oradea. Părinții: Gheorghe Chelu din **Olteanca** și Alexandrina, din Botoșani. A absolvit Liceul de Filologie-Istorie "Mihai Eminescu" din Oradea și a urmat secția de Filologie din cadrul Institutului de Învățământ Superior Oradea, pe care o termină în anul 1972. După o activitate de profesor și director în Comuna Urmeniș din județul Bistrița-Năsăud (1972-1977), este referent în probleme culturale-artistice la Casa de Cultură din Salonta-Bihor (1978-1984) și la instituția similară din Oradea (1994-1989).

Debutul în publicistică se produce la 1 iunie 1966, în ziarul Crișana, iar cel literar propriu-zis, cu poezie, are loc în paginile revistei orădene “Familia” (nr. 1, ianuarie 1969).

Marin Chelu a mai lucrat ca traducator și documentarist (la Universitatea din Oradea, în 1989), apoi, după 1990, se dedică publicisticii, cu precădere, dar reia și munca de administrator cultural (referent în chestiuni de concepție, la Casa de Cultură a Municipiului Oradea, în intervalul 1995-1998). Excelează ca redactor și ca editor al unor înaintași ce au publicat în revista “Familia”, ale căror producții literare nu au fost editate ca volum (demarând, din anul 2002, un astfel de proiect de repunere în circuit a unor valori literare mai puțin sau deloc cunoscute publicului, din autorii: Radu Enescu, Al. Andrițoiu, Iosif Vulcan, Vasile Spoială). Pe el se lasă la urmă și-și editează, cu puțin înainte de a muri, volumul *Zidiri: Din neliniștile juneții* (Versuri. Selecție 1969 – 1977, Oradea, 2006, 52 p.).

La nouă ani de la mutarea din această lume a lui **Marin Chelu**, în anul 2015, volumul său de debut apare bilingv, în română și italiană, cu titlul *Un cuvânt/ Una parola* (Editura Anamarol, traducere de Simona Pușcaș, fostă colegă de clasă cu Marin Chelu), carte care a fost lansată la Oradea, la începutul lunii februarie 2016, la eveniment luând parte fratele lui Marin, Florian Chelu și fiica acestuia din urmă, Alexandrina Chelu.

Florian Chelu Madeva (n. 21 Martie 1952, Oradea)

Artistul **Florian Chelu Madeva** (compozitor, om de teatru, instrumentist) s-a născut la Oradea, în 21 martie 1952, fiind fiul lui Gheorghe Chelu, din **Olteanca**, și al Alexandrinei Chelu, venită din ținuturile botoșănene, se pare, și cu ceva origini evreiești. Florin Chelu îl are frate geamăn pe **Lucian**

Chelu, muzicieni amândoi, și ambii fiind frații mai mici, cu doi ani, ai literatului **Marin Chelu**, decedat în 2006.

Florian Chelu Madeva este căsătorit cu *Iuliana Băican Chelu*, cântăreață de muzică populară și sufleur, având împreună o fiică, pe Alexandrina (n. la 1 aprilie 1990, la Oradea), care, de asemenea, moștenește talentul artistic al părinților. După terminarea Liceului Teoretic și al Școlii de Artă “Francisc Hubic”, la clasa prof. *Bokor Barnabás*, **Florian Chelu Madeva** se angajează, la data de 18 februarie 1975, la Teatrul de Stat din Oradea “Szigligeti Ede Színház”.

Pasionat de filosofie și teologie și frecventând “întâlnirile de la Păltiniș - Sibiu”, **Florian Chelu**, dar și Iuliana, se bucură de prietenia părintească a mentorului lor teleormănean **Constantin Noica**, cel care, de altfel, avea să le și fie naș la cununie, în 15 august 1981.

De pe situl revistei orădene “Familia” (v. <http://iosifvulcan.revistafamilia.ro/>) aflăm despre **Florian Chelu Madeva** că “semnează **Madeva** (logofonist), nume dat de *Constantin Noica/.../*”, că “a realizat primul rock simfonic românesc, la 21 iunie 1993, cu Orchestra Filarmonicii din Oradea, dirijor *Romeo Rimbu*, conceptualizând, dezvoltând și teoretizând prima formă de rock filarmonic din lume”, de asemenea, că „*Scrie, compune, dramatizează, traduce și coordonează spectacole de teatru, muzică, poezie*”. Situl revistei conchide astfel: ”**Sonetul muzical**, idee concepută prin similitudine cu **sonetul literar**, este cea mai mare provocare adresată culturii europene și nu numai și a fost înregistrată la *Oficiul Român al Dreptului de Autor*, la 30 nov. 2001 (de Sf. Andrei)”.

Florian Chelu Madeva a fost audient la Universitatea din Oradea și la Universitatea de Muzică din Oradea, iar cartea sa de vizită se prezintă astfel: muzician la Teatrul “Regina Maria” din Oradea, angajat la Teatrul de Stat din Oradea, fost președinte la Rock Filarmonica Oradea etc.

Aș putea spune că rare ori am văzut pe cineva care să pomenească atât de des și cu atâta plăcere locul de obârșie al părinților ori al bunicii, cum fac **Florian Chelu** și fiica sa, **Alexandrina Chelu**. Nu mai socotim faptul că, deși ruși în mod fizic de spațiul geografic teleormănean, Florian Chelu și familia sa au fost și sunt racordați în permanență, prin originea și empatia lor, la valorile din zona noastră teleormăneană. Prietenia familiei Chelu cu filosoful Constantin Noica, din perioada comunistă, contactele permanente cu oamenii de cultură teleormăneni – toate acestea trădează firea lor, amprenta lor culturală stră-teleormăneană. Și nu uită să menționeze acest “Paris” pentru ei, **Olteanca** sufletului lor, în mod public, cu orice ocazie, așa cum, de pildă, muzicianul **Florian Chelu Madeva** i se confesează unui tânăr jurnalist teleormănean, *Ion Bădoi*, într-un scurt interviu pentru publicația condusă de dânsul, “Opinia Teleormanului”: “*L-am răpit*” pentru câteva momente pe *Florian Chelu Madeva* din mijlocul celor care doreau să-i mărturisească admirația pentru această întâlnire deosebită, și l-am întrebat dacă această “*revoltă artistică*” din compozițiile sale nu o consideră specific teleormăneană... “*Da, da, se leagă oarecum. Eu vreau să vă spun că teleormăneanul Noica are două sonete, pe unul l-am și așezat în primul volum al sonetelor românești. Eu sunt legat de Teleorman prin tatăl meu, care este din Olteanca, aproape de Turnu Măgurele. Sunt foarte fericit că mă trag din această zonă de unde este și Noica, dar mama mea este din Botoșani. La mine, Noica și Eminescu sunt două susțineri fundamentale*”(v. Ion Bădoi, *Minunatele Sonete muzicale ale domnului Florian Chelu Madeva*, reportaj apărut în “Opinia Teleormanului” și postat on-line în 25 februarie 2014). Și Florian Chelu Madeva mai dezvăluie, tot aici: “*Constantin Noica s-a văzut obligat să mă ia în brațe, m-a căsătorit, m-a obligat să-i dau fiicei mele numele Dina, fiindcă el era Dinu. Lui îi datorez, de asemenea, tot, la fel și doamnei*

Blandiana. Eu sunt om de teatru. Să știți că, printr-o întâmplare, astăzi împlinesc 39 de ani de când m-am angajat la Teatru". Fiica lui Florian Chelu, **Alexandrina Chelu**, este tot atât de mult de pătrunsă de obârșia înaintașilor ei din Olteanca de Teleorman, punând-o pe tapet cu orice prilej: „*Legătura mea cu județul Teleorman o am prin bunicul meu, Chelu Gheorghe, care era născut în comuna Olteanca, în același județ cu Marin Preda și Constantin Noica. De asemenea, a doua legătură frumoasă este că, înainte chiar de-a mă naște, Constantin Noica m-a botezat, cerându-le părinților mei, Florian și Iuliana (pe care, de altfel, i-a cununat în 1981), să mă numească Alexandrina, dacă voi fi fată, și chemată Dina, respectiv Constantin dacă voi fi băiat, și chemat Dinu*”(v. www.ovidan.ro, postat]n octombrie 2013).

Despre ce este vorba, de fapt? **Florian Chelu Madeva** compune muzică pentru sonetele lumii și din această îngemănare întru frumos s-a născut succesul său, căci vorbele sale de mai sus au fost rostite exact cu ocazia lansării celui deal cincilea său volum de sonete, pentru care a compus muzica, de data aceasta fiind un tom jubiliar, consacrat împlinirii a 450 de ani de la moartea lui Michelangelo Buonarroti, eveniment savurat de publicul prezent în Sala Rotonda a Muzeului Național al Literaturii Române, în data de 18 februarie 2014, cu prietenii distinși ai autorului, precum: poeții și traducătorii *Ana Blandiana, Radu Cârnelci, C. D. Zeletin, Florentin Popescu, Petru Solonaru, Mihai Prepelică și Anatol Covali, acad. Mihail Diaconescu* ș.a.

Cu acest prilej, autorul Florian Chelu Madeva și fiica sa, Alexandrina Chelu, au cântat sonetele autorului sărbătorit, dar și ale altor plăsmuitori de sonete. Cu umor, **Florian Chelu Madeva** se prezintă astfel: “*Când am de-a face cu literații, mă dau muzician și când am de-a face cu muzicienii, mă dau literat și, uite-așa, dialectica funcționează de la Socrate-ncoace! În acest volum sunt toate sonetele lui Michelangelo,*

iar acesta pe care l-am interpretat, ca un salut de întâlnire, pentru că un cântec este mai mult decât o salutare, mai mult decât un „bună ziua”, este primul sonet rămas de la Michelangelo. Desigur, Michelangelo mai are și sonete neterminate, dar le-am ales, evident, numai pe cele terminate” (datoram acest pasaj, de asemenea, lui **Ion Bădoi**, care l-a consemnat în locul mai sus citat).

Dar ce spun orădenii, cei care îl cunosc mai bine? Iată ce zicea **Ovidiu Bălan**, într-un material al său, *Florian Chelu – omul, nu artistul*, postat în 25 aprilie 2009: “Eram prin clasa a zecea și, după o oră de chitară îl întrebă pe tata, care este profesor de fizică, despre câmpul electromagnetic... Nu exagerez cu nimic dacă spun că **Florian Chelu** este un tip fabulos care, de la greaca veche, franceză, engleză, muzică, literatură, până la filosofie a epuizat toate disciplinele. Ultiama „nebunie” a lui Florian Chelu a fost să pună pe muzică toate sonetele lui Shakespeare. Dacă n-ar fi fost atâtde multe (154), poate că n-ar fi fost așa mare minune, dar, dacă vă spun că mai toate sunt pornite de la două măsuri de Bach și că, în afară de această dominantă comună, sunt totalmente diferite, ce ziceți? Dar ce spuneți că ideea de **sonet muzical** este o premieră mondială care-i aparține tot lui Florian Chelu?” (v. georgebalan.wordpress.com).

Să arătăm că, la rândul ei, **Alexandrina Chelu** fusese deja invitată în 24 octombrie 2013, la un eveniment similar de “sonete muzicale”, desfășurat tot la Muzeul Literaturii Române, ocazionat de lansarea volumului de sonete „**365 + 1 Iconosonete**” al poetului teleormănean **Theodor Răpan**, prilej cu care artista a interpretat la chitară 5 sonete muzicale, “prezentând pe scurt ceea ce s-a născut la Oradea prin tatăl meu, Florian Chelu: *Sonetul Muzical*. Pentru București acest lucru a fost inedit, [bucureștenii] neștiind până acum că putem vorbi și de „sonete muzicale”. Am cântat un sonet al poetei *Veronica Franco* (Italia renașcentistă), un sonet al poetei

Louise Labe (Franța renașcentistă), un sonet al poetei Ana Blandiana (care apare în CD-ul „Sonet bihorean” – 2005), un sonet al poetului Constantin Moldovan (poet, epigramist dar și primar al comunei Mănăstirea Humorului din frumoasa Bucovină), iar în final - un sonet al poetului Theodor Răpan”(v. www.ovidan.ro, postat în octombrie 2013).

Lucian Chelu (n. 21 Martie 1952, Oradea)

Lucian Chelu, fratele geamăn al lui Florian Chelu, frați mai mici ai lui Marin Chelu, a luat parte, alături de Florian Chelu, la spectacolul inaugural din 1993 (în cinstea căruia, după 20 de ani, s-a organizat un concert aniversar al “Rock Filarmonicii”, în 5 octombrie 2013).

Vineri, 6 noiembrie 2016, **Lucian Chelu** și prietenii săi au prezentat în localul “Diófa Csárda” din Oradea un recital Beatles, cu artiștii orădeni ai genului muzical, dar și cu Puiu Dobran - aflat într-o scurtă trecere, venind din Norvegia -, cu Hajdu Dunya (tobe), Bader Oliver (chitară) și, evident, cu Lucian Chelu (armonie și vocaluri).

Valentin Emanoil Bădoi (n. 16 decembrie 1975, Turnu Măgurele)

Viitorul fotbalist **Valentin Bădoi** s-a născut la Turnu Măgurele, la 16 decembrie 1975, din părinți originari din **Olteanca**. Tatăl său, *Petre Bădoi*, din Olteanca, era verișor al doilea cu cel mai bun fotbalist segărcean, regretatul *Tudorică Bădoi* (fiul unchiului Lincă și al tușei Paraschivei Bădoi). **Valentin Bădoi** a fost fotbalist mijlocăș până în anul 2012, după care s-a dedicat activității de antrenor și, cumva, a continuat, la Turnu Măgurele, în ultimul timp, și ca jucător. A absolvit Facultatea de Educație Fizică și Sport din Bacău.

După ucenicia sportivă la “**Turris**” Turnu-Măgurele (1999 – 2000), debutează în Liga I la 7 august 2000 în meciul “Steaua” București – **F.C.M. Bacău**, jucând din partea F.C.M.

Bacău (cu un scor nefavorabil de 4 – 3), dar unde va rămâne timp de doi ani (2000 – 2002) și își va desăvârși și studiile universitare.

Din sezonul 2002 – 2003 și până în 2006 – 2007, îl regăsim – în tricou alb-vișiniu – la clubul lui de suflet, “**Rapid**” București. Valentin Bădoi chiar a recunoscut, cu diferite prilejuri, că ziua când a semnat colaborarea cu Rapid a fost cea mai fericită din viața lui, că s-a bucurat că debutul său, pe stadionul Rapidului, Giulești, s-a soldat cu marcarea unui gol, că împreună cu Rapidul a câștigat “tot”, adică: “campionatul [în sezonul 2002/2003], două cupe și o supercupă” (2002-2003, Campionatul României; 2002-2003, Supercupa României; 2005-2006, Cupa României), că - fiind la Rapid - a avut ocazia să joace în cupele europene, că, grație echipei Rapid, a fost chemat la echipa națională și, nu în ultim rând, nu e de uitat “traseul fabulos din Cupa Uefa 2005-2006”. De altfel, Valentin Bădoi este recompensat de Președinția României, în martie 2006, cu Medalia „Meritul Sportiv” - clasa a II-a cu o baretă, ca urmare a prezenței sale în echipa Rapidului calificată în sferturile Cupei UEFA 2005-2006.

Pe de altă parte, să notăm că participarea la ”Națională” a lui **Valentin Bădoi** cumulează 10 convocări, prima datând din 9 februarie 2005, în meciul amical România – Slovacia, 2 – 2 (1- 2), desfășurat la Larnaca (Cipru), pe Stadionul G.S.Z, apoi joacă în confruntări cu echipe din Cehia, Coasta de Fildeș, Nigeria, Armenia, Slovenia, Irlanda de Nord, Columbia și Cipru.

De fapt, Clubul FC Rapid (înființat la 25 iunie 1923) îl menționează pe fotbalistul teleormănean pe situl său la loc de cinste în rândul mijlocașilor: Valentin Bădoi: 2002-2007. A cumulat aici, în Giulești, 151 de partide și a marcat 23 de goluri în favoarea Rapidului.

În sezonul 2007-2008, Valentin Bădoi evoluează la echipa “**Steaua**”. Și ziarele au scris multe: că “Steaua l-a luat

pe Vali Bădoi pentru 550.000 de euro”, că “Mijlocașul va avea la Steaua un salariu de 150.000 de euro” etc etc, iar patronul Gigi Becali, care îl râvnise demult, spunea el însuși presei: *“Mi-a plăcut foarte mult băiatul ăsta. Am spus că vreau să construiesc o echipă gen Chelsea, luptătoare, de războinici. E un jucător cu experiență, nu este emotiv și de asta am nevoie în Liga Campionilor”*- consemna Bogdan Costea în articolul *“Rapid i-a pierdut pe Bădoi și Viorel Hizo”* (v. <http://m.romanialibera.ro/sport/sporturi/rapid-i-a-pierdut-pe-badoi-si-viorel-hizo-96730>).

Oricum, pentru Valentin Bădoi, experiența de la „Steaua” a fost neplăcută, arătând, la puțină vreme de la plecare: *„În sfârșit, plec! Am pus capăt celei mai grele perioade din viața mea. O perioadă așa de neagră nu am avut nici când eram junior. Sânt foarte bucuros că las totul în urmă, mă simt ușurat. Aventura din Ghencea mi-a lăsat un gust amar. Am făcut cea mai mare greșală a carierei mele când am plecat la Steaua. Am pus banii deasupra fotbalului, și fotbalul a răs de mine pe urmă”/.../”* (v. www.jurnalul.ro).

În returul din 2007-2008 și în 2008-2009, fotbalistul activează la **“Politehnica” Timișoara**. La data de 9 septembrie 2009, Valentin Bădoi a încheiat contract de jucător pentru un singur sezon (2009–2010) la **Universitatea Craiova**, iar în iunie 2010, Valentin Bădoi se transferă la **F.C.Brașov**, unde joacă și în anul 2011.

Între 2011-2012, Valentin Bădoi este jucător la **Viitorul Domnești**, iar la **Conpet Ploiești** este ultimul său loc ca jucător (2012). De acum încolo, îl vom întâlni ca antrenor, la **Viitorul Domnești** (2012), ACS/ CS Buftea (2012-2013), ce avea să devină **FC Clinceni**, continuând, așadar, și între 2013-2014).

Publicațiile scriau, în 29 Aprilie 2014, că fostul internațional român și fost jucător la Rapid și Steaua, **Valentin Bădoi**, antrenor principal la FC Clinceni (liga a II-a),

a fost demis, din pricina unui traiect neperformant al echipei (v. <http://www.turnucustiri.ro/stiri-locale>).

De altfel, și Valentin Bădoi scrisese, în spațiul virtual public – după meciul de la Clinceni, câștigat, pe ploaie, în ultimul minut, de fosta lui echipă Rapid - următoarele: *“Astăzi, 18 aprilie 2014, am trăit cea mai urâtă zi din viața mea de sportiv, și asta când pentru mine ar fi trebuit să fie o mare bucurie pentru că jucam împotriva echipei mele de suflet, a echipei pentru care mi-am dat sufletul, pentru care mi-am rupt picioarele cinci ani de zile, pentru care am făcut performanță. În schimb, ce primesc? O grămadă de înjurături și jigniri și ce este mai grav, dar foarte grav, faptul că mi-au înjurat copilul care se afla în tribună, un copil care iubește Rapidul, un copil care de la vârsta de doi ani nu știu dacă a ratat două meciuri pe Giulești”*. (v. <http://liga2.prosport.ro/seria-1/campionat/>). Pe de altă parte, Vali Bădoi a fost afectat și de faptul că, în cadrul aceluiași eveniment, foștii lui colegi de la Rapid (*Daniel Pancu, Daniel Niculae și Emil Dică*) s-au dat supărați și, ceea ce nu se face, nu i-au răspuns nici la salut.

În scurt timp, Valentin Bădoi pleacă în orașul natal, devenind antrenor, din 24 iulie 2014, al echipei **“Sporting” Turnu Măgurele**, atunci înființată.

Dar, din toamna anului 2016, se pare că Valentin Bădoi devine noul antrenor și jucător al echipei **Voința Crevedia I**, în Liga 4 din Ilfov. Până una alta – să-i urăm și noi reușite și sănătate!

ANEXĂ

Cuprins:

I. Sate și biserici vechi din stânga „Văii Oltului”. Un manuscris al preotului *Andrei Mustăciosu* privind localitățile Segarcea Vale, Segarcea Deal și Olteanca [reproducere integrală a manuscrisului din 1971, în redactarea realizată de Gheorghe Sarău în 2016]

I.1. Satele Comunei Segarcea de Teleorman, din stânga Văii Oltului

I.2. Bisericile satelor din Comuna Segarcea – Teleorman

II. Contextul general istoric românesc până în sec. XIII d. H. (compilație realizată de Gheorghe Sarău)

III. Indice de toponime menționate în Monografie (realizat de Gheorghe Sarău)

I. Pr. Andrei F. Mustăciosu: *Sate și biserici vechi din stânga „Văii Oltului”*. Un manuscris al preotului *Andrei Mustăciosu* privind localitățile Segarcea Vale, Segarcea Deal și Olteanca

Pr. Andrei F. Mustăciosu [Parohia Bisericii „Cuvioasa Parascheva” din comuna Segarcea Vale, județul Teleorman], *Sate și biserici vechi din stânga „Văii Oltului* [manuscrisul – elaborat și definitivat în 20 aprilie 1971, cu un an și jumătate înainte de moartea sa, în 25 decembrie 1972 - a fost redactat de Gheorghe Sarău în anul 2016, în varianta de față].

Ca redactor al acestui manuscris, facem precizarea că am intervenit doar din perspectivă redacțională (mai ales acolo unde am întâlnite frecvente forme de anacolut), dar datele, ideile, menționările și citările îi aparțin în integralitatea lor autorului, **Pr. Andrei F. Mustăciosu**. Din păcate, trimiterile din cadrul unora din notele finale ale lucrării sale nu au fost finalizate de autor, erau la stadiul de intenție ori incomplet definite, de aceea am renunțat la o parte dintre acestea, spre a nu genera noi confuzii.

Cât privește exactitatea informațiilor istorice la care autorul face referiri, menționăm că nu am făcut comentarii, eventual, am adus unele completări ori nuanțări, recurgând la “[n.n.]”, adică “nota noastră”.

Dar, **dragă segărcene**, pentru a fi orientat în labirintul istoric dintru început al acestor ținuturi nord-dunărene, ne-am vrednicit și noi (nu fără multe dificultăți!) în a pune cap la cap repere mai mult sau mai puțin cunoscute din istoria neamului nostru românesc, din perioada sec. IV-III î. H. și până în sec. XII-XIII d. H., îndeobște, supunându-ți atenția asupra nobilelor noastre ținuturi nord-dunărene și nu numai.

Acum însă, este timpul să lecturezi, mai întâi, manuscrisul părintelui Pr. Andrei F. Mustăciosu, apoi, la finalul volumului, și modesta noastră contribuție asupra istoriei noastre dintru început.

Redactor: *Gheorghe Sarău*

1.1. Pr. Andrei F. Mustăciosu: *Satele Comunei Segarcea de Teleorman, din stânga Văii Oltului*

Călătorului, care, plecând azi din Municipiul Turnu Măgurele, altădată „Turris”¹, în susul Oltului, cu autobuzul, după 15’-25’, iar cu picioarele după o oră, i se ivește în cale, pe neobservate, Comuna *Șegarcea*, din județul Teleorman, spre deosebire de comuna *Segarcea* din județul Dolj – Oltenia. Comuna *Șegarcea de Teleorman* – sub denumirea de *Segarcea din Vale*, azi - este formată din satele vechi: *Segarcea pe deal* și *Sârbiia pe Vale*, iar mai nou – și *Olteanca*.

Așezare etnografică.

La înălțimea de cca 30 m de nivelul Fluviului Dunărea și Râul Olt, la distanța de 14 km. de Dunăre, de 7 km. de Olt, la 5 km. de Municipiul Turnu Măgurele și în legătură cu căile cele mai vechi în circulație ca: “Drumul Oii”², care trece prin *Șegarcea Deal*, la 5 km. de „Drumul lui Traian”³, ca și „Valea Oltului”, toate plecând din „Turris” și trecând prin el din cele mai vechi timpuri, cum, de altfel, și “Măgura Ordii”, la 3 km⁴. Toate aceste puncte etnografice au avut și însemnătatea lor istorică, politică și socială, în viața popoarelor conlocuitoare în vechea Dacie și R. S. România, până astăzi.

Fluviul Dunărea, Râul Olt, ca și Râul Sâiul făceau, în trecutul îndepărtat, ca, din pământul pe care revărsatul apelor îl împotmolea, să crească în matca lor pădurile de stejari, arini și sălcii de tot felul, iar pentru om să fie impracticabile așezărilor sătești – oferindu-i căi întortocheate de-abia de circulat și ascunziș haiducilor. Dar, în schimb, [pădurile] erau patria animalelor sălbatice de pradă, lupii, după cum pădurea Oltului

și azi își menține denumirea de „Lupărie”, deși lupi nu mai sunt. Așa se explică nucleul așezării omenești în Șegarcea de pe deal și în jurul celor cinci izvoare de apă, al căror debit de apă zilnic ar fi putut fi captat și ar fi îndestulat chiar și orașul Turnu Măgurele.

Prin trecerea „Drumul Oii”, după numele oierilor din Transilvania și al Valahilor din Munții Carpați, aici, pe deal, la “izvoarele cu apă bună”, se făceau popasuri de apă bună pentru oi și oieri. Ținuturile păduroase din împrejurimi erau periculoase și, de aceea, nici barbarii, la început, nu le-au prădat - spune istoricul român Nicolae Iorga⁵, ci mult mai târziu, pe vremea Împăratului roman Constantin cel Mare⁶ și a cumnatului său Valens, care au trecut în nordul Dunării și-i izgonesc pe barbarii care își făcuseră apariția, ostrogoții, iar Împăratul Justinian al romanilor căuta cu plată pe barbarii mai pașnici, ca să apere Cetatea „Turris”⁷. În jurul Nicopolului Mic (Tr. Măgurele), la anul 1389, Mircea cel Bătrân, domn al Țării Românești, organizează Cruciada Creștină, contra turcilor, prin locuri mlăștinoase, pe care, cu drept cuvânt, osmanlii le-au numit „Deliorman”⁸.

Din punct de vedere etnografic, se cunoaște acum situația teritoriului străbătut de drumuri circulabile, „Drumul Oii”⁹, Valea Oltului și „Limes Transalutanus” sau Troianul¹⁰. Deoarece se cunosc: *Turrisul* – cap de pod în nordul Dunării – încă de la împăratul roman Iustinian cel Mare – 536 an, „Drumul Oii” - un drum larg de circulație, venind din Transilvania, trecând de la Caravaneți și la de Nord de „Izvoarele cu apă de pe deal” – unde se făceau popasuri la dus și întors de oieri, de negustori, cu trecerea prin târgușorul Tr. Măgurele. Este posibilă, și se poate vorbi de o așezare omenească în acest loc, al izvoarelor de apă, fiindcă terenul oferea condițiile prielnice unei dezvoltări a vieții omenești: apa bună de băut, teren de creșterea cornutelor, locuri de cultură, plantare de vii, pădurile cu lemne de foc și pentru construcții

de bordeie, plus contactul cu trecătorii circulanți și cu popasuri la izvoare.

Care anume locuitori, de când și care [sunt cei care] s-au legat de acest punct cu posibilități de viață omenească – documentele istorice, ca și cele arheologice nu ne spun. Deducem însă că *Drumul Troianului* – [denumire] de la împăratul roman Traian, cuceritorul Daciei – din Nordul Dunării, de la anul 106 [d. H.], trecând din sudul Dunării, nu departe, ci la 4 km de „Izvoarele cu apă” (și mergând în sus [spre] Rușii de Vede, Pitești, Jidava lângă Câmpulung Muscel, Rucăr și Cetatea Cumidava (Râșnov) în Transilvania, cum spune și istoricul R. Vulpe¹¹), [acolo], au fost [și] așezări omenești, la Dunărea de Jos, în și pe lângă Turrus. Și dacă împăratul Aurelian (an 274 – 275 d. H.), părăsește Dacia de Nord, creând în sudul Dunării „Dacia Aureliană”, tot a [mai] rămas din populația legată de aceste ținuturi locuibile, deci și de „Izvoarele cu apă” pe deal. Întrebarea care s-a pus și ne-o punem și noi cei de azi: numirea cartografică de „Șegarcea”, în județul Teleorman, de unde provine? În trecutul neamului nostru românesc, atât în hărțile vechi, cât și [în cele] noi, ale Republicii Socialiste România, nu există decât două sate (comunele acestea : Șegarcea de Dolj și Șegarcea de Teleorman). *Prima ipoteză* de la care pornim, dar ca necunoscători ai slavei vechi, întrebăm: să se traducă „Izvoare cu apă” din limba slavă veche în „Șegarcea”, pe românește? *A doua ipoteză*, și care ne pare mai verosimilă, aceea că numele de Șegarcea vine după familia unuia din persoanele [cu numele] Segărceanu, care va fi având vreun rang boieresc – în treburile Țării Românești? Așa cum unele puncte geografice poartă numele unor evenimente istorice sau al unor eroi ai neamului nostru. Exemplul străzilor: Drumul lui Traian, Drumul Oii, Strada Buzzești, Strada Nicolae Iorga, Nicolae Titulescu, oraș Gheorghe Gheorghiu Dej, strada Nicolae Bălcescu etc. Și [așa] precum, la răsărit, comuna noastră se

începe să învecinează cu comuna și moșia Dracea, care poartă numele fostului căpitan român în oastea lui Mihai Viteazul, când la Scheoastea, de lângă Rușii Vede, s-a făcut înscrierea acesteia pentru pregătirea cuceririi Ardealului. Cum, la M. N. [miazănoapte] de noi, comuna vecină Rioasa, a purtat, până în 1969, numele boierului român – Rioșanu, iar apoi [s-a] schimbat în Lunca; iar satul alipit ei, „Pleașovul”, după terenul pleșuv, arid și lipsit de verdețurile propice vieții omenești sau după națiunile popoarelor așezate, ca: în Valea Șegărcii din Teleorman, satul Sârbiia¹² ori ca noul sat „Olteanca” - după majoritatea locuitorilor ce o alcătuiește, ca veniți din dreapta Oltului, în anul 1893 – din comunele Izlaz, Moldoveni, Giuvărești etc. Noi ne axăm și rămânem pe numele de Șegarcea – Teleorman, că el vine de la unul din familia Șegărceanu – din vechea comună Șegarcea de Dolj, [fiind] dobândită moșia aceasta din Teleorman, fie prin zestre, fie prin cumpărare sau donație.

Comuna și Moșia Șegarcea de Dolj își dovedesc existența istorică, după rolul lor social – politic ce l-au jucat în vremea veche. Cu câte secole înainte o fi existând [localitatea], încă nu e [lucru] dovedit, dar că a fost organizată și a avut un potențial economic ridicat în raport cu alte sate românești [este o realitate], că [ființa] încă de pe vremea lui Mihai Viteazul – 1593 și a vornicului Dobromir, unchiul soției lui Mihai, Stanca, cu moșii pe Valea Călmățuiului cu Putineii și Șegarcea – Teleorman. Se pomenește Șegarcea de Dolj în Testamentul lui Dobromir Vornicul, din anul 1646, când vorbește de Mănăstirea Lipova, vecină cu Șegarcea de Dolj. Se [mai] vorbește despre Șegarcea de Dolj, că, în anul 1620, venind în Țara Românească Patriarhul Chiril Lucaris, în combaterea catolicismului papal, când la Domnii români religia era o problemă de stat, el, Chiril, predicând în fața domnitorului și boierilor, Radu Vodă¹³, domnitorul, pentru întreținerea lui – îi dădu marele sat Șegarcea de Dolj, care este numit, în 1622,

„Slobozia” lui și moșia lui – scutită de cârmuire. Și Chiril o alipi la stăpânirile Mănăstirii Stănești, care în curând fu închinată Patriarhiei de Alexandria, iar Chiril – preluând conducerea Patriarhiei Ecumenice din Constantinopol, prin protecția prietenului său, consulul olandez la Constantinopol, [este] avansat Chiril [ca] patriarh ecumenic. Mănăstirile de la noi alergau după el cu jertfe bănești pentru a-l întări, ca și pe urmașul său Gherasim la Alexandria, cum face Mănăstirea Radu Vodă pentru satul ei „Islazul”, anul 1626. [Aceasta este] ceea ce reliefăm, istoricește, despre Șegarcea de Dolj.

Pe baze documentare – prin viu grai și mai vechi - se spune despre Șegarcea de Teleorman: *Drumul Oii*, cale circulabilă din Transilvania, spre Turnu Măgurele, Dunăre, trecere în Balcani, Sfântul Munte la Marea Egee, Mediterană, cu oile și cornutele spre pășune și iernat se amintește în scris, din anii 885, 1040 – 1059, că erau prea numeroși și tulburau rugăciunea mănăstirilor, de aceea, împăratul Constantin Monomahul, s-a văzut nevoit să-i alunge, dar ei, păstorii valahi, tot se furișau. *Drumul Oii*, vechi traseu, după ce străbătea satul Ivăneti, cobora spre Dunăre, unde [oamenii, oile] poposeau la Izvoare, [la] Șegarcea, [apoi, mai departe] pe deal – Turris etc. spre Muntele Athos. Și apoi, după căderea Patriarhiei din Târnova sub turci, urmată și de căderea Vidinului, Moaștele Sfintei Filoftea, scăpate de către creștinii bulgari și români, au fost transportate Sfintele Moaște pe la Turnu Măgurele și, trecând prin Șegarcea, din județul Teleorman, au staționat în comuna Crângeni și în alte popasuri¹⁴, până au ajuns să fie predate și depuse în Sfânta Mănăstire Curtea de Argeș¹⁵. Data transportării – după cum scrie domnul Ion Mailat, culegător de datini din popor, nu este precisă, dar sigur este că s-a făcut transport pe *Drumul Oii*, cu car cu boi și foarte anevoios – deși domnul profesor St. Mareș? (Motaș?) expune o altă legendă – însă fără date.

Cu acestea am dorit a spune că, pe lângă arealul Șegarcea – Teleorman, pe lângă *Izvoarele de apă* și pe lângă *Drumul Oii*, circulabil, s-au aflat așezări omenești, cătune și sate, a căror situație demografică noi, astăzi, nu o putem preciza. Ca ocupantă, în cartografia Țării Românești, a locului doi, după Șegarcea de Dolj, este evidentă și azi în Republica Socialistă România „Șegarcea” de Teleorman.

Originea etnică a locuitorilor

Pământul din jurul orașului Tr. Măgurele, cum este și al Șegărcii noastre, a fost al Daciei, prefăcută de Traian, împăratul romanilor, provincie romană, cu numele de „Dacia Traiană”. Organizată și administrată de Traian, prin armată și funcționari, în disciplina romană, bogățiile solului și subsolului au fost în curând valorificate. Războaiele, purtate de daci cu romanii, împuținaseră populația, iar o parte a dacilor s-a retras la Nord de Napoca (Cluj) în Dacia rămasă liberă. Peste rămășițele populației Geto - Dace, vechii locuitori, Traian a adus coloniști – dar nu din Italia, ci din restul imperiului – Asia-Mică. Pentru ordine și pază a adus Legiunea XII Gemina, Legiunea V etc. Ca meșteri, în cioplirea pietrei, a adus meșterii din Dalmația și din Peninsula Balcanică, un conglomerat de națiuni coloniste și de credințe diferite. Toți însă aveau obligațiunea să respecte Legile Statului Roman. Dintre funcționarii, veteranii Legiunilor, mulți s-au căsătorit cu femei dace și din amestecul lor s-a născut un nou popor: românii. Limba oficială în Stat, era limba latină. Starea înfloritoare [din perspectivă] economică și culturală a Daciei romane a atras atenția popoarelor din Nordul, ca și din Răsăritul Europei și, sub numele cunoscut de barbari, încep prădăciuni în Dacia Traiană, sub împărații slabi. Năvălitori au fost: goții, hunii, vizigoții, gepizii, ostrogoții, avarii, slavii, bulgarii și ungurii. În fiecare secol, de la anul 107 – la secolul IX, pământul Țării Românești a fost călcat de asemenea popoare migratoare, dar, cum spune proverbul românesc: „apa trece, pietrele rămân”,

tot așa și elementul nou „daco-roman”, adică poporul român. În stânga Dunării a continuat [să existe], s-a format și întărit, până în secolul al XI- lea, ca în 1330 să se fi consolidat în stat feudal sub Basarab Vodă. Deși pe teritoriul daco-roman s-au stabilit între [locuitorii reprezentând] elementul român unele popoare migratoare, ca: slavii, pecenegii și cumanii - acestea au fost asimilate. Procesul continuității și formării neamului și a limbii române a durat mult timp. Istoria poporului românesc ne dovedește aceasta și cuprinde secolul X – anul 1330.

Noi – [legat de] tema ce ne-am propus-o, „Originea etnică a populației din comuna Șegarcea – Teleorman”, ne silim a o dovedi. Am ajuns la concluziile: **a)** „Drumul Oii” trecea prin Șegarcea – Teleorman; **b)** Aici era popas de scurtă durată la apa izvoarelor [**n.n.**: cișmelelor]; **c)** Moșia Șegarcea de Dolj își avea fâșia și în Șegarcea Teleorman, ca mamă și fiică; **d)** Încă din secolul XVI – XVII, Șegarcea de Dolj, cu veniturile ei, fusese dăruită Patriarhului Ciril Lucaris de Alexandria, de către domnitorul român Radu Vodă în 1620, ca și satul Izlaz, cu a cărui moșie ne învecinam și **e)** Relațiile economice, comerciale și productivitatea muncitorilor presupuneau deplasarea muncitorilor în sezonul de muncă dintr-un centru în altul, ca din Dolj în Teleorman, iar pe de altă parte, **f)** asupririle turcești în Peninsula Balcanică, încă după 1453, când este cucerit Constantinopolul, foarte mulți dintre locuitorii balcanici din dreapta Dunării, prin punctele Tr. Măgurele, Vidin – Calafat, au emigrat în stânga Dunării, în țara noastră, de exemplu sârbii și bulgarii.

Deci, după numele de familie, ce și l-au păstrat și și-l păstrează, locuitorii Șegărcii – Teleorman și ai satelor ce o formează se pot clasifica [astfel]: **cu origine etnică română** (Numele de familie: *Popa, Popescu* – în legătură și cu funcția îndeletnicirii; *Leu*, ceea ce denota că era puternic în acțiune și organizare; *Banu, Bănescu*, ca mânduitori de bani, - în organizații; *Cojocariu, Cojoacă*, după [meseria] de prelucrare a

pieilor și confecționarea hainelor, a portului; *Dulgheru*, ca meseriași în construcția lemnului; *Vlad*, ca luptători neînfricați – după [modelul] *Vlad Țepeș*; *Mustăciosu*, după fizionomia bărbii și a mustății; *Ceașu*, după slujba de strângere a birului turcesc; *Găină*, crescătorii găinilor, după poziția locului cu apă și comercianți; *Desculțu*, ca oameni în suferință; *Manea*, în semn de revoltă, dreptate și haiducie; *Bujoreanu* – ca dintre cei din seminția haiducului Bujor; *Mogoș*, căpitani în oaste), cu **origine etnică sârbă** (Numele de familie: *Tatarici, Petrovici, Sârbu, Kolevici, Chirigiu*), cu **origine etnică bulgară** (Numele de familie: *Ghena, Petcu, Ispas, Netcu, Sebe, Mitroi*), cu **origine etnică turcă** (Numele de familie: *Turcu, Gaie, Aliu, Ceașu, Alan, Ciuciuc, Ciucu, Istrate, Țugurel*), cu **origine etnie greacă** (Numele de familie: *Greco, Leontopol, Panait*), cu **origine etnică rusă** (Numele de familie: *Rusu, Ruscu, Drăgoi, Dobre, Drăgulin*).

Prin aceste câteva nume de familii [**n.n.**: posibil, cândva] conlocuitoare în Segarcea – Teleorman – de la apariția ginților existente, ca așezări omenești, [luând în calcul] și relațiile lor sociale, ne putem da seama, cine au fost și sunt băștinașii locului. Aceștia le putem aprecia: puterea de muncă, concepția de viață și spiritul lor de încadrare în legile sociale. Dintru-nceput, din lipsa documentelor statistice, nu putem cunoaște, din punct de vedere demografic, numărul defalcat pentru fiecare neam în parte. Știm numai atât, că, sus în deal - la Izvoarele de apă - era centrul administrației moșiei Șegarcea; aici se aflau magaziile de rezervă, există și astăzi denumirea „Ariilor”. Jos, în Vale, lunca Sâului și a Oltului au fost propice culturilor legumicole, deci așezării sârbilor și bulgarilor, de unde și numele satului „Sârbiia”, care încă se păstrează în popor. Știm încă, după semnele bordeielor ce se mai păstrează, că: familiile din Segarcea – pe deal – erau înlănțuite de-a lungul pârâului apei din izvoare și pe dealul Ciuciucului, unde își aveau și cramele de vin – iar despre sârbii

din Vale [știm] că își aveau bordeiele înlănțuite din hotarul moșiei „Rioșanu”, de-a lungul râului Sâiul, cam 4 km până la Lița, în Raiuaa turcească¹⁶.

Starea socială. Ca legați prin „rumânie” de moșia pe care munceau, prin șerbie, țăranii aveau greaua soartă a exploataților de către moșierii feudali. Situația lor materială depindea de a Țării, care, trecând în stăpânire, când la habsburgi (austrieci), când la turci, ca și la ruși, [dealtfel] – se plăteau biruri grele, mai ales sub domnia fanariotă de după Constantin Brâncoveanu (1714), în Muntenia, și [după] Dimitrie Cantemir - în Moldova. Domnia fanariotă [a durat] până la 1821 – [odată] cu răscoala lui Tudor Vladimirescu. Această grea situație a țăranimii îi făcea pe mulți să fugă de pe o moșie pe alta, ba să ia drumul codrilor în haiducie, [așa] ca un Iancu Jianu, Gruia Novac, Grozea etc., [atât de] cântați în folclorul popular.

Prin secolul al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, după războiul ruso-turc 1806 – 1812, țăranimea română începe a fi prețuită ca unealtă de muncă și [prin] contribuția la plata dărilor. Deși turcii învinși de ruși, prin pacea de la București rușii se mulțumesc cu ocuparea Basarabiei, iar Țările Române rămân tot sub dominația și mai sângeroasă a turcilor. Programul lui Tudor Vladimirescu, în favoarea țăranimii, îi revoltă pe boierii țării, pe ruși - că nu-l aprobă - și pe Ipsilante, grecul - că la Târgoviște Tudor fu omorât. Datorită politicii oscilante a Puterilor Europene, între anii 1828-1834 se instalează în Țările Române conducerea rusă. Țările Române, timp de 6 ani, nu sunt conduse de domni, ci de singurul general rus Kiseleff și organizate după Regulamente ruse. Boierii români sunt siliți să alcătuiască Legi, Regulamente organice, prin care se modernizează instituțiile și administrația. S-a făcut [așadar] progres: [au fost elaborate] legi în favoarea boierimii; obșteștile adunări împreună cu domnii făceau legi; Miliția pământeană și Sfaturile Administrative extraordinare (Consilii de Miniștri) și

Tribunale; s-au întocmit primele bugete, iar birurile de până acum au fost înlocuite cu capitația (darea pe cap de familie); patente pentru negustori și meseriași; impozit pe venitul Mănăstirilor și al Vămilelor ; în defavoarea țăranilor, s-a introdus norma (nartic) de lucru la ziua de clacă (Țăranul clăcaș lucra în loc de 12 zile boierului, de-acum 48-56 zile pe an, în afară de dijmă în produse și alte obligații).

Pe timpul Regulamentului organic s-a întins arenda moșiilor și comerțul. Industria casnică, meșteșugurile se dezvoltă în așezările sătești, în târguri și orașe, căci - prin pacea de la Adrianopol - și Turcia dă libertate comerțului Țărilor Române. Plusul de produse se valorifica prin comerț în târgurile și orașele Țării, așa cum la noi este Turnu Măgurele. Sub influența rusească – după 1806 – apar conceptele de dezvoltare economică, culturală și comercială ca producătoare de venituri. Pentru aceste motive, conducerea domnească a Munteniei “legiferează strângerea caselor și darea lor la linie”, adică formarea de cătune și sate, căci până acum pe moșie bordeiele erau împreăștiate.

Satele noastre, „Segarcea pe deal” și „Sârbiia” din Vale, s-au conformat [ele oare] dispozițiilor Regulamentului organic, cu darea caselor la linie? Până chiar sub primii domni Regulamentari (în Muntenia: Alexandru Ghica, iulie 1834-octombrie 1842, și Gheorghe Bibescu, decembrie 1842-iunie 1848, iar în Moldova - Mihail Sturdza, iulie 1834-mai 1849), casele la noi, pe deal în *Șegarcea*, nu trecuseră [încă] la linie, ci [numai] către finele anului 1840, după cum - cu 45 de ani în urmă - îmi istorisea bătrânul nonagenar *Stancu Găină*.

Despre cătunul din Vale, „*Sârbiia*”, cu atât mai mult, că peste el ajunsese și anul 1862 și tot în vale și risipite, ca dintr-un început, îi erau casele. Pentru *Șegarcea* – Teleorman, ca și [pentru] alte sate din Țară, Legea domnitorului Alexandru Ioan Cuza cu învățământul primar și obligatoriu, în primul rând - iar în al doilea rând – cea [cu] secularizarea averilor

mănăstirești și împrăștierea țăranilor cu pământuri [au avut ca efect că aceste case] s-au dat la linie, s-au strâns în sat. Sârbiia din Vale, datorită proiectului de catagrafiere pentru împrăștiere, [celui pentru] învățământul obligatoriu, [cât] și venirea apelor, consecutiv, în anii 1863 și 1864 – toate acestea i-au făcut să urce pe deal și pe locurile de casă, ca urmare a împrăștiării de la 1864, unde se află și azi. Deși făceau parte dintre muncitorii Moșiei Șegarcea, ținându-se seama de pământurile din Vale și specialitatea lor – legumicultura – [cei din Vale] nu s-au contopit cu cei din Deal, dar în actele oficiale, cătunul Sârbiia, ca veche [de]numire, după împrăștierea din 1864, se scrie ca *Satul Șegarcea Vale*, spre deosebire de cea de la [Șegarcea] din Deal¹⁷.

Legea Rurală a lui Alexandru Ioan Cuza, pe moșii ca Șegarcea – Teleorman cu mult pământ întins, i-a împrăștiat pe țăranii săi muncitori, după trei categorii: *toporași* (săracii) cu câte 8 pogoane, pe *mijlocași* (după vite și copii) cu câte 12 pogoane, iar pe fruntași cu câte 14 pogoane, ca de la Cuza! Am văzut în Primăria locală, în anul 1916, planul satului *Șegarcea Vale*, făcut pe hârtie cartografică și păstrat într-un sul cartonat, am citit pe el numărul de locuri de case și loturile, dar la frageda mea vârstă de 16 ani¹⁸ nu i-am dat importanța meritată, [mai ales] că - începând războiul mondial 1916-1918 și ocupându-ne nemții, în primele zile de ocupație (18 octombrie 1916) - o ceată de „bazabusduci” bulgari [*n.n.*: *başbuzuci* „voluntari în trupele otomane neregulate, care trăiau din jaf”; „neciopliți, bādārani, derbedei”; cf. < tc. *başi bozuk*] – aliații lor, trecând Dunărea pe la Turnu Măgurele, cu bărcile, au venit în satul nostru, au spart casa de bani și atât banii, cât și sulul cu Planul au fost ridicate de ei. Am fost martor ocular. Iată de ce nu mă pot pronunța nici asupra numărului de împrăștiări și [nici asupra numărului de] familii cu copii, de la anul 1864. Satele noastre, ieșite din bordeie în pământ, de acum își fac case din zid bătut cu pământ bun – humus galben, primele după

modelul caselor din comunele Islaz și Rusănești Olt, de unde ne luăm maistorii. Ce grosime i se da zidului bătut? După casa rămasă încă în ființă, întreținută și locuită azi de familia Radu I. Drăgulinescu, moștenire din 1864, ca prima casă construită de Logofătul satului [n.n.: probabil, Ion Drăgulinescu], măsoară în grosime 0,80 m. La fel ca ea era vechea Primărie, cu odaia de școală, dărmată cu timpul și înlocuită.

Învățătura de carte, localul și dascălul

Regulamentul organic este aplicat în Țările Române, în timpul Generalului Kiseleff (1828 – 1834), cu directive la organizarea administrativă, privind aducerea caselor la linie, în vremea domnitorului Alexandru Ghica (1834-1842) - domn Regulamentar în Muntenia - ca și în timpul celui din Moldova - Mihail Sturza (1834-1849). De pildă, Alexandru Ghica a hotărât, în 1834 [din punct de vedere] administrativ, strângerea caselor și înființarea școlilor oficiale la sate. Din documentele Mănăstirii Radu Vodă din București, care avea mai multe moșii în Muntenia, menționăm adresa nr. 232 din 15 ianuarie 1807, a Logofetei trebilor bisericești, către Mănăstirea Radu Vodă, [care] sună așa: „Porunca este să fie casele făcute la linie; proprietarul să dea lemnele, din pădurea în care se găsesc (locuiesc)”. În anul 1810, Sf. Mitropolie a Ungro-Vlahiei întocmise catagrafi[ere]a satelor și [inventarierea] preoților existenți.

Iată ce găsim în Arhiva Mănăstirii Câmpulung Muscel, anume, un alt document păstrat, care arată că domnitorul *Alexandru Ghica* a legiferat, în **1838**, înființarea de școli la sate și s-a hotărât ca “dascălii să fie cântăreții bisericești”. *Ce servise până aici ca local de școală?* După cum însuși marele nostru scriitor popular Ion Creangă spune în „Amintiri din Copilărie”, tinda bisericii servise, iar ca învățător îl avusese pe dascălul bisericii, pe „Bădița Vasile”. Materiile de învățământ erau: alfabetul slavon literă cu literă: „azi, buche, vede, glagole” - așa se citea. Se învăța scrisul și puțină socoteală

(cele patru operațiuni, ale adunării, scăderii, înmulțirii și împărțirii). Lada cu nisip ținea loc de tablă. Se trecea apoi la citirea Ceaslovului (carte de rugăciuni bisericești). Deși scrierea era cu litere slave, limba era cea românească. După pacea de la Adrianopol, dezvoltarea comerțului cerea știință de carte, și, de aceea, Alexandru Ghica, domnitor, legiferează că proprietarii erau obligați să îndeplinească înființarea de școli la sate. Drept plata dascălului, să i se dea două „chile” de bucate (o mie de kg) din magazia de rezervă și doi lei de casă pe an. Trebuia ca proprietarul să dea material, locuitorii să clădească localul de școală, iar în acel local să aibă și Primăria o cameră.

Satul nostru, Sârbiia, nu a avut, pe Vale, nici biserică și nici școală, până ce [oamenii] nu au urcat, după 1864, în deal, iar, la 1875, au construit în mijlocul satului o clădire din zid bătut, cu două camere: una pentru școală, mai spațioasă, și alta mai mică, pentru primărie. În 1906, când eu eram în clasa a I-a exista și s-a folosit încă până în 1947 [**n.n.**: ca anexă, nu ca sală de clasă!], când materialul i-a fost întrebuințat în altă construcție sătească.

Interesându-mă de la bătrânii satului Segarcea Vale, ca *Ion Mitrănescu*, *Marin V. Mustăciosu*, care știau carte și în 1877, fuseseră voluntari în război, ca sergenți, ca și de la *Marin Nedelescu* [**n.n.**: tatăl celui ce avea să devină biolog dr. Madele Nedelescu la Spitalul Brâncovenesc] - cu mult în vârstă ca cei doi, căci, în 1930, la moartea lui avea 85 de ani, deci era născut în 1845 - mi-au spus că cei doi sergenți au învățat carte în orașul Turnu Măgurele, iar al treilea, *M. Nedelescu* [mi-a spus] că el, ca și *Nic.[olae?] Zisu*, *Ion Drăgulin* și *Dobre M. Cioc*, ca leat, au învățat carte la Șegarcea Deal, unde, doi ani, în tinda bisericii – bordei și aveau ca dascăl pe *Ilie Datcu*, cântărețul bisericii.

Școala Șegarcea Vale a funcționat de la 1875, câțiva ani, având pe dascălul bisericii *Ilie Chiriac*, despre a cărui severitate se dusesse vestea. Bătea cu bățul poreclit „Sf. Ilie”,

punea școlarii la arest în colțul sălii, în genunchi, pe boabe de porumb, pietricele și, și mai grav, pe cojile de nuci, lucrul de care tinerii școlari, ferindu-se, îi părăseau cursurile, el rămânând decât cu 2-3 școlari. Situația de la noi poate că s-a regăsit în multe sate, căci în anul 1848 au fost închise în țară școlile, [întrucât] dascălii cu puțină pregătire nu dăduseră rezultate. După zece ani [1858 sau 1859?], *Barbu Știrbei* redeschise școlile și de data aceasta le-a încredințat învățătura preoților în 1851. La Sârbiia noastră, preoții, fiind slabi, nu a mai funcționat școala, ca și la Dealul [Șegarcea Deal]. După 1859, cu Unirea Principatelor, învățământul devine obligatoriu și gratuit, iar *Ion Ghica* - mare cărturar - înlocuiește alfabetul chirilic, prin cel cu litere latine. Societatea științifică, înființată de Titu Maiorescu, introduce scrierea și citirea românească. În anul 1885, statul înființează pentru învățători, „cursuri preparandii”, Institutele Pedagogice la Câmpulung Muscel și Școala Normală din București, iar pentru fete Azilul „Elena Doamna”. Din promoția „Cursuri Preparandii” de Muscel, ne-a venit ca învățător la Valea [Șegarcea Vale], *Iordache Florea*, după care a urmat învățătorul nostru Radu Popescu (1901-1943), cu școala de la București, *M. Mustăciosu* și *Ion Bănescu*, printre care și subsemnatul, până în 1940. Localurile școlilor erau tip „Spiru Haret”, cu patru săli.

Din anii socialismului 1947-1948, orientarea învățământului, prin noi localuri și prin noi cadre și cu zece clase, la sate, oferă pregătirea specifică vieții noi. După cum se vede, învățătura de carte a fost strâns legată de biserică, până în 1859, și în satele cu preoți destoinici a funcționat dând roade.

[Cât privește] învățătura de carte în satul *Șegarcea Deal*, cu care alcătuim comuna Șegarcea de Teleorman, lucrurile au stat mai bine. În „Deal”, fiind centrul administrativ și Magaziile Moșiei, fiind în strânsă legătură cu Mănăstirea Curtea de Argeș și după 1620, până au venit călugării greci din Alexandria și Constantinopol – din partea Patriarhului Ciril

Lucaris, al cărui venit era pentru cheltuiala și ajutorarea Patriarhului Chiril, [și dat] de către Domnul Țării Românești de atunci, Radu Vodă (1620 – 1622), **aici, la Segarcea pe Deal, au existat și biserică și învățământ.**

Învățământul era organizat după aceeași programă: alfabetul chirilic, cele patru operațiuni aritmetice și citirea Ceaslovului. Existând o veche biserică - bordei în pământ, a cărei vechime nu s-a cunoscut, ca centru al Moșiei, se presupune că nu a fost lipsită de slujitori. Ba ceva mai mult, ea [biserica] poate a fost schitul călugărilor, fie români, fie greci, din administrația moșiei închinată. Culegând spusele bătrânului cărturar din sat, *State Catană*, care, în 1960, când a decedat, avea 91 de ani, cum și el [știa] de la bătrânii lui și din spusele lor, la Moșia Șegarcea Deal au fost călugări slujitori, în biserica schit, până în 1864, când - prin Legea rurală - s-au secularizat pământurile mănăstirești. Ca dascăli de biserică, bătrânul State Catana îi enumeră ca înaintași pe: *Ilie Datcu, Ion Găină Oarbă, Petcu Bucă și Ion Popa*, toți cu practică. Școlarizați au fost: *Radu T. Popa și Fl. Bucă*. Dintre ei a predat în învățământul școlar, în 1851, numai *Ilie Datcu și cu Ion Găină*, la biserică.

După 1834 – într-o cameră din casa lui *Ion Dincă* - învățământul la **Dealul** a fost [asigurat] de către *Stan Măringic*, tatăl fostului institutor și autor de cărți școlare, *Florian Cristescu*, apoi în vechiul local - unde azi e școala nouă - a predat și *State Catana*, cu pregătire seminarială de la Curtea de Argeș. Înlocuitorul și continuatorul său la școală - cu pregătire pedagogică - a venit *Petre Vlădescu* și soția sa *Elena*, până în 1930, când au venit cei din școala lor ce fuseseră trimiși să se formeze la Școala Normală de învățători și care i-au înlocuit: *Nicu Pieptan, Florea Găină și Vasile Ristea*. Astăzi, în 1971, școala are cadre noi, două localuri noi și învățământ de opt ani – conduse în deal de *M. Găină*, iar la **Valea** de P.[etre] Cojocar.

Școala satului Olteanca, formată între **1893-1900**, a funcționat într-o cameră particulară sub conducerea învățătorului *Gh. Bârleanu*, cu clasele I, a II-a și a III-a, căci la clasele a IV-a și a V-a le urmau la Segarcea Vale, *sub R. Popescu*, până ce, în **1930**, veni pregătit *Ion Grigorescu* cu soția și, în scurt timp, ridică un nou local de școală, cu șapte clase, ba, în 1947, și sub denumirea de „Gimnaziu unic”, căci „Omul sfințește locul”. Azi este director la liceu în București. Dintre elevii săi, îl urmează azi, la conducere, profesorul *Dumitru Ilie Codrea* și *Gh. Firican*, detașat în Turnu Măgurele.

1.2. Pr. Andrei F. Mustăciosu: *Bisericile satelor din Comuna Segarcea – Teleorman*

Să încep cu satul meu, „Sârbiia”, care, până în anul 1864, își avea familiile cu bordeie în răspândire și deci, de local, nici vorbă să facă biserică.

Pentru a vorbi de „Sârbiia” [adică de] satul Segarcea Vale, județul Teleorman, de azi, trebuie să ne gândim la poziția așezării sale, în legătură cu condițiile adaptării la mediul înconjurător și la necesitățile vieții sociale, de închegarea unui sat. Știut lucru este că așezările omenești se făceau acolo unde terenul oferea condițiunile propriei vieți. Așa că despre satul Segarcea Vale, de azi, putem spune că denumirea lui este mai nouă, de la anul 1864, odată cu împrumutarea lui Alexandru Ioan Cuza și cu calamitățile apelor care i-au ridicat din vale pe deal. Satul - înainte de 1864 și până și azi, în limbajul multora, din cei mai în vârstă - s-a numit „Sârbiia”. Și pe bună dreptate, căci locuitorii care l-au format erau, după numele celor mulți, sârbi, de unde și denumirea. Unde au fost așezați acești sârbi, primul nucleu de sat? Există, pe malul Râului Olt, un punct numit „Răstoaca”. Ce avantaje le oferea locuitorilor Răstoaca? Primul lucru – aci, s-au bucurat de liniștea pe care n-ar fi putând avea-o în alt loc ca apropiați de marea pădure numită „Lupăria”, unde - la prădăciunile barbarilor - se refugiau. Apoi,

în lunca Oltului, în apropierea pădurii, își aveau pășune de vite, apă și materialul lemnos, de [pentru] bordes în pământ. Nu posedăm documente istorice, de [despre] timpul când s-or fi așezând, dar, în popor, așa a fost stabilit: satul „Sârbiia” și pe valea Oltului, în punctul: Răstoaca. Venirea apelor, de multe ori, i-a determinat să-și mute locuințele; și nu le-a fost ușor ca, din Răstoaca - unde aveau legături peste Olt, cu locuitorii satului Moldoveni și ai Giuvărăștilor - să găsească mai potrivit să se retragă [de acolo] pe malul stâng al Râului Siul. Pe matca, malul și văile râului Sâiul, i-a găsit venirea apelor mari în 1860, 1861, consecutiv, și, tot aici, și Decretul de împrumut al Domnitorului Alexandru Ioan Cuza în 1864, când motivat, odată cu împrumutarea de la 1864, li s-au dat după plan și locurile de casă în deal – unde sunt astăzi. Nu se mai păstrează planul. Tot în 1864 – se zice că oficial i s-a înscris numele satului de Șegarcea din Vale, spre deosebire de Șegarcea din Deal.

Ce legătură a fost între satul *Sârbiia din Vale*, cu satul *Șegarcea din Deal*?

Ni se spune și așa a fost. Satul, *Șegarcea Deal*, a fost cu mult mai vechi și el a avut alte mijloace în dezvoltarea economică – socială, după contactul ce l-a avut cu orașul Tr. Măgurele, cu „Drumul Oii”, care trece prin el, cu „Drumul lui Traian”, de care nu are decât 5 km, și cu Măgura „Ordia”, la 3 km. Ba, ceva mai mult, „Izvoarele de apă” - cinci la număr - au făcut ca reședința administrației moșii „Șegarcea”, pe care au muncit-o locuitorii din Șegarcea Deal, ca și cei din Sârbiia, ce erau pe teritoriul ei așezați, să fie organizată la Șegarcea Deal, existând biserică și școală, deoarece moșia făcea parte din domeniile Mănăstirii Curtea de Argeș, ce o administra și îi purta de griji. Oficial, din 1864, și Sârbiia, de pe moșia Șegarcea, și-a luat numele de Șegarcea din Vale, spre deosebire de Șegarcea din Deal, de care ne despart 2 ½ km și pe teritoriul căreia se află și Gara Lița. Cum a fost organizată biserica

satului Sârbiia în Răstoaca, este de presupus că muncitorii sârbi, pe lângă cunoștințele lor tehnice în meșteșuguri, erau pricepuți și în culturile legumicole, dar nu lipsiți de credință. S-au văzut și se vede, unde au fost și sunt sate bulgărești și sârbești, credința este mai vie, mai lucrătoare. Mutați sârbi noștri pe malul râului Siul, au avut - se zice - o biserică în paiantă sub dealul „*Ciuciuc*”, unde azi este satul *Olteanca*. De vor fi având preoți la îndemână, iarăși nu știm, dar se vorbește că sârbienii, de pe malul Sâiului, se bucurau de asistențele religioase ale preoților existenți în comuna *Râioasa* atunci, Lunca de azi. Au mers lucrurile – în privința credinței, până ce satul Sârbiia, a urcat din vale pe deal, unde e azi. Aici – au pus ei temelie unei mici biserițe, în care religioșii erau [de]serviți.

Cum îmi spunea moș *Ion Chiriță*, se zicea din vechime că unde este azi biserica actuală a fost cimitirul (morților) pe deal, ca să nu-l înece apele. Prin ce cunoșteau credincioșii că mâine este o sărbătoare bisericească? Prin ce știau că dintre ai lor a răposat vreunul? Și moș *Ion Chiriță* spune că în cimitir, pe dealul de deasupra caselor aflate în Vale, se afla un stâlp puternic din lemn de salcâm, înfipt, și de el era atârnată o toacă din lemn de carpen și două ciocănele expres lucrate, tot din carpen și că din tinerețe el urca și toca. La sărbători [bătea] des, iar la mort rar. Clopot nu aveau, în Sârbiia, și nici pe Deal, la Segarcea.

Care le-or fi fiind șirul preoților înainte nu se cunoaște, dar se vorbește de un dascăl de biserică, cu numele de *Ilie Chiriac*, care le-a fost copiilor și învățătorul. Dintre preoții mai amintiți după familii și neam se vorbește de unul, *Preot Pârvan*, și de altul, *Marin Popescu*. *Preotul Pârvan* era încă înainte de 1864 – când satul era și pe vale, iar *Preotul Marin Popescu* era venit odată cu împrumutarea din 1864 și slujitor alături de *Preotul Pârvan*.

Prin anul 1870, din marginea Sârbiiei - dinspre Râioasa - așezându-se ca împrumutat în 1864 – *Marin Fl. Popa*, ca

fecior de popă, satul l-a ales de popă, în Sârbiia – Segarcea Vale. Acestea le-am auzit din gura fiului său, *Marin Popa*, fost perceptor la Râioasa, fost notar în tinerețe și cântăreț cu mine, până în 1928, când, la vârsta de 98 de ani, a decedat. Tatăl lui *Marin Popa*, ce se pricepea la cioplit lemnul, l-a chemat și pe *Florea Dulgheru*, din sat, ca specialist în lemn, și cu materiale din pădurea „Lupăria” [aflată] aproape, au săpat în pământ și au făcut din lemne o bisericuță - bordei, după modelul celei din **Segarcea Deal** – pe care o descria Preotul *Andrei Popescu* din Dealul [Segarcea Deal], în raportul [său] către Protoieria Turnu Măgurele, așa, în anul 1905: „Mai dinainte de 1852 a fost o biserică de lemn în pământ, adică săpată și căptușită cu lemne (răslopi) și pe dinăuntru pereții și pe deasupra, adică ca un bordei de vite. Altarul despărțit, tot așa, cu lemne, cu patru icoane împărătești, atârinate de acea despărțitură. Prestolul de lemn [n.n.: sfânta masă din mijlocul altarului, pe care preotul sfințește pâinea și vinul] cu o fereastră, în fund, de piele de oaie, cu patru candelă, fără policandru și sfeșnicile mari, două străni de lemn, două ferestre la amândouă strănile și locul de ședere pentru femei, despărțit de al bărbaților, tot cu lemn de stejar. Clopot nu avea, ci numai o toacă de lemn”.

La **Segarcea Vale**, în anul 1872, când biserica fu gata, după ce sluji șase luni încă, toamna, preotul *Popa Marin*, pierzând o mână de cal, care întârziase, încălecând calul plecă în căutarea-i și o aduse în marginea satului, când le apără un lup în cale ce se da la mână; [preotul] descălecă și, curajos, băgă lemnul în gâtul (gura) lupului și, după o luptă îndârjită, îl omorî. Din nefericire, căpătase, în lupta cu lupul, o zgârietură la mână, [care] - din lipsă de medici, din nepriceperea lui - i-a cauzat, la 15 decembrie 1872, moartea prin turbare. Lupul fusese turbat. În lipsă de popă, acum, familia Șatranilor, mai numeroasă, îl ridicară din neamul lor la popie pe Preotul *Pârvan Șatran* – un om scund, roșcodan, bun de glume și, când pleca cu botezul în sat, avea boala de a bate câinii, ce îl lătrau.

El l-a avut de dascăl bisericesc pe *Ilie Chiriac* – care, rămânând văduv, apucase căi greșite și din care cauză a și fost omorât de un sârb, *Costovici*.

După Preotul *Pârvan Șatran*, a urmat [la] scurt timp *Preotul Alecu* de la Odaia și sub care biserica - bordei din coasta dealului – în pământ humos – din cauza ploilor s-a surpat, spunea bătrânul lui cântăreț, *Marin Popa*, [în] anul 1896. De-acum 1896, Segarcea Vale rămâne fără biserică și fără popă, asistențele religioase [îm]plinindu-li-se de către preotul și biserica Segarcea Deal și Rioasa.

Bisericiuța mică din cărămida, cea veche, cu timpul, [pentru] că era învelită cu țiglă, s-a ruinat și locuitorii înstăriți - acum, în anul 1908 - s-au hotărât și au construit actualul lăcaș de Biserică existent – care se vede cu trei turle în față.

Istoricul Bisericii – noi, din anul 1908

Din câte știu eu, pentru că aveam opt ani în 1908, conducătorii satului nostru - Șegarcea Vale -, puțin interes manifestau pentru păstrarea și înfrumusețarea clădirilor publice în sat. Care erau motivele? În anul 1893 – prin înfrumusețarea coloniștilor veniți în satul Olteanca -, sat care, administrativ, era cătun și era atașat Șegărcii din Vale, aici se orientau. Oltenii, oameni tineri, cu putere și voință de muncă, în anul 1905, și-au ridicat biserică spațioasă, biserică la care era suplinitor Preotul paroh de la Segarcea Vale – Preotul *Ilie Bănescu*. Slujind în biserica Olteanca – nouă, atunci și pe două sate, *Preotul Bănescu* a neglijat sfântul lăcaș din Șegărcii Vale și biserica dezvelită, ruinată, a rămas în părăsire în Șegarcea Vale. Trecusem și prin mișcarea revoluționară din 1907, „Răscoala țărănească”. O mână de oameni, ca: *Marin V. Mustăciosu*, *Ion T. Stroe* și *Oprea I. Beznea*, l-au silit pe preotul *Ilie Bănescu* – parohul -, să organizeze strângerea de fonduri pentru ridicarea din temelie a unei noi clădiri de biserică. Acțiunea a mers greu, căci parohul, slujind la Olteanca, abia în 1910 – 1911, s-a pus temelia, pe cea veche,

dar mai spațioasă: 22 m lungime și 8 m lățime, înălțimea de 8 m. În anul 1911 – s-a ridicat din cărămidă la roșu. În anul 1913, satul a fost contaminat de holeră și i-a împiedicat [să continue lucrările]; mobilizarea din 1913 și trecerea în Bulgaria au stagnat acțiunea. Ca, de altfel, și în 1914 – 1918, când concentrările și războiul mondial aveau să întrerupă orice lucrare. În anul 1919, moare preotul Ilie Bănescu, dar obștea satului – fără preot, că suplinea aici *Preot I. Anca*, de la Lița - acum au continuat, în 1919, strângerea fondurilor și s-a tencuit și s-a învelit biserica; iar pictată a fost în 1921, primăvara. Lipsa un preot pe seama ei. Data de 30 aprilie 1921 le-a adus eroniașilor un tânăr preot, *Popescu R. Ioan* din comuna Dracea.

Sub acest preot, *Popescu R. Ioan*, în 21 noiembrie 1921, toamna, s-a sfințit și deschis biserica satului Șegarcea Vale, sfințită prin slujba *arhiereului Valerian*, de la București. În anul 1922, primăvara, *preotul Popescu R. Ioan*, s-a îmbolnăvit de TBC și a plecat la Sanatoriul Bisericiani Moldova, unde a și fost înmormântat. Acum, două biserici erau văduvite de preoți: la Olteanca și la Șegarcea Vale. În asemenea situație, Sf. Mitropolie a Ungaro-Valahiei a trimis ca slujitor un preot expatriat din Grecia, pe Hristodor Volgos, care de-abia o rupea românește. Clădirea bisericii din Șegarcea Vale avea încă multe lipsuri materiale.

La 14 octombrie 1924, m-am hirotonisit eu, Preot *Mustăciosu F. Andrei*, pe seama ei, și ca preot și învățător și, prin muncă neobosită, am adus-o la o stare înfloritoare. Nu mă pot lăuda cu lucrările materiale făcute, ca: închiderea curții bisericii, ca și a cimitirului din vale cu ulucă de scândură de brad, și cu procurarea obiectelor și cărților noi de slujbă, dar nici nu le pot trece cu vederea. Lipsa preoților, lăsând un gol vădit în pastorație, făcuse loc cuibăririi sectanților baptiști și adventiști; mai numeroși baptiștii, 170 de familii, își organizează casă de adunare și cu predicator stabil. Multă muncă am depus în 1930-1933, numai ca să opresc

prozelitismul, că, pe parcurs, predicatorilor bapțiști nu le-a mai mers cu mine. Eram preot licențiat și învățător cu gradul I, un cor al tineretului bun, predica pe înțelesul tuturor și explicată – [toate acestea] au stagnat prozelitismul.

Ce am constatat și constat în parohie și la enoriașii noștri? Sunt păstrători și apărători ai credinței creștine și buni platnici la servicii, dar lipsiți de deprinderea de a frecventa biserica. Cauzele: **1)** Satul este așezat în lungime de 3 km; casele de o parte și de alta a șoselei; circulația șoselei neîntreruptă și-i face să fie în sărbătoare prezenți ca spectatori ai circulației, nu ai sfintei biserici; **2)** Biserica este așezată în centrul satului pe partea dreaptă a șoselei și cam în dos, la 500 m de șosea și **3)** Și [sătenii] nu respectă sărbătorile, fiind veșnic antrenați în munci. Când vorbesc de păstrarea credinței și întreținerea sfântului lăcaș al bisericii și a dependențelor sunt săritori și darnici. Așa, în 1927, o furtună ne-a dezvelit complet acoperișul bisericii. Obștea credincioșilor m-a înțeles și înlocuirea s-a făcut cu fier marca Nădrag. S-au pus și burlane noi și jgheaburi. În anul 1936, am spălat pictura, am închis cu ulucă nouă curtea și am ridicat o clopotniță cu odaie de cancelarie. Gândind că nu peste mult timp voi ceda locul altui slujitor urmaș, eu [dacă] am putut, în 1967, i-am spălat și refăcut, pentru a doua oară, pictura, am făcut o reparație generală a sfântului lăcaș, am turnat trotuar din ciment în jurul bisericii, ca și la intrare în curte pe alee, până la biserică. Curtea bine întreținută, ca întotdeauna, este plantată cu pomi fructiferi, are bănci de odihnă ca într-un parc, dându-i un aspect plăcut. Parohia – în prezent - numără 610 familii cu 2050 suflete. Mult tineret, prin intermediul Combinatului, au trecut în Turnu Măgurele. În parohie există și o casă de adunare baptistă, cu 7 membri.

Eu, Preotul *Mustăciosu F. Andrei*, cu activitatea ce mi-am închinat-o acestei biserici, ca fiu al satului și cu pregătirea mea didactică, învățător de 20 de ani, i-am orientat pe mulți

elevi silitori la carte în școlile superioare, care au îmbrățișat toate ramurile științelor utile vieții, iar ca preot, că mângâi cu păstrarea credinței și întreținerea în condiții bune a clădirilor și obiectelor bisericesti, plus cimitirele. Este drept că în pomul care face roade bune oricine dă cu pietre și - ca în orice sat și parohie - se găsesc și critici. Nici eu n-am fost scutit de piedici și calomnii din partea unor răi, dar pe toți care mi-au stat în cale, i-am pus așternut picioarelor mele, căci sunt preotul care am mers pe propriile mele picioare. Orice loc ce l-am ocupat în societate și biserică, l-am ocupat prin examene. Sunt preot licențiat al Facultății de Teologie din București, cu media 9,00. Am fost învățător gradul I – obținând examenul cu media 9,14. Am fost inspector de culte al județului Teleorman. Am dat examen de apărător (avocat) bisericesc, cu media 9,00. Am fost ca apărător în Consistoriul bisericesc eparhial Rm. Vâlcea – 10 ani. Am fost președintele Cercului Pastoral Segarcea Vale și, după toate ostenele mele, [mă aflu] într-o păstorire de 48 de ani, la etatea de 71 de ani. Biserica noastră ortodoxă, al cărei slujitor sunt, datorită aprecierii *P. C. Protoereu Preotul Emil Băldescu* și *P. F. Patriarh Iustinian*, cu care am fost coleg de facultate, în urma activității depuse pe teren bisericesc și social, m-a distins cu rangul bisericesc de „Iconom”.

În toate acțiunile parohiale expuse, am fost ajutat de cântăreții bisericesti: *Marin Pr. Florea* și *Marin M. Popescu*, care, în 1924, avea etatea de 75 de ani. I-m format prin școală pe tinerii: *Burcin D. Mitruș*, *St. Cojoacă* și *Tudor Dăscuțu*. Pe parcurs, prin examene de asimilare, s-au calificat și tinerii: *Mitriță Fl. Șatran*, *Radu T. Dăscuțu* și *Cioc Paraschiv*.

Biserica din satul Olteanca

Noul sat, **Olteanca**, cu împrăștierea de la 1893, uniți, și-au început construcția bisericii de azi, terminată în doi ani, în 1901, este vizată de preoți. Cătunul *Olteanca*, pendinte administrativ de satul Segarcea Vale, cu biserică, este timp îndelungat deservită de Preotul *Ilie Bănescu*, numit în vacanța

Segărcii Vale, 1900. Luat din scurt Preotul *Ilie Bănescu*, că nu se interesează de biserica satului în care este numit, câțiva oameni de inițiativă, ca *Marin Gaie*, *Păun T. Lungu*, *M. V. Mustăciosu* și tânărul inimos, *Ion T. Stroie*, epitropi și consilieri parohiali, au format, în 1909, comitetul de strângerea fondului construcției de biserică. În vara anului 1910, s-a pregătit cărămida, în 1910, toamna, s-a pus temelia, iar în 1911-1912 s-a ridicat la roșu și s-a învelit cu fier. Mobilizarea pentru război din 1912-1913 pentru trecerea în Balcani și războiul mondial din 1916-1918 au stagnat lucrările, care tocmai după 1920 [au continuat], [când] i s-a făcut pictura de [către] pictori basarabeni, iar în toamna anului 1921 i-a fost făcută sfințirea de către Arhiepiscopul *Valerian Râmniceanu*, cam de 75 de ani; preot nou fiind *Ion R. Popescu* din Dracea, [iar] protoereu *I. Bâldescu* din Turnu Măgurele. Preotul *Ilie Bănescu* decedase în 1919. În 1922, preotul *I. R. Popescu* s-a îmbolnăvit de TBC și a fost internat la Sanatoriul Bisericești – Moldova, unde a și murit și a fost îngropat, în anul 1923. Din 1922-1924, Sf. Arhiepiscopie a Bucureștilor a trimis în satisfacerea asistențelor religioase pe ambele biserici, Olteanca și Segarcea Vale, un preot refugiat din Grecia, până în 1923, când Olteanca se completează cu tânărul *M. Popescu*, local[nic], trecând grecul Pr. *Hristodor Volgas* la Segarcea Vale, până în 14 septembrie 1924, când vine Preotul *Andrei Mustăciosu* – fiu al satului. Noua biserică din Segarcea Vale este în formă de cruce. Biserica Olteanca este în formă de corabie. Ambele au fost și sunt în stare bună de funcționare sub conducerea Preotului *P. Pârvan* - la Olteanca - și a Preotului *A. Mustăciosu* – la Segarcea Vale. Șirul cântăreților bisericești la *Segarcea Vale*: *M. Popescu*, *M. Pr. Florea*, *T. Ciurea*, *M. Burcin*, *T. Dăscuțu* și *St. Cojoaca*. La *Olteanca*: *Dumitru Păcală*, *St. Cojoacă*, *M. Șatran* și *I. Comana*.

Biserica din satul Segarcea Deal

După cum în fila nr. 14 [mss.] a acestui istoric [arătăm

că] venerabilul preot din Segarcea Deal [n.n.: *Andrei Popescu*] raporta Protoierii, în anul 1905, că o biserică-bordei din lemn a existat în sat, în centrul administrației Moșiei Segarcea, și [că], după cum am scris, ca ea au fost și în satele Sârbiia (Segarcea Vale), ca și în satul Rioasa (*Lunca*, azi). La fel, arheologul Plopșor mai amintește și despre altele în județul Dolj, ceea ce înseamnă că au existat posibilități materiale ale sătenilor și atunci, în regimul feudal, ca și la noi, ulterior. Pe parcurs însă, satul Segarcea Deal, [fiind] în legătură cu călugării administratori ai veniturilor Mănăstirii, fie ai Mănăstirii Curtea de Argeș, fie ai Patriarhiei de Alexandria și Constantinopol, fie cu negustorii de pe Drumul Oii, ca și cu au trupele rusești care au staționat la Măgura Ordiei în 1877 - la care se adăugă și vrednicia preoților deservenți și piozitatea credincioșilor – s-a izbutit ca în acest sat să se ridice cea dintâi biserică din cărămidă, și la suprafață, de prin împrejurimi. Actuala biserică este în formă de corabie cu o singură turlă. Din pisană ei rezultă că s-a pus în construcție din anul 1867, moment istoric, după anii 1864, când, sub Alexandru Ioan Cuza, pământurile Moșiei, prin secularizare de la Mănăstire, se împart și se împrăștiere țărani ei – muncitori [lucrători], segărcenii din Deal și din Vale. Este spațioasă, înaltă și impunătoare. Începută în anul 1867, s-a târnosit (sfântit) în anul 1881. S-a ridicat cu cheltuiala locuitorilor acestei comuni și a altor credincioși puioși, la îndemnul și stăruința bătrânului preot Mândică și a[le] tânărului paroh, Preotul *Andrei V. Popescu*, și ale soției, în an[ul] de la Hristos 1881, noiembrie 10. Ce este de remarcat în această Sf. Biserică? Pictura! Pictura este [realizată] în stil bizantin, cu sfinți pioși și îndreptați cu gândul la viața viitoare, de după moarte. Scenele biblice pictate într-însa au avut și au mare influență în viața moral-religioasă a credincioșilor, atât de [din] trecut cât și de [din] prezent. La alegerea scenelor pictate a contribuit și preotul tânăr seminarist cu patru clase, de la Curtea de Argeș, *Andrei*

Popescu. Cum întri în sânul bisericii, în dreapta sunt pictați (zugrăviți) Preotul Mândica și soția Stanca, ținând în mâini o pânză (hârtie) cu inscripția: „Slavă lui Dumnezeu și pre pământ pace, bună învoire între oameni”. În stânga, se află diavolul lovit de Sf. Muceniță Ana. Pe peretele din partea de M.Z. [Miază Zi] este pictată, până la stâlpul bolții, scena Nașterii, cu Domnul Iisus în scutece, cu inscripția: „Iată, s-a [îm]plinit proorocia”. În sânul naosului sunt pictați, la M.Z.: Sf. Muceniță Ana, Sf. Pantelimon, Sf. Gheorghe și [Sfinții] Împărați Constantin și mama sa, Elena. La M.N. [Miază Noapte] sunt pictați: Sf. I. Damaschin, Sf. Antonie, Sf. Pafnutie [Egipteanul], Sfinții Cosma și Damian. Sus, pe tavanul bolții, pictați la locul lor, [sunt] cei patru evangheliști, în mijloc având[u-l] pe Iisus, binecuvântând. Pe catapeteasmă, la Icoana Mântuitorului, [este] inscripția: „Eu sunt păstorul cel bun”, iar la icoana Sf. Ierarh Nicolae - inscripția: „Cu virtutea blândeții vă înarmați”. Pe interiorul turlei sunt pictate scenele: Raiul și Iadul. În Sf. Altar, alături de Sf. Proscomidie [n.n.: Sfântul *Proscomidiar*, adică locul unde se săvârșește partea de Liturghie numită *Sfânta Proscomidie*, care privește punerea înaintea de către preot „a darurilor de vin și pâine” aduse de credincioși „pentru jertfa liturgică”], Sf. Arhanghel Ștefan și, în fund[al], Sfinții ierarhi: Vasile Grigorie și Ioan. Pe tavan, [sunt pictați] Maica Domnului cu Iisus în brațe și inscripția: „Maria, aleasa Domnului”.

[Biserica din Segarcea Deal] posedă, în 1930, cărți vechi [n.n.: le redăm în transcripția lui Gheorghe Sarău, din slavonă]:

1. [*Penticostarion în zilele lu [Înalt Sfințitul] Alexandru Cost Moruți cu Blagoslovenia Prea Sfințitului Kirius Dositei, Mitropolitul Ugro-Vlahiei, 1800*].

2. Altă carte veche intitulată: *Evanghelie acum întâia oară dată la tipărire în zilele Prea Înălțatului Împărat al Austriei și Apostolicescului Francisc I-ul cu blagoslovenia*

Sfinției Sale [a] *Prea Sfințitului Domn Ștefan Stratimirovici, Arhiepiscopul și Mitropolitul Bisericii din Karlovci* [n.n.: *Stremski Karlovci*; românește: „Carloviț”, azi lângă Novi Sad, în Serbia, la Dunăre, iar atunci făcea parte din Țaratul Austriac], la ziua de ... de la Hristos, 1812.

3. *Лумьрзупер* „Liturghier” – 1855. În prefața căruia [n.n.: pe prefața căruia] sta scris: „Tache Chițu și cu Ion. M. Dincă, din satul nostru, au luat parte la Mișcarea de la Izlaz, 1848 – nota Pr. A. Popescu la 1955.

4. În cartea *Молтфеник* [corect: *Молитвенник*], tipărit la R.[âmnicu] Vâlcea: Tipografia Anton Pann, la 1801, am găsit scris: „Am încercat țărani noștri la revoltă, eu - *Marin P. Gaie* – cu *Oprea Mitroi*. Nu ne-am unit. [scris de M. Gae – 1907 sau 1909?]. La fel cu noi, s-au încercat și *Tache Chițu* și *Ion Pipa* în deal și nu ne-am mișcat, dar ne-au arestat boierii și [ne-au] schingiuit prin arest la Turnu Măgurele”.

Din cărțile de slujbă cu litere chirilice, cum vedem și apartenența lor, ca tipărite unele în Carloviț – Serbia, sub egida P. S. Mitropolit Ștefan Stratimirovici, sârb, și sub Francisc I-ul, împărat austriac, în 1812, deducem originea etnică a sârbilor, care - sub presiunea ocupației austriece - au emigrat în Oltenia, [stabilindu-se] la dreapta Oltului, deci Segarcea de Dolj, și apoi și la Moșia din stânga Oltului – Segarcea de Teleorman, în „Sârbiia”. La acest lucru ne întărește și numele de familie al primului preot de sat – între călugării administratori și slujitori ai bisericii - bordei pe deal Preotul *Voicu Sebe*, în 1806, după care a urmat Preotul *Dobre Negoită*, venit din comuna Traianu, [aflată] la sud de Turnu Măgurele, care, ca și Preotul Mandică, erau dintre cei cu „Ceaslovul”, în 1880, și apoi Preotul *Andrei Popescu*, cu ceva clase seminariale, de la Curtea de Argeș, în 1881. Urmașul lui, în 1938, i-a fost Preotul *C. Voiculescu* din Surdulești – Teleorman, până în 1962. A urmat apoi un șir de supliniri...

Până în 1883, [se poate vedea] salarizarea preoților în Arhivele Mănăstirii Câmpulung de Muscel, din „Logofeția trebilor bisericești”, dată de Domnitorul **Alexandru Ghica** în **1838**. Se hotărăște „înființarea de școli la sate”; se legiferează obligația cântăreților bisericești, să fie și „dascăli” la școli. Proprietarii moșiilor erau datori să o îndeplinească. De aici și numele cântăreților bisericești de „dascăli”, „dascălul bisericii”. Drept plată, li se legiferează: două chile bucate, din magazia de rezervă, și doi lei de casă pe an, iar proprietarii [trebuie] să dea materialul [necesar] construcției școlii (cărămidă, lemne) și locuitorii s-o clădească. Localul avea o sală de învățământ și o cameră care servea de încăpere a primăriei.

Din motive de ordin didactic, cântăreții au fost înlocuiți [ulterior] în învățământ prin preoții satului. Preotul [era] numit într-o biserică, după ce îndeplinea formalitățile¹⁹ cerute: **a)** Jalba satului cu biserică, semnată de locuitori, semnată și legiferată și de sfat (primărie), ca și de arendașul moșiei – că le trebuie preot. **b)** Candidatul mergea la Protoieria județului. Aici, protopopul analiza actul legiferat, legalizat în semnături, și apoi își făcea raportul de propunere [către] P. S. Mitropolit, trimițându-l pe candidat, în persoană, cu ele și, fiindcă alt act de identitate (buletin de identitate cu fotografii) nu avea, îi descria fizionomia: înalt (scund) gras (slab – uscățiv) părul, barba, mustățile, ochii etc. Și, hirotonit, i se da actul de hirotonire, pe seama bisericii x din satul y. Se reîntorcea la Protoierie, după care era trimis în sat. Aici, făcea act de angajament cu locuitorii satului – sau ai orașului. ***Cum suna Regulamentul (contractul)?*** Se stabileau obligațiile, atât ale preotului, cât și ale credincioșilor. Astfel, preotul se angaja să nu se mute la o altă biserică, iar credincioșii să-l susțină atât pe el, cât și familia lui prin daruri în natură: grâu, porumb, un pui de găină, sau un leu ori doi anual. Obiceiul a durat până la jumătatea secolului al XIX – lea și el era justificat, de fapt,

pentru că preotul nu avea alt venit, decât pe acel al credincioșilor. Duhovnicia preotului se da după un timp de practică preotească și la cererea credincioșilor. Exemplu: preotul Petre sîn diaconul Ioan din Ștorobăneasa - deși preoțit în 1779 - primea duhovnicia în 1801. Această situație a dăinuit până în anul 1860. [Dar] izvoarele cu practica folosirii personalului bisericesc – în cadrul satului – [ca] învățători de școli, cele de[spre] slujitorii plătiți de [cătore] credincioși și [despre] obligațiunile lor - preot și credincioși - care s-au practicat și în satele comunei noastre „Segarcea - Teleorman” - [de bună seamă că] ne lipsesc ca documente.

Aprecieri și concluzii

Comuna „Segarcea – Teleorman”, [așezată] nu departe de orașul Turnu Măgurele [și] nu lipsită de informații și de [câștigurile] civilizației [aduse de] negustorii comercianți, prin *Drumul Oii* și *Valea Oltului*, și nici [privată] de exemple de imitat, ca în alte sate, [totși] nu s-a ridicat prin nivelul social-cultural și religios, în raport cu alte comune, **până în anul 1864**. Ceea ce i-a lipsit [era] absența cadrelor tehnice, ca preoți, dascăli de biserică și învățători de carte, [ce să fi fost] pregătiți în institutele pedagogice. S-au recuperat [lipsurile] cu începere din anul 1900. După anii 1900-1901, satelor Comunei Segarcea – Teleorman [le-a fost dat să aibă următoarele cadre]: **satul Valea** [Segarcea Vale] a primit învățător distins – absolvent al Școlii Normale de băieți din București - *Radu M. Popescu*, fiu al satului, iar **satul Deal** [Segarcea Deal] – [i-a primit] pe: *Florian Cristescu*, autor de manuale didactice pentru învățământul primar, *Petre Vlădescu*, cu Institut pedagogic [terminat la] Câmpulung Muscel și pe soția sa, *Elena P. Vlădescu*.

La **Segarcea Vale**, cei trei învățători - *R.[adu] Popescu* - învățător cu gradul I, *M. Mustăciosu* - învățător gradul II și *I. Bănescu* - învățător gradul II, cărora - din anul 1924 - li se adaugă Preotul *Andrei Mustăciosu* – licențiat, cu gradul I –

[toți cu activitate neîntreruptă] până în 1943, sunt factorii culturali și sociali în perioada 1900-1943 și care, prin cadrele - absolvenți [pregătite de aceștia] au înscris satul Segarcea Vale printre fruntașele primei jumătăți a secolului XX, predând continuarea educației spre ucenicii formați de dânsii în sat, iar [la nivelul întregii] societăți, pe toate laturile și domeniile utile colectivității omenești, ca, de exemplu:

La **Segarcea Vale**. [Domeniul] „Latura” învățământului [corect: **justiție**]: *Mustăciosu Pantilimon* - avocat, *Bucă Gh. Rodian* - magistrat; **medicină umană**: *Mustăciosu Măndica* - internist, *Mustăciosu Minuș* - chirurg, *Pant. Nedelescu* - dr. docent - cercetător, *Bobe Mișu* - internist; *Safta Ivan* - mamouș; **medicină veterinară**: *Chiriac D. Ion*, *Cojocaru D. Florian*, *Motroașă C. Victor*, *Tatarici M. Pascu*; **profesorat [în universități]**: *St. Zisulescu* - profesor universitar; *Drăgulinescu Marin(ică)* [n.n.: cadru universitar, din 1968, la Facultatea de Electronică din „Politehnica” București, apoi prof. univ. dr. și, după 1990, a fost decanul acestei facultăți timp de peste 15 ani; un alt frate al lui, *Dumitru*, a ajuns tot electronist, altul - *Ionel* - arhitect, iar mezinul, *Rodică*, după mai multe facultăți începute, în final ajunge absolvent de inginerie electronică], **Literați**: *Gh. Mitrănescu* - București, *Geabou D. Ion* [n.n.: poetul *Ion Segărceanu*]; **profesori cu Institutul pedagogic**: *Văduva Pârvu*, *Văduva Gheorghe*, *Drăgulinescu Marin* [n.n.: n. în 1905, ajuns învățător și plecat la Turcheș, în jud. Brașov], *Cojocariu F. Marin*, *Popescu R. Stele*, *Cojocariu M. Petre*, *Mustăciosu M. Marian*, *Besnea I. Florina*, *Boboc Naie* și *Manea Lucă*, *Desculțu I. Gheorghe* [n.n.: *Drăgulin Zina*, *Mitrănescu Marieta* etc etc]; **militari**: *Vasilescu N. Stan*, *Mustăciosu M. Ion*; **ingineri specialiști**: *Alexandru M. Bobe*, *Bobe M. Stan*, *Sindile Alexandru*, *Jean P. Iagăr*; **economiști**: *Cojocariu Cr. Florea*, *Geabou D. Manole* [n. n.: fratele poetului *Ion Segărceanu*], *Cojoacă M. Florian*, *Micu Cr. Ion*,

*Cojocariu M. Oprea, Bârsășteanu Alexandru și Desculțu Constantin, Delcea M. Gheorghe; **preoție**: Mustăciosu F. Andrei – licențiat, Desculțu T. Tincu – licențiat.*

La **Segarcea Deal**. Ca urmași, după învățătorul *P. Vlădescu*, care și-au legat activitatea de sat, și care vin ca discipolii săi, [îi amintim pe]: **învățătorii** *Florea Găină, N. Pieptan, Vasile Ristea, M. Tatarici, Tatiana Popescu și Teodora Pieptan* alături de *Ștefania C. Voiculescu și Ion Giuclea*; **profesori universitari**: St.[elian] *F. Găină*; **magistrați**: *Sorici Linca*, iar avocat *N. Bucă*; **medicina umană**: medicii interniști *Meclejan Florea și Bârsășteanu M.*; **ingineri**: *Datcu I, Istrate M. Luca, Catana Miron, Catana R.*; **economiști**: *Ceaușu Nicu, Chirigiu M., Mitroi Gheorghe; **preoție**: Găină I. Dumitru.*

La **Olteanca**. Satul Olteanca își are legată activitatea social - culturală de numele învățătorilor cu multiple inițiative *Ioan Grigorescu* și soția sa, *Stana*, ridicând local de școală spațios cu patru clase și îndrumându-și elevii în ramurile: **medicină**: *Ciucu N. Bebe* – internist, *Căzănarul St. Fl.* – internist; **profesori**: *Codrea I. Dumitru* - cu Institut pedagogic; **ingineri**: *Codrea P. Marin, Ristea Solomon, Purcea Fl.*; **economiști**: *Gheorghe M. Codrea, Emil I. Mangu.*

Cu aceste reperi comunitare – aduse, în general, până în anul 1944 [n.n.: doar în cazul istoricului Bisericii din Segarcea Vale – până la 1971] –, am arătat mișcarea educativă a comunei Segarcea – Teleorman, cu satele ce o alcătuiesc, care, după 1944, sub regimul democratic instaurat în patria noastră socialistă, R. S. România, la viața nouă, i se croiesc perspective noi, pe care alt capitol le va insera. Din punct de vedere „patriotism”, comuna Segarcea – Teleorman, ca vecină cu Islazul – Romanăți – Olt, a participat și a avut legături cu mișcarea revoluționară din anul 1848, cu revolta țărănească din 1907, dar că - fiind în gura orașului - [oamenii] n-au acționat, armata temperându-i. După anul 1944-1948, chestiunea privind

socializarea agriculturii a fost tradusă în fapte de Segarcea noastră de Teleorman în anii 1949-1950, fiind printre cele dintâi comune din județ [care au trecut la colectivizare], prin *Ion Boboc* la „Dealul”, *Gh. Mocanu* la „Valea” și *I. Sitaru* - la Olteanca.

Cu aceste puține date, culese și scrise de mine, am vrut să dau la iveală, prin analogie cu alte comune din județ, [referiri la populația] ce alcătuiește [Segarcea – Teleorman], mișcarea ei socială [și culturală] și las loc altora mai vrednici [să se ocupe de] contribuțiile din trecut, prezent și viitor, căci, până la mine, Segarcea – Teleorman nu a avut nici atât.

Vreamea, ca pe oricare, ne va pune la odihnă, la timp [n.n.: la momentul potrivit], dar cât am slujit și cât voi mai sluji, vreau să fac cinste ierarhilor mei, vreau ca enoriașii ce-i păstoresc să rămână cum au fost și sunt formați în tăria credinței și să nu-și plece capul în fața ispitelor.

Urmașului meu, pe care Dumnezeu îl va rândui, la timpul potrivit, îi las scris și să citească: **Aici a păstorit un preot cu demnitate și [îi dau] îndemnul de a fi vrednic a mă urma!** Așa să ne ajute Dumnezeu. Amin!

Pr. Mustăciosu F. Andrei la 20 aprilie 1971,
Segarcea Vale – Teleorman

Note

¹ „Turrus” - Tr. Măgurele, înființat de Septimius – Sever an 1 [n.n.: v. și alte surse!].

² *Drumul Oii*, drum care venea din Transilvania, trecea Dunărea și mergea până la Muntele Athos.

³ *Drumul lui Traian*”. De la „Turrus” în sus, iar la Roșiorii de Vede se unea cu *Drumul Oii* [n.n.: v. și alte surse!].

⁴ *Măgura Ordii* - punct de pază în timpul Războiului ruso-turc, între 1806-1812.

^{5, 6, 7, 8} Sunt citați, incomplet și neglijent, de către Pr. Andrei F. Mustăciosu, mai multe surse: Ion Mailat („Glasul Bisericesc”, nr. 3-4/ 1970); N. Iorga (*Istoria Bisericii Române*, vol. I), *Istoria*

Românilor. *Mircea cel Bătrân în 1386-1418*) [n.n.: incomplet, indescifrabil].

⁹ *Drumul oii* – Vechi cale circulabilă de la Marea Nordului la Dunăre [/.../], [n.n.: v. și alte surse!].

¹⁰ *Istoria Românilor, Cucerirea Daciei*, Troianul - val de apărare spre /.../ [n.n.: incomplet, indescifrabil].

¹¹ R. Vulpe, “v. art. Glasul Bisericii, 70” [n.n.: incomplet, indescifrabil].

¹² P. Stroiescu, inspector școlar, Alexandria în 1933.

¹³ Nicolae Iorga, *Istoria Bisericii Române*, vol. I [n.n.: incomplet, indescifrabil]; “Radu Vodă zis cel Mare, fiul lui Vlad Călugărul. Vlad Călugărul învățase carte în Muntele Athos, la care, ca domn în Muntenia, trimetea ajutoare bănești la Mănăstirea rusească/.../”.

¹⁴ Profesorul Mazilu arată că Moaștele Sf. Filofteia de la Târnov sunt duse la Vidin – nu este indicată calea [n.n.: incomplet, indescifrabil].

¹⁵ Ion Mailat, în art. din „Glasul Bisericesc” [n.n.: incomplet, indescifrabil] prezintă legenda aducerii moaștelor Sf. Filofteia – în trecere spre Curtea de Argeș; creștinii care le transportau cu car cu boi au trecut prin Segarcea – Teleorman, Ivăneți (Caravaneteți), Crângeni, Ruși, Pitești, Curtea de Argeș.

¹⁶ *Raia* - Zona ocupată de turci (raialele Brăila, Giurgiu, Turnu).

¹⁷ Spusele bătrânilor și urmele existente și azi în Sârbiia – Vale [În valea actualei localități Segarcea Vale, zona de până în Sii].

¹⁸ Martor ocular. În 1916, *Mustăciosu F. Andrei* era deja absolvent a trei clase de gimnaziu la Turnu Măgurele. Preotul *Andrei Mustăciosu* s-a născut la Segarcea Vale, în anul 1900, și a murit în 25 dec. 1972, la Pitești (unde se mutase cu puțin înainte, după ce se îmbolnăvisese).

¹⁹ Preotul Ioan Răușescu, *Formalități ce se cereau la hirotonisiri*, în “Glasul Bisericii” nr. 7/1962 [1969?, n.n.: incomplet, indescifrabil].

II. Contextul general istoric românesc românesc până în sec. XIII d. H. (compilație realizată de Gheorghe Sarău)

Ținuturile românești - inclusiv cele din proximitatea nord-dunăreană, la care încercăm să restrângem compilația de față - poartă haina istoriei străvechi, urmele arheologice mărturisind despre vechimea locuirii lor, identificându-se dovezi din vremea *paleoliticului superior* (epoca pietrei cioplite, între anii 35.000-10.000 î.H.), a *mezoliticului* (epoca de mijloc a pietrei, între 10.000/8000 – 5500 î. H.), a *neoliticului* (epoca pietrei șlefuite, între 5500 – 2500 î. H.), respectiv, din *neoliticul târziu* (aprox. între 3500 – 2500 î. H.), din *faza de trecere spre epoca bronzului* (între 2500-2000/1800), din *epoca bronzului* (cca 2000/1800-1150 î. H.), a *fierului* (prima “vârstă” a fierului, după denumirea consacrată *Hallstatt* : 1200/1150/ 1000 î. H. – 500 î. H./ sec. VI î. H., în care se încadrează cea mai mare parte a Europei; a doua “vârstă” a fierului, cultura *Latene*, din anul 300 î.Hr. până la 106 d.Hr.).

Traci – greci – iliri

Despre **traci** - incluzându-i și pe **geto-dacii** (ori: dacii sau geții) – au scris istoricii **Ioan – Aurel Pop și Ioan Bolovan** (*Op. cit.*, p.10) astfel: “**Tracii**, la rândul lor, fac parte din grupul și mai mare al *popoarelor indo-europene*. Ei, alături de **greci și de iliri**, au venit dinspre est și nord-est, în jurul anului 2000 î. H., în cete mari, și, în scurt timp, au schimbat întreaga alcătuire a *popoarelor și limbilor din central și sud-estul Europei, inclusiv a întregii Peninsule Balcanice, până spre Italia și apoi spre coastele Asiei Mici. Grecii s-au așezat mai mult în sudul Balcanilor și în Asia Mică, ilirii spre vestul peninsulei, iar tracii pe un spațiu mult mai larg, pe teritoriile [n.n.: de astăzi ale] Bulgariei, Serbiei, Croației, Macedoniei, României, Republicii Moldova, Ungariei, Slovaciei, parțial Ucrainei etc.” [n.n.: *ilirii*: au locuit pe teritoriile de azi ale Albaniei și ale fostei Iugoslavii].*

Oricum, aproximativ în mil. I î.H., Munții Haemus (Munții Balcani) delimitează tracii în ramura nordică și cea sudică, iar între sec. VIII-VII î. H. geto-dacii erau subsumați ramurii de nord a tracilor. În acest context, cităm și ce spun **Ioan – Aurel Pop și Ioan Bolovan** (*Op. cit.*, p.10), anume, că aproximativ /.../ *pe vremea când în Italia, după tradiție, se întemeia Roma (753 î. H.), daco-geții erau deja formați drept cel mai important grup etnic dintre tracii nordici”*

și “/.../ vor ajunge, treptat, un popor de sine stătător, din moment ce Herodot îi consemnează ca fiind organizați politic și militar în anul 514 î. H.”, când căpeteniile lor militare “/.../ au îndrăznit să se opună, încă din 514 î.H., marelui rege persan Darius.” (Idem, p. 19).

Prin urmare, **Geto-dacii**, în secolele VII-VI î.H., ocupau “un teritoriu mergând în nord-vest până în munții Slovaciei și Dunărea mijlocie, spre sud până la Munții Haemus (Balcani), iar spre est până în nordul Mării Negre” – după cum spune **Dinu C. Giurescu** (Op. cit., p. 28), lucru reluat și de **Ioan – Aurel Pop și Ioan Bolovan** (Op. cit., p.10-11), astfel: “Daco-geții locuiau mai ales pe valea Dunării Mijlocii și de Jos, de prin Slovacia de azi, până la vărsarea fluviului în Marea Neagră, cu nucleul de organizare și de conservare în munții Carpați. Pe un spațiu atât de întins – cuprinzând România și Republica Moldova de azi, dar și Ungaria, Slovacia, părți din Bulgaria, Ucraina și Polonia -, geto-dacii nu erau singuri, ci au trăit împreună cu alte popoare, populații sau fragmente de popoare, care, cu timpul, s-au așezat aici, mai les la marginile teritoriului menționat mai sus. Așa au fost grecii, ilirii, sciții, celții și alții”.

Ioan – Aurel Pop și Ioan Bolovan (Op. cit., p. 9, 19 – 21) ne relatează despre cei ce vor fi fost astfel de războinici ai daco-geților în felul următor: “Acești șefi militari ai uniunilor de triburi sunt numiți uneori, începând cu secolul IV î.H., “regi” sau “bazilei”, deși ei nu se aflau deocamdată în fruntea unor state adevărate. Numele lor sunt ciudate și par coborâte din legendă: Sitalces, Dromichaites, Zalmodegikos, Rhemaxos, Oroles, Rubobostes, ultimii doi situați probabil în Transilvania, în interiorul arcului carpatic, unde puterea politică a dacilor era în plină întărire (prin secolele al II-lea și, mai ales, I î.H.)”.

Și în intervalul sec. I î.H. – I d. H., în zona locuită de daci și geți erau prezente și alte populații din ramura de nord a tracilor, ba chiar și alte seminții (formațiuni de greci, iliri, sciți, sarmați, celți ș.a.), regiunea fiind în acea vreme sub autoritatea uniunii de triburi a lui Burebista (82 – 44 î. H.), respectiv, a regelui Decebal (85/87-106 d. H.), dar și a altor căpetenii militare, căci - în decurs de 131 de ani câți s-au scurs din perioada dintre cei doi strategii ai geto-dacilor, 44 î. H. – 87 d. H. – cu siguranță vor fi fost și alții.

De la marele istoric Dinu C. Giurescu (*Op. cit.*, p. 28), dar și de la alți cercetători, aflăm despre **popoarele care au pătruns pe teritoriile românești**, de cele mai multe ori atingând și ținuturile noastre nord-dunărene, zona din vestul și estul Oltului:

-**sciții** (iranieni, sec. **VIII/ VI î. H.**). Istoricul **Dinu C. Giurescu** (*Op. cit.*, p. 28) ne arată că, la venire, sciții “*ocupă stepa nord-pontică, dislocă unele populații și, înaintând spre vest, intră în contact cu geții, ca și cu agatârșii (pe care-i aflăm în Transilvania)*”; deși, unele surse consideră că agatârșii ar fi o ramură a sciților (**n.n.**). Zona consacrată este Scythia Minor (Sciția Mică = Dacia Pontică).

Din resursa <<https://ro.wikipedia.org/wiki/Sciți>> aflăm: “*Veniți din spre (Caspica-Oxus = Fluviul Amudaria), sciții au ocupat în secolul VIII î.H. stepele nord-pontice, din sudul Republicii Moldova de azi, întinzându-se spre câmpia Donului în Federația Rusă, luând locul cimerienilor așezați aici din timpuri preistorice. Sciții considerați a fi cei adevărați, erau sciții regești de care vorbește Herodot, sau „socoloți” (scoloți) de rasă indo-iraniană, amestecați într-o oarecare măsură cu alte neamuri asiatice/.../ Triburile rătăcitoare ale sciților au ocupat părți din Dacia până prin secolul II î.Hr., când urma lor se pierde printre geți*”.

-**perșii**. În anul **514 î. H.**, perșii - sub comanda împăratului Darius - trec Bosforul, înaintează pe coasta de vest a Mării Negre, dar – spre deosebire de alte neamuri tracice frățești, care se supun acestora pe loc, **geții** trec la luptă.

Legat de acest episod, **Dinu C. Giurescu** (*Op. cit.*, p. 28) îl citează pe marele istoric **Herodot** (*Istoriei*, IV, 93, 29: “*Geții însă, hotărându-se la o împotrivire îndărătnică, au fost de îndată supuși, măcar că ei sunt cei mai viteji și cei mai drepți dintre traci*”) și adaugă: “*Această consemnare a “părintelui istoriei” este cea dintâi mărturie scrisă asupra înaintașilor direcți ai poporului român, cu cca. 2500 de ani înainte*”.

- **grecii**.

Am arătat, anterior, că, alături de **traci**, au pornit dinspre est și nord-est, în jurul anului 2000 î. H., și **grecii** și **ilirii**, toți fiind din același mare grup al popoarelor indo-europene, **grecii** așezându-se “*/.../ mai mult în sudul Balcanilor și în Asia Mică, ilirii spre vestul peninsulei* (v. **Ioan – Aurel Pop și Ioan Bolovan**, *Op. cit.*, p.10).

Legat de venirea grecilor, cercetătorii mehedințeni **Paula Scalcău** și **Tudor Rățoi** ne prezintă în lucrarea lor, *Prezența elenă în Mehedinți* (Pagini de monografie, București: [Uniunea Elenă din România], 2008, p. 7; Apud: H. C. Matei, St. Brezeanu, C. Iordan, T. Teoteoi, Gh. Zbucnea, *Relațiile româno-elene. O istorie cronologică*, București: Ed. Omonia, 2003, p. 19), următoarele:

“Istrul este cel mai mare dintre fluviile pe care le cunoaștem”, scria Herodot în Istoriile sale, și greșea, punându-l, ca lungime, alături de Nil. Dunărea sau Istros, cum îi spuneau grecii, era, într-adevăr, cel mai important dintre cele 40 de cursuri de apă ce se varsă în Marea Neagră, pe care grecii o dominau prin înfloritoarele cetăți fondate în secolele VII-VI î.Hr. Negustorii greci intrau din Marea Neagră pe Dunăre, ajungând cu corăbiile până la Porțile de Fier. Dunărea a fost și a rămas, până în secolul al XIX-lea, “cel mai grecesc” dintre toate fluviile străine”.

Autorii mai spun că grecii sosiți au generat schimburi de produse cu populația geto-dacă din spațiul geografic nord-dunărean, negustorii greci aducând *“/.../untdelemn, vin, bijuterii, în schimbul pieilor, al blănurilor și altor produse locale”* (Ibidem).

La rândul său, **Dinu C. Giurescu** (*Op. cit.*, p. 31), după ce trece în revistă orașele întemeiate de greci pe coasta vestică a Mării Negre, începând din sec. al VII-lea î. H. (*“Tyras, la limanul Nistrului; Histria, pe o insulă în dreptul malului apusean al limanului Sinoe (în 657-656 î. H.); Tomis (Constanța); Callatis (Mangalia); Bizone (Cavarna); Dionysopolis (Balcic) etc.”*) ne informează: *“[n.n.: Grecii] Făceau mai ales negoț, în primul rând, cu geții, vecinii lor direcți din Dobrogea. Cumpărau de la aceștia grâu – producția principală la Callatis -, pește sărat, mai ales morun și nisetru – specialitatea Histriei, miere și ceară, piei și blănuri, sclavi. Vindeau în schimb ceramică, podoabe, țesături fine, untdelemn și vin”*. Dar, după cum se știe, între greci și sciți, greci și geți s-au înregistrat și o serie de confruntări armate, cum au fost cele din 335 î. H., 300-292 î.H. ș.a.

-**celții**. Potrivit <<https://ro.wikipedia.org/wiki/Celți>>, **celții** pot fi împărțiți – după criteriul geografic – în: *“celtiberi (în Peninsula Iberică); britani (în Insulele Britanice); gali (pe teritoriile actuale ale Franței, Cehiei și în sudul Germaniei); galați (în Anatolia); golasseci (în nordul Italiei)”*, respectiv, despre **gali**

aflăm din situl <<https://ro.wikipedia.org/wiki/Galia>> următoarele: “În antichitate, galii, un popor celtic, locuiau pe acest teritoriu, precum și în alte părți ale Europei, vorbind limba galică”, anume în “Europa de Vest [ce] includea nordul Italiei moderne, Franța, Belgia, Elveția occidentală și părți ale Olandei și ale Germaniei pe partea vestică a fluviului Rin”.

Pe de altă parte, “Enciclopedia României” disponibilă on-line (v. enciclopediaromaniei.ro/wiki/Celți), utilizând ca sursă lucrarea lui Constantin C. Giurescu, *Istoria românilor* (vol. I, ediția a V-a, editura BIC ALL), arată că **celții** provin cu aproximație din zona Franței de azi, răspândiți în antichitate pe arii largi de pe teritoriul actual al Europei, ajungând, aproximativ în anul 300 î. Hr., și în aria carpto-danubiano-pontică. Apropierea celților de Dacia s-a făcut pe cursul Dunării, iar altă ramură a lor s-a deplasat de-a lungul Munților Carpați, așezându-se la marginile Daciei, în timp ce unele neamuri de celți ajung în interiorul acesteia.

În Transilvania, la Ciumești (județul Satu Mare) s-au identificat o așezare celtică și morminte, de asemenea, morminte ale celților au fost reperate și la: Apahida (lângă Cluj), Silivaș (lângă Aiud), Mediaș etc. - ne informează enciclopedia on-line Crispedia (v. <http://crispedia.ro/doua-varsta-fierului-pe-teritoriul-romaniei>) – menționându-se, totdată: “*Celții aduc cu ei procedee perfecționate de prelucrare a fierului și de confecționare a vaselor de lut ars (roata olarului), care sunt preluate de daci. Conviețuind cu autohtonii, celții sfârșesc prin a fi asimilați de aceștia*”.

În “Enciclopedia României” (v. enciclopediaromaniei.ro/wiki/Celți), se arată, de asemenea: “În sud-vestul Daciei se vor așeza **scordiscii**, care vor întemeia orașul **Singidunum**, Belgradul de azi. Terminația numelor în **-dunum** este specific de origine celtă și s-a păstrat în unele localități franceze precum Verdun, Chateaudun etc. În nordul Moldovei se vor așeza **tauriscii**, inclusiv în Galiția, și ei vor întemeia orașele **Carrodunum**, **Maetonium**, **Vibantavarium** și **Eractum**.

În Bugeac se stabilește tribul **britolagilor**/ **britogalii**, având ca centru mai important așezarea numită **Aliobrix**, iar pe malul dobrogean al Dunării, pe locul Isacei de azi, **Noviodunum** [n.n.: azi, Isaccea, jud. Tulcea].

În Transilvania s-au așezat **anarții** între Tisa și Someș, iar în estul Munteniei **cotensii**, până la hotarul cu Moldova. Celții au fost însoțiți în migrația lor și de alte neamuri, ca de exemplu **bastarnii** de origine germanică, care se vor stabili la nord de Nistru și care vor da multă bătaie de cap dacilor”.

Aceeași sursă - Enciclopedia României (v. enciclopediaromaniei.ro/wiki/Celți) – conchide: “*Stăpânirea celților a durat cam două sute de ani, timp în care dacii au dus lupte împotriva lor și a aliaților lor bastarni [n.n.: un neam germanic statornicit, după anul 200 î.H., în părțile de N și C ale Moldovei], după cum în unele momente se pare că dacii le-au fost aliați împotriva altora/.../ În secolul al II-lea î. Hr. are loc în Peninsula Balcanică începutul cuceririi romane, iar dacii vor lupta împotriva romanilor aliați cu celții și ilirii. În urma acestor lupte prelungite, puterea celților va scădea din ce în ce mai mult, până când nu va mai putea domina spațiul dacic, ieșind astfel din istorie din această parte de lume. Unul dintre cele mai importante împrumuturi ale populației dacice de la celți este roata olarului. Se pare că înainte de venirea celților, toată ceramica autohtonă era făcută cu mâna. Influența celților asupra populației dacice pare să fi fost foarte mare, multe aspecte însă necesită cercetări minuțioase pe viitor”.*

Istoricii **Ioan – Aurel Pop** și **Ioan Bolovan** (*Op. cit.*, p.19) observă că uniunea de triburi daco-gete a lui Burebista (82-44 î.H.) se afla sub “*.../ pericolul celtic, dinspre vest și nord-vest (celții căutau să coboare din Slovacia, pe Dunăre și pe Tisa, spre Transilvania), și pericolul roman, care se prefigura dinspre sud. /.../ În jurul anului 60 î.H. Burebista cu oastea sa i-a învis pe celți /.../*”, realizându-se, astfel, unificarea triburilor geto-dacice, Burebista devenind, pe bună dreptate, rege al geto-dacilor și, totodată, întemeietorul statului dac.

-romanii.

Romanii, înainte de luptele dintre regele dacilor, Decebal, și Împăratul roman, Traian, din sec. I d. H., au avut mai multe confruntări cu geto-dacii, în sec. I î.H. Puterea geților “*ajunge la apogeu sub Burebista, când, pentru întâia dată, toți geto-dacii se reunesc într-un singur stat*”, iar “*cârmuirea sa începe, se pare, în anul 82 î.H.*” (v. Dinu C. Giurescu, *Op. cit.*, p. 32). De asemenea, ilustrul istoric român **Dinu C. Giurescu** (*Ibidem*), citându-l pe

Strabon, spune că: “Statul lui Burebista se întindea – acum circa 2050 de ani – de la țărnul Mării Negre (între Apollonia, la sud de Munții Haemus [n.n.: Balcani] și Olbia, la vărsarea Bugului) și până în Boemia. Capitala era la Argedava, situată pe Argeș (mai probabil), sau Banat, la Arcidava. Oștirea lui Burebista – precizează tot Strabon – ajungea la 200.000 de oameni /.../”.

La rândul lor, istoricii **Ioan – Aurel Pop** și **Ioan Bolovan** (*Op. cit.*, p.19-20) arată despre confruntările lui Burebista cu romanii următoare: “Prin 72-71 î.H., o armată romană pătrunsese deja pe teritoriul Dobrogei /.../, iar după anul 55 î. H. [n.n.: Burebista] a îndepărtat primejdia romană din Dobrogea, alipind tot malul de apus al Mării Negre și regiunea dintre Dunăre și Balcani. Burebista a ajuns astfel stăpânul unui vast teritoriu, care cuprindea mai multe popoare și populații și se întindea de la Dunărea Mijlocie (Slovacia de azi), în vest, până la gurile Bugului și țărnul Pontului Euxin, în est, și de la Munții Balcani, în sud, până la Carpații Păduroși, în nord”.

-**înainte de Burebista: Charnabon** (sec. V î.H.), **Antyrus** (sec. V î. H.), **Rex histrianorum** (rege în Dobrogea, sec. IV î. H.), **Dromichaites** (rege get, sf. sec. IV, î.H.), **Moscon** (rege get în sudul Dobrogei, sf. sec. III î.H.), **Gudila** (rege get în Muntenia, 340-320 î.H.), **Zalmodegikos** (rege get din Dobrogea, 300-250 î.H.), **Oroles** (rege get din Moldova), **Rhemaxos** (rege get din Dobrogea, aprox. anul 200 î.H.), **Zoltes** (rege get din Dobrogea, anul 200 î.H.), **Rubobostes** (rege dac din Transilvania, de la înc. sec. II î. H., considerat de unii specialiști ca fiind, de fapt, *Orolos*).

Burebista (regele get al triburilor unite de către acesta ale geților, 82-44 î.H.)

Încă din contemporaneitate, Burebista avea merite cunoscute în întreaga zonă de influență, mărturie, de pildă, fiind și inscripția grecească din Dionysopolis (Balcic), datând din anul 48 î. H., așezată în cinstea lui Acornion, cetățean de onoare al acestei așezări, care avusese privilegiul de a fi stat mult timp în prejma lui Burebista: “În timpul din urmă, regele Burebista, ajungând cel dintâi și cel mai mare dintre regii din Tracia și stăpânitor al tuturor ținuturilor de dincolo și de dincoace de Dunăre/.../” (v. Dinu C. Giurescu, *Op. cit.*, p. 32).

De bună seamă, *Gaius Iulius Caesar* nu putea fi mulțumit de “isprava” daco-getului de a reuși să-și extindă, după anul 55 î. H, autoritatea teritorială, mai ales că Burebista își oferise ajutorul în favoarea lui *Gnaeus Pompeius Magnus*, rivalul lui Caesar, dar nu a mai apucat să-l concretizeze, căci, în ultima luptă a lui Pompei cu Iulius Caesar, Pompei a fost înfrânt în 9 august 48 î.Hr. la Pharsalus în Tesalia, apoi chiar și ucis după câteva săptămâni în Egipt). Iulius Caesar și Burebista nu s-au mai putut confrunta pe câmpul de luptă, căci amândoi aveau să moară în anul 44 î.H., în urma unor conspirații (Caesar este asasinat în 15 martie 44 î. H.).

Ce s-a întâmplat după Burebista?

Regatul dac ajunge divizat în cinci părți și, se pare, marele preot Deceneu preia conducerea zonei principale din Munții Orăștiei. Istoricul **Dinu C. Giurescu** (*Ibidem*) precizează că pe vremea lui Augustus Octavian Caesar (31 î.H. – 14 d. H.) “*.../ ființau, în stânga Dunării, 5 regate dacice (Strabon – Geografia, VII, 3, 11, c. 303), iar în Dobrogea, alte 3, conduse de Roles, Dapyx, Zyraxes*”.

Silvana Cojocărașu - în articolul său “Callatis, legenda Mării Negre (V).

Epoca romană la Callatis: antecamera Evului Mediu” (v. [www.alternativaonline.ca/ Studii Pontice](http://www.alternativaonline.ca/StudiiPontice)) - spune: “*Urmează, după anul 55 î.H., o perioadă în care orașele vest-pontice au intrat sub influența statului geto-dac condus de Burebista, care va supune orașele grecești și își va extinde granițele până la litoralul Mării Negre./.../ După expedițiile lui Marcus Licinius Crassus la Dunăre (29-27 î.H.), cetatea [Callatis] a făcut parte din Comunitatea Pontică, alături de Histria, Tomis, Dyonisopolis, Odessos și Mesembria /.../. În 46 d.H., Tracia este transformată în provincie romană, fiind inclusă în provincia Moesia, iar din anul 86, în provincia Moesia Inferior.*”

Pe de altă parte, istoricul **Gheorghe L. Ioniță**, în lucrarea sa, *Reconsiderarea istoriei Geto-Dacii* (București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A., 2010, 101-102 p.), prezintă o listă a cărmuitorilor geto-daci de dinainte de **Burebista** și după acesta, pe care am ordonat-o și reprodus-o, sintetic, astfel:

-după Burebista: Deceneu (preot al geților, aflat alături de Decebal, iar după moartea lui Decebal, Deceneu devine rege al uneia din cele cinci noi diviziuni ale Daciei, în 44 î. H.- ?), în zona

Orăștie), **Dicomes** (rege în sec. 1 d. H. în regatul din sudul și centrul Moldovei), **Coson** (rege get în Muntenia și sudul Transilvaniei, 40-29 î.H.), **Cotiso** (rege dac în Banat și Oltenia, 31-14 î.H.).

Enciclopedia liberă (v. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Cotiso>) îl citează pe istoricul Florus în legătură cu regatul lui **Cotiso**: “*Dacii trăiesc nedezlipiți de munți. De acolo, sub conducerea regelui Cotiso, obișnuiau să coboare și să pustiască ținuturile vecine, ori de câte ori Dunărea, înghețată de ger, își unea malurile. Împăratul Augustus [n.n.: primul împărat roman, **Augustus Octavian Caesar** (n. în 23 septembrie 63 î.H., la Roma - m. în 19 august 14 d.H., la Nola)] a hotărât să îndepărteze această populație, de care era foarte greu să te apropie. Astfel, l-a trimis pe Lentulus și i-a alungat pe malul de dincolo al Dunării; dincoace au fost așezate garnizoane. Astfel, atunci dacii n-au fost înfrânți, ci doar respinși și împrăștiați. dincoace au fost așezate garnizoane. Astfel, atunci dacii n-au fost înfrânți, ci doar respinși și împrăștiați”.*

Tot **Gheorghe L. Ioniță** (Op. cit., 103), spune că după **Cotiso** ar fi urmat: **Comosicus** (rege get, anul 27 î. H. ?), **Thiamarkos** – **Markos** (rege get al burilor din actuala zonă a Râmnicului Vâlcea), **Roles** (“cca 30-20 î.H., rege get din sudul Dobrogei, aliat al romanilor în lupta acestora cu bastarnii în 29 î.H., fiind răsplătit de Caius Octavianus (viitorul împărat Augustus), cu titlul de “prieten și aliat al poporului roman”. Fiind atacat în anul următor, de Dapyx, rege get vecin, [n.n.: Rolex] cere ajutor romanilor. M. Licinius Crassus îi vine în ajutor, învinge forțele lui Dapyx și îl asediază în cetatea sa de scaun pe care o cucerește prin trădare. Dapyx și principalii săi susținători cad în luptă”.

Până la **Decebal/ Decebalus** (87-106 d.H.), mai sunt menționați de **Gheorghe L. Ioniță** (*Ibidem*) următorii: **Dapyx** („cca 30-20 î.H., rege get din Dobrogea, contemporan și dușman cu Roles. Este învins de acesta cu ajutorul romanilor și ucis în luptă”), **Zyraxes** (“cca 30-20 î.H., rege get din nordul Dobrogei, este atacat de generalul roman Crassus, care îi cucerește cetatea Genucla, prin trădare”), **Sarmis, Armis** (rege dac, nu se cunoaște perioada), **Coryllus** (“28/29-68/69 d. H., rege dac, urmaș al lui Comosicus”), **Scorilo** (rege dac, 67 – 83 d.H., despre care se spune că era tatăl lui Decebalus/ Decebal), **Duras** (rege dac, 83-85/87 d.H., se pare unchi al lui **Decebal**, care i-a predat domnia lui Decebal “la începutul

confruntărilor cu romanii”). **Dinu C. Giurescu** (*Op. cit.*, p. 32) opinează că *Duras* este, probabil, **Diurpaneus**, alții arătând că **Diurpaneus** ar fi însuși **Decebal** (*sic!*), ceea ce considerăm și noi că este eronat.

Istoricul **Dinu C. Giurescu** (*Ibidem*) sintetizează situația geo-politică din zona în discuție, din perioada de un secol cuprinsă între sfârșitul sec. I î. H. și anul 86 d. H., astfel: “*Înaintarea Romei în Peninsula Balcanică aduce legiunile la Dunăre până în Dobrogea (incorporată după lupte, la 29-27 î.H.). Era de prevăzut confruntarea între romani și daco-geți, care reprezentau, în continuare, forța cea mai de seamă la nord de Dunăre și erau înconjurați (în sec. I e.n.) din trei părți, de la sud, vest (din Panonia) și sud-est, de Imperiul roman.*”

La rândul lor, istoricii **Ioan – Aurel Pop și Ioan Bolovan** (*Op. cit.*, p.22), vorbind despre situația din Dacia și Moesia, din sec. I d.H., spun: “*Între timp, Roma cucerise toată Peninsula Balcanică, iar hotarul imperiului ajunsese la Dunăre. Dobrogea (de mai multă vreme sub control roman) fusese cucerită în anul 46 d.H. și anexată provinciei romane Moesia (situată cam pe locul Bulgariei și Serbiei actuale). Atacurile romane asupra Daciei s-au întezit după anii 85-86 d.H. și au continuat, cu întreruperi, timp de douăzeci de ani, până la supunerea lui Decebal.*”

Prin urmare, răstimp de două decenii, la cârma istorică a ținutului dacic se vrednicește a fi **Decebal** (87-106 d. H.).

Dar, înaintea acestuia, în iarna anului **85** d.H., dacii conduși de **Duras** “*trec la sud de Dunăre și înving o armată romană comandată de însuși guvernatorul Moesiei, Oppius Sabinus, care cade în luptă*” spune **Dinu C. Giurescu** (*Op. cit.*, p. 33). Este de presupus că Decebal, dacă nu în această luptă “preventivă” inițiată de Duras (Diurpaneus), cel puțin până la sfârșitul anului 86 d.H. să fi fost mereu prezent alături de Duras, se spune, unchiul său.

În perioada aceea, Imperiul Roman era cârmuit de **Domitian** (între anii 81-96, mort în urma unui complot la care ia parte și soția lui), care, din pricina fricii induse la Roma de o astfel de incursiune a geto-dacilor – considerați de ei “barbari” -, în anul **87** d. H., acesta vine cu armata în Iliria și Moesia, trimițându-l pe comandantul **Cornelius Fuscus** cu armata peste Dunăre pe **Valea Oltului**, a cărui oaste “este fărâmată”, iar printre cei morți numărându-se însuși

“comandantul ei, *Cornelius Fuscus* (anul 87)”. Trupele romane fuseseră atrase în cursă de **Decebal** (cărui *Duras/ Diurpaneus* îi cedase conducerea, în mod pașnic) într-un “defileu carpatic”, învingătorul, Decebal, luând prizonieri și valori militare romane.

De pe situl <<https://daciqum.com,marea-confruntare-dacia-vs-imperiul-roman>> aflăm precizări foarte importante **și pentru zona noastră alutană și transalutană**: “În fața acestei nemaipomenite provocări, mândrul împărat Domițian reacționează întocmai cum o dorea Decebal. Odată cu dezghețul, în primăvara anului 87, Domițian dezlănțuiește atacul împotriva dacilor. El trece trupele pe un pod de vase, pe lângă orașul **Oescus, în apropierea vărsării Oltului în Dunare**. Ajunși pe teritoriul Daciei, Romanii nu întâmpină nicio rezistență. Mirați de acest lucru, pornesc în căutarea oștilor lui Decebal, mai puțin orientându-se după hărți și mai mult lăsându-se atrași de Valea Oltului, care îi ducea spre nord, către trecătoarea de la **Turnu Roșu** [satul de astăzi “Bucova”]. Aici îi aștepta Decebal pregătind desfășurarea luptei. Odată intrați [n.n. intrată] în strămoare, coloanei romane îi venea greu sa ia calea întoarsă și a fost nevoită să accepte crâncena bătălie/...”.

Tot ca importanță locală, pentru noi, segărcenii și cei din vecinătatea **Segarcei**, este că **Ulpia Oescus** era o colonie romană pe locul unde se află azi localitatea **Ghigen** din Bulgaria, fiind sediul “Legiunii a V-a Macedonica”, staționată un timp și “la Troesmis în Dobrogea, apoi, în anul 166, a fost mutată la Potaissa, în Dacia Superioară. Odată cu retragerea aureliană (271-274) a fost din nou transferată la Oescus” – cum se spune pe situl <<https://ro.wikipedia.org/wiki/Oescus>>, iar **Sucidava (Corabia azi, cândva Celeiul medieval)** era localitatea de vizavi de **Ulpia Oescus**, unde, în anul 328 d.H. Împăratul Constantin va inaugura cel mai lung pod de piatră din acel timp, exact pentru astfel de evenimente militare. Podul avea “2.437 de metri, din care 1.137 peste albia Dunării, iar lățimea era de 5,70, ridicându-se la 10 metri deasupra apelor fluviului” – după cum aflăm din articolul *Podul lui Constantin cel Mare de la Sucidava- cel mai lung pod din Antichitate* (conform sitului <http://www.istorie-pe-scurt.ro>).

Următoarea luptă - dintre armata lui **Decebal** și a generalului roman **Tettius Julianus** - are loc la **Tapae**, în Banat, în anul **88** d.Hr., soldată cu victoria romanilor, fapt care îl determină pe Decebal

“să solicite pacea printr-o solie condusă de fratele său, Diegis. Împăratul Domițian, prins în războiul cu quazii și marcomanii, i-o acordă, în condiții avantajoase” - ne mai informează marele istoric **Dinu C. Giurescu** (*Ibidem*).

Așadar, înfrângere de la trecătoarea Tapae (posibil, poarta de trecere din Banat și Țara Hațegului, spre Sarmizegetusa, aflată între Munții Țarcului și Munții Poiana Ruscă), îl nevoiește pe Decebal să se resemneze, pentru o vreme, cu statutul de stat dependent față de Imperiul Roman, deși - arată istoricul **Dinu C. Giurescu** (*Op. cit.*, p. 33) - “*Recunoscut ca rege al dacilor, Decebal primește subsidii anuale, precum și arme, mașini de război și meșteri pentru construcții militare. Pace care însemna, de fapt, recunoașterea oficială a Statului Dac de către Împăratul Roman. Totuși, după anul 89, controlul militar roman, în stânga Dunării, exercitat încă de la începutul sec. I d. H., s-a accentuat în largi zone care se aflau astfel dependente direct de Moesia Inferioară.*”

Dar, se pare, faptele de mai sus nu au fost chiar atât de simple și atât de schematic prezentate. Dacă avem în calcul și alte păreri (pe care nu le consemnăm aici din lipsă de spațiu și ne-am îndepărta mult de scopul acestui demers!) se pare că Tapae unde s-a dat bătălia să fi fost *Tapia* de Lugoj (sic!). Pe de altă parte, Domițian ar fi negociat cu Decebal pacea, căruia i-o refuzase în primă fază, de asemenea, ar fi de notat că împăratul se face că uită de insuccesul avut în luptele cu Marcomanii și Iazigii în Panonia, unde se deplasase, să spunem, „în vecini” pentru că... tot se afla prin zonă, ceea ce a contribuit la “răzgândirea” lui în ceea ce privea acceptarea păcii cu Decebal, astfel încât să se “prezinte” total victorios la Roma (cu trupele istovite nu-și putea permite să ajungă, prin luptă, și la Sarmizegetusa).

De altfel, legat de acestea, Dio Cassius scrie: „*Invins de Marcomani și pus pe fugă, Domitian trimise în grabă soli la Decebal, regele Dacilor, și-l înduplecă a încheia un tratat pe care mai înainte nu i-l încuviințase, cu toate că Decebal i-l ceruse de mai multe ori. Acesta primi învoiala, căci era la mare strâmtoare, dar nu voi să vină el însuși ca să steie de vorbă cu dânsul, ci trimise pe Diegis cu câțiva bărbați, ca să-i dea înapoi armele și câțiva captivi, ca și cum i-ar fi avut numai pe aceia la dânsul. Făcându-se aceasta, Domitian puse diadema pe capul lui Diegis, ca și cum el (Domitian)*

ar fi fost în adevăr învingătorul și ar fi putut da un rege Dacilor; împărți soldaților și onoruri și bani, și trimise la Roma, ca învingător, între altele, soli și o scrisoare, zicea el, de la Decebal, dar pe care se spunea că o plăsmuise chiar dânsul. El împodobi sărbătoarea triumfului său cu o mulțime de lucruri, pe care le luase nu de la dușrnani (cu totul dimpotrivă: el cheltui cu tratatul, dând lui Decebal bani mulți și meșteșugari de tot fetul, și pentru timp de pace și pentru război, promițându-i să-i dea mulți și în viitor), ci din zestrea împărătească, de aceasta el se folosea întotdeauna ca și cum ar fi fost o pradă de război, odată ce adusese în stare de sclavie împărăția însăși”. (v. <https://daciqum.com,marea-confruntare-dacia-vs-imperiul-roman/>).

Ingerințele romane în nordul Dunării nu puteau avea decât un singur și perseverent scop, acela ca dacii să fie supuși, implicit, de a li se apropria bogățiile. Între timp, la cârma Imperiului Roman ajunsese **Împăratul Traian** (*Nerva Traianus Marcus Ulpiu*, din ianuarie 98/ efectiv din **99-117 d.H.**).

În articolul *Marea confruntare: Dacia vs. Imperiul Roman* (postat pe situl <https://daciqum.com,marea-confruntare-dacia-vs-imperiul-roman>) autorul susține afirmația noastră de mai sus: *“Tributul greu plătit anual de Roma lui Decebal, spre mirarea lumii, nu putea să fie suportat de un bărbat ca Traian. Răsturnarea acestei stări de lucruri se impunea de la sine, O campanie împotriva Daciei, bine pregătită, cu forțe suficiente spre a duce la victorie, însemna a pune mâna pe o țară cunoscută din antichitate prin bogățiile sale, prin aurul minelor din Muntii Apuseni, ca și pentru averile în valută acumulate din punerea în valoare a terenurilor agricole și forestiere, în ultimele decenii”*.

În acest context, după doi ani de la instalarea sa oficială, Traian pleacă în 25 martie **101 d. H.**, de la Roma, iar legiunile reunite în două localități din sud-vestul Daciei - Viminacium și Ratiaria, ambele aflate azi în Bulgaria – trec Dunărea sub conducerea lui Traian „pe poduri de vase la Lederata (Ram, Ramna) și Dierna (Orșova) pătrunzând în Dacia prin Banat” [v. și: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Decebal>; **n.n.**: Vadul de trecere de la Lederata, azi Ram, în Serbia, “Stara Palanka – Ram”/ “Vechea Palanca – Ram”, în România azi, vizavi, fiind Baziaș, care ține de Comuna Socol].

Armata romană, compusă din “13 legiuni (I Italica, I și II Adiutrix, I Minervia, II Traiana Fortis, IV Flavia Felix, V Macedonica, VII și XI Claudia, X, XIII și XIV Gemina, XXX Ulpia Victrix)”, cumulând cca 150 000 de persoane, a înaintat “pe două coloane, una pe *culoarul Timiș-Cerna și o a doua prin Berzovia și Fârlug, care fac joncțiunea în apropiere de Caransebeș*”, continuând apoi pe Valea Bistrei, către Sarmizegetusa - după cum aflăm din Enciclopedia României (v. situl <http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Bătălia_de_la_Tapae_101>). Pentru consolidarea poziției, romanii ridică la Bouțari un castru, după care se dă lupta, la Tapae, în vara anului 101 d.h. [**n.n.**: culoarul depresionar Cerna-Timiș-Bistra-Hațeg-Strei-Orăștie].

Tot din articolul *Marea confruntare: Dacia vs. Imperiul Roman* (de pe situl <https://daciqum.com/marea-confruntare-dacia-vs-imperiul-roman>) aflăm următoarele: “/.../o coloană, în frunte cu el însuși [**n.n.**: Traian], a trecut Dunărea pe un pod de vase, la Lederata, îndreptându-se spre Tibiscum, lângă Caransebeș. Drumul urmat a fost tot prin câmpie, pe la Berzobis și apoi pe la Aizis. Cea de-a doua coloană a pătruns în Dacia pe la Dierna, tot pe un pod de vase, și, deplasându-se pe Valea Cernei și a Timișului, a făcut joncțiunea cu coloana condusă de Traian la Tibiscum. Întreaga armată romană era prea numeroasă, ca să se deplaseze cu ușurință pe un singur drum. Cu armatele reunite, împăratul s-a îndreptat spre Porțile de Fier ale Transilvaniei. În drum, i-a ieșit în întâmpinare Decebal. Localitatea aleasă este din nou Tapae, deși din comentariile asupra acestui război nu reiese acest lucru. Privitor la itinerariul străbătut, n-a rămas decât o frază a lui Traian, transmisă de către scriitorul Priscian, din secolul al VI-lea, care spune “*Inde Berzobim deinde Aixim processimus, fără a se indica altă localitate*””.

Despre luptă, Dio Cassius scrie în „*Historia Romana*” (în cartea LXVIII (68), capitolul 8) astfel: “*Când Traian, în campania sa împotriva Dacilor, s-a apropiat de Tapae, unde barbarii aveau tabăra, i-a fost adusă o ciupercă mare pe care fusese scris cu caractere latine un mesaj care i-a făcut pe Buri și pe ceilalți aliați să îl sfătuiască pe Traian să se întoarcă și să păstreze pacea. Totuși, el înfruntă dușmanul și a văzut mulți răniți în armata sa și a ucis mulți dintre dușmani.*” (v. și: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Tapae>,

arătându-se și faptul că în zona Tapae se află azi Zeicani, care este parte componentă a comunei Sarmizegetusa).

Pe timpul iernii **101-102 d. H.**, încetează oarecum luptele, însă Decebal se aliază cu sarmații (roxolanii), încercând să le abată atenția romanilor și atacându-i fără succes în iarna anului 101 d. H. la Nicopolis ad Istrum (azi, aflat la 28 km. de Veliko Tărnovo) și în Dobrogea (la Tropaeum, azi - Adamclisi), dacii fiind dominați însă de romani.

Istoricul **Dinu C. Giurescu** (Op. cit., p. 33) spune despre această confruntare următoarele: *“După lupte grele – Traian sosise între timp cu noi trupe, coborând pe Dunăre – atacatorii [n.n.: aici, dacii] sunt complet respinși”*, romanii câștigând poziție după poziție și ajungând la Sarmizegetusa (azi, Grădiștea Muncelului). Autorul ne informează, de asemenea: *“Obligat să vină în persoană în fața lui Traian, Decebal obține pacea, dar în condiții foarte dure, care îngrădeau și scădeau foarte mult puterea statului dac și făceau din regele său un cârmuitor cu totul aliat intereselor Romei”*, căci dacii urmau să-și dărâme propriile cetăți, să renunțe la unele teritorii etc. În acest fel, *“/.../ Romanii rămân însă pe teritoriul deja cucerit, și anume în Banat, Oltenia și Muntenia, unde construiesc castele, în timp ce la Drobeta este construit podul de piatră peste Dunăre. Este pregătită astfel cucerirea Daciei, ce se va produce în urma războiului din 105–106”* (v. http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Bătălia_de_la_Tapae_101).

Între 103-105 d. H. inginerul grec Apollodor din Damasc, din ordinul lui Traian, construiește podul de la Drobeta (azi, Turnu Severin), ulterior, împăratul Hadrian (117-138) fiind cel care a distrus podul de teamă ca dacii să nu intre în stăpânirea lui.

Al doilea mare război dacic debutează în iulie **105 d. H.**, când armata romană trece peste podul nou construit, atacul fortificațiilor dace fiind realizat de romani din două direcții, pornind din Banat și de pe Valea Oltului în sus (deși se spune că o cale de atac ar fi fost și dinspre Moldova), ajungându-se, probabil, până la cetățile care apărau Sarmizegetusa: Blidaru, Costești, Piatra Roșie, Bănița, Căpâlna, Tilișca. Decebal după ce este urmărit prin munți, se sinucide, capul și mâna sa dreaptă fiind predate lui Traian, la sediul său vremelnic din Ranisstorum. Sarmizegetusa ar fi fost incendiată chiar de daci, distrusă apoi de învingători. Înainte de 11

august 106 d.H. Dacia devine, aşadar, provincie imperială. Traian organizează, în depresiunea Haţegului, în apropierea fostei capitale dace, oraşul *Ulpia Traiana Sarmizegetusa* – devenită capitala noii provincii romane.

De ce înainte de 11 august 106 d.H.? Pentru că după un an de puternice confruntări armate, o diplomă militară de la Porolissum, datată 11 august 106, constituie întâiul document legat de statutul Daciei ca provincie romană.

Tot Dio Cassius este cel care informează asupra bogăţiilor în aur şi argint ascunse preventiv de Decebal, sub râul Sargeţia (se pare, Streiul de azi), care au intrat în posesia romanilor (*Istoria romană*, cartea 68, capitolul 14). În traduceri aproximativ echivalente se spune:

„<i>Fură descoperite şi comorile lui Decebal, deşi se aflau ascunse sub râul Sargeţia din apropierea capitalei sale. Căci Decebal abătuse râul cu ajutorul unor prizonieri şi săpase acolo o groapă. Pusese în ea o mulţime de argint şi de aur, precum şi alte lucruri foarte preţioase – mai ales dintre cele care suportau umezeala -, aşezase peste ele pietre, iar după aceea aduse râul din nou în albia lui. Tot cu oamenii aceia, [Decebal]puse în siguranţă în nişte peşteri veşminte şi alte lucruri la fel. După ce făcu toate acestea, îi măcelări, ca să nu dea nimic pe faţă. Dar Bicilis, un tovarăş al său, care cunoştea cele întâmplare, fu luat prizonier şi dădu în vileag</i>	<i>"Comoara lui Decebal a fost de asemenea descoperită, chiar dacă era bine ascunsă sub râul Sargeţia, care curgea pe lângă palatul său. Cu ajutorul unor prizonieri, Decebal a deviat cursul râului, a săpat în albie şi în gaură a aruncat o mare cantitate de aur şi argint şi alte obiecte de mare valoare care puteau rezista la o anumită umiditate.</i> <i>Apoi a pus o grămadă de pietre deasupra şi a adus râul din nou pe cursul său. De asemenea, el i-a făcut pe prizonieri să depoziteze hainele şi alte obiecte de acest gen într-o peşteră. După ce a terminat, i-a ucis pe aceşti prizonieri pentru a nu lua mai apoi nimic. Dar Bicilis, unul dintre însoţitorii săi, care ştia ce se întâmplase, a fost prins şi a povestit despre acestea".</i>

toate acestea.”

Extras din: Ioan – Aurel Pop și Ioan Bolovan (*Op. Cit.*, p.23).

Extras din:

<https://daciqum.wordpress.com/mare-a-confruntare-dacia-vs-imperiul-roman/>

Ce a fost după Decebal?

Enciclopedia liberă, Wikipedia (v.<https://ro.wikipedia.org/wiki/Decebal>) face o sinteză reușită privind urmările și evenimentele principale de după al doilea război dacic, arătându-se: *“O mare parte a teritoriului statului dac (Transilvania, Banatul și Oltenia) a fost transformată în vara anului 106 în provincie romană numită Dacia Felix, cu capitala situată la 40 de km de vechea capitală (incendiată în războiul dac din 105-106), purtând numele de Ulpia Traiana Dacica Augusta Sarmisegetusa. Muntenia și sudul Moldovei au fost încorporate în provincia Moesia Inferior. După înfrângerea dacilor, Traian a organizat la Roma o festivitate mare și costisitoare, de 123 de zile. Zeci de mii de daci au fost duși în sclavie la Roma, alte zeci de mii de daci au fugit din Dacia Romană pentru a evita sclavia. Detaliile celor două conflicte, grele și sângeroase, au fost relatate de istoricul roman Dio Cassius, dar cele mai bune comentarii sunt basoreliefurile de pe Columna lui Traian, construită în Roma de Apolodor din Damasc (în 113), precum și de pe monumentul triumfal de la Adamclissi, din Dobrogea. Cu ajutorul foarte bogatului tezaur al regatului dac și cu aurul extras din minele de aur de la Roșia Montana, Imperiul Roman se va redresa financiar. Astfel, deși capital provinciei romane (coloniei) era Ulpia Traiana Sarmisegetusa, cel mai important oraș din teritoriu era Apulum (Alba Iulia), oraș prin care trecea aproape întreaga cantitate de aur ce lua drumul vestic. Tot Dacia va mai oferi Imperiului mai multe legiuni militare alcătuite exclusiv din daci care vor lupta în multe colțuri ale Europei”.*

Dacă am socoti doar aurul smuls din ținuturile românești (după mai multe surse: *romanii* – 165,5 tone aur fin, plus 331 tone argint, *turcii* – 341 tone, *habsburgii* - 858 tone, *rușii* – 65 tone, plus valoarea despăgubirilor de după al doilea război mondial, cât și cea a

misteriosului tezaur dus “în păstrare” la ruși), neluând în calcul alte bogății și alți jecmănitori – ne putem face o părere despre miza pe care o reprezentau aceste târâmuri blagoslovite de Dumnezeu, dar și râvnite de năvalnicii înfometaji de-a binelea, ajunși aici în decursul celor peste douăzeci și unu de secole scurse până astăzi și despre a căror trecere neprietenoasă avem suficientă cunoaștere.

Stăpânirea romană instalată acum, în 106 d. H., s-a întins până în anul 275 d.H. Pe lângă recuperarea însemnelor victoriei romane - cum au fost ridicarea la Tropaeum (azi, Adamclisi, în Dobrogea) a Monumentului *Tropaeum Traiani*, în anul 109, pe locul unde s-au purtat luptele din iarna anilor 101-102, iar la Roma inauguraarea *Columnei lui Traian*, la 12 mai 113 - puterea romană a trecut la organizarea întregii vieți sociale și militare a teritoriilor dacice preluate.

Istoricul **Dinu C. Giurescu** (Op. cit., p. 53, 58), făcând o analiză a cuceririi dacilor de către romani, spune: “*Cucerirea Banatului, Olteniei și Transilvaniei (101-106 d. H.) a însemnat controlul Romei și asupra Munteniei (la răsărit de Olt), ca și asupra Moldovei – îndeosebi toată zona sudică până la Tyras, ca și părțile vestice. Câtă vreme acest control a fost efectiv și raportul de forțe s-a păstrat în favoarea romanilor, provincia Dacia a fost și ea apărată, s-a putut dezvolta. Când acest raport de forțe s-a schimbat în favoarea carpilor (o ramură a dacilor) și a goșilor, și când aceștia au dominat pe plan militar Moldova și Muntenia, în cele din urmă și Dacia a trebuit să fie evacuată de trupe și oficialități.*”

Multe lucruri am fi aflat despre geto-daci și celelalte neamuri frățești ale lor, dacă nu s-ar fi ivit mai multe neșanse: pierderea poemelor plăsmuite în limba geților de Ovidiu în vremea exilului său tomitan, a operei *De bello dacico* aparținând Împăratului Traian, dar și pierderea operei *Geticele* a lui Criton, medicul lui Traian.

Dacia Romană, la finele mandatului exercitat de Împăratul Traian, reunea Banatul, Oltenia și cea mai mare parte a Transilvaniei, în timp ce “*Muntenia (de la est de Olt) și sudul Moldovei – unde se constată prezența unor trupe romane în sec. I d. H. (anterior campaniilor din 101-106) – intră în sistemul militar al Moesiei Inferior (care cuprinde înlăuntrul ei întreaga Dobroge)*” – spune istoricul **Dinu C. Giurescu**, Op. cit., p. 53) -, adăugând: “*Asupra Moldovei, autoritatea și civilizația romană s-au exercitat continuu*

din două părți: dinspre sud și sud-est, pe toată linia Dunării și în continuare dinspre litoralul Mării Negre, inclusive orașul Tyras, la Limanul Nistrului; dinspre vest, din Transilvania, legată prin numeroase căi de comunicație de ținuturile Dunării de Jos.”

Despre triburile geto-dacice existente în acea vreme în zona traco-geto-dacică, au rămas referiri în *Îndreptarul geografic* a lui Ptolomeu, din sec. II d. H., anume despre 12 neamuri, dar triburile au fost cu mult mai numeroase, de ex.: albocensii, ansamensii, appullii, ratacensii, bieffii/ biephii, Biesii, burii/ buridavensii, cancoensii, carpii/carpodacii, caucoensii, ceiagisii/ keiagisii, cotensii, costobocii, crobizii, dacii, geții, harpii, obulensii, oinensii, ordyssii/ ordenssos, pelii, piageții, piefigii, potulatensii, predavensii, racataii/ racatrii, ratacensii/ racatensii, sacii, saldensii, sargeții, sensii/siensii, sucii, tyrageții (v. și: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Listă_de_triburi_dacice>; Dinu C. Giurescu, *Op. cit.*, p. 41).

Ca organizare teritorială, sub **Hadrian** (117-138), Dacia era împărțită, prin anii 118-119 d. H., în Dacia Superior (partea dinspre nord și centru) și Dacia Inferior (partea de sud), apoi, din 10 august 123, existând și Dacia Porolissensis, reconfigurate ulterior ca trei diviziuni bine definite, fiecare cu capitala ei, după cum urmează: în **sud** - *Dacia Malvensis* (cu capitala în localitatea dacică Malva, denumită de romani Romula, în prezent fiind com. Reșca în jud. Olt, care cuprindea Oltenia și vestul Munteniei); în **centru-vest** - *Dacia Apulensis* (cu capitala la Apulum, azi Alba Iulia, cuprinzând Banatul și centrul-vestul Transilvaniei); în **nord-vest** - *Dacia Porolissensis* cu capitala la Porolissum, astăzi localitatea Moigrad din jud. Sălaj, care reunea Munții Apuseni și partea de nord-vest a Transilvaniei) - după cum arată varii surse (v. și: **Dinu C. Giurescu**, *Op. cit.*, p. 58).

De la același autor, aflăm că - din perspectiva organizării militare - este de consemnat prezența în continuare a două legiuni militare romane (mai întâi, Legiunea a XIII-a Gemina, la Apulum, iar mai târziu (167-168) și Legiunea a V-a Macedonica (dizlocată din Iglița Măcinului tulcean și transferată la Potaisa turdeană).

Așezările în vremea romană aveau următoarea configurație: **a. așezări urbane** (colonii și municipii) și **b. așezări rurale** (*vicus, vici* - sat, ~e, *pagus, pagi* - comun/ă, -e). De bună seamă, cele trei capitale mai sus pomenite aveau rangul de colonie.

Legat de **fortificațiile militare**, în articolul “Limesul dunărean în vremea lui Constantin cel Mare” se spune: *În perioada imperială, Statul roman prefera să-și întindă frontierele de-a lungul unor obstacole naturale, cum ar fi fluviile, pe malul cărora să ridice fortărețe și castru organizate în limesuri*” (v. <http://www.crestinortodox.ro/carti-ortodoxe/istoria-bizantului/limesul-dunarean-vremea-constantin-mare-80597.html>).

Limesul, adică frontiera fortificată din proximitatea hotarelor (apele, de regulă), De exemplu, limesurile pornind din zona noastră nord-dunăreană (vezi “Limes Alutanus” și “Limes Transalutanus”), dar și cele aflate în alte zone ale teritoriilor dacice (dobrogene, sud-muntene, bănățene, în zona crișurilor, în partea nord-vestică transilvană, în aria moldoveană ș.a.). Un limes presupunea următoarele structuri: „/.../ **valul** (*vallum*), **castru** (*castrum*), **castelele** (*castellum*), **turnurile** (*burgum, turris*) și **șanțul** (*fossa*). În spatele valului erau construite /.../ castru și turnurile de supraveghere, care utilizau diverse mijloace de semnalizare, iar mișcarea trupelor se efectua pe drumul strategic (**via**) ce unea castru, urmând castru și linia limesului” – menționează situl mai sus citat.

Drumurile urmau linia hotarului (apă, uscat) [**n.n.**: înainte de valuri].

Valurile (“valum-uri”, “troiane”) “brazde uriașe” de pământ sau de pământ cu întărituri din piatră în partea superioară ori valuri cu ziduri din piatră, presărate de-a lungul drumurilor de hotar, reprezentau ridicături cu o înălțime de aproximativ 3 m și late de circa 10–12 m [**n.n.**: valurile puteau fi întărite cu palisade (din lemn), care, evident, au fost primele care nu au rezistat timpului].

Șanțurile de apărare erau la baza valurilor [**n.n.**: șanț adânc sau *fossa*].

Turnurile (presărate din loc în loc, de pază, de observare și de semnalizare (lansarea de mesaje pentru turnurile din proximitate prin aprinderea focului, prin fumul emanat de acesta).

Castru, în care staționau garnizoanele militare, cu trupele romane, erau așezate pe liniile fortificate, având ziduri solide din piatră, șanț exterior, iar forma lor era dreptunghiulară [**n.n.**: castru = castrum romanum”].

Podurile facilitau, la rândul lor, deplasarea tactică rapidă.

Pădurile, munții, apele au contribuit colosal în zădărnicierea năvălitorilor în ținuturile românești, acestora adăugându-li-se și rolul avut de **valorile de pământ**, zise și „**brazde**” (v. *Brazda lui Novac de Nord* și *Brazda lui Novac de Sud*), cât și cele două “**limesuri**” (*Limes Alutanus*, respectiv, *Limes Transalutanus*).

Brazda lui Novac - zisă și “Troianul”, “Valul lui Traian” - se regăsește, așadar, ca “Brazda lui Novac de Sud” și “Brazda lui Novac de Nord”, reprezentând două structuri distincte de apărare, din pământ.

Brazda lui Novac de Sud constituie un val roman înălțat, se pare, în secolele II-III d.H. (unii supralicitează, spunând că ar fi chiar de mai înainte ridicat, din vremea lui Augustus, alții din timpul împăratului Traian, în timp ce alții afirmă că valul ar fi fost ridicat la inițiativa lui Hadrian, în oglindă cu castrul de la Novae, de peste Danubius - situat la 4 km de Sviștov). Astăzi, Brazda lui Novac de Sud, cu o întindere de 170 de km, nu se mai păstrează în dimensiunea sa inițială, valul fiind aplatizat în timp, ca urmare a arăturilor de extindere a terenurilor agricole, și nu cunoaște alte întăriri, de pildă, valul nu a fost însoțit de caste, ceea ce presupune că a fost părăsit înainte de a fi fost terminat. În zona de început, nordică, oltenească, Brazda (valul) are o lățime de 11 m, înălțime de 2 m, este dotată cu șanț (fossa) de însoțire ce are o adâncime de 1,50 m și o lățime de 7,5 m, pe când valul din zona de sud, teleormăneană, este lat de circa 12 m, cu înălțime de max. 2 m, cu un șanț lat de 7-10 m și adânc de 0,50 m. Legat de Valul “Brazda lui Novac de Sud” – în funcție de cum socotim itinerarul, adică, de unde pornește și unde sfârșește – cu siguranță putem spune însă că în dreptul Haltei feroviare Troianu (a nu se confunda cu localitatea Traian, tot teleormăneană!) - “Brazda” se întretaie cu Limes Transalutanus. Ni se spune într-un material despre Brazda lui Novac de Sud, postat pe situl <www.magazincritic.ro/2014/03/11/brazda-de-sud1-a-lui-novac/>, că: “Urmărirea pe teren a acestui val s-a făcut pînă acum în mod complet și conștiincios tot de Pamfil Polonic, pe ale cărui cercetări manuscrise le folosim și noi”. În rezumat, punctăm, la rândul nostru, traseul în cauză - evident, adaptând și verificând materialul publicat pe acest sit pe baza studiilor întreprinse de Pamfil Polonic (n. la 27 august 1858, Suceava – dec. în 17 aprilie 1945, la București). Prin urmare, Brazda lui Novac de Sud ar porni de pe

partea malului stâng al Oltului, din satul Viespești (azi dispărut, fiind absorbit în comuna Sprâncenata din jud. Olt; n.n.: de la Cetatea de la Gâlmeele, cf. desen P. Polonic), din locul Fusca Vacilor, apoi valul atinge satul Cârligați jud. TR, în locurile Valea Viilor, Măgura Viilor și Valea Gongului (n.n.: Cârligați este azi com. Călmățuiiu. Satul Călmățuiiu este atestat documentar în 4 noiembrie <1623-1626>). De aici, “Brazda lui Novac de Sud” coboară în Lunca Călmățuiului și se ajunge la Gara Troian (n.n.: situată pe firul căii ferate între Roșiorii de Vede și Băneasa-Salcia), unde se întretaie cu Limesul transalutan. Apoi, spre răsărit de Gara Troianu, valul ajunge în valea râului Vedea, trecând prin orașul Alexandria, apoi - pe la sud de Drăgănești (n.n.: Drăgănești-Vlașca, tot în jud. TR) – se termină la malul fostului lac Greaca (n.n.: a nu se confunda cu loc. Greaca de Giurgiu).

Brazda lui Novac de Nord este un alt val de apărare roman cu o vechime, se pare, de aprox. 1700 de ani, din secolul IV d.H., de pe vremea împăratului Constantin cel Mare, ridicat în scopul apărării Daciei de invazia vizigoților, având o întindere de cca 700 km. “Brazda lui Novac de Nord” pornea din S-V-ul Olteniei și ținea spre N-E-ul României. Traseul începea de la Ostrovu Corbului (mai jos de Drobeta - Tr. Severin), Hinova (MH), Orevița Mare (MH), Mofleni (DJ), Craiova - DJ (se spune, pornind din N-V-ul Craiovei, traversând orașul spre N-E, dincolo de calea ferată Craiova-Timișoara), Ghercești (DJ), Pielești (DJ), Robănești de Sus (DJ), Popânzălești (DJ), Dobrun (Olt), Greci (Olt), Urluieni (în AG, unde se întretaie cu Limes Transalutanus și exista un castru roman - Bîrla), Mozăceni (AG), Găești (DB), Târgoviște (DB), Mizil (PH), Pietroasele (BZ), Tulucești (GL). De aici, se pare, trecea Prutul, în Basarabia, iar la nordul Mării Negre s-ar prelungi prin două valuri paralele.

Limes Alutanus – linie de graniță fortificată (linie de apărare), ridicată de romani pe o lungime de cca 250-260 km, situată la est de râul Olt, pe un traseu Nord-Sud, ce forma granița de est a Daciei romane, constând dintr-un val de apărare din pământ, cu turnuri de observare, cu șanțuri (fossa), cu un drum pe care se situau 12 castre romane - 8 dintre ele regăsite și pe Tabula Peutingeriana (după numele lui Konrad Peutinger (1465-1547) “cel care a elaborat o copie în secolul al XII-lea a unei vechi hărți romane ce data din

secolele II-III,) și pentru care istoricul Vasile Pârvan identifică localitățile echivalente de mai jos (primele 8). De remarcat, unul din cele opt castre (primul, de fapt, pornind din N spre S) se găsește în județul Sibiu, celelalte șapte aflându-se pe teritoriul actual al județului Vâlcea. În continuarea acestora, mai sunt incluse încă 4 situate pe teritoriul județului Olt și ultimul în județul Teleorman, la **Islaz**, la vărsarea Alutusului în Danubius. Așadar, dispunerea castrelor este următoarea: jud. **Sibiu (Caput Stenaris/ Stenarum**: la 500 m de Boița), jud. **Vâlcea (Ponte/ Pons Vetus** (Podul Vechi, Râul Vadului): *Câineni*; **Praetorium** (Sălașul): *Racovița/ și Copăceni*; **Arutela** (punctul "Poiana Bivolari"): lângă orașul *Călimănești* (între *Păușa și Căciulata*, pe malul Oltului; aici mai sunt încadrate ca incluse în Arutela: "Țițești (jud. AG), Perișani (jud. VL) și Rădăcinești (jud. VL)" - aflate întrucâtva spre est; **Castra Traiana** (Castrul lui Traian): *Sânbotin*; *Dăiești/ Jiblea*; **Buridava** (Cetea Burilor): *Stolniceni*, inclusă în Ocele Mari; **Ponte/ Pons Aluti** (Podul Oltului): *Ionești/ Ioneștii Govorei*; **Rusidava** (Cetea Rusilor; tribul rusilor făceau parte din aceeași familie cu roxolanii): *Momotești/ Drăgășani*; jud. **Olt (Acidava: Enoșești**; **Romula** – Reșca (Malva, la daci); **Slăveni, Tia Mare**; jud. **Teleorman (Izlaz** - În vremea Daciei romane, exista o așezare rurală, ca punct terminus sau de început al *Limesului Alutan*. Aici au fost descoperite un castru de piatră și altul de pământ, în zona "Racovița" și pe Insula Verdea (un ostrov/ insulă a Dunării, inexistentă azi, fiind distrusă de fluviu. Castrul roman "Cetea Verdea" avea dimensiunile de 340 x 120 m). Drumul ce însoțea *Limesul Alutan* continua peste Danubius prin punctul **Oescus** (azi, Ghighen, în Bulgaria) și se racorda la drumul roman de pe teritoriul actual al Bulgariei. În România, castrele de pe *limesul alutan* sunt înlănțuite pe un drum ce urcă pe firul Oltului și se continuă apoi până la Apulum. Unii autori vorbesc de existența a 18 castre pe **Limesul Alutanus**: „După 101, Traian începe construirea frontierei fortificate a Imperiului Roman pe malul drept al Oltului (Alutus), numită *Limes Alutanus*. *Limes Alutanus* mergea pe cursul Oltului, de la Dunăre la Boița, pe cca 250 km, porțiune apărată de 18 castre de piatră (printre care/.../ cea de la Izlaz; către nord, următoarele castre erau cele de la Tia Mare, Slăveni, Romula) [Studiul SC Q, *Secțiunea I. Studii de fundamentare*, p. 26]. De altfel, înainte chiar de cel de-al doilea mare

război cu dacii (din anii 105-106 d. H.), dar, mai cu seamă, pe durata ocupației romane (106-271 d. H.) și, se pare, chiar și după “retragerea Aureliană din 271-275 d.H.”, împărații romani sunt preocupați să întărească *Limes alutanus*, spre a stăvili invaziile tot mai frecvente venite dinspre răsărit îndeosebi.

Limes Transalutanus (“Limes Valachicus”) – frontiera romană în zona transalutană cu o întindere de 235 km, ce unea Danubius de Carpați, între “Flămânda” (azi: Poiana, TR) și mai sus de Râșnov (BV). Limes Transalutanus se intersectează cu *Brazda lui Novac* “de Jos”, în apropiere de Gara Troianu, jud. TR. La sfârșitul Limesului Transalutan se află castrul roman de pământ de la Poiana, fostă “Flămânda” (TR).

Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, p. 38, nota 143, apud: Ioana Bogdan Cătănciu, *Muntenia în sistemul defensiv al Imperiului roman*, Alexandria, 1988, p. 79) arată: “Limesul Transalutan/.../ este însoțit de un complex de fortificații care începeau la Dunăre, în apropierea gurilor Oltului și se desfășurau în câmpie cu fortificații (castre și castella) la Flămânda, Putineiu, Băneasa, Valea Urlui, Scrioaștea, Gresia și Ghioca, de unde se îndreptau, prin zona colinară, spre Rucăr-Bran”.

Așadar, traseul reinterpretat de noi aici, nelimitat doar la itinerarul teleormănean, ar avea legătură cu următoarele localități și spații geografice: în județul **Teleorman**: Poiana (adică fosta Flămânda, TR), Putineiu (TR), Băneasa – Salcia – Roșiorii de Vede (TR), urcă în zona Văii Urlui (TR), Scrioaștea (de pea pa Vede, TR), apoi, spre N-V de Scrioaștea la Gresia (sat ce ține de comuna Stejarul, TR), Ghioca (?), apoi se continuă în județul **Olt** la Crâmpoiaia (OT), pătrunde în județul **Argeș**: la Urluieni (Valea Urlui, AG – unde se întretaie cu *Brazda lui Novac de Nord*), apoi la Izbășești (AG), Fâlfani (AG), Săpata (Ag), Albota (AG), sat Purcăreni (ține de com. Micești, AG), Apa Sărată (AG, fost sat pe teritoriul căruia se află ruinele castrului roman *Jidava*, administrativ ținând azi de Câmpulung, AG), Voinești (sat în com. Lerești, AG), Rucăr (AG), Drumul Carului (sat în com. Moeciu, BV), Bran (BV), Râșnov (BV, castrul Cumidava, unde s-a aflat Cohorta VI Nova Cumidavensis), Dealul Șrenqli (BV).

Pe de altă parte, este de la sine înțeles că în timpul stăpânirii romane (106-275 d.H.), dar și după “retragerea aureliană” romanii,

influența și intervenția lor nu au încetat în aria dacică, existând mai multe dovezi în acest sens, iar neamurile dace au continuat să se apere în continuare nu numai de romani, dar și de alte ingerințe venite din partea altor seminții. De pildă, **Gheorghe L. Ioniță** (*Op. cit.*, p. 103-104) arată că un “rege al dacilor liberi din nordul Daciei Regale” ar fi fost “*P(e)iporus rex Coistobocensis*”, în “a doua jumătate a sec. II d. H”, așadar, o căptenie regală de după Decebal, conservată “într-o inscripție funerară de la Roma”, prilejuită de moartea la Roma a soției acestui rege, numită Ziáis. Autorul ne mai supune atenției o menționare identificată în lucrarea colectivă *Istoria universală* (București: Editura Științifică, 1980. vol. II (47), p. 689) privind “*inscripțiile unor regi de la sfârșitul secolului II și începutul secolului III d.H., ca ale lui Cotys și Sauromates II, [care] vorbesc despre victoriile acestora asupra sciților și siracilor, despre anexarea la regatul lor a regiunii taurice*”.

Aceste dovezi susțin ceea ce nu trebuie demonstrat, anume că dacii și neamurile frățești au rămas în continuare în teritoriile în care i-au găsit romanii, ba, mai mult, și le-au apărat, cu strășnicie, încă de pe vremea încheierii mandatului exercitat de Împăratul Traian, în 117 d.H.

Prin urmare, cercetătorul istoric **Gheorghe L. Ioniță** (*Op. cit.*, p. 104) întocmește o listă a reperelor istorice, din intervalul anilor **117-380** d. H., care susțin prezența dacilor în permanenta lor matcă geo-istorică de dinainte de confruntările geto-dacilor cu romanii, dar și în continuare, fără întrerupere. Considerăm util să inserăm “bornele” istorice, date la iveală de acest cercetător, care a unit diferite trimiteri bibliografice din varii surse, astfel de mostre contribuind la cimentarea argumentelor care dovedesc și susțin continuitatea daco-romanilor, ulterior, și a românilor în plan extins, pe teritoriile acestora legitimate istoric.

Așadar, lista dovezilor se prezintă, pe ani, până la anii **271-275** d.H. (când are loc procesul de retragere parțială a romanilor), după cum urmează: **117–118** d.H.: “sub împăratul Hadrian are loc prima răscoală a dacilor subjugați, reprimată în anul 118.”; **139** d.H.: “o nouă răscoală a dacilor este reprimată.”; **143** d.H.: “dacii liberi forțează granița provinciei Dacia, fiind respinși de Antoninus Pius.”; **156-157** d.H.: “dacii liberi atacă provincia Dacia, fiind respinși”; **164** d.H.: “Împăratul Marc Aureliu respinge atacurile geto-dacilor.”; **167-**

168 d.H.: “Costobocii atacă provincia Dacia, armata lor ajungând până în Macedonia și Grecia. Sunt respinși în în 168.”; 169 -170 d.H.: “Războiul începe din nou, costobocii fiind respinși în 170”; Cândva, între anii de domnie 180-192 d. H. ai lui Commodus: ”Sub împăratul Commodus (180-192) a fost marea incursiune a dacilor liberi în Imperiul Roman, care s-a extins și în interiorul Daciei. “S-au agitat provinciile, se spune în *Historia* Aug. Commodus, 13, 5””; 214 d.H.: “Împăratul Caracalla [n.n.: Marcus Aurelius Antoninus, 188–217)] luptă contra carpilor”; 215 d.H.: “Dacii [îl] atacă pe Împăratul Macsimus, care îi împacă cu aur”; 217 – 218 d.H.: “Dacii liberi ocupă o mare parte din provincie”; 236-237 d.H.: ”Carpicii și sarmații atacă Dacia, fiind respinși de Maximilian Tracul”; 242, 245-247 d.H.: “Campaniile dacilor ajung până în Moesia, fiind respinși de Filip Arabul (198-249) /.../, care își adoptă titlul de Carpicus Maximus”; 248-251 d. H.: “Carpi, goți și taifali atacă Imperiul Roman și în 250 distrug orașul Philippolis [n.n.: Philippo[po]lis, azi Plovdiv, în Bulgaria], iar în 251 distrug armata romană condusă de Împăratul Decius și fiul său, care sunt uciși în luptă”; 257 d.H.: “Împăratul Galien (253-268) luptă contra dacilor liberi” [n.n.: Publius Licinius Egnatius Gallienus, n. 218, m. 268);

Aceste tulburări permanente, atacurile venite din afara Daciei Romane, starea de insecuritate, mai ales din vremea împăraților Gallus, Valerianus și Gallianus, contribuie la grăbirea unei decizii istorice din partea Romei. Istoricul **Dinu C. Giurescu**, *Op. cit.*, p. 70) arată: “*Drept urmare, romanii ajung la concluzia că frontal trebuie scurtat, pentru a fi mai bine apărat. E ceea ce face Împăratul Aurelian, care retrage armata și administrația la sud de Dunăre (între anii 271-275), unde, pentru a acoperi în fața opiniei publice pierderea teritorială, organizează o nouă provincie: Dacia Aureliană*”. Acolo a mutat și oficialitățile și alte persoane reprezentative ale provinciei.

Din lista elaborată de **Gheorghe L. Ioniță** (*Op. cit.*, p. 104) cu reperele istorice, care susțin prezența dacilor în continuare în vechile lor teritorii, dar și încercările acestora de alungare a romanilor prin diverse “hărțuiri” militare pricinuite acestora, menționăm în cele ce urmează și pe cele care s-au produs după procesul de retragerea selectivă a romanilor din Dacia, adică după anul 275 d.H.: 280-305 d.H.: „În domnia sa, Împăratul Dioclețian

luptă la Dunăre în mai multe rânduri, pentru a învinge invazia sarmaților și carpilor” [n.n.: împărat între 284-305 d.H.]; **305-311** d.H.: “În timpul domniei sale, Împăratul Galeriu [îi] respinge pe sarmați și carpi”; **313-319** d.H.: “În timpul domniei sale, Împăratul Constantin cel Mare luptă cu carpii, luându-și titlul de Carpius Maximus”; **380** d.H.: „Carpo-dacii, aliați cu hunii, atacă Imperiul Roman”.

Istoricul **Dinu C. Giurescu**, vorbind despre *Daco-romani și români în Mileniul migrațiilor* (*Op. cit.*, p. 72), pune următoarea emblemă: “De la retragerea aureliană (271-275 d.H.) și până la invazia tătarilor (1241d. H.), daco-romanii și românii au locuit neconținut teritoriile carpatice, danubiene și pontice, continuând străvechile lor îndeletniciri.”

Și un alt lucru foarte important ține de realitatea că în spațiul geografic și istoric carpato-danubiano-pontic, din perioada sec. I-III/IV d.H., pătrunde încă de timpuriu **creștinismul**. Dacă *Sfântul Andrei* este patronul religios al foarte multor orașe europene, de ce să nu credem că, într-adevăr, și pe țărâmul nostru a răspândit învățătura creștină? Oare, nu în zonele periferice ale Imperiului Roman se “salvau” creștinii dintru început ori erau surghiuniți cei ce nu plăceau împărăției de la Roma (v. cazul poetului *Ovidiu*), ajungând, mai cu seamă, pe teritoriul Dobrogei scite (Scythia Minor) și romane? Nu cumva aici - în perioada împăraților romani prigonitori (începând de la cotroversatul Nero din anul morții lui, 64 d.H., și, teoretic, până la Edictul de la Milano din 313 d. H., dat de „păgânul” ros de profund creștinism pentru salvarea credincioșilor creștini, anume, de *Împăratul Constantin*, alături de Liciniu Augustul) - și-au găsit sfârșitul în Cetatea Halmyris (Dunavațul de Jos, lângă Murighiol – jud. Tulcea) primii doi martiri creștini, *Astion* și *Epictet* (în 8 iulie 290 sau 292 și descoperiți în anul 2001), urmați de alți patru “martires”- *Zotikos*, *Attalos*, *Kamasis* și *Filippos*, identificați la Niculițel, tot în Dobrogea?

Nu tot pe țărâm românesc avea să vină însuși *Împăratul Constantin*, la trei ani de la organizarea de către acesta a primului Sf. Sinod al creștinătății din anul 325 d. H. de la Niceea (azi: Iznik, în Turcia), mai exact, pe teritoriul actual al Olteniei, inaugurând, la 5 iulie 328 d. H., cel mai lung pod din piatră din antichitate, ce unea - peste Dunăre - Moesia și Dacia Inferioară, construit de arhitectul

roman Theophilus Patricius, între localitățile *Sucidava* (**Corabia** azi, cândva *Celeiul medieval*) și **Oescus** (Ghighen, Bulgaria)?

Iar Dobrogea acelor timpuri, răstimp de patru secole, era conectată la romanitate, cum spune și ilustrul istoric **Dinu C. Giurescu** (*Op. cit.*, p. 90): “În tot acest răstimp (de la 275 până la începutul sec.VII), Dobrogea a fost parte alcătuitoare a Imperiului Roman (de Răsărit), apartenență care a avut o certă însemnătate și pentru consolidarea romanității nod-dunărene”.

Dovezile **creștinătății** românești, în primă fază îndeosebi din spațiul pontic, sunt mai mult decât grăitoare. E suficient să arătăm că după recunoașterea oficială a religiei creștine prin edictul de la Milan din 313 d. H., în zona sud-dunăreană se formează, treptat, episcopate (de pildă, pe teritoriul actual bulgăresc, la: Silistra (Durostorum), Oescus (Ghighen), Ratiaria (Archar, Arcear), Serdica (Sofia), pe cel sârbesc actual la Naissus (Niș, locul de naștere al Sfântului Împărat Constantin), dar și în estul ariei nord-dunăreane, în zona dobrogeană, la Tomis (Constanța), care, de fapt, funcționa de dinaintea anului 313 d. H., căci “primul ierarh cunoscut pe teritoriul României” – după cum aflăm din dicționarul *Istoria creștinismului în date* (autor: Pr. Eugen Drăgoi, Galați: Editura Episcopiei Dunării de Jos, 2004, p. 15) – era *Evanghelicus*, al cărui nume este consemnat în relatarea prilejuită de martiriul Sfinților Mucenici Epictet și Astion săvârșit în Cetatea Halmirys (Dunăvațul de Jos, azi, în jud. Tulcea) la 8 iulie, după toate calculele, în anul **290** d.H.

Arhimandritul Ioanichie Bălan, în *Patericul Românesc. Ediția a IV-a*, Editura Episcopiei Romanului, 2001 (812 p.), arată, la p. 15, că Sfântul Ierarh *Evanghelicus* a fost întâiul episcop al Tomisului, între **290-300** d. H., fiind și el martirizat, se pare, tot în timpul persecuțiilor Împăratului Dioclețian. Al doilea episcop al Tomisului a fost Sfântul Sfințit Mucenic Efrem, care, la începutul sec. al IV-lea, a convertit la creștinism “numeroși daci, romani, goți și sciți și răscumpărând de la moarte mulți sclavi, pe care apoi îi creștina” (v. Ioanichie Bălan, *Op. cit.*, p. 17). În scurt timp însă, la 7 martie **304** d. H., are loc “martirizarea episcopului Efrem al Tomisului” E.D. (*Op. cit.*, p. 46), Episcop al Tomisului devenind Tit (Titus) răstimp de peste zece ani, la rândul lui fiind martirizat într-o zi de 3 ianuarie. În locul acestui vine Episcopul Gordian, care și el este închis din porunca împăratului persecutor Liciniu și apoi

decapitat într-o zi de 15 septembrie din perioada anilor 320-323, alături de “alți cinci martiri – Macrobiu, Helia, Zotic, Lucian și Valerian” (v. Ioanichie Bălan, *Op. cit.*, p. 18-19).

Evident, au urmat și alte persecuții, cum a fost cea a celor patru martiri anterior pomeniți (Zoticos, Attalos, Kamasis, Fillipos), împreună cu alți 31 de martiri de la Niculițel (în 4 iunie, cândva în sec. IV, fie între 303-304, fie între 319-324, executați, se pare, în localitatea vecină Noviodunum, azi Isaccea). Moaștele celor 4 martiri, plus ale altor doi fără nume au fost descoperite în septembrie 1971, la Niculițel, iar moaștele celor patru au fost duse la biserica Mănăstirii Cocoș.

Și cât de reușit este pasajul din *Patericul Românesc* al Arhimandritului Ioanichie Bălan (*Op. cit.*, p. 19), în care se face întreaga sinteză a perioadei și a rezultatelor persecuțiilor din vremea împăraților prigonitori: “*Întreaga Sciție Mică, adică Dobrogea de astăzi, acum două milenii făcea parte din Imperiul Roman și era destinată, în timpul marilor persecuții creștine din secolele I-IV după Hristos, pentru surghiunirea și martirizarea creștinilor care refuzau să se închine idolilor păgâni și să le aducă jertfă. Acest teritoriu de la periferia de nord-est a Impriului, plasat între Dunăre și Marea Neagră, mai ales Delta Dunării și codrii seculari dintre Măcin, Isaccea, Niculițel și Babadag, ca și zona de sud a Dobrogei dintre Cernavodă, Adamclisi, Mangalia și Constanța (Tomis) erau cele mai potrivite pentru acest scop. Dintre cele zece persecuții romane împotriva creștinilor, desfășurate între anii 64 și 324, care au umplut cerul de sfinți și au sfințit pământul cu sângele a peste zece milioane de martiri, trei din ele au fost cele mai sângeroase: persecuția lui Deciu (249-251), a lui Dioclețian și Maximian (284-305) și a lui Liciniu (308-324), în Răsărit, care au dat cei mai mulți mucenici. În timpul acestor persecuții au fost surghiuniți în Sciția Mică mii de creștini, ostași, dregători, clerici și cetățeni romani de toate vârstele și stările sociale”.*

Se spune că Episcopul tomitan “necunoscut” după nume, din sec. IV d. H. - foarte bine văzut de însuși Împăratul Constantin - a participat la lucrările Sinodului I de la Niceea, din anul 325 d. H., fiind pomenit și ca “schitanul”, adică din Sciția.

Martiri au fost și după lucrările primului Sinod, de pildă, la 12 aprilie 372 d. H. se produce martiriul Sfântului Sava (Gotul)

“înecat în râul Buzău, în timpul persecuției regelui vizigot Athanaric (367-381 d. H.)”, conform E.D. (*Op. cit.*, p. 67.), dar și ale altor înaintași ai creștinătății din Sciția Mică (cunoscută și ca Dobrogea ori Dacia Pontică), ca Sfântul Mucenic Nichita (Românul), martirizat la anul 372.

Alți slujitori ai creștinismului din sec. IV pe rărâm dobrogean și învecinat au fost: Preotul Sansala (decedat la sfârșitul sec. IV), Cuviosul Eutihie Preotul (sec. IV), Sf. Ierarh Vetranion (Bretanion), Episcop al Tomisului – decedat puțin înainte de anul 381), Sf. Ierarh Gherontie (Terentie), Episcop al Tomisului (aprox. 380-390 d.H.), Sf. Ierarh Teotim I “Scitul”, Episcop al Tomisului (sec. IV-V), geto-dac din Sciția Minor etc.

De bună seamă, și în continuare se remarcă prezența și activitatea ierarhilor dobrogeni, ca, de ex., Sfântul Ioan Casian (născut în jurul anului 360 și decedat în anul 435), originar din Dobrogea, care “întemeiază la Marsilia (Franța) două mănăstiri” în anul 415 d. H. (v. E.D. *Op. cit.*, p. 82; A. I.B. (*Op. cit.*, p. 33- 37), Sfântul Ioan Casian Dobrogeanul fiind considerat “organizatorul vieții monahale în Apus” (v. E.D. *Op. cit.*, p. 89). Istoria creștinismului autohton mai reține figura Sfântului Gherman Daco-Românul (sec. IV-V), care a fost inițiatorul și duhovnicul Sfântului Ioan Casian. În secolul V d. H. se mai reține activitatea a trei episcopie tomitani: Sf. Ierarh Timotei (prima jumătate a sec. V), Cuviosul Ierarh Ioan (sec.V), Sf. Ierarh Alexandru (sec.V)

O altă contribuție este adusă la anul 525 d.H. de către Cuviosul “Dionisie cel Smerit” („Dionisie Exiguul” ori Dionisie cel Mic), născut aprox. la anul 470 și decedat în anul 545, la Roma. „*Dionisie cel Mic, călugăr din Scythia Minor, reformulează cronologia, propunând numărarea anilor începând cu anul I de la Nașterea lui Hristos (corespunzând, în calculul său, anului 753 a.U.c. Sistemul său cronologic a fost adoptat, treptat, în toată lumea creștină.*” (v. E.D. *Op. cit.*, p. 100).

În anul 458 d.H., Cuviosul Ierarh Teotim II era Episcopul de Tomis, cel care a coordonat creștinarea în afara eparhiei sale prin trimiterea de călugări și preoți misionari în zone românești.

Arhimandritul Ioanichie Bălan (*Op. cit.*, p. 44-45) îl menționează pe Cuviosul Ierarh Paternus, ca Mitropolit al Tomisului, din prima jumătate a sec. VI, fiind “*păstor al Daciei Pontice, după o*

lungă perioadă de circa 60 de ani (460-520), pentru care nu se cunoaște încă numele nici unui episcop tomitan”, iar de la E.D. (*Op. cit.*, p. 102), dar și de la A.I.B. (*Op. cit.*, p. 43-44) aflăm că, în anul 532 d. H., are loc la Roma un Sinod „care acceptă învățătura de credință propusă de Ioan Maxențiu, arhimandrit originar din Sciția Mică, unul din călugării sciți”. Arhiepiscopul Valentinian a fost, se pare, ultimul mitropolit al Tomisului (sec.VI).

Pe de altă parte, este de presupus că ierarhii din aria dobrogeană au fost prezenți la diferite întruniri, ca, de pildă, la sinoadele ecumenice: la I-I Sinod Ecumenic de la Niceea (20 mai - 25 august 325), unde a participat și episcopul “schitian”, consemnat de Eusebiu de Cezarea; Al II-lea Sinod Ecumenic de la Constantinopol (1 mai – 9 iulie 381); Al III-lea Sinod Ecumenic ținut la Efes (22 iunie – 31 iulie 431); Al IV-lea Sinod Ecumenic de la Calcedon (8-25 octombrie 451); Al V-lea Sinod Ecumenic de la Constantinopol – din 5 mai - 2 iunie 553 etc.).

Oare este întâmplător, ne induce Lucian Cherata întrebarea în lucrarea sa, *Memoria Daciei Preistorice* (Craiova: Aius Printed, 2011, p. 22), ca “/.../ timp de aproape patru sute de ani (235-610 d.H.), la cârma Imperiilor Roman și Bizantin, 41 de împărați au fost de origine traco-geto-dacă”? Ni se pare evident faptul că prezența traco-geto-dacilor în provinciile romane /.../ nu era a unor supuși “barbari” oarecare, ci a unor populații cu caracteristici bine definite, capabile să influențeze la cel mai înalt nivel viața politică a Imperiului Roman”. [**n.n.**: Autorul plasează traco-geto-dacii atât în zona sud-dunăreană, cât și în cea nord-dunăreană, incluzând: “*Dacia Mediteranea, Dacia Ripensis, Dacia Pontica (Scythia Minor), Moesia, Tracia, dar și Dacia din nordul Dunării (cuprinzând atât dacii ocupați, cât și pe cei liberi!)*”].

Ce a urmat după retragerea armatei și a administrației romanilor la sud de Dunăre în spațiul extins românesc?

Istoricul Dinu C. Giurescu (*Op. cit.*, p. 90) ne supune atenției o nuanță foarte importantă legată de așa-zisa „retragere” a romanilor, spunând: *”Armata romană deține în sec. III-IV, în continuare, puncte întărite pe malul stâng al Dunării – la Dierna, Drobeta, Hinova (județul Mehedinți), Bistrița (județul Dolj) și Celei [n.n.: Corabia, azi]. Sub Constantin cel Mare, în urma unor expediții militare (după 332), Câmpia Olteană și Munteană, până la Valul numit Brazda lui Novac, trec din nou sub controlul direct al romanilor. Expediții împotriva goșilor organizează și Împăratul Valens (în anii 367-369), iar sub Justinian (527-565), tot acest răstimp (de la 275 până la începutul sec. VII), Dobrogea a fost parte alcătuitoare a Imperiului Roman (de Răsărit), apartenență care a avut o certă însemnătate și pentru consolidarea romanității nord-dunărene”.*

La rândul său, Dr. Anatol Măcriș (*Op. cit.*, p. 5) ne supune atenției următoarele: *”După retragerea aureliană, viața romană, apoi romano-bizantină, a continuat în sudul Olteniei și Munteniei până în anul 602, când Împăratul Mauriciu a părăsit limesul Dunării; în Dobrogea, viața bizantină a continuat până în secolul VII, până la apariția barbarilor bulgari. După aceste date, în Țările românești nu s-au mai construit cetăți și biserici din piatră până în secolul IX, până când bizantinii revin la limesul Dunării, înălțând cetăți și valuri de apărare”,* iar completând: *“/.../ În perioada sec. IV-VII, Imperiul Roman de Răsărit, apoi Imperiul Bizantin au stăpânit sudul Olteniei și al Munteniei, până la Brazda lui Novac, și Dobrogea. În sudul Olteniei și al Munteniei au construit poduri peste Dunăre, cetăți, basilica și alte edificii. Astfel, la Slăveni, pe Oltul Inferior, se găsește o biserică paleocreștină, datând din sec. IV-V; este cel mai vechi lăcaș de cult din nordul Dunării, bisericile de la Sucidava, Drobeta, Cenad și cele peste 30 de biserici paleocreștine din Dobrogea datând din secolele V-VI. Castrul roman de la Săveni a rămas în mijlocul satului de astăzi, neacoperit de locuințele sătenilor”.* Dr. Anatol Măcriș (*Op. cit.*, p. 6) ne mai informează că în Dobrogea, în vremea lui Constantin cel Mare și a celor de după el, se întreprinde, în sec. V-VII, *“refacerea cetăților limes-ului scitic (Axiopolis, Capidava, Troesmis, Dinogetia, Noviodunum), al*

litoralului maritim (Histria, Tomis, Callatis) și unele din interiorul Dobrogei (Tropaeum Traiani și Ulmetum)”.

Tot istoricul Dinu C. Giurescu (*Op. cit.*, p. 72), referindu-se la daco-românii și românii în mijlocul migrațiilor, arată că “/.../ mai multe popoare și-au exercitat, cu intensități și modalități diferite, dominația și asupra ținuturilor dintre Carpați, Dunăre și Marea Neagră. **Într-o primă etapă (275-566), intervin neamurile germanice și hunii”**.

Se pare că – după cum spune tot Dinu C. Giurescu (*Op. cit.*, p. 98) – “**Neamurile germanice** au fost primele care și-au exercitat dominația asupra unor părți din teritoriile locuite de daco-romani, începând din 275: **vizigoții (thervingii), vandalii, victoalii, taitalii, gepizii**”. În aceeași vreme, existau și **sarmații iranieni**, în Moldova fiind cunoscuți ca **roxolani**, iar în Câmpia Tisei ca **iazigi**.

„**Inviaza hunilor, la 375, produce o schimbare generală printre neamurile germanice din sud-estul Europei, ca și din aria nord-pontică**” – spune Dinu C. Giurescu (*Op. cit.*, p. 98), adăugând: “**Așezați în Panonia, hunii își exercită dominația și asupra teritoriilor daco-romane. Urme ale lor – îndeosebi cazane de bronz și unele podoabe au fost găsite în câteva puncte, mai ales în lungul văii Dunării**”.

Dr. Anatol Măcriș (*Op. cit.*, p. 6) subliniază aplecarea romanilor în continuare de a consolida și de a ridica edificii, spunând: “**Sucidava, care fusese pustiită de huni (442-447) a fost restaurată pe timpul împăraților Justin (517-527) și Justinian (527-565). În această perioadă s-a construit și biserica din cetate. Această biserică a fost distrusă de avari la sfârșitul domniei împăratului Mauricius (602)**”.

„**După moartea lui Atila (453) se ridică gepizii, cu centrul stăpânirii tot în Panonia; urme ale lor s-au aflat și în Transilvania, mai ales pe Valea Mureșului**” – precizează Dinu C. Giurescu (*Op. cit.*, p. 98).

După **gepizi**, “**Le urmează, tot în Panonia, avarii (566), iar grupuri ale lor pătrund în Crișana, Banat și în câteva puncte din Transilvania, în primul rând, pe lângă ocnele de sare**” – menționează Dinu C. Giurescu (*Op. cit.*, p. 98).

Același lucru spun și Ioan-Aurel Pop și Ioan Bolovan (*Op. cit.*, p. 36): “**Migratorii veneau dinspre est și nord-est, atrași de**

mirajul Imperiului Roman, de vechea Romă și de cea nouă (Constantinopol), de marile bogății de acolo. Până să ajungă în inima imperiului (dacă ajungeau vreodată acolo), aceste populații nomade, care trăiau în primul rând din pradă sau jaf, atacau și păgubeau popoarele sedentare (stabile) întâlnite în cale. Dacia și Moesia erau puncte de atracție importante pentru acești barbari. După 350, au trecut peste Dacia valurile **goților, hunilor, gepizilor și avarilor**, până spre anul 600. Acești, în general, nu s-au așezat decât în mică măsură printre daco-romani și proto-români (primii români sau românii timpurii), iar cei care au făcut-o au fost repede asimilați de latinofoni”.

Într-alt loc, Dinu C. Giurescu (*Op. cit.*, p. 72), spune că o **a doua etapă a așezării migratorilor** este marcată de “/.../ **slavii** (din secolul al VI-lea până până spre finele celui de-al X-lea), conlocuind cu românii și asimilați de aceștia”, iar “Înaintarea slavilor a avut efecte deosebite atât pentru etnogeneza din zonele de centru-est, de răsărit și sud-est ale continentului – formarea popoarelor polon, ceh, slovac, rus, bulgar, sârb, croat, sloven – cât și pentru evoluția romanității din spațiul carpato-dunărean și din Peninsula Balcanică” – mai adaugă Dinu C. Giurescu (*Op. cit.*, p. 98).

Venirea **bulgarilor** din zona centrală asiatică în spațiul dintre sudul Dunării și Munții Haemus (la anii 679/680) s-a soldat cu formarea primului și al doilea țarat bulgar la sud de Dunăre. Popor turcic, bulgarii vor renunța la limba preluând limba slavă veche a autohtonilor înfrânți. **Sârbii și croații** vin din zona Panoniei și se stabilesc pe teritoriul ex-Iugoslaviei, sârbii câștigându-și independența în anul 1183, iar croații în anul 925.

Tot în această **a doua perioadă**, se remarcă sosirea - tot din Asia Centrală, ca și în cazul bulgarilor - a ungarilor/ maghiarilor, sub conducerea lui Arpad, trecând prin partea de nord a Munților Carpatici și „descălecând” în Panonia, la anul 896. Până spre sfârșitul secolului al XII-lea sunt colonizați **sasi** în Transilvania, iar la începutul secolului al XIII-lea și **secuii**.

În **a treia perioadă** a migrațiilor (sec. X-XIII = 1241) consemnează sosirea a două neamuri vechi turcești, anume, cele ale **pecenegilor și ale cumanilor**, ambele rămânând în spațiul carpato-danubian răstimp de 350 de ani.

Cei din urmă sosiți (în 1241), în cadrul mileniului de migrații, sunt **tătarii**, originari din Mongolia, care au rămas în spațiul est-carpatic aproape un secol, *“/.../ iar pe cele dintre Carpații Meridionali și Dunăre în jur de cinci decenii (adică până la întemeierea celor două state românești independente”* – scrie Dinu C. Giurescu (*Op. cit.*, p. 101) și face o remarcă finală foarte adevărată: *“Invazia și dominația tătară au avut și un aspect pozitiv, întrucât au oprit înaintarea feudalilor unguri la sud și răsărit de carpați, înaintare începută odată cu secolul al XIII-lea”* (*Ibidem*).

Dar, tot Dinu C. Giurescu (*Op. cit.*, p. 86) arată: *„Atacurile și înaintarea progresivă a maghiarilor în Transilvania și Banat, invazia și stabilirea **pecenegilor** și **cumanilor**, marele val **tătăresc** din 1241 explică de ce cnezatele și voevodatele românești nu s-au reunit în țări mai mari, decât după 1300”*.

Oricum, ceea ce a urmat se cunoaște foarte bine, cele trei ținuturi românești fiind pentru mai multe secole în războaie cu alte popoare: **turci**, **habsburgi**, **ruși**.

Astfel, în anul 1354-1355, **turcii** otomani ajung în spațiul european al Strâmtoarei Dardanele - debarcarea de la Gallipoli -, iar la Dunăre - pe la 1390. Dobrogea intră sub dominația Imperiului Otoman în 1417, la finalul domniei lui Mircea cel Bătrân, și rămâne sub otomani până în 1877.

Și ne oprim aici, căci istoria românilor din sec. XIII – XXI este destul de bine consemnată și cunoscută.

Un lucru mai este însă de spus, acela că - și în continuare - pe tărâm românesc s-au așezat diferite popoare, care s-au configurat ca minorități etnice istorice, unele mai vechi – la care deja ne-am referit și ne vom referi din nou aici, dar și altele mai noi. Într-o prezentare alfabetică, de data aceasta, este vorba despre cele 19 etnii actuale din România, oficial rânduite:

- **albanezii** (prezenți conform unui document din 12/24 martie 1595, din care rezultă că Mihai Viteazul a permis ca 15.000 de albanezi să se așeze în Țara Românească);
- **bulgarii** pavlicheni din Banat, veniți din Bulgaria, la sfârșitul sec. al XVII-lea, din pricina prezenței otomanilor în spațiul bulgăresc (deși se cunosc și alte așezări mai timpurii și ulterioare);
- **cehii** – au fost colonizați în ținuturi românești de către Imperiul Habsburgic în anii 1823, 1827, 1862;

- croații** (veniți în Banat în perioada sec. XIII-XIV, sec. XVI-XVII, mijlocul sec. al XVIII-lea);
- **evreii** (posibil și înainte, dar în Transilvania se știe cu siguranță că la 1251 Bela al IV-lea facilitează statornicirea evreilor pe aceste meleaguri (ungare și transilvănene);
- **germanii** (aduși de maghiari în sec. XI; în sec. XII vin *sașii* germani transilvăneni, la începutul sec. al XVIII-le - *șvabii* germani bănățeni și la 1712 - *șvabii* germani sătmăreni);
- **grecii** (prezenți din sec. VIII î.H., sec. XI-XII d.H., dar mai cu seamă – în toate spațiile românești – între sec. XVI-XVII și în continuare);
- **italienii** (din sec. al XVIII-lea italienii vin ca zidari, decoratori, artiști plastici, constructori, pietrari etc. în zonele Craiova, satul Greci din jud. Tulcea, Hațeg, Brezoi etc.);
- **macedo-slavii (macedonenii slavi)** vin din jurul anului 1300;
- **maghiarii** - prezenți în Transilvania din sec. VIII-IX d. H., între 997-1038 d.H. fiind creștinați de Ștefan cel Sfânt, întemeietorul regatului maghiar;
- polonezii** (primii veniți încă din sec. XIII în Transilvania, numărul lor crescând după 1772 și din 1792);
- **rromii** (au fost consemnați ca aparținând Mănăstirii Vodița din Mehedinți, într-un document datat 3 octombrie 1385, emis de Dan Vodă);
- **rușii lipoveni** (veniți din Rusia în ultimele decenii ale sec. al XVII-lea, ca reacție la reformarea cultului și a practicii bisericești, prin aprobarea acestora de către Marele Sinod Ortodox moscovit la 1666-1667). Rușii staroveri (vechi credincioși) cunoscuți și ca “ruși lipoveni” s-au stabilit în județele Tulcea și Suceava (în localitatea suceveană Lipoveni sunt atestați la 1724, de pildă);
- **rutenii (rusinii)** sunt prezenți, se pare, cu mult timp înainte de momentul când aceștia sunt menționați în timpul domniei lui Petru Rareș (1527-1538);
- **sârbii** vin din Panonia, se stabilesc pe teritoriul ex-Iugoslaviei, își câștigă independența în anul 1183, iar în 1219 își proclamă biserică autocefală sârbă. Pe teritoriile românești, sârbii sosesc după lupta cu turcii din 1389, la Kosovopolije - pierdută de sârbi-, dar și în continuare;
- **slovacii** s-au așezat în ținuturile românești la anul 1747, la Mocrea;

- **tătarii** au venit în sec. al XIII-lea, dar și în sec. XIV au sosit triburi de tătari din Anatolia, alături de turci;
- turcii** preotomani sunt menționați în anul 1264 pe teritoriul românesc;
- **ucraineni** - prezenți, se pare, încă din sec. VI d.H. - sunt menționați documentar în sec. XIV-XV.

III. Indice de toponime menționate în Monografie (realizat de Gheorghe Sarău)

Regionime, regiotoponime – nume/ denumiri de regiuni din cadrul unei țări, de țări, de continente etc.; **Oiconime** - nume de așezări (localități: oraș, sat, cătun etc.); **Oronime** - nume de forme de relief (munți, dealuri, văi etc.); **Hidronime** - nume de ape, lacuri etc.; **Hodonime** - Nume de drumuri vechi, valuri/ brazde etc.; **Microtoponime** - nume de case, vile, palate, cetăți, castre, castele, turnuri; **Fitotoponime** – toponime ce trimit la denumiri de plante; **Zootoponime** - toponime ce au la bază nume de animale; **Anemonime** - toponime care își trag numele de la denumirea unor vânturi (uragane, alizee etc.).

Acidava – 1. Enoșești, OT. 2. Piatra Olt.

Acmonia – 1. Zăvoi, CS. 2. Oraș dacic menționat de Ptolemeu.

Ad Mediam - Mehadia, în jud. CS (din sintagma latin *Ad Mediam* "la jumătate").

Aedadeba v. *Aedeva*

Aedava v. *Aedeva*

Aedeva (Aedava sau Aedadeba) – așezare dacică în nordul BG.

Aegyssus – Tulcea, TL.

Agnaviae – Voislova, CS.

Aizis- 1. Așezare dacică din Banat (probabil, pe teritoriul comunei Fârlug, CS). 2. alții o localizează la Buziaș; [*Referiri*: Priscianus (VI; 13), Ptolemeu (Geografia; IV; 14)]; v. și *Aizisis*

Aizisis v. *Aizis*

Alboca - nelocalizat [Ar fi: o așezare în sudul Banatului, capitala albocensilor].

Alburnus - Roșia-Montană, AB [considerat: "Centru dacic al exploatarei aurifere"].

Alexandria – reședința județului TR (oraș înființat la 1830).

Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, p. 13) - citând *Alexandria 160 de ani. Monografie* (Alexandria, 1994, p. 16-22) – realizată de Stan Cristea, I. Moraru, Ecaterina Țânțăreanu, Gh. Pop, Gh. Cristea – arată: "În vremurile moderne, prin refugiații creștini de la sudul Dunării – români, bulgari, sârbi, greci – Câmpia Dunării și, mai ales, stepa doar

parțial desțelenită din părțile Burnazului s-au populat prin înființarea de noi așezări, exemplul cel mai concludent fiind fondarea, mult mai târzie, a orașului **Alexandria** de către locuitorii veniți de pe teritoriul Bulgariei și stabiliți în împrejurimi”.

Aliobrix (celt) – Orlovka, Orlivka în Ucraina.

Altinum - Oltina, CT.

Ampelum, municipiu - Zlatna, AB [Centru dacic al exploatării aurifere, Munții Apuseni].

Amutria – **1.** Se pare, ar fi comuna Butoiești, MH. **2.** Alte surse: satul Botoșești - Paia (comuna Botoșești, DJ). **3. Referiri:** [Ptolemeu (Geografia; III; 3). Ar fi “Așezare romană cu nume dacic/.../, figurată în Tabula Peutingeriana între Drobeta și Pelendava”].

Amutrium - Butoiești, MH.

Angustia - Castrul roman Angustia (sau Augustia) la nord-est de Brețcu, CV.

Apoulon – **1.** Se pare, Piatra Craivii, AB. **2.** Alte surse: ar fi *Ranisstorum*].

Appolonia – **1.** loc. Fier, în Albania. **2.** Alte surse: Sozopol, BG; “Întemeiat, la Marea Neagră, în sec. VII î.H., de către milesieni”.

Apulum, colonie - Alba Iulia [Capitala apulilor].

Aquae, colonie - Călan, HD [“Așezare geto-dacă”, cunoscută pentru băile sale naturale].

Aquincum – Budapesta, HU.

Arcidava – **1.** Vărădia, lângă Oravița, jud. CS [Referiri: *Argidava* la Ptolemeu (Geografia; III; 8, 4); *Arcidaba* (Tabula Peutingeriana) [“Așezare civilă pe drumul Lederata-Tibiscum”, care “a găzduit castrul roman în care staționa Cohors I Vindelicorum”; “o cetate dacă și castru roman pe drumul imperial de la Lederata spre Apulum”].

Arcinna - **1.** neidentificată [Referiri: Ptolemeu (Geografia; III; 5; 4). **2.** localitate în Dacia, undeva în Câmpia Dunării.

Arcobadara v. *Arcodabara*?

Arcobadava – **1.** neidentificată. **2.** [Referiri: Ptolemeu , se pare ar fi în Banat].

Arcobara - Ilișua, jud. B-N.

Arcodabara- **1.** neidentificată. **2.** [Referiri: Ptolemeu (Geografia; III; 8; 4); ar fi fost în Dacia, undeva în nordul Transilvaniei].

Argamum - gr., Zona Jurilovca, la “Capul Doloșman”, TL.

Argedava - 1. “Cetatea Argedava este situată în localitatea actuală Popești lângă orașul Mihăilești, Giurgiu”; **2.** Greșit după unii: Popești, pe Argeș; după alții, tot greșit: Popești, IF. **3.** Se spune: “Capitala lui Burebista”; “Așezare getică de tip dava, reședință a unei căpetenii importante getice, probabil tatăl lui Burebista”; “Capitala burilor, orașul în care s-a născut Burebista”. **4.** “Menționată în decretul dat în cinstea lui Acornion din Dionysopolis”.

Argidava v. *Arcidava*

Arrubium - Măcin, TL.

Arutela - Arutela (punctul "Poiana Bivolari"), lângă orașul Călimănești (între Păușa și Căciulata, pe malul Oltului; mai sunt încadrate în Arutela: “Țițești (jud. AG), Perișani (jud. VL) și Rădăcinești (jud. VL)” - aflate întrucâtva spre est.

Arghidava v. *Argidava*

Argidava v. *Arcidava*

Augusta Dacica Sarmizegetusa v. *Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa*

Augustia v. *Angustia*

Axiopolis – Cernavodă, CT.

Balta Berceluiului (din dreptul satului Flămânda, trecând “dincolo de viile Bulgarului”).

Bănița – Bănița – HD; Cetatea geto-dacică Bănița datează din vremea regelui Burebista și a fost refăcută în timpul lui Decebal. A fost distrusă în timpul confruntărilor daco-romane (sec.I î. H. - 106 d.H.).

Berhoe - Băroiu, VL.

Berzobia v. *Berzovia*

Berzobis - Berzovia, CS; cetate dacică figurată în Tabula Peutingeriana, sub denumirea de Berzobia.

Berzovia – v. *Berzobis*

Britonia – Brătunia; lângă actuala Sarmizegetusa, HD.

Buricodava – **1.** neidentificat. **2.** [*Referiri:* într-o inscripție din Steklen - Antica Novae din Bulgaria].

Betegani – pe lângă Giuvărăștii de azi, OT.

Bizantinum – Constantinopol.

Bizone (gr.) - Cavarna, localitate aflată la nord-est de Balciș, în BG.

Bononia – Vidin – BG.

Borysthenes – orașul Olbia, fostă colonia elenică. Este numit și Borysthenes , după râul omonim, aflat în Șciția (Scythia), în actuala Ucraina, în zona Olbia (în aria de vărsare a celor trei ape: Tyras, Bug (= vechiul Hypanis, aflat în totalitate pe teritoriul Ucrainei) și Borystenis).

Brazda lui Novac - zisă și “Troianul”, “Valul lui Traian” - se regăsește ca “**Brazda lui Novac de Sud**” și “**Brazda lui Novac de Nord**”, reprezentând două valuri distincte de apărare, din pământ, ridicate de romani.

Brazda lui Novac de Sud constituie un val roman înălțat, se pare, în secolele II-III d.H. (unii supralicitează, spunând că ar fi chiar de mai înainte ridicat, din vremea lui Augustus, alții din timpul împăratului Traian, în timp ce alții afirmă că valul ar fi fost ridicat la inițiativa lui Hadrian, în oglindă cu castrul de la Novae, de peste Danubius - situat la 4 km de Sviștov). Astăzi, *Brazda lui Novac de Sud*, cu o întindere de 170 de km, nu se mai păstrează în dimensiunea sa inițială, valul fiind aplatizat în timp, ca urmare a arăturilor de extindere a terenurilor agricole, și nu cunoaște alte întăriri, de pildă, valul nu a fost însoțit de castre, ceea ce presupune că a fost părăsit înainte de a fi fost terminat. În zona de început, nordică, oltenească, *Brazda* (valul) are o lățime de 11 m, înălțime de 2 m, este dotată cu șanț (fossa) de însoțire ce are o adâncime de 1,50 m și o lățime de 7,5 m, pe când valul din zona de sud, teleormăneană, este lat de circa 12 m, cu înălțime de max. 2 m, cu un șanț lat de 7-10 m și adânc de 0,50 m. Legat de Valul “Brazda lui Novac de Sud” – în funcție de cum socotim itinerarul, adică, de unde pornește și unde sfârșește – cu siguranță putem spune însă că în dreptul Haltei feroviare Troianu (a nu se confunda cu localitatea Traian, tot teleormăneană!) - “Brazda” se întretaie cu Limes Transalutanus. Ni se spune într-un material despre *Brazda lui Novac de Sus*, postat pe situl <www.magazincritic.ro/2014/03/11/brazda-de-sud1-a-lui-novac/>, că: “Urmărirea pe teren a acestui val s-a făcut pînă acum în mod complet și conștiincios tot de Pamfil Polonic, pe ale cărui cercetări manuscrise le folosim și noi”. În rezumat, punctăm, **la rîndul nostru**, traseul în cauză - evident, adaptând și verificând materialul publicat pe acest sit pe baza studiilor întreprinse de Pamfil Polonic (n. la 27 august 1858, Suceava – dec. în 17 aprilie 1945, la București). Prin urmare, **Brazda lui Novac de Sud** ar porni de pe

partea malului stâng al Oltului, din satul *Viespești* (azi dispărut, fiind absorbit în comuna *Sprâncenata* din jud. Olt; **n.n.**: de la Cetatea de la Gâlmeele, cf. desen P. Polonic), din locul *Fusca Vacilor*, apoi valul atinge satul *Cârligați* jud. TR, în locurile *Valea Viilor*, *Măgura Viilor* și *Valea Gongului* (**n.n.**: Cârligați este azi com. Călmățuii. Satul Călmățuii este atestat documentar în 4 noiembrie <1623-1626>). De aici, “Brazda lui Novac de Sud” coboară în *Lunca Călmățuiului* și se ajunge la *Gara Troian* (**n.n.**: situată pe firul căii ferate între *Roșiorii de Vede* și *Băneasa-Salcia*), unde se întretaie cu *Limesul transalutan*. Apoi, spre răsărit de *Gara Troianu*, valul ajunge în valea râului *Vedea*, trecând prin orașul *Alexandria*, apoi - pe la sud de *Drăgănești* (**n.n.**: Drăgănești-Vlașca, tot în jud. TR) – se termină la malul fostului lac *Greaca* (**n.n.**: a nu se confunda cu loc. Greaca de Giurgiu).

Brazda lui Novac de Nord este un val de apărare roman cu o vechime, se pare, de aprox. 1700 de ani, din secolul IV d.H., de pe vremea împăratului Constantin cel Mare, ridicat în scopul apărării Daciei de invazia vizigoților, având o întindere de cca 700 km.

“*Brazda lui Novac de Nord*” pornea din S-V-ul Olteniei și țintea spre N-E-ul României. Traseul începea de la Ostrovu Corbului (mai jos de Drobeta - Tr. Severin), Hinova (MH), Orevița Mare (MH), Mofleni (DJ), Craiova - DJ (se spune, pornind din N-V-ul Craiovei, traversând orașul spre N-E, dincolo de calea ferată Craiova-Timișoara), Ghercești (DJ), Pielești (DJ), Robănești de Sus (DJ), Popânzălești (DJ), Dobrun (Olt), Greți (Olt), Urluieni (în AG, unde se întretaie cu Limes Transalutanus și exista un castru roman - Bîrla), Mozăceni (AG), Găești (DB), Târgoviște (DB), Mizil (PH), Pietroasele (BZ), Tulucești (GL). De aici, se pare, trecea Prutul, în Basarabia, iar la nordul Mării Negre s-ar prelungi prin două valuri paralele.

Buridava, dacic - **1.** Ocnița, oraș Ocnele-Mari, VL. **2.** Stolniceni, VL; “Castru roman cu o puternică așezare civilă în jurul lui”. **3.** Govora. **4.** “așezare geto-dacă, aparținând tribului burilor”.

Buteridava – **1.** neidentificat. **2.** “Oraș din Dobrogea nordică”.

Căcănău – azi, Vânători, com. Lisa, TR.

Callatis (gr.) – Mangalia, CT; “colonie grecească întemeiată de grecii din Heraclea Pontică în sec. VI î.H.”.

Capidava - Capidava, sat la 7 km de comuna de reședință, Topalu, CT.

Caput Stenarum - Castrul roman de la “Capătul Strâmătorilor”, azi aflat la 500 m est de Boița, jud. Sibiu,

Carpis – 1. Budapesta, HU. 2. [*Referiri*: Ptolemeu la N de Aquincum (Budapesta)].

Carrodunum (celt) - în Galița.

Carsidava - Horodiștea-Păltiniș, BZ.

Carsium - Hârșova, CT; așezare geto-dacă, în vecinătate fiind un castru roman.

Castra Traiana - Sâmbotin, VL.

Cedonia - castru de pe Limesul Alutan, figurat în Tabula Peutingeriana lângă Caput Stenarum (Boița, Sibiu) și Deidava. S-ar fi aflat în zona cartierului Gușterița din Sibiu.

Certiae – Brusturi -Romita, SJ

Cetatea Turnu v. *Turnu, Turris*

Çișmelele [de la Segarcea Deal, TR] – 1. “Conductele de argilă arsă duc din Valea Çișmelelor, urmând firul apei până la Cetatea Turris...” [citat: L.C. 1999, p. 51]. “Oare când se va fi construit acea originală conductă de aducțiune ce alimenta Cetatea [Turris] cu apă din Valea Çișmelelor de la Segarcea Deal? Din păcate paginile de istorie uită să consemneze acestea și numai unele dotări accidentale vin să pecetluiască existența unei vieți zbuciumate la hotarul cu Imperiul Otoman” [citat: L.C. 1999, p. 51]. 2. [n.n.: 15 izvoare de sub dealul de la Segarcea Deal alimentează çișmelele, iar pârâul ce se formează se chema “Strâmbul” și se varsă în Sâi.

Clepidava – 1. neidentificat. [*Referiri*: Ptolemeu - sub râul *Tyras* lângă Dacia]. 2. Clepidava sau Petridava, oraș în apropiere de Nistru.

Coiani – **Mironești** - **Coiani**, rezidență a stolnicului Constantin Cantacuzino, azi în jud. GR.

Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa - Noua capitală a provinciei romane Dacia (Situată la șosea, la 40 km de Sarmizegetusa Regia, capitala anterioară a regatului dac).

Comidava- 1. Râșnov, la hotarul cu localitatea Vulcan, BV. 2. [*Referiri*: Ptolemeu (Geografia; III; 8; 4); “așezare geto-dacică printre orașele Daciei Romane”. 3. atestare romană, a unei “cohorta auxiliare care a staționat în castrul de la Cumidava

(coh.Vind[elicorum] Cumidav[ensis] Alexandrina), între anii 222-235 d.H.”. **4.** v. și: *Cumidava*.

Costești - Blidaru – Cetatea/ fortăreață dacică, din sec. I î.H., situată pe culmea Blidarului, la 750 m altitudine, în Munții Orăștiei, cu scop de apărare contra invaziei romane. Azi: satul Costești, com.

Orăștioara de Sus, HD.

Cumidava – v. *Comidava*

Dacidava – **1.** Oraș dacic, situat odinioară în vecinătatea actualului oraș Șimleu Silvaniei, la 35 km nord de frontiera Munții Meseș, dintre Dacia Romana și teritoriile dacice rămase libere. **2.** Unii se referă la Carei, SM. **3.** După alții – ar fi vorba de Ardud. **4.** [Referiri: Ptolemeu (Geografia; III; 8; 4); “în nord-vestul României sau în Ucraina Subcarpatică”].

Dakidava v. *Dacidava*.

Danedebai – în Moesia Superior (în ex-Iugoslavia).

Danubius – *Istros*, Dunăre.

Daosdava v. *Dausdava*

Dausdava - oraș antic în zona satului Sveștari, din regiunea Razgrad, din N-E Bulgariei. După unii, se tâlcuiește „Cetatea lupilor”, aici fiind și „mormântului lui Dromihete”, cunoscut ca „Mormântul tracic de la Sveștari”(Свещарска гробница, *transl.* Sveštarska grobnița).

Dealul Vămii 1. [La Segarcea Deal, TR]: “Dealul Vămii are o deosebită importanță istorică, deoarece până aici se întindea teritoriul ocupat de raiaua turcească de la Turnul. De la acest deal înainte era socotită granița Țării Românești și aceasta rezultă și din punctele fixate prin Tratatul de pace de la 1741; până aici se întindea și județul Oltul și tot pe acest deal a fost și **Vama românească**, de la care a rămas și numele de **Dealul Vămii**.” (Lahovari - Brătianu – Tocilescu, 1902, 371).

Deidava – localitate dacică figurată în Tabula Peutingeriana lângă Caput Stenarum (Boița, Sibiu) și castrul **Cedonia** de pe Limesul Alutan.

Deultum – Fostă colonie romană (sec. I, în vremea împăratului Dinte Flavius Vespasian). Azi: satul Debelt [Develt], aflat la 17 km sud-vest de Burgas în BG.

Dierna, colonie - Orșova (lângă Orșova), MH.

Dinogetia – 1. fostă așezare geto-dacică, apoi fortăreață romană, situată pe malul stâng al Dunării, “la vărsarea Siretului în Dunăre”, azi pe teritoriul loc. Garvău, TL (la aprox. 20 de kilometri de Măcin și la 11 km de Galați). 2. [Referiri: Ptolemeu (Geografia; III; 8; 2; 10; 1).

Dionysopolis –Balcic, BG.

Docidava –Buciumi, SJ.

Dokidava- v. *Dakidava*.

Drobeta, colonie - Drobeta Turnu Severin, MH.

Drubetis v. *Drobeta*.

Drumul Albinelor - menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 95 și Pl.

VII/15: “În anul 1639, când Matei Basarab a întărit lui Bunea vistier satul Gabrov, acesta avea hotar la Calea Albinelor (Pl. VII/15), lângă Mârzănești”.

Drumul / Drumurile - „*Cele mai însemnate drumuri din Țara Românească erau rutele negustorești, care coborau din Ardeal în Peninsula Balcanică, traversând Dunărea prin vadurile de la Severin, Calafat, Turnu, Zimnicea, Giurgiu, Dârstor, Brăila*” – v. Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, 93). [n.n.: Să notăm că „vadurile” aveau corespondențe toponimice românești de-a lungul malului stâng al Dunării, apropiate, lingvistic, de cele bulgărești: *Vidinul* [vizavi: *Diiul*], *Țimbrul* [vizavi de *Corabia?*], *Nicopole* [vizavi: *Nicopolea Mică, Turnu*], *Șviștov* [și: *Șiștova, Șfiștov*, vizavi: *Zimnicea*], *Rusciuc* [vizavi: *Giurgiu*], *Dârstor* [vizavi: *Călărași*].

Drumul Banului - 1. N. A. Constantinescu (1910-1911, p. 37 și 71) vorbește despre **Drumul Banului**, care are legătură cu delimitarea granițelor **Raialei Turnu**, cu ocazia primei hotărnicii stabilită de o comisie mixtă a turcilor și românilor pe vremea lui Mircea Ciobanu (1546), **Drumul Banului** însemnând, de fapt, “*hotarul tras atunci*”, “*după titlul boierului care luase parte la delimitare și se purtase necorect față de patria sa*”. De altfel, “Drumul Banului” devenise traseu de referință pentru toate cele trei raiele (Turnu, Giurgiu, Brăila). Autorul mai spune (v. p. 37): “*Dar hotarul n-a rămas fix, că mai pe urmă, ca și mai înainte, Turcii mutau stâlpii de hotar, cotropind locuri de pășune sau de ogor*”, de aici decurgând o serie de plângeri ale domnitorilor români la Poartă, pentru a se rediscuta restabilirea graniței inițiale. 2. Ecaterina Țânțăreanu (v. *Habitat medieval în sud-vestul Munteniei în sec. XIV-XVII*, 2010, p. 208)

arată că Mihnea Turcitul, în timpul primei sale domnii (n.n.: sept. 1577 – iul. 1583; apr. 1585-1591), “a obținut la 8 mai 1578 un firman al Sultanului Murad al II-lea, care confirma frontierele fixate de o comisie solicitată de predecesorul său, Alexandru Mihnea, sultanului Selim al II-lea, redând astfel **Drumului Banului**, atât la Turnu, cât și la Giurgiu, caracterul de linie de hotar” (n.n., corect: Murad al III-lea, sultan între 1574-1595, imediat după tatăl lui, Selim al II-lea – sultan între 1566-1574). Tot E.Ț. (*Op. cit.*, p. 96) arată: “Câte un *Drum al Banului* pentru fiecare kaza, de la Turnu (Pl.VII/3) și Giurgiu, sunt recunoscute ca granițe trase direct de Imperiul Otoman între Țara Românească și teritoriile sale administrative, kazalele” (Apud: Frații Tunsuli, *Istoria politică și geografică a Țării Românești de la cea mai veche a sa întemeiere și până la 1774*, trad. De G. Sion, Buc., 1836, p. 101). Prima atestare documentară datează de la 1642, într-un document în care era pomenit ca hotar de ocină la Cacaletți (Apud: Cat. Doc. Ț. Rom., vol. V, doc. 939, p. 326), în sec. al XVII-lea fiind numit, într-o scrisoare a boierilor munteni către trimisul sultanului, “hotar bătrân și vechi, drumul ce-i zice al Banului (Apud: DANIC, Acte Dipl. Noi, pach. XIII, f. 18)”.

Drumul Băseștilor - v. Pl. VII-13 la E. Ț. (*Op. cit.*, și p. 95).

Drumul Cerii – 1. „Drumul Cerii (Pl. VII/ 20) venea dinspre Romanați și Olt la **Segarcea**, trecea peste deal la Piatra și se oprea la Zimnicea” - Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, 96). 2. *Drumul Cerii venea tot prin jud. Argeș, prin jud. Olt, probabil pe la Casa Veche și Dudu, în jud. Teleorman, pe la Lița și la moșia Segarcea, se împreuna cu un alt drum al “Cerii”, ce venea de peste Olt, din jud. Romanați, și se continua prin moșia Piatra, la Dracea – Ologi – unde se oprea Drumul Țintei (Roșiori – Pârlita – Bogdana – Spătăria – Piatra), de aici la Vișoara și Suhaia, pe deasupra Fântânelelor la Zimnicea”* (N. A. Constantinescu (1910-1911, p. 62-63).

Drumul Craiovei v. *Drumul Olacului*

Drumul Foametei - menționare ca hotar la moșia Seaca, la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 95 și Pl. VII/ 14].

Drumul Gagiului (“la Gagi”) – drum în câmp din vecinătatea satului Segarcea Deal.

Drumul Găuriciului - menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 94 și Pl. VII/ 3: drum local în apropiere de Balta Suhaia, “atestat în 1533”;

“Găurici/ Găurriceni, azi com. Izvoarele. Satul este atestat documentar sub forma Drumul Găuriciului, la 23 iulie <1512-1513>]n hrisovul lui Neagoe Basarab prin care domnul întărește mănăstirii Cutulmuz vechi dani” (p. 56).

Drumul Hânsăreștilor - menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 95 și Pl. VII/ 6: “Tot de la Ruși[i de Vede].../ este menționat/.../ Drumul Hânsăreștilor (Pl VII/ 6) până la satele Hânsărești și Ivaneti, în direcția nord-vest”.

Drumul Hoțului – “Drumul de pe Vamă”, Pe Vamă” era drumul care desparte Moșia Liței, ce ținea de Raiua Turnu, și Moșia Segărcii, care ținea de Țara Românească. Era așa denumit de localnicii din Segarcea Deal (com. pers.: de la prof. univ. dr. Stelian Găină).

Drumul lui Dona – Drumul spre Conacul Dona (medicul colecționar Iosif Dona), aflat în câmp, cele mai apropiate sate fiind Segarcea Deal, Segarcea Vale și Lunca (fosta Râioasa), deși la mare distanță.

Drumul lui Oană - [nu cunoaștem amănunte, menționare la E.Ț, *Op. cit.*, p. 95].

Drumul lui Traian - “Troian” sau “Drumul lui Traian”, “Limes transalutanus” sau (greșit, într-un document turcesc, “Drumul lui Torpan”.

Drumul Marmurei - menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 95 și Pl. VII/ 10: “În anul 1560, o ocină la Tecuci avea hotar în Drumul Marmurei (Pl. VII/ 10) sau Marmurelui”.

Drumul Marmurelui v. *Drumul Marmurei*

Drumul Nicopolei - menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 95 și Pl. VII/ 14. “De la Rușii de Vede/.../ “Spre sud-vest se îndrepta Drumul Nicolpolei (Pl. VII/ 5. El făcea hotar satelor Comanca, Ghiurghev, Prislop, Crângeni, și Mânicești, intersecta “locul unde se întâlneau troianele [n.n.: Limesului Transalutan și ale Brazdei lui Novac] și peste camp ajungea la Nicopolea Mică – Turnu”.

Drumul Oii 1. Pe traseul: *Sibiu – Slatina – Mihăești – Crângeni – Dorobanțu – Segarcea Deal – Lița – Turnu*), v. situl <www.cjteleorman.ro/ro/proiect>, la p. 32. **2. Drumul Oii = Calea Oii.** Despre acesta, Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, 95) spune: „.../ ruta de transumanță spre bălțile Dunării, venea dinspre nord de Pitești, pe Valea Vedei, și cobora la Olt pe un traseu adeverit

documentar în anul 1588 la Ostra [n.n.: Slobozia Mândra], în anul 1617 la Crângeni, în 1641 la Periați [Perieți?], și în 1693 la Belciugata” [n.n.: aici localitățile sunt date după cum au fost menționate documentar, dar înlănțuirea lor firească pe Drumul Oii este următoarea: /.../ **Pitești** (AG) – **Valea Vedei** (TR) – **Belciugata** (TR) – **Perieți** (TR) – **Crângeni** (TR) – **Ostra** (TR) și, mai departe, **Segarcea** (TR), evident și invers: **Segarcea** – **Ostra** – **Crângeni** – **Perieți** – **Belciugata** – **Valea Vedei** – **Pitești** etc.]. **3.** „În partea de est a comunei trece drumul numit al Oii, care vine de la munte și se ține în linie dreaptă la comuna Dorobanțul. Aci la **Segarcea** se termină acest drum, după ce iese în șoseaua județeană (Pantele Georgescu, în “Dicționarul geografic, statistic, economic și istoric al județului Teleorman” (1900). **4.** Andrei Mustăciosu spune: Pe baze documentare – prin viu grai și mai vechi - se spune despre Șegarcea de Teleorman: *Drumul Oii*, cale circulabilă din Transilvania, spre Turnu Măgurele, Dunăre, trecere în Balcani, Sfântul Munte la Marea Egee, Mediterană, cu oile și cornutele spre pășune și iernat se amintește în scris, din anii 885, 1040 – 1059, că erau prea numeroși și tulburau rugăciunea mănăstirilor, de aceea, împăratul Constantin Monomahul, s-a văzut nevoit să-i alunge, dar ei, păstorii valahi, tot se furișau. *Drumul Oii*, vechi traseu, după ce străbătea satul Ivăneti, cobora spre Dunăre, unde [oamenii, oile] poposeau la Izvoare, [la] Șegarcea, [apoi, mai departe] pe deal – Turris etc. spre Muntele Athoa (v. *Mss. cit.*, 1971). **5.** “**Drumul Oii**, care vine pe Olt, prin satele: *Vulturești, Otești, Urluiasca, Ibănești, Rădești, Oporelul, Priseaca, Mihăești*, trece în jud. Teleorman la Crângeni, Dorobanț, **Segarcea din Deal**, până la **Lița**, aproape de Turnu. Atât se cunoaște din acest drum; însă el era ca un fluviu cu numeroși afluenți, venind din munte și de sub dealuri, pe unde treceau oile ciobanilor toamna la ernatec în baltă, sau ale Saegiilor spre raiaua Turnului (N. A. Constantinescu (1910-1911, p. 62-63). **6.** În partea de E a comunei [*Segarcea*] trece **drumul numit al Oii**, care vine de la munte și este în linie dreaptă de comuna Dorobanțul. Aici, la **Segarcea**, se termină acest drum, după ce iese în șoseaua județeană. Cu comuna **Segarcea din Vale** se leagă prin o șosea vecinală, care dă în calea județeană Turnul – Slatina, iar spre comuna **Lița** este o altă ramură de șosea vecinală. Aceste șosele sunt împietrite (Lahovari - Brătianu - Tocilescu 1902, 371).

Drumul Olacului (sau al Craiovei) - menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 96 și Pl. VII/19: “/.../ traversa de la est la vest județele Vlașca și Teleorman, pe la Vadulat, Baci, Balaci, Slatina, Craiova, de unde făcea legătura cu Pesta, Viena, Praga”.

Drumul Oltului - 1. menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 94 și Pl. VII/1: “/.../ le asigura în primul rând negustorilor Sibiului, al doilea oraș comercial transilvănean, legături permanente cu Valahia, cu Bulgaria și Turcia sau, cu corăbiile pe Dunăre până la Brăila, cu lumea levantină de la Marea Neagră. Drumul străbătea pasul Turnu Roșu – Căineni, făcea un popas la Râmnicu Vâlcea și altul la Slatina, unde se bifurca: o ramură mergea la Craiova, una se îndrepta la Nicopolea Mică /.../”. 2. (menționare: 1431, Dan al II-lea, Sibiu-Turnu Roșu- Căineni- Rm. Vâlcea – Slatina - Craiova sau a doua ramificație: Sibiu-Turnu Roșu- Căineni - Rm. Vâlcea – Slatina – Nicopolea Mică).

Drumul Plăseanei – menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 94 și Pl. VII/ 4, “care venea dinspre Ulmuț, așa cum apare în anul 1588”.

Drumul Ploscei – menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 95 și Pl. VII/ 9, în <1654-1657>.

Drumul Poștei - “Tot pe Moșia **Segarcea** trecea și vechiul *Drum al Poștei* spre Roșiori” – după cum spune Pantele Georgescu (“Dicționarul geografic, statistic, economic și istoric al județului Teleorman”, 1900).

Drumul Romanților - [nu cunoaștem amănunte, menționare la E.Ț, *Op. cit.*, p. 95].

Drumul Rușilor - menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 95: “Mai târziu, în 1694, sunt desemnate un *Drum al Rușilor* (Pl. VII/ 8) prin Drăgușenel și ... /”.

Drumul Săpeții - menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 64, 95 și Pl. VII/ 16. “Drumul Săpeții (Pl. VII/ 16) era în anul 1639 hotar de ocină în satul Săpata de la Vede și hotar la Voievoda în anul 1626, sate pe care le lega peste câmp”. La p. 64, E.Ț. spune: “Săpata - sat dispărut, situat pe Valea Vedei, probabil lângă Calomfirești. Prima consemnare documentară este din <iunie-august> 1624, în hrisovul domnului Alexandru Coconul, Drumul Săpeții fiind hotar al satului Crângenii”.

Drumul Sării 1. Ecaterina Țânțăreanu (*Op. Cit.*, p. 96) spune următoarele: “*Drumurile Sării legau salinele de la Telega de schela*

de la Zimnicea pe Valea Teleormanului (Pl. VII/ 18) și pe cele de la Ocnele Mari de schela de la Turnu, situație relevantă documentar pentru sec. al XVIII-lea, valabilă și în secolele anterioare, cu atât mai mult cu cât vom vedea că sarea era cel mai important produs de export în porturile Turnu, Islaz și Giurgiu, sub stăpânirea otomană”, iar la p. 97 arată: “în timp ce Drumul Sării grănițuia satul Măldărești, în anul 1587”. 2. “Drumul Sării ce venea prin Argeș, dinspre Ocnele Mari, pe Valea Teleormanului și pe Valea Tinoasa pe la Rădești, Licuriciul, Mavrodin spre Raiaua Turnului și spre Zimnicea.” (N. A. Constantinescu (1910-1911, p. 62-63). 3. “(de la Ocnele Mari, pe valea Oltului, până la Caracal iar apoi prin Islaz, către Turnu)”. situl www.cjteleorman.ro/ro/proiect/, la p. 32. 4. Pentru Drumul Sării, este bine să reproducem și concluziile cercetării datorate lui Dorel Marc (v. *Sisteme de transport și de comercializare tradițională a sării*, p. 152-156, www.cimec.ro/arheologie/sarea/24-DorelMarc.pdf): “În Țara Românească medievală - existând mai multe puncte de exploatare a masivelor de sare - și traseele terestre ale drumurilor sării erau diferite, coborând spre Dunăre; unul **de-a lungul Oltului până la Caracal**, de unde se ramifica în câteva drumuri secundare care ajungeau fiecare în parte la Bechet, Corabia și **Islaz**; o altă ramură a drumului ducea **prin Craiova la Calafat**. Pe dreapta Oltului, pornea drumul **de la Ocna Mare**, continuând prin două ramificații spre **Zimnicea** și Giurgiu. Din dreptul ocnelor de sare așezate în bazinul Teleajenului și al Prahovei, coborau drumuri spre Dunăre, la Giurgiu, la Slonul de la Greaca, la Oltenița, spre bălțile Cornățelului, spre Călărași și Brăila”(p. 152) /.../, iar ulterior ”Pentru epocile premodernă și modernă (sec. XVIII - XIX), din informațiile de arhivă, cercetări de teren și reminiscențe folclorice, ni se confirmă de asemenea, existența a două **drumuri principale pe apă**, folosite de plutași pentru transportul bulgărilor de sare: unul în Câmpia Transilvaniei, altul între Carpații meridionali și Dunăre, primul pe Mureș, al doilea pe Olt; cel de pe Mureș pornea de la Ocna Mureșului, cobora spre Alba Iulia, Deva și Lipova, ajungând la Tisa, iar cel **de pe Olt**, cobora de la Ocnele Mari spre Slatina, Caracal **până la Dunăre**” (p. 154).

Drumul Scheostrei - menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 95 și Pl. VII/ 7: De la Rușii de Vede “/.../ “spre nord-est”.

Drumul Șiștovului – 1. menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 94 și Pl. VII/ 2: “/.../ este pomenit în 1385 de pelerinii germane [catolici] [Peter] Sparnau și [Ulrich von] Tennstädt, ce străbăteau drumul Dintre Dunăre și Sibiu prin Pitești/.../ El pornea de la Rușii de Vede spre sud-vest, urma malul stâng al Urluiului, apoi pe cel al Călmățuiului, ajungea până la Sichir (Secara), mai departe era hotar satului Fântânele și pe lângă Balta Suhaia ducea până la vadul Șiștovului”. 2. După alte surse: “ Sibiu – Pitești – Rușii de Vede – pe malul stâng al Urluiului – pe malul Călmățuiului – Secara (Sichir) – Fântânele (hotar) – pe lângă Balta Suhaia – Zimnicea/ Șiștov)”.

Drumul Stupinilor - menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 95 și Pl VII/12.

Drumul Teleormanului - menționare la E.Ț, *Op. cit.*, v. p. 95 și Pl. VII/ 17: “Un hotar al satului Slăveștii de Jos, la 1670, este format de Drumul Teleormanului (Pl. VII/ 17), ce ținea, probabil, malul râului cu același nume”.

Drumul Țintei - Menționare la E.Ț, *Op. cit.*, p. 96 și Pl. VII/22: „/.../ de la Rușii de Vede la Zimnicea, prin Peretu, Piatra, Fântânele, drum legat de transportul produselor petroliere, mai ales al păcurei”.

Drumul Tolceștilor – [nu cunoaștem amănunte, menționare la E.Ț, *Op. cit.*, p. 95].

Drumul Untului 1. Menționare la E.Ț, *Op. cit.*, p. 96 și Pl. VII/1: “Drumul Untului (Pl. VII/1) se desfășura între Giurgiu și Turnu prin Bragadiru – Găuriciu – Piatra”. 2. “Drumul Untului *mergea de la Turnu la Giurgiu, pe deasupra satului Piatra, pe la Moșia Găuriciului și Bragadir*” - *cum arată și „Dicționarul geografic al Județului Teleorman”* (N. A. Constantinescu (1910-1911, p. 62-63).

Drumul „Via Carolina” – drumul roman din antichitate în contextul Limesului Alutan (de pe Valea Oltului), revalorizat de austrieci și rebotezat „Via Carolina”.

Drumuri locale teleormănene: Drumul Găuriciului, Drumul Plăseanei, Drumul Nicopolei, Drumul Hânsăreștilor, Drumul Scheostrei, Drum al Rușilor, Drum al Ploscei, Drumul Marmurei, Drumul Tolceștilor, Drumul Stupinilor, Drumul Romanaților, Drumul Băseștilor, Drumul lui Oană, Drumul Foametei, Drumul/ Calea Albinelor, Drumul Săpeții, Drumul Teleormanului, Drumul Sării, Drumul Olacului/ Drumul Craiovei, Drumul Untului, Drumul Țintei, Drumul/ Calea Giurgiului ș.a.

Ducna – Lisa (după unii: Suhaia?). Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, p. 54) spune: “Ducna, sat dispărut, situate pe Valea Călmățuiului, spre vărsare, are prima atestare documentară la 17 mai 1589, în hrisovul lui Mihnea Turcitul. Acesta îi întărește lui Nica al doilea postelnic, ginerele Ancăi din Coiani, o parte din averea craioveștilor, provenind de la Pârvu mare ban, printre sate numărându-se și Ducna”.

Dunăre - Danubius – *Istros*.

Durostorum, celt - Silistra, BG.

Dyonisopolis v. *Dionysopolis*

Eractum, celt - în Galiția

Flocoșani (dispărut, azi Brâncoveanca, com. Plopii Slăvitești; menționat în hrisovul lui Gavril Movilă datat 8 mai 1619 – arată Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, p. 55); **Mănăstirea Flocoșani** – atestată în hrisovul din 12 mai 1629 de domnul Țării Românești, Alexandru Iliăș, prin care îi sunt întărite moșiile Ostra și Flocoșani; ultimul document de atestare este cel emis de Matei Basarab, datat 2 noiembrie 1643; domeniile mănăstirii, îndeosebi vii, erau – spune Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, p. 146) – „sitate între apa Sâiului și Drumul Oii (azi pe teritoriul satului Brâncoveanca, com. Plopii Slăvitești, jud. Teleorman”).

Gârla v. *Hârlău* și *Strâmbu*.

Genucla - 1. Neidentificat. 2. Ar fi fost o cetate pe malul drept al Dunării ori într-o insulă, se spune, reședința/ capitală “a regelui get Zyraxes, în Dobrogea, asediată de către M. Licinius Crassus, în campania acestuia împotriva geților dobrogeni” (Dio Cassius, „Historia Romana”, în cartea **LI** (51), capitolul 26; 5-6).

Germisara - Geoagiu Băi, HD.

Germizena – Neidentificat.

Gildava - Neidentificat, vechi oraș dacic.

Gildoba v. *Gildava*

Gildova v. *Gildava*

Giridava - Neidentificat

Giurgiu - ca realizare a lui Mircea cel Bătrân, menționare la 23 septembrie 1403, deși “*cel puțin turnul donjon este anterior domniei lui*” - după Cristian Moisescu, *Op. cit.*, p. 75, menționat de Ecaterina Țânțăreanu, *Op. cit.*, p. 205).

Giuvărăști – Betegani (neidentificat), OT .

Gunoitul Dușman – toponim dispărut din proximitatea perimetrului fostei Raialei Turnu.

Gura Rusciucului – Drumul de intrare spre Rusciuc, adică spre Ruse, BG.

Hadrianopolis - Edirne, Turcia.

Halmyris – Almiridensibus (gr.) Cetatea aflată la ieșire din Murighiol și la intrare pe teritoriul Dunavățului de Jos, TL (Aici, în 15 august 2001, după slujba din ziua comemorării în biserică a Adormirii Maicii Domnului, au fost identificate moaștele primilor doi sfinți martiri de pe teritoriul României, Epictet și Astion, martirizați în cetate, în 8 iulie 290 d.H., în vremea lui Dioclețian, prin decapitare după mai multe luni de chinuri sistematice, specifice).

Hârlău – Pârâul Hârlău “este gârla care izvorăște din dealurile de la Segarcea Deal și se varsă în Sâi, întovărășind o bună parte hotarul de nord al Raielei [Turnu] numit azi „pe Vamă” [citat: L.C. 1999, p. 51]; (v. și Harta colonelului Ditmars, 1832). Este vorba de *Pârâul Strâmbu* (v.), denumit greșit de unii *Gârla*.

Helis - 1. Deși neidentificată, ar fi cetatea de scaun a lui Dromihete/ Dromichaetes, posibil fiind situată în Câmpia Munteană, pe cursul superior al Argeșului. 2. Unii trimit însă spre fortificația aflată pe insula de pe Dunăre *Păcuiul lui Soare*, situată la 9 km în aval de localitatea Ostrov, județul CT. 3. Referiri: Diodorus Siculus; XXI; 12.

Holovnik v. *Turris*

Istria - sat și comună omonimă, în jud. Constanța. Denumirea vine de la (H)ister = Dunăre = Danubius; v. *Histria*

Histria – azi pe teritoriul com. Istria (CT), este cel mai vechi oraș atestat din România, din sec. VIII î.H, Istropolis, fostă cetate/ colonie greacă; v. *Istria*

Ibida - Situl se află în județul Tulcea, în zona de vest a actualului sat Slava Rusă, com. Slava Cercheză.

Istropolis v. *Histria*

Istros (gr.) – Danubius, Dunăre.

Itadava - fost oraș dacic, neidentificat.

Itadeba v. *Itadava*

Itadeva v. *Itadava*

Izlaz - Sat la vărsarea Oltului în Dunăre, care ține de jud. Teleorman. Islazul este atestat în hrisovul domnitorului Alexandru Mircea, din 9 iulie <1568-1569> și, de asemenea, în hrisoavele lui Mihnea Turcitul din 3 august 1579, din 14 februarie 1587 și din 17 mai 1589.

Jidava - Castrul roman *Jidava*, ale cărui ruine se află pe teritoriul unui fost sat, Apa Sărată, care ține astăzi de Câmpulung, județul Argeș.

Jidova v. *Jidava*

Kule – v. *Turris*

Laiova - Laiovul de Sus, dispărut, lângă Pleașov – com. Lunca, pe Valea Sâiului; în hrisovul lui Basarab cel Bătrân Laiotă din 1475-1476; în hrisovul emanat de Mircea Ciobanul în 27 august 1546 și în doc. 1475-1476).

Laiovul de Sus v. *Laiova*

Largiana - Românași, SJ.

Lederata - Stara Banska – Ram, Banska Palanka, în Serbia; peste Dunăre de comuna Socol, Baziaș.

Limes Alutanus – linie de graniță fortificată (linie de apărare), ridicată de romani pe o lungime de cca 250-260 km, situată la est de râul Olt, pe un traseu Nord-Sud, ce forma granița de est a Daciei romane, constând dintr-un val de apărare din pământ, cu turnuri de observare, cu șanțuri (fossa), cu un drum pe care se situau 12 castre romane - 8 dintre ele regăsite și pe Tabula Peutingeriana (după numele lui Konrad Peutinger (1465-1547) “cel care a elaborat o copie în secolul al XII-lea a unei vechi hărți romane ce data din secolele II-III d. H.) și pentru care istoricul Vasile Pârvan identifică localitățile echivalente de mai jos (primele 8). De remarcat, unul din cele opt castre (primul, de fapt, pornind din N spre S) se găsește în județul Sibiu, celelalte șapte aflându-se pe teritoriul actual al județului Vâlcea. În continuarea acestora, mai sunt incluse încă 4 situate pe teritoriul județului Olt și ultimul în județul Teleorman, la **Islaz**, la vărsarea Alutusului în Danubius. Așadar, dispunerea castrelor este următoarea: jud. **Sibiu** (**Caput Stenaris/ Stenarum**: Boița), jud. **Vâlcea** (**Ponte/ Pons Vetus** (Podul Vechi, Râul Vadului): *Câineni*; **Praetorium** (Sălașul): *Racovița/ și Copăceni*; **Arutela** (punctul "Poiana Bivolari"): lângă orașul *Călimănești* (între *Păușa* și *Căciulata*, pe malul Oltului; aici mai sunt încadrate ca incluse în Arutela: “Țițești (jud. AG), Perișani (jud. VL) și

Rădăcinești (jud. VL)” - aflate întrucâtva spre est; **Castra Traiana** (Castrul lui Traian): *Sânbotin*; *Dăiești*/ Jiblea; **Buridava** (Cetatea Burilor): *Stolniceni*, inclusă în Ocnele Mari; **Ponte/ Pons Aluti** (Podul Oltului): *Ionești/ Ioneștii Govorei*; **Rusidava** (Cetatea Rusilor; tribul rusilor făceau parte din aceeași familie cu roxolanii): *Momotești/ Drăgășani*; jud. **Olt** (**Acidava**: *Enoșești*; **Romula** – Reșca (Malva, la daci); **Slăveni, Tia Mare**; jud. **Teleorman** (**Izlaz** - În vremea Daciei romane, exista o așezare rurală, ca punct terminus sau de început al *Limesului Alutan*. Aici au fost descoperite un castru de piatră și altul de pământ, în zona "Racovița" și pe Insula Verdea (un ostrov/ insulă a Dunării, inexistentă azi, fiind distrusă de fluviu. Castrul roman "Cetatea Verdea" avea dimensiunile de 340 x 120 m). Drumul ce însoțea *Limesul Alutan* continua peste Danubius prin punctul **Oescus** (azi, Ghighen, în Bulgaria) și se racorda la drumul roman de pe teritoriul actual al Bulgariei. În România, castrele de pe *limesul alutan* sunt înlănțuite pe un drum ce urcă pe firul Oltului și se continuă apoi până la Apulum. Unii autori vorbesc de existența a 18 castre pe **Limesul Alutanus**: „După 101, Traian începe construirea frontierei fortificate a Imperiului Roman pe malul drept al Oltului (Alutus), numită *Limes Alutanus*. *Limes Alutanus* mergea pe cursul Oltului, de la Dunăre la Boița, pe cca 250 km, porțiune apărată de 18 castre de piatră (printre care/.../ cea de la Izlaz; către nord, următoarele castre erau cele de la Tia Mare, Slăveni, Romula) [Studiul SC Q, *Secțiunea 1. Studii de fundamentare*, p. 26]. De altfel, înainte chiar de cel de-al doilea mare război cu dacii (din anii 105-106 d. H.), dar, mai cu seamă, pe durata ocupației romane (106-271 d. H.) și, se pare, chiar și după “retragerea Aureliană din 271-275 d.H.”, împărații romani sunt preocupați să întărească *Limes alutanus*, spre a stăvili invaziile tot mai frecvente veninte dinspre răsărit îndeosebi.

Limes Transalutanus (“Limes Valachicus”) – frontiera romană în zona transalutană cu o întindere de 235 km, ce unea Danubius de Carpați, între “Flămânda” (azi: Poiana, TR) și mai sus de Râșnov (BV). Limes Transalutanus se intersectează cu *Brazda lui Novac* “de Jos”, în apropiere de Gara Troianu, jud. TR. La sfârșitul Limesului Transalutan se află castrul roman de pământ de la Poiana, fostă “Flămânda” (TR). Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, p. 38, nota 143, apud: Ioana Bogdan Cătănicu, *Muntenia în sistemul defensive al*

Imperiului roman, Alexandria, 1988, p. 79) arată: “Limesul Transalutan/.../ este însoțit de un complex de fortificații care începeau la Dunăre, în apropierea gurilor Oltului și se desfășurau în câmpie cu fortificații (castre și castella) la Flămânda, Putineiu, Băneasa, Valea Urlui, Scrioaștea, Gresia și Ghioca, de unde se îndreptau, prin zona colinară, spre Rucăr-Bran”. Așadar, traseul reinterpretat de noi aici, nelimitat doar la itinerarul teleormănean, ar avea legătură cu următoarele localități și spații geografice: în județul **Teleorman**: **Poiana** (adică fosta **Flămânda**, TR), **Putineiu** (TR), **Băneasa – Salcia – Roșiorii de Vede** (TR), urcă în zona **Văii Urlui** (TR), **Scrioaștea** (de pea pa Vedea, TR), apoi, spre N-V de Scrioaștea la **Gresia** (sat ce ține de comuna Stejarul, TR), **Ghioca** (?), apoi se continuă în județul **Olt** la **Crâmpoia** (OT), pătrunde în județul **Argeș**: la **Urluieni** (Valea Urlui, AG – unde se întretaie cu **Brazda lui Novac de Nord**), apoi la **Izbășești** (AG), **Fâlfani** (AG), **Săpata** (AG), **Albota** (AG), sat **Purcăreni** (ține de com. Micești, AG), **Apa Sărată** (AG, fost sat pe teritoriul căruia se află ruinele castrului roman *Jidava*, administrativ ținând azi de Câmpulung, AG), **Voinești** (sat în com. Lerești, AG), **Rucăr** (AG), **Drumul Carului** (sat în com. Moeciu, BV), Bran (BV), **Râșnov** (BV, castrul **Cumidava**, unde s-a aflat Cohorta VI Nova Cumidavensis), **Dealul Șrengli** (BV).

Limes Valachicus v. Limes Transalutamus

Lisa – înainte: Ducna, TR.

Lița – Moșia Liței. S-a chemat înainte: „Piscul”, “Satul Piscul”.

Lunca – fostă Râioasa (de la numele moșierului Rioșanu; menționată în hrisovul lui Petru cel Tânăr, în cel al lui Petru Cercel din 28 august 1585).

Malva (dac) devenit **Romula** (lat.), după curerirea romană. Azi: Reșca, jud. Olt.

Marciana Ulpia Traiana – Marcianopolis (gr.) - Devnja/ Devnea, în Bulgaria; ruinele sub cartierul “Reka Devnea” [“Râul Devnea”].

Marcodava - 1. Localitate neidentificată, care ar fi existat în Dacia, situată, potrivit lui Ptolemeu (*Geografia*, III, 8, 4) în centrul Transilvaniei. Unii cercetători consideră că numele real ar fi fost Marodava sau Marisodava – raportat la vechia denumire a râului, Maris, plasând-o în zona Ocna-Mureșului. **2.** Posibil: Ocna-Mureș, AB.

Măgura Ordîia – “În partea de E a comunei [Segarcea Deal] se află **Măgura Ordîia**, care a servit de întăritură trupelor rusești în răzbelele de la 1812 și 1853. Înălțimea ei este de 12 m și ocolul ei este de 300 m. La capătul moșiei Segarcea, tot la E, trece și Drumul lui Traian, precum și calea județeană Turnul – Roșiori. Tot pe această moșie trece și vechiul drum al poștei spre Roșiori” (Lahovari - Brătianu – Tocilescu, 1902, 371).

Măgura de Pază – “În partea de E a comunei [Segarcea Deal] se află și **Măgura de Pază**, în apropiere de bifurcația șoselelor Turnul – Roșiori - Alexandria. Satul **Segarcea din Deal**, deși se găsește trecut în **Istoria lui Fotino**, s-a populat mai mult după a doua decenie a secolului al XIX-lea” (Lahovari - Brătianu – Tocilescu, 1902, 371).

Mesembria - Neșebâr, BG.

Micia - Vețel, HD. Așezare dacică, apoi un puternic castru roman.

Mironești - înainte: Coiani (rezidență a stolnicului Constantin Cantacuzino, azi în jud. GR.)

Moara Beilicului “se află în partea de sud a satului Segarcea Deal” [citat: L.C. 1999, p. 51].

Moara Poșei - „*Moara Poșei* se află sub terasele Lița, chiar la intrare, puțin mai jos de confluența pârâului [Strâmbul] cu Sâiul, în care se varsă”. [citat: L.C. 1999, p. 51].

Moșia Curtea de Argeș – De aici ar fi fost aduse 54 de familii de robi în zona Moșiilor Dona și a Gagiului [citat: L.C. 1999].

Naissus - Niš, în Serbia [n.n.: așezarea în care s-a născut Împăratul Constantin, viitor Sf. Împărat Constantin, fiul Sf. Elena].

Napoca, colonie - Cluj Napoca, CJ. Oraș roman din Dacia aflat pe locul unei vechi localități dacice (Ptolemeu; Geografia; III; 8; 4; Tabula Peutingeriana; Geog. Rav. IV; 7).

Netindava- Localitate în Dacia, menționată de Ptolemeu (Geografia; III; 8; 4), situată undeva în Muntenia subcarpatică sau “în stânga râului Ialomița, în dreptul cetății Helis, aceasta fiind situată pe actualul Pisc al Crăsanilor” (cf. Adrian Bucurescu).

Nicopolis ad Istrum - Nikyup, în Bulgaria, la 28 km. de Veliko Târnovo

Nicopolis ad Nestum - așezare antică târzie pe teritoriul actualului sat Garmen, aflat la 7 km de orașul Gotse Delcev (Гоце Делчев), în Bulgaria.

Novae – sit arheologic/ cetate romană, aflată la 4 km de Svishtov, în Bulgaria.

Novae v. *Novae*

Noviodunum (celt) - Isaccea, jud. TL.

Odessos - Varna, BG - Întemeiat de milesieni în sec. VI îen la Marea Neagră.

Oescus - Ghighen, BG.

Olbia – **1.** fostă colonia elenică, întemeiată de milesieni în sec. VII î. H. **2.** Este numită și Borystheneș, după râul omonim, aflat în Șciția (Scythia), în actuala Ucraina, în zona Olbia (în aria de vărsare a celor trei ape: Tyras, Bug (= vechiul Hypanis, aflat în totalitate pe teritoriul Ucrainei), Borystenis).

Optatiana - Sutoru, SJ.

Ordia v. *Măgura Ordiei*

Ostra (dispărut, probabil Slobozia Mândra de azi; menționat la 23 iulie 1512-1513, în hrisovul domnitorului Neagoe Basarab – v. Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, p. 61).

Parthenopolis - Costinești, CT.

Partiscum - Szeged, HU - Oraș aflat la confluența Mureșului cu Tisa.

Patavissa v. *Potaissa*

Patridava- Localitate (cetate geto-dacică) neidentificată încă, din Dacia, situată, conform lui Ptolemeu (Geografia; III; 8; 4), în Carpații Orientali, iar după alții în Nordul Moldovei. Alți cercetători consider că ar fi *Petrodava*. Așezarea este figurată pe Tabula Peutingeriana.

Pautalia - Kyustendil, BG.

Pelendava - Craiova, DJ, capitala dacilor din tribul pelilor.

Pelendoua v. *Pelendava*

Pelendova v. *Pelendava*

Perburdava – **1.** nestabilit încă, dar – după unii - e posibil să fie o variantă a toponimului Piroboridava. **2.** După alții, toponimul trebuie căutat în relație cu cetatea Petrodava. **3.** Alți cercetători îl identifică cu Piroboridava.

Petridava v. *Clepidava*

Petrodava - **1.** După istoricul și geograful de bază (Ptolemeu; Geografia; III; 8; 4) ar fi fost localitate în Dacia, în partea de N a Moldovei. **2.** Unii cercetători o văd în aria urbei Piatra Neamț (Bâta

Doamnei), din jud. NT. **3.** Alții consideră că ar fi vorba de Orhei, în Republica Moldova.

Pharsalus (gr.) - în Tesalia, în Grecia

Philippopolis - Plovdiv, în BG.

Piroboridava – **1.** După Ptolemeu (Geografia; III; 10; 8), ar fi o așezare pe Siret, în Moesia Inferior. **2.** Așezare identificată a fi la Poiana, pe marginea Putnei, în vecinătatea com. Vrâncioaia în jud. Vrancea).

Piscul - “Satul Piscul - **Lița** – precum s-a mai amintit” [citat: L.C. 1999, p. 51]. Probabil, nu are legătură cu *Piscul*, un „sat dispărut, situat pe Valea Călmățuiului, lângă Voevoda, com. Furculești”, menționat documentar „în hrisovul din 6 iunie 1626 al domnitorului Alexandru Coconul, în care satul Piscul este hotar al moșiei Voevoda, întărită lui Apostol mare paharnic” (v. Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, p. 62).

Pleașov - Pleșov – com. Lunca; zis și „Scurta”. Atestat la 23 iulie 1512-1513 în hrisovul lui Neagoe Basarab; Pleașovul de Sus și Pleașovul de Jos – hrisovul lui Radu Mihnea din 20 mai 1612).

Plopii Slăvitești (Slăvitești/ Slăvilești/ Slediți) – comună în TR, menționată la 26 noiembrie 1520 în hrisovul lui Neagoe Basarab; v. Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, p. 65).

Polonda v. *Polondava*

Polondava v. *Pelendava*

Pons Aluti/ Aluta - Ioneștii Govorei, VL.

Pons Vetus - Căineni, VL.

Pontos Axeinos - Marea Neagră “Pont Neospitalier”.

Porolissum, municipiu - Moigrad, com. Mirșid, SJ.

Pota(v)issa, colonie – Turda, CJ.

Potaissa – v. *Pota(v)issa*

Potulatensioi v. *Pelendava*

Praetoria Augusta - Castru roman (situat la poalele dealului Firtuș, în partea de E a satului Inlăceni, HR.

Praetorium – **1.** Racovița-Copăceni, unde este așezarea antică *Praetorium*. **2.** Castrul roman cu acest nume, *Praetorium* (situat la 3 km de Mehadia și tot așa de Plugova, în jud. CS, în locul cunoscut ca “La zidine (Zidina)”.

Raiaua Turnu v. *Turnu (Raiaua)*

Ramidava- 1. Ptolemeu (Geografia; III; 8; 4) indică a fi o așezare în Dacia, azi în N-E-ul Munteniei. **2.** Unii consideră că ar fi în proximitatea loc. Drajna de Sus, jud Prahova, unde este un castru roman. **3.** Alții consideră că este Cetatea Rupea. **4.** Alte păreri se îndreaptă spre loc. *Râmnicu Sărat din jud. BZ.* **5.** *Ar fi fost capitala cotensilor.*

Ranisstorum – 1. cartierul general al lui Traian, unde sunt aduse capul și mâna lui Decebal. **2.** Neidentificat, dar e posibil să fie denumirea orașului *Apoulon*, cetate dacică de tip urban, ce data din sec. I, î. H. (piscul “Piatra Craivii” (Caprei), în Munții Trascău).

Ratiaria (celt) - Arçar, Archar, în BG.

Recidava – 1. Unii sunt de părere că ar fi *Arcidava*, devenit prin alterarea fonetică metateza, mai întâi, *Racidava*, apoi prin trecerea lui **a** în **e**: *Recidava*. **2.** Alții afirmă următoarele: “Împăratul bizantin Justinian a înființat, în anul 535 după Hristos, două cetăți dunărene, **Recidava** și **Literatta** [n.n.: *Lederata*], locuite de luptători descendenți ai dacilor, care și-au păstrat emblema stindard de luptă a strămoșilor. Ca un semn de prețuire a efectului moral exercitat asupra războinicilor, stindardul folosit în legiunile romane și ulterior bizantine era împodobit cu aur și pietre prețioase”, căci “Începând cu anul 175 după Hristos, stindardul dac s-a impus ca stindard al majorităților legiunilor romane, triumfând și în a doua jumătate a secolului al IV-lea, cu prilejul vizitei la Roma a împăratului Flavius Iulius Constantinus, fiul împăratului Constantin I (după istoricul Ammien Marcellius)” se arată pe situl <www.ganduridinierusalim.com/iata-de-ce-drapelul-romaniei-este-rosu-galben-si-albastru/>.

Romula (lat.), **Malva** (dac); oraș roman în Dacia, clădit pe locul așezării dace *Malva*, azi satul **Reșca**, com. Dobroslăveni, jud. Olt, la 7 km de Caracal (mergând spre N).

Romula, colonie – **Malva**, azi: **Reșca**, jud. Olt.

Roșiorii de Vede - prima menționare în documente interne: 23 iulie 1512-1513, doc. Neagoe Basarab.

Rucconium – așezare romană în *Dacia Porolissensis*, posibil loc. Bologa, CJ.

Rusidava – așezare dacică, după care castru roman de piatră și așezare civilă ce făceau parte din întăriturile Limes Alutanus-ului în zona cartierului Momotești al orașului Drăgășani, jud. VL.

Sacidava- Așezare geto-dacă, apoi castru roman în Dobrogea, care se află pe Dealul Muzait din proximitatea (5 km) de satul Dunăreni (anterior denumit *Mârleanu/ Mirleanu*), ce ține de comuna Aliman din jud. CT.

Salinae – așezare dacă, la Ocna Mureș.

Salsovia – Mahmudia, TL.

Samum - Cășeiu, CJ.

Sandava - cetate dacică în vecinătatea orașului Sighișoara, jud. MȘ. datând, se pare, din sec. I d. H., apoi devenită castrul roman Stenarum aflat pe "Platoul Podmoale", de pe malul stâng al Târnavei Mari. Aici s-au descoperit "cărămizi cu ștampila Legiunii a XIII-a Gemina, 26 de monede romane emise între 108- 248 d. H., opaițe romane, inele de aur cu filigran etc." (v. www.paralela45.ro).

Sangidava- **1.** Localitate neidentificată încă, situată în Dacia, conform lui Ptolemeu (*Geografia*; III, 8; 4) în nordul Transilvaniei centrale. **2.** Se presupune că se află în zona Toplița, județul Harghita.

Sarmizegetusa - Dealul Grădiștii/ Grădiștea de Munte, HD; Capitala Daciei burebistiene și postburebistiene/ capitala lui Decebal.

Sarmizegetusa Basileion v. *Sarmizegetusa*.

Sarmizegetusa Regia v. *Sarmizegetusa*

Serdica – Sofia – BG.

Setidava – **1.** Se pare ar fi Konin, în Polonia (în Pradolina Warszawsko-Berlińska). **2.** După alții, ar fi neidentificat, pornindu-se de la mențiunea nesigură a lui Ptolemeu. **3.** După C. Daicoviciu s-ar situa între Nistru și Nipru. **4.** După alții, ar fi Malaja Kopenja (în zona Tisei Superioare, Ucraina).

Sidova v. *Jidava*

Singidava - **1.** Localitate în Dacia, ce s-ar fi aflat în vestul Transilvaniei (Ptolemeu; *Geografia*; III; 8; 4), se crede, ar fi cetatea dacică de la Cugir. **2.** Alții arată că ar fi Măgura, jud. HD.

Singidunum – Belgrad – capitala Republicii Serbia. Cândva, oraș antic celt (sec. III î. H.), apoi roman.

Singone - neidentificat - Situat de Ptolemeu în fața orasului Brigetio - (Szöny) Komárom - Hu.

Sirmium - Sremska Mitrovica, Voievodina – Serbia. Loc unde era campată o colonie romană în Panonia Inferior, ca măsură de apărare împotriva invaziei dacilor.

Sornum - Slobozia, IL - Localizarea este aproximativă, a fost capitala piefigilor.

Strâmbu – v. *Hârlău*

Sucidava¹ – **1.** Corabia (pe fostul sat medieval Celeiu), pe malul stâng al Dunării, în jud. Olt. Aici a construit și a inaugurat Împăratul Constantin la anul 328 d. H. podul de piatră între Sucidava și Oescus (Ghigen, azi pe malul bulgăresc al Dunării). **2.** Inițial, așezare geto-dacă, apoi oraș roman (cf. *Notitia Dignitatum*, Or.; XLII, 39 și Procopius. De aed.; IV; 6).

Sucidava² - Izvoarele, CT.

Susudava - **1.** ar fi o fostă așezare dacă fortificată. Azi este Zemplin, în Slovacia. **2.** Neidentificat, localizat de Ptolemeu imprecis, iar după C. Daicoviciu ar fi între Nistru și Nipru.

Șurean – munte în zona Orăștie.

Tabula Peutingeriana – o hartă întocmită în sec. XV, prin redesenarea unei străvechi hărți din vremea Imperiului roman, despre care se spune că a fost elaborată la cererea împăratului Caracalla (a domnit astfel: 198–211 d. H. împreună cu Severus; între 209 – 4 februarie 211 d.H. (cu Severus și Geta); între februarie – decembrie 211 d. H. (cu Geta) și, singur, între decembrie 211 – 8 aprilie 217 d. H.), demersul cartografic inițial definitivându-se în anul 225 d. H. (în vremea împăratului Severus/ Sever Alexandru, ce a domnit în perioada 222 – 235 d. H.). Așadar, harta nouă, cea rescrisă, s-a refăcut după harta ce data de prin secolele II-III d.H. și poartă această denumire după numele lui Konrad Peutinger (1465-1547), cel care a realizat copia în discuție.

Tamasidava - **1.** Localitate în Moesia Inferior, aflată pe malul stâng al Siretului (Ptolemeu; Geografia: III; 8; 4). **2.** Se pare că ar fi vorba de așezarea geto-dacică din jud. BC, dintre Răcățau de Jos (ce ține de comuna Horgești) și Pâncești.

Tapae – **1.** Localitate în sud-vestul Daciei, pe trecătoarea dintre Caransebeș și Hațeg, considerându-se ca fiind în zona Porților de Fier ale Transilvaniei. **2.** Alții plasează fostul Tapae în zona Oțelu Roșu.

Tiasum – cetate dacică neidentificată, probabil – în urma unor alterări fonetice – fiind vorba de Tiason.

Tiason - Tinosu, PH - Ipotetic - situat de ptolemeu în V Munteniei.

Tibiscum, municipiu - Jupa, lângă Caransebeș, CS.

Tirista – localitate dacică nelocalizată încă.

Tomis (gr.) - Constanța, CT.

Traianopolis ad Plotinopolis (gr.) - Didymoteicho, în Grecia

Trifulan - neidentificat - Menționat de Ptolemeu în N Moldovei.

Triphulum - Orheiu Bistriței, BN.

Troesmis - **1.** Cetate traco-getică și apoi oraș roman în partea de N-V a Dobrogei, în jud. TL. **2.** Fostul cătun Iglîța, pe teritoriul comunei Turcoaia, la 15 km sud de Măcin. **2.** Referințe: Ovidiu; Ex Ponto; IV; 9; 78-79). Aici a campat Legiunea V Macedonica.

troiane – valum-uri, valuri.

Tropaeum Traiani – Adamclisi, CT.

Tsierna v. Dierna

Turremuca - neidentificat

Turris – v. *Turnu*

Turnu (Cetatea) – v. *Turnu (Raiaua)*

Turnu (Raiaua) 1. Ecaterina Țânțăreanu (*Ibidem*) arată că Mihnea Turcitul, în timpul primei sale domnii (**n.n.**: sept. 1577 – iul. 1583; apr. 1585-1591), “*a obținut la 8 mai 1578 un firman al Sultanului Murad al II-lea, care confirmă frontierele fixate de o comisie solicitată de predecesorul său, Alexandru Mihnea, sultanului Selim al II-lea, redând astfel Drumul Banului (v.), atât la Turnu, cât și la Giurgiu, caracterul de linie de hotar*” (**n.n.**, corect: Murad al III-lea, sultan între 1574-1595, imediat după tatăl lui, Selim al II-lea – sultan între 1566-1574). Ecaterina Țânțăranu adaugă: “*Cetatea Turnu dispunea de un teritoriu mai mic. La vest se întindea de la Dunăre, din fața gurii Oltului, urca spre nord pe lângă satul Ciupelnița (Ciuperceni?), până în fața satului Lița, se îndrepta către est pe lângă drumul Segarcei, apoi cotea spre sud, spre Dunăre, pe drumul numit Torpan [Troian]*”. **2. Dr. Anatol Măcriș**, în lucrarea citată anterior (2000, p. 84), reproduce pasajul consemnat de Dionisie Fotino privind „*delimitarea raialei Turnu*“, preluat, de fapt, din lucrarea teleormănenilor noștri, autorii **Ilie Oprica, Marin Dumitrescu și Ion Grigorescu**, intitulată *Turnu Măgurele* (publicată de aceștia, la București, în anul 1986, p. 31-32), anume: */.../de la marginea, despărțind împrejurimea Culei de Cetate de pământ, de la Troian, pe uscat, trece pe aproape [de] o movilă ce este pe marginea*

Troianului; de acolo merge la alte două movile, tot pe marginea Troianului, de unde merge la drumul numit al Banului, drept în sus pe [n.n.: probabil, logic, “**spre**”] apa numită **Hârlău** și se întinde printre vii până la biserica ce era pe un sat desființat al Țării Românești. Hotarul urma pe măgura între viile Ciupercenilor, din care jumătate rămăneau la Cule și jumătate la Țara Românească. Se întindea la măgura Drumul Vierilor până la altă măgură și, iarăși, până la gura Rusciucului și la măgura de la Gunoii Dușman, tot pe Drumul Banului, întins la marginea moșiei lui Pehlivan Oglu, spre Cule, care rămânea în țară, până la moara Beiliciului. De pe apa **Hârlăului**, spre **Dunăre**, până la **Moara Pașei**, ce era la satul **Piscul** și tot pe apa **Hârlăului**, până unde se varsă în **Olt**, din jos de **Romanași**, până la **Gîrla** care se desparte din **Olt** sub numele de **Oltișor** și se varsă în **Dunăre**, iar din jos de **Islaz** își face **Dunărea hotar**.”

3. Ecaterina Țânțăranus pune: “Cetatea Turnu dispunea de un teritoriu mai mic. La vest se întindea de la Dunăre, din fața gurii Oltului, urca spre nord pe lângă satul Ciupelnița (Ciuperceni?), până în fața satului Lița, se îndrepta către est pe lângă **drumul Segarcei**, apoi cotea spre sud, spre Dunăre, pe drumul numit Torpan [Troian]” (v. *Habitat medieval în sud-vestul Munteniei în sec. XIV-XVII*, 2010, p. 208).

4. ”Cetatea își sfârșește existența la 1829, când, prin Tratatul de pace de la Adrianopol, Cetatea Turnu a fost dărâmată, arsă, iar teritoriul fostei raieie a fost încorporat județului Olt” [citat: L.C. 1999, p. 51].

5. Cetatea Turnu este menționată în 1394-1395 într-o cronică românească, având la bază relatări ungurești (Ecaterina Țânțăreanu, *Op. cit.*, p. 205); reatestare în 1836.

6. “**Cetatea Turnu** dispunea de un teritoriu mai mic [n.n.: în comparație cu Cetatea Giurgiu]. La vest se întindea de la Dunăre, din fața gurii Oltului, urca spre nord, pe lângă satul Ciupelnița (Ciuperceni?), până în fața satului Lița, se îndrepta către est pe lângă drumul Segarcei, apoi cotea spre sud, spre Dunăre, pe drumul numit Torpan [Traian]”.

Turnu Măgurele v. *Turnu (Raiaua)*

Tyras (gr.) – Tiraspol, în Ucraina.

Uda (azi: *Uda Clocociov* – comuna Slobozia Mândra; menționată în hrisovul lui Mircea Ciobanul (v. Ecaterina Țânțăreanu (*Op. cit.*, p. 67); în documentul lui Mircea Ciobanul din 27 august 1546, în cel al lui Petru Cercel din 28 august 1585 și în Porunca domnului Radu

Mihnea din 29 aprilie 1623; în hrisovul lui Matei Basarab din 13 oct. 1643).

Ulmetum - Castrul roman (sec. II-IV), astăzi Pantelimonu de Sus, jud. CT.

Ulpia Traiana Sarmizegetusa, colonie (lat.) v. *Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa*

Ulpianum - 1. Gilău, CJ. 2. Oradea, BH.

Utidava – Cetate dacică, datând din sec. I î.Hr. - sec. I d. Hr., situată pe malul drept al Trotușului, aproape de Tg.Ocna, jud. BC, denumită și "Titelca din Poiana Chichidaului" după numele înălțimii Titelca. Referințe: Ptolemeu (Geografia; III; 8; 4).

Vamă – „Pe Vamă”. Drumul care desparte Moșia Liței, ce ținea de Raiua Turnu, și Moșia Segărcii, care ținea de Țara Românească. Mai era numit de localnicii din Segarcea Deal “Drumul Hoțului”.

Vama Românească 1. “/.../ *vama românească de pe Drumul Oii* /.../situată în actualul sat **Segarcea-Deal** (comuna **Segarcea-Vale**), pe dealul zis al **Vămii**/.../” situl www.cjteleorman.ro/ro/proiect/, la p. 32. 2. **Vama românească**. *Dealul Vămii are o deosebită importanță istorică, deoarece până aici se întindea teritoriul ocupat de raiaua turcească de la Turnul. De la acest deal înainte era socotită granița Țării Românești și aceasta rezultă și din punctele fixate prin Tractatul de pace de la 1741; până aici se întindea și județul Oltul și tot pe acest deal a fost și Vama românească, de la care a rămas și numele de Dealul Vămii.*” (Lahovari - Brătianu - Tocilescu 1902, 371)

Vânători - înainte: *Căcănău*

Via Carolina v. *Drumul „Via Carolina”*

Vibantavarium (celt) – în Galiția.

Viminacium - Kostolac, în Serbia **Vrănești** - sat dispărut, aflat pe valea Sâului, lângă Ostra. Menționat în hrisovul lui Vlad Vintilă (mai – decembrie 1533).

Zargedava v. *Zargidava*

Zargidava – 1. Probabil, Brad, com. Negri, jud. BC. 2. Localitate dacică în Moesia Inferior situată pe malul stâng al Siretului (Ptolemeu ; Geografia; III; 10; 8).

Zeugma – neidentificată, s-a crezut și se crede că ar avea legătură cu Zimnicea.

Zimnicea – localitate menționată, în 1385, de pelerinii catolici Peter Sparnau și Ulrich von Tennstädt, iar în 1479-1480, în documentul lui Basarab cel Tânăr Țepeluș; v. Ecaterina Țânțăreanu, *Op. cit.*, p. 46).

Ziridava – Pecica, AR. Așezare dacică (de prin sec. II î. H.- sec. I d. H.) menționată de Ptolemeu ca fiind în vestul Daciei (Geografia; III; 8; 4).

Zisnedava – necunoscută.

Zisnudeba v. *Zisnedava*

Zisnudeva v. *Zisnedava*

Zorgedava v. *Zargidava*

Zurobara – **1.** localitate în Dacia, plasată de Ptolemeu (Geografia; III; 8; 4) în NE Munteniei. **2.** S-a crezut mult timp că este Timișoara, în jud. TM, și s-a aproximat bine, căci, în iulie 2015, s-adeverit că Zurobara există, fiind reperată la 25 de km de Timișoara, lângă satul Unip.

Zusidava – **1.** neidentificată. **2.** Referințe: Ptolemeu (Geografia; III; 8; 4). **3.** Alții sunt de părere că ar fi Grădiștea, jud. BR.

6. ex
3 lăni
3 forți

DIN NEAMUL
ETNOGRAFIE

Sate și Biserici vechi din stînga „Văii-Oltului” -

Călătorii care plecînd azi din Municipiul Turnu Măgurele, atîdată „Turris” în susul Oltului, cu Auto-buzul, după 15-20 cu pivoarele după una oră, i-se iese în cale, pe neobservate Comuna Seșareea din jud. Teleorman, spre Searebir de Co. muna Seșareea din jud. Dolj - Oltenia. -

Comuna Seșareea de Teleorman - sub denumirea de Seșareea din Vale, azi, este formată din satele vechi: Seșareea pe deal și Sîrbia de Vale, iar mai nou - Olteanca. -

Atezare etnografică. La mîltimaa de ca. 30m. de nivelul Fluviului Dunărea și Rîul Olt, la distanța de 14 Km. din Dunăre, de 7 km. R. Olt, la 5 km. de Municip. Tr. Măgurele și în legătura cu cele cele mai vechi în circulație ca: „Drumul Oii” care trece prin Seșareea-deal, la 5 Km. de „Drumul lui Traian” și Văleea-Oltului - toate plecînd din Turris și trecînd fereci-din cele mai vechi timpuri, cum și „Măgura Ordii” la 3 km. -

Toate aceste puncte etnografice și-au avut și însemnătatea lor istorico-politică și socială în viața popoarelor conlocuitoare în vechia Dacie, și R.S. Romînia, pînă astăzi. -

R. Dunărea, R. Olt, cași rîul Olt, făceau în trecut îndepărtat din pămîntul pe care revărsatul apelor îl împotmoleau, ca în marea lor să crească pădurile de stejari, arini și salcii de tot felul, iar pentru om, să fie impracticabile așezărilor sătești oferindu-i de abia căi întortocheate - de circulație și escienții haiducilor.

Dar - în schimb patria animalelor, sălbatică de pradă, lupii, după cum pădurea Oltului și azi își menține denumirea de „Lupării” - deși lupii, nu mai sînt. -

Așa se explică nucleul așezării omenesti în Seșareea de deal și în jurul celor cîinci izvoare de apă și căror debit de apă zilnic, ar fi putînd fi captat și ar fi îndestulat chiar orașul Tr. Măgurele. -

1. Turris = Tr. Măgurele, înființat în Septimius Sever an 1
2. „Drumul Oii” care venea în Transilvania, trecea sunarea și mergea pînă la Mlaștea Alții -
- 3). „Drumul lui Traian” și la Turris - în sus unde la Rășini-Vede se urcă ca „Drumul Oii” -
- 4). „Măgura Ordii” = Punct de pază în timpul războiului ruso-turc 1877-1878. -